

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ (1944 – 1991)

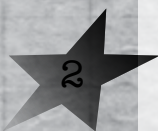
**НИВОТО НА КЛАСИФИКАЦИЯ
СЕ ПРЕМАХВА!
КРДОПБГДСРСБНА**
Дата.....20.....8
Правно основание: &17 от ПЗР на ЗДРДОПБГДСРСБНА
Длъжност: секретар на КРДОПБГДСРСБНА

Committee for Disclosing the Documents
and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens
to the State Security and the Intelligence Services
of the Bulgarian National Army
(CDDAABCSSISBNA)

**STATE SECURITY
AND BELENE CAMP
(1944 – 1991)**

Documentary Volume

Комисия за разкриване на документите
и за обявяване на принадлежност на български граждани
към Държавна сигурност
и разузнавателните служби на Българската народна армия
(КРДОПБГДСРСБНА)

**ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ
(1944 — 1991)**

Документален сборник

София, 2023

Комисия за разкриване на документите и за обявяване принадлежност
на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби
на Българската народна армия, 2023 г.

ISBN – 978-619-7361-83-4

СЪДЪРЖАНИЕ

Въведение	6
Списък на документите с анотация	18
Факсимилета на документите	68
ЧАСТ I – заповеди, аналитични справки и обобщаващи документи за функционирането на ТВО Белене	68
ЧАСТ II – историята през погледа на въдворените лица	300
ЧАСТ II.1 – класическата лагерна система за въдворяване по политически причини (1949 – 1959)	300
ЧАСТ II.2 – административна мярка „принудително установяване в друго населено място” на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 от Закона за Народната милиция (1985 – 1989).....	464
Справочен апарат	518
1. Списък на използваните фондове и архивни единици.....	518

CONTENTS

Introduction	12
List of documents with annotation	41
Facsimiles of documents	68
PART I – orders, analytical reports and summarizing documents for the functioning of the Belene labor and education dormitory	68
PART II – history through the eyes of the imprisoned persons	300
PART II.1 – the classic camp system for internment for political reasons (1949 – 1959).....	300
PART II.2 – administrative measure „forced settlement in another populated place“ on the basis of Art. 39, para. 1, item 1 of the People’s Militia Law (1985 – 1989).....	464
Reference apparatus	518
2. List of the archival funds used	518

Въведение

Документалният сборник „Държавна сигурност и лагерът Белене (1944-1991)“ е шестдесетото издание от поредицата „Из архивите на ДС“ и е съставен изцяло от документи, съхранявани в Централизирания архив на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия.

Настоящият сборник съдържа документи за функционирането на ТВО „Белене“ през всички етапи от неговото съществуване от 1949 до 1987 г. Заключената в тези години история е обект на описание и трагични разкази от различни бивши лагеристи в мемоарната литература, която се е натрупала след 1989 г.¹ Лагерът „Белене“ е тема на изследване и в българската документалистика.² До момента обаче липсва издание, което да събира на едно място най-важните документи за съществуването на лагера, както и за хората, въдворявани в него през всичките му периоди.³ Именно това е целта на настоящия сборник. Богатата колекция от архивни документи на различните структури на МВР-ДС за лагера „Белене“, съхранени в Централизирания архив за документите на тоталитарните служби, изграден от Комисията в гр. Банкя, дава възможност на аудиторията да се докосне до важни документални свидетелства за най-големия лагер за въдворяване на противници на комунистическия режим.

Комисията вече е засягала темата в част от документалните си издания – „Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки“ (2014 г.), в което лагерът „Белене“ присъства като част от системата за реализиране на наказателната мярка въдворяване, прилагана от комунистическия режим. В по-малка степен темата присъства и в още един документален сборник на Комисията – двутомникът „Държавна сигурност – смяната на имената – възродителният процес“, (2013 г.), чието заглавие подсказва, че документите се отнасят за третия, последен период от съществуването на лагера „Белене“, а именно за времето на насилствената смяна на имената на българските граждани от турски произход.

Архивни документи от третия период на лагера разкриват, че комунистическият режим и в частност Държавна сигурност ясно са си давали сметка за незаконното изолиране на въдворените в „Белене“ по време на „възродителния процес“ хора от турското малцинство. За това свидетелства строго секретна стенограма от срещата на ръководството на МВР с ръководителите на оперативните групи от централните поделения за оказване помощ на окръжните управления по преименуването, проведена на 4 февруари 1985 г. (**Вж. Документ №63 от сборника**). В нея Димитър Стоилов (1924-2018), зам.-министър на вътрешните работи (1973-1986), който през 1986 г. е награден с орден „Народна република България“ – I степен именно за участие във „възродителния процес“ с поверителен указ на председателя на Държавния съвет Тодор Живков, заявява директно: „Изпращат

- 1 Десетки са книгите на бивши лагеристи, в които те описват преживяното в лагера „Белене“. Интересно е, че първата от тях „Белене – островът на забравените“ е издадена преди падането на комунистическия режим в Белгия през 1983 г. от бившия лагерист в „Белене“ Недялко Гешев. Той прави два опита за бягство оттам, като вторият е успешен. В началото на 90-те години на XX век книгата е издадена и в България. Вж. още мемоарните книги на: Бочев, Стефан. „Белене“ – сказание за концлагерна България“, С., 1990 г.; Българският ГУЛаг. Свидетели. Сборник от документални разкази за концлагерите в България. С., 1991 г.; Огойски, Петко. „Записки за българските страдания 1944-1989“, книга първа, С., 1995 г.; Бей, Азис. „Те преминаха през „Белене“, кн. 1 и кн. 2, С, 2004 г. и др.; Писахме да се знае. Кн. III. Адът – лагерите и затворите. С., 2007 г.; Колева, Даниела. Белене – място на памет? Антропологична анкета. С., 2010 г.; Байчев, Петър. Спомени от лагерите. Портрети на лагеристи от Белене. С., 2014 г.
- 2 Вж. Стоянова, Пенка, Илиев, Емил. „Политически опасни лица“ – въдворявания, трудова мобилизация, изселвания след 1944 г., С., 1991 г.; Тодоров, Цветан. На предела. С., 1994; Христов, Христо. „Секретното дело за лагерите“, С. 1999 г.; Скочев, Борислав. „Концлагерът „Белене“ 1949-1987“, С., 2017 г. (единственото пълно и детайлно изследване на създаването и функционирането на лагера).
- 3 През 2009 г. Институтът за изследване на близкото минало издава сборника „Без следа?“ Лагерът Белене 1949-1959 г. и след това...“, чието археографско оформление се различава от фототипно издаваните от Комисията по досиетата документални сборници.

се в Белене хора, които не са оформени по съответния ред и по закона. Само с подписа на окръжния началник. Трябва да има и на прокурора. Комисии две работят в ДНМ (дирекция на Народната милиция) и Шесто управление [на ДС] и да си върви по реда. Ще дойде време и ще кажат кой ви е дал право“.

Настоящият сборник обаче не включва единствено документи на МВР-ДС, които разкриват създаването и функционирането на „Белене“ 1949-1987 г. Комисията се опира на своя опит от сборниците „Държавна сигурност и офицерите от БНА (1944-1960 г.)“ (2014 г.) и „Държавна сигурност и юриспруденцията 1944-1975“ (2015 г.), в които за първи път в документалната поредица „Из архивите на ДС“ бяха включени и архивни материали от досиетата на различни обекти (жертви) на Държавна сигурност от юридическите и офицерските среди.

Документите от досиетата (разработките) на въдворените в лагера „Белене“ от трите периода⁴ дават съвсем различна перспектива пред читателите и осветляват не само методите и тактиката на режима и ДС спрямо въдворените, но и тяхното поведение в лагера и много друга конкретика за всяка отделна жертва. Това без съмнение е важен принос в преосмислянето на тоталитарното комунистическо минало чрез документалните свидетелства, запазени в Централизирания архив на Комисията и помага за разбирането на онова, което се е случвало с жертвите в лагера „Белене“.

Значението на огромното историческо богатство на архива, съхраняван от Комисията, се потвърждава и в настоящия сборник. Пример за това е документът, с който е създаден лагерът „Белене“. Постановлението не фигурира във фонда с документите на Министерския съвет, съхраняван в Държавна агенция „Архиви“ и липсва в неговите описи за поверителните документи. И това е така, защото оригиналът на решението за създаване на „Белене“ изобщо не е бил предаден в Държавния архив. Причината за това е високата степен на компрометираност, която документът носи със себе си за режима на БКП и поради това оригиналът по всяка вероятност е унищожен, което обяснява отсъствието му в Държавния архив.⁵

Екземпляр от унищожения оригинал обаче се съдържа във фонда на Секретариата на МВР, съхраняван от Комисията. Той притежава съответните атрибути на документите на Министерския съвет и на практика не само замества напълно оригинала, но и обезсмисля неговото унищожаване, а същевременно запазва и точно фиксира за историята моментът на създаването на лагера „Белене“.

Публикуваните в настоящия том документи проследяват извънсъдебната мярка на въдворяване в трудов лагер, която буди основателни съмнения относно своята законсъобразност, независимо от административните си одежди. След смъртта на Сталин самият Вълко Червенков, сложил маската на наивността, повдига въпроса: „Какво е конституционното основание за задържане в ТВО? [...] Не могат да лежат в затвора хора неосъдени.“ (*Вж. Документ № 28 от разширения електронен вариант*).

Лагерът „Белене“ заема централно място в наказателната система от места за въдворяване на политически противници без съд и присъда⁶, организирана по съветски образец от комунистическия режим след 9 септември 1944 г.⁷ Той е не само най-голямото трудово-възпитателно общежитие (ТВО), което диктатурата на БКП създава в периода

4 Живите лагеристи в „Белене“ от периода на „възродителния процес“, част от чиито документи от досиетата им на жертви са включени в настоящия сборник, са дали писмено съгласие до Комисията за това. За включването им в сборника съдейства гражданската организация „Справедливост, права и културно сътрудничество на Балканите“, Турция, с председател Сафие Юрдакул. Сдружението обединява и представлява жертвите на насилствената смяна на имената, изолирани в „Белене“ и техните близки.

5 Факт, установен от журналиста Христо Христов, който публикува статия по този повод в сайта desebg.com от 27 април 2015 г. под заглавието „Решението за създаването на концлагера „Белене“ е скрито от БКП“. Вж. <https://desebg.com/chestvanja/2265-2015-04-27-14-26-31> последно посетен на 27 март 2023 г.

6 По делото за лагерите, образувано през 1990 г. от тогавашната Прокуратура на въоръжените сили към Главна прокуратура, се установява, че след 9 септември 1944 г. в България са създадени най-малко 44 лагера, трудово-възпитателни общежития и трудови групи. Повече по темата вж. Христов, Христо. „Секретното дело за лагерите“, С. 1999 г.

7 Пак там. В показанията си по делото за лагерите през 1990 г. и бившият генерален секретар на ЦК на БКП Тодор Живков, и бившият зам.-министър на вътрешните работи и отговорник за създаването на лагера „Слънчев бряг“ край Ловеч (1959-1962) ген. Мирчо Спасов признават, че за създаването на лагерите в България БКП е използвала съветския опит.

1944-1989 г., но е и лагерът, функционирал най-продължително време – от 1949 г. до 1987 г. с различни прекъсвания.

През пролетта на 1949 г. системата на трудово възпитателните общежития в България се е разпротряла на територията на почти цялата страна, но все още няма своя завършен вид. Лагерът „Белене“ е създаден на 27 април 1949 г. с поверително постановление на Министерския съвет (*Вж. Документ № 2 от сборника*), ръководен от министър-председателя Георги Димитров.⁸ Със задачата по организирането на лагера е натоварено МВР-ДС, на което за целта са предадени островите на река Дунав – Персин, Голяма Бързина, Малка Бързина, Милка, Кичето, Магареца, Совата и Предела. Със Заповед №373-П на министъра на вътрешните работи Антон Югов от 30 май 1949 г. се създава ТВО в с. Белене, Свищовско „на плаца на остров Персин“ (*Вж. Документ № 4 от разширения електронен вариант*). Така се появява Беленският архипелаг, който се превръща в олицетворение на класическата лагерна система по нашите земи и години наред хвърля тежката си сянка върху редица разбити човешки съдби.

Лагерът е разположен на най-високата точка в източната част на остров Персин, който е най-големият от всички изброени острови. Мястото става известно като Втори обект, където през юли 1949 г. под конвой е прехвърлена първата група от около 300 лагеристи от „Богданов дол“, Пернишко.⁹

След изграждането на ТВО „Белене“ там са концентрирани питомците от останалите лагери в страната, които след това са закрити. Въдворените без съд и присъда на остров Персин не само полагат основите на новия лагер, но и работят по изграждането на дигите на самия остров, както и в района. Лагеристите също така са заставени да обработват земята на острова, където са отглеждани различни зеленчукови и зърнени култури. Последните полагат труд и в създаденото животновъдно стопанство. В един период в лагера „Белене“ е обособена и женска част, която се е намирала на съседния остров „Щурчето“.¹⁰

Политическото въдворяване без съд и присъда е характерен инструмент от политиката на тоталитарното управление на БКП за изолиране, пречупване и унищожаване на политически противници или на хора, които са подозирани за такива.

В „Белене“ са въдворявани дейци от бившите политически партии преди 9 септември 1944 г., представители на правителствата и местната власт преди тази дата, членове и привърженици на разтурената от режима през 1947 г. опозиционна партия БЗНС „Никола Петков“, както и на закрития също тогава Земеделски младежки съюз; членове на закритата ВМРО, социалдемократи и членове на самата БКП, обявени за врагове с „партиен билет“ или за провокатори; бивши царски офицери, бивши полицейски служители, членове на бивши патриотични организации, анархисти, младежи, арестувани при различни акции на властта; земеделски стопани, оказващи съпротива срещу насилствената колективизация, представители на интелигенцията, на лекарското съсловие, свещенослужители от различните християнски деноминации, т. нар. изменници на Родината, ятаци и помагачи на горяните; участници в разкрити нелегални и конспиративни организации и групи, представители на различните малцинства в страната, чужденци, белогвардейци и не на последно място хора, които режимът е уличил като „разпространители на злостни слухове, вражеска пропаганда и анонимки“.¹¹ На практика от политическото въдворяване са засегнати всички слоеве и по този показател лагерът „Белене“ представлява своеобраз-

8 Министър-председателят Георги Димитров, който е и ръководител на БКП, заминава на лечение в СССР на 6 март 1949 г. Настанен е в правителствената болница в Москва, а по-късно е прехвърлен в правителствения санаториум „Барвиха“ край съветската столица, където умира на 2 юли 1949 г. При неговото отсъствие от България подпредседатели на Министерския съвет са Трайчо Костов и Васил Коларов. Последният оглавява правителството след смъртта на Димитров.

9 Прехвърлянето на първите лагеристи от лагера „Богданов дол“ за изграждането на новия лагер на остров Персин е описано от Стефан Бочев, журналист и дипломат, в издадените му след рухването на комунистическия режим мемоари „Белене“ – сказание за концлагерна България“. Самият Бочев е един от групата прехвърлени на Персин лагеристи.

10 Вж. по-подробно Джерманова, Цветана. „Спомени от лагерите“, С., 2011 г. В края на декември 1956 г. е предложено в срок до 15 януари 1957 г. жените да бъдат преместени в оборите на о-в Персин, защото сградата на о-в Щурчето е пред срутване, изолирана от щаба и извън войсковата охрана (*Вж. Документ № 25 от сборника*).

11 Строго поверително писмо на МВР-ДС до министър-председателя Вълко Червенков от 1952 г. за броя на въдворените, причините и пусканията в лагера „Белене“. Христов, Христо. „Секретното дело ...“, с. 14.

на представителна извадка на онази част от българското общество, която е припозната като противник на тоталитарния комунистически режим.

Две години след откриването му в Белене вече има над 2 хил. „възпитаници“. Последното разпореждане на Центъра е политически въдворените лица от Ножарево да бъдат прехвърлени на острова (*Вж. Документ № 4 от сборника*). Безумното презаселване до известна степен се регулира посредством амнистии за 1 май и 9 септември. В един от документите за амнистия четем предложение да бъдат освободени всички бедни и средни селяни и „други трудещи се“, а също така и болни и лица на възраст над 60 години, тъй като задържането на последните е „политически нецелесъобразно“ (*Вж. Документ № 6 от сборника*).

Независимо че през януари 1953 г. като сериозна слабост е отчетено, че за въдворяване се предлагат лица, които могат да бъдат съдени от „обикновен съд“ или подлежат на друга мярка, само месец по-късно се излиза с предложение в бъдеще всички трудоспособни членове от семейства на изменници на Родината да бъдат въдворявани в ТВО за срок от 5 до 7 години, а имуществото им да се конфискува по съдебен ред (*Вж. Документи № 13 от сборника*). Но все пак това е времето, когато много хора не могат да си представят света без Сталин!

Една от първите мерки на властта в София, пряко отражение от смъртта на съветския диктатор и ареста на Берия, е закриването на 11 затвора и лагера „Белене“ (*Вж. Документ № 22 от сборника*). Месец преди това започва процеса по помилване и освобождаване от ТВО. Този процес е свързан със събитията и омекотяването на режима в СССР и в съветската лагерна система ГУЛАГ¹², където е наложена амнистия и са освободени почти половината от въдворените 2,5 млн. лагеристи. Промяната на политиката в Съветския съюз се следва и от властта в НРБ. Всички освободени са взети на оперативен отчет като потенциално опасни лица, поради което контролът на тайните служби върху тях остава неизменен през следващите години, както показват документите на органите на Държавна сигурност. Освобождаването се извършва на малки групи с цел да не се стига до уговорки между питомците, демонстративно придвижване в дадена посока или затрудняване на транспорта (*Вж. Документ № 17 от сборника*).

В края на 1953 г. почти всички въдворени в „Белене“ са освободени, а лагерът е закрит, като на мястото на Първи обект на остров Персин е обособен затвор, в който са изпращани и политическите затворници. Решението за закриването на „Белене“ обаче се оказва временно. Лятото на 1956 г. започва с работническите и студентски вълнения в Познан, последвани от октомврийските бунтове в Полша и Унгария. Лагерът отново е отворен през ноември същата година, веднага след началото на въоръженото антикомунистическо въстание в унгарската столица, което Кремъл потушава със сила. Върхушката на БКП, начело на която вече стои Тодор Живков, се опасява от подобни събития в България. Властта в София реагира мълниеносно на усложнената външнополитическа обстановка с ново затягане на режима.¹³ Процесите на въдворяване се подновяват с ускорен темп.¹⁴ По сполучливия израз на един дългогодишен лагерист: „Защото трябваше да не забравям, че досието ми след 9 септември 1944 г. е доста обемисто и грижливо съхранявано в архивите на ДС. И когато властта реши да провери благонадеждността на старите си клиенти, събра ни тук [...] букет от магарешки бодили [...]“ (*Вж. Документ № 96 от сборника*). Съобразно лексиката на службите в голямата си част това са хора над 50-т годишна възраст – „стари и опитни врагове [...] опасни политикани“ за чието разлагане трябва да се работи активно и с всички средства (*Вж. Документ № 35 от сборника*).

„Белене“ е закрит през лятото на 1959 г., за да се избегнат критиките на Запада, че

¹² Съкращение на Главное управление исправительно-трудовых лагерей, рус.

¹³ Вж. напр. „Десталинизацията – дилемата на едно противоречиво десетилетие“ (1953–1964), С., 2013, с. 18.

¹⁴ „От създаването на ТВО [визира се периода от ноември 1956 до ноември 1958 г.] са въдворени общо 3384 души, от тях контрареволуционери са 526 и 2457 криминални престъпници мъже и 399 жени. През същият период са освободени 78 въдворени, от които контри 149 и криминални 632. През това време 12 от въдворените са починали.“ Вж. АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а. е. 1545, л. 2-13.

в България все още има лагери. Със знанието на Политбюро на ЦК на БКП и в пълна секретност обаче МВР-ДС създава нов лагер край гр. Ловеч, а в него от „Белене“ са прехвърлени 166 души, определени от режима като „непоправими рецидивисти“.¹⁵ Двете места остават свързани до 1962 г., тъй като комунистическият режим използва „Белене“ като място на прикриване на убийствата на лагеристи, извършвани в лагера край Ловеч. На един от островите до Персин – Предела – са заравяни тленните останки на убитите лагеристи от трудовата група край Ловеч, като за това са използвани и затворници от затвора „Белене“ (**Вж. Документ №№ 118-120 и 122 от разширения електронен вариант**).

Официално въдворяването в ТВО не се практикува след разформироването на трудовата група край Ловеч на 8 май 1962 г., но тази мярка е запазена в един по-смекчен вариант. Внимателният прочит на документите показва, че репресивните мерки просто преливат една в друга под формата на принудително заселване на ново местожителство и месторабота, която мярка започва да се прилага от 9 декември 1963 г.¹⁶ След тази дата „непоправимите“ се изпращат на работа в Държавно земеделско стопанство (ДЗС)-Белене на о-в Персин. Същите не могат да напускат острова без разрешението на началника на затворническото общежитие. Същевременно има предложение стопанството да премине на подчинение на Министерството на правосъдието (**Вж. Документ № 59 от сборника**). По нареждане на ръководството на МВР към края на 1974 г. обекта за принудително заселване на о-в Белене е закрит, а най-опасните лица от там са заселени в с. Бела вода на работа във фабриката за креда (**Вж. Документ № 62 от сборника**). Тази практика се подновява отново в средата на 80-те години, когато на отдел „Затвори“ МВР е възложена организацията на работата по наблюдението и контрола на принудително установените на ново местожителство и работа на остров Белене лица (**Вж. Документ № 135 от разширения електронен вариант**).

Така през декември 1984 г. в Белене започва изолирането на противниците на провеждания тогава от БКП начело с Тодор Живков т. нар. възродителен процес, брутално нарушил основни човешки права на мюсюлманите в страната. На остров Персин са събрани общо 517 български граждани мюсюлмани от турското малцинство, както и помаци. Освен на Втори обект въдворените от турското малцинство, около 30 души, са изолирани в обект „Заставата“, заради опасения от страна на администрацията, че могат да подбудят останалите към бунт. „Заставата“ се намира в централната северна част на остров Персин. През 1986 г. лагеристите обявяват гладна стачка с искане да бъдат освободени (**Вж. Документ №№ 163, 172 и 175 от сборника**). В резултат на подобни действия през 1987 г. мястото на изтърпяване на мярката на въдворените е променено и те са разпратени на различни места, основно в Северозападна и Югозападна България, включително и в мина „Бобов дол“. За голямата част от лицата мярката по чл. 39, ал. 1, т. 1 от Закона за Народната милиция е отменена едва през 1989 г.

* * *

Книжното тяло на сборника „Държавна сигурност и лагерът Белене (1944-1991)“ включва 182 фототипни документа, а неговото електронно издание (DVD) – 508, като подборът е направен от над 200 архивни единици, много от които многотомни.

При подредбата на документите в сборника е използван тематично хронологическият подход. Тематично те са обособени в две части. В първа част са включени основните документи, регламентиращи дейността на ТВО Белене: заповеди, аналитични справки и обобщаващи документи за функционирането на лагера. Втората част има два раздела и разглежда историята през документите от делата на въдворени лица. Първият раздел

15 В лагера край Ловеч, придобил известност като „Слънчев бряг“, тоталитарното управление на БКП продължава политическото въдворяване без съд и присъди до 1962 г., когато и този лагер е закрит, след като се разбира за убийствата на лагеристи в него.

16 Вж. „ДС – административни...“, с. 7.

обхваща класическата лагерна система за въдворяване по политически причини (1949 – 1959), а вторият се отнася за административната мярка „принудително установяване в друго населено място” на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 от Закона за Народната милиция (1985 – 1989).

Използваните документи в сборника са от архива на Министерство на вътрешните работи (АКРДОПБГДСРСБНА – М). Документите от МВР са от фонд 1 – Секретариат, фонд 10 (ТК) – Трайчо Костов, фонд 12 – въдворяване, изселване, фонд 13 – документи на бившето III управление – ДС за борба с вътрешната контрареволуция, фонд 22 – документи на VI управление на ДС за борба срещу идеологическата диверсия, контрареволуционни, националистически и други противодържавни прояви в страната, фонд 23 – колекция ТВО, фонд 38 – Централна информационна аналитична служба (ЦИАС). Като допълнение са включени и следствени дела по отчета на МВР, разработки и документи от историческия архив от центъра и областните дирекции.

Списъкът на документите следва оригиналните им заглавия. Към всяко заглавие има кратка анотация и описание на исковите данни на документа. Когато няма дата върху документа, поставената в квадратни скоби датировка е съобразена със съседните документи или с други източници, отнасящи се до разглежданото историческо събитие.

В настоящото документално издание, както и в разширения електронен вариант има документи, които са публикувани и в други сборници от поредицата „Из архивите на ДС”. Решението да се повторят се определя от тяхната особена важност за цялостното осветяване на разглежданата тема.

В изпълнение изискванията на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, в документите, в които се съдържа информация за трети лица, тя е заличена.

Научно-справочният апарат на изданието включва: списък на използваните фондове и архивни единици.

КРДОПБГДСРСБНА

Introduction

The documentary collection “State Security and Belene camp (1944 - 1991)” is the sixtieth edition of the series “From the archives of the State Security”. It is composed entirely of documents, stored in the Centralized Archive of the Commission for Disclosure of Documents and for Declaring the Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army.

The present collection contains documents about the functioning of Labor-Educational Dormitory “Belene” during all stages of its existence from 1949 to 1987. The history of these years is the subject of description and tragic stories from various former camp inmates in the memoir literature that has accumulated since 1989¹. The “Belene” camp is also a topic of research in multiple Bulgarian documentaries². However, until now, there is no publication that collects in one place the most important documents about the existence of the camp, as well as about the people incarnated in it during all its periods³. This is precisely the purpose of this collection. The rich collection of archival documents of the various structures of the Ministry of Internal Affairs - State Security for the “Belene” camp, stored in the Centralized Archive for the documents of the totalitarian services, built by the Commission in the city of Bankya, gives the audience the opportunity to see important documentary evidence of the largest internment camp for opponents of the communist regime.

The Commission has already reviewed the subject in part of its documentary editions - “State Security - Administrative, Coercive and Punitive Measures” (2014), in which the Belene camp is present as part of the system for implementing the punitive measure of internment applied by the communist mode. To a lesser extent, the topic is also present in another documentary collection of the Commission - the two-volume “State security - the change of names - the Revival Process”, (2013), the title of which suggests that the documents refer to the third, last period of existence of the “Belene” camp, namely for the time of the forced name change of Bulgarian citizens of Turkish origin.

Archival documents from the third period of the camp reveal that the communist regime and State Security in particular were clearly aware of the illegal isolation of the Turkish minority inmates in “Belene” during the “revival process”. This is evidenced by a top secret transcript of the meeting of the leadership of the Ministry of Internal Affairs with the heads of the operational groups of the central divisions to assist the district administrations in renaming, held on February 4, 1985 (*See Document No. 63 of the collection*). In it, Dimitar Stoilov (1924-2018), Deputy Minister of Internal Affairs (1973-1986), who in 1986 was awarded with the medal of the “People’s Republic of Bulgaria” - 1st degree, precisely for his participation in the “Revival Process” with a confidential decree of the chairman of the State Council, Todor Zhivkov, states directly: “People are sent to Belene who are not formed according to the relevant order and according to the law. Only with the signature of the district chief. The prosecutor should sign it too. Two commissions work in the

- 1 There are dozens of books by former campers in which they describe their experience in the Belene camp. It is interesting that the first of them “Belene - the Island of the Forgotten” was published before the fall of the communist regime, in Belgium in 1983 by the former Belene camper Nedialko Geshev. He makes two attempts to escape from the camp, the second being successful. In the early 1990s, the book was also published in Bulgaria. See also the memoirs of: Bochev, Stefan. “Belene” - a story about Bulgaria’s concentration camp”, S., 1990; The Bulgarian Gulag. Witnesses. A collection of documentary stories about the concentration camps in Bulgaria. S., 1991; Ogoiski, Petko. “Notes on the Bulgarian Sufferings 1944-1989”, book one, S., 1995; Bey, Aziz. “They passed through Belene,” vol. 1 and vol. 2, C, 2004, etc.; We wrote to let people know. Book III. Hell - the camps and prisons. S., 2007; Koleva, Daniela. Belene - a place of memory? Anthropological survey. S., 2010; Baychev, Peter. Memories from the camps. Portraits of campers from Belene. S., 2014
- 2 See Stoyanova, Penka, Iliev, Emil. “Politically dangerous persons” - internment, labor mobilization, emigration after 1944, S., 1991; Todorov, Tsvetan. On the edge. S., 1994; Christ, Christ. “The secret file about the camps”, S. 1999; Skochev, Borislav. “Belene Concentration Camp 1949-1987”, S., 2017 (the only complete and detailed study of the creation and functioning of the camp).
- 3 In 2009, the Institute for the Study of the Recent Past published the collection “Without a Trace?” The Belene Camp 1949-1959 and After...”, whose archeographical layout differs from the phototype documentary collections published by the Commission on Files.

DNM (Directorate of the People's Militia) and the Sixth Directorate [of the State Security] and let it go in order. The time will come and they will ask - who gave you the right."

However, the current collection does not only include documents of the Ministry of Internal Affairs - State Security, which reveal the creation and functioning of "Belene" 1949-1987. The Commission relies on its experience from the collections "State Security and the officers of the BNA (1944-1960)" (2014) and "State Security and Jurisprudence 1944-1975" (2015), in which, for the first time, archival materials from the files of various objects (victims) of State Security were included in the documentary series "From the Archives of the State Security" from the legal and officer circles.

The documents from the files (development) of the internees in the "Belene" camp from the three periods⁴ give a completely different perspective to the readers and illuminate not only the methods and tactics of the regime and the State Security towards the internees, but also their behavior in the camp and many other specifics for each individual victim. This is undoubtedly an important contribution to the re-interpretation of the totalitarian communist past through the documentary evidence preserved in the Centralized Archive of the Commission and helps to understand what happened to the victims in the Belene camp.

The importance of the enormous historical wealth of the archive kept by the Commission is also confirmed in the present collection. An example of this is the document that created the Belene camp. The decree does not appear in the fund with the documents of the Council of Ministers stored in the State Agency "Archives" and is missing in its inventories of confidential documents. And this is because the original of the decision to create "Belene" was never submitted to the State Archives. The reason for this is the high degree of compromise that the document carries with it for the regime of the Bulgarian Communist Party, and therefore the original was probably destroyed, which explains its absence in the State Archives.⁵

However, a copy of the destroyed original is contained in the fund of the Secretariat of the Ministry of Internal Affairs, kept by the Commission. It possesses the corresponding attributes of the documents of the Council of Ministers and in practice not only completely replaces the original, but also renders its destruction meaningless, and at the same time preserves and accurately records for history the moment of the creation of the Belene camp.

The documents published in this volume trace the extrajudicial measure of internment in a labor camp, which raises reasonable doubts about its legality, regardless of its administrative guise. After Stalin's death, Valko Chervenkov himself, wearing the mask of naivety, raised the question: "*What is the constitutional basis for detention in labor-educational dormitory?*" [...] *Unconvicted people cannot lie in prison.*" (See **Document No. 28 of the extended electronic version**).

The "Belene" camp occupies a central place in the penal system of places for imprisoning political opponents without trial and sentence⁶, organized on the Soviet model by the communist regime after September 9, 1944.⁷ It is not only the largest labor-educational dormitory (TVO), which the dictatorship of the Bulgarian Communist Party created in the period 1944-1989, but it was also the camp that functioned for the longest time - from 1949 to 1987 with various interruptions.

In the spring of 1949, the system of labor-educational dormitories in Bulgaria spread over the

4 The living campers in Belene from the period of the "Revival Process", some of whose documents from their victim files are included in this collection, have given written consent to the Commission for this. The civic organization "Justice, Rights and Cultural Cooperation in the Balkans", Turkey, with chairman Safie Yurdakul, assisted in their inclusion in the collection. The association unites and represents the victims of the forced name change, isolated in "Belene" and their relatives.

5 A fact established by the journalist Hristo Hristov, who published an article on this occasion on the site desebg.com on April 27, 2015 under the title "The decision to create the Belene concentration camp was hidden by the BKP". See <https://desebg.com/chestvania/2265-2015-04-27-14-26-31> last visited March 27, 2023

6 In the case about the camps, initiated in 1990 by the then Prosecutor's Office of the Armed Forces under the General Prosecutor's Office, it was established that after September 9, 1944, at least 44 camps, labor-educational dormitories and labor groups were established in Bulgaria. For more on the subject, see Hristov, Hristo. "The secret case about the camps", S. 1999.

7 There again. In his testimony in the case of the camps in 1990, the former General Secretary of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party Todor Zhivkov, and the former Deputy Minister of Internal Affairs and responsible for the establishment of the "Sunny Beach" camp near Lovech (1959-1962) Gen. Mircho Spasov admits that the Bulgarian Communist Party used the Soviet experience to create the camps in Bulgaria.

territory of almost the entire country, but it still does not have its finished form. The “Belene” camp was established on April 27, 1949 by a confidential decree of the Council of Ministers (*See Document No. 2 of the collection*), headed by Prime Minister Georgi Dimitrov⁸. The task of organizing the camp was entrusted to the Ministry of Internal Affairs- State Security, to which the islands of the Danube River - Persin, Golyama Burzina, Malka Burzina, Milka, Kicheto, Magaretsa, Sovata and Predela - were handed over. Order No. 373-P of the Minister of Internal Affairs, Anton Yugov, dated May 30, 1949, established the TVO in the village of Belene, Svishtov district” on the square of Persin Island” (*See Document No. 4 of the extended electronic version*). This is how the Belene archipelago appeared, which became the embodiment of the classic camp system on our lands and cast its heavy shadow over a number of broken human destinies for years.

The camp is located on the highest point in the eastern part of Persin Island, which is the largest of all the listed islands. The place became known as the Second Site, where in July 1949 the first group of about 300 campers from “Bogdanov Dol”, Pernishko⁹, was transferred under convoy.

After the construction of TVO “Belene”, the prisoners from the other camps in the country were concentrated there, which were then closed. Those detained without trial and sentence on the island of Persin not only laid the foundations of the new camp, but also worked on the construction of the dykes on the island itself, as well as in the area. The prisoners were also forced to cultivate the island’s land, where various vegetable and grain crops were grown. The latter also worked in the created livestock farm. In one period, a women’s section was also formed in the “Belene” camp, which was located on the neighboring island “Sturcheto”.¹⁰

Political incarceration without trial and sentence is a typical tool of the policy of the totalitarian government of the Bulgarian Communist Party to isolate, break and destroy political opponents or people who are suspected as such.

In “Belene” were imprisoned figures from the former political parties before September 9, 1944, representatives of governments and local authorities before that date, members and supporters of the opposition party BZNS “Nikola Petkov”, which was dissolved by the regime in 1947, as well as the then also closed Agricultural Youth Union; members of the closed VMRO, social democrats and members of the Bulgarian Communist Party itself, declared enemies with a “party ticket” or provocateurs; former king’s officers, former police officers, members of former patriotic organizations, anarchists, youth arrested in various actions of power; farmers resisting forced collectivization, representatives of the intelligentsia, of the medical profession, clergymen of the various Christian denominations, so-called traitors to the Motherland, supporters and helpers of the Goryan resistance movement; participants in exposed illegal and conspiratorial organizations and groups, representatives of the various minorities in the country, foreigners, members of the former Russian White Army, last but not least, people whom the regime has denounced as “spreaders of malicious rumors, enemy propaganda and anonymous tips”¹¹. In practice, all strata are affected by the political infiltration, and according to this indicator, the “Belene” camp represents a kind of representative sample of that part of the Bulgarian society, which is recognized as an opponent of the totalitarian communist regime.

Two years after its opening, in Belene there are already over 2,000 incarcerated. The last order of the Center is to transfer the politically imprisoned persons from Nozharevo to the island (*See Document No. 4 of the collection*). The insane overpopulation is to some extent regulated by am-

8 Prime Minister Georgi Dimitrov, who is also the head of the Bulgarian Communist Party, went to the USSR for medical treatment on March 6, 1949. He was admitted to the government hospital in Moscow, and later transferred to the government sanatorium “Barvikha” near the Soviet capital, where he died on July 2, 1949. During his absence from Bulgaria, the vice-presidents of the Council of Ministers were Traicho Kostov and Vasil Kolarov. The latter headed the government after the death of Dimitrov.

9 The transfer of the first inmates from the “Bogdanov Dol” camp for the construction of the new camp on Persin Island is described by Stefan Bochev, a journalist and diplomat, in his memoirs “Belene - a story about Bulgaria’s concentration camp”, published after the collapse of the communist regime. Bochev himself is one of the group of campers transferred to Persin.

10 See in more detail Djermanova, Tsvetana. “Memories from the camps”, S., 2011. At the end of December 1956, it was proposed that the women be moved to the stables on Persin Island by January 15, 1957, because the building on Sturcheto Island is in front of collapse, isolated from headquarters and outside military protection (See Document No. 25 of the collection).

11 Strictly confidential letter of the Ministry of the Interior of the State Security to the Prime Minister Valko Chervenkov from 1952 about the number of inmates, the reasons and releases to the “Belene” camp. Christ, Christ. “The Secret Case ...”, p. 14.

nesties for May 1st and September 9th. In one of the amnesty documents, we read a proposal to release all poor and middle-class peasants and “other workers”, as well as the sick and people over the age of 60, since the detention of the latter was “politically inexpedient” (*See Document No. 6 of the collection*).

Although in January 1953 it was noted as a serious weakness that persons who could be convicted by an “ordinary court” or were subject to some other measure were proposed for incarceration, only a month later it was proposed that in the future all able-bodied members from families of traitors to the Motherland to be imprisoned in TVO for a period of 5 to 7 years, and their property to be confiscated by court order (*See Documents No. 13 of the collection*). But still, these were times when many people could not imagine the world without Stalin!

One of the first measures of the authorities in Sofia, a direct reflection of the death of the Soviet dictator and the arrest of Beria, was the closure of 11 prisons and the “Belene” camp (*See Document No. 22 of the collection*). A month before that, the process of pardon and release from TVO began. This process is related to the events and the softening of the regime in the USSR and in the Soviet Gulag camp system¹², where an amnesty was imposed and almost half of the 2.5 million inmates were released. The change of policy in the Soviet Union was also followed by the authorities in the People’s Republic of Bulgaria. All those released were put on operational alert as potentially dangerous persons, which is why the control of the secret services over them remained unchanged in the following years, as the documents of the State Security authorities show. The release was carried out in small groups with the aim of not reaching agreements between the inmates, demonstrative movement in a given direction or hindering the transport (*See Document No. 17 of the collection*).

At the end of 1953, almost all interned in “Belene” were released, and the camp was closed, with a separate prison being established on the site of the First Site on Persin Island, where political prisoners were sent. However, the decision to close “Belene” turned out to be temporary. The summer of 1956 began with labor and student unrest in Poznan, followed by the October riots in Poland and Hungary. The camp reopened in November of the same year, immediately after the start of the armed anti-communist uprising in the Hungarian capital, which the Kremlin suppressed by force. The leadership of the Bulgarian Communist Party, headed by Todor Zhivkov, fears similar events in Bulgaria. The authorities in Sofia reacted swiftly to the complicated foreign policy situation with a new tightening of the regime¹³. The processes of incarceration are renewed at an accelerated pace¹⁴. As successfully expressed by a long-term camp resident: “Because I had to remember that my file after September 9, 1944 was quite voluminous and carefully stored in the State Security archives. And when the authorities decided to check the trustworthiness of their old customers, they gathered us here [...] a bouquet of donkey’s thistles [...]” (*See Document No. 96 of the collection*). According to the lexicon of the services, for the most part, these are people over 50 years of age - “old and experienced enemies [...] dangerous politicians” whose decomposition must be worked actively and by all means (*See Document No. 35 of the collection*).

“Belene” was closed in the summer of 1959 to avoid Western criticism that there were still camps in Bulgaria. However, with the knowledge of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party and in complete secrecy, the Ministry of Internal Affairs - State Security created a new camp near the town of Lovech, and 166 people, defined by the regime as “incorrigible recidivists”¹⁵, were transferred to it from “Belene”.

The two places remained connected until 1962, as the communist regime used “Belene” as a place of concealment for the murders of campers carried out in the camp near Lovech. On one of

12 Abbreviation of Главное управление исправительно-трудовых лагерей, Russian.

13 See e.g. "De-Stalinization - the dilemma of a controversial decade" (1953-1964), S., 2013, p. 18.

14 "Since the establishment of TVO [refers to the period from November 1956 to November 1958], a total of 3,384 people have been imprisoned, of which 526 were counter-revolutionaries and 2,457 male and 399 female criminals. During the same period, 78 prisoners were released, of which 149 were counter-revolutionaries and 632 were criminals. During this time, 12 of the prisoners died. See AKRDOPBGDSRSBNA-M, f. 12, Op. 1, a. f. 1545, l. 2-13.

15 In the camp near Lovech, which gained fame as "Sunny Beach", the totalitarian rule of the Bulgarian Communist Party continued the political imprisonment without trial and sentences until 1962, when this camp was also closed, after it became known about the murders of campers there.

the islands next to Persin - Predela - the mortal remains of the murdered campers from the labor group near Lovech were buried, for which prisoners from the "Belene" prison were also used (*See Document Nos. 118-120 and 122 of the extended electronic version*).

Officially, internment in TVO was not practiced after the disbandment of the labor group near Lovech on May 8, 1962, but this measure was preserved in a milder version. A careful reading of the documents shows that the repressive measures simply flowed into one another in the form of forced resettlement of a new residence and workplace, which measure began to be applied from December 9, 1963.¹⁶ After that date, the "incorrigible" were sent to work in the State Agricultural farm (DZS)-Belene on the island of Persin. They cannot leave the island without the permission of the head of the prison dormitory. At the same time, there is a proposal for the farm to be subordinated to the Ministry of Justice (*See Document No. 59 of the collection*). By order of the leadership of the Ministry of Internal Affairs, towards the end of 1974, the site for forced settlement on the island of Belene was closed, and the most dangerous persons from there were settled in the village of Bela Voda to work in the chalk factory (*See Document No. 62 from the collection*). This practice was renewed again in the mid-1980s, when the "Prisons" department of the Ministry of Internal Affairs was entrusted with the organization of work on the monitoring and control of persons who were forcibly established in a new place of residence and work on the island of Belene (*See Document No. 135 of the extended electronic variant*).

Thus, in December 1984, in Belene, the isolation of the opponents of the so-called Revival Process conducted by the Bulgarian Communist Party led by Todor Zhivkov, which brutally violated the basic human rights of the Muslims in the country, began. A total of 517 Bulgarian Muslim citizens from the Turkish minority, as well as Pomacs, were gathered on Persin Island. In addition to the Second site, the inmates from the Turkish minority, about 30 people, are isolated in the "Zastava" site, due to concerns on the part of the administration that they may incite the others to revolt. The "outpost" is located in the central northern part of Persin Island. In 1986, the campers announced a hunger strike demanding to be released (*See Document No. 163, 172 and 175 of the collection*). As a result of such actions, in 1987, the place of serving the measure of the internees was changed and they were sent to different places, mainly in North-West and South-West Bulgaria, including the "Bobov Dol" mine. For the majority of persons, the measure under Art. 39, para. 1, item 1 of the People's Militia Law was repealed only in 1989.

The book body of the collection "State Security and the Belene Camp (1944-1991)" includes 182 phototype documents, and its electronic edition (DVD) - 508, the selection being made from over 200 archival items, many of them multi-volume.

During the arrangement of the documents in the collection, the thematically chronological approach was used. Thematically, they are divided into two parts. The first part includes the main documents regulating the activities of TVO Belene: orders, analytical reports and summary documents for the operation of the camp. The second part has two sections and examines the history through the documents from the cases of incarcerated persons. The first section covers the classic camp system for internment for political reasons (1949 - 1959), and the second refers to the administrative measure "forced settlement in another populated place" on the basis of Art. 39, para. 1, item 1 of the People's Militia Law (1985 - 1989).

The documents used in the collection are from the archive of the Ministry of Internal Affairs (AKRDOPBGDSRSBNA - M). The documents from the Ministry of Internal Affairs are from fund 1 - Secretariat, fund 10 (TC) - Traicho Kostov, fund 12 - internment, deportation, fund 13 - documents of the former III administration - State Security for combating internal counter-revolution, fund 22 - documents of the VI administration of State Security for the fight against ideological subversion, counter-revolutionary, nationalist and other anti-state manifestations in the country, fund 23 - TVO collection, fund 38 - Central Information Analytical Service (CIAS). In addition, investigative cases according to the report of the Ministry of Internal Affairs, developments and

¹⁶ See "State Security - administrative...", p. 7.

documents from the historical archive of the center and regional directorates are also included.

The list of documents follows their original titles. Each title has a short annotation and description of the claim data of the document. When there is no date on the document, the dating in square brackets is consistent with neighboring documents or with other sources relating to the historical event under consideration.

In the current documentary edition, as well as in the expanded electronic version, there are documents that were also published in other collections of the series "From the archives of the State Security". The decision to repeat them is determined by their particular importance for the overall coverage of the topic under consideration.

Pursuant to the requirements of the Law on Disclosing the Documents and Announcing Affiliation of Bulgarian Citizens to the State Security and the Intelligence Services of the Bulgarian National Army, in the documents containing information about third parties, it has been deleted.

The report mechanism of the publication includes: a list of the abbreviations found and a list of the used funds and archival units.

CDDAABCSBNAF

Списък на документите с анотация

ЧАСТ I

заповеди, аналитични справки и обобщаващи документи за функционирането на ТВО Белене

1. Доклад от Министъра на вътрешните работи за предаването на Персин и прилежащите му острови за стопанисване от отдел „ТВО“, София, 15 април 1949 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1175, л. 50-50 гръб
Трудът на въдворените „неблагонадеждни лица“ трябва да бъде оползотворен за укрепването на островите, пресушаването на мочурищата, залесяване и превръщането на земята в обработваеми площи.
2. Постановление на министерски съвет на Народна република България, София, 27 април 1949 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 7, а.е. 533, л. 65
Предават се на МВР дунавските острови Персин, Голяма бързина, Малка бързина, Милка, Кичето, Магареца, Белица, Совата и Предела за организиране на ТВО на тяхна територия.
3. Перспективен план за работата в ТВО Белене, Свищовско, б.м., [май] 1949 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1205, л. 1-2
Това е най-ранният план по устройството на общежитието. Предвижда се изграждането на плетени бараки за около 300-400 души в срок до 31 юли 1949 г., административни сгради и тези на надзорния персонал, както и гранична застава.
4. Доклад от извършена проверка в процеса на освобождаване на въдворени от общежитията в Белене и Ножарево, София, 20 юни 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 354, л. 42-45
Посочено е, че към момента в Белене има над 2 хил. „възпитаници“. Управата и общежитието не са подготвени да приемат политически въдворените лица от Ножарево, каквото е последното разпореждане. Има недостиг на помещения и част от въдворените в момента спят на открито на палатки, което е отразено като неправилно. Необходимо е спешното изграждане на нови помещения.
5. Инструкция за работата на комисията, която ще разгледа следствените дела на арестантите, подлежащи на въдворяване в ТВО, София, 7 август 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 2174, л. 11-16
С документа се създава комисия, на която се възлага разглеждането на следствени дела на престъпници и политически опасни лица, които не могат да бъдат съдени, а следва да бъдат изпращани в ТВО с решение на комисията. Създава се и отделение „Въдворяване и изселване“ при МВР, което следва да подпомага дейността на комисията.
6. Предложение за освобождаване от ТВО на трудеци се елементи, София, 10 август 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 354, л. 46-47
Предлага се за 9 септември да бъдат освободени всички бедни и средни селяни и „други трудеци се“, а също така и болни и лица на възраст над 60 години, тъй като задържането на последните е политически нецелесъобразно.

7. Заповед № 35 на министъра на вътрешните работи на Народна република България, София, 16 февруари 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 2174, л. 24-26
Регламентира начина, по който се предлагат и настаняват в ТВО политически опасни лица и престъпни елементи.
8. Писмо № 469 от кабинета на министъра на вътрешните работи, относно работата на комисията по въдворяване, София, 6 март 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 2268, л. 1-2
Призовава се в комисията да се отправят добре обмислени, точно формулирани, предварително дискутирани и законово обосновани предложения.
9. Из Справка за освободените от ТВО „Белене“ вражески елементи за времето от 1 септември до 26 декември 1952 г., София, [2 януари 1953 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 360, л. 2; 8
Документът има резолюция от министър Цанков: „Др. Кумбилиев и др. Капитанов. Да се направи списък на въдворените агент-провокатори и се счита за абсолютно забранено пускането им без мое лично разрешение, независимо [за] какви срокове са определени да бъдат там. 2 януари 1953 г.“
10. Доклад за извършената работа от комисията по въдворяването за времето от 1 август до 26 декември 1952 г. и точния брой на намиращите се в ТВО държавни и криминални престъпници, София, 4 януари 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 3101, л. 4-6
Отчетено е, че по това време в ТВО се намират 2144 държавни престъпници, (по политически причини), като 225 от тях са въдворени за максималния срок от 7 години.
11. Из Доклад за настаняването на държавните и криминални престъпници в ТВО от специалната комисия при МВР и приложението на проектозакона по отношение на изменниците на Родината и невъзвращенците, София, 25 януари 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 3102, л. 1-8; 12
Като сериозна слабост е отчетено, че за въдворяване се предлагат лица, които могат да бъдат съдени от „обикновен съд“ или подлежат на друга мярка.
12. Справка за извършена проверка в ТВО „Белене“ във връзка с признаването му за отдалечен и особено важен район, София, 28 януари 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1993, л. 122-124
Съдържа данни за негодите на надзорно строевия персонал на острова.
13. Предложение до ПБ на ЦК на БКП за усилване на наказателните мерки срещу изменниците на родината и техните близки, София, [февруари 1953 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 11, л. 78-81
Предлага се в бъдеще всички трудоспособни членове от семейството на изменника на родината да бъдат въдворявани в ТВО за срок от 5 до 7 години, а имуществото им да се конфискува по съдебен ред.
14. Из Справка за извършена проверка на затворите в страната и ТВО „Белене“, София, 7 март 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1993, л. 55; 57-57 гръб; 62
Дава сведения за състоянието на режима и политико-просветната работа с надзорно строевия персонал и затворниците.

15. Из Доклад за работата на управление „Затвори и ТВО“ пред Колегиума на МВР, София, 20 март 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1993, л. 36; 45 гръб-46; 51 гръб
Съдържа стопански данни за земеделското стопанство на о-в Персин. Информира, че голямата смъртност при животните е вследствие на „крайно лошите условия“ при които са поставени последните. Въпреки наличния щат липсват специалисти агрономи, зоотехници и лесовъди. Вследствие на двумесечна забрана за работа е блокиран строежа на дигата.
16. Писмо от Столично управление ДС до началник отдел ВИ, София, 27 юли 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 377, л. 1
Предлага се близките на двама изменници на Родината да не бъдат изселвани и въдворени в ТВО, тъй като единият беглец е имал моменти на „умопомрачение“, а семейството на другия било крайно бедно.
17. Заповед №С-174 относно мерки във връзка с помилване на затворниците и освобождаване на въдворените в ТВО, София, 6 август 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 150, л. 5-6
Наредено е да не се допуска освобождаването на големи групи лица. Последното е с цел да не се стига до уговорки помежду им, демонстративно придвижване в дадена посока или затрудняване на транспорта.
18. Указания за изготвяне план по лицата, които ще бъдат освободени от ТВО, Шумен, 12 август 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 342 (Тщ)
Предвидено е провеждането на вербовки на лица от средите на лидерите на николапетковистите преди освобождаването им от ТВО. Да се използват близките им с цел да ги разколебават в дейността им и да излизат с ОФ декларации.
19. Справка за въдворените в ТВО Белене, София, 13 август 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 371, л. 1
Съдържа данни за причините за въдворяването на лицата.
20. Окръжно № 987 до околийските началници на МВР в Коларовградски окръг, Шумен, 24 август 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 342 (Тщ)
Наредено е да се вземат на оперативен отчет всички освободени от затворите и ТВО вражески елементи.
21. Препис-извлечение от Протокол № 135 на ПБ на ЦК на БКП от 5 септември 1953 г., [София], 14 септември 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 3104, л. 33
Потвърждава дадените помилвания и освобождаването на въдворените в ТВО Белене, както и отмяната на изселническия режим.
22. Заповед №С-233 на министъра на вътрешните работи на Народна република България, София, 19 септември 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а.е. 14, л. 435-436
Заповядва се закриването на някои затвори в различни градове, както и на единственото в страната ТВО Белене. Предвижда се в бъдеще въдворяването да се преустанови, а провинилите се вражески и други престъпни елементи да се наказват съгласно законите в държавата. Освен това със заповедта се отменя изселническия режим на всички разселени в страната лица. Възстановяването на жителството в София, Пловдив, Сталин, Бургас, Благоевград и граничните зони ще става само със санкцията на вътрешния министър. Документът е публикуван В: Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013, документ №55, с. 308-309. Друг вариант на документа е публикуван В: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №69.

23. **Права и задължения на надзорно-строевия персонал при поделение 0789-МВР, София, [след ноември 1956 г.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 100, л. 1-4
Определя правата на надзирателите в ТВО Белене. Документът е публикуван в: Държавна сигурност административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №71.
24. **Постановление на Министерски съвет с проект за изменение на Указа за народната милиция, София, 3 декември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 7, а.е. 612, л. 15-17
Взето е решение ползваната до сега територия, сгради, съоръжения и инвентар в землището на о-в Персин да останат и за в бъдеще на разпореждане на МВР.
25. **Предложение на комисията, назначена със Заповед №I-182 на заместник-министър Апостол Колчев в изпълнение на постановление №451 на Министерския съвет, Белене, 27 декември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 17-19
Предлага се в срок до 15 януари 1957 г. жените да бъдат преместени в оборите на о-в Персин. Последното се налага, защото сградата на о-в Щурчето е пред срутване, изолирана от щабла и извън войсковата охрана.
26. **Инструкция по пропускателния режим и режимните мероприятия на Трудово възпитателното общежитие и затвора в с. Белене, Свищовско, Плевен, 27 декември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 20-25
Регламентира охраната на острова и взаимодействието между милицията, гранични и вътрешни войски. Посочено е, че постовият на КПП трябва винаги да изисква документ за легитимация и да проверява всички лица, които не познава лично.
27. **Списък на домакинския и канцеларски инвентар, който затворническото общежитие в с. Белене следва да предаде на ТВО-Белене, Белене, 27 декември 1956 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 32-34
Всичкото имущество, което се намира на 2-ри обект и не е изрично описано остава на разположение на ТВО.
28. **Справка за духа и настроението на въдворените контрареволуционери при поделение 0789 с. Белене, Свищовско, към 7 март 1957 г., Белене, 9 март 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1584, л. 3-7
Информира за създаването на политико-просветен актив сред въдворените. На едно просветно събрание Христо Стоянов, коментирайки последния конгрес на ОФ се изказва, че всички опозиционни земеделци „които са осъзнали и порицали грешките си“ могат да бъдат приети в ОФ, което е възприето като демагогия.
29. **Справка за духа и настроението на въдворените контрареволуционери при поделение 0789 с. Белене, Свищовско, към 7 април 1957 г., Белене, 9 април 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1530, л. 6-9
Отчетено е, че благоприятното за полска работа време позволява да се използва най-рационално труда на въдворените. Ангажирането на последните с работа намалява техния дух да коментират политическите събития. Освен това започва по-често привикване на въдворените.
30. **Справка за проведена религиозна дейност от въдворените свещеници при поделението, Белене, 27 април 1957 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1529, л. 1-2
Съобщава се за посрещането на Великден от въдворените на 20 април 1957 г. Случаят е използван оперативно за вербовка на сътрудници, подработване на такива и провеждане на срещи.

31. Справка за станалия инцидент сред въдворените контрареволуционери при поделението на 25 април 1957 г., Белене, 27 април 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1529, л. 3-4
Описва станало сбиване в средите на въдворените земеделци, повод за което било подготвено изказване за състоялия се 29-ти конгрес на БЗНС. Направен е извод, че само част от земеделците вървят към преориентация.
32. Справка за досегашната работа на ТВО Белене, София, 26 юни 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1528, л. 1-3
Дава информация за общия брой мъже и жени, които са въдворени към 10 юни 1957 г., както и за извършваната политико-възпитателна, образователна и културно-просветна дейност.
33. Справка до министър Г. Цанков за охраната и прикритието на ТВО „Белене“, София, 30 юли 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 2, а.е. 283, л. 1-3
Предлага се предислоцирането на един взвод с тежки картечници от Вътрешни войски, който да охранява острова от евентуален десант. Планира се създаването на контролно-следова полоса в забранената зона. Дава се срок от една година управата на затвора да построи шосеен път от понтонния мост до обектите. Документът е публикуван В: Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013 – док. №72.
34. Из Отчетен доклад за агентурно-оперативната работа по линия на ДС при поделение 0789-МВР, с. Белене, Свищовско, за периода от 15 ноември 1956 до 1 септември 1957 г., София, 17 септември 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1589, л. 7-11; 22-23
Съдържа статистически сведения за въдворените „контрареволуционни елементи“. Документът е публикуван В: Държавна сигурност административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №79.
35. Отчетен доклад за агентурно-оперативната работа по ДС при поделение 0789-МВР с. Белене, Свищовско, за периода от 15 ноември 1956 г. до 1 септември 1957 г., Белене, 14 ноември 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1512, л. 24-41
Съгласувано с окръжните управления и отдели някои от въдворените получават писма от близките си с указания да бъдат изпълнителни и послушни, за да бъдат предсрочно освободени. Подобни писма се използват за разложителна работа.
36. Докладна записка относно възможностите и готовността на поделение 0789-МВР с. Белене, Свищовско за приемане на нови въдворени, София, 27 януари 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 8-11
Съдържа информация за инвентара на общежитието и възможността да приеме 2400 мъже при „нормални условия (едно войнишко легло)“. Дадени са инструкции за изпращането на въдворените. Документът е публикуван В: Държавна сигурност административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №81.
37. Доклад относно работата, обстановката, дисциплината и предложение за бъдеща дейност с новопристигналите въдворени, Белене, 25 февруари 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 4-7
Съдържа данни за въдворените, техния бит и трудовата им ангажираност. Документът е публикуван В: Държавна сигурност административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №83.

38. План за провеждане на мероприятия по разложението на въдворените в ТВО бивши земеделски опозиционери, София, 28 февруари 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1546, л. 1-4
Целта на плана е да се създаде атмосфера на неразбирателство между въдворените авторитети, оглавяващи различните течения в земеделските среди.
39. Справка за изпращането в делегация на въдворените в ТВО – Белене, София, 13 март 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1554, л. 6
Отчита се честото излизане на въдворени в ТВО Белене като подсъдими или свидетели по дела. Предлага се преустановяване на тази практика, а само в особени случаи да се призовават като подсъдими след санкция от Главния прокурор на републиката.
40. Докладна записка относно съвещание в Белене между представители на Министерството на правосъдието и МВР, София, 14 април 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 17-20
Отправено е предложение да се освободи целият остров Персин за нуждите на ТВО Белене. Документът е публикуван В: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №85.
41. Докладна записка за осигуряване работа на въдворените и стопанската дейност на остров Белене, София, 21 април 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 12-14
Заместник-министър Спасов предлага отдел „Затвори“ да изтегли затворниците от територията на острова и освободи затворническите сгради на I-ви обект за настаняване в тях на въдворените. Работата, която се извършва на острова, като диги, канали, изкореняване и почистване на площи, изработване на тухли, залесяване и друга подобна работа да се извършва от въдворените. Вж. и Заповед №I-920/26.04.1958 г. в Десталинизацията – Дилемата на едно противоречиво десетилетие (1953–1964), С., 2013, документ №77, с. 374-375. Документът е публикуван в разширеното електронно издание: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №169.
42. Заповед I-920, София, 30 април 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 15-16
Документът е съвместна заповед на министрите на вътрешните работи и на правосъдието. Нареджда се на отдел „Затвори“ при министерство на правосъдието да преотстъпи на ТВО територията на обект I за настаняване на въдворените.
43. Справка за разстановката и разпределението на силите на въдворените при поделение 0789-МВР, с. Белене, 31 май 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1544, л. 1-2
Съдържа данни за трудовата ангажираност на въдворените лица. Документът е публикуван В: Държавна сигурност административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №86.
44. Докладна записка за оперативната работа в поделение 0789-МВР, с. Белене, Свищовско, 8 юли 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1549, л. 2
Отправено е предложение отделение „Въдворяване и изселване“ да отговаря за оперативната работа в обекта. Документът е публикуван В: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №87.
45. Справка за духа и настроението на въдворените турци и помаци, Белене, 21 август 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1584, л. 42-43
Съобщава се за отпразнуването на Шекер байрам от мюсюлмани и християни.

46. Справка за духа и настроението на въдворените контрареволуционери за периода от юли до септември 1958 г., Белене, 7 октомври 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1548, л. 4-5
Информира за изказванията, които са породени от големите трудови норми за изпълнение, поставени на въдворените земеделски водачи.
47. Справка за състоянието на агентурно-оперативната работа в поделение 0789-МВР с. Белене, Свищовско, за периода от основаването му до сега, Белене, 4 ноември 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1586, л. 11-13
Посочено е, че за двете години от повторното отваряне на лагера контролът и ръководството му не са добри. От една страна поделението е на ръководство на МВР-Плевен, а от друга на „Въдворяване и изселване“ – София, което води до „аномалия в работата и до несъгласуваност“. Ето защо се предлага служба ДС при поделението да премине изцяло на подчинение на отделение „ВИ“ – София.
48. Рапорт за извършена проверка на състоянието на агентурно-оперативната работа в поделение 0789 и в затвора в Белене, Плевен, 10 ноември 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1550, л. 1-3
Данни за делата, които се водят и наличната агентура сред лицата, въдворени по политически причини в поделението.
49. Докладна записка относно държането и проявите на въдворените в ТВО Белене бивши земеделски опозиционери, София, 24 ноември 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1547, л. 5-9
Съдържа сведения за т. нар. „наказателна бригада“ и за побой и издевателства от страна на криминални над Христо Стоянов, Крум Неврокопски и Александър Пършев пред погледите на началника на обекта и надзирателите. Документът е публикуван В: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №88.
50. Доклад за работата на лейтенант Николай Симеонов Газдов, оперативен работник при поделение 0789-МВР с. Белене, Свищовско, по линия на IX-ти отдел за времето от 1 до 25 декември 1958 г., Белене, 25 декември 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1592, л. 2-3
Дава сведения за милиционери от надзорния персонал на лагера, склонни към самоубийство, които по служебен ред са предложени за уволнение.
51. Аналитична таблица за въдворените в ТВО Белене по линия на ДС към края на месец декември 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1568, л. 100
Съдържа информация, че към края на декември 1958 г. в лагера има въдворени 278 души по политически причини.
52. Правилник за реда на изтърпяване на административно наказание в трудово-възпитателното общежитие, [София], 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1582, л. 1-7
Регламентира приемането и настаняването на въдворените, тяхната категоризация, изправително трудовото въздействие, вътрешния ред и задълженията на началниците на обекти и надзорно строевия персонал.
53. Докладна записка относно лекуване на въдворени в болницата на МВР в София, [30 януари 1959 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1558, л. 1
Генерал Спасов е поставил резолюция на искането „Няма нужда чак тука да ги лекуваме в София – такива възможности нямат честните и добри хора от населението, а вие сте се загрижили толкова много за престъпниците. [...]“. Документът е публикуван В: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №89.

54. Писмо от Главния прокурор до Министъра на вътрешните работи относно процедурата по освобождаване на лица от ТВО, София, 6 март 1959 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1557, л. 1-2

Йордан Чобанов припомня, че след изтичането на определения срок лицата трябва да бъдат освобождавани автоматично, без каквито и да било заповеди за това. С резолюция върху документа министър Цанков нарежда практиката със заповедите за освобождаване да остане, като вече няма да се съгласува с Главния прокурор. Документът е публикуван В: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №90.

55. Доклад за изпълнението на мероприятията запланувани в перспективния план за времето от 5 декември 1958 г. до 31 март 1959 г., Белене, 28 март 1959 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1585, л. 8-9

Отчетено е, че всеки обект е обезпечен агентурно. Отделно във всяка бригада има между един и трима агенти и доверени връзки. Планирани са 28 броя, а са вербовани 34 агенти и 2-ма резиденти. Посочено е, че благодарение на агентурата и честите срещи с Христо Стоянов последният е докаран до положение да излезе с декларация за приобщаване към народната власт.

56. План за работата на оперативния състав на поделение 0789-МВР с. Белене за времето от 1 април до 30 юни 1959 г., Белене, 28 март 1959 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1585, л. 11-14

От планираните агенти за проверка 4/5 се оказва, че са освободени от лагера.

57. Справка за работата на работната група по преглеждането на материалите на въдворените, София, 11 май 1959 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 148, л. 87-89

От 1455 въдворени 313 са за контрареволуционна дейност. Комисията не е провела събеседване само с една малка част от тях, които са известни като „непоправими врагове и престъпници“.

58. Доклад за работата по изпълнение на чл. 14 от Указа за Народната милиция, София, 10 октомври 1964 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 107, л. 1-4

Съдържа информация, че от 9 декември 1963 г. от столицата и в страната са изселени 754 лица и сведения за изселените на принудителен труд в ДЗС „Белене“. Документът е публикуван В: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №32.

59. Съдоклад за прилагането на административната мярка изселване по чл. 14 от УНМ, София, [октомври 1964 г.]

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1521, л. 1-4

Посочено е, че част от изселените лица отказват да работят и се отдават на пиянство и кражби и разлагат дисциплината. От тази категория 38 души са изпратени на работа в ДЗС-Белене на о-в Персин. Същите не могат да напускат острова без разрешението на началника на затворническото общежитие. Трудът им се заплаща, но последните изработват едва 20-30% от нормите си и дори не покриват храната, която им се полага. ДЗС-Белене при Министерството на селскостопанското производство да се предаде изцяло на „ДСП при затворите“ при Министерството на правосъдието.

60. Сведения за дошлите и освободените заселници в ДЗС град Белене съгласно чл. 14 от Указа за Народната милиция към 15 януари 1965 г., Белене, [18 януари 1965 г. датирано по предходния док. от а.е.]

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1565, л. 9

През годината са освободени 26 души, един е избягал от работния обект и един се е удавил сам.

61. **Справка с исторически данни за прилагането на чл. 14 от УНМ, София, 3 юни 1967 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 66-72

Изселване се прилага само по линия на ДС. Милицията не използва тази мярка с логиката, че на новото местожителство хората от контингента няма да спрат с вредните си деяния и заради това директно се изпращат в ТВО. От април 1962 до декември 1963 г. не е прилагано изселване или въдворяване. След това се подновява практиката за въдворяване на ново местожителство. Подчертава се че „престъпният свят“ гледа на административната мярка изселване като на по-тежка, отколкото изтърпяването на присъда. Крайна мярка на изселването е изпращането на работа в ДЗС-Белене.

62. **Историческа справка (допълнение) за поделение 72020 МВР, София, [януари 1978 г.]**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 84-86

Посочено е, че по нареждане на ръководството на МВР към края на 1974 г. обектът за принудително заселване на о-в Белене е закрит, а най-опасните лица от там са заселени в с. Бела вода на работа във фабриката за креда.

63. **Из Стенограма от среща на ръководството на МВР с оперативни групи от централните поделения..., София, 8 февруари 1985 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 12, а.е. 648, л. 1; 11-14

На срещата се дискутира въпросът за агентурата от средите на преименуваните български турци, част от които са изпратени в Белене. Повдигнат е въпросът за законността с която това се извършва, защото в някои окръзи това става без всички необходими санкции от отговорните лица. Пълният текст на документа е публикуван В: Държавна сигурност - смяната на имената - Възродителният процес, DVD 1, разширен вариант, С., 2013 – док. № 220.

64. **Секретна телеграма от Окръжно управление на МВР – Кюстендил до поделения 72000 и 72400, МВР – София, Кюстендил, 23 октомври 1986 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА– М, ф. 1, оп. 11а, а.е. 49, л. 35

Информира за съществуващи проблеми със зачитането на трудовия стаж за престоя и работата на лицата, принудително въдворени в Бобов дол и Белене, по чл. 39, ал. 1, т. 1 от Закона за народната милиция. Документът е публикуван В: Държавна сигурност – административни, принудителни и наказателни мерки, С., 2014 – док. №118.

65. **“Дигата на остров „Персина“ край Белене води до кариерата на смъртта в Ловеч“, София, [април 1990 г.]**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 152, т. 1, л. 19-22

Изложение до Комисията за лагерите, в което се дават сведения за обекти в Плевенско, където работят въдворените. Обрисован е битът и ежедневието на въдворените, дадени са примери за издевателства от страна на надзорния персонал.

66. **Писмо от бивш питомник на затвора „Белене“ до Министъра на вътрешните работи, с. Градец, 2 май 1990 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 151, л. 21-25

Документът демонстрира липсата на ясно разграничение между затворническото и трудово-възпитателното общежитие на о-в Персин. Бидейки деюре и дефакто затворник, авторът свидетелства за живота на въдворените в ТВО „Белене“, като подчертава, че разликата между него и „хулиганите“ била в издадената съдебна присъда.

67. **Стенограма на магнетофонен запис на проведен разговор с Никодим Гогов, бивш служител на отдел „Затвори“, работил като отговорник по домакинската част в първия лагер в Свети врач, а впоследствие и в обектите Куциян, Бобов дол и в Белене, София, 7 май 1990 г.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 152 т. 1, л. 34-42

Дава сведения за създаването на ТВО Белене, усвояването на о-в Персин и за живота на въдворените до 1953 г.

ЧАСТ II
историята през погледа на въдворените лица
документи от делата на въдворени лица

ЧАСТ II.1 – Класическата лагерна система за въдворяване по политически причини
(1949 – 1959)

Александър Ангелов Гиргинов

68. Препис-извлечение от протокол на комисията за въдворяване в ТВО, София, 7 юли 1952 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1513, т. 4, л. 25-25 гръб

Въдворява се Александър Гиргинов в ТВО Белене за срок от седем години.

69. Показания на въдворен в ТВО Белене, 19 октомври 1953 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1513, т. 4, л. 17-19

Отнасят се за изказвания и предложения на Александър Гиргинов в ТВО.

о.з. генерал Боню Гочев Бонев

70. Справка с предложение за въдворяване в ТВО на генерал Боню Бонев, Б.м., преди 27 юли 1949 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 23-23 гръб

Биографични данни, както и информация за кариерното му развитие. На база на тях и това, че се явява лице опасно за обществения ред, се предлага неговото въдворяване в ТВО за срок от една година.

71. Молба до коменданта на ТВО Белене, 9 септември 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 40-40 гръб

Отправя молба да му се върне кожухче, което е било задържано, както и да му се разреши да го носи при нужда.

72. Молба до началника на ТВО Белене, 25 юни 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 116

Отправената молба е свързана с това да бъдат открити и събрани разпръснатите му вещи от багажа, след като е констатирана тяхната липса.

73. Писмо до ТВО Белене, 14 август 1952 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 149

Отправено е запитване към ръководството на ТВО, с което се иска сведение за това дали генерал Боню Бонев има още да изтърпява наказание, защото освен всичко има наложен запор върху движимото му имущество, тъй като е осъден да заплати сумата от 17 000 стари лева.

74. Служебна бележка, Белене, 6 септември 1953 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 20

Управлението на ТВО Белене дава на генерал Боню Бонев настоящата бележка с която удостоверява, че той е бил въдворен в периода 7 юли 1949 г. – 6 септември 1953 г.

Борис Илиев Чанджиев

75. Справка за Борис Чанджиев, София, 7 юни 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 1, а.е. 66 (ВТ), л. 25

Биографични данни и информация за това, че е преместен от ТВО Димитрово в ТВО Белене.

76. Справка по еднолична активна разработка „Дивак“, Свищов, 24 май 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 1, а.е. 66 (ВТ), л. 40-41
Данни за изказвания на Борис Чанджиев в ТВО.
77. Предложение за препращане на еднолична активна разработка „Дивак“, Белене, 29 септември 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 1, а.е. 66 (ВТ), л. 54
Предвид на това, че Борис Чанджиев е освободен от ТВО Белене се предлага изпращането на документите му в окръжно управление на ДС – Благоевград.

Васил Миленков Любенов

78. Справка с предложение за превъдворяване на о.з. генерал Васил Миленков Любенов от гр. Стара Загора за срок от 3 години, Стара Загора, 19 февруари 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 5, а.е. 507, л. 71-71 гръб
Съобщава, че на 29 април 1951 г. Любенов е задържан и след проведено следствие е изпратен в ТВО. Б. Думков е разписал превъдворяването му за срок от 1 година.

о. з. генерал Ганчо Манчев Иванов

79. Справка с предложение за въдворяване в ТВО на лицето Ганчо Манчев Иванов, София, 9 ноември 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 712, л. 44-44 гръб
Съдържа кратки биографични данни с предложение да бъде въдворен в ТВО като опасен за общественения ред и сигурност.
80. Молба от Олга Манчева до началника на ТВО Белене, Дряново, септември 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 712, л. 57
Желае да получи информация къде е съпругът ѝ след като е получила обратно сумата от 200 лв., предназначена за последния с мотива, че лицето е отпътувало.
81. Докладна записка за мнението на главния прокурор относно съденето на о.з. генерал Ганчо Манчев Иванов, София, 10 февруари 1954 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 376, л. 186
Деянито не съставлява престъпление наказуемо по Общия НЗ, а не може да бъде осъдено по Закона за Народния съд, тъй като последния е временен революционен закон. Съденето е нецелесъобразно и поради факта, че за последното деяние лицето е прекарало 3 години в ТВО.
82. Справка относно обвинението срещу о.з. генерал Ганчо Манчев Иванов, София, 9 юни 1954 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 376, л. 178
Съобщава се, че на 31 декември 1953 г. е преведен от ТВО Белене в следственото отделение на управление V-ДС и предаден на съд по обвинение, че е имал информация за лице, укриващо се от Народния съд.
83. Писмо от Военната колегия на Върховния съд до началника на следствения отдел на управление V-ДС, София, 19 юни 1954 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 376, л. 190
Информира, че Военната колегия е оправдала о.з. генерал Ганчо Манчев Иванов по повдигнатите му обвинения и последният следва да бъде пуснат на свобода, ако не се задържа на друго основание.

Димитър Стефанов Савов

84. Справка с предложение за въдворяване в ТВО на лицето Димитър Стефанов Савов от с. Горни Дъбник, Плевенско, София, 29 май 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 116, л. 96-96 гръб

Съдържа кратки биографични данни и информация за задържането му на 29 април 1951 г. като превантивна мярка.

85. Констативен протокол, Белене, 18 юли 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 116, л. 120

Съдържа данни за смъртта на Димитър Стефанов Савов, настъпила по естествен път в ТВО, обект №2.

Иван Костов Страхинов

86. Жалба от въдворения Иван Костов Страхинов, Белене, 3 септември 1949 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 165

Информира, че след превеждането му от ТВО Богданов дол на остров Белене на 21 юни не е получавал писма от когото и да е.

87. Протокол за разпит на въдворения Иван Костов Страхинов, Белене, 5 юли 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 146-146 гръб

Обяснява как е получил от свинарите от царевичната ярма за свинете, от която приготвял качамак, тъй като за последната година е имал право само на един колет с храна.

88. Протокол за разпит на въдворения Иван Костов Страхинов, Белене, 4 декември 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 138-139

Дава обяснения за изчезнала торба със сухари и разпределение на хранителни продукти между въдворените.

89. Молба от въдворения Иван Костов Страхинов до управителя на ТВО, Белене, 23 декември 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 127-128

Съобщава за случай на издевателства и упражняване на физическо насилие срещу него от страна на надзорния персонал. Моли да се инструктира охраната да не го закачат и да го оставят на спокойствие. Подчертава, че не е нито „луд, нито пиян, нито малолетен“, за да не знае къде се намира и какво трябва да е поведението му.

90. Рапорт за поведението на въдворения Иван Костов Страхинов, Белене, 1 август 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 115

Информира как Страхинов два поредни дни нарочно тупал одеялото си след 23 ч. с мотива, че било паднало на земята. След като дежурният младши сержант му направил повторна забележка, последният подигравателно му отвърнал, че старшият надзирател изисквал „да се пази хигиена“.

91. Рапорт от четния отговорник на втори обект, Белене, 17 август 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 110

Информира как на 7 август при събирането на зимното облекло за изкърпване Страхинов подстрекавал с цинични изрази въдворените да не предават облеклото си с мотива „остана да ни вземат и кожата от гърба“.

92. Предложение за освобождаване на подследствия Иван Костов Страхинов, изпратен от ТВО Белене за следствие, София, 3 януари 1954 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 1, л. 20-21

Подчертава се, че е прекарал в ТВО 6 и половина години и няма друга вражеска дейност, за която да бъде съден.

93. Предложение за приключване следствието на Иван Костов Страхинов, София, 18 декември 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 2664, л. 83-85
Констатирано е, че Страхинов не показва искреност пред следствието и не осъзнава извършените от него вражески деяния. Постановено е същият да бъде въдворен в ТВО, защото е опасен за общественения ред и сигурност на страната.
94. Писмени обяснения от въдворения Иван Костов Страхинов за великденската молитва от 20 срещу 21 април 1957 г., Белене, 6 юни 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 2, л. 30-32
Съдържа информация, че за Коледа и Богоявление бригадният отговорник е взимал разрешение за провеждането на църковни молитви, но този път това очевидно е станало спонтанно и без да уведоми администрацията на общезитието. За изпълнените стари бойни маршове никой не е предполагал, че подобно деяние е инкриминирано. Лично той знае че химна на царя, „Боже, Царя ни пази“ и бившия национален „Шуми Марица“ са инкриминирани, но не и бойните маршове, част от които се изпълняват и на манифестации за 1 май и пр.
95. Писмени обяснения от въдворения Иван Костов Страхинов, Белене, 5 септември 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 2, л. 25
Съдържа информация за проведения разговор със служител от надзорния персонал. Последният подканил въдворените с думите, че по дигата има работа за 3-4 месеца. Страхинов отвърнал „абе гражданино милиционер, ние „унгарците“ ще си ходиме, а ще дойде нова смяна – „молотовците“, които да довършат дигата.
96. Препис от писмо на Иван Костов Страхинов до семейството му, [Белене], 3 април 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 1, л. 135-137
Споделя мисли относно въдворяването си след събитията в Унгария и как наивно е забравил за обемистото си досие, съхранявано грижливо в ДС: „И когато властта реши да провери благонадеждността на старите си клиенти, събра ни тук все „хитреци“, невинни и хрисими божи чада [...] букет от магарешки бодили [...]“.
97. Агентурно донесение за изказване на Иван Костов Страхинов, опозиционер, наскоро излязъл от ТВО, София, 29 януари 1959 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 2, л. 10
Съдържа данни за бунтове сред въдворените в ТВО жени и за изморителната работа в дисциплинарната рота.
98. Рапорт за проведена среща с освободения наскоро от ТВО Иван Костов Страхинов, София, 29 януари 1959 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 2, л. 11-13
Дава сведения за някои от въдворените и за тежкото материално положение на семействата им. Илюстрира системата за психологическо влияние и „разлагане“ на въдворените, посредством писмата на близките им.
99. Справка за обекта Иван Костов Страхинов, София, 6 март 1959 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 2, л. 22-22 гръб
Страхинов е разказвал за положението в ТВО Белене, като е отбелязал, че „сега е подобър режима и имало храна, само пари да има човек“. Казал е още, че „няма смисъл да се приказват глупости нагоре надолу, че ние не сме хората които можем да оправим положението в България, а само да си създаваме неприятности, не ви трябвават политически разговори с когото и да било“.
100. Сведение за изказвания на Иван Костов Страхинов, София, [преди 11 февруари 1974 г.]
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 4, л. 28
Разказвал как свине изравляли трупове на умрели лагеристи и ги ядели.

Константин Владов Муравиев

101. Предложение за арест, следствие и изпращане в ТВО на Константин Муравиев, София, 3 ноември 1956 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 239-241
Във връзка с изказвания на Константин Муравиев се прави предложение за неговото арестуване и изпращане в ТВО.
102. Предложение за приключване следствието на подследствия Константин Муравиев и освобождаването му от ареста на ДС, София, 9 януари 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 2678, л. 77-79
Поради влошено здравословно състояние и напреднала възраст се предлага прекратяване на следственото дело и освобождаване от ареста на ДС, а в резолюцията на документа е отбелязано: „Да се изпрати в ТВО“.
103. [Характеристика] на Константин Муравиев, Белене, 7 октомври 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 267
С предложение за превъдворяване до „пълното му разлагане“.
104. Агентурно донесение от аг. „Везиров“, [Белене], 9 декември 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 275-276 и гръб
Отнася се за настроението на въдворените лица.
105. Агентурно донесение от аг. „Везиров“, [Белене], 9 декември 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 280-280 гръб
Отнася се за събиране на група земеделци за отпразнуване на Новогодишната нощ в ТВО Белене.
106. Агентурно донесение от аг. „Петров“, [Белене], 30 декември 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 822, л. 63-63 гръб
Отнася се за изказване на Коста Муравиев за положението на въдворените в ТВО земеделци и враждите между тях, които само могат да радват управата на лагера. Прави паралели с режима в затворите по времето на Ал. Стамболийски и в този момент.
107. Заповед №67 на министъра на вътрешните работи на Народна република България, София, 5 септември 1959 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 320
По случай 9 септември се заповядва предсрочното освобождаване на Константин Муравиев от ТВО Белене.

Марко Илиев Рязков

108. Справка с предложение за въдворяване в ТВО на лицето Марко Илиев Рязков от гр. Севлиево, София, 4 октомври 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 89, л. 55-55 гръб
Съдържа сведение за биографията му и за близките му отношения с царското семейство, включително и като настойник на малолетния цар Симеон II.
109. Рапорт за проведена беседа с лицето Марко Илиев Рязков от гр. Севлиево, обект на ОНД по линия на „Бивши капиталисти, монархофашистки управници и деятели на буржоазни партии“, Севлиево, 13 февруари 1958 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 1415 (Гб), л. 51-51 гръб
В документа е записано дословно, че „с цел да се настани в апартамента му Н. Задгорски, той е бил изселен от София и изпратен в ТВО Белене.“ След освобождаването му живее в Севлиево, но не взема участие в обществения и политически живот на града, за да не си докара неприятности на стари години.

Минчо Петров Драндаревски

110. **Рапорт до коменданта на ТВО Белене, 1 февруари 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 68
Свързан е с това, че Минчо Драндаревски не е успял да изработи определената му норма в обекта.
111. **Молба до коменданта на ТВО, Белене, 6 февруари 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 70-70 гръб
Във връзка с наложеното му наказание за неизпълнение на нормите, Минчо Драндаревски отправя молба да бъде отменено последното и да бъде изпратен на лечение.
112. **Молба до началника на ТВО, Ямбол, 17 март 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 41
Съпругата на Минчо Драндаревски отправя молба за освобождаването му тъй като „няма никакви съществени причини“ за задържането му.
113. **Тъжба от въдворения Минчо Драндаревски, Белене, 25 юни 1950 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 73-73 гръб
Свързана е с отчитане на изработените норми в лагера, които са умишлено занижени от отговорника, който грубо нарушава и отправя закани за физическа разправа с Минчо Драндаревски. В заключение авторът на жалбата споменава по адрес на отговорника следното: „Същият заяви, че бил облечен в правото да бие, неотговорно“.
114. **Молба до министъра на вътрешните работи, София, 17 септември 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 45
Съпругата на Минчо Драндаревски отправя молба до министъра за застъпничество да се назначи анкета и да се освободи съпруга ѝ, който е с множество здравословни проблеми.
115. **Справка за Минчо Драндаревски, въдворен в ТВО – Белене, София, 1 декември 1951 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 246-247
На основание миналата политическа дейност, както и поведението му по време на престоя в ТВО и предвид на това, че се явява опасен за обществения ред и държавната сигурност, се предлага превъдворяването му за срок от една година.

Младен Гюров Гигов (Денчо Знеполски)

116. **Писмо до началника на ТВО Белене, София, 30 април 1952 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 10ТК, оп. А2, а.е. 15, т. 2, л. 10
Изпраща се арестанта Младен Гюров Гигов (Денчо Знеполски), с молба същият да бъде изолиран от останалите възпитаници.

Недялко Атанасов Мочуров

117. **Справка за Недялко Мочуров, Павликени, 9 януари 1952 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1708, л. 259-259 гръб
Дава информация за политическата дейност на Недялко Мочуров, както преди 9 септември, така и след това. Предвид факта, че той се явява един от най-авторитетните вражески елементи по линия на николапетковисти в Павликенска околия, се предлага да бъде въдворен в ТВО.
118. **Характеристика на Недялко Мочуров, Белене, след 26 януари 1952 г.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1708, л. 246
Дава информация за това, че е въдворен в ТВО без срок като злостен опозиционер. В лагера има неправилно отношение към труда, не се включва в културно-просветната дейност и се движи в среда на николапетковисти. На основание на това е категоризиран в I-ва категория.

119. Служебна бележка от ТВО Белене, 11 октомври 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1708, л. 277
Управлението на ТВО Белене дава на Недялко Мочуров настоящата бележка с която удостоверява, че той е бил въдворен на 26 януари 1952 г. и е освободен на 11 октомври 1953 г.
120. Агентурно донесение от аг. „Бойков“, София, 29 октомври 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 631, л. 79-80
Отнася се за изказвания на Недялко Мочуров по редица въпроси и характеристики на различни политически дейци.

о. з. генерал Никифор Йорданов Никифоров

121. Справка с предложение за въдворяване в ТВО на лицето Никифор Йорданов Никифоров, София, 3 септември 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 646, л. 138-139
Съдържа кратки биографични данни с предложение да бъде въдворен в ТВО в качеството му на бивш началник на военно-съдебния отдел при министерство на войната.
122. Справка за лицето Никифор Йорданов Никифоров, София, 7 април 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 646, л. 147-148
Подчертава се, че след провеждането на двугодишно безрезултатно следствие, „въпреки всички режими, които са му налагани“, лицето е предложено за освобождаване и въдворяване в ТВО.
123. Справка за о.з. генерал Никифор Йорданов Никифоров, София, 8 октомври 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 646, л. 156-157
Съобщава се, че изпълнява поставените му производствени задачи, но не е в състояние да покрие нормите, защото е „физически изнемолял и грохнал старец“. Въздържа се от коментари по политически събития.
124. Писмо от о.з. генерал Никифор Йорданов Никифоров до съпругата му Еленка, Белене, 18 януари 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1490, л. 55-56
Съобщава ѝ, че преди два-три месеца е научил, че е превъдворен за още една година, считано от 25 юли 1952 г. Понеже е добър работник статутът му е променен и има право на писма на два месеца. В разговор с инспектора последният е потвърдил, че срокът на въдворяването му няма да бъде продължаван.
125. Писмо до Главния прокурор на НРБ, София, 31 октомври 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1490, л. 57
Информира, че дознанието на лицето Никифор Йорданов Никифоров е приключено и няма установени факти за извършена престъпна дейност, с резолюция за освобождаване от ареста на отдел I-ви ДС.

Никола Илиев Бронзов

126. Рапорт за въдворения Никола Илиев Бронзов, София, 23 януари 1950 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 5, а.е. 296, л. 146
В качеството му на адвокат на Никола Петков е изселен в Плевен, но тъй като там се е „проявявал извънредно много“ и е трябвало да бъде под постоянно наблюдение е изпратен в ТВО, понастоящем в Белене.

127. Молба до МВР, отдел „Затвори и общежития“, от Никола Илиев Бронзов, болнолежащ в Работническата болница, София, 1 юни 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 5, а.е. 296, л. 182-182 гръб

Информира, че от ТВО Белене бил доведен в София, където престоял десетина дни и на 19 май е бил освободен. В канцеларията на ДС е предал на дежурния оперативен работник държавните вещи, които са в него, както и жетони от общежитието на стойност 16.110 лв. Иска жетоните да се предадат в общежитието за осребряване, а сумата да бъде изпратена на брат му, както и да получи личните си вещи за своя сметка.

128. Писмо от заместник началника на ТВО [Белене] до началника на отделение „Въдворяване и изселване“ относно въдворения Никола Илиев Бронзов, [Белене], 5 януари 1953 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 5, а.е. 296, л. 198

Съдържа кратки сведения за въдворения, изпращането му на лечение и освобождаването му. Подчертава, че според „Отделение административно“ няма заповед за освобождаването на Простов и докато не се появи такава последния официално се води в делегация.

Николай Иванович Лобанов, княз Ростовски

129. Справка за Николай Иванович Лобанов, княз Ростовски, София, 20 октомври 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 2-2 гръб

Във връзка с миналата му дейност и обвиненията в шпионаж се предлага въдворяването му за срок от една година в ТВО Белене.

130. Писмо до Столичното управление на МВР, София, 29 декември 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 93-93 гръб

Предприятие Софжилфонд отправя запитване към МВР за сума, която Николай Иванович Лобанов, княз Ростовски дължи за престоя му в хотела преди неговото арестуване.

131. Сведение за поведението на въдворен, [Белене], б.д.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 44

Личните впечатления на оперативен работник при ТВО са, че престоят му в ТВО не е дал резултати.

132. Писмо от Ирина Лобанова, София, 6 август 1953 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 82-83

Писмото е адресирано до заместник-началника на ТВО и се споменава, че след като подателят на писмото напусне пределите на Народна република България, Николай Иванович Лобанов, княз Ростовски, остава без близък родственик в страната. Подателят отправя молба да бъде уведомена на посочен адрес в Париж, Франция при случай на тежко заболяване или смърт на въдворения в ТВО Николай Иванович Лобанов, княз Ростовски.

133. Предложение за освобождаване от ареста на ДС на Николай Иванович Лобанов, княз Ростовски, София, 6 октомври 1953 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 52-54

Във връзка с привеждането му в следствения отдел на ДС на 6 октомври 1953 се установява, че същият е във влошено здравословно състояние и поради факта, че е възможно скоро да почине, както и липсата на признание от негова страна, че е бил шпионин, се предлага неговото освобождаване от следствие.

Петър (Перо) Димов Шанданов

134. Справка за Петър Шанданов, София, 4 юли 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 2, а.е. 135, л. 40-40 гръб

Във връзка с дейността му преди и след 9 септември 1944 г. е отчетено, че той остава прикрит враг на народната власт, на основание на което Петър Шанданов се счита опасен за общественения ред и сигурност и се предлага да бъде въдворен в ТВО за срок от една година.

135. Молба до началника на ТВО – Белене, 1 ноември 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 2, а.е. 135, л. 59

Съпругата на Петър Шанданов се интересува за здравословното му състояние.

136. Характеристика на Петър Шанданов, Белене, 9 юли 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 2, а.е. 135, л. 73

Заради миналата му дейност и разпространяването на слухове в ТВО, както и че продължава да бъде враг на народната власт, се предлага да бъде превъдворен за срок от една година.

Стефан Иванов Богданов

137. Писмо С-1885 от Софийския затвор до Председателя на Военния съд, София, 17 януари 1957 г.

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 10ТК, оп. А5, а.е. 1, т. 3, л. 138

Съобщава, че Стефан Богданов е бил в затвора като „чужда делегация от затвора Белене“ и на 26 октомври 1953 г. е върнат обратно там.

Стефан Стоянов Бочев

138. Заявление до коменданта на ТВО Белене, 12 юли 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 27671, л. 81-81 гръб

Стефан Бочев отправя молба до коменданта, последният да нареди проверка на това, че въдвореният е чул, че името му е било прочетено за освобождаване от ТВО. Поради тази причина и поради факта, че срокът за въдворяване от една година е изтекъл на 14 май 1950 г. се иска проверка и евентуалното му освобождаване.

139. Справка за Стефан Бочев, София, 3 юни 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 27671, л. 82-82 гръб

Информация за това, че във връзка с миналата му дейност, Стефан Бочев е бил въдворяван в ТВО за осемнадесет месеца и освободен през 1950 г. Отново е задържан на 29 май 1951 в следствения арест на ДС и след проведено следствие се споменава, че е правил изказвания, които са насочени срещу отечественофронтовската власт, като на основание това се прави предложение за въдворяване в ТВО за срок от дванадесет месеца.

140. Заявление до коменданта на ТВО Белене, 12 юли 1951 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 27671, л. 71-72

Отправя се молба към коменданта да нареди колетите, които получават въдворените да не пренощуват на брега, от където вероятно изчезват нещата от тях.

Стойчо Стефанов Мошанов

141. Справка за Стойчо Мошанов, София, 30 април 1949 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 4, а.е. 1159, л. 134-134 гръб

С предложение за въдворяване в ТВО за срок от една година.

142. Агентурно донесение от аг. „Кольо“, [Белене], 5 септември 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 240

Информира, че след свиждане със съпругата си, Стойчо Мошанов е споделил на агента своето убеждение, че скоро всичко ще свърши и ще бъде освободен от лагера.

143. Справка по следствието на Стойчо Стефанов Мошанов, София, 15 декември 1950 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 87

Следствието се опитва да докаже, че Стойчо Мошанов е резидент на английското разузнаване в България. След проведен разпит той заявява, че никога не е бил чуждо оръдие и престоя в лагери и затвори няма да го уплаши.

144. Справка за арестувания Стойчо Мошанов, София, 22 януари 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 169-171
Съдържа данни за миналата политическа дейност на Стойчо Мошанов, както и информация за воденото му следствие.
145. Писмо до ТВО – Белене, Сталин¹, 9 август 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 295, л. 138
Финансовият отдел на градския народен съвет иска точния адрес на местожителството на Мошанов, за да му бъдат потърсени неплатени данъци.
146. Агентурно донесение от аг. „Боров“, [Белене], 25 януари 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 268
Отнася се за това, че храната в ТВО е крайно лоша, което може да бъде предпоставка за смъртни случаи.
147. Донесение от доброволен заявител, [Белене], 20 март 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 281-281 гръб
Отнася се за изказване на Стойчо Мошанов във връзка със смъртта на Сталин.
148. Донесение, [Белене], 28 март 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 283
Отнася се за политически разговори на Стойчо Мошанов с други въдворени в Белене.
149. Агентурно донесение от аг. „Острец“, [Белене], 24 април 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 214
Засяга изказване на Стойчо Мошанов за предстояща амнистия, която според него няма да се състои, а дори и да има такава, то няма да бъде за всички.
150. Агентурно донесение от аг. „Драган“, [Белене], Б.д., 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 284
Отнася се за изказване на Стойчо Мошанов за предстояща амнистия и разформироване на ТВО. Според него, ако има амнистия, то тя ще бъде строго ограничена, с оглед да бъдат държани видните политически личности и такива, които са непримирими врагове на комунистическата власт.

Христо Николов Стоянов

151. Справка за Христо Стоянов, Варна, 30 май 1949 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ III раз. 94 (Шн), л. 134-134 гръб
За изказвания и минала дейност се предлага Христо Стоянов да бъде въдворен в ТВО за срок от една година.
152. Рапорт от Христо Стоянов до началника на поделение 0789 – Белене, 20 септември 1951 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1538, л. 200-200 гръб
Информация за това, че здравословното му състояние е крайно незадоволително, което не му позволява да изпълнява трудовите си норми. Отправя молба да бъде преместен на друга по-лека работа, която може да изпълнява съобразно възможностите си.
153. Оплакване от Христо Стоянов до министъра на вътрешните работи на Народна република България, Белене, 5 май 1952 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1538, л. 202-204 и гърбове
Описва изключително тежките условия в ТВО Белене, дава информация за здравословно си състояние и отправя молба да бъде разпределен на по-лека работа, която да е според неговите възможности и компетенции.

¹ Днешен град Варна, носи това име в периода декември 1949 г. – октомври 1956 г.

154. Справка за Христо Стоянов, въдворен в ТВО Белене, София, 23 юни 1953 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ Ш раз. 94 (Шн), л. 155-156
Предвид авторитета, който има сред въдворените и във връзка с укрепване на съюза между БКП и БЗНС, се предлага неговото освобождаване.
155. Записка от Главния прокурор до секретаря на ЦК на БКП Боян Българанов, София, 27 август 1955 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ Ш раз. 95 (Шн), л. 170-171
Отнася с за проведен разговор на Главния прокурор на републиката Йордан Чобанов с Христо Стоянов. Личното впечатление на Главния прокурор, е че дейците от разтурения БЗНС – Никола Петков, значително надценяват снизходителното отношение на БКП към тях и си мислят, че могат да разговарят с партията и правителството като „сила със сила“ или като „равен с равен“.
156. Молба до началника на поделение 0789 Белене, 1 август 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 4, а.е. 1256, л. 91-92 и гърбове
Отнася се за тежките битови условия в спалното помещение на ТВО, иска преместването на неговия съсед по легло.
157. Характеристика на Христо Стоянов, Белене, 7 октомври 1957 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 4, а.е. 1256, л. 106
Мнението на ръководството на ТВО Белене е, че е неоправим „въжеиграч и стоенето му в ТВО е необходимо до пълното му капитулиране“.
158. Справка за въдворения Христо Стоянов, Белене, 10 март 1959 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ Ш раз. 96 (Шн), л. 147-148
Дава информация за това, че Христо Стоянов е написал две декларации за приобщаване към ОФ. Заключение на ръководството на ТВО Белене е, че същият искрено желае да се приобщи.

ЧАСТ II.2

административна мярка „принудително установяване в друго населено място” на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 от Закона за Народната милиция (1985 – 1989)

Исмет Юмеров Мустафов, в документите е назован с име, дадено му от комунистическия режим в процеса на насилствена смяна на имената, което той не е приел

159. Предложение за откриване на дело за оперативно издирване „Фугенисти“, Котел, 5 февруари 1985 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, Ш раз. 1747 (Сл), л. 1-1 гръб
Заведено срещу неизвестни лица от с. Ябланово, които на 17 и 18 януари 1985 г. извършили усилена подготовка по минирането на моста в подстъпите на селото, „с цел възпрепятстване придвижването на групите по възстановяване на обществения ред“.
160. Предложение за прекратяване на превантивно-административна мярка по чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗНМ, Котел, 3 юни 1988 г.
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1560, л. 3-6
Предложението е по указания от МВР за развитието на възродителния процес и осигуряване на по-добри условия за положително въздействие.

Мехмед Ибрям Ибрям, в документите е назован с име, дадено му от комунистическия режим в процеса на насилствена смяна на имената, което той не е приел

161. Предложение за принудително установяване в друго населено място, Кърджали, февруари 1985 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1492, л. 12-13

Лицето е буен характер, с отрицателно отношение към народната власт, склонно към авантюристични и други прояви и се предлага за принудително установяване в друго населено място за срок от три години на основание чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗНМ.

162. Обяснение от старшина Николов, конвоиращ работна група, Белене, 26 октомври 1985 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 154а (Кж), л. 30-30 гръб

Съобщава за неуспешен опит от страна на следователите да склонят към сътрудничество лице с променено име.

163. Рапорт за проведена среща с агент, Белене, 12 август 1986 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 154а (Кж), л. 38-40

Съобщава за провеждането на гладна стачка сред принудително установените лица по чл. 39, с което желали да принудят съответните органи да ги разселят по окръзите.

164. Предложение за прекратяване на превантивно-административна мярка по чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗНМ, София, 5 декември 1988 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1492, л. 3-4

Отчетено е, че наложената превантивна мярка не е изиграла докрай ролята си спрямо поведението на лицето относно възродителния процес и то не приема преименуването, но се е примирило с наложените му обстоятелства.

Мехмед Мустафа Адем, в документите е назован с име, дадено му от комунистическия режим в процеса на насилствена смяна на имената, което той не е приел

165. Телеграма до ОУ на МВР – Шумен, Кюстендил, 13 април 1987 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1626, л. 11

На основание липсата на промяна в поведението на лицето се предлага изменение на принудително-административната мярка.

166. Предложение за принудително установяване в друго населено място, Шумен, 1 юни 1987 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1626, л. 8-10

На основание липсата на промяна в поведението на лицето се предлага принудително установяване в друго населено място за срок от три години, съгласно чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗНМ.

167. Справка за проявите и поведението на лице, принудително установен по чл. 39, ал. 1, т. 1, София, 14 март 1988 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1626, л. 5

Изразено е мнение, че наложената мярка е изиграла положителна роля и въздействие като възпираща за евентуално включване в активна вражеска дейност.

Руфат Шериф (Шерифов) Юмер (Юмеров), в документите е назован с име, дадено му от комунистическия режим в процеса на насилствена смяна на имената, което той не е приел

168. Справка за проявите и поведението на лице, принудително установено по чл. 39, ал. 1, т. 1, Ардино, 2 март 1986 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1616, л. 13-14

Дава информация, че въпреки престоя в Белене няма данни за промяна в отношението на лицето към мероприятията на народната власт, поради което се предлага включването му в категория „А“ и оставането му в Белене.

169. Предложение за прекратяване на превантивно-административна мярка по чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗНМ, Кърджали, 13 юни 1988 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1616, л. 7-8

Предвид, че лицето се е „пречупило“ в политическо отношение, както и че не нарушава наложения му режим се предлага наложената спрямо него мярка да бъде прекратена.

170. Писмо до Димитър Стоянов, член на ПБ на ЦК на БКП, Б.м., 11 юли 1989 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1616, л. 2

Писмото е от Датската секция на Международна амнистия – 127 с което се искат новини за лице, което е било арестувано и задържано в Белене.

Сабри Хюсеинов Искендеров, в документите е назован с име, дадено му от комунистическия режим в процеса на насилствена смяна на имената, което той не е приел

171. Предложение за въвеждане на превантивна административна мярка по чл. 39, ал. 3, т. 5, във връзка с ал. 1 от ЗНМ, София, 22 февруари 1985 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1718, л. 7-11

Във връзка с миналата му дейност, остро противопоставяне на властта и високата степен на обществена опасност на лицето се прилага спрямо него чл. 39, ал. 3, т. 5 от ЗНМ - принудителното установяване в Белене за срок от три години.

172. Предложение за промяна на мястото за изтърпяване на превантивна мярка по чл. 39 от ЗНМ, София, 29 април 1986 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1718, л. 6-6 гръб

Във връзка с обявената гладна стачка и направеното заявление, че тя ще продължи докато не бъде освободен от Белене, се прави предложение за промяна на мястото на изтърпяване на наказанието, наложено по чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗНМ.

173. Справка за проявите на обекта на ДОН „Шофьора“, принудително установен на територията на ОУ на МВР Враца, 15 март 1988 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1718, л. 1-3

Информира за поведението на лицето след принудителното установяване на ново местожителство. Поставен е акцент върху опита за бягство през границата, за което е осъден и изпратен в затвора в Стара Загора.

Халиблям Ибрям Дикме, в документите е назован с име, дадено му от комунистическия режим в процеса на насилствена смяна на имената, което той не е приел

174. Предложение за принудително установяване в друго населено място, Кърджали, февруари 1985 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1439, л. 17-19

На основание минала дейност и противопоставяне на мероприятията на народната власт се предлага мярка по чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗНМ – принудително установяване в друго населено място за срок от три години.

175. Заявление до Държавния съвет на Народна република България с копие до ЦК на БКП, Белене, 7 януари 1986 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 104 (Кж), л. 42

Като протест на незаконното му задържане лицето информира, че започва гладна стачка, която ще продължи до освобождаването му.

176. Агентурно сведение, Белене, 9 май 1986 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 104 (Кж), л. 28

Съдържа данни за трудовата ангажираност на въдвореното лице. По време на свиждане лицето съобщава за това, че шият възглавници от стъклена вата.

Хасан Зейнелов Чаушев, в документите е назван с име, дадено му от комунистическия режим в процеса на насилствена смяна на имената, което той не е приел

177. Предложение за въвеждане на превантивна административна мярка по чл. 39, ал. 3, т. 5, във връзка с ал. 1 от ЗНМ, Сливен, 7 февруари 1985 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1763, л. 14-17

Поради противопоставяне на възродителния процес и предвид високата степен на обществена опасност на лицето и с цел ограничаване на бъдещи действия се предлага въвеждането на превантивно-административна мярка „Принудително установяване в ТВО Белене“ за срок от три години.

Шукри Сюлейман Мехмед, в документите е назван с име, дадено му от комунистическия режим в процеса на насилствена смяна на имената, което той не е приел

178. Предложение за принудително установяване в друго населено място, Кърджали, февруари 1985 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1519, л. 14-16

Поради характерологичните особености на лицето – буен, раздразнителен и с високо мнение за себе си, както и заради откритото му несъгласие с промяната на имената, се предлага принудителното му установяване в друго населено място за срок от три години.

179. Справка за проявите и поведението на лице, принудително установен по чл. 39 в Белене, 6 март 1986 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1519, л. 12-13

На основание миналата дейност и поведение в Белене се предлага включването на лицето в категория „А“.

180. Молба до Главния прокурор на Народна република България, 22 август 1988 г., с. Долно Оризово, Михайловградско

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1519, л. 2-2 гръб

Лицето иска да се зачете престоят му в Белене като част от общата продължителност на приложената спрямо него административна мярка.

181. Предложение за прекратяване на ДОН, Берковица, 25 декември 1989 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 95 (Кж) МФ, л. 3

На основание, че лицето е напуснало трайно пределите на страната, както и предвид на това, че не възнамерява да се завърне, се предлага материалите по делото да бъдат свалени в архив.

Юсуф Сали (Салиев) Тахир (Юсеинов), в документите е назван с име, дадено му от комунистическия режим в процеса на насилствена смяна на имената, което той не е приел

182. Справка за поведението и проявите на лице, въдворено в Белене, 17 юни 1986 г.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1573, л. 10-11

Изразено е мнение, че лицето с поведението и проявите си показва, че все още е против възродителния процес.

List of documents with annotation

PART I

orders, analytical reports and summary documents for the functioning of TVO Belene

- 1. Report by the Minister of the Interior on the transfer of Persin and its adjacent islands for management by the "TVO" department, Sofia, April 15, 1949.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1175, л. 50-50 гръб
The labor of the incarcerated „unreliable persons“ must be utilized in fortifying the islands, draining the marshes, reforesting and converting the wasteland into cultivable land.
- 2. Resolution of the Council of Ministers of the People's Republic of Bulgaria, Sofia, April 27, 1949.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 7, а.е. 533, л. 65
The Danube islands of Persin, Golyama barzina, Malka barzina, Milka, Kicheto, Magaretsa, Belitsa, Sovata and Predela are handed over to the Ministry of Internal Affairs for the organization of TVO on their territory.
- 3. A prospective plan for the work at TVO Belene, Svishtov municipality, b.m., [May] 1949.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1205, л. 1-2
This is the earliest layout of the dormitory. It is planned to build wicker barracks for about 300-400 people by July 31, 1949, administrative buildings and those of the supervisory staff, as well as a border post.
- 4. Report of an inspection carried out in the process of releasing inmates from the dormitories in Belene and Nozharevo, Sofia, June 20, 1951.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 354, л. 42-45
It is stated that there are currently over 2,000 „inhabitants“ in Belene. The administration and the dormitory are not prepared to accept the politically imprisoned persons from Nozharevo, as is the latest order. There is a shortage of accommodation and some of the inmates are currently sleeping outdoors in tents, which has been reported as incorrect. The urgent construction of new premises is necessary.
- 5. Instruction for the work of the commission, which will examine the investigative cases of the detainees subject to incarceration in TVO, Sofia, August 7, 1951.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 2174, л. 11-16
With the document, a commission is created, which is entrusted with the consideration of investigative cases of criminals and politically dangerous persons who cannot be brought to court, but should be sent to TVO with a decision of the commission. A department „Incarceration and deportation“ at the Ministry of the Interior is also created, which should support the activities of the commission.

- 6. Proposal for exemption from TVO of working elements, Sofia, August 10, 1951.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 354, л. 46-47
It is proposed that on September 9th, all poor and middle-class peasants and „other laborers“ be released, as well as the sick and persons over 60 years of age, since it is politically inexpedient to detain the latter.
- 7. Order No. 35 of the Minister of Internal Affairs of the People’s Republic of Bulgaria, Sofia, February 16, 1952.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 2174, л. 24-26
Regulates the manner in which politically dangerous persons and criminal elements are offered and accommodated in TVO.
- 8. Letter No. 469 from the office of the Minister of the Interior, regarding the work of the commission on incarceration, Sofia, March 6, 1952.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 2268, л. 1-2
The committee is urged to make well-thought-out, precisely formulated, pre-discussed and legally justified proposals.
- 9. From Report on the enemy elements released from TVO „Belene“ for the period from September 1 to December 26, 1952, Sofia, [January 2, 1953]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 360, л. 2; 8
The document has a resolution from Minister Tsankov: “Comrade Kumbiliev and comrade Capitanov. To make a list of the incarcerated agents provocateurs, and to be considered absolutely forbidden to release them without my personal permission, no matter [for] what terms they are appointed to be there. 2 January 1953.”
- 10. Report on the work done by the incarceration commission for the period from August 1 to December 26, 1952 and the exact number of state and criminal offenders in TVO, Sofia, January 4, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 3101, л. 4-6
It was reported that at that time there were 2144 state offenders in TVO (for political reasons), and 225 of them were incarcerated for the maximum term of 7 years.
- 11. From the Report on the placement of state and criminal offenders in TVO by the special commission under the Ministry of the Interior and the application of the draft law regarding traitors to the Motherland and non-returnees, Sofia, January 25, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 3102, л. 1-8; 12
As a serious weakness, it is considered that persons who can be sued by an „ordinary court“ or subject to another measure are proposed for incarceration.
- 12. Reference for an inspection carried out at the TVO „Belene“ in connection with its recognition as a remote and particularly important area, Sofia, January 28, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1993, л. 122-124
Contains data on the misadventures of the supervisory construction personnel on the island.
- 13. Proposal to the Political bureau of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party to strengthen punitive measures against traitors to the motherland and their relatives, Sofia, [February 1953]**
АКРДОПБГДСРСБНА– М, ф. 12, оп. 1, а.е. 11, л. 78-81
In the future, it is proposed that all able-bodied members of the family of traitors to the motherland be incarcerated in the TVO for a period of 5 to 7 years, and their property be confiscated by court order.

14. **From the Report on an inspection of the prisons in the country and TVO „Belene“, Sofia, March 7, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1993, л. 55; 57-57 гръб; 62
Provides information on the state of the regime and the political-educational work with the supervisory personnel and prisoners.
15. **From the Report on the work of the „Prisons and TVO“ department before the Collegium of the Ministry of Internal Affairs, Sofia, March 20, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1993, л. 36; 45 гръб-46; 51 гръб
Contains economic data for the agricultural holding on the island of Persin. It informs that the high mortality among the animals is due to the “extremely bad conditions” in which the latter are placed. Despite the available staff, there is a lack of specialist agronomists, zootechnicians and foresters. As a result of a two-month work ban, the construction of the dike has been blocked.
16. **Letter from the Capital Directorate of the State Security to the Head of the Department of Internal Affairs, Sofia, July 27, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 377, л. 1
It is proposed that the relatives of two traitors to the Motherland should not be deported and placed in TVO, since one fugitive had moments of „blackout“ and the family of the other was extremely poor.
17. **Order No. C-174 regarding measures related to amnesty of prisoners and release of those incarcerated in TVO, Sofia, August 6, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 150, л. 5-6
It was ordered that the release of large groups of persons should not be allowed. The latter is aimed at not reaching agreements between them, demonstrative movement in a given direction or hindering transport.
18. **Instructions for preparing a plan for the persons to be released from TVO, Shumen, August 12, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 342 (Тш)
Recruitment of persons among the leaders of the Nikolapetkovists is planned before their release from TVO. To use their relatives in order to make them hesitate in their activities and to come out with Homeland Front declarations.
19. **Information about those interned in TVO Belene, Sofia, August 13, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 371, л. 1
It contains data on the reasons for the incarceration of the persons.
20. **District order No. 987 to the district chiefs of the Ministry of Internal Affairs in Kolarovgrad District, Shumen, August 24, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 342 (Тш)
It is ordered that all enemy elements released from prisons and TVOs be taken to operational report.
21. **Transcript-excerpt from Minutes No. 135 of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party of September 5, 1953, [Sofia], September 14, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 3104, л. 33
Confirms the pardons granted and the release of those interned in TVO Belene, as well as the cancellation of the deportation regime.

- 22. Order No. C-233 of the Minister of Internal Affairs of the People's Republic of Bulgaria, Sofia, September 19, 1953.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а.е. 14, л. 435-436
It is ordered to close some prisons in various cities, as well as the only one in the country TVO Belene. It is envisaged that in the future the incarceration will be suspended and the offending enemy and other criminal elements will be punished according to the laws of the country. In addition, the order cancels the deportation regime of all persons relocated around the country. The restoration of residence in Sofia, Plovdiv, Stalin, Burgas, Blagoevgrad and the border areas will only take place with the sanction of the Minister of the Interior. The document was published in: DeStalinization – The Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964), S., 2013, document №55, pp. 308-309. Another version of the document is published in: State security - administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №69.
- 23. Rights and obligations of supervisory personnel at division 0789- Ministry of Internal Affairs, Sofia, [after November 1956]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 100, л. 1-4
Defines the rights of the supervisors in TVO Belene. The document was published in: State security administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №71.
- 24. Resolution of the Council of Ministers with a draft amendment to the Decree on the People's Militia, Sofia, December 3, 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 7, а.е. 612, л. 15-17
It was decided that the territory, buildings, facilities and inventory used up to now on the land of Persin Island will remain at the disposal of the Ministry of Internal Affairs for the future.
- 25. Proposal of the commission appointed by Order No. I-182 of Deputy Minister Apostol Kolchev in implementation of Decree No. 451 of the Council of Ministers, Belene, December 27, 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 17-19
It is proposed that by January 15, 1957, the women are moved to the stables on Persin Island. The latter is necessary because the building on Sturcheto Island is about to collapse, isolated from the headquarters and outside military protection.
- 26. Instruction on the entry regime and regime measures of the Labor educational dormitory and prison in the village of Belene, Svishtov district, Pleven, December 27, 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 20-25
It regulates the security of the island and the interaction between the militia, border and interior troops. It is stated that the checkpoint officer must always request an identification document and check all persons he does not know personally.
- 27. List of household and office equipment that the prison dormitory in the village of Belene should hand over to TVO-Belene, Belene, December 27, 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 32-34
All property that is located on the 2nd site and is not explicitly described remains at the disposal of TVO.

- 28. Report on the spirit and mood of the imprisoned counter-revolutionaries at unit 0789 Belene village, Svishtov district, as of March 7, 1957, Belene, March 9, 1957.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1584, л. 3-7

It informs about the creation of a political and educational asset among the inmates. At an educational meeting, Hristo Stoyanov, commenting on the last congress of the Homeland Front, said that all opposition farmers „who have realized and condemned their mistakes“ can be accepted into the Homeland Front, which is perceived as demagoguery.

- 29. Report on the spirit and mood of the imprisoned counter-revolutionaries at unit 0789 Belene village, Svishtov district, as of April 7, 1957, Belene, April 9, 1957.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1530, л. 6-9

It has been reported that the favorable weather for field work allows the labor of the inmates to be used most rationally. Engaging the latter with work reduces their spirit to comment on political events. In addition, more frequent summoning of the inmates will be practiced.

- 30. Reference for a religious activity conducted by the in-house priests at the unit, Belene, April 27, 1957.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1529, л. 1-2

It was reported that Easter was celebrated by the inmates on April 20, 1957. The case was used operationally to recruit collaborators, work with them out and hold meetings.

- 31. Report on the incident among the incarcerated counter-revolutionaries in the unit on April 25, 1957, Belene, April 27, 1957.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1529, л. 3-4

Describes a brawl that took place among the incarcerated farmers, the reason for which was a prepared speech for the 29th congress of the BZNS. It was concluded that only part of the farmers are moving towards reorientation.

- 32. Report on the previous work of TVO Belene, Sofia, June 26, 1957.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1528, л. 1-3

It provides information on the total number of men and women who were incarcerated as of June 10, 1957, as well as on the political-educational, educational and cultural-educational activities carried out.

- 33. Reference to Minister G. Tsankov on the security and cover of TVO „Belene“, Sofia, July 30, 1957.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 2, а.е. 283, л. 1-3

*It is proposed to redeploy a platoon of heavy machine guns from Home Troops to guard the island against a possible landing. It is planned to create a control strip in the prohibited area. A period of one year is given to the prison authorities to build a road from the pontoon bridge to the sites. The document was published in: *DeStalinization – The Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964)*, S., 2013 – doc. №72.*

- 34. From Report on the agency-operational work of the State Security at division 0789 - Ministry of Internal Affairs, Belene village, Svishtov district, for the period from November 15, 1956 to September 1, 1957, Sofia, September 17, 1957.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1589, л. 7-11; 22-23

*It contains statistics on the incarcerated „counter-revolutionary elements“. The document was published in: *State security administrative, coercive and punitive measures*, S., 2014 - doc. №79.*

35. **Report on the agent-operational work on State Security at division 0789- Ministry of Internal Affairs village Belene, Svishtov district, for the period from November 15, 1956 to September 1, 1957, Belene, November 14, 1957.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1512, л. 24-41
In agreement with the district administrations and departments, some of the inmates receive letters from their relatives with instructions to be compliant and obedient in order to be released early. Such letters are used for deductive work.
36. **Report note on the capabilities and readiness of unit 0789 - Ministry of Internal Affairs, Belene village, Svishtov district, to accept new inmates, Sofia, January 27, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 8-11
It contains information about the dormitory's inventory and its ability to accommodate 2,400 men under „normal conditions (one soldier's bed)“. Instructions are given for the dispatch of the inmates. The document was published in: State security administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №81.
37. **Report on work, environment, discipline and proposal for future work with newly arrived inmates, Belene, February 25, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 4-7
It contains data on the incarcerated, their living conditions and their work engagement. The document was published in: State security administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №83.
38. **Plan for holding events for the dissolution of the former agricultural oppositionists incarcerated in TVO, Sofia, February 28, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1546, л. 1-4
The aim of the plan is to create an atmosphere of misunderstanding between the incarcerated authorities, leading the various currents in the agricultural circles.
39. **Reference on sending of the incarcerated to TVO to appear in courts - Belene, Sofia, March 13, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1554, л. 6
The frequent appearance of incarcerated in TVO Belene as defendants or witnesses in cases is noted. It is proposed to stop this practice, and only in special cases to summon them as defendants after a sanction from the Chief Prosecutor of the Republic.
40. **Report note regarding a meeting in Belene between representatives of the Ministry of Justice and the Ministry of Internal Affairs, Sofia, April 14, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 17-20
A proposal was made to release the entire island of Persin for the needs of TVO Belene. The document was published in: State security - administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №85.
41. **Report note on providing work for the inmates and economic activity on the island of Belene, Sofia, April 21, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 12-14
Deputy Minister Spasov proposes that the „Prisons“ department withdraw the prisoners from the territory of the island and vacate the prison buildings of the 1st site for the accommodation of the incarcerated. The work done on the island, such as dykes, canals, grubbing and clearing, brick making, afforestation and other similar work to be done by the incarcerated. See and Order No. I-920/26.04.1958 in DeStalinization – The Dilemma of a Controversial Decade (1953–1964), S., 2013, document No. 77, pp. 374-375. The document is published in the expanded electronic edition: State security - administrative, coercive and penal measures, S., 2014 - doc. №169.

- 42. Order I-920, Sofia, April 30, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1552, л. 15-16
The document is a joint order of the Ministers of Internal Affairs and Justice. The „Prisons“ department under the Ministry of Justice is ordered to hand over to TVO the territory of site I for the accommodation of the incarcerated.
- 43. Reference on the arrangement and distribution of the forces of the inmates at division 0789- Ministry of Internal Affairs, Belene village, May 31, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1544, л. 1-2
Contains data on the work commitment of the incarcerated. The document was published in: State security administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №86.
- 44. Report note on operational work in division 0789 - Ministry of Internal Affairs, village of Belene, Svishtov district, July 8, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1549, л. 2
It has been proposed that the „Incarceration and deportation“ department be responsible for operational work at the site. The document was published in: State security - administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №87.
- 45. Report on the spirit and mood of the imprisoned Turks and Pomaks, Belene, August 21, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1584, л. 42-43
The celebration of Shaker Bayram by Muslims and Christians is reported.
- 46. Report on the spirit and mood of the incarcerated counter-revolutionaries for the period from July to September 1958, Belene, October 7, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1548, л. 4-5
It informs about the utterances that were caused by the high labor norms for performance set for the incarcerated agricultural leaders.
- 47. Report on the state of the agency-operational work in division 0789 - Ministry of Internal Affairs, Belene village, Svishtov district, for the period from its foundation until now, Belene, November 4, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1586, л. 11-13
It is said that in the two years since the camp reopened, its control and management have not been good. On the one hand, the division is under the leadership of the Ministry of Internal Affairs-Pleven, and on the other, „Incarceration and Deportation“ - Sofia, which leads to „an anomaly in the work and to inconsistency“. That is why it is proposed that the State Security service at the division is completely subordinated to the „VI“ department - Sofia.
- 48. Report on an inspection of the state of the agent-operational work in division 0789 and in the prison in Belene, Pleven, November 10, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1550, л. 1-3
Data on the cases being conducted and the available agency among the persons imprisoned for political reasons in the unit.
- 49. Report note on the behavior and actions of the former agricultural oppositionists incarcerated in TVO Belene, Sofia, November 24, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1547, л. 5-9
It contains information about the so-called „punishment brigade“ and about beatings and mockery by criminals of Hristo Stoyanov, Krum Nevrokopski and Alexander Parshev in front of the head of the site and the supervisors. The document was published in: State security - administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №88.

- 50. Report on the work of Lieutenant Nikolay Simeonov Gazdov, operational worker at division 0789-Ministry of Internal Affairs, Belene village, Svishtov district, under the IX department for the period from December 1 to 25, 1958, Belene, December 25, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1592, л. 2-3
Gives information about suicidal camp supervisory militiamen who are ex officio recommended for dismissal.
- 51. Analytical table for those incarcerated in TVO Belene according to the State Security at the end of December 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1568, л. 100
It contains information that by the end of December 1958 there were 278 people incarcerated in the camp for political reasons.
- 52. Regulations on the procedure for serving administrative punishment in the labor-educational dormitory, [Sofia], 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1582, л. 1-7
Regulates the reception and accommodation of inmates, their categorization, the correctional labor impact, the internal order and the duties of the heads of facilities and the supervisory personnel.
- 53. Report note regarding the treatment of inmates at the hospital of the Ministry of the Interior in Sofia, [January 30, 1959]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1558, л. 1
General Spasov has put a resolution to the request „There is no need to treat them right here in Sofia - the honest and good people of the population do not have such opportunities, and you have worried so much about the criminals. [...]“. The document was published in: State security - administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №89.
- 54. Letter from the Chief Prosecutor to the Minister of Internal Affairs regarding the procedure for releasing persons from TVO, Sofia, March 6, 1959.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1557, л. 1-2
Yordan Chobanov recalls that after the expiration of the specified period, the persons should be released automatically, without any orders for this. With a resolution on the document, Minister Tsankov orders the practice of release orders to remain, but it will no longer need agreement from the Chief Prosecutor. The document was published in: State security - administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №90.
- 55. Report on the implementation of the activities planned in the perspective plan for the period from December 5, 1958 to March 31, 1959, Belene, March 28, 1959.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1585, л. 8-9
It is reported that each object is secured by an agency. Individually, each brigade has between one and three agents and trusted connections. 28 numbers were planned, but 34 agents and 2 residents were recruited. It is stated that thanks to the agency and frequent meetings with Hristo Stoyanov, the latter was brought to a position to come out with a declaration for inclusion in the people's power

- 56. Plan for the work of the operative staff of division 0789 - Ministry of Internal Affairs in the village of Belene for the period from April 1 to June 30, 1959, Belene, March 28, 1959.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1585, л. 11-14
Of the planned screening agents, 4/5 turn out to be released from the camp.
- 57. Report on the work of the working group on reviewing the materials of the incarcerated, Sofia, May 11, 1959.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 148, л. 87-89
Of the 1,455 incarcerated, 313 were for counter-revolutionary activities. The Commission did not interview only a small number of them, who are known as „irreconcilable enemies and criminals“.
- 58. Report on the implementation of Art. 14 of the Decree on the People's Militia, Sofia, October 10, 1964.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 107, л. 1-4
It contains information that since December 9, 1963, 754 people were deported from the capital and the country, and information about those incarcerated for forced labor in the „Belene“ labor camp. The document was published in: State security - administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. №32.
- 59. Joint report on the implementation of the administrative measure of deportation under Art. 14 from UNM, Sofia, [October 1964]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1521, л. 1-4
It is stated that some of the deported persons refuse to work and indulge in drunkenness and theft and break discipline. From this category, 38 people were sent to work at the State Agricultural Holding - Belene on the island of Persin. They cannot leave the island without the permission of the head of the prison dormitory. Their work is paid, but the latter produce only 20-30% of their norms and do not even cover the food they are entitled to. State Agricultural Holding - Belene under the Ministry of Agricultural Production to be completely handed over to the „DSP for Prisons“ under the Ministry of Justice.
- 60. Information about the arrived and released settlers in the State Agricultural Holding in the city of Belene according to Art. 14 of the Decree on the People's Militia as of January 15, 1965, Belene, [January 18, 1965 dated according to the previous doc. from a.e.]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 1565, л. 9
During the year, 26 people were released, one ran away from the work site and one drowned himself.
- 61. Reference to historical data on the application of Art. 14 from UNM, Sofia, June 3, 1967.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 66-72
Deportation is applied only on the State Security line. The militia does not use this measure with the logic that at the new place of residence the people from the contingent will not stop their harmful acts and because of this they are directly sent to labor-educational dormitory. From April 1962 to December 1963, no deportation or incarceration was implemented. After that, the practice of deportation to a new residence was renewed. It is emphasized that the „criminal world“ views the administrative measure of deportation as more severe than serving a sentence. The last measure of deportation is the sending to work in the State Agricultural Holding - Belene.

- 62. Historical reference (supplement) for division 72020 Ministry of the Interior, Sofia, [January 1978]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 149, л. 84-86
It is stated that by order of the leadership of the Ministry of Internal Affairs, towards the end of 1974, the site for forced settlement on the island of Belene was closed, and the most dangerous persons from there were settled in the village of Bela Voda to work in the chalk factory.
- 63. From the Transcript of a meeting of the leadership of the Ministry of Internal Affairs with operative groups from the central divisions..., Sofia, February 8, 1985.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 12, а.е. 648, л. 1; 11-14
The meeting discussed the issue of the agency from among the renamed Bulgarian Turks, some of whom were sent to Belene. The question of the legality with which this is done has been raised, because in some counties this is done without all the necessary sanctions from the responsible persons. The full text of the document is published in: State security - the change of names - The Revival Process, DVD 1, extended version, S., 2013 - doc. №220.
- 64. Secret telegram from the District Office of the Ministry of the Interior - Kyustendil to divisions 72000 and 72400, Ministry of the Interior - Sofia, Kyustendil, October 23, 1986.**
АКРДОПБГДСРСБНА– М, ф. 1, оп. 11а, а.е. 49, л. 35
Informs about existing problems with respecting the work experience for the stay and work of the persons forcibly incarcerated in Bobov Dol and Belene, according to Art. 39, para. 1, item 1 of the People's Militia Act. The document was published in: State security - administrative, coercive and punitive measures, S., 2014 - doc. #118.
- 65. „The dyke on the island of „Persina“ near Belene leads to the quarry of death in Lovech“, Sofia, [April 1990]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 152, т. 1, л. 19-22
Presentation to the Commission for the camps, in which information is given about sites in Plevensko where the inmates work. The way of life and daily life of the inmates is described, examples of abuse by the supervisory staff are given.
- 66. Letter from a former prisoner of the „Belene“ prison to the Minister of the Interior, Gradec village, May 2, 1990.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 151, л. 21-25
The document demonstrates the lack of a clear distinction between the prison and the labor-educational dormitory on Persin Island. Being a de jure and de facto prisoner, the author testified about the life of the inmates in labor-educational dormitory „Belene“, stressing that the difference between him and the „hooligans“ was in the issued court sentence.
- 67. Transcript of a tape recording of a conversation with Nikodim Gogov, a former employee of the „Prisons“ department, who worked as a household manager in the first camp in Sveti Vrach, and subsequently in the Kutsian, Bobov dol and Belene sites, Sofia, 7 May 1990**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 152 т. 1, л. 34-42
It provides information on the creation of labor-educational dormitory Belene, the development of Persin Island and the life of the inmates until 1953.

PART II
the story through the eyes of the insiders
documents from the cases of imprisoned persons

PART II.1 – The classic camp system for incarceration for political reasons
(1949 – 1959)

Alexander Angelov Girginov

68. Transcript-excerpt from the protocol of the commission for c incarceration in labor-educational dormitory, Sofia, July 7, 1952.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1513, т. 4, л. 25-25 гръб

Aleksandar Girginov is incarcerated at labor-educational dormitory Belene for a period of seven years.

69. Testimony of an inmate at TVO Belene, October 19, 1953.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1513, т. 4, л. 17-19

They refer to statements and proposals of Alexander Girginov in the labor-educational dormitory.

o.z. General Bonyu Gochev Bonev

70. Reference to a proposal for incarceration into labor-educational dormitory of General Bonyu Bonev, B.M., before July 27, 1949.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 23-23 гръб

Biographical data, as well as information about his career development. On the basis of them and the fact that he is a dangerous person for public order, it is proposed to incarcerate him in labor-educational dormitory for a period of one year.

71. Request to the commandant of TVO Belene, September 9, 1950.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 40-40 гръб

He requests that a coat which has been withheld be returned to him, and that he is permitted to wear it when necessary.

72. Request to the head of TVO Belene, June 25, 1951.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 116

The request made is related to the discovery and collection of his scattered belongings from the luggage, after their absence has been ascertained.

73. Letter to TVO Belene, August 14, 1952.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 149

An inquiry was made to the management of the labor-educational dormitory, asking for information on whether General Bonyu Bonev still has to serve a sentence, because, in addition to everything else, a seizure has been imposed on his movable property, since he was sentenced to pay the sum of 17,000 old BGN.

74. Official note, Belene, September 6, 1953.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 293, л. 20**

The management of TVO Belene gives General Bonyu Bonev this note certifying that he was incarcerated in the period July 7, 1949 - September 6, 1953.

Boris Iliev Chandzhiev**75. Reference for Boris Chandzhiev, Sofia, June 7, 1950.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 1, а.е. 66 (ВТ), л. 25**

Biographical data and information that he was transferred from TVO Dimitrovo to TVO Belene.

76. Reference on one-man active development „Divak“, Svishtov, May 24, 1951.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 1, а.е. 66 (ВТ), л. 40-41**

Data on Boris Chanjiev's speeches in the labor-educational dormitory.

77. Proposal to forward one-man active development „Divak“, Belene, September 29, 1953.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 1, а.е. 66 (ВТ), л. 54**

Given that Boris Chandzhiev has been released from TVO Belene, it is suggested that his documents be sent to the district office of the State Security - Blagoevgrad.

Vasil Milenkov Lyubenov**78. Reference with a proposal for the incarceration of the o.z. general Vasil Milenkov Lyubenov from Stara Zagora for a term of 3 years, Stara Zagora, February 19, 1952.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 5, а.е. 507, л. 71-71 гръб**

It reports that on April 29, 1951, Lyubenov was detained and after an investigation was conducted, he was sent to TVO. B. Dumkov signed his incarceration for a period of 1 year.

General from the reserve Gancho Manchev Ivanov**79. Reference with a proposal for incarceration in labor-educational dormitory of the person Gancho Manchev Ivanov, Sofia, November 9, 1951.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 712, л. 44-44 гръб**

It contains brief biographical data with a proposal to be incarcerated in labor-educational dormitory as a danger to public order and security.

80. Request from Olga Mancheva to the head of TVO Belene, Dryanovo, September 1953.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 712, л. 57**

She wants to get information about her husband's whereabouts after she received back the sum of BGN 200 intended for the latter on the grounds that the person had left.

81. Report note on the opinion of the general prosecutor regarding the trial of the accused. General from the reserve Gancho Manchev Ivanov, Sofia, February 10, 1954.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 376, л. 186**

The act does not constitute a crime punishable under the General Criminal Code, and cannot be convicted under the Law on the People's Court, as the latter is a temporary revolutionary law. The trial is also pointless due to the fact that for the last act the person spent 3 years in a labor-educational dormitory.

- 82. Reference regarding the accusation against the General from the reserve Gancho Manchev Ivanov, Sofia, June 9, 1954.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 376, л. 178

It is reported that on December 31, 1953, he was transferred from TVO Belene to the investigation department of the V - State Security department and handed over to a court on charges that he had information about a person absconding from the People's Court.

- 83. Letter from the Military Collegium of the Supreme Court to the head of the investigative department of the V - State Security Department, Sofia, June 19, 1954.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 376, л. 190

Informs that the Military College has acquitted general from the reserve Gancho Manchev Ivanov on the charges brought against him and the latter should be released if he is not detained on other grounds.

Dimitar Stefanov Savov

- 84. Reference with a proposal for incarceration in labor-educational dormitory of the person Dimitar Stefanov Savov from the village of Gorni Dabnik, Plevensko, Sofia, May 29, 1951.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 116, л. 96-96 гръб

Contains brief biographical details and information about his detention on 29 April 1951 as a preventive measure.

- 85. Protocol of Findings, Belene, July 18, 1951.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 116, л. 120

Contains data on the death of Dimitar Stefanov Savov, which occurred by natural causes in the labor-educational dormitory, site №2.

Ivan Kostov Strahinov

- 86. Complaint by the incarcerated Ivan Kostov Strahinov, Belene, September 3, 1949.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 165

He informed that after his transfer from TVO Bogdanov dol to the island of Belene on June 21, he did not receive letters from anyone.

- 87. Protocol for the interrogation of the incarcerated Ivan Kostov Strahinov, Belene, July 5, 1950.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 146-146 гръб

He explains how he received from the pig farmers the corn yoke for the pigs, from which he prepared kachamak, since for the last year he was only entitled to one parcel of food.

- 88. Protocol for the interrogation of the incarcerated Ivan Kostov Strahinov, Belene, December 4, 1950.**

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 138-139

Gives explanations for a missing bag of crackers and distribution of foodstuffs among the inmates.

- 89. Request from the incarcerated Ivan Kostov Strahinov to the manager of TVO, Belene, December 23, 1950.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 127-128
Reported an incident of bullying and physical violence against him by supervisory staff. He asks that the guards be instructed not to torment him and to leave him alone. He emphasizes that he is neither „crazy, nor drunk, nor a minor“ so that he does know where he is and what his behavior should be.
- 90. Report on the behavior of the incarcerated Ivan Kostov Strahinov, Belene, August 1, 1951.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 115
Informs how Strahinov was hitting on purpose his blanket for two days in a row after 11 p.m., on the grounds that it had fallen to the ground. After the junior sergeant on duty reprimanded him, the latter mockingly retorted that the senior warden demanded „hygiene“.
- 91. Report by the joint officer of the second site, Belene, August 17, 1951.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, л. 110
It informs how on August 7, during the collection of winter clothing for patching, Strahinov cynically urged the inmates not to hand over their clothing with the motive „the only thing left to be taken from us is the skin from our backs“
- 92. Proposal for the release of Ivan Kostov Strahinov, sent by TVO Belene for investigation, Sofia, January 3, 1954.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 1, л. 20-21
It is emphasized that he spent 6 and a half years in labor-educational dormitory and has no other enemy activity for which he could be tried.
- 93. Proposal to close the investigation of Ivan Kostov Strahinov, Sofia, December 18, 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 2664, л. 83-85
It was established that Strahinov did not show sincerity before the investigation and was not aware of the hostile acts he had committed. It was decided that he should be sent to a labor-educational dormitory because he is dangerous for the public order and security of the country.
- 94. Written explanations by the incarcerated Ivan Kostov Strahinov for the Easter prayer from April 20 to 21, 1957, Belene, June 6, 1957.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 2, л. 30-32
It contains information that for Christmas and Epiphany, the brigadier in charge took permission to hold church prayers, but this time it apparently happened spontaneously and without notifying the dormitory administration. For the old war marches performed, no one had supposed that such an act was incriminated. Personally, he knows that the anthem of the king, „God, the king protects us“ and the former national song „Shumi Maritsa“ are incriminated, but not the battle marches, some of which are also performed at demonstrations for May 1, etc.
- 95. Written explanations from the inmate Ivan Kostov Strahinov, Belene, September 5, 1957.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 2, л. 25
Contains information about a conversation with a supervisory staff member. The latter invited the inmates by saying that there is work on the dike for 3-4 months. Strahinov replied, „Hey citizen militiaman, we „Hungarians“ will leave, and a new shift will come - the „Molotovites“ to complete the dike.

96. **Transcript of a letter from Ivan Kostov Strahinov to his family, [Belene], April 3, 1958.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 1, л. 135-137
Shares thoughts about his incarceration after the events in Hungary and how he naively forgot about his voluminous file, carefully kept in the State Security: „And when the authorities decided to check the reliability of their old clients, they gathered all the „tricksters“ here, innocent and docile children of God [...] a bouquet of thistles [...].“
97. **Agency report on a speech by Ivan Kostov Strahinov, an oppositionist who recently left labor-educational dormitory, Sofia, January 29, 1959.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 2, л. 10
It contains information about riots among women incarcerated in labor-educational dormitory and about the tiring work in the disciplinary company.
98. **Report on a meeting held with Ivan Kostov Strahinov, recently released from labor-educational dormitory, Sofia, January 29, 1959.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 2, л. 11-13
It provides information about some of the inmates and the difficult financial situation of their families. Illustrates the system of psychological influence and „decomposition“ of the inmates, through the letters of their relatives.
99. **Reference for the object Ivan Kostov Strahinov, Sofia, March 6, 1959.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 2, л. 22-22 гръб
Strahinov talked about the situation in TVO Belene, noting that „now the regime is better and there is food, only if you have the money to buy it“. He also said that „there is no point in talking nonsense up and down, that we are not the people who can fix the situation in Bulgaria, but only create trouble for ourselves, you don't need political talks with anyone“.
100. **Record of speeches of Ivan Kostov Strahinov, Sofia, [before February 11, 1974]**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 4, л. 28
He told how pigs dug up corpses of dead campers and ate them.

Konstantin Vladov Muraviev

101. **Proposal for the arrest, investigation and sending to labor-educational dormitory of Konstantin Muraviev, Sofia, November 3, 1956.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 239-241
In connection with the statements of Konstantin Muraviev, a proposal is made for his arrest and sending to labor-educational dormitory.
102. **Proposal to end the investigation for Konstantin Muraviev and his release from the custody of the State Security, Sofia, January 9, 1957.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 2678, л. 77-79
Due to his deteriorating health and advanced age, it is proposed to terminate the investigative case and release him from the custody of the State Security, and the resolution of the document states: „To be sent to labor-educational dormitory ...“
103. **[Feature] of Konstantin Muraviev, Belene, October 7, 1957.**
АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 267
With a proposal to incarcerate him until his „complete decomposition“.

104. Agency report from ag. „Vezirov“, [Belene], December 9, 1957.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 275-276 и гръб

It refers to the mood of the inmates.

105. Agency report from ag. „Vezirov“, [Belene], December 9, 1957.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 280-280 гръб

It refers to a gathering of a group of farmers to celebrate New Year's Eve in TVO Belene.

106. Agency report from ag. „Petrov“, [Belene], December 30, 1957.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 822, л. 63-63 гръб

It refers to Kosta Muraviev's statement about the situation of the farmers incarcerated in labor-educational dormitory and the enmity between them, which can only please the administration of the camp. Draws parallels with the prison regime at the time of Al. Stamboliyski and at this moment.

107. Order No. 67 of the Minister of Internal Affairs of the People's Republic of Bulgaria, Sofia, September 5, 1959.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425, л. 320

On the occasion of September 9, the early release of Konstantin Muraviev from TVO Belene is ordered.

Marko Iliev Ryazkov

108. Reference with a proposal for incarceration in labor-educational dormitory of the person Marko Iliev Ryazkov from the city of Sevlievo, Sofia, October 4, 1951.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 89, л. 55-55 гръб

It contains information about his biography and his close relations with the royal family, including as guardian of the minor Tsar Simeon II.

109. Report on a conversation with the person Marko Iliev Ryazov from the town of Sevlievo, subject of the General Observation Cases under the line of „Former capitalists, monarcho-fascist rulers and members of bourgeois parties“, Sevlievo, February 13, 1958.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 1415 (Г6), л. 51-51 гръб

The document states verbatim that „in order to accommodate N. Zadgorski in his apartment, he was deported from Sofia and sent to TVO Belene.“ After his release, he lived in Sevlievo, but did not take part in the public and political life of the city so as not to bring trouble in his old age.

Mincho Petrov Drandarevski

110. Report to the commandant of TVO Belene, February 1, 1950.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 68

It is related to the fact that Mincho Drandarevski was unable to work out his determined norm in the object.

111. Request to the commandant of TVO, Belene, February 6, 1950.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 70-70 гръб

In connection with the punishment imposed on him for non-compliance with the norms, Mincho Drandarevski requests that the latter is canceled and that he is sent for medical treatment.

112. Request to the head of TVO, Yambol, March 17, 1950.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 41**

Mincho Drandarevski's wife is requesting his release because „there are no substantial reasons“ for his detention.

113. Complaint by the incarcerated Mincho Drandarevski, Belene, June 25, 1950.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 73-73 гръб**

It is related to reporting the established norms in the camp, which were deliberately understated by the person in charge, who rudely insulted and threatened Mincho Drandarevski with physical violence. In conclusion, the author of the complaint mentions the following regarding the defendant: „He stated that he was clothed with the right to beat, irresponsibly.“

114. Request to the Minister of Internal Affairs, Sofia, September 17, 1951.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 45**

The wife of Mincho Drandarevski is requesting the Minister of Advocacy to appoint an inquiry and release her husband, who has many health problems.

115. Reference for Mincho Drandarevski, incarcerated at TVO - Belene, Sofia, December 1, 1951.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 20050, л. 246-247**

On the basis of his past political activity, as well as his behavior during his stay in the labor-educational dormitory and given that he appears to be a danger to public order and state security, it is proposed that he is incarcerated for a period of one year.

Mladen Gyurov Gigov (Dencho Znepolski)**116. Letter to the head of TVO Belene, Sofia, April 30, 1952.****АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 10ТК, оп. А2, а.е. 15, т. 2, л. 10**

The prisoner Mladen Gyurov Gigov (Dencho Znepolski) is sent, with a request that he be isolated from the other inmates.

Nedyalko Atanasov Mochurov**117. Reference for Nedyalko Mochurov, Pavlikeni, January 9, 1952.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1708, л. 259-259 гръб**

Provides information on the political activities of Nedyalko Mochurov, both before and after September 9. In view of the fact that he is one of the most authoritative enemy elements along the lines of Nikolapetkovists in Pavlikenska okolia, it is proposed that he be interned in a labor-educational dormitory.

118. Characteristics of Nedyalko Mochurov, Belene, after January 26, 1952.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1708, л. 246**

Gives information that he is incarcerated in labor-educational dormitory without a term as a vicious oppositionist. In the camp, he has a wrong attitude to work, he is not involved in cultural and educational activities and he moves in an environment of Nikolapetkovists. Based on this, it is categorized in the 1st category.

119. Official note from TVO Belene, October 11, 1953.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1708, л. 277**

The management of TVO Belene gave Nedyalko Mochurov this note certifying that he was incarcerated on January 26, 1952 and was released on October 11, 1953.

120. Agency report from ag. „Boikov“, Sofia, October 29, 1957.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 631, л. 79-80**

It refers to statements by Nedyalko Mochurov on a number of issues and characteristics of various political figures.

General from the reserve Nikifor Yordanov Nikiforov**121. Reference with a proposal for incarceration in labor-educational dormitory of the person Nikifor Yordanov Nikiforov, Sofia, September 3, 1951.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 646, л. 138-139**

Contains brief biographical data with a proposal to be inducted into the labor-educational dormitory in his capacity as former head of the military court department at the Ministry of War.

122. Reference for the person Nikifor Yordanov Nikiforov, Sofia, April 7, 1952.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 646, л. 147-148**

It is emphasized that after a two-year fruitless investigation, „despite all the regimes imposed on him“, the person was proposed for release and incarceration in a labor-educational dormitory.

123. Reference for o.z. General Nikifor Yordanov Nikiforov, Sofia, October 8, 1953.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 646, л. 156-157**

He is reported to be fulfilling the production tasks assigned to him, but is unable to cover the norms because he is a „physically frail and decrepit old man“. Refrains from commenting on political events.

124. Letter from the General from the reserve Nikifor Yordanov Nikiforov to his wife Elenka, Belene, January 18, 1953.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1490, л. 55-56**

He informed her that two or three months ago he had learned that he had been incarcerated for another year, starting from July 25, 1952. Because he was a good worker, his status had been changed and he was entitled to letters every two months. In a conversation with the inspector, the latter confirmed that the term of his installation will not be extended.

125. Letter to the Chief Prosecutor of the NRB, Sofia, October 31, 1953.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1490, л. 57**

Informs that the investigation of the person Nikifor Yordanov Nikiforov has been completed and there are no established facts of criminal activity, with a resolution for release from custody of the 1st State Security Department.

Nikola Iliev Bronzov

126. Report on the incarcerated Nikola Iliev Bronzov, Sofia, January 23, 1950.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 5, а.е. 296, л. 146

In his capacity as Nikola Petkov's lawyer, he was deported to Pleven, but since he „showed himself up there a lot“ and had to be under constant surveillance, he was sent to a labor-educational dormitory, currently in Belene.

127. A plea to the Ministry of Internal Affairs, Department „Prisons and Hostels“, by Nikola Iliev Bronzov, a patient in the Workers' Hospital, Sofia, June 1, 1951.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 5, а.е. 296, л. 182-182 гръб

He informed that from TVO Belene he was brought to Sofia, where he stayed for ten days and was released on May 19. At the State Security office, he handed over to the operative on duty the government belongings that were in him, as well as tokens from the dormitory worth BGN 16,110. He wanted the tokens to be handed over to the dormitory for cashing, and the amount to be sent to his brother, as well as to receive his personal belongings at his own expense.

128. Letter from the deputy head of the TVO [Belene] to the head of the „Repatriation and emigration“ department regarding the incarcerated Nikola Iliev Bronzov, [Belene], January 5, 1953.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 5, а.е. 296, л. 198

It contains brief information about the inmate, his referral for treatment and his release. He emphasizes that according to the „Administrative Department“ there is no order for the release of Prostov, and until one appears, the latter is officially being led in a delegation.

Nikolai Ivanovich Lobanov, Prince of Rostov

129. Reference for Nikolai Ivanovich Lobanov, Prince of Rostov, Sofia, October 20, 1951.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 2-2 гръб

In connection with his past activities and accusations of espionage, it is proposed to incarcerate him for a period of one year in TVO Belene.

130. Letter to the Department of the Ministry of Internal Affairs, Sofia, December 29, 1951.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 93-93 гръб

Enterprise Soffilfond is making an inquiry to the Ministry of Internal Affairs for an amount that Nikolai Ivanovich Lobanov, Prince of Rostov owes for his stay at the hotel before his arrest.

131. Information on the behavior of an incarcerated, [Belene], n.d.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 44

The personal impressions of an operative at labor-educational dormitory are that his stay there did not yield results.

132. Letter from Irina Lobanova, Sofia, August 6, 1953.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 82-83**

The letter is addressed to the deputy head of labor-educational dormitory and it is mentioned that after the sender of the letter leaves the borders of the People's Republic of Bulgaria, Nikolay Ivanovich Lobanov, Prince of Rostov, was left without a close relative in the country. The sender requests that she is notified on a specified address in Paris, France in the event of a serious illness or death of Nikolay Ivanovich Lobanov, Prince of Rostov, who is incarcerated in labor-educational dormitory.

133. Proposal for the release of Nikolay Ivanovich Lobanov, prince of Rostov, Sofia, October 6, 1953, from the arrest of the State Security.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 4298, т. 2, л. 52-54**

In connection with him being brought to the investigative department of the State Security on October 6, 1953, it was established that he was in a deteriorating state of health and due to the fact that he might soon die, as well as his lack of recognition that he was a spy, offers his release from investigation.

Petar (Pero) Dimov Shandanov**134. Reference for Petar Shandanov, Sofia, July 4, 1950.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 2, а.е. 135, л. 40-40 гръб**

In connection with his activities before and after September 9, 1944, it was reported that he remained a disguised enemy of the people's power, on the basis of which Petar Shandanov was considered a danger to public order and security and it was proposed that he is incarcerated in labor-educational dormitory for a period of one year.

135. A plea to the head of TVO - Belene, November 1, 1950.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 2, а.е. 135, л. 59**

Petar Shandanov's wife is interested in his health.

136. Characteristics of Petar Shandanov, Belene, July 9, 1951.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 2, а.е. 135, л. 73**

Because of his past activities and spreading rumors in the labor-educational dormitory, as well as the fact that he continues to be an enemy of the people's power, it is proposed that he is incarcerated for a period of one year.

Stefan Ivanov Bogdanov**137. Letter C-1885 from the Sofia prison to the Chairman of the Military Court, Sofia, January 17, 1957.****АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 10ТК, оп. А5, а.е. 1, т. 3, л. 138**

It reports that Stefan Bogdanov was in prison as a „foreign delegation from Belene prison“ and on October 26, 1953 he was returned there.

Stefan Stoyanov Bochev

138. Application to the commandant of TVO Belene, July 12, 1950.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 27671, л. 81-81 гръб

Stefan Bochev makes a request to the commandant, the latter to order a check on the fact that he heard that his name was read out for release from the labor-educational dormitory. For this reason and due to the fact that the one-year term for incarceration expired on May 14, 1950, an inspection and possible release is requested.

139. Reference for Stefan Bochev, Sofia, June 3, 1951.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 27671, л. 82-82 гръб

Information that, in connection with his past activities, Stefan Bochev was incarcerated in a labor-educational dormitory for eighteen months and released in 1950. He was detained again on May 29, 1951 in the investigative detention of the State Security and after an investigation it is mentioned that he did statements that are directed against the Patriotic Front authorities, and on the basis of this, a proposal was made for incarceration in labor-educational dormitory for a period of twelve months.

140. Application to the commandant of TVO Belene, July 12, 1951.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 27671, л. 71-72

A request is made to the commandant to order the parcels received by the inmates not to spend the night on shore, where their belongings are likely to disappear.

Stoycho Stefanov Moshanov

141. Reference for Stoycho Moshanov, Sofia, April 30, 1949.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 4, а.е. 1159, л. 134-134 гръб

With a proposal to incarceration to a labor-educational dormitory for a period of one year.

142. Agency report from agent „Kolyo“, [Belene], September 5, 1950.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 240

He informed that after meeting with his wife, Stoicho Moshanov shared with the agent his belief that soon everything will be over and he will be released from the camp.

143. Report on the investigation of Stoicho Stefanov Moshanov, Sofia, December 15, 1950.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 87

The investigation is trying to prove that Stoycho Moshanov is a resident of British intelligence in Bulgaria. After being interrogated, he stated that he had never been someone else's tool and being in camps and prisons would not scare him.

144. Information about the arrested Stoicho Moshanov, Sofia, January 22, 1951.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 169-171

It contains data on Stoicho Moshanov's past political activities, as well as information on his investigation.

145. Letter to TVO - Belene, Stalin¹, August 9, 1951.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 295, л. 138

The financial department of the city's people's council wants the exact address of Moshanov's residence so that unpaid taxes can be sought from him.

146. Agency report from agent „Borov“, [Belene], January 25, 1953.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 268

It refers to the fact that the food in the labor-educational dormitory is extremely bad, which can be a prerequisite for deaths.

¹ Today's city of Varna bore this name in the period December 1949 - October 1956.

147. Submission by a voluntary applicant, [Belene], March 20, 1953.**АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 281-281 гръб***It refers to a statement by Stoycho Moshanov in connection with Stalin's death.***148. Report, [Belene], March 28, 1953.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 283***It refers to political conversations between Stoicho Moshanov and other inmates in Belene.***149. Agency report from agent „Ostrets“, [Belene], April 24, 1953.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 214***It concerns Stoicho Moshanov's statement about an upcoming amnesty, which, according to him, will not take place, and even if there is one, it will not be for everyone.***150. Agency report from agent „Dragan“, [Belene], B.d., 1953****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 1007, л. 284***It refers to Stoycho Moshanov's statement about an upcoming amnesty and disbandment of TVO. According to him, if there is an amnesty, it will be strictly limited, with a view to keeping prominent political figures and those who are implacable enemies of the communist government.***Hristo Nikolov Stoyanov****151. Reference for Hristo Stoyanov, Varna, May 30, 1949.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ III раз. 94 (Шн), л. 134-134 гръб***For statements and past activity, it is proposed that Hristo Stoyanov be incarcerated in labor-educational dormitory for a period of one year.***152. Report from Hristo Stoyanov to the head of division 0789 – Belene, September 20, 1951.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1538, л. 200-200 гръб***Information that his state of health is extremely unsatisfactory, which does not allow him to fulfill his work norms. He is requesting to be transferred to another lighter job that he can perform according to his capabilities.***153. Complaint from Hristo Stoyanov to the Minister of Internal Affairs of the People's Republic of Bulgaria, Belene, May 5, 1952.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 1538, л. 202-204 и гърбове***He describes the extremely difficult conditions at TVO Belene, gives information about his health and requests to be assigned to lighter work, which is according to his capabilities and competencies.***154. Reference for Hristo Stoyanov, incarcerated in TVO Belene, Sofia, June 23, 1953.****АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ III раз. 94 (Шн), л. 155-156***Given the authority he has among the inmates and in connection with strengthening the union between the Bulgarian Communist Party and the BZNS, his release is proposed.*

155. Memo from the Chief Prosecutor to the Secretary of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party Boyan Bulgaranov, Sofia, August 27, 1955.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ III раз. 95 (Шн), л. 170-171

Refers to a conversation between the Chief Prosecutor of the Republic Yordan Chobanov and Hristo Stoyanov. The personal impression of the Chief Prosecutor is that the activists of the dissolved BZNS - Nikola Petkov, significantly overestimate the condescending attitude of the Bulgarian Communist Party towards them and think that they can talk with the party and the government as „force with force“ or as „equal with equal“.

156. Request to the head of division 0789 Belene, August 1, 1957.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 4, а.е. 1256, л. 91-92 и гърбове

He refers to the harsh living conditions in labor-educational dormitory's bedroom, requests the relocation of his bed neighbor.

157. Characteristics of Hristo Stoyanov, Belene, October 7, 1957.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 4, а.е. 1256, л. 106

The opinion of the management of TVO Belene is that he is an irreparable „rope player and he his stay in the labor-educational dormitory is necessary until his complete capitulation.“

158. Reference for the incarcerated Hristo Stoyanov, Belene, March 10, 1959.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ III раз. 96 (Шн), л. 147-148

Gives information about the fact that Hristo Stoyanov wrote two declarations for inclusion in the Homeland Front. The conclusion of the management of TVO Belene is that he sincerely wishes to join.

PART II.2

administrative measure „forced settlement in another populated place“ on the basis of Art. 39, para. 1, item 1 of the People's Militia Law (1985 – 1989)

Ismet Yumerov Mustafov, in the documents he is named with a name given to him by the communist regime in the process of forced name change, which he did not accept

159. Proposal to open a case for operational search „Fugenists“, Kotel, February 5, 1985.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 1747 (Сл), л. 1-1 гръб

Filed against unknown persons from the village of Yablanovo, who on January 17 and 18, 1985 carried out intensive preparations for the mining of the bridge at the approaches of the village, „in order to hinder the movement of the groups for the restoration of public order.“

160. Proposal to terminate a preventive-administrative measure under Art. 39, para. 1, item 1 of the People's Militia Law, Kotel, June 3, 1988.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1560, л. 3-6

The proposal is based on instructions from the Ministry of the Interior for the development of the Revival Process and ensuring better conditions for a positive impact.

Mehmed Ibryam Ibryam, named in the documents by a name given to him by the communist regime in the process of forced name change, which he did not accept

161. Proposal for forced relocation in another settlement, Kardzhali, February 1985.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1492, л. 12-13

The person has an impetuous character, with a negative attitude towards the people's power, prone to adventurism and other manifestations and is offered for forced settlement in another populated place for a period of three years on the basis of Art. 39, para. 1, item 1 of the Civil Code.

162. Explanation by Sergeant Nikolov, escorting a working group, Belene, October 26, 1985.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 154а (Кж), л. 30-30 гръб

Reported an unsuccessful attempt by investigators to get a person whose name has been changed to cooperate.

163. Report of a meeting with an agent, Belene, August 12, 1986.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 154а (Кж), л. 38-40

Informing about the holding of a hunger strike among the forcibly established persons under Art. 39, with which they wanted to force the relevant authorities to resettle them in the districts.

164. Proposal to terminate a preventive-administrative measure under Art. 39, para. 1, item 1 of the People's Militia Law, Sofia, December 5, 1988.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1492, л. 3-4

It was reported that the imposed preventive measure did not fully play its role in relation to the person's behavior regarding the Revival Process and he did not accept the renaming, but resigned himself to the circumstances imposed on him.

Mehmed Mustafa Adem, in the documents he is named with a name given to him by the communist regime in the process of forced name change, which he did not accept

165. Telegram to the OU of the Ministry of the Interior - Shumen, Kyustendil, April 13, 1987.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1626, л. 11

Based on the lack of change in the person's behavior, an amendment to the coercive-administrative measure is proposed.

166. Proposal for forced relocation in another settlement, Shumen, June 1, 1987.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1626, л. 8-10

On the basis of the lack of change in the person's behavior, forced relocation in another settlement is proposed for a period of three years, according to Art. 39, para. 1, item 1 of the Civil Code.

167. Reference on the manifestations and behavior of a person forcibly established under Art. 39, para. 1, item 1, Sofia, March 14, 1988.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1626, л. 5

An opinion was expressed that the imposed measure played a positive role and impact as a deterrent for possible involvement in active enemy activity.

Rufat Sherif (Sherifov) Yumer (Yumerov), in the documents he is named with a name given to him by the communist regime in the process of forced name change, which he did not accept

168. Reference on the manifestations and behavior of a person forcibly established under Art. 39, para. 1, item 1, Ardino, March 2, 1986.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1616, л. 13-14

It provides information that, despite the stay in Belene, there is no evidence of a change in the person's attitude towards the events of the people's power, which is why it is proposed to include him in category „A“ and to extend his stay in Belene.

169. Proposal to terminate a preventive-administrative measure under Art. 39, para. 1, item 1 of the People's Militia Law, Kardzhali, June 13, 1988.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1616, л. 7-8

Given that the person was „broken“ politically, and that he does not violate the regime imposed on him, it is proposed that the measure imposed on him is terminated.

170. Letter to Dimitar Stoyanov, member of the Politburo of the Central Committee of the Bulgarian Communist Party, V.m., July 11, 1989.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1616, л. 2

The letter is from the Danish section of Amnesty International - 127 requesting news of a person who was arrested and detained in Belene.

Sabri Huseinov Iskenderov, in the documents he is named with a name given to him by the communist regime in the process of forced name change, which he did not accept

171. Proposal to introduce a preventive administrative measure under Art. 39, para. 3, item 5, in connection with para. 1 of the People's Militia Law, Sofia, February 22, 1985.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1718, л. 7-11

In connection with his past activity, the sharp opposition to the authorities and the high degree of public danger of the person, Art. 39, para. 3, item 5 of the the People's Militia Law - the forced settlement in Belene for a period of three years.

172. Proposal to change the place for serving a preventive measure under Art. 39 of the People's Militia Law, Sofia, April 29, 1986.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1718, л. 6-6 гръб

In connection with the announced hunger strike and the statement made that it will continue until he is released from Belene, a proposal is made to change the place of serving the punishment imposed under Art. 39, para. 1, item 1 of the People's Militia Law.

173. Report on the manifestations the „Driver“, forcibly established on the territory of the Vratsa Ministry of Internal Affairs' OU, March 15, 1988.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1718, л. 1-3

Inform about the person's behavior after the forced establishment of a new residence. Emphasis was placed on the attempt to escape across the border, for which he was convicted and sent to prison in Stara Zagora.

Halibryam Ibryam Dikme, in the documents he is named with a name given to him by the communist regime in the process of forced name change, which he did not accept

174. Proposal for forced relocation in another settlement, Kardzhali, February 1985.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1439, л. 17-19

On the basis of past activity and opposition to the measures of the people's power, a measure is proposed under Art. 39, para. 1, item 1 of the People's Militia Law – forced relocation in another settlement for a period of three years.

175. Application to the State Council of the People's Republic of Bulgaria with a copy to the Central Committee of the Bulgarian Communist Party, Belene, January 7, 1986.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 104 (Кж), л. 42

As a protest of his illegal detention, the person informed that he is starting a hunger strike, which will continue until his release.

176. Agency report, Belene, May 9, 1986.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 104 (Кж), л. 28

It contains data on the work engagement of the registered person. During the visit, the person reports that they sew pillows from glass wool.

Hasan Zeinelov Chaushev, in the documents he is named with a name given to him by the communist regime in the process of forced name change, which he did not accept

177. Proposal to introduce a preventive administrative measure under Art. 39, para. 3, item 5, in connection with para. 1 of People's Militia Law, Sliven, February 7, 1985.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1763, л. 14-17

Due to opposition to the Revival Process and given the high degree of public danger of the person and in order to limit future actions, it is proposed to introduce a preventive-administrative measure „Forced settlement in TVO Belene“ for a period of three years.

Shukri Suleyman Mehmed, in the documents he is named with a name given to him by the communist regime in the process of forced name change, which he did not accept

178. Proposal for forced relocation in another settlement, Kardzhali, February 1985.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1519, л. 14-16

Due to the characterological features of the person - impetuous, irritable and with a high opinion of himself, as well as due to his open disagreement with the change of names, it is proposed that he is forced to relocate in another settlement for a period of three years.

179. Reference on the manifestations and behavior of a person forcibly established under Art. 39 in Belene, March 6, 1986.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1519, л. 12-13

On the basis of past activity and behavior in Belene, it is proposed to include the person in category „A“.

180. Petition to the Chief Prosecutor of the People's Republic of Bulgaria, August 22, 1988, Dolno Orizovo village, Mihaylovgrad region

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1519, л. 2-2 гръб

The person wants to count his stay in Belene as part of the total duration of the administrative measure applied to him.

181. Proposal for termination of the case for operational surveillance, Berkovitsa, December 25, 1989.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 95 (КЖ) МФ, л. 3

On the grounds that the person has permanently left the borders of the country, as well as in view of the fact that he does not intend to return, it is proposed that the materials in the case be archived.

Yusuf Sali (Saliyev) Tahir (Yuseinov), in the documents he is named with a name given to him by the communist regime in the process of forced name change, which he did not accept

182. Report on the behavior and manifestations of a person imprisoned in Belene, June 17, 1986.

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1573, л. 10-11

An opinion has been expressed that the person with his behavior and manifestations shows that he is still against the Revival Process.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

1

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

№ 296-3

15. IV 1949 год.

СОБИЯ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

50
СТРОГО ПОВИТЕЛНО

ДО ДРУГАРЯ ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Т У К

ОТНОСНО: предаване на
Министерството на вътр.
работи дунавските остро-
ви: Персия, Голяма бързина,
Малка бързина, Милка, Кичето,
Магарица, Белица, Совата и
Предела.

Д О К Л А Д

от МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ДРУГАРЮ МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЮ,

За организираните от отделението "Т.В.О." трудово-възпитателни обществени са необходими терени, в които да са налице най-добри условия за ефикасна охрана и лесно предотвратяване възможността за отклоняване на задържаните лица, както и да дават възможност за правилното и пълно оползотворяване труда на последните.

Такива терени са намираните се между гр. Свищов и с. Белене дунавски острови: Персия, Голяма бързина, Малка бързина, Милка, Кичето, Магарица, Белица, Совата и Предела, които са обекта на горите. В тези острови трудът на възрастните в общественията неблагонадеждни лица ще може да бъде оползотворен в извършване на работи по укрепването на островите, пресушаване мочурищата в тях, залесяване подходящите части, както и в превръщане по-голямата част в обработваеми площи.

Необходимо е изброените острови да бъдат изключени из обекта на горите и предадени за стопанисване от отделението "Т.В.О." при Министерството на вътрешните работи.

Като излагам горното, моля да занимаете почитаемия Министерски съвет с въпроса, който, ако одобрят, да приеме следното

ЗАСЯГА: М-ствата на вътрешните работи, на горите, електрификацията и мелиорациите.

При отговор да се посочва №

Из архивите

68

ПОСТАНОВЛЕНИЕ:

ОДОВРЯВА СЕ:

1. Да се изключат из обекта на горите и се предадат на Министерството на вътрешните работи, намиращите се между гр. Свищов и с. Белеке, дунавски острови: ПЕРСИН, ГОЛЯМА БЪРЗИНА, МАЛКА БЪРЗИНА, МИЛКА, КИЧЕТО, МАГАРИНА, БЕЛИЦА, СОВАТА, и ПРЪТЕЛА, за организиране тях на трудово-възпитателно обединение;

2. Задължава се Министерството на вътрешните работи, чрез трудово-възпитателното обединение,

а/ по план на Министерството на електрификацията и мелiorациите, да проведе мелiorациите в островите, изброени в т. 1;

б/ по план и разпределение от Министерството на горите, да извърши заселванията, дърводобива и другите необходими мероприятия в тези площи от островите, които ще се стопанисват, като гора;

3. Задължава се Министерството на електрификацията и мелiorациите:

а/ до края на 1947 г. да електрифицира остров Персин;

б/ до края на 1949 г. да проучи и изготви план за всички мелiorативни мероприятия, с които остров Персин да се уреди и да се превърне площта му в обработваема;

в/ да влязчи в плана си за 1950 г. извършването на мелiorациите.

Изпълнението на постановлението се възлага на Министерството на вътрешните работи, Министерството на електрификацията и мелiorациите и Министерството на горите.

МИНИСТЪР:

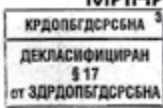
постановлението не подлежи
на обнародване в "Д.В."

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

2

Из архивите

70

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

На № 296-П/15.IV.49 г.

Екз. № 2

ДОВЕРЛИВО

ДО МИНИСТЕРСТВОТО НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Копие: М-во на горите
М-во на електриф. и мелиорациите

1 постановление на Министерския съвет, взето в
заседанието му от 27 април 1949 година,
протокол № 50

*Претиче от съвета на Д. Министърство
че да се вземе на 29.IV.1949 г. протокол*

Одобрява се:

1. Да се изключат из обекта на горите и се предадат на Министерството на вътрешните работи, намиращите се между град Свищов и с. Белене, дунавски острови: Персин, Голяма бързина, Малка бързина, Милка, Кичето, Магарица, Белица, Совата и Предела, за организиране в тях на трудово-възпитателно общежитие;

2. Задължава се Министерството на вътрешните работи, чрез трудово-възпитателно общежитие:

а/ по плана на Министерството на електрификацията и мелиорациите, да проведе мелиорациите в островите, изброени в т.1;

б/ по плана и разпределение от Министерството на горите, да извърши залесяванията, дърводобива и другите необходими мероприятия в тези площи от островите, които не се стопанисват, като гора;

3. Задължава се Министерството на електрификацията и мелиорациите:

а/ до края на 1949 година да електрифицира остров Персин;

б/ до края на 1949 г. да проучи и изготви план за всички мелиоративни мероприятия, с които остров Персин да се укрепи и да се превърне площта му в обработваема;

в/ да включи в плана си за 1950 г. извършването на мелиорациите.

Изпълнението на постановлението се възлага на Министерството на вътрешните работи, Министерството на електрификацията и мелиорациите и Министерството на горите.

ОТГОВОРЕН СЕКРЕТАР:

/Ат. Войнов/

ИД-4/1 стр.

ПЕРСПЕКТИВЕН ПЛАН

За работата в трудове-възпитателно общежитие
с. Белене, Свищевско

I. ПО ОХРАНАТА И УСТРОЙСТВОТО НА ОБЩЕЖИТИЕТО

1. Да се направят землянки на определените места по плана за охрана. Землянките да се изградят от войници в размери за по 10 души.
2. Да се направят от селски пресеки по крайбрежието от върха на острова по южните и северни крайбрежия, до където е обрасло. Срок 20.У.
3. На западния край до високите дървета да се изградят бараки плетени с пръти за околе 300-400 души, с кухня и временен склад. До същите бараки да се направят и малка барака за околе 20-30 души милиционери и конюшня за околе 30 коня. -Срок 31. юни 1949 год.
4. До дървената барака в местността "ЧЕРНИЦАТА" да се изгради още една барака, плетена за възорени. Една барака за склад и една за околе 20 души милиционери. Милиционерската барака да се изгради от селски до 20 юни.
5. Да се изгради дълга околе високите места на местността "Черницата"
6. Да се направят пресеки от единия бивак до другия и до двата бивака /северния и южния срещу черницата, както и към неса. Срок 30 август 1949 год.
7. Да се изчисли приблизително колко пирени, стъкла и инвентар в /брадзи, тесли, лопати, кирки, бички, жаги и др. ще са необходими, за да се искат/
8. Да се направят тухли и да се изгради на два етажа съвместно с граничните войски- гранична застава. Срок 30 август 1949 год.
9. Да се построи двуетажна сграда за управление на общежитието. срок 30 октомври 1949 год.

II. ПО СТОПАНСТВОТО

1. До 15 юни да завърши оранжа.
2. До 17 юни да се засеят.
3. Да се набави до 10 юни най-късно още 17 тона мухар и пресе. С наличните 8 тона да стана 25 тона, с които да се засеят още 6000 до. За пресе и мухар да се оставят по сухите и високи ме ста.
4. Засяването на конопа да завърши на 9 юни.
5. Останалата площ да се засеят с царевича.
6. Да се засеят коноп до 2500 декара
7. До 20 юни да се закупят околе 1000 глави агнета и билета, за разплод и ялови овце за месодобив.
8. До 30 юни да се закупят околе 100 глави едър добитък за еголване и месодобив.

III. ДРУГИ СТОПАНСКИ МЕРОПРИЯТИЯ

1. Да се 30 юний да се организира риболова, като се назначат 3-4 души проверени партийни хора за риболов в езерата и крайбрежието.
2. Да се 30 юний да се направят поръчки в централния затвор за изпитане на мрежи и набавяне другъ инвентар за риболовната група.
3. Да се 10 юний да се изсекат 150000 колци за градината Тутракан от остров "Кичето" и др. Същите да се изпратят с сал до Тутракан.
4. Да се 25 юний да се фермира една група от въдворе за дърводобив.
5. Да се 25 юний да се фермира една група за дигезащитни работи.

IV. ПО ТРАНСПОРТА

1. Да се закупят два ездитни коня и две седла, две двуколки две каруци с 6 въргатни коня, две каруци за превоз от гарата до складовете-волски, един метецикъл. Срок 30 юний.
2. Да се 30 юний да се набавят три бърходни лодки и една транспортна.
3. Да се 15 юний да се закупи един канк.
4. Да се 20 юний да се набавят две рибарски лодки.
5. Да се закупят 4-5 магарета за лек транспорт.
6. Да се набавят до 30 юний два велосипеда.

Ралов

42

ДО ДР. ПОМ. МИНИСТЪР
Д. ЧОЛЯКОВ
Т У К

ДОКЛАД ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от н-к отделение "В.И." при ДС Стефан Г. Папалезов

Др. Пом. Министър,

На основание устната Ви заповед на 18 VI т.г. заминах за общежитията - "Белене" и "Ножарево" за да приведа в изпълнение заповедта на др. Министър, като освободя възворените за които има заповед. При изпълнението на заповедта в общежитията се натъкнах на следното:

Общо взето и двете комисии правилно са подхождали при разглеждане въпроса за освобождаването на възворени. Според мен само комисията за "Белене" е допуснала тази грешка, че е предложила за освобождение доста анархисти, които не са скъсали със своята идеология и продължават да твърдят, че те са на правилен път.

2. При освобождаването слаба заинтересованост проявиха началниците и зам. началниците на общежитията.

3. Възпитателите при общежитията не използваха това обстоятелство за широка разяснителна работа сред питомците които не се освобождават.

4. Складовете кадето се съхранява личния багаж на възпитаниците няма абсолютно никакъв ред. Там съществува цел хаос, като на някой от възпитаниците нemoжаха да се намерят личните вещи и те остават с убеждението, че с тяхните вещи властта злоупотребява.

5. Не се води точна сметка на възворените.

Освен тия нередности забелязани при освобождаването на възпитаниците констатирах и следното:

1. Има нареждане всички политически възворени, без жените да се съберът в едно общежитие - "Белене". Това нареждане се привежда в изпълнение и от общежитието "Ножарево" се изпращат в общежитието "Белене". За сега в последното общежитие има над 2000 възпитаници. Според мен при изпълнението на това нареждане са допуснати следните грешки:

а/ Управата на общежитието - "Белене", не е подготвена да приеме такова число възпитаници. Административния кадър е недостатъчен

б/ В общежитието няма помещения кадето да се приемат всички

Из архивите на ДС

възпитаници. За сега се изпращат на острова, като за една част има палатки, а болшинството спят на открито. Това за лятния сезон не е много голяма беда - макар и неправилно, но през есента и мн зимата няма да има къде да се подслонят.

2. Охраната и в двете общежития е много слаба и недостатъчна. При една по-сериозна подготовка от страна на въдворените за провеждането на вражеска дейност наличната охрана не е в състояние да се справи.

3. Обслужването на общежитията от страна на XIII отдел е все още слабо. Все още не са надникнали в живота и мислите на възпитаниците - какво те мислят, не замислят ли провеждането на вражеска дейност в общежитието или вън от него след като бъдат освободени.

4. Провежданата възпитателна работа сред възпитаниците от страна на възпитателите е слаба. Това се дължи на:

а/ Недостатъчната политическа и обща култура на самите възпитатели.

б/ Недостатъчното време което се отделя за тази цел.

в/ Трудности в провеждането на възпитателната работа се срещат и от това, че не се подхожда диференцирано към провеждането на възпитателната работа сред възпитаниците, а към всички се подхожда еднакво, без да се съобразяват с техните политически убеждения, с техния културен уровень.

г/ Не се отстраняват тези възпитаници които по една или друга причина са се осъзнали и в които е настъпило разочерование от досегашните им разбирания - погрешния път по които са тръгнали. Всички се държат на едно място, което удължава срока на превъзпитанието и е по мъчителен.

5. Въпреки слабата възпитателна работа не малка част от заблудилите се и не класови врагове скъсват със своите разбирания и се преориентирват, но след като бъдат освободени и излезнат навън, багодарение на това, че всички които са лихали в общежитие се слагат под един знаменател и обикновено на такива не се дава работа и продължава да се третира като враг същия назово попада под влиянието на враговете.

6. В общежитията има не малко младежи, а даже и малолетни които не се отделят от възрастните и, закоравели престъпници, а се държат на едно място и тровят неукрепналия им мироглед. Особено валидно е това за жените при които има момичета от 11 до 16 г. и се държат при морално пропаднали жени, които развъртават техните млади души.

Изхождайки от гореизложеното

П Р Е Д Л А Г А М

1. И за напред когато се освобождават по значителен брой възпитаници да се изпраща човек от МВР за провеждане в изпълнение заповедта на др. Министър, като преди да бъдат освободени се поговори със всеки по отделно. Това влияе не лошо върху възпитаниците и дава добри резултати.

2. Възпитателите да използват този акт за широка разяснителна работа сред тези възпитаници които не се освобождават.

3. Да се сложи ред в складовете кадето се съхраняват личните вещи на възпитаниците за да не се допуска занаяд такава безобразна за напред при всяка изгубена вещь да се задължават магазинерите да е заплащат.

4. В общежитието "Белене" веднага да се отпочне строеж на помещения за възпитаниците, за да бъдат готови до есента.

5. Засилване охраната в общежитията, като на първо време са попълни поне това което е предвидено по щат.

6. Активизиране агентурно-оперативната работа в общежитията като за целта се увеличи броя на оперативните работници.

7. Да се назначат по подготвени ~~жъжж~~ другари за възпитатели. Освен това за възпитателите да се организират първоначално едномесечни или тримесечни курсове за повдигане на тяхната политическа подготовка.

8. Да се отдели малко повече време за възпитателна работа сред възпитаниците.

9. Възпитателната работа да се дифинцира, като към всяка групировка се подхожда конкретно.

10. След като възпитателите констатират, че даден възпитаник се е преориентирал - осъзнал своята заблуда, да се отдели от останалите като такива възпитаници се изпращат в специален обект.

11. Да се отделият младежите от възрастните.

12. Малолетните веднага да бъдат отделени от възрастните и им се назначат специални преподаватели - Отдел "Затвори и ТВО има щат и средства."

13. След освобождаването на възпитаниците от общежитието да се изготвят специални атестации в които да се отразява действителното положение - доколко въздворения е осъзнал своята грешка и се е превъзпитал. Тези атестации чрез отделение "В.И." да се изпращат до съответните окръжни и околууправления на МВР и тези от възпитаниците които

доказали, че са осъзнали своята грешка да бъдат привлечени от ОФ и ДСНМ и продължат възпитателната работа над тях за преобладаването им към днешната власт.

Герцоге Ви донасям за сведение и разпоредение.

20 VI 1951 209.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В.И." ПРИ ДС

St. Panajev

/Ст. Панаяев/

Строго поверително

КРДОПБГДСРСБНА ³
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н С Т Р У К Ц И Я

за работата на комисията, която ще разгледа следствените дела на арестантите, подлежащи на въдворяване в ТВО.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА КОМИСИЯТА

1. Създава се комисия при Министерството на вътрешните работи в състав: Министра на вътрешните работи, помощник министрите по Държавна сигурност, главния прокурор на Републиката, председателя на Върховния съд и един член на ЦК на БКП.

На комисията се възлага разглеждането на следствените дела на престъпници или политически опасни лица, които не могат да бъдат съдени по обикновения ред или които, по политически причини или други държавни съображения, не е целесъобразно да бъдат съдени по обикновения ред.

2. Комисията решава, кои лица следва да бъдат изпратени от органите на Държавна сигурност в трудово-възпитателни обществения и срока за тяхното въдворяване.

Комисията също така решава следствените дела на подлежащите на изселване или преселване от забранени зони в определени райони на страната.

3. При разглеждане следствените дела на арестуваните шпиони, терористи, диверсанти, лица, опитали се да бягат зад граница, както и преминалите нелегално границата, дезертъори и всички категории: полицаи, жандармеристи, техните тайни агенти, провокатори, висши чиновници при бившето Министерство на вътрешните работи, съда, прокуратурата и дирекция на полицията, бившите фашистки офицери, активни участници в буржоазно-

фашистките партии и организации и особено опасните углавни престъпници и рецидивисти - комисията има право да възворава същите в Трудово-Възпитателно общежитие за срок до 7 години.

4. Комисията може да поиска, ако е необходимо от органите на ДС събирането на допълнителни данни по следственото дело, а също така да предложи следственото дело да се изпрати на съдебните органи.

5. Комисията може, в отделни случаи, непосредствено да разпитва на свое заседание арестуваните и да изслуша лично показанията му.

6. Комисията има право да измени срока на наказанието на осъдените, които въз основа на нейно решение е бил възворен в Трудово-Възпитателно общежитие, както и да определя ново местожителство на изселени лица.

7. Комисията преразглежда решенията си по следствените дела само тогава, когато се представят основателни материали от прокурора, органите на Държавна сигурност или управителя на общежитието за намаление срока на наказанието, предсрочно освобождаване или отменяване на решението въобще.

РЕДА ЗА РАЗГЛЕЖДАНЕ СЛЕДСТВЕНИТЕ ДЕЛА И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗДАЛЕНИТЕ ОТ ТЯХ РЕШЕНИЯ.

8. Право да изпращат следствени дела в комисията с разрешение на Министра на вътрешните работи или помощник министрите по Държавна сигурност имат началниците на управления, самостоятелни отдели, окръжните началници на МВР.

9. Следствените дела се изпращат в отделение "Въдворяване и изселване" чрез отдел "Картотека" и архив" на Държавна сигурност.

10. Осъдените по следствените дела се изпращат в Трудово-възпитателни общежития от органите, които са водили следствието и поставили въпроса за наказание на последствения,

13

-3-

само след получаване решението на комисията.

11. Извлечение от решението на комисията се изпраща на органите на Държавна сигурност в два екземпляра, които го съобщават на осъдения срещу подпис. Един екземпляр от извлечението се подписва към личното арестанско дело, а втория се връща в отделение "Въдворяване и изселване", с указание кога и къде е изпратен осъдения.

12. Осъдения се приема в Трудово-възпитателно общежитие на основание оформеното по съответния начин / съгласно инструкцията за изпращане в ареста/ лично арестанско дело с приложено към него извлечение от решението на комисията.

13. След приемане въдворения в Трудово-възпитателно общежитие, управлението веднага съобщава за това на отделение "Въдворяване и изселване" при Министерството на вътрешните работи.

15. Реда за изселването и преселването на категориите лица, делата на които са разгледани от комисията, както и изпълнените решенията на комисията, се определя с особена инструкция на Министерството на вътрешните работи.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОТДЕЛЕНИЕ "ВЪДВОРЯВАНЕ И ИЗСЕЛВАНЕ" ПРИ МИНИСТЕРСТВОТО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ.

16. За предварително изучаване на материалите по следствените дела, представени от органите на Държавна сигурност в комисията при Министерството на вътрешните работи се създава отделение "Въдворяване и изселване".

✓ 17. След получаване следственото дело за комисията чрез отдел "Картотека и архив", отделението има право, в случай на неправилно оформяване на същото или при недостатъчни доказателства за извършените от арестувания престъпления, както и при възможност за разглеждане на делото в съда, да върне делото с мотивирано заключение, утвърдено от Министра на вътрешните работи или помощник министрите по Държавна сигурност.

Из архивите на ДС

79

18. При наличие на основания за разглеждане следственото дело от комисията, отделението съгласува предложенията си с прокурора и внася делото в комисията.

19. Подготвените следствени дела докладва в комисията предвиденото за това лице /докладчик/ от отделението за "ВИ", а в отделни случаи комисията изслушва органа, който е водил следствието и е поставил пред комисията въпроса за наказване арестувания.

20. На основание решенията на комисията отделението изпраща за изпълнение решението от съответните органи, където се намират арестуваните. Решението на арестувания се съобщава срещу подпис.

21. Отделение "ВИ" след като получи от органите на Държавна сигурност извлечението от решението на комисията с подписа на осъдения и съобщение кога и къде е изпратено, както и от администрацията за пристигането в Трудово-възпитателното общежитие на осъдения, отбелязва същото в протокола от заседанието на комисията, след което получените документи изпраща в отдел "Картотекна и архив" при Държавна сигурност за отмятане в справочната картотекна и прилагане документите към следственото дело, съхраняващо се в архива.

22. Всички жалби, молби и заявления във връзка с решението на комисията се централизират в отделение "ВИ". Отделението разглежда заявленията и жалбите на осъдените от комисията, постъпващи чрез Трудово-възпитателните общежития, както и от тяхни родственици или други лица, проверява ги, които изпраща заедно със следственото дело на осъдения, на съответните органи на Държавна сигурност, които са водили следствието за проверка на посочените факти.

23. След получаване следственото дело с жалбата или заявлението на осъдения, органите на Държавна сигурност проверяват посочените факти дават заключение и заедно с делото ги връщат в отделението, за доклад на Министъра или негов

45

-5-

помощник.

24. В случаите, когато резултатите от проверката на жалбите и заявленията изискват преразглеждане на следствените дела, то отделението, заедно със свое заключение, утвърдено от Министра на вътрешните работи или помощник министрите по Държавна сигурност ги внасят за преразглеждане в заседание на комисията.

25. Отделението съставя заключения също така и по следствените дела, които подлежат на преразглеждане от комисията, за намаление срока на наказанието, предсрочно освобождаване на възворения или въобще за освобождаване с отменяване на решението.

ОФОРМЯВАНЕ НА СЛЕДСТВЕНИТЕ ДЕЛА.

26. Следствието по делата, представени в комисията от органите на Държавна сигурност се водят съгласно наказателното съдопроизводство.

27. В съответствие с това, арестите и оформяването на следствените дела се извършват съгласно инструкцията "За реда на ареста и оформяването на следствените дела".

28. Ако следственото дело трябва да се документира с агентурни материали или други документи, представляващи държавна тайна, то те се прилагат към делото в отделно запечатан пакет и никой, освен комисията и служителите на Държавна сигурност, влизащи в допир с тези дела, поради характера на службата си, няма право да се запознава с тях.

29. След завършване следствието на делото, в заключението органите на Държавна сигурност указват къде те смятат и за какъв срок да се изпрати арестувания.

ОТЧЕТНОСТ, СЪХРАНЕНИЕ И ВЗЕМАНЕ ОТ АРХИВА НА СЛЕДСТВЕНИТЕ ДЕЛА.

30. Разглежданите от комисията следствени дела се

Из архивите на ДС

81

предават от отделение "ВИ" за съхранение в отдел "Картотека и архив" на Държавна сигурност.

31. Отдел "Картотека и архив" взема на отчет следствените дела съгласно съществуващите инструкции и заповеди до Държавна сигурност. На засегнатите по следственото дело лица се попълват съответни картони за справочната картотека.

32. Разгледаното от комисията следствено дело може да бъде взето от архива въз основа на писмено искане от прокурора, осъществяващ надзор върху тази категория дела, от отделение "Въдворяване и изселване" и органите на Държавна сигурност, със задължително връщане в течение на 20 дни от момента на получаването.

33. При даването на тези категории следствени дела отдел "Картотека и архив" е длъжен да следи за строгото спазване реда за запознаване с агентурните материали и документи, представляващи държавна тайна.

София, 7.VIII.1951 год.

Верно с оригинала:

зав. "Протоколна служба"
М. Стоянова

Размножено в 3 екз.

*Д-р Кумбиски
за освобождение
14 III 1954
H.D.*

До
Ц.К. на В.К. П.

46

Т у к.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

Относно: освобождаване
от ТВО на трудящи се
елементи.

В трудово възпитателните общежития в Белене и Назарево са въдворени за различни срокове, а на някои още не е определен срока, бивши активни членове на николапетковистките организации и членове на техните нелегални организации, създадени след разтуряне на съюза им, както и активни дейтели на бившите буржоазни партии и фашистки организации. Освен тези категории има въдворени безпартийни, главно селяни по други поводи. Въпреки, че през тази година бяха освободени не малко от въдворените, във връзка с вълненията в някои села против ТКЗС, както и във връзка с масовите арести преди 1 май и през месец юни т.г. бяха изпратени в ТВО нови групи, главно селяни, за които има сведения и се предполага, че може да предприемат враждебни действия, за да попречат на правилно провеждане на кампанията по прибиране на реколтата и изпълнението на плана за държавните доставки. Органите на МВР направиха усилия да се подберат предимно класово чужди елементи, но този принцип не можа да бъде прокаран напълно. Бяха арестувани и въдворени в ТВО не малка част трудящи се селяни, предимно средни и незначителна част бедни селяни, които имаха известна вражеска дейност, разпространяваха вражески слухове и се ползваха с авторитет и влияние сред вражеските среди в село.

Ние считаме, че няма да бъде политически целесъобразно да бъдат дълго задържани в ТВО трудящи се елементи. Предвид на това предлагам на Политбюро следното решение:

89

47

1/ Във връзка с националния празник " 9 септември " да бъдат освободени от ТВО всички бедни и средни селяни и други трудящи се. Могат да бъдат освободени и други категории от въдворените, болни, възрастни над 60 години и такива, които са лежали по-дълго в ТВО, държали са се добре и може да се счита, че са се поправили и няма да развиват вражеска дейност. Като изключение могат да бъдат оставени в ТВО отделни лица из средата на бедните и средни селяни, за които има проверени сведения, че са били активни подбудители и организатори сред селяните за борба против ТКЗС и правителствените мероприятия и за създаване на нелегални организации и групи за борба срещу власта.

2/ Да се създадат две комисии - по една за Белене и Назарево, които да изучат наличните материали за въдворените, да съберат и нови такива, където е необходимо и да подготвят персонално предложение кои от тях да бъдат освободени.

Състава на комисииите да бъде от 6 души: отговорен работник от ДС /за председател/, един работник от административния отдел на Ц.К. на БКП, прокурор от Главната прокуратура, служител от отдел "затвори и ТВО", служител от отделение "въдворяване и изселване" при ДС и директора на съответното ТВО. За да могат комисииите правилно да определят социалното положение на селяните трябва да съберат точни данни за тяхното имотно и семейно положение от Окл. Народни съвети. Също така да вземат мнението на Окол.к-ти на БКП и Окол.у-ния на МВР, кои от въдворените да бъдат освободени.

Предложенията на комисииите да се разгледат и окончателно утвърдят от административната комисия под председателството на министъра на вътрешните работи, която съгласно решението на П.Б. в бъдаще ще издава решения за въдворяване в ТВО.

10.VIII.1951 г.

София

Министър на вътр. работи:

Ген. лейт. Г. Данков

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително!

Екз. № 1...

З А П О В Е Д

на МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н.Р.БЪЛГАРИЯ.

СЪДЪРЖАНИЕ: за порядъка, по който да предлагат и настаняват в ТВО политически опасни и престъпни елементи.

№ 35

София, 16.II.1952 год.

С цел да се въведе строг порядък при настаняването в ТВО и за отстранение на допуснатите до сега недостатъци и слабости,

З А П О В Я Д В А М:

1. За настаняване в ТВО да се предлагат онези политически опасни лица и престъпници, които не могат да бъдат съдени по обикновения ред или които по политически причини или други държавни съображения, не е целесъобразно да бъдат съдени по обикновения ред и главно: шпиони, терористи, диверсанти, лица опитали се да бягат зад граница, дезертьори, полицаи, жандармеристи, полицейски агенти, провокатори, висши чиновници от бившето МВР, съда, Прокуратурата, полицията, бивши фашистки офицери, активни участници в буржоазно фашистки партии и организации и углавни престъпници и рецидивисти.

2. Срещу всяко лице, което ще бъде предложено за настаняване в ТВО, да се провежда пълно следствие, като се спазват всички правила предвидени в Наказателно-процесуалния Кодекс, в заповедите и инструкциите на МВР. Всяко въздигнато обвинение срещу лицето, трябва обязательно да бъде документирано, като се дадат резултатите от проверката на следствените и други данни. За материалното и семейно положение на последствения да се прилага към делото документ от съответния Народен съвет.

Ако следственото дело трябва да се документира с агентурни материали или други документи, представляващи държавна тайна или има специални съображения, то те да се прилагат към делото в отделно запечатан пакет.

Следствието да се завършва с обвинително заключение, което съдържа предложение за настаняване в ТВО и срока на настаняването, който може да бъде до 7 години.

Обвинителните заключения да се подписват от следователя, провел следствието и от неговите началници, включително окръжния началник МВР за окръзите и началниците на управления и самостоятелните отдели на ДС и зам. директорите на ИМ за центъра, след което се докладват на съответния Пом. министър на МВР за мнение или утвърждение.

3. Всички следствени дела на предложените за настаняване в ТВО да се изпращат в отделение "В.И." при ДС чрез отдел "Картотека и Архив" на ДС, като за всяко следствено дело се попълват съответните картони за общо справочната картотека.

4. Отделение "В.И." при ДС след получаване на следственото дело, да го изучава и подготвя за доклад пред специалната комисия при МВР, като своевременно изготвя нужните протоколи и проекто-решения.

При случай, когато в следственото дело липсва необходимата документация или неоформено и неподписано или е нужно да се изяснят отделни моменти от живота и дейността на последствения, отделение "В.И." по съгласуваност с помощник Министра да връща обратно делото с указание какво следва допълнително да се извърши по същото.

5. Осъдените от комисията лица да се изпращат в ТВО от органите, които са водели следствието и предложили настаняването в ТВО, след като получат от отделение "В.И." заверен препис от решението на комисията в два екземпляра.

Единият от екземплярите на решението се подписва от осъдения и веднага се връща на отделение "В.И.", а вторият, заедно с оформено арестантско дело и с осъдения, се изпраща в ТВО.

6. Началника на ТВО да приема в общежитието и настанява само такива лица, за които е получил заверен препис от решението на комисията. Същият е длъжен със самото приемане на осъденото лице в ТВО, писмено да уведомява за това отделение "В.И." на ДС.

Категорически се забранява изпращането и приемането в ТВО на лица без решение за това от специалната комисия при МВР.

7. Разгледаните и решени от комисията дела за настаняване в ТВО, отделение "В.И." да предава в отдел "Картотека" и архив" на ДС, а тези по линия на милицията в картотеката на ДИМ, за съхранение.

8. Всички органи на МВР, които са предложили и по тяхното предложение са настанени лица в ТВО, да следят за изтичане на сроковете и своевременно да правят своите предложения за предсрочно освобождаване или за ново превъдворяване в ТВО. Тези предложения да

се правят чрез отделение "ВИ" на ДС. За целта началниците на ТВО един месец преди изтичане на срока да пращат уведомление до отделение "ВИ" и до съответното поделение по чието предложение е настанено лицето в ТВО.

9. Началниците на ТВО са длъжни да освобождават всеки настанен в ТВО, когато срока на настаняване е изтекъл и, ако няма друго решение на комисията. За всяко освобождаване да уведомяват своевременно и писмено отделение "В.И." на ДС.

10. Задължават се всички органи на МВР да оказват пълно и своевременно съдействие на отделение "В.И." по изпълнение на задачите му във връзка с работата на комисията за настаняване в ТВО.

Препис от тази заповед да се изпрати на Помощник Министрите и началниците на Столичното и окръжните управление на МВР за изпълнение.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ген. лейтенант /./п/ Г. Цанков

В е р н о,

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ "СЕКРЕТАРИАТ"

Йорд. Стефанов
/полк. Йорд. Стефанов/

Отпечатана в 26 екз. и изпратена по списък, приложен към оригинала и представляващ неразделна част от него

МИНИСТЕРСТВО
на
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
КАБИНЕТ НА МИНИСТРА
№ 469
6. III. 1943 год
СОФИЯ

Лично, строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА ³
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО
ДР. ПОМ. МИНИСТЪР
ГЕНЕРАЛ *Траев*
Т У К.

При отговор да се указват № и отделението

Съобщаваме Ви, че др. Министър нарежда следното:
* Др. др. Кумбилиев, Боев, Колчев, Чолаков и Капитанов,
Това което се получи в последното заседание на комисията
по ТВО е ненормално и бие по авторитета на ръководството на МВР.
Считам, че предложенията подработвани от др. Капитанов
следва да бъдат много основателно проучвани, точно формулирани,
съобразени с всички безспорни данни и законни положения и съгласу-
вани със съответните окръжни началници МВР, съответните началници на
отдели ДС и мнението на ръководството на ТВО.
Пом. министрите на МВР, участващи в заседанията на комисията,
трябва предварително да дават своето мнение по предложенията, да
се уточним ние вътрешно по сроковете на наказанията и в заседания-
та на комисията да се явяваме единни по това, което се подработва
и предлага от името на МВР.
Сега се получава така, че ние, ръководството на МВР, се съби-
раме да се уточняваме в комисията и спорим главно ние, по нашите
предложения в присъствието на другите членове на комисията, които
са съгласни в повечето случаи с това, което ние уточним помежду си
и имаме пълно съгласие между нас - от МВР.
Това предполага, освен сериозната подготовка от страна на
др. Капитанов, да се четат материалите и се правят своевременно бе-
лежки по предложенията да се явим след това в комисията.
Това не изключва особенни мнения между нас да се обсъдят
и в комисията.
Не е ли правилно, освобождаването от ТВО и затворите да
става само със заповед от Министъра или Пом. министъра?

2

При такава подготовка на материала и работата, може да се обсъди въпроса за присъствието на толкова Пом. министри в комисията.

Също така, ние значително ще облекчим работата на комисията, която фактически ще приема или корегира нашите предложения.

Ако по настоящето предложение няма възражения, то следва да се възложи на др. Капитанов да организира работата в това направление - своевременно да се раздава материала на нас, да се съберат и обобщат нашите мнения и чак след това да се внесе материала в комисията.

Др. Капитанов би следвало да ни каже; по какъв план работи и до кога смята да приключим с цялата бройка в ТВО.5.III.952 г."

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ПРИ
КАБИНЕТА НА МИНИСТЪРА

подполк. Палагачев/

= 7 =

8

За всички въдворени, превъдворени и освободени Отделенията изпраща препис извлечение от решението на комисията при МВР по въдворяването, на подразделенията които са предложили лицата за настаняване в ТВО.

До сега комисията при МВР по въдворяването е правилно решавала, които лица да бъдат освобождавани от ТВО. Почти няма от освободените, които да не заслужават да бъдат на свобода. Една част от освободените, които не бива да са на свобода са освободени по оперативни съображения.

Изготвил справката:

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "ВИ":

St. Papaliev
/Ст. Папалиев/

СЪГЛАСЕН:

Polk. B. Dumkov
НАЧАЛНИК III-то УПРАВЛЕНИЕ - ДС:

/Полк. Б. Думков/

ОДОБРЯВА:

D. Kapitanov
ПОМ. МИНИСТЪР ПРИ МВР:

Генерал Майор /Д. Капитанов/

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго - поверително!

*фр. Капитанов,
да се подготвят документите
на 2 стр. консулти, да се
чл. 107. Консулти, да се
кога заседаването на К-свта
да се определят датата на
на нова заседание трябва да
обезопасен доклад на К-свта
доклада за престъпността
обезопасен доклад на К-свта
Бандитите
смятаме.*

ПОЛИТБЮРО ОТ ЦЕНТРОНИЯ КОМИТЕТ НА
БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
ОТНОСНО: извършената работа от коми-
сята по въдворяването за времето
от 26.12.1951г. и точния брой
на нападенията в ТВО държавни и
криминални престъпници.

За времето от 1.8. до 26.12.1952 г. докладната е въдвори
ла 12 държавни престъпници и 7 криминални такива. От които
мъже 252 и жени 53.

По характера на причините на въдворяването, нововъдво-
рените в ТВО се разпределят, както следва:

1. Бивши полицаи, вършили убийства, изтезания
и други до 9.9.1944 год., укрили се от НС,
непосредствено помилвани или вражески про-
явили се след това..... 20
2. Бивши царски офицери, за престъпления до
9.9.1944 г. укрили се от НС, неоправдано
помилвани или за вражеска дейтелност
след това..... 10
3. Провокатори и за предателство на партията.... 11
4. Б.З.Н.С/нц/ и Дулчевисти..... 10
5. Бивши водачи на легиона, ратници и други с
настояща активна антинародна дейност..... 5
6. Изменници на Родината, заловени на границата
или в опит и подготовка за това..... 12
7. Банцити, ятаци и помагачи на банцити..... 36
8. Участници в нелегални организации и групи.... 24
9. Разпространители на вражески слухове и за
вражеска пропаганда, разпространяване на
анонимки и други разни..... 29

4 II 1953.
Трун

10.Чужденци влязали нелегално в страната по не установени причини.....	11
11.Анархисти.....	2
12.Сътрудници на полицията	12
13.Сътрудници на чуждото разузнаване/католици и др/..	30
14.Криминални престъпници-рецедевисти,сводници и проститутки	75

За същото време комисията е освободила 247 държавни престъпници,от тях м.242 и ж.5 и 15 криминални престъпници, от тях 12 м.и 3 ж.

По характера на причините на въдворяването,освободените от ТВО-262 въдворени се разпределят,както следва:

✓ 1.Бивши полицаи	16
✓ 2.Бивши офицери	7
✓ 3.Провокатори и за предателство на партията	4
4.В.М.Р.О./Ив.Михайловисти/.....	1
5.Б.З.Н.С./Н.Петковисти/ и Дулчевисти	36
6.Бивши легионери,ратници и други	4
7.Опит и подготовка за преминаване на границата ..	10
8.Ятаци и помагачи на бандити	17
✓ 9.Участници в нелегални организации и групи.....	27
10.Разпространители на вражески слухове и за вра- жеска агитация	49
11.Чужденци влязали нелегално в страната по не установени причини/гърци и югославяни/.....	57
12.Анархисти.....	9
✓ 13.Сътрудници на полицията	9
✓ 14.Сътрудници на чуждото разузнаване	1
15.Криминални престъпници	15

Това групиране на въдворените и освободените е прибли- зително.В редица случаи едно и също лице може да се отнесе,както към една,така и към друга категория.

Комисията по въдворяването,изпраща в ТВО такива враже- ски и криминални елементи,които немогат да бъдат съдени по обик- новения ред или даването им под съд не е целесечно.

Преди да бъдат представени на комисията за настаняване в ТВО,органите на МВР извършват пълна документация на вражеска- та им и криминална дейност.

- 3 -

86

През този период са освободени такива лица, за които въздействието за наказанието се смята за достатъчно или пък за това, защото тези лица имат добро поведение в ТВО и показват, че са се поправили. Друга част от освободените са взели участие минималната година в вълненията в село и поради изменилата се вече обстановка бяха освободени.

В настоящия момент в Т.В.О. се намират 2144 държавни престъпници и 204 криминални такива или всичко 2348 въдворени.

На тези 2348 въдворени намиращи се в ТВО, комисията по въдворяването им е определила следните срокове за престояване в ТВО, както следва:

	Държавни престъпници	Криминални престъпници	Всичко
1. за 3 месеца	7	-	7
2. за 5 месеца	2	-	2
3. за 6 месеца	41	29	70
4. за 1 година	478	17	495
5. за 1 г. и 6 м.	2	-	2
6. за 2 години	462	51	513
7. за 2 г. и 6 м.	2	-	2
8. за 3 години	422	54	476
9. за 4 години	130	7	137
10. за 5 години	340	30	370
11. за 6 години	33	-	33
12. за 7 години	225	16	241
Всичко:	2144	204	2,348

МИНИСТЪР - ГЕН. ЛИЙТВНАНТ:

/Г.Цанков/

Др. Капитанов
 да се разгледа
 в заседание на комисията.
 Доклада на капитанов за работата
 която е свършила в Кривопаланкско
 в края на месец декември, като
 се отнася до работата по
 изготвянето на списък на престъпниците
 в ТБО, които са подлежащи на
 изпращане в лагера Белене.
 В доклада са посочени
 всички престъпници, които
 са били изпратени в лагера
 Белене през месец декември
 1952 г. и са посочени
 имената на престъпниците,
 които са били изпратени
 в лагера Белене през
 месец декември 1952 г.
 В доклада са посочени
 всички престъпници, които
 са били изпратени в лагера
 Белене през месец декември
 1952 г. и са посочени
 имената на престъпниците,
 които са били изпратени
 в лагера Белене през
 месец декември 1952 г.

Съгласно утвърдената от Политбюро на ЦК на БКП инструкция
 от 1951 г. МВР бе създадена Специална комисия по
 изясняването на престъпниците и криминални престъпници в ТБО.
 Комисията започна своя работа на 1. II. 1952 г. До тази дата
 не бяха изяснени имената на намиращите се в ТБО и се уточняваше
 напред да става настаняването в ТБО на държав-
 ните престъпници. Всички тия въпроси на едно от заседа-
 нията на комисията бяха изяснени и уточнени.
 На 16. II. 1952 г. др. Министър на Вътрешните работи издаде
 заповед от 16. II. 1952 г. до поделенията на МВР с която
 нарежда кои вражески елементи ^{поделението на} се представят ^{за} специалната коми-
 сия за ^{изясняване} им в ТБО, ^{които} ^{са} ^{подлежащи} на изпращане в ТБО и пр.
 Как да става самото изпращане в

Преди да се предложи даден престъпник на специалната
 комисия за ^{изясняване} му в ТБО, органите на МВР по места и в центъра,
 среду всяко лице провеждат пълно следствие, като спазват всички
 правила предвидени в Наказателно-процесуалния кодекс. Всяко въздиг-
 нато обвинение срещу лицето се документира, дават резултатите от
 проверката на следствените и други материали. Към следственото дело
 прилагат документи от НС на ДТ, за семейното и материално положение
 на лицето.

Всяко следствено дело завършва с обвинително заключение
 което съдържа предложението за ^{изясняване} в ТБО и срока на наказание
 което трябва да се изтърпи.

КРДОБГДРСБНА
 *ДЕКЛАСИФИЦИРАН
 517
 от ЗДРДОБГДРСБНА

25155
 Трону

Следствените дела на предложените за настаняване в ТВО се изпращат в отделение "ВИ", чрез Отдел "Картотека и Архив".

Отделение "ВИ" след получаването на следственото дело го изучава и подготвя за доклад пред специалната комисия. Взема мнението на съответните управления и самостоятелни отдели при ДС. След това следственото дело се докладва на съответния Пом. Министър на МВР, за мнение и утвърждаване на срока. Така подготвено следственото дело отделение "ВИ" подготвя проект протокол и го поднася на членовете на комисията за одобрение и подпис.

При случай, когато в следственото дело липсва необходимата документация или делото не е оформено, неподписано от съответните длъжностни лица или е нужно да се изяснят моменти от живота и дейността на последствения или за лицето има достатъчно материали и може да се съди по обикновения ред, отделение "ВИ" след като съгласува следственото дело с съответния Пом. Министър, връща обратно делото с указания, какво трябва допълнително да се извърши по същото, поделението което го е предложило за настаняване в ТВО.

След като специалната комисия осъди дадено лице, отделение "ВИ" изпраща три заверени преписа-извлечения от протокола на специалната комисия по въдворяването на поделението, което го е предложило за настаняване в ТВО. Същия/осъдения/подписва разписка с която му се съобщава срока, без да му се чете обвинението. Единия екземпляр от препис извлечението се връща веднага в отделение "ВИ", втория остава в поделението, а третия заедно с лицето се изпраща в ТВО.

Началника на ТВО приема в общежитието само тия лица, за които е получил заверен препис от решението на комисията и веднага уведомява отделение "ВИ", че осъденото лице е пристигнало в общежитието.

Отделение "ВИ" е картотекирало всички въдворени и следи за тяхното движение. Един месец преди изтичането на срока на осъдения, отделение "ВИ" иска мнението на поделението, което го е предложило за настаняване в ТВО, а така също и мнението на общежитието, дали лицето може да бъде освободено или не. В случаите, когато няма възражения и от двете страни за освобождаването му лицето се пуска на свобода. Ако поделението, общежитието или друго поделение на МВР излезе с предложение за продължаване на срока на осъдения, отделението подработва предложението и го докладва на комисията, която решава въпроса, дали да се продължи срока или да се освободи.

От 1. I. до 31. XII. 1952 год. комисията е въдворила 453 държавни престъпници, от които мъже 428 и жени 25. Превъдвори 2179 от които мъже 2148 и жени 36.

Освободи 1202 от които мъже 1174 и жени 28.

За същото време е въдворила 152 криминални престъпници, от които мъже 110 и жени 42.Превъдвори 67 от тях мъже 58 и жени 9. Освободи 67 от тях мъже 46 и жени 21.

По характера на причините на въдворяването, намиращите се в ТВО понастоящем се разпределят както следва;

1. Бивши белогвардейци, участвали в окупационния корпус в Югославия или за др. прояви.....2
  2. Бивши полицаи, вършили убийства, изтезания и др. до 9 септ. 44 г., укрили се от НС, непосредствено помилвани или за вражески прояви след това.....306
  3. Бивши царски офицери, за престъпления до 9.9.44 г., укрили се от НС, неоправдано помилвани или за вражеска дейност след това.....174
  4. Провокатори и за предателство в партията.....64
  5. ВМРО/Ив. Михайлов/.....33
  6. Лидери, бивши министри и др. водачи на буржуазни и фашистки партии.....92
  7. Отговорни и активни н.петковисти и лулчевисти-членове на върховни и окръжни ръководства, "народни представители" и др.....394
  8. Бивши водачи на легионери и ратници и др. с активна антинародна дейност.....84
  9. Изменици на родината, заловени на границата или в опит и подготовка за това.....52
  10. Бандити, ятаци и помагачи на бандити.....230
  11. Участници в нелегални контрареволуционни групи и организации.....194
  12. Разпространители на вражески слухове и за вражеска пропаганда, разпространяване на анонимки и др. разни.....177
  13. Чужденци влезли нелегално в страната по неустановени причини.....30
  14. Анархисти.....47
  15. Сътрудници на полицията.....135
  16. Сътрудници на чуждото разузнаване.....130
  17. Криминални престъпници-рецидивисти, сводници и приститутки.....204
- По характера на причините на въдворяването, освободените

от ТВО 1269 се разпределят, както следва;

1. Белоемигранти.....	7
2. Бивши подицай.....	56
✓ 3. Провокатори и за предателство в партията...	18
4. Бивши офицери.....	25
5. ВМРО/Ив. Михайлов/.....	11
6. БЗНС/НП/, думчевисти и др.....	357
7. Бивши легионери, ратници и др.....	63
8. Опит и подготовка за преминаване границата.	40
9. Ятаци и помагачи на бандити.....	99
10. Участници в нелегални групи и организации.	115
11. Разпространители на вражески слухове и за вражеска агитация.....	226
12. Чужденци/гръцки и югославски емигранти/....	88
13. Анархисти.....	24
✓ 14. Сътрудници на полицията.....	40
15. Сътрудници на чуждото разузнаване.....	32
16. Криминални престъпници.....	67

това групиране на въдворените е приблизително. В редица случай едно и също лице може да се отнесе, както към едната, така и към другата категория.

Комисията по въдворяването изпраща в ТВО такива вражески и криминални елементи, които не могат да бъдат съдени по обикновения ред или даването им под съд не е целесъобразно. Преди да бъдат представени на комисията за настаняване в ТВО, органите на МВР извършват пълна документация на вражеската им и криминална дейност.

През този период са освободени такива лица, за които въздействието за наказанието се смята достатъчно или пък за това, защото тези лица имат добро поведение в ТВО и показват, че са се поправили. Друга част от освободените са взели участие миналата /1951 г./ във въстанията в село и поради изменлата се вече обстановка бяха освободени.

В настоящия момент в ТВО се намират 2144 държавни престъпници и 204 криминални такива, или всичко 2348 въдворени.

На тези 2348 въдворени намиращи се в ТВО, комисията по въдворяването е определила следните срокове за престояване в ТВО, както следва;

	Държавни престъпници	Криминални престъпници	Всичко
за 3 месеца	7	-	7
за 5 месеца	2	-	2
за 6 месеца	41	29	70

5

4. за 1 година	478	17	495
5. за 1 г. и 6 м.	2	-	2
6. за 2 години	462	51	513
7. за 2 г. и 6 м.	2	-	2
8. за 3 години	422	54	476
9. за 4 години	180	7	187
10. за 5 години	340	30	370
11. за 6 години	33	-	33
12. за 7 години	225	16	241
Всичко;	2,144	204	2,348

Забележка; Сроковете на вдворените за преставяне в ТВО са определени през различно време от годината, в зависимост от датата на утвърждаването на протокола от комисията.

От 1945 год. до края на 1952 год. са изселени всичко 2,400 семейства с 9,742 члена на изменици на Родината. По окръзи са изселени както следва:

1. Благоевградски окръг	522	с	2038	члена
2. Бургаски	238	"	1061	"
3. Врачански	491	"	1888	"
4. Пловдивски	209	"	1029	"
5. Софийски	195	"	612	"
6. София	12	"	62	"
7. Ст. Загорски	28	"	163	"
8. Хасковски	710	"	2924	"

Тия семейства са заселени предимно в Плевенски, Търновски, Коларовградски, Русенски, Сталински и от части Пловдивски, Ст. Загорски Бургаски и Врачански окръзи.

През 1952 год. са изселени 198 семейства с 877 члена на изменици на Родината.

По окръзи;

1. Благоевградски	50	с	238	члена
2. Бургаски	35	"	137	"
3. Врачански	31	"	95	"
4. Пловдивски	10	"	52	"
5. Софийски	22	"	78	"
6. Хасковски	50	"	277	"

От тия 198 семейства изселени през 1952 год. са изселени 49 семейства с 220 члена на изменици на Родината, избягнали през 1952 останалите 148 семейства, измениците на Родината са минали зад граница през различни години, от 1945 до края на 1951 год.

Из архивите на ДС

Тия 49 семейства по окръзи се разпределят както следва;

1. Благоевградски	19	с	98	члена
2. Бургаски	2	"	5	"
3. Брачански	15	"	62	"
4. Пловдивски	2	"	12	"
5. Софийски	5	"	16	"
6. Хасковски	6	"	27	"

През същата година е възстановено жителството на 9 семейства с 35 члена на изменици на Родината, доброволно завърнали се в страната.

Брачански окръг	5	с	20	члена
Хасковски окръг	3	"	12	"
Бургаски окръг	1	"	3	"

СЪСТОЯНИЕТО НА РАБОТАТА НА ОТДЕЛЕНИЕ "ВИ"

1. По въздворяването

Считаме, че по въздворяването през 1952 год. е сложен твърд порядък и се спазват разпореденията дадени в утвърдената от Политбюро на ЦК на БКП инструкция по въздворяването и разпореденията по заповед № 35 от 16. II. 1952 год. на др. Министър.

Наред с това, обаче по въздворяването се допуснаха редица съществени слабости, както от страна на отделение "ВИ", така и от окръжните управления на МВР и управленията в центъра, които подготвят материалите за въздворяванията;

а/ През първата половина на годината в отделение "ВИ" не се разгледаше достатъчно задълбочено предложения, от поделенията материал за въздворяването и това стана причина да се направят пред комисията някои не достатъчно обосновани предложения. Тези пропуски бяха изправени от отделни членове на комисията при разглеждане на проекто протоколите, а в отделение "ВИ" бе разгледан на едно съвещание пред целия оперативен състав и се взеха мерки да не се повтарят.

Такъв е случая с подработването на материала на

и дн
б/ Реше се създаде практика при случаите, когато за предложение за въздворяване от окръга, отделение "ВИ" трябваше да взема мнението на съответното управление в центъра, да се кореспондира с писма и се чакат отговори. Това доведе до забавене на редица предложения в управленията, главно в II-ро и III-то управление, като причина за продължително престояване в арестите на отделни лица.

Такива случаи са следните;

Из архивите на ДС

г/Сериозна слабост по въдворяването е и това, че подразделения които предлагат за настаняване в ТБО, обикновено предлагат лица, които могат да бъдат съдени от обикновен съд или да се вземат други мерки по отношение на тях. При такива предложения, както "ВИ", така и комисията се задоволява с разглеждането на писмената документация и не се прави никаква проверка на място, за основателността на предложението и до колко съществува на място оперативни съображения в

отделните случаи. Това довежда на практика до изпращане в ТВО на лица, мъжкар и провинени пред нашата власт, но не от категорията на непоправимите врагове.

Да се допуснат тези слабости спомогна и това, че комисията никога не се събира и не обсъжда отделните случаи, до като в инструкцията утвърдена от Политбюро е предвидено да се извикват в отделни случаи и самите обвиняеми.

д/Сериозен недостатък в работата по въдворяването е и това, че отделение "ВИ" не е в течение за поведението на въдворенит в ТВО, поради което предложенията за освобождаване или превъдворяван не се основават само на мнение, а не и на лични впечатления, както това например може да стане в отдел IV-ти при III-то управление ДС, които агентурно обслужват ТВО.

2. По изселването

По изселването също смятаме, че през 1952 год. се сложи добър ред. Строго се спазва окръжно № 744 от м.април 1951 г. и заповед № 13606-П от 1.VIII.1951 г.

Наред с постиженията по изселването се допуснаха и допускат редица съществени слабости, както от страна на отделение "ВИ", така и от окръжните управления на МВР и управленията в центъра които подготвят материалите за изселването.

а/В началото на 1952 год. Отделение "ВИ" не достатъчно задълбочено разглеждаше предложенията за изселване от окръжните управления на МВР. В резултат на това, се поднесоха на др. Министър проекта заповеди за изселване с недостатъчно обосновани предложения. Този пропуск е отстранен, като на др. Министър не се поднасят проекта заповеди за подпис, докато не се изяснят всички въпроси около предложено семейство за изселване и предложението не е достатъчно мотивирано.

б/През 1951 год. отделение "ВИ" не провеждаше системен контрол по изпълнението на заповедите за изселване от окръжните управления на МВР. Това позволи редица заповеди на др. Министър да не се приведат в изпълнение и от друга страна да бъдат изселени лица за които няма заповеди за изселване. Такива случаи имаше в Хасковски, Врачански, Благоевградски и Пловдивски окръзи. От проверката която направи отделение "ВИ" установи, че 124 лица, за които има заповед за изселване не са изселени във вътрешността на страната, а също така, че са изселени 97 души от граничните райони във вътрешността на страната без да има заповед за това.

Родината, след публикуването на закона да се изготви инструкция и се ¹² изпрати на всички подразделения на МВР за ръководство и действие в смисъл;

Тази инструкция да изясни процедурата по съденето на измениците на Родината, процедурата по съденето на близките, които са знаели за извършеното престъпление и не са съобщили своевременно на органите на властта и процедурата по настаняването в ТВО на работоспособните близки на измениците на Родината. Да се изясни кои от децата ще се изпращат в детски домове към МНЦ, кои в трудови школи към МВР.

За близки на изменици на Родината да се считат всички лица, които до момента на минаването им зад граница са живяли под един покрив или са били на негова издръжка до момента на минаването му зад граница.

Не пълнолетните и престарели членове от семействата на измениците на родината, ако няма кой да се грижи за тях да се настаняват в детски домове, трудови школи и старчески домове.

В детските домове да се изпращат децата от преди училищна възраст. Децата от 8 до 12 год. възраст да се изпращат в специални домове, където да се обучават-да им се дава образование, а децата от 12-16 г. възраст да се изпращат в трудови школи, където да се учат на занаят.

За целта да се задължи Министерство на просветата да открие специални детски домове в които да се настаняват децата от преди училищна възраст и тия до 12 години. За децата от 12 до 16 год. да се открият към МВР специални трудови школи, а за старците старчески домове.

Всяко дете на ичменика на Родината или негови близки, които ще се съдят или изпращат в ТВО, да се дават в детските домове. След навършване на 8 години да им се дава нужното образование. При навършване на 12 години да се изпращат в трудови школи при МВР, а след това да се изпращат в производството.

В тази инструкция трябва да се определи кой отдел на МВР следва да образува и се занимава с трудовата школа на МВР.

ПОМ. МИНИСТЪР-ГЕН. МАЙОР:

/Д. Капитанов/

Строго поверително!

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

122
АМ

С П Р А В К А

ОТНОСНО: извършената проверка в
ТВО "Белене" във връзка с доклада
на др.пом.Министър генерал майор
Ангел Цанев, относно признаването
на ТВО "Белене" за отдалечен и
особенно важен район.

ДРУГАРЮ МИНИСТЪР,

В изпълнение резолюцията Ви: "Да се видят на място особено трудните условия и ми се доложи в що се състои особеността им", сложена върху доклада на др.пом.Министър Ангел Цанев, отнасящ се за признаване ТВО "Белене" за отдалечен и особено важен район с цел да се даде ежмесечно възнаграждение на служителите при същото в размер на 10 % от пълната им месечна заплата, бе извършена проверка на място и се установи:

ТВО "Белене" е устроено на остров заемащ площ около 60 хиляди декара. Някои от обектите и заставите при същото отстоят на около 15 до 20 километра от селото и на 30 км. от гр.Свицов и гр.Никопол. Това обстоятелство способствува служителите от тези обекти, семействата на които живеят в с.Белене и съседните села, да живеят на казармени начала и да бъдат откъснати със седмици от семействата си, което е свързано с разходи на две места. Прииждането на река Дунав и наводненето на по-голяма част от острова понастоящем откъсва за повече време същите от семействата им, поради липса на достатъчно превозни средства - лодки, понтони и други.

Снабдяването на служителите, особено след излизането на постановлението на Министерския съвет за закриване на вътрешните столове към предприятията и учрежденията и поемането на същите от "Специална търговия" е нередовно и некачествено, което също така се отразява зле върху духа и боеготовността на охраната и надзорно-строевия персонал. Храната, която се готви в столовете е непитателна и не се разнообразява, поради лошото качество на продуктите които се закупуват от град Свицов. Помежду надзорно - строевия персонал и охраната се коментира, че затворниците и възворените се снабдяват по-добре от тях, че на тях редовно се дава за зекуска

2. А23

сирене и кашкавал, а те закусят само чай. При тази система на снабдяване храната излиза по-скъпа, средно по 180 до 200 лева на месец при 500 до 600 лева месечна заплата, с която се обезпечават издръжката и на семействата и задволяват други нужди. Поради тази причина някои от служителите, с цел да направят икономии се въздържат да се хранят в столовете, а ядат сух хляб, което се отразява не добре върху тяхното здраве.

С разрешение на пом. Министъра Ангел Цанев през 1952 год. служителите при ТВО са снабдявани безплатно с дърва от острова, изключая превоза, като са използвали отпадналата маса - вършини, дънери и др., които не отговарят на изискуемото качество за закупуване от "Топливо", а такива има не малко по острова, които гният или се отвличат от р. Дунав. От управление "ТВО и затвори" е наредено снабдяването на същите с дърва да става чрез "Топливо", което им коства много скъпо. Освен това снабдяването чрез "Топливо" е много нередовно.

Битовите и културни условия, при които работят и живеят някои от служителите и семействата им не са добри - влажни спални помещения, лоши квартири, липса на помещения за културно-просветни занимания и др. Има не малко служители, които желаят да доведат семействата си в с. Белене, обаче няма квартири. Тези служители не могат да отидат при семействата си по цели месеци, въпреки, че редовно им се обезпечават седмични почивки.

Весниците, особено в отдалечените обекти се получават с 2 до 3 дни закъснение, а и в самите обекти липсват радиоапарати, което откъсва служителите от ежедневните събития.

Терена, върху който носят службата служителите, особено през есенния, зимния и пролетния сезони е много кален, а на места силно наводнен от проникващата подпочвена вода. През лятото на острова върлуват много комари. При този терен кожените ботуши се износват по-рано от определения срок за износване. Освен това същите пропускат вода, което е причина за изстиване на служителите заболяване от ревматизам и др.

Поради гореизброените причини в една част от служителите съществуват настроения за уволнение или преместване в други подразделения. При проверката се установи, че повече от 25 милиционери са подали докладни записки за уволнение или преместване. Освен това и от някои от останалите служители постоянно се говори за това.

При проверката се установи, че боеготовността, стрелковата и политическата подготовка на охраната и надзорно-строевия персонал не са на добро ниво. След наводнението на острова в нито един

Из архивите на ДС

3. 124
Д.Б.

обект не са изработени нови планове за охрана и отбрана на обектите, съобразно новата обстановка. Нито един от служителите в проверените обекти не знае кое място ще заеме в случай на тревога, как ще се придвижи до него и как ще действа. Оръжието, с което е въоръжена охраната не се познава добре. Не се знаат главните му части, манипулацията с него, как да се отстраняват евентуални засечки и др.

С цел подобряване битовите и културни нужди на охраната на ТВО "Белене" и повишване на нейната боеготовност, стрелковата и политическата подготовка, считаме, че е по-целесъобразно вместо увеличение на заплатата с 10 % да се разрешат следните въпроси, които настойчиво се поставят от служителите при същото:

1. Снабдяването на служителите от ТВО "Белене" да става централно, така, както беше преди излизането на постановлението на Министерския съвет. За целта управление "Тил" при МВР да запланува необходимите количества хранителни продукти.

2. Да се ръзреш на ръководството на ТВО "Белене" през 1953 година да построи с подръчни материали /които има на лице/ помещения за културно-просветни занимания, столове и кухни, а управление "Тил" при МВР да снабди обекта с 5 радиоапарата с батерии и акумулатори.

3. Управление "Тил" при МВР да запланува и снабди охраната и надзорно-строевия персонал с необходимото количество гумени ботуши като определи съобразно условията и съответен срок за износването им.

4. Директора на Народната милиция - полковник Цачев да набележи решителни мероприятия за повишаване политическата, бойната и стрелковата подготовка на охраната на ТВО "Белене".

София, 28.1.1953 год.

ЗАМ.НАЧАЛНИК ОТДЕЛ:

/майор Д.Божинов/

ИЗПЪЛНИЛ:

/капитан С.Гоцев/

Строго-поведително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

78

ДО
ПОЛИТВЪРО НА ЦЕНТРАЛНИЯ КОМИТЕТ НА
БЪЛГАРСКАТА КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ

- Т У К -

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: усилване на наказателните
мерки срещу изменниците на Родината
и тяхните близки.

Бягството зад граница у нас е често, а през последните години масово явление. То по своето същество и по последиците, с които е свързано, е измяна към Родината. От 1945 година до сега само от граничните зони са избягали зад граница 2,482 лица. Подавяващата част от изменниците са се поставили на разположение на капиталистическите разветки, обучават се в специални школи и след това се прехвърлят на наша територия с шпионски и диверсантски задачи. Почти всички прехвърлени в заловени на наша територия шпиони и диверсанти са вербовани из средата на изменниците, което идва да покаже, че именно те са главния, ако не единствения контингент на вражеските разузнавания в това направление.

За пресичане бягствата зад граница се вземат редица мерки. Освен усилията за заздравяване охраната на границата и другите мероприятия на МВР, изменниците на Родината се съдят задочно, а семействата им се разселват в северните райони на страната. Досегашните мерки обаче не дадоха очакваните резултати. Бягствата зад граница, макар и по-малко, продължават и до сега.

Съденето на изменниците и изселването на тяхните семейства, така както се провеждат сега, не указват

решително въздействие върху тези, които имат намерение да бягат зад граница, главно поради мекостта на тези мерки.

Бегълците и невъзвръщенците, по наказателния закон не се третират като изменници на Родината, с всички произтичащи от това последици, а като обикновени нарушители на границата, и получават от съдилищата низки наказания, несъответстващи на тежестта на престъплението.

Така е и с изселването на близките и родствениците на изменниците. До сега са изселени от граничните зони 3,920 семейства на изменници и неподходящи за граничната зона с 17,790 лица.

Това изселване от граничните зони и заселване в плодородните райони на Северна България, фактически се явява не наказание, а облагодетелстване на близките на изменниците, и то за сметка на държавата. Всички те получиха в новите си местожителства жилища, работа, а значителна част от тях и недвижими имоти в замяна на тези, които са имали в старото си местожителство

Изселниците работят предимно в ДЗС, горските стопанства, ТКЗС, една част в фабрики, предприятия и учреждения. Изселниците настанени на работа в ДЗС, горските стопанства, фабриките и учрежденията работят постоянно, а останалите които работят в ТКЗС, или на частни стопани, работят сезонно при нужда от работа.

Значителна част от изселниците са враждебно настроени към властта и в редица случаи въздействуват и на местното население в това отношение. Например в с. Твърдица, новозагорско, изселниците редовно и групово посещават църквата, като демонстрират това пред местното население. Други се свързват с местните кулашки и вражески елементи и съвместно с тях провеждат вражеска дейност, като Костадин Даскалов - заселен в Ново-загорска околия, който се е свързал с бандити и ги снабдявал с медикаменти, Тома Антикаджиев - изселен от гр. Петрич е развивал зловеща вражеска агитация сред местното население и разпростра-

нява вражески слухове, Петър Пандилиев - заселен в Поповска околия, разпространявал вражески слухове сред местното население. Подобни прояви са много.

Някои от изселниците не се отказват от мисълта да бягат зад граница, като се стремят да подведат и местното население. През 1951 година от Карнобатска околия са избягали 4 души, като са привлекли и един от местното население, в Сливенска околия има шест опити за бягство зад граница, като четири от тях са успели, а двата предотвратени. От Ген. Тошевско е избягала една жена, от Русенски окръг е избягало цяло семейство.

Бяха разкрити вражески елементи от граничните райони, които по указание на изменниците, обикалят изселниците и ги подканят да бягат зад граница. Значителна част от изселниците подържат по един или друг начин връзки с изменниците и разпространяват всевъзможни слухове сред населението.

Изобщо това устройване и грижи на Народната власт за близките и родствениците на изменниците, което безспорно има и положителна страна, не спомага за ограничаване на бягствата зад граница.

С цел да се пресекат бягствата зад граница и измяна на Родината и да се парира контрареволуционната дейност на разселените във вътрешността на страната лица, предлагам Политбюро да вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е:

1. Членовете от семействата на изменниците на Родината, вече заселени във вътрешността на страната, които подържат връзки с изменниците или с чужда държава или развиват каквато и да било контрареволуционна дейност, да се изпращат в ТВО за срок от 5 до 7 години, ако за дейността си не носят по тежка отговорност по закона.

2. В бъдеще при измяна на Родината/ бягс-

81

тво зад граница/, всички трудоспособни членове от семейството на изменника, живущи с него или намиращи се на негова издръжка и всички роднини по права линия, майка и да немаат отношение към изменната, да се пращат в ТВО от 5 до 7 години, а имуществото им да се конфискува изцяло по съдебен ред.

Децата от 16 години и престарелите лица от тези семейства, ако нема кой да се грижи за тях, да се настаняват: децата за трудови школи за срок от 7 години, а престарелите на други местожителства.

Такива трудови школи да се създават към Министерството на Вътрешните работи и Министерство на просветата.

3. Всички близки и родственици от семействата на изменници на Родината, живущи в София, Сталин, Бургас, Пловдив и граничните зони по западната, южната и източната граница, да се заселят принудително в Северо-източните райони на страната.

4. Всички настанявания в ТВО да стават с решение на специалната комисия при МВР.

5. ОДОБРЯВА се проекто-закона за изменение и допълнение на наказателния закон по усиляване на съдебно-наказателните мерки срещу изменниците на Родината и тяхните близки и родственици и проекто-закон за амнистия.

Изпълнението на настоящото решение се възлага на Министъра на Вътрешните работи - Г.Цанков.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ:

/ ген.лейтенант Г.Цанков/

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

*1 сс
от Командант*

Строго поверително! *ББ*

*За съвета на команданта
за дисциплина
за строевни
Класи са изградени и какъ попузи*

С П Р А В К А

ОТНОСНО: извършената проверка в Софийския, Плевенския, Коларовградския, Сталинския, Русенския, Врачанския и Сливенски затвори, и затворническото общежитие за малолетни с.Казичене и ТВО-Белене по състоянието на режима и политико-просветната работа с надзорно-строевия персонал и затворниците.

При проверката, която бе извършена в гореизброените затвори и общежития по състоянието на режима и политико-просветната работа с надзорно-строевия персонал и затворниците се установи следното:

І. СОФИЙСКИ ЗАТВОР

1. По режима

Режима осъществяван над затворниците се урежда с правилник утвърден от Министерския съвет от м.август 1952 год.

При проверката на затвора се установи, че изискванията, на правилника относно режима на затворниците не се спазва. Съгласно правилника и инструкцията изготвена въз основа на същия затворниците са разделени на две категории. В първа категория влизат контрареволуционните елементи, а във втора осъдените за криминални и стопански престъпления. И двете категории затворници се делят на по три разряда. В първия разряд и на двете категории влизат по-опасните и с по-тежки присъди контрареволуционни елементи и криминални престъпници, които трябва да бъдат поставени при по-строг режим. На контрареволуционните елементи от първа категория, първи разряд съгласно изискванията не трябва да им се дава работа. При проверката, обаче се установи, че това изискване не се спазва.

575.-

II. Т.В.О. - БЕЛЕНЕ

1. По режима

Установеният режим на въдворените и затворниците в ТВО-Белене не отговаря на изискванията на правилника, особено по отношение изолацията на въдворените от затворниците и контрареволюционерите от криминалните, помежду които има пълен контакт, както през работно, така и през свободното време.

Проверката на кореспонденцията на затворниците е предоставена на надзирателите, чиято обща и политическа култура е на ниско ниво, поради което не са в състояние да направят правилни преценки за съдържанията на писмата.

Стопанските отговорници при общежитието правят производни заявки за работна ръка от затворници, поради което същите не уплътняват работния си ден, а получават храната на работящи, известен процент парично възнаграждение и им се зачита работен ден.

2. По политико-просветната работа с надзорно строевия персонал, милиционерите и затворниците.

С надзорно строевия персонал и милиционерите се провежда незадоволителна политико-просветна работа от зам.началниците по политическата част. При проверката се установи, че някои надзиратели и милиционери не знаят елементарни въпроси. Незнаят кои държави са с народно-демократична власт, не познават ръководителите на Партията и Правителството и др. злободневни въпроси. Надзирателите от 1-ви обект заявяват, че членове на Политбюро на БКП са Кимон Георгиев и Георги Трайков. Като един от проверените 12 милиционери не можа да каже нищо по материала, който изучават в партийните просветни звена.

На още-по ниско ниво е професионалната и стрелкова подготовка на милиционерите. В тази насока слабо се работи със същите. Повечето от милиционерите не познават добре оръжието, с което са въоръжени и не могат да манипулират свободно със същото. На всеки обект има дадена по една лека картечница, която не се познава не само от милиционерите, но и от тяхните командири.

Личното оръжие зачислено на милиционерите и командирите не се съхранява добре. При проверката се установи, че много от пълнителите на картечните пистолети и боеприпасите са ръждясали.

Същите се поставят безразборно под сламениците, в куфарите и друге, което крие опасност при зрелого да се получи паника.

Политико-просветната и възпитателната работа с въдворените и затворниците е предоставена на кудсъветите при общежитието. Кудсъветите по обекти са окомплектувани предимно от контрареволуционери, какъвто е случая с геметовеца Борис Пашев, Велико Великовски и др. Зам.началниците по политическата част при общежитието непознават членовете на кудсъветите и активистите към тях. Поради тази причина за докладчици се използват затворници набелязани не от зам.началниците по политическата работа, а от членовете на кудсъвета. Така например, за лектор по история на КПСС се ползва известния геметовец Велико Великовски, николетковиста Димитър Цветков изнася лекции в политшколите, а за докладчици по най-различни въпроси се ползват бившите генерали контрареволуционери Тошев и Лекарски. Последния беше изнесъл доклад за годишнината на съветската армия. Докладите и лекциите изготвяни от затворници се преглеждат от зам.началниците, но не се присъства при тяхното изнасяне, което може да се използва за извращение. Съществен недостатък в работата на зам.началниците по политическата част има в ръководството на общежитието, ^ече до сега не са организирали политико-просветни занимания с криминалните затворници.

Слабата политико-просветна работа с милиционерите, надзирателите, затворниците и въдворените се дължи на подценяването на съдата от страна на ръководството на общежитието и на слабата помощ оказана на съдото от управление затвори и ТВО.

III. ЗАТВОРА - ПЛЕВЕН

1. По режима

Установеният режим се спазва, с изключение на това, че от контрареволуционерите се използват за работа 123 затворници, въпреки, че 202 криминални такива не са включени на работа. Същите работят заедно с криминалните затворници и имат възможност не само да им оказват влияние, но и чрез тях да установяват връзки с други категории затворници. И тук ръководството на затвора обяснява, че използваните контрареволуционери за работа били незаменими специалисти, чието подменяване щяло да спъне изпълнението на стопанските задачи, въпреки, че не малко от тях се използват на обща работа, която може да се изпълнява от всеки.

262 15.-

използва достатъчно за извършване на систематичен контрол и оказване помощ на място по изпълнението заповедите на ръководството на Министерството и тези на управлението. Работата на този апарат се свежда предимно до преглеждане на изпращаните от затворите характеристики на затворниците, по които те не са в състояние да вземат правилно отношение, поради това, че същите се изготвят шаблонно, преглеждане и обобщаване докладите на затворите, подработване на указания и заповеди, разглеждане на молби от граждани и затворници и други въпроси, с които не си уплътняват и неоползотворяват работния си ден.

Все още от управлението не са уяснени изцяло въпросите за начина, по който трябва да се провежда политико-просветната работа с надзорно-строевия персонал и затворниците, поради което по места съществуват най-различни форми на просвета и не разбираше по редица въпроси. Освен това тематиката и за контрареволуционните елементи и за криминалните престъпници е една и съща.

Със съществуващите неблагоприятия в работата на някои от затворите ръководството на управлението се е примирявало. Затворниците редицата безобразия и не морални прояви на служителите в Сливенския, Комаровградския и Плевенски затвори, за някои от които управлението е получавало сигнали, и е изпращало работници на място за уясняването им и тяхното изкореняване.

Обща слабост в работата на ръководството на управлението е, че то хвърля повече усилия по изпълнението на стопанските планове на отделните затвори, а много малко отделя време за организиране на ефикасен режим на затворниците в затворите и превъзпитаване на затворниците и вдоворените.

София, 7.III.1953 г.

Строго поверително

36

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

за работата на управление "Затвори и ТВО пред
колегиума на Министерството на вътрешните работи
изнесен на 20 март 1953 година от началника на
управлението подполк. В. Късовски

Другарю Министър, другари,

до създаването на управлението - м. февруари 1952 година съществуваша два отдела: Стопански и Административен, които работеха самостоятелно. Предвид неправилното състояние в ръководството над поделенията, Министерството създаде Управление, което да обедини и координира задачите поставени от Партията и Правителството пред затворите и трудово-възпитателните общежития в страната. Заедно с това, ръководството на Министерството решително изкастри множество не свойствени предприятия, с които се бяха обременили бившите отдели и изпуснаха основните задачи, стоящи пред тях: строг режим и охрана на престъпниците и тяхното трудово и културно-политическо възпитание, въвеждане на строга възпитателна система сред административния и надзорно-строеви персонал, за неговото маркс-ленинско възпитание, за издигане на политическата му съзнателност до равнището на стоящите пред него задачи; укрепване и изчистване апарата от случайни и стари служители, разлагачи го със своите предишни привички на морално и битово падение, влизачи във връзка с престъпниците, готови на подкупи и др. чужди деяния, с което подриваха авторитета на служителите в МВР; за внасяне на партийност в апарата на управлението и в поделенията и разгръщане на смела критика и самокритика по слабостите и техните носители, което беше и си остава слабо място у нас; за честна и преданна работа в органите на Министерството, за вяност и преданост към нашата партия, нашия Централен комитет, начело с нашият генерален секретар на ЦК и Министър Председател на републиката - др. Вълко Червенков, на вяност и преданост към КПСС; към великото дело на Й. В. Сталин.

Тази основни задачи стояха, стоят и ще стоят занапред пред ръководството на управлението.

От всички предприятия не са изпълнили плана за снижение себестойността дърводелското предприятие при затвора гр. Бургас Сталин и Враца. Неизпълнението на плана при тези предприятия се дължи на лошата организация на производството и лошата отчетност.

По плана за материално-техническото снабдяване

Плана за материално-техническото снабдяване е изпълнен, поради извънпланово набавяне на дъски широколистни, дъски иглолистни, фурнир, плоски стъкла, туткал, твърди лицеви кожи и пр. Не е изпълнен плана за камени въглища - черни и лигнитни, главно поради липса на железопътен хвърляч превоз - вагони. Снабдително отделение и ниговия началник др. Будинов запланира, но не осигури необходимите за извозване на камени въглища вагони. Той не сигнализира ръководството на управлението, поради което плана за въглища не бе изпълнен.

По изпълнението плана на земеделското стопанство.

Плана за засяването на пролетните и есенни посеви през 1952 год. бе изпълнен срочно. За срочно изпълнение на плана стопанството се класира на второ място в Свищовско околия, като особено съкрати сроковете на прибирането на реколтата и предаването на държавните доставки. Поради засушаването не бяха изпълнени плановете на добиви, поради което и стопанството завърши със загуби. От засятите 1200 декара просо и 1000 дк. коноп въобще не поникнаха, а от засятата 4170 дк. царевица поникна само 745 дк. която се разви много слабо.

Земеделското стопанство преизпълни всички задължителни държавни доставки, с изключение на риболова и изпълнението на 1254 МП по доставката на свинско месо за нуждите на МВР.

Не се изпълни плана за риболова поради низките води на р. Дунав през 1952 г. и слабия контрол на риболовната група, осъществяван от ръководството на ТВО Белене.

Плана за свинефгояването по 55-то МП е изпълнен, а тоя по 1254-то МП не е изпълнен, поради невъзможността да се закупят и заложат прасета за угодяване, но и това което се организира, "ТИД" не можа да го закупи и се отказа и остана 25 % от плана на МВР не изкупен.

Бследствие необичайно големите води на р. Дунав през м. януари т. г. острова бе залят и се наложи евакуацията на добитъка и крайно недостатъчните помещения на външните обекти в с. Белене.

Поради простиване и крайно лошите условия, при които бяха поставени прасетата и овците, въпреки взетите мерки от ръководството на ТВО

11/4/53

измряха над 500 малки прасета и средни прасета, няколко стотин кокошки, овце и агнета. Бързата ветеринарна помощ ограничи развитието на болестта дифтирит по кокошките и пневмонията по прасетата, обаче не можа да се предотврати от никакви ваксини и ветеринарна помощ.

Голяма част от добитъка е прехвърлена обратно на острова и сега се намира при по благоприятни условия.

Ръководството на земеделското стопанство не е достатъчно подготвено и не може да обхване цялостно полевъдната и животновъдна работа в стопанството. Липсват необходимите специалисти - агрономи, зоотехници, лесовъди, въпреки наличния щат. Началника на общезитието др. майор Ст. Кистов и зам. началника по стоп. част лейт. Любен Данев полагат неимоверни усилия по ръководството на земеделското стопанство но техните възможности са не достатъчни.

Основна задача на Планово икономическия отдел при управлението за 1952 год. бе и си остава в 1953 год. осигуряване изпълнението на производствените планове на пром. предприятия, зем. стопанства и предприятия за масова работа.

Успоредно с тази задача пред Планово икономическия отдел стои и задачата за максимално включване в работа на затворниците и въдворените.

Организирано бяха затворническите общезитие при мини - Димитров и Димитровград, като в минно производство се включиха повече от 2000 затворници.

Организирано бяха строителни групи по строежите на МЗР, където броят на ангажираните затворници стигна на 1500 души. Само Софийският затвор имаше над 1200 затворници на външни обекти, които дадоха добра работа по строежите, правене на тухли и т.н.

Организирана се затворническа група в Белене, със задача да се отпочне изграждането на дигата на остров "Нерсим", обаче добра работа не дадоха. Не можах да създадат организация на работа от една страна, а от друга забрани да се работят почти два месеца, както на затворниците, така и на въдворените, благодарение на паниката, създадена от ред ръководители, за което пропадна и сено и зеленчук, а се отрази на дърводобива.

Производствените планове на пром. предприятия за 1952/53 г. бяха изградени въз основа на проектите и представени от предприятията и заявките на изкупвателните организации. Общо взето плана бе съобразен

Из архивите на ДС

117

Предаването протече с известно забавяне, което от една страна забавя и изгостянето на баланса.

За дейността си макар и непостоянна за периода от 1. I. до 30 юни 1952 година, автостанцията е реализирала една печалба от 5.918 лв.

Това предаване на Автостанцията към КВДО София създаде известни затруднения в стопанската и финансовата дейност, виновници за които са Милеков и Д. Моев, които протакнаха ликвидацията на това предприятие.

Гр. министър, както се вижда, новосъздаденото управление работи при изключително трудни условия, преодолявайки не само производствени административни трудности в своята ежедневна работа, но и в борба с лошото наследство на неуредици.

През годината управлението работи със зат от 149 служители, но тези трудности и борбата с тях ни ориентираха не към раздуване на щата и към неговото решително и рязко съкращение. Днес щата е доведен до 100 единици, а фактически работят по малко, но по напрегнато и се справят със задачите. Това обстоятелство ни подсказва, че щата за 1954 год., ще може и ще трябва да се съкрати още, като едновременно решително се укрепи качествено и в това се заключава задачата пред ръководството на управлението.

В това направление много помогна нашата заповед по провеждане на служебните атестации и по подработване годишните заявки, бюджет и щатове за следната година. Уверени сме, че управлението ще постигне много по добри резултати, отколкото сега.

НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ:

/подполк. В. Късовски/

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

16

М. В. Р.
СОЛЪНСКО УПРАВЛЕНИЕ

625 Държавна сигурност
№ С. У. Б. - 303

КРЪПОЛЪДСКО
№ 31, № 5
от ЗОДПОЛЪДСКО

1953
СОФИЯ

Строго поверително

М. В. Р. - Д. П. С. У. Б. - 303
Отделение "ВИ" МВР-ДС
2652/8-11

КРЪПОЛЪДСКО
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
817
от ЗОДПОЛЪДСКО

Мих В
29 VII 53

№ ВИ-1895/13.VII.1953 год.

Съобщаваме Ви, че от разследването което направихме
около бягството на изменниците на Родината

жив. ул. Врхъ баба № и

жив. ул. Пито

Гиев № - бивши военослужащи не се установи родителите на същите
да са знаели за бягството им.

Смятаме, че изселване, изпращане в ТВО или други някои
наказателни мерки спряму тяхните близки, ще бъдат неправилни, тъй
като преди да отиде войник, по някой път
е имал умопомрачение, а произхожда от бедно семе
иство.

Написано 2 екз.
1 екз. адресенту
1 екз. към архив

Н-к отдел II

Изпълнител: инсп Н. Андреев
/ст. лейт. Н. Андреев/

Зам. Н-к Ст. Управление ДС
Минев
/маж. лейт. А. Тодоров/

Из архивите на ДС

119

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

17

СТРОГО ПОВЕРИТЕЛНО

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

251
5

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ: мерки във връзка с помилване на затворниците и освобождаване на въдворените в ТВО.

№ В-174 София, 6 VIII 1953. г.

В ход е освобождаването на значителен брой затворници осъдени за контрареволуционни, криминални и други антинародни деяния, както и повечето от въдворените в ТВО. Една част от тях не са се разоръжили и може да отпочнат отново контрареволуционна и криминална антинародна дейност.

Още в първите дни и часове след освобождаването им, някои от тях отново са извършили престъпления.

За своевременно разкриване, предотвратяване и пресичане на нова вражеска и престъпна дейност от страна на освободените от затворите и ТВО,

ЗАПОВЯВАМ:

1. Началника на управление "Затвори и ТВО" и началниците на затворите и общежитията при освобождаването на помилваните, да не допускат излизането от затворите и ТВО на големи групи, което би позволило разни уговаряния между освободените, затрудняване на транспорта и евентуално демонстративното им придвижване в една или друга посока. Освободените да се направляват към постоянните местожителства на техните семейства, където ще получат документите си за самоличност.

За всеки освободен да бъдат уведомени веднага съответно столичния и окръжните началници МВР, а последните от своя страна да уведомят незабавно околийските началници на МВР.

Когато освободените получат адресни данни, които имат да се адресират до тях, да се адресират до техните близки, роднини и др.

Из архивите

120

2. Началниците на управления и отдели в МВР, столичния и окръжните началници на МВР да набелязват и провеждат активно профилактични мероприятия за разложение, предупреждаване, дискредитиране и поставяне в невъзможност да развиват вражеска дейност освободените от затвора и ТВО.

3. Столичния и окръжните началници МВР да обезпечат активното агентурно и друго наблюдение над освободените и техните вражески връзки. За тая цел предварително да се инструктира проверената агентура. Тези от освободените, които започнат да развиват отново вражеска дейност, незабавно да се вземат на активна разработка, бързо да се документира тяхната престъпна дейност и вземат мерки за обезвредяването им. Всички пуснати от затворите и ТВО веднага да се вземат на оперативен отчет по местожителство.

4. Да се обърне особено внимание на сигналите за остра вражеска дейност от страна на освободените.

Препис от настоящата заповед да се изпрати на началниците на Столичното и окръжните управления МВР, началниците на управления и самостоятелни отдели по ДС и н-ка на у-ние "Затвори и ТВО" за сведение и изпълнение.

МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ-
-генерал-лейтенант:

/Г.Цанков/

КРДОПЕГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПЕГДСРСБНА

строго поверително!

УКАЗАНИЯ

/За изготвяне план по лицата, които ще бъдат освободени от ТВО, а също така и на лидерите Н. Петковисти, които се намират на свобода/.

к В близко време ще бъдат пуснати на свобода всички лица намиращи се в ТВО включително и лидерите на Н. Петковистите. В връзка с освобождаването им е необходимо да се проведе следните агент. оперативни мероприятия:

а/ След като бъдат освободени лицата, съответните Околийски служби след получаване материалите за същите, да направят проверка дали се намират на съответните места където са посочили при освобождаването им от ТВО.

б/ Ония, които не са имали добро държание в ТВО и съществува опасност да стъпнат активна вражеска дейност, да се вземат веднага на р/ка.

в/ Лидерите на Н. Петковистите на първо място и останалите лидери и активни вражески елементи да бъдат поставени веднага под агентурно наблюдение и се вземат на разработка.

г/ Разработките да се водят с бързи темпове и не се допуска да бъдат увлечени лица произхождащи от близки на нас среди-средни и бедни селяни. За в бъдеще да не се изпращат на съд увлечени се лица в вражеска дейност, които са от близки до нас социални среди, да се разлагат още в самото начало или ако това не може да бъде проведено чрез агентура, да се извикат в управлението, разпитат, разобличават и освобождават. Ония вражески елементи, които произхождат от близки нам среди но са врагове и са развили активна вражеска дейност, да се изпращат на съд на общо осмисляване.

д/ Предвид на това, че анархистите не са се разложили в ТВО и се предполага, че след освобождаването им ще стъпнат активна вражеска дейност и най-вече минаване зад граница, е необходимо същите да бъдат веднага взети на разработка, които да се водят с много бързи темпове.

е/ Да се набеляжат лица от средите на лидерите на Н. Петковистите от Околийските и подходящите се вербоват като веднага се заминат в ТВО за да се проведат вербовките преди освобождаването им.

ж/ След освобождаването на лидерите на Н. Петковистите, ЗМС-Сърбински, Народни представители и канд. за народни представители, да се стъпнат открити срещу от страна на Началниците и оперативният състав с цел компроментиране и създаване впечатление сред техните последователи, че са сътрудници на ДС.

з/ В срещите си с същите за компроментиране на лидерите, да се подготвят да излизат на събрания на открити Общ. позиция, като се ползват общоселски събрания, квартални и градски, да вземат думата и агитират за изпълнение на стопанските планове, против войната, да разоб-

личават Гемето, че с на служба при Американците, че е дългогодишен шпий
и др., против Н. Петков и Сърбински, лидерите в Околията и Окръга-
Христо Стоянов и Тодор Лазарев. Главният удар да бъде насочен против
Гемето с цел всяване разложение на техните последователи.

и/Да им се дават указания да стават членове на ДССБ, коопераци
ЕОПОО, Българо-съветско дружество и не и БЗНС, в които организации да
работят открито за в полза на власта.

к/Да се пустнат слухове чрез проверената агентура за ония ли-
дери на Н. Петков, които си остават закleti врагове, че са сътрудници
на ДС като им се пустнат и други компроментиращи слухове.

л/Да се използват близките им-деца, жени, роднини, да ги разколе-
бават и се отказват от дейността си и излизат на открити оф позиции.

м/Да се използва агентурата, която не работи а заявява пред
нас, че е честна и е вече на наши позиции, да взема думата на събрания
и агитира в полза на власта като разобличава Гемето, Н. Петков, Сърбинс-
ки, като работят разложително сред местните Н. Петковисти.

За изпълнение на горепосочените указания на Министерството
на Вътрешните работи да се изпратят О.Р.-ци по Околията, които съвместно
с околийските Началници на МЕР и ДС да изработят конкретни планове
и вземат окончателно решение по всички лидери, които ще бъдат освобод-
дени от ТВО и тия, които са на свобода.

О.Р.-Димо Недев Ангелов в ДС-гр. Попово

О.Р.-Пенчо Николов Христов в ДС-Н. Лазар

О.Р.-Танасор Апрахан ДС-гр. Омуртаг

О.Р.-Тончо Пенев Васев ДС-Търговище.

О.Р.-Стойчо Маринов в ДС-Преслав.

И-р Димитър Балинов в ДС-Коларовград и града.

Плана да бъде изготвен по следните раздели:

1. За откритите излизане на оф позиции.

2. За компроментиране.

3. За използване ценна агентура за пустнане на слухове за ли-
дерите.

4. Използване агентура, която не работи-да излезе на открити
оф позиция.

5. Използване малценна агентура за всяване разложение сред
Н. Петковистите.

6. За вербовка.

12.VIII.1958 год.
Коларовград

Съставил: Началник Отделение III-ТО:
кап./К. Борисов/

Строго поверително.

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СПРАВКА

за възворените лица в ТВО

Към 25 юни 1953 г. в ТВО-Белене е имало общо 1913 възворени лица, от които:

- а/ Възворени за контрареволуционна дейност - 1732
- б/ Възворени за криминални престъпления - 181

Със заповед № 22 от 5 август 1953 г. на МВР са освободени 858 лица. На лице остават към 5 август 1055 лица.

от тях:

- а/ Възворени за контрареволуционна дейност - 874
- б/ Възворени за криминални престъпления - 181

Възворените за контрареволуционна дейност 874 лица се разпределят както следва:

- 1. Полицайски служители - 156 ✓
- 2. Бивши офицери - 92 ✓
- 3. Анархисти - 16
- 4. Н.петковисти - 123
- 5. Разни /михайловисти, демократи и имигранти и др./ - 230
- 6. Провокатори - 27 ✓
- 7. Бивши министри и ръководни лица на опозиционни партии - 21 ✓
- 8. Възворени, които могат да бъдат дадени на съд - 149

Общо за освобождаване 665
Общо за оставане в ТВО *вкл. 3А СЗД* 390

150
240

13-VIII. 1953 г.

ПОМ. МИНИСТЪР-
Ген.майор:

[Signature]
/И.Пачев/

5 елв.

Из архивите

124

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

20

Строго поверително!

КРДОПБГДРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДРСБНА

*т.н.с.
т.н.с. класификация
при м.н.с. -
25.11.58*

ПО ОКОЛИСНИТЕ НАЧАЛНИЦИ НА МВР/ДС/
В ОКТЪБРИ
Получено на 25.11.1958
№ 2565

Приложено Ви изпращаме плановете по заповед № 174 на пр. Министър, със следните забележки и допълнения:

1. Да се вземаат на оперативен отчет всички освободени от ТВО и затворите вражески елементи в зависимост от изпитаните Ви материали за същите. Престъпете конкретно за всеки един. Активните и тия, които са имали лошо вражеско поведение в ТВО и затворите бивши Николаевчовисти, вземете незабавно на активна разработка.

2. Проведете веднага с едни с ценната агентура по всички линии, имаща връзка с освободените и тяхните близки с надиспен инструктаж за наблюдението им. Насочете агентура и чъм илейните и други връзки на обектите, с цел да установите настоящата им дейност.

3. Да се поставят задачи на добри членове на ВКП за наблюдението на освободените от ТВО и затворите вражески елементи с цел да се установи поведението им и движението им в населеното място.

4. Населете и други конкретни мерки и мероприятия за пълното обезпечаване наблюдението на въпросните обекти.

5. Насочете се чъм вербовка на ценна агентура из средите на освободените от ТВО и затворите лица и излезте незабавно с предложение за санкции.

Доволете до цялостното изпълнение на заплаваните мероприятия по горната заповед.

За получени сериозни сигнали, за установена вражеска дейност от горната категория вражески елементи изпращайте препис от материалите в отъта.

Да не се допуска вдъването на освободените от ТВО и затворите врагове в ТЗС, БЗНС и ВРПО, въдето бива могли да провеждат своята практическа вражеска дейност, както това неправилно и свършено погрешно е отразено в плана за Околисното управление МВР-Соларовград.

№ 2565, т.г.-11.11.1958 година, Соларовград.

ЗАМ. ОКТЪБЕН НАЧАЛНИК МВР

У. Уанов
Уанов-У. Уанов

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ ТД-то:

А. Вантан-К. Ботансов

Написано в 8 екс.
6 екс. за адрес.
1 екс. чъм днев.
1 екс. в изпъд.
Съставил: ДБ
Написала: ДУ
21.11.1958 година

Из архивите на ДС

125

Изпълнен
прелик 8 август 1953 г.
№ 14-9-53 г.
Муралев

Прелик от протокол № 135
на Политбюро на ЦК на БКП от 5.8.1953 година.

.....
1.Одобрява работата на комисията по помилванията на затворниците и потвърждава дадените досега помилвания от Президиума на Народното събрание.

2.Да се закрие единственото в страната трудово-възпитателно общежитие в Белене, в което са изпращани лица за контрареволуционни и криминални престъпления.

3.Потвърждава освобождаването на въдворените 653 лица от ТОО-Белене, извършено на 5 август т.г.

От 1 септември т.г. да бъдат освободени още 564 въдворени лица.

4.Да се проведе разследване на 475 въдворени лица и се предадат на съд за извършените от тях престъпления.

5.Освободените от ТОО криминални престъпници да не се допускат да живеят в София, независимо от това дали преди въдворяването са били софийски жители или не.

6.Да се вдигне изселническият режим на всички разселени семейства в страната.

7.Иселването на семейства от постоянните им местожителства, без решение на съда се забранява.

8.Да се възстанови жителството на явно неправилно изселените семейства или отделни членове на същите.

9.Възстановяването на жителството на изселените лица от София, Пловдив, Сталин, Бургас, Благоевград и граничните зони по южната и западната граници да става по преценка на министъра на вътрешните работи.

10.Да се закрийт затворите в градовете Благоевград, Гоце Делчев, Къстендил, Видин, Търново, Разград, Силистра, Хасково, Кърджали, Русе и Коларовград.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ст - затвори
Вонци - затвори
затвори и чуждестранно
№ 3851/1952
ОДОВОРИТЕЛНО!

ЗАПОВЕД

А МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е: Закриване някои затвори, ТВО и уреждане положението на разселените лица.

2-233

София, 19 *IX* 1952 год.

*Министерство
Закриване
№ 262/1952*
В. Делчев
С. М. 321/33.62 ч

Във връзка с решението на правителството на Народна република България за закриване на затворите в Благоевград, Гоце Делчев, Лом, Видин, Търново, Разград, Силистра, Хасково, Кърджали, Русе, Коларовград, на ТВО в с.Белене, Свищовско и отменяване на изселническия режим на изселените лица,

З А П О В Я Д В А М:

1. Да се закрийт затворите в градовете: Благоевград, Гоце Делчев, Лом, Видин, Търново, Разград, Силистра, Хасково, Кърджали, Русе и Коларовград.

Задължавам Помощник министъра Н. Дачев до 20 септември т.г. да внесе предложение за разместването на затворниците от посочените затвори в останалите затвори, както и по-нататъшното положение на сградите и инвентара на затворите.

Помощник министъра Стоян Гуров да уреди положението на служителите при закриваните затвори, като към уволнение на някои от тях се прибегне само по собствено желание, при нежелание за преназначение или по други сериозни причини.

2. Да се закрие единственото в страната трудово- възпитателно общежитие в с.Белене. В бъдеще въдворяване, както бе практиката до сега няма да се извършва, и всички провинили се вражески и други престъпни елементи трябва да се предават на съответните съдебни органи и наказват съгласно законите в нашата страна.

Началника на I-ви отдел ДС и началника на III-то управление ДС, в 10 дневен срок да представят план с мероприятия за разследване на останалите неосвободени лица от ТВО-Белене, след което да бъдат предадени на съдебните органи.

3. Директора на Народната милиция и началника на Столичното управление на МВР да вземат незабавно мерки и да не се допуска освободените от ТВО злостни криминални престъпници да живеят в София, независимо от това дали преди въдворяването им са били софийски жители.

4. ~~Да се~~ ~~вдигне~~ ~~изселническият~~ режим на всички разселени лица в страната. Възстановяване жителството на изселените лица от София, Пловдив, Сталин, Бургас, Благоевград и граничните зони по южната и западната граници ще става по изключение и то само с мое разрешение, след добре мотивирано предложение.

Разселените семейства или членове от тях могат да се заселват безпрепятствено където желаят, с изключение посочените по-горе градове и гранични райони, ~~където могат да се движат свободно из страната както всички граждани, като при напускане на сегашното си местожителство уведомят съответното окръжно или околийско управление, където ще отиват, след което окръжните началници МВР да уведомят съответните окръжни началници МВР, където са се отравили изселените, за да ги имат предвид в своята работа.~~

а за посигуряването и административните решения на Н.Р. Волостите

Задължавам окръжните и околийски началници на МВР до 15 октомври 1953 година да доведат до знанието на всички разселени лица точка 4 от настоящата ми заповед.

5. В бъдеще ~~изселването~~ *при запазване изхода или в съответен район* на лица от постоянните им местожителства ще става само по решение на съда.

Задължавам началника на Столичното управление на МВР и окръжните началници на МВР до края на м. октомври до докладват за резултатите от изпълнение настоящата ми заповед.

Настоящата заповед отменя окръжно № 774 от 17.IV.1951г. заповед № 13606_П от 1.VIII.1951 година и заповед № 35 от 16.II.1952 година на МВР.

МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ-
-генерал-лейтенант:

[Свообразно]
/Г. Цанков/

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА НАДЗОРНО СТРОЕБИЯ ПЕРСОНАЛ
ПРИ ПОДЪЕМНИК 0789 - МР.

Правата и задълженията на надзорно строебия персонал се определят преди всичко от правилника и инструкцията за вътрешния ред на въоръжените, от устава на НК. Съгласно правилника и указанията на ръководното на министерството на вътрешните работи, основната задача, която стои пред нас, пред надзорно строебия персонал в трудово възпитателното общежитие е възпитанието на въоръжените по пътя на създаването в нас на здрави трудови навики и любов към труда, общественния ред и дисциплината. Трудът в общежитието се явява не само като основно средство за възпитанието, но е задължително за всички въоръжени.

Цялата наша политико просветна и възпитателна работа, която се веждаме сред въоръжените е подчинена до голяма степен на трудово възпитателната задача, да ги ограмотим общо и политически, да ги приучим да уважават и спазват обществения ред.

Ако изходим от член 21 от НК, който гласи, че наказателната съдебност е лична и наказанието се налага въз основа на съществували закони с цел: 1. да се обезвредят враговете на народа, 2. да се отнеме възможността на дееца да върши друго престъпление, 3. да се поправи и препита той към спазване на правилата на социалистическото общежитие и да се въздейства възпитателно върху другите членове на обществото, да добием ясна представа за задачите на наказателното право на нашата народно демократична страна.

Бследствие на бързото развитие на нашата страна по пътя на социализма с ускорени темпове, икономическото развитие изпреварва общественото съзнание. Известни класови граждесни декласирани неустойчиви елементи в нашата страна, рушители на обществения ред, подхранвани от проловутата "западна демокрация", трябваше да бъдат настанени в трудово възпитателните общежитие. Под ръководството на чуждото разузнаване извършиха събитията в Берлин, Познан и Унгария. Събитията в Унгария през 1956 год. най нагледно показаха кръвната върска, която съществува между политическите врагове на трудещите се и най различните криминални и стопански престъпници които ръка за ръка макар и под най различни форми се борят срещу народната власт, срещу социализма.

Нашата партия изхождайки от опита няма да допусне подобни пр

проявления. Репресивните мерки които се вземат и ще се вземат срещу такива елементи ще накара мнозина от ония които са засегнати от мероприятията на народната власт и живеят с илюзията за реставрация, да се откажат от своите намерения, а рушителите на реда ще се приучат да го уважават.

Народната власт е силна власт, защото се оглавява от комунистическата партия, която здраво е сплотила около себе си народните маси и успешно строи новия живот, ежедневно се подобрява материалното и културно благосъстояние на народа и никоя сила не ще бъде в състояние да я отклони от този път. Ролното доверие което народната власт и партията са ни гласували на служителите от поделението ни е най големото право на надзорния персоналското е дадено възможността да работим с престъпниците, на рушителите на обществения ред на социалистическата законност, да работим с класово-ръждобитите и неустойчиви елементи. Такова право не на всякого се дава не на всякого може да се окаже доверие да работи с такива. Это защо трябва да се сменява като дълг в съзнанието на всеки служител, че даденото от партията доверие е въпрос на чест и дълг със което не бива в никой случай и обстоятелства да се злоупотребява /каквито за съжаление е имало тук нас/ са несъвместими с разбиранията и правилното преждаче на партийната и правителствена политика.

Прагата и задълженията на надзорния персонал не могат да се изобразят в един хронологически ред от край до край. Ние в това отношение ще се ръководим от правилника, инструкцията и указанията на министерството на вътрешните работи. В зависимост от длъжността и службата всеки си има свои права и задължения. Чували сме отделни изрази от някои надзиратели, какво че задължения имат безоройно много, а права нямат никакви. Това разбираща се не почира на никаква истина. Такива настроения са ставали по повод на това че отделни провинения ^{на} въдворение дошли в резултат на нецелесъобразни действия от страна на нашите надзиратели, са нахвърлили неговот служебно честолюбие и не може правилно и бързо да се ориентира като са склонни да смятат че единствено разрешение на въпроса е в нанасянето на побой. Ние в нашата дейност се ръководим и трябва да се ръководим от законните положения на народнодемократичната власт. Всяко нарушение на законите се преследва и е наказуемо. Достатъчни са прагата и законните средства които са в състояние да обуздаят най лошите престъпни елементи които трябва да почувствуват желязният ръмрук на народната власт. За това е нужно преди всичко да се разучи и прилага на дело своите права и задължения, да прилагат теорически даваните му указания, доброто и безупречно нос

Не на службата на надзорно строенния персонал е от голямо значение за реда и дисциплината сред въоръжените, за съвременното и качествено изпълнение на нормите и поставените им задачи. От това трябва всеки да се възползва, да изисква за реда, за работата, да проявява лично колко и каква работа ще извършат, да им дава и разпределя работата, да предлага да бъдат наказвани, да опознава хората, да чака техните прояви - добри и лоши, техния характер и настъпили промени в процеса на престоя им тук. Всичко това може да реши съдбата на въоръжения - дали трябва да остане за по дълго време или трябва в скоро време да бъде освободен. Та няма това е мъляк въпрос, малко по-голямо да зависи от нас съдбата на хората по отношение на тяхното освобождаване от нашата дейност, от нашата работа с тях.

Лично старши надзирателя по доклад на надзирателя има право да накаже провинилият се с: бележка, мъмрене и оединяване до 24 часа. Никой няма право да се разпорежда със съдбата на въоръжения, да ги превишава своите права и използва служебното си положение. В такива случаи могат да се предават примери с които се гледа с въоръжения, които открадна пари от джобовете на въоръжените, за нанесените побоища от страна на някои от охраната и надзорния персонал, които бяха наказани а други уволнени. Такива права никому не са дадени и няма да се дадат. За такива прояви наказват и съдят. Те са в разрез с моралния облик на служителя от МР.

Надзорния персонал като служители на МР трябва да пази и високо държи авторитета на службата. В негово лице като униформен служител, въоръжените виждат представителя на народната власт, а народната власт е народна и авторитетна власт. Ето защо при изпълнение на служебните обязанности, трябва непременно да се изхожда от тази постановка да се пази чистотата и авторитета на МР и народната власт.

Дежурния старши надзирател, дежурния надзирател, както и т които придружават или охраняват въоръжените са длъжни по работните обекти са длъжни да изпълняват всички изисквания на правилниците съобразно условията.

Задълженията на надзорния персонал са в зависимост от изпълнението на възложените им задачи, в зависимост от това в какъв сектор работят и какви задачи изпълняват.

Когато надзирателя или старши надзирателя е на пост или служба е длъжен да стои неотклонно на поста си и да изпълнява добросъвестно възложените му задачи, да знае във всеки момент кой на къде е и какво работи, да е стегнат и спратнат.

Дежурният старши надзирател, който е най-близкият и пряк началник на своите подчинени отговаря за тяхната подготовка, служебни задания и длъжен да инструктира надзирателите във връзка с работата през неговото дежурство, да знае всеки надзирател къде се намира и по работи, да приема под брой въдворените, да съставя съдвенията от картата с книгата за движението, да изпраща своевременно делегации да прави сутрешна и вечерна проверка. Трябва да се отбележе че не винаги са правени както на първи така и на втори качествени проверки. Не се инструктира добре дежурния персонал относно предстоящите задачи. Поради естеството на работата на първи обект и съществуващото голямо движение не се контролират влизаните по работа в обекта въдворени или затворници. Това дава възможност да се влиза от всеки, ка например без да бъде уведомен началника на отделение заедно с целия лаг какия влиза ветеринарния лекар които са имали пропуск но да отидат до лагката. Тъй като силенето което трябва да бъде прегледано от лекаря се намира във съседство с кацера където е имало хора, са ли допуснати горните двама без съответното разрешение за това. Не се правят внезапни периодически проверки на отделни въдворени работилци и манипулирали с продукти и зеленчуци.

Дежурният старши надзирател е длъжен да се изпратят на работа всички годни въдворени, да държи за чистотата в обекта, да контролира приготвянето на храната и своевременно и изпращане по работните обекти. Ние нямаме основание да вискваме от въдворените когато не им осигуряваме храна и вода или правим това с големи заблуждения. Такива пропуски са допускани не веднаж както на първи така и втори обект. Това оказва лошо отражение в работата. Дежурните в такъв случай дават най-различни "обективни" причини които не са обосновани. Често пъти тези причини сех съставят изразяват в неупражняване на контрол и неуточняване работните групи къде са на работа.

Дежурният старши е длъжен да осигурява щателни проверки при раздаването на колети, посрещането и изпращането на въдворени по делегация, освободени или новодошли.

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

24

15
ПРЕПИС

МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

екз №

Строго-секретно!

КРДОПБГДСРСБНА - 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

от 3 декември 1956 год.

*Препис 300 87
М. Станислав
16.12.58*

ОТНОСНО: изменение и допълнение на Указа за Народната милиция
По доклад № 3578 от 28 ноември 1956 година на Министъра на
вътрешните работи

Т У К - ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ПРЕЗИДИУМА НА НАРОДНОТО
СЪБРАНИЕ
- МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ ПОСТАНОВИ:

1. Утвърждава приложения проекто-указ за изменение и допълнение на Указа за Народната милиция.

Ползуваната до сега територия, сгради, добитък, съоръжения и инвентар в острова на землището с. Белене, Свищовско да останат и за в бъдеще под разпореждане на Министерството на вътрешните работи.

2. Предлага на Президиума на Народното събрание да издаде Указ съгласно утвърдения проект.

София, 3 декември 1956 година

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ А. ЮГОВ

СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ А. Т. ВОЙНОВ

ВЯРНО,

ЗАВ. СЕКРЕТАРИАТА НА ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА МС

ПОДПОЛКОВНИК: *Г. Райков*

Из архивите на ДС

133

ПРЕЗИДИУМ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА НР БЪЛГАРИЯ

Президиума на Народното събрание въз основа на чл.35 точка Б от Конституцията на Народна република България и чл.5, буква "а" и "б" от Закона за Президиума на Народното събрание издава следния

У К А З

За изменение и допълнение на Указа за Народната милиция /Обнародван в "Известия" брой 25 от 29.Ш.1955 година/

П а р а г р а ф е д и н с т в е н. Чл.14, който гласи:

"При особено важни случаи спрямо лица осъждани за престъпления срещу Народната република и спрямо рецидивисти, осъждани за престъпления срещу социалистическата собственост, както и спрямо лица, които нямат постоянно местожителство или систематически скитат из страната, Народната милиция с разрешение на Министъра на вътрешните работи и с писмено съгласие на главния прокурор на Републиката може да взема следните мерки:

а/ принудително установяване на друго местожителство - за определен срок или за постоянно;

б/ забраняване на напускане местожителството за срок до 6 месеца", се изменя така:

"14. При особено важни случаи спрямо лица, осъждани за престъпления срещу Народната република или такива, които с оглед на миналите и сегашните си антинародни прояви могат да съставляват опасност за обществения ред, спрямо рецидивисти, осъждани за престъпления против обществената и лична собственост, за разврат, подправка на документи и парични знаци, за насилие спрямо органи на властта или за хулиганство, както и спрямо лица, които нямат постоянно местожителство, съзнателно отбягват да се занимават с обществено полезен труд или систематически скитат из страната, Народната милиция с разрешение на Министъра на вътрешните работи и с писмено съгласие на главния прокурор на Републиката, може да взема следните мерки:

а/ принудително установяване на друго местожителство - за определен срок или за постоянно;

б/ забраняване за напускане на местожителството за определен срок;

в/ настаняване за определен срок в трудово-възпитателни общежития, ръководени от Министерството на вътрешните работи под надзора на прокуратурата;

г/ срска за престоя в трудово-възпитателното общежитие се определя от Министъра на вътрешните работи и Главния прокурор.

ЗАБЕЛЕЖКА: Редът в трудово-възпитателните общежития се урежда с правилник, изработен от Министъра на вътрешните работи, съвместно с главния прокурор на Републиката и утвърден от Министерския съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПРЕЗИДИУМА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

СЕКРЕТАР НА ПРЕЗИДИУМА НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

ВЯРНО,

ЗАВ.СЕКРЕТАРИАТА НА ЗАМ.ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА МС
ПОДПОЛКОВНИК:

Из архивите на ДС

*За сеп
в църквата да се
с е виле усвоява
в мес. Седм
необходимо*

*УТВЕРЖАВАМ:
ЗАМ.МИНИСТЪР:
Генерал - Майор
Софийски
1956 г.*

за строг секретно!

Екз. №...4...

КРДОПБГДСРБНА 3

*ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА*

Предложение

На комисията назначена със заповед № I-182/22.XII.1956г.
на др.Зам. Министър - АПОСТОЛ КОЛЧЕВ в състав: Председател-полковник
ГЕОРГИ АРГИРОВ -Окръжен Началник МВР -Плевен и членове: подполковник
ПЕТЪР ВАРКОВ- Зам.Н-к отдел "ЗАТВОРИ"-МВР, подполковник ГЕЧЕВСКИ
руководство Войските на МВР, полковник ГЕОРГИ КУМАНОВ-Началник
ВСО-Белене, подполковник ДОЧО КОЛЕВ -Началник З.О.-Белене, майор ДОВРИ
ЛЕВИЧАРОВ - Зам.н-к управление "Снабдително"-МВР и ст.лейт. ДЕЛЧО
ЧАКЪРОВ - Зам.н-к отделение "ВИ" се събра и работи в пълния си със-
тав на 25,26 и 27 декември 1956 г. и след разглеждане на заповедта
предлага следното:

По пункт I-ви:- Предлага Трудово възпитателното общежитие да се устрои изцяло на обект № "2"- мъже и жени. Мъжете да останат там, където са устроени сега, а жените да се устроят в обекта на оборите.

Мотивите за преместването на жените от обект "Щурчето" на обект "оборите" са следните:

Постройката на обект "Щурчето" подлежи на срутване и не е подходяща за обитаване. Освен това е изолирана напълно от цаба и се намира извън системата на войсковата охрана.

Ръководството на затворническото общежитие се задължава до 1.I.1957 година да освободи един от оборите и го подготви за живеене, в който на 15.I.1957 година да бъдат настанени жените. Освен това, да освободи още два обора до 15.I.1957 година, с цел изолация на женския обект, а останалите обори да освободи напълно до 20.III.1957 година, със цел пълна изолация.

По пункт II-ри- За обзавеждане на Трудово възпитателното общежитие с домакински, станен и постоловичен инвентар комисията предлага ръководството на затворническото общежитие да предаде на трудово възпитателното общежитие инвентара упоменат в приложения списък към настоящето предложение.

По пункт III-ти- Комисията предлага границата между района на Трудово възпитателното общежитие и Затворническото общежитие да бъде съгласно приложената скица. За целта до 15.I.1957 година ръководството на трудовото възпитателно общежитие и затворническото общежитие да сложат отличителни знаци по цялото протежение на границата.

По пункт IV-ти- Комисията предлага в новата сграда да се настанят администрацията на трудово възпитателното общежитие; администрацията на затворническото общежитие; ^{резерва на} вътрешни войски и милицията, а персонала на земеделското стопанство при затворническото общежитие да остане в старата сграда.

Мотиви: По редица основни въпроси ръководството и персонала на двете администрации, вътрешни войски и милицията имат съвместна работа, което налага те да са в непосредствен контакт. Така например: обслужването на затворническото общежитие по линия на ДС, охранителната работа по линия на НМ и Войсковата охрана, а също така и пропускателната система ще поставят на съвместно решение ежедневно редица въпроси. Освен това новата постройка е с по-вече стаи и само тя може да задоволи нуждите напълно.

Двама от членовете на комисията от всичко седем, а именно: подполковник ПЕТЪР ВАРКОВ и подполковник ДЮЧО КОЛЕВ не са съгласни така да бъдат разстанени службите.

По пункт V-ти: Комисията предлага риболова и занаят да остане на земеделско стопанство с двете бази - "гардата" и при застава "Славей". Риболова в острова от страна на служителите се забранява. За лични нужди на служителите от трудово възпитателно общежитие да се закупува риба по същите цени, както служителите от земеделско стопанство и затворническото общежитие.

Столовете да ползват риба от блатата.

Относно сенокоса-земеделското стопанство при затворническото общежитие ще коси в района на трудовото възпитателно общежитие от към застава "Истреб" до канала на скъсаната дига, но се задължава за деня на коситбата да уведоми ръководството на трудово възпитателното общежитие един ден по рано, с цел вземане необходимите охранителни и изолационни мерки.

По пункт VI-ти-Комисията разгледа подробния план на поделение 0650-ВВ относно външната охрана и набелязаните мероприятия по взаимоотношенията свързани с охраната, пропускателната система, движението в територията на острова, охранителните мероприятия и зана и след допълване го възприемат изцяло.

След подписването на плана от Н-ка на Войските на МВР съдия ще бъде предаден за утвърждаване от др. Министър.

10
Относно пропускателния режим и режимните мероприятия се изработи инструкция и утвърди от полковник ГЕОРГИ АРГИРОВ-Окръжен Н-к МВР- Плевен, която влиза в сила от 15.1.1957 година. Един екземпляр от същата прилагаме към предложението.

Комисията предлага служителите на Трудово възпитателното общежитие и Затворническото общежитие да се хранят в столовете на двете поделения на взаимни начала- без да се плащат режийни разноски.

Комисията предлага оградата и двора до мандрата да се предаде на Трудово възпитателното общежитие за склад, без мазето, което да се ползува от Затворническото общежитие за хладилник на риба.

Комисията предлага жилищните блокове № 1 и 4, в които са настанени повече от служителите предвидени за Трудово възпитателното общежитие да се стопанисват и подържат от МВР.

Комисията предлага управление "Снабдително" при МВР да отпусне за нуждите на Трудово възпитателно общежитие две шевни машини и инвентар за обзавеждане на една обущарска работилница, с цел подържане на облеклото и обувките.

Освен това да отпусне една товарна кола "Молотовка".

Комисията счита, че е необходимо ТВО- обект "2" да бъде електрифициран, така както е електрифициран 1-ви, III-ти и V-ти обекти. Отдел "Затвори" разполага с необходимата жица за високо напрежение, но е закупена с оборотни средства. Необходимо е, да се разрешат лимитни средства с цел да се електрифицира обект "2". Ако това е невъзможно комисията предлага управление "Снабдително" -МВР да потърси възможности за набавянето на обект "2" с един дизелов мотор 52 к.с. и необходимото гориво.

с.Велене, 27 декември 1956 год.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА:

Н-к Окръжно управление МВР-

Полковник:

1. Началник ТВО-

Полковник:

0. М. 2. Началник затвора:

Подполковник:

Ч Л Е Н О В Е :

0. М.

3. Зам.Н-к отдел "Затвори"-

Подполковник:

4. Представител УВ-МВР-

Подполковник:

5. Зам.Н-к у-ние "Снабдително"-

Майор:

6. ЗАМ.Н-к отделение "ВИ"

от.лейтенант:

УТВЪРЖДАВАМ:
ОКРЪЖЕН НАЧАЛНИК МВР
Полковник: *Т. Ангелов*
27 XII. 56г. Плевен

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

И Н С Т Р У К Ц И Я

По пропускателния режим и режимните мероприятия на Трудово възпитателното общежитие и затвора в с. Белене, Свищовско.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. За контрола по влизането и излизането на лица и превозни средства в района на Трудово възпитателното общежитие и затвора, както и на о-в "ПЕРСИН" се организира контролно-пропускателна служба.
2. Назначението на контролно-пропускателната служба е да осъществи строг контрол и порядък по отношение допускането на лица и превозни средства към и от о-в " ПЕРСИН" и не се допусне влизането и излизането на лица, които нямат право да посещават ТВО, затвора и обектите на о-в "ПЕРСИН".
3. Контролно-пропускателната служба има задача да не допусне контакт на затворници с възворени и др. неслужебни лица в района на ТВО и затвора, както и застояването на граждани и др. лица в и в близост на района.
4. Пропускането на лица и превозни средства се извършва среду установени образци пропуски. Съдите се променят и заверяват по реда устновен в настоящата инструкция.
5. Ръководството и контрола на пропускателната служба за ТВО, затвора и о-в "ПЕРСИН" се осъществява от В-ка на ТВО, а тая на 1-ви, 2-ри и 5-ти обекти от съответните началници на обекти.

II. ОРГАНИЗАЦИЯ И ЗАДАЧИ НА КОНТРОЛНО-ПРОПУСКАТЕЛНАТА СЛУЖБА.

За осъществяването на контролно- пропускателната система се учредява денонощен наряд- контролно-пропускателен пункт *КПП* /, както следва:

За района на ТВО и затвора от личния състав на народната милиция предначалена за вътрешната охрана, състав: 7 мл. сержанти и

един сержант / к-р отделение/.

3а обектите 1-ви, 2-ри и 5-ти от надзорно-строевия състав, за денонощи² по трима надзиратели, които се сменят по реда установен от Н-ка на обекта.

7. За влизане и излизане на острова през канала се определят два коридора, първия срещу администрацията на ТВО и затвора, а втория 700 м. източно от гарнизон № 1 на ВВ срещу о-в "Предела". Коридорите се обозначават.

8. За контрола по преминаването на моста / коридор № 1/ се учредява денонощен контролно-пропускателен пост от надзорно-строевия състав на затвора, който се разполага на левия бряг от ръкава на р. Дунав на 80-100 м. източно от монтажната работилница.

9. При наводнение и необходимост за преминаване от коридор № 2 се учредява временен дневен контролно-пропускателен пост от надзорно-строевия състав на ТВО, който се разполага на левия бряг от ръкава на р. Дунав.

10. При належаща нужда/ наводнение, евакуация и др./ могат да се установят допълнителни временни контролно-пропускателни постове след съгласуваност между Началника на ТВО и затвора и уведомяване командира на поделението от ВВ.

11. За движение на служебни и други лица получили задача или разрешение да се придвижват към обектите на острова се определят маршрутите:

а/ За I-ви обект

- Маршрут № 1- монтажната работилница, пътя в северно-източно направление към жилищата на обекта;

- Маршрут № 2, само за превозни средства при лоши атмосферни условия / вода, кал и др./- монтажната работилница, пътя северозападно към гарнизон № 3, източно от същия, пътя към жилищата на обекта;

- Маршрут № 3- пътя източно от монтажната работилница към Гонково гърло.

б/ За II-ри обект

- Маршрут № 1- монтажната работилница, пътя северозападно към жилищата на първи обект, оборите, жилищата на втори обект;

- Маршрут № 2- само за превозни средства при лоши атмосферни условия- монтажната работилница, пътя северо-западно към гарнизона № 3, пътя към 25 л. застава и тоя към жилищата на обекта.

в/ За граничната застава-маршрутите определени за втори обект.

г/ За поделението на ВВ

- за гарнизони № 1 и 2 - монтажната работилница
пътя по южния бряг на о-в Церсин.

- за гарнизон № 3, монтажната работилница, пътя
северозападно към гарнизона.

13. Маршрутите за движение на служебните наряди
/войскови, милиционерски и тези от надзорно-строевия състав/ свър-
зани с войсковото прикритие, охраната на границата, конвоирането
и съпровождането на работните групи от затворници и въдворени;
ежедневно се определят от съответните началници. При определянето
на маршрутите и районите на месторобота и служене за тези в бли-
зост на поделението и обектите следва да има пълна съгласуваност
особено при нощни и лоши атмосферни условия /мъгла, снеговалеж
и др./ с цел да не се допусне контакт между затворници и въдво-
рени и взаимни стълкновения между различните служебни наряди.

14. Плавателните съдове без понтоните на обекти
и рибарските лодки на ТВО и затвора се съхраняват през нощта на
пристание - десния бряг от ръкава на р. Дунав срещу административ-
ната сграда на ТВО и затвора. Същите се охраняват от милиционер-
ския състав, а контрола по прибирането на плавателните съдове се
възлага на дежурния офицер по ТВО и затвора. Понтоните на обекти-
те и рибарските лодки се прибират на определени места от начални-
ците на охраната на обектите и се намират **под** непосредствен конт-
рол на милиционерския състав.

15. Маршрутите на плавателните съдове се опреде-
лят ежедневно от съответните началници за което преди излизането
им се уведомява дежурния по ТВО и затвора и командира на ротата
от ВВ в прикритие.

Движението на плавателните съдове превозещи зат-
ворници и въдворени без охрана се забранява.

16. Движението на затворници и въдворени през
нощта в района на естрова с изключение на тези определени за дено-
нощна работа и камираци се под охрана е забранено.

17. Контролно пропускателния пост в района на
ТВО и затвора не допуска едновременно извеждане и въвеждане на
групи от затворници и въдворени за конвоирането им извън ТВО и
затвора с цел да не се допусне контакт между същите

Да не се допуска извеждане и приемане в ТВО и
затвора на затворници и въдворени при нощни условия. При евентуал-
но пристигане на групи се организира охраната им на ж.п. гара Деле.

не. Машините групи в състав до 20 човека - се приемат.

18. Излизанията и влизанията на лица, затворницих вътърени и превозни средства да се извършват през един вход.

За контрол по изпълнението на контролно-пропускателната система и режимните мероприятия периодически, най-малко един път в седмицата се назначават подвижни наряди /дозорни двойки или единични лица проверяващи/ от милиционерския състав в територията на острова и вътрешни войски в района на бреговете ивица /забранената зона/.

III. РЪД ЗА ДОПУСКАНЕ НА ЛИЦА И ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА:

19. Пропускането на служители на МЕР, Министерство на правосъдието, военнослужащи, затворници, въдворени и др. лица се извършва срещу пропуски и служебни документи както следва:

- за служителите от ДС, офицерския състав, от Народната милиция, офицерския и сержантски състав от вътрешни и гранични войски срещу служебните им карти;

- сержантския и релови състав от народната милиция, войските и надзорно-строевия състав срещу постоянни безименни пропуски съпроводени със служебни карти или служебни бележки;

- служителите от администрацията на ТВО, затвора и войските срещу постоянни именни пропуски;

- превозните средства се допускат срещу материални пропуски издадени от съответните началници;

- затворници и въдворени се пропускат срещу специален образец пропуск издадени от началника на ТВО и затвора, а групите за конвоиране и работа извън острова с конвой и охрана;

- войсковите команди се допускат като се проверява само старшият на командата;

- допускането на лица от други служби учреждения, министерства и граждани се допускат само след разрешение от началника на ТВО и затвора срещу еднократен пропуск издаван от дежурния по КЦП, като последния уведомява дежурния офицер по ТВО и затвора.

20. Вещите носени от служителите при ТВО, затвора и войските не се проверяват. При съмнение военнослужащите се отправят към командира на ротата - БВ в прикритие, а останалите служители към дежурния офицер за проверка. Освен това периодически не повече от два пъти в месеца по указание на началника на ТВО и затвора могат да се извършват проверки на багажите занасяни през КЦП. Тези проверки се извършват от дежурния офицер, а за военнослужащите съвместно с командира на ротата - БВ в прикритие.

21. При влизане и излизане през КПП всички лица и военнослужещи са длъжни предварително да показват пропуските си и служебните карти, при липса на такива последните макар и познати на дежурния и часовия на КПП не се допускат без разрешение на дежурния офицер.

22. За началник на КПП се назначава сержант от милиционерския състав. Той е подчинен на началника на ТВО. Отговаря за организацията и строго спазване на настоящата инструкция. Системно проверява дейността на личния състав определен за изпълнение на КПС.

IV. ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЕЖУРНИЯ И ЧАСОВИЯ ПО КПП,
РЕД ЗА ЗАДЪРЖАНЕ И УПОТРЕБА НА ОРЪЖИЕ:

Води необходимия отчет на пропуските и документацията по контролно-пропускателната система.

23. За дежурен по КПП се назначава мл.сержант от милицията, който носи службата в продължение на 8 часа и се сменя по реда установен от началника на охраната по милицията. Той при носене на службата е непосредствено подчинен на началника на КПП, а чрез него на дежурния офицер и до старшите пряки началници. По време на носене на службата изпълнява заповедите и разпореденията от дадени му само чрез началника на КПП и дежурния офицер. В дейността си се ръководи от изискванията на настоящата инструкция и задълженията, определени в таблицата за особениите му длъжности и тях на часовия утвърдена от началника на ТВО - приложение № 1.

24. За часови на КПП се назначава мл.сержант от милицията. Той е подчинен на началника на КПП и дежурния офицер. Изпълнява задачите определени в таблицата за особениите му длъжности - приложение № 1.

25. При съмнения в подправка на документи и пропуски или фалшифицирани такива, притежателите им се задържат и предават на дежурния офицер.

Лицата извършващи опити или преводи снимки и тези опитвачи се да влезат или излезат извън КПП в района и в близост на ТВО и затвора без разрешение на началника на ТВО. /за снимките/ също така се задържат.

26. Обиските на задържаните лица /без военнослужещите се извършват от милицията на определеното за тази цел място.

27. При обстановке пропускателното и излизането на затворници, външнорекви и др. лица през КПП без разрешение на началника на ТВО и затвора се забранява. Военнои и милиционерски състав и служители на ТВО и затвора се пропускат безпрепятствено, а тези, които дежур-

ния по КДН лично не познато се проверяват.

Настоящата инструкция влиза във сила от 15.1.1967 г.

НАЧАЛНИК ТРО:

Г. Кушанов

ПОМОЩНИК:

1. НАЧАЛНИК ЗАВОРА:

ПОМОЩНИК:

Т. Кочев

СЪГЛАСНИ:

2. Представител ЗВ

Козмов Г. Геродеев

Отпеч. в 5 экз.

1-5 № екз.

Изпълнен

Кан. *В. Сивачев*

В. Сивачев

Из архивите на ДС

144

СПИСЪК

На домакинския и канцеларски инвентар,
който затворническото общество с. Белене
следва да предаде на ТВО- Белене.

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ	МЯРКА	КОЛИЧЕСТВО	ЗАБЕЛЕЖКА
1	2	3	4	5
1.	Двуколни каруци	бр.	14	комплект заедно с амуницията
2.	Коне впрегатни	"	34	
Д.	Коне ездитни	"	12	4 ездитни коне от тези се дават на 0650-ВВ
4.	Двуколки	"	2	комплект заедно с амуницията
5.	Врички	"	1	с амуницията
6.	кабриолети	"	1	"
7.	лодки гребни	"	3	
8.	Понтони	"	20	
9.	Колички железни	"	430	
10.	Тарги	"	500	
11.	Лопати прави	"	500	
11.	Лопати криви	"	500	
13.	Мотики	"	200	
14.	Брадви	"	250	
15.	Джаги	"	10	
16.	Сърпове	"	500	
17.	Коси	"	20	
18.	Вили дървени	"	50	
19.	Вили желязни	"	10	
20.	Киркобрадви	"	25	
21.	Кирки	"	20	
21.	Наковални за коси	"	5	
22.	Чукчета за коси	"	5	
23.	Калестирки	"	60	
24.	Кофпомпи	да си останат тези на сградите		
25.	Лейки градинарски	"	15	

27. Ножици лозарски	броя	5	
28. Рамки за парници	"	200	
29. Точила -жкамък	"	4	
30. Тесли	"	30	
31. Термометри	"	1	
32. Точила - шмиргел	"	3	
33. Точила -уравнител	"	2	
34. Чукове разни	"	55	
35. Вички	"	20	
36. Канчета зидарски	"	30	
37. Мистрии	"	30	
38. Отвеси	"	15	
39. Нивелари	"	3	
40. Чукове от 5 кгр.	"	5	
41. Наковални ковашки	"	2	
42. Крави за мляко	"	4	
43. Банциг малък	"	1	до първи май ще продължи да се ползува отзаворе
44. Вентилатори	наличните в сградите		
45. Разузн.кола ГАЗ-67-1	"	1	
46. Вбра	"	6	Освен тези които ползуват милицията, ДС и обект 2
47. Столове	"	14	"
48. Масички - гарнитура	"	2	"
49. Печки заедно с тръбите	"	4	"
50. Легла пружинени	"	5	" заедно с постелното имущество.
51. Газени лампи с шишета	"	8	"
52. Телефонни апарати	"	5	"
53. Помпи 6 цола	"	2	комплект
54. Помпи 3 цола	"	2	"
55. Двигатели за помпи	"	3	"
56. Агрегати за осветление	"	2	"
57. Ботуши гумени номи	цифта	60	
58. Лопати за понтони	броя	15	5 здрави 10 надени
59. Железни каси	"	5	
60. Впрегатни волове	"	4	
61. Волски коли	"	2	
62. Шейна	"	1	служебната
63. Кърпи за лице	"	5	
64. Газени фенери	"	10	

65. Моторница "ЧАВДАР" " 1 която е в ремонт, ще бъде предадена в пълна изправност от ръководството на З.О., а до тогава ТВО ще се обслужва от моторница "ВИОЛЕТА".

ЗАБЕЛЕЖКА: Имуществото, което се намира в обект № 2 и не е упоменато в настоящия списък остава собственост на ТВО.

с. Велене, 27.XII.1956 год.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
НАЧАЛНИК ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ МВР-

Полковник: *Т. Ангелов*

ЧЛЕНОВЕ:

1. Зам.Н-к отдел "ЗАТВОРИ"-МВР

Подполковник: *[Signature]*

2. От Войските на МВР

Подполковник: *[Signature]*

3. Началник ТВО -

Полковник: *Гушаков*

4. Началник З.О.-

Подполковник: *[Signature]*

5. Зам.Н-к у-ние "Снабдително"-

Майор: *[Signature]*

6. Зам.Н-к отделение "ВИ"-

Ст. лейтенант: *[Signature]*

КОМИСИЯ:

Отпечатано 5 ека.

Строго секретно!

Екз. № _____

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО:- духа и настроението на въдворените контрареволуционери при под. 0789-МВР с.Белене, Свищовско, към 7.III. 1957 година.

Концентрирането на известна част от контрареволуционните елементи от страната тук в Белене-естествено е че те започнаха коментари по редица въпроси от вътрешен и международен характер. Докато на тях не им беше съобщено официално, че те са въдворени за срок от една година, основния въпрос по който се коментираше, това бе въпроса около тяхното стоене тук в обзектите. Всред средата на болшинството от адвокатите, независимо от тяхната политическа принадлежност, се коментираше че всички ще бъдат освободени след изтичане на срока, който е бил определен от Главната прокуратура спрямо тяхното задържане. Що се отнасяше до това, че тук отново се открива ТВО, болшинството от тях смятаха, че първо на тоя въпрос ще реагира ООН. Освен това, не било присъдно на една социалистическа държава, която най-официално е закрила лагерите, сега пак на нова сметка да ги открива. Горните въпроси се коментираха от адвокатите МАРКО ДАНАИЛОВ, ХРИСТО МАНАФОВ, РАЙЧО АПОСТОЛОВ, МАНОЛ ЖУРНАЛОВ и др.

След съобщаване на сроковете им, някои започнаха да виждат вината си и когато бяха викани на разпит открито си я признаваха. Въпреки това, някои от средата на земеделците - опозиционери продължаваха да мислят, че тяхното стоене тук е въпрос на дни. За това им даваше повод да мислят, че е така неразрешаването да получават и пишат писма. Когато по-късно се уреди и тоя въпрос, почти всички се убедиха и разбраха, че тяхното стоене тук не е въпрос на дни или месеци. В това отволение, изключение прави само ХРИСТО СТОИЧЕВ, който и сега продължава да очаква освобождение.

При идването на др. ДОНЧЕВ, заедно с ръководството на поделението съгласувано бе и се взе решение да се изгради просветен актив, който да се занимава с въпроси свързани с политико-просветната дейност сред въдворените. Такава комисия се изгради в следния

4

състав:

1. АТАНАС ХАДЖИ ПОПОВ - Председател.....ВЗНС/о/
2. ИВАН В. НЕМЧЕВ - секретар .....ВКП
3. КРУМ НЕВРОКОПСКИ - член.....ВЗНС/о/
4. ГОСПОДИН НИКОЛОВ КОЛАРОВ- член .....ВЗНС/о/
5. НИКОЛА НЕД. ЗЕЛЕЗГОРОВ - член .....ВЗНС/о/
6. ГЕОРГИ ТОДОРОВ АРАКЧИЕВ.....ВЗНС/о/
7. ТРИФОН ТОДОРОВ ТРИФОНОВ.....ВЗНС/о/

Уреден беше и въпроса- желаящите от въдворените могат да се абонираат за вестници.

По това време , в пресата бе отпечатано решението на IV Конгрес на ОФ. Разрешено бе на просветния актив да събере всички въдворени в едно от спалните помещения и разгледат решенията.

✓ На 20.II.1957 година се събират всички въдворени и решенията се прочитат от члена на просветния актив КРУМ СПАСОВ НЕВРОКОПСКИ. По така прочетените решения , пръв взема думата за изказване ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ- бивш министър, който казал: "Моето изказване ще свързва с уводната статия на в. "Работническо дело" от 7.II.1957 година, в която се засягат отношенията между земеделци и комунисти. От тази статия аз виждам, че се открива нова ера в отношенията между комунисти и земеделци. Новото в тази ера се изразява в това, че статията е написана в духа на единния фронт датиращ още от 1923 година. В тази статия виждам, че се отварят вратите на ОФ отново да бъдат приети онези земеделци-опозиционери , които са се осъзнали и порицали грешките си. Под такава статия мога спокойно да си сложа подписа в знак на одобрение". Понатаък в своите изказвания той подчертал необходимостта от едно приобщаване на всички земеделци -опозиционери към ОФ. Подчертал е , че ръката която им се подава сега, те трябва да се възползват от това положение, да поемат тази ръка и работят дружно с комунистите под знамето на ОФ. Тия негови изказвания, неведнаж са били прекъсвани от аплодисменти в знак на съгласие и одобрение това изказване. След ХРИСТО СТОЯНОВ са се изказали и въдворените НИКОЛА ЙОТОВ, ГЕНЧО ПАНЧЕВ, МИХАИЛ ДОМОЗЕТОВ, АСЕН ВОЖКОВ, СПАС НАЙДЕНОВ, ИЛИЯ НИКОЛОВ ИВАНОВ, ДИМИТЪР КОЦЕВ, ГЕОРГИ АРАКЧИЕВ. Всички те , в своите изказвания са подкрепили изказването на ХРИСТО СТОЯНОВ.

След така проведеното събрание, проведохме редица срещи с въдворени. От разговорите , които водихме стана ясно, че всички земеделци , без изключение, напълно одобряват и възхваляват изказването на ХРИСТО СТОЯНОВ. Всички смятат, че изказването на ХРИСТО СТОЯНОВ е достатъчно искрено и откровено. Когамо провеждахме среща с някои от въдворените , които не произхождат от опозиционните среди на ВЗНС,

те говореха точно обратното. Така например, ХРИСТО МАНАФОВ-демократ ВАСИЛ КУВАДИНОВ и др. такива смятаха, че изказването на ХРИСТО СТОЯНОВ е една демагогия. Те определено заявяваха, че ХРИСТО СТОЯНОВ с това си изказване се е стремил да привлече на своя страна всички земеделци и когато утре се наложи да се решават въпроси около ХРИСТО СТОЯНОВ, то съдия да получи подкрепата от последните.

Няколко дни след провеждането на събранието ХРИСТО СТОЯНОВ беше извикан от Н-ка на поделението - полковник КУМАНОВ в мое присъствие. Разговора, който води полковник КУМАНОВ с ХРИСТО СТОЯНОВ беше свързан с въпроси около неговото вдворяване. В отговорите, които даваше ХРИСТО СТОЯНОВ определено се чувствуваше лаврирането му, като с това искаше да подчертава, че неговото вдворяване не е свързано с никаква особена консумирана дейност. Когато му се поставяха въпроси да каже спкакво е свързано неговото идване тук, той продължаваше да отрича че има никаква вина. Когато полковник КУМАНОВ му постави въпроса какво той е говорил пред МУРАВИЕВ и някои други, той изпадна в неудобно положение и тогава беше принуден да признае и отчете грешката си.

Събранието, което се проведе на 20 февруари даде известен подтик на голяма част от земеделците - опозиционери, да почнат само на думи да изразяват приобщаването си към ОФ, като това приобщаване винаги го свързваха с името на ХРИСТО СТОЯНОВ.

Имаше земеделци, като СТОЯН ВОЖКОВ, СТРАТИЯ ТОДОРОВ, ИВАН ГЕНЧЕВ, АТАНАС ПОПОВ АТАНАСОВ и др. такива, да се отнасят с едно резервирано отношение към всичко онова, което правеше ХРИСТО СТОЯНОВ.

След оповестяване на декларацията и заявлението на Партийните и Правителствени делегации на СССР и България в Москва, също така беше разрешено на вдворените да се съберат и разгледат тези документи.

На 5 март 1957 година се проведе събранието на което присъствува Н-ка на обекта - капитан ПЕТЪР ГОГОВ и Зам.н-к отделение ДС - лейт. В. Митев. Трябва да отбележим, че при провеждане на събранието успява да се промъкне незабелязано криминалният вдворен ЖЕЛЯЗКО ХРИСТОЗОВ, който след прочитане на документите направи изказване. В изказванията си той направи анализ на събитията, като започна още от Кримската война, Поради това, че изказванията му не бяха свързани с дневния ред, на няколко пъти беше предупреждаван да спре. При изясняване въпроса за култа към личността дословно каза: " Сталин, това не е нищо друго освен един чърчиловец. Що се отнася до нащо вдворяване, аз искам да кажа, че горе по върховете има ве малко "имренагевци" и вместо те да бъдат тук, нас ни дока-

раха". Изказването му взмути всички присъстващи и той бе принуден да прекрати. На това събрание, освен ЖЕЛЯЗКОВ се изказа и ДОМОЗЕТОВ. След изказването на ХРИСТОЗОВ необходимо беше представител от администрацията да вземе отношение по това негово нагло изказване. По този въпрос взе думата лейт. В. Митев, който обясни кой е ХРИСТОЗОВ и защо е докаран тук. По същия въпрос взе отношение и Н-ка на обекта капитан ГОГОВ, който каза, че това е един невменяем човек и е допуснато той да се промъкне тук и да говори неелепости без знанието на администрацията. Поради това, че времето беше напреднало, разреши се на вдворените на следващата вечер да продължат своите изказвания. И действително на 6 март 1957 година отново се събират всички вдворени. На това тахно събрание пак присъствах лейт. В. Митев и капитан П. Гогов. Събранието беше открито от председателя на просветния актив-АТАНАС Х. ПОПОВ, който запита кой иска пръв да се изкаже. През това време ТРИФОН ТРИФОНОВ се обажда и казва, че ХРИСТО СТОЯНОВ вдига ръка и иска да се изкаже пръв. Вземайки думата, ХРИСТО СТОЯНОВ гордо, гордо отива и застава в центъра на помещението и започва с думите: "Граждани началници, господа, драги колеги, аз искам да се изкажа по декларацията, по въпроса за мира и контрареволуцията в Унгария! В своите изказвания ХРИСТО СТОЯНОВ беше много обширен и изказванията му бяха наситени с лиричност. Служи си не малко с шмената ЛЕРМОНТОВ, ПУШКИН, ДОСТОЕВСКИ, БОТЕВ, ЛЕВСКИ, РАКОВСКИ и др. На няколко пъти шмена: "ние земеделците напълно одобряваме този политически акт на нашето Правителство". С това той искаше да изрази мнението на всички останали земеделци. Накрая той още веднаж подчерта, че той напълно бил съгласен да поеме ръката на ОФ и заработи честно и искрено. След ХРИСТО СТОЯНОВ се изказаха: ЛЮБЕН ПАУНОВ, МИХАИЛ ДОМОЗЕТОВ, ГЕОРГИ ПАНЧЕВ, ВАСИЛ КУВАДИНОВ, НИКОЛА ХОДЖОВ, ИВАН ГЕОРГИЕВ. От изказванията на всички пролича, че те одобряват декларацията. Направи впечатление изказването на ИВАН ГЕОРГИЕВ, в което освен това че одобрява декларацията, подчерта че е необходимо в изказванията всички да отчитат и своите грешки, като същевременно направи забележка, че в изказванията си ХРИСТО СТОЯНОВ не е бил самокритичен. По изказванията взеха отношение Н-ка на обекта - капитан П. Гогов и лейт. В. Митев.

Капитан П. Гогов опроверга слуховете, че вдворените ще бъдат освободени най-късно до 21. III. т. г., а лейт. В. Митев разобличи демагогските изказвания на ХРИСТО СТОЯНОВ.

От постъпилите агентурни материали и проведените среди след събранието е видно, че една част от бившите хора смятат, че изказването на лейт. БОРИС МИТЕВ не е дало възможност на земеделците опозиционери да продължат демагогските си изказвания, че управление то на поделениято е разбрало поведението на земеделците-опозиционери

4

начело с ХРИСТО СТОЯНОВ. Другата част , а именно ж земеделците опозиционери , смятат , че това изказване е станало спирачка на понататъшните им изказвания. От донесение на д.з. "Петър." е видно , че самия ХРИСТО СТОЯНОВ непосредствено след събранието , се е чувствувал много неразположен , което и наложило през ноца на няколко пъти да му се дават лекарства. Изказал се е пред последния,* че той можел да отговори на всички поставени му въпроси във връзка с неговото вдворяване , обаче това му било забранено да говори от Зам.м-ра КУМВИЛИЕВ и М-ра на Вътрешните работи.

Трябва да отбележим , че има земеделци , които са се обособили в отделни групички и не са съгласни с това , което говори Христо Стоянов. Така например , една част са се приобщили към КИРИЛ ЙОСИФОВ ПОПОВ , а други с НИКОЛА ДИМИТРОВ ОПИЧКОВ и считат , че не е правилно да се излиза открито с декларация за приобщаване. Горното е видно от донесението на д.з. "Темелков".

9 март 1957 год.
под.0789-МВР-Велене

ИЗГОТВИЛ :

Зам.Н-к отделение ДС-
лейтенант:

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: духа и настроенито на вдворени-
ните контрареволуционери при под.0789-
МВР с.Велене, Свищовско, към 7.IV.57 год.

През изтеклия период духа и настроенито на вдворени-
те контрареволуционери се нарязва в следното:

Благоприятното време за полска работа позволи да се из-
ползува най-рационално труда на вдворените. Заангажирането на пос-
ледните в работа намали тяхния дух да се коментират ежедневно поли-
тическите вътрешни и международни събития. Освен това от наша страна
започнаха по чести привиквания, с цел даване линия на поведение,
сами вдворените да пристъпят към открито отчитане на извършените от
тях престъпления. За целта бяха извикани по видните лидери от типа
на ВЗНС/о/, легионери, офицери и др. такива. Така например, земедел-
ците: СТОЯН ГЕОРГИЕВ БОЖКОВ, СЛАВИ ПОП ИГНАТОВ, СТРАТИ ДИМИТРОВ, ИВАН
КОСТОВ СТРАХИНОВ и др. такива, по време на беседите бяха основному
разобличени, като врагове на народно-демократичната ни власт. Някои
от тях направиха опит да отчетат някои от своите грешки, какъвто
беше например случая с ИВАН КОСТОВ СТРАХИНОВ. Лидерите от типа на
легионерите, като ВАСИЛ ИВАНОВ МАТЕЕВ КРАЙЧЕВ, ГЕОРГИ ВОЦОВ НЕНОВ,
МАНОЛ ТОДОРОВ ЖУРНАЛОВ, ФИЛИП ВАСИЛЕВ ХРИСТОВ ФИЛИПОВ и др. по време
на водените с тях беседи се стремяха убедително да ни говорят, че
са се отказали от легионерските разбирания и схващания, но когато
им се поставяше въпроса да изкарат на показ тия тяхви схващания и
разбирания, категорично отказваха. Това даваше повод ясно да се раз-
бере, че все още не са се отърсили от тяхните схващания и разбирания
като легионери.

От получените агентурни и др. такива данни през изтеклия
период е видно:

От донесение на агент "Трендафи" е видно, че след разпита
СТОЯН БОЖКОВ, ИВАН СТРАХИНОВ и СЛАВИ ПОП ИГНАТОВ, коренно са промени-
ли държавието си сред останалите вдворени. По-нататък в донесението
се посочва, че със СТРАТИ ДИМИТРОВ се движат всички младежи, но
какви им са разговорите още не може да се разбере.

Във второто си донесение ни съобщава, че около СТРАТИ ДИМИТРОВ се събират НИКОЛА ФИЛИПОВ, ЯНКО ЖЕЛЕВ, СИВО ИВАНОВ ЧОПАРОВ, ГРИГОР МИЛАНОВ ГУРКОВСКИ, АТАНАС ИВАНОВ ЛЕРИНСКИ, ИВАН ЦВЕТАНОВ ГИНЧЕВ, ИВАН ГЕОРГИЕВ ТИТЕВ и др., но какви им са разговорите още не може да се разбере.

Съобщава ни, че в много близки отношения с КОСТА МУРАВИЕВ е ИВАН ДЕЛИЙСКИ, които си говорят само вечер. ДЕЛИЙСКИ е много уплашен за семейството си, да не би да бъде изселено от София.

От донесение на Л. Паунов е видно, че ХРИСТО СТОЯНОВ е изказал своето недоволство от администрацията пред въдворените, затова че бил разобличен в двуличие и че за в бъдаще щял да се затвори в себе си. Също така източника ни информира, че след разпита ИВАН КОСТОВ СТРАХИНОВ е казал пред въдворените, че те трябва по отделно да отчетат своите престъпления, обаче на това му изказване се противопоставил ИВАН....., който казал, какво ще се разкайваме, ние сме невизни. Ако се разкаем ще ни образуват дела и в затвора ще идем.

От донесение на агент "ПЕТРОВ" е видно, че когато последния е беседвал с ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ СИРАКОВ по въпроса за приобщаването, СИРАКОВ му отговорил, че не можел да се приобщи и че може костите му да останат тук, но пак няма да се приобщи към дневната власт.

От донесение на агент "ТАЧЕВ" е видно, че въдворения ДРАГАН ДОНЕВ КАРАСЛАВОВ постоянно шета между младежите и им казва: "Саботирай работата, пести сили и прахосвай време". На забележките на по-възрастните той се нахвърлял с обидни думи. Понататък източника ни информира, че в бригадата която работи той се е образувало едно звено от членове на ВЗЭС/о/- ръководено от ДИМИТЪР НЕДЯЛКОВ СИРАКОВ и ЛЮБЕВ ВОЯНОВ, които не излизат на яве, но посредством по-младите: ДРАГАН ДОНЕВ КАРАСЛАВОВ, ДОНЧО и БОРИСЛАВ КОМИТОВИ, се стреми да внедрява на всички да не изпълняват общите разпоредби на управата, предавани чрез бригадите. Що се отнася до изказванията на легионерите, то за сега последните не правят такива. Разпространител на партенки е въдвореният НИКОЛА ГАНЧЕВ КУРТУКЛИЕВ. А БОРИС ДИМИТРОВ ГИКОВ сее изказал пред с.с., че тука му е добре, защото нямам загуба от това.

Пред агент "ЛИРА" са се изказали ПЕТЪР ИВАНОВ КЪОСЕИВАНОВ и ИЛИЯ РУСЕВ ЧОРЕВ, като първият подчертал че международната обстановка е натегната и неблагоприятна за тяхната бъдеща съдба, а втория е казал, че е съгласен да стои тука по-вече, но да излезе с чест.

От писмената информация, която ни дава НИКОЛА КОНСТАНТИНОВ ЙОТОВ ЛУЛОВ е видно следното: Когато е водил разговор със СТОЯН БОЖКО СПАС НАЙДЕНОВ, КИРИЛ ЙОСИФОВ ПОПОВ, всички са изказали желание за приобщаване. Създадено е било общо настроение за приобщаване.

Като най-непримирливи стегната е групата на геметовците-СТОЯН БОЖКОВ, СИВО ЧОПАРОВ, СТРАТИ ДИМИТРОВ, НИКОЛА ДРАГНЕВ, НИКОЛА РИГОВ, ИВАН ТИТЕВ, СЛАВИ ПОП ИГНАТОВ, АТАНАС ЙОРДАНОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ, ИВАН ПЕЯЧЕВ, КИРИЛ ПОПОВ и др.

Друга група е по линия на "Врабча", към която група са: КОСТА МУРАВИЕВ, ИВАН ДЕЛИЙСКИ, СТРАХИЛ ГИЧЕВ, ДИМИТЪР КОЦЕВ, РАЧО ЧАЛАМАНОВ, НИКОЛА ЧАКЪРОВ и др.

С МУРЪВИЕВ държат връзка двама социалдемократи ПЕТЪР БРАТКОВ и СИМЕОН ПЕНКЪВСКИ, като първия е особено непримирим и твърд. С Муравиев освен горните въдворени, държат връзка и бивши демократи, като по твърди и непримирими са: ХРИСТО МАНАФОВ, ПЕТЪР КЪОСЕИВАНОВ и ВЛАСАКИ МАВОВ.

За ХРИСТО СТОЯНОВ източника ни донася, че си остава враг на ГЕОРГИ ТРАЙКОВ. Към него сляпо е привързан ПЕТЪР ЖИВКОВ.

За офицерите ни уведомява, че между тях не се очертават никакви групи и много от тях са за приобщаване, като такива сочи оз полковник АСЕН БОЖКОВ, морския офицер ГЕНЧО ПАНЧЕВ, о.з. полковник СПАСОВ, ГРОЗДАН ГРОЗДАНОВ и др.

По негова преценка решително за приобщаване са: АТАНАС х. ПОПОВ, ТРИФОН ТРИФОНОВ, ДИМО ЖЕЛЯЗОВ ИВАНОВ, ЖЕКО БОРИСОВ ЖЕЛЯЗОВ, ГЕОРГИ ТОДОРОВ АРЪКЧИЙСКИ, СПАС НАЙДЕНОВ НЕДКОВ, ЛЪБЕН ДИМИТРОВ ПАУНОВ, МИХАИЛ ДОМОЗЕТОВ ХРИСТОВ, ДИМИТЪР ИВАНОВ МИХАЙЛОВ, ГОСПОДИН НИКОЛОВ КОЛАРОВ, АСПАРУХ ИВАНОВ ВЛАХОВ и др. За себе си решително говори, че той е за приобщаване към ОФ.

В писмена форма ни донася и о.з. полковник КУВАДИНОВ за прояви на някои въдворени. По отношение на политическите групировки ни донася, че между ХРИСТО СТОЯНОВ и КОСТА МУРАВИЕВ се е съдало известно недоволство. Сам ХРИСТО СТОЯНОВ доста се е изолирал и е крайно въздържан в разговорите си.

По повод фелетона във в. "Отечествен фронт" озаглавен "Отложена екзекуция", Лъбен Янакиев е казал: "Със гласуваното доверие на ГИ МОЛЕ от Френския парламент от него се иска да свърши една черна работа и даде малко робски труд. Точно това се иска сега и от нас, а именно да се обезпечим политически и да дадем робски труд, каквото вършим".

ДИМИТЪР СИРАКОВ се е изказал така, че до 20.III.1957 год. стоенето на въдворените се считало като краен прокурорски законен срок а от сега нататък започват сроковете на беззаконията. Съдия се счита, като подбудител на някои младежи, като ДРАГАН ДОБЕВ ДРАГАНОВ КАРАСЛЕВО и други.

4.-

9

По някои от изнесените данни са взети административни мерки, а по други са набелязани агентурно - оперативни мероприятия, с цел доизясняването им.

С цел разкриване, разобличаване замислите от страна на въдворените контрареволуционери са набелязани кандидати за вербовка, като за целта писмено сме уведомили началниците на съответните управления от където са изпратени лицата иВ-ка на III-то управление ДС-София, с оглед съгласувано провеждане на вербовките.

Велене, 9 април 1957 год.

СЪСТАВИЛ-
ЗАМ.Н-К ОТДЕЛЕНИЕ ДС-
лейтенант:

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: проведената религиозна дейност
от вдворените сведеници при поделението.

Ръководството на поделението бе сигнализирано за проведени религиозни обряди сред вдворените от православните свещеници АВТОН ПОПОВ, ХРИСТО МИНЧЕВ и ИВАН ПИЧТЕВ.

На 23 и 24 април 1957 година от Н-к I-ви отдел, III-то управление ДС- Иван Димитров и лейт. Борис Митев- Зам.н-к отделение ДС при поделението се проведе разследване и установи:

Възползвайки се от добрия режим, предвиден от проекто-правилника на поделението, горепосочените свещеници без всякакво разрешение и знание на ръководството организирват и провеждат религиозен обряд на 20 април 1957 година.

На 20 април през деня сведениците се договарят, не провеждането на обряда следва да се извърши през ноща срещу 21 април в 12 часа. През деня, с изключение на анархистите, и още някои други по възрастни и болни вдворени, всички останали са си купили свеци и се подготвят да участвуват в провеждането на обряда. Вечерта ДРАГОМИР ВУЖИНОВ- бивш търговец официално съобщава в помещението, че всички ония които желаят могат да участвуват в посрещането на "Възкресение Христово".

Поради това, че сведениците не са в едно помещение, то предварително се договарят за едновременното провеждане на обряда.

Точно в 11.30 часа распалите се събуждат, от предварително бодърствуващи вдворени. В първо помещение под ръководството на свещениците МИНЧЕВ и ПИЧТЕВ се оформява хор за изпълнение на църковни песни "Христос Въскресе". Минчев и Пичтев прочитат текстове от евангелието и призовават богомолците / бивши фашисти, полицаи, жандармериисти, михайловисти, фашисти и др/ за молитва към бога. В същото време оформения хор стои до свещениците. Подготвена е била масичка, покрита отгоре с бяла кърпа, върху която са били нарязани яйца и козунак на дребни парчета.

Точно в 12 часа всички станали прави, запалват свеци като свещеник МИНЧЕВ взема предварително изготвен от него кръст и

AA

признася слово. Хора изпява " Христос възкресе". След завършването на молитвата и песента, свещеник Минчев раздава на всички парче от яйцата и козунака.

По същото време в другото помещение, под ръководството на свещеника АНТОН ПОПОВ се провежда същия обряд.

По време разпита се установи, че подобни обряди са били провеждани и на ^{та}ова година, Вдни вечер изаговезни.

За горната проява свещениците ПИВТЕВ, АНТОН ПОПОВ и ХРИСТО МИНЧЕВ заедно с ДРАГОМИР БОЖИНОВ и ИВАН СТРАХИНОВ-подпомогнали организирането и провеждането на обряда, бяха наказани с уединяване за 24 часа. След изтърпяване на наложеното им наказание, бяха извикани отново на разпит, където същите отчетоха вината си и заявиха, че ще преустановят всякаква подобна дейност. На 26 април на вечерна проверка пред всички вдворени, те бяха публично разобличени.

Горния случай бе използван оперативно- вербовка на сътрудници, подработка на такива и провеждане среди.

Общ е извода, че както свещениците, така и другите вдворени са се възползвали от известната разпуснатост в последно време и отпочнали провеждането на дейност несъвместима с правилника за вътрешния ред.

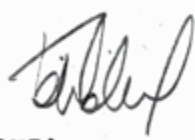
Проведоха се редица мероприятия за затягане и укрепване дисциплината.

27 април 1957 год.

под.0789-МВР

ИЗГОТВИЛ-

лейтенант:

Из архивите на ДС

158

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

12
3

С П Р А В К А

ОТНОСНО: ставалия инцидент сред въдворените контраволюционери при поделението, на 25 април 1957 година.

На 25 април 1957 година председателя на просветния комитет АТАНАС х. ПОПОВ- ВЗНС/о/ сигнализира за станал инцидент между въдворените МИХАИЛ ДОМОЗЕТОВ- бивш михайловист от една страна и ХРИСТО ДАФИНОВ ЦАЧЕВ, ЯНКО ЖЕЛЕВ и др. въдворени бивши опозиционери от друга страна. На базата на получения сигнал се отпочва разследване на случая, като разпитите на въдворените се водеха от др. майор ДИМИТРОВ- н-к отдел 1, при у-ние III ЧДС гр. София, който по това време бе в поделението и лейт. БОРИС ИВАНОВ МИТЕВ- зам. н-к отделние ДС при поделението.

От показанията на разпитаните въдворени: АТАНАС х. ПОПОВ, ФИЛИП ВАСИЛЕВ ФИЛИПОВ, ИВАН ТИГЕВ, СТРАТИ ТОДОРОВ ДИМИТРОВ, ПЕТЪР ИВАНОВ ЖИВКОВ, СТОЯН БОЖКОВ ГЕОРГИЕВ, ХРИСТО ДАФИНОВ ЦАЧЕВ, МИХАИЛ ХРИСТОВО ДОМОЗЕТОВ, ИВАН КОСТОВ СТРАХИНОВ, ГЕОРГИ АРЪКЧИЙСКИ и ЯНКО ЖЕЛЕВ ИВАНОВ се установи следното:

По повод състоялия се 29-ти конгрес на ВЗНС, ръководството на поделението разреши и определи председателя на просветния комитет- Атанас х. Попов да изготви кратка информация по работата на конгреса и да се прочете пред всички въдворени. Разрешено бе на въдворените да вземат отношение по информацията, като за целта предварително си напишат изказванията и ги представят на ръководството на поделението за преглед и удобряне, след което ще могат да ги прочетат пред останелите въдворени.

По тоя повод пише изказване и МИХАИЛ ХРИСТОВ ДОМОЗЕТОВ обаче изказването на последния попада в ХРИСТО ДАФИНОВ ЦАЧЕВ, който от своя страна го дава да се прочете от въдворените: ИВАН СТРАХИНОВ, АТАНАС ЛЕРИНСКИ, АТАНАС ЙОРДАНОВ, ГРИГОР ГУРКОВСКИ, ИВАН ДЕЛИЙСКИ, СТРАТИ ДИМИТРОВ, ПЕТЪР ЖИВКОВ, СОТИР СОТИРОВ, НИКОЛА ОПИЧКОВ, КОСТА МУРАВИЕВ, ВЛАСАКИ МАНОВ и др.

Прочитането на изказването на ДОМОЗЕТОВ от горните въдворени ги "наскърбява" и всички спонтанно се обявяват против

134

ДОМОЗЕТОВ, тъй като същия остро разобличава противонардната им дейност.

След като горния случай става достояние на АТАНАС х. ПОПОВ последния от своя страна отива при ХРИСТО ДАФИНОВ ЦАЧЕВ и го замолва да му даде изложението, обаче ЦАЧЕВ отказва да стори това. По късно под давлением на АТАНАС ЛЕРИНСКИ, ЦАЧЕВ предава изложението на ПОПОВ. В тоя преждуметък от време започва инцидента, като СТРАТИ ДИМИТРОВ, ЯНКО ЖЕЛЕВ и др. започват да се нахвърлят с обидни думисреду АТАНАС х. ПОПОВ, като са го наричали провокатор, изменник и че той ~~каже~~ носел най-голяма вина за тяхното разединение. В тоя спор се намесва бригадният отговорник ФИЛИП ФИЛИПОВ-легионер, с цел да въдвори ред в помещението, но в същия момент срещу него се нахвърля ЯНКО ЖЕЛЕВ, с цел да му нанесе побой, но бива задържан от СТРАТИ ДИМИТРОВ, АТАНАС ЙОРДАНОВ, АТАНАС ЛЕРИНСКИ и други.

По същото време обидни думи са си казали МИХАИЛ ДОМОЗЕТОВ и ГЕОРГИ АРЪКЧИЙСКИ.

От своя страна ПОПОВ опитвайки се да въдвори ред са обръща към СТРАТИ ДИМИТРОВ, ХРИСТО ДАФИНОВ ЦАЧЕВ, ЯНКО ЖЕЛЕВ и другите които са били около тях, като им казва, че това е организиран опит за провакация. В същото време се обажда СТРАТИ ДИМИТРОВ и му казва че това не е организирано, а спонтанно проявление от тяхна страна.

От разпитите които се проведоха се установи, че главни виновници за станалия инцидент са въдворените: ХРИСТО ДАФИНОВ ЦАЧЕВ, ЯНКО ЖЕЛЕВ, ИВАН ТИТЕВ и СТРАТИ ДИМИТРОВ. На вечерна проверка пред всички въдворени контрареволуционери, виновниците бяха разобличени и уединени.

Горния случай бе използван за оперативни цели-провеждане на среди със сътрудници и подработка на нови такива.

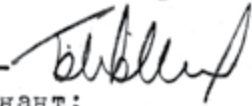
На основата на станалия инцидент могат да се направят следните изводи:

1. Все още съвсем малка част от опозиционерите земеделци вървят към преориентация. За това ясно говори, че единствен АТАНАС х. ПОПОВ застава на открити и ясни позиции по горния въпрос.

2. Досегашните изказвания писмени или устни на редица опозиционери- ГЕОРГИ АРЪКЧИЙСКИ, КРУМ НЕВРОКОПСКИ, ГОСПОДИН КОЛАРОВ и редица други такива за приобщаване към ОФ и порицаване на миналата им дейност, са били с единствена цел временно прикритие.

Горния случай показва необходимостта от набелязване мероприятия за усиляване разложението сред опозиционерите и затягане режима.

27.IV.57 год.

ИЗГОТВИЛ-
лейтенант:

Строго секретно!

*Ср. За
Насочието е съставено в последни
доказана от ръководството на ТВО -
за сведения и евентуално указания -
26.6.57г./*

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

29

П А В К А

ОТНОСНО: досегашната работа на
ТВО - Белене.

Съгласно указа на Президиума на Народното събрание беше създадено ТВО в с.Белене, Свишовско. Към 10 юни броя на въдворените достигна 1305 души от които 315 контрареволуционери и 990 криминални /мъже 875 и жени 115/.

Още с пристигането си криминалните са започнали да се крадат един на друг. Освен с кражбите те са се занимавали с игра на комар, въпреки забраната. Голями трудности са създавали на персонала на ТВО душевно болните които са 14 души.

По голяма част от криминалните въдворени са младежи на възраст от 18-30 год., съставляващи 38%. Болшинството от тях са деца на разведени родители или сираци, расли без родителски и обществен контрол, но име и деца на работници и селяни изпуснати от родителите си и такива на бивши хора привикнали на лек и разгулен живот. От въдворените младежи контрареволуционери на възраст от 25-30 год. съставляват едва 5%.

За по-доброто им контролиране и обхващане са създадени две чети - една само от криминални и една само от контрареволуционери.

В началото на месец януари т.г. са започнали да излизат на работа първите групи, а по-късно и останалите, които са използвани за сечене на дърва, изкопаване плавателен канал, издигане трасета на пътища, залесяване, направа на насип и др. За работа в обекта са изразходвани около 24.000 трудовни. Трудът, режимът, културно масовата и политическа работа оказват положително въздействие върху въдворените. Това особено се чувства в криминалните, които до идването им тук са водили нередовен живот.

Наред с лошите прояви на отделни лица забелязват се и положителни такива. Дисциплината укрепва. Това обаче е още далеч недостатъчно. Трябва да се уреди въпроса за награждаване на добрите прояви.

За подобряване на общата трудова дисциплина наред с административните мерки е допринесло и провеждането на културно-просветна работа.

За целта е изграден актив от 7 души при контрареволуционерите, а от 11 души при криминалните.

Работата сред криминалните е започнала с колективно четене на

книги и вестници, а в последствие с изнасяне на доклади, беседи и политинформации. Организиран е и курс за неграмотни и слабограмотни, в който са включени 46 души. Курса се ръководи от възворен, а би било хубаво да има поне двама щатни учители да оглавят и ръководят работата. Библиотеката при ТВО разполага с 520 бр. книги-художествена, научна и политическа литература. Освен това изграден е и хор при криминалните мъжете и жените по отделно. Изнесени са 8 програми, 4 говорещи стърше-ла, един театрален монтаж. За да се внесе смисленост и разнообразие в живота на възворените, съставени са 4 футболни отбора, устройват се шах турнири и пр.

Редовно се получава и чете пресата с голям интерес. Само за месец юни има 559 абонати.

Не лошо е организирана работата сред жените. Организирани са кържоци по история на България; география на България и география на страните с народна демокрация. Изнасят се политически информации, четат се колективно книги и вестници, изнесена е и една пиеска. Организиран е и курс за неграмотни от 13 души, но се чувства нужда от учебни помагала и пособия, както за неграмотните, така и по въпросите на възпитанието.

Работата сред контра-революционерите се изразява в изнасяне на доклади: Изнесени са такива по решенията на IV конгрес на ОФ, решението на 29 конгрес на БЗНС и значението на съревнованието. Особено към първите два доклада са проявили голям интерес. Със помощта на актив /от тяхната среда/ вземащи правилно становище по горните доклади е отпочнато известно раздвижване и групиране, което се опитват да прикриват, но до сега не е забелязано сериозно разложение сред бившите земеделци опозиционери. Очертала се една група геметовци начело със Стоян Божков, чието поведение е най-непримиримо против ония които говорят за приобщаване към ОФ. Според наличните сведения тази група е единна и се стреми да тероризира всички земеделци, които желаят да скъсат с опозиционното си минало. Втората група е тая на гичевистите, групирани около Муравиев. Те стоят на твърди опозиционни позиции, изчакване на събитията и запезване на кадрите си от разложение. Третата група е начело с Атанас х. Попов, които изказват публично желанието си за приобщаване им към ОФ.

Групата на легионерите начело с Георги Ненов, в сравнение със земеделците-опозиционерите те са по-прикрити и тактични. Анархистите са групирани около Стефан Иванов Йотанов, но до сега особени прояви

з.-ЗА

нямат. В групата на бившите фашистки партии към която е и паисевица Петър Кърсеиванов се чувства по-голяма задушевност. Характерното за тях е, че те търсят начин и форми да установят по-близък контакт с различните групировки за обща борба против Партията.

На 20 април т.г. в двете помещения от възворени свещеници Минчев, Пинтев и Попов е проведена религиозна служба по случай велигден, след което възворените са пили шовинистични песни, за което след разследването някои са наказани.

Битовите условия на възворените са задоволителни. Храната е питателна и се подсилва с получаваните колетки от възворените. Приготвяваният хляб във фурната е добър. Редовно се изпира бельото и им е подsigурена баня. Полагат се грижи за заболялите, като се настаняват в местната болница, а в случай на изискващи специално и спешно лечение се изпращат с разрешение в околийската болница - Свищов и болницата на МВР-София. Полагат се грижи и за заболяването на възворените, като за целта е обзаведен лекарски кабинет обслужван от двама заболякари.

Провежда се политико-просветна работа и сред надзорно строевия персонал. Проведени са 9 съвещания за затягане на дисциплината, на които е разгледана работата на надзирателите. Проведените мероприятия са помогнали за повишаване на идейно политическия уровень на надзорния персонал, а така също за изясняване на задачите им по отношение на работата им с възворените. Колектива като цяло е в състояние да се справи с възложената им задача. Полагат се грижи за добрите битови условия на надзорния персонал.

Общо взето работата на ТВО е задоволителна, но все още не е на нужната висота, на каквато би могла да бъде.

ПРИЛАГАМ: доклада на инспектора по политическата част и инспектора по ДС.

Из архивите на ДС

МАЙОРЪТ МИНИСТЪР, *Майорът министър*
на гр. Белене № 4
на 28. VII. 57 г. *тази е*
М. Стамб.

Началникът на управление Вътрешни войски Ви представя доклад, *6*
относно осъществяването на войсково прикритие, охраната и състоянието *от*
на обекта с.Белене, Свищовско. *М. Стамб.*

В доклада се изнася следното: В изпълнение резолюцията Ви:
"Планът за охраната на обекта да се приложи, а след 6 месеца да се
доложат изводи", сложена при утвърждаване на плана в началото на годи-
ната, ръководящи офицери от управлението, отдел "Затвори" в присъствие-
то на окръжния началник МВР-Плевен и др.Зам.Министър Мирчо Спасов, на
място се запознали със охраната и състоянието на обекта и установили:
Планът за обекта бил реален. От поемане на войсковото прикритие бягства
на затворени и въдворени не са допуснати. Планът обаче бил разработен
във връзка с охраната на обекта, като по-слабо били разработени въпро-
сите по отбраната му.

Целесъобразно било постове № 7 и 12 да се поддържат и при нормал-
ни условия с оглед да се осигури непрекъснато наблюдение и обстрел по
южния бряг на остров Персин. Същите по стария план се поддържат само
при усилен вариант. В участъка на гарнизон № 1 да се учреди при
нощни условия една дюзорна двойка.

Определената забранена ивица /80-120 м./ не на всякъде била
обозначена и се допускали в нея затворници и въдворени при което им се
давала възможност да разузнават удобните подстъпи за бягство и да
разкриват системата на войсковата охрана.

В забранената ивица не било предвидено изграждането на контролно
следова полоса, сигнализатори и други технически средства.

Управлението на затвора и общежитието не отремонтирало наблю-
дателните кули и не построило междинни такива, от които периодически
да се носи службата.

Сградите на гарнизоните се намирили извън забранената ивица и
в близост на тях се извършвала полска работа от затворници. Необходимо
било същите да се обградят с телена мрежа, за да не се допускат евентуал-
ни нападения от затворниците.

В таблицата за взаимодействието към плана не били разработени
подробно въпросите по съвместните действия на войсковите подразделения с
другите органи на МВР за ликвидиране на десантирал противник в района
на остров Персин. Във връзка с това трябвало да се предислоцира един
тежко-картечен взвод в батальона, в рамките на утвърдения щат на
Вътрешни войски за 1957 год.

В щатовете на милицията по обектите и граничната застава не били
предвидени еднотипни радиостанции, с тези на БВ.

За осъществяване на бърз маньовър със силите на батальона по

МД

вода и суша било необходимо в щата за 1958 год. на ВВ да се предвидят два катера с екипаж и въоръжение и се построи шосеен път от понтонния мост до затвора и общежитието.

Съществуващата проводна свързка между гарнизоните на острова не била надежна, за което затворът трябвало да достави стълбове за доустройство на полупостоянна линия. Управлението на затвора не проявявало необходимата отзивчивост, при разрешаването на някои въпроси по материалната обезпеченост и оборудването на гарнизоните.

Северната част на острова не била надежно прикрита от 20 линейна застава на 15 граничен отряд. Същата с личен състав от 20 военнослужащи прикривала участък от 18 километра.

Въдворените били настанени в неподходящи постройки, а телената ограда на затвора и общежитието не отговаряли на никакви изисквания. На прозорците липсвали решетки.

Постовите на милицията не били оборудвани със сигнализационни средства, липсвало осветление и телефонна връзка. Плановите за охрана на милицията не били обвързани с тия на ВВ и ГВ. Не се спазвали режимните мероприятия по северната част на острова, където имало плавателни съдове без контрол и охрана. Контролно пропускателния пост на понтонния мост от северната страна се поддържал неправилно и не се осигурявал контрол.

Началникът на управление ВВ предлага:

1. С утвърждаването на плана за войсковото прикритие постове № № 7 и 12 да се поддържат при нормални условия. Да се учреди една двусменна дозорна двойка в участъка на гарнизон № 1.

2. В срок от един месец да се обозначи с табели забранена ивица с дълбочина 30-100 м., и в същата да не се допускат затворници, с изключение в района на помпената станция. В срок от 3 месеца да се оборудва контролно-следовата полоса в забранената ивица и широчина 8-12 метра.

3. Сградите на гарнизоните, милиционерските помещения и тази на граничната застава, да се обградят с телена мрежа. Прозорците на помещенията, в които се съхранява оръжие и боеприпаси да се оборудват с решетки.

4. Управлението на затвора да преустрои наблюдателните кули и да построи междинни такива.

5. В щатове на 20 линейна застава и милицията по обектите за 1958 год. да се включи по една радиостанция, еднотипни с тези на ВВ.

6. В щата на 4 отделен мото-стрелкови батальон за 1958 год. да се включат 2 катера с екипаж и въоръжение, а на 20 застава се даде една моторна лодка със съответния екипаж.

- 3 -

В рамките на щата за т.г. на ВВ да се предислоцира един тежко картечен взвод, който да се включи в щата на батальона за 1958 год.

8. На 20 застава личният състав да се увеличи до 45-50 военно-служаци и в срок от 2 месеца се разработи план за прикриването на северозточната и северната част на острова и прилежащите острови. Управление Гранични войски да организира взаимодействието с ГВ на НРР.

9. В срок от една година управлението на затвора да построи шосеен път от понтонния мост до обектите.

10. Управлението на затвора и общежитието в срок от два месеца да обгради обектите с телена мрежа 2-3 реда. На прозорците на затворниците да се поставят решетки. Постовете на милицията да се оборудват със сигнална и телефонна мрежа и се осигури охранно осветление. Милицията в срок от един месец да преработи плановете за охрана и отбрана и ги обвърже с тия на ВВ и 20 застава.

С докладната записка е съгласен др.Зам.Министър М.Спасов.

ПРЕДЛАГАМ: Да утвърдите плана и таблицата за взаимодействието на подразделенията на МВР в Белене и разрешите докладът да се разгледа в Колегиума на Министерството и разрешат поставените въпроси.

БВ/ИП

30.VII.1957 г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Лично строго секретно!

О Т Ч Е Т Е Н Д О К Л А Д

КАБ. на ЗАМ. МР СПАСОВ
№ 132/29.11.1957 година

За агентурно оперативната работа по линия на ДС при поделение 0789-МВР с.Белене, Свищовско, за периода от 15.XI.1956 год. до 1.IX.1957 година.

По решение на Партията и Правителството в края на миналата 1956 година бяха взети бързи и решителни мерки по отношение на враждебно престъпните елементи у нас, които във връзка с унгарските събития си бяха распасали пояса и почнаха да блънват за връщане назад към омразното фашистко минало, да заплашват с разплата и убийства, вършейки всичко това под диктовката на вражеската пропаганда от вън и разчитайки главно на помоща на международната реакция, която стоеше на дъното на контрареволуцията в Унгария.

Всички тези класови врагове, бивши передворци, кулаци, бивши полицаи и царски офицери, бивши опозиционери от съюза на Никола Петков и Гемето, карьеристи и демагоги, някои от които мечтаеха и за министерски кресла, като МУРАВИЕВ и ХРИСТО СТОЯНОВ, намериха правилно своето място в новосъздаденото поделение 0789 с.Белене, Свищовско /бивше ТВО/, като административно наказани-въдворени, тъй като със своето поведение и държание, те явно заплашваха сигурността и обществения порядък в нашата родина. По наличните данни, с които разполагат органите на МВР на дъното на тяхните вражески прояви, които придобиха остра форма в дадения момент, лежеше и лежи класовата им умраза и ненавист към бурно награвдащия се у нас социализъм, към правилната миролюбива политика на Партията и Правителството, към вечната и нерушима дружба със Съветския съюз и народно-демократичните страни.

След важните решения на Септемврийския и Априлския пленуми на ЦК на нашата Партия, когато бяха разчистени някои грешки и слабости в миналото свързани с култа към личността, мнозина от тези врагове явно са искали да се възползват в своите тъмни сметки в борбата им срещу Народната власт, какъвто типичен е случаят с бившите министри ХРИСТО СТОЯНОВ и МУРАВИЕВ, целяйки да нанесат удар срещу единството на нашия народ, срещу единството на Отечествения фронт.

Органите на ДС при поделение 0789-МВР с.Белене, Свищовско възразени с решенията на Политбюро на нашата Партия за работата на органите на МВР от 1958 и 1957 години, ръководейки се от указанията и заповедите на ръководството на МВР, се зеха с важната задача да разработват въдворените в поделението врагове, а също така и да водят разложителна работа сред онези от тях, които по своя класов

P 7

происход стоят по близко до трудящите се у нас.

Цялостната своя дейност органите на ДС провеждаха в тясно взаимодействие с органите на Народната милиция, които осъществяват охраната на поделениято, с органите на ДС от съответните управления и отдели, от където са изпратени въдворените, строго спазвайки законността и партийния морал в процеса на работата при непосредствения прокурорски надзор на местната и главна прокуратури.

Агентурните данни, които получиха органите на ДС при поделениято, видно от настоящия доклад, в резултат на проведената работа сред въдворените контрареволуционни елементи показват, че съдите са правилно въдворени.

I. КОЛКО КОНТРАРЕВОЛЮЦИОННИ ЕЛЕМЕНТИ ИМА В ОБЩЕЖИТИЕТО И КАК СЕ РАЗПРЕДЕЛЯТ.

Първата група контрареволуционни елементи бяха докарани през м.ноември 1956 година за изтърпяване на наложеното им административно наказание. С докарването на първата група се сложи и началото на ТВО. През отчетния период групата на контрареволуционните елементи достигна до 365 човека.

По социален произход се разпределят, както следва:

1. Буржоазно капиталистически.....	90
2. Занаятчийски.....	10
3. Служители.....	50
4. Бедни и средни селяни.....	121
5. Селяни в ТКЗС.....	1
6. Кулашки.....	68
7. Работнически.....	13
8. Свободни професии.....	1
9. Без справки.....	11
ОБЩО.....	365

Социалното им положение е следното:

1. Не трудящи се.....	94
2. Занаятчи.....	29
3. Бедни и средни селяни.....	46
4. Селяни в ТКЗС.....	15
5. Кулаци.....	18

2.- а

9 8

6. Служители.....	95
7. Учаци	3
8. Работници.....	42
9. Свободни професии.....	12
10. Без справки.....	11
ОБЩО.....	365

По политическа принадлежност се разпределят, както следва:

1. ВЗНС/опозиция/.....	120
2. Социалисти / опозиция/.....	2
3. Анархисти.....	8
4. Легионери.....	29
5. Белогвардейци.....	1
6. ВМРО.....	12
7. ДСНМ.....	2
8. Цанковисти.....	10
9. Демократи.....	5
10. Звено.....	4
11. Отец Паисиевци.....	1
12. Безпартийни.....	112
13. Бивши полицаи.....	16
14. Бивши офицери.....	27
15. ВКП/изключени/.....	3
16. ВЗНС/ОФ/.....	2
17. Без справки.....	11
ОБЩО.....	365

По вида на престъпленията се разпределят, както следва

1. Бразеска агитация и пропаганда.....	312
2. Саботаж и вредителство.....	3
3. Бандитизъм и тероризъм.....	6
4. Опит за бягство през граница.....	15
5. Помагачество на нелегални.....	1
6. Помагачество при бягство.....	1
7. Шпионаж.....	11
8. Дейност преди 9.IX.44 год.....	5
9. Без справки.....	11
ОБЩО.....	365

По народност се разпределят, както следва:

1. Българи.....	313
2. Македонци.....	22
3. Австрийци.....	1

Из архивите на ДС

4. Турци.....	16
5. Руснаци	1
6. Албанци.....	1
7. Без справки.....	11
ОБЩО.....	365

По възрасти се разпределят , както следва:

1. От 20 до 25 години.....	3
2. От 25 до 35 години.....	34
3. От 35 до 50 години.....	158
4. От 50 нагоре.....	159
5. Без справки.....	11
ОБЩО.....	365

Здравословното им състояние е следното:

1. Здрави.....	241
2. Болни и негодни за т.ф.работа... ..	120
3. Луди.....	4
ОБЩО.....	365

По жителство се разпределят , както следва:

1. Бургаски окръг.....	29
2. Благоевградски окръг.....	28
3. Варненски окръг.....	19
4. Врачански окръг.....	6
5. Коларовградски окръг.....	8
6. Плевенски окръг.....	14
7. Пловдивски окръг.....	30
8. Русенски окръг.....	25
9. Старо-Загорски окръг.....	32
10. Софийски.....	182
11. Търновски.....	18
12. Хасковски.....	24
ОБЩО.....	365

II. С КАКВИ МАТЕРИАЛИ СЕ РАЗПОЛАГА ЗА ВЪДВОРЕНИТЕ/СПРАВКИ-ДОНЕСЕНИЯ/ И С КАКВА АГЕНТУРА/ИЗПРАТЕНА ОТ РАЗЛИЧНИ УПРАВЛЕНИЯ И ВЕРБОВАНА ТУК/.

С пристигането на въдворените контрареволуционери бяха изпратени кратки справки, които отразяваха в миналото вражеската им дейност, главно поведението им и държанието по време на унгарските

събития. Въз основа на тези справки бяха открити дела на всички контрареволуционни елементи. След оформяване на делата се отпочна работа по тях.

През първия период на оформяване обектите не разполагахме с никаква агентура, което извънредно затрудняваше работата по линия на ДС. Това наможи отново да се постави въпроса за изпращане на агентура от различните управления и такава беше изпратена. В това отношение помощта извънредно много проведеното съвещание от ръководството на МВР, на което присъствува Н-ка на поделението и отговорни другари от III-то управление. Там бяха оточнени редица въпроси по начина на работата, съгласувано беше с различните управления колко и каква агентура да се изпрати в поделението, каква агентура да се вербова на място. След това съвещание бяха изпратени допълнително справки, за тези за които нямахме. Изпратена беше и ценна агентура по линия на III-то управление. Така се сложи началото на агентурно оперативната работа.

Изпратената ни агентура се разпределя по окръзи и управления, както следва:

1. Бургаски окръг.....	1
2. Коларовградски окръг.....	1
3. Старо-Загорски окръг.....	3
4. Търновски.....	1
5. Хасковски окръг.....	1
6. II-ро управление МВР - София.....	1
7. III-то управление МВР - София.....	3
ОБЩО.....	11

Освен изпратената ни агентура от различните управления извърши се вербовка на нова такава тук на място от отделните управления, както следва:

1. II-ро управление МВР- София.....	1
2. Хасковски окръг... ..	2
3. Варненски окръг.....	1
4. Пловдивски окръг.....	1
5. ОБЩО.....	5

От оперативния състав при поделението се извърши вербовка на нови агенти, разпределящи се по окръзи, както следва:

1. Софийски окръг.....	1
2. Варненски окръг.....	1
3. Пловдивски окръг.....	1
ОБЩО.....	3

на тях не им било давано храна по време на задържането им.

Получените агентурни материали са проверявани и сигналите изеснявани. От паралелните проверки, които сме правили на болшинството от агентите, не сме се натъкнали на данни, които да ги уличават в нечестност и неискреност към службата.

Набелязаните кандидати за вербовка са ползувани предварително като доброволни заявители, където в процеса на работата сме ги проверявали, след което сме съгласували със съответните управления на МВР и чак тогава сме извършвали вербовките. На нововербованите агенти сме поставяли задачи от общ характер, провеждали сме по системни срещи, с цел тяхното укрепване.

Като неосъществени вербовки могат да се посочат случаите с вдворените:

от Търновски окръг и
от гр. Пловдив. В процеса на подработването на кандидатите изпратихме справки на окръжно управление МВР-Пловдив и Околийско управление МВР - Горна оряховица с предложение за съгласуване на известни мероприятия около вербовките. Посочените управления обаче не проведоха предложените от нас мероприятия, с което се провалиха и вербовките.

Трябва да отбележим, че в процеса на агентурната работа не сме допускали извращения и законни нарушения, като строго сме се придържали към проекта правилника за вътрешния ред на поделението.

Във връзка с по-нататъшното подобряване на агентуранта работа и от там засилване на разложителната дейност, извършване на ценни вербовки, предлагаме следното:

1. Да се утвърди проекто- правилника като ръководство на действие в по-нататъшната наша работа.
2. При освобождаване да се държи по-строга сметка за поведението и държанието на вдворените тук в поделението, което ще подпомага разложителната работа.
3. Да се разреши провеждането на техническо мероприятие след оглед на място.
4. Да не се изпрадат луди и тежко болни, което се използва от врага за провеждане на вражеска агитация.
5. Да се забрани на Околийските управления да провеждат свиждания на вдворени с близките им при изпращане на дела в съдилищата. Главния прокурор да нареди на окръжните и околийски прокурори също да не се разрешават свиждания, тъй като това е забранено с проекто - правилника.
6. Да се разреши за най-активните лидери да се провежда специален режим - изолиране, получаване на по-малко писма, колети

и записи.

7. Да се провежда по активна съгласуваност между отделните управления, отдели и ТВО, изразяваща се в подработване на конкретни задачи на агентурата и мероприятия по разработваните обекти.

8. Оперативните работници, които идват в ТВО от съответните отдели и управления, да идват с добре подработени задачи и мероприятия.

9. Болните въдворени имащи нужда за операция, да се разрешава изпращането им в болница.

10. Да се разреши предсрочното освобождаване на отделни въдворени, след предварителна съгласуваност с отделните отдели и управления.

11. Да се разреши провеждането на свиждане на въдворените контрареволуционери с техни близки само по оперативни съображения, с цел оперативно ползуване.

17 септември 1957 год.

НАЧАЛНИК ПОД.0789

Полковник: *Г. Думанов*

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

62K

ОТЧЕТЕН ДОКЛАД

За агентурно-оперативната работа по линия на ДС при поделение 0789 – МВР с.Белене, Свищовско, за периода от 15.XI.1956 год. до 1.IX.1957 година.

Органите на ДС при поделение 0789-МВР с.Белене, Свищовско въоръжени с решенията на Политбюро на нашата Партия за работата на органите на МВР от 1953 и 1957 година, ръководейки се от указанията и заповедите на ръководството на МВР, се заеха с важната задача да разработват въдворените в поделението врагове, а също така и да водят разложителна работа сред онези от тях, които по своя класов произход стоят по-близо до трудящите се у нас.

Цялостната своя дейност органите на ДС провеждаха в тясно взаимодействие с органите на НК, които осъществяват охраната на поделението, с органите на ДС от съответните управления и отдели, от където са изпращани въдворените, строго спазвайки законността и партийния морал в процеса на работата, при непосредствения прокурорски надзор на местната и Главната прокуратури.

Агентурните данни, които получаваха органите на ДС при поделението, видно от настоящия доклад в резултат на проведената работа сред въдворените контрареволуционни елементи, показват, че същите са правилно въдворени.

ЗА КОНТРАРЕВОЛЮЦИОННИ ЕЛЕМЕНТИ В ОБЩЕСТВИЕТО.

КРАТЪК АНАЛИЗ

През отчетния период групата на контрареволуционните елементи достигна до 365 човека.

По социален произход се разпределят, както следва:

1. Буржоазно-капиталистически 93
2. Занаятчийски 10

63 25
2.-

3. Служители	50
4. Бедни и средни селяни	127
5. Селяни в ТКЗС	1
6. Кулашки	70
7. Работнически	13
8. Свободни професии	1
ОБЩО:	365

По политическа принадлежност се разпределят,
както следва:

1. БЗНС/с/	128
2. Социалисти-опозиция	2
3. Анархисти	8
4. Бивши полицаи	16
5. Бивши офицери	27
6. Легионери	30
7. Белогвардейци	1
8. ВМРО	12
9. Цанковисти	10
10. Демократи	5
11. Звено	4
12. Отец паисиевци	1
13. Безпартийни	121
ОБЩО:	365

По народност се разпределят, както следва:

1. Българи	324
2. Македонци	22
3. Австрийци	1
4. Турци	16
5. Белоемигранти	1
6. Албанци	1
ОБЩО:	365

По възраст се разпределят, както следва:

1. От 20 до 25 години	5
2. От 25 до 35 години	35

Из архивите на ДС

175

3.-

3. От 35 до 50 години 162

4. От 50 години нагоре 162

 ОБЩО: 365

По жителство се разпределят, както следва:

1. Бургаски окръг 29

2. Благоевградски окръг 28

3. Варненски окръг 19

4. Врачански окръг 6

5. Коларовградски окръг 8

6. Плевенски окръг 14

7. Пловдивски окръг 30

8. Русенски окръг 25

9. Ст. Загорски окръг 32

10. Софийски окръг 132

11. Търновски окръг 18

12. Хасковски окръг 24

 ОБЩО: 365

Анализът на горните цифрови данни показва нагледно следното:

В ТВО са изпретени лица, които по своето политическо минало и настояще поведение, явно са стоели и стоят на вражески позиции. Това са преди всичко в голмото си болшинство лидери и членове на бивши опозиционни и фашистки организации – н.петковисти, геметовци, легионери, демократи, гичевисти, анархисти и др. Голяма част водещи се като "безпартийни" – 121 на брой, са бивши хора, засегнати от мероприятията на властта.

По своя социален произход в болшинството си, това са класови врагове – бивши търговци, индустриалци и кулаци, като: КОНКИЛЕВ – индустриалец, ЧИЛОВ – индустриалец, ХРИСТО СТОЯНОВ – кулак, МУРАВИЕВ – кулак и др.

По своето социално положение, това са нетрудящи се елементи, различни бивши хора: полицаи, бивши царски офицери, търговци, буржоазни интелигенти и др.

65 27

4.-

По вида на престъплението се вижда, че същите са провеждали активна вражеска агитация и пропаганда против народната власт, както и друга различна вражеска дейност. Горното се подкрепя от агентурните данни отразени в справките на въдворените, от където се вижда, че почти всички говорят за предстоящо "надане" на комунистите и очакват намеса на империалистите в нашите вътрешни работи, отправят остри закани и заплахи по отношение на комунисти и честни патриоти, провеждат разюздана антисъветска пропаганда.

На второ място по численост стоят въдворените за опит за измяна на Родината с бягство през границата и заподозрените в услуга на чуждото разузнаване.

По белега възраст, разгледани политически въдворените, за разлика от криминално въдворените в ТВО, трябва да се подчертае, че това са хора в грамадното си болшинство около и над 50 годишна възраст, стари и опитни врагове, които добре разбират, какво вършат и защо го вършат, хитри и опасни политикани, които в много случаи са се доверявали само на свои близки идейни и класови връзки-представляващи сериозна опасност за властта.

Голяма част - близо половината от тях са от Софийски окръг и от София - 132, където естествено в миналото са се приютявали разните буржоазни елементи.

По белега национална принадлежност трябва да се каже, че има и македонци и турци, сред които явно врага се е опитал да поработи, разпалвайки шовинистични настроения в някои по-малко съзнателни хора. с намерение да ги противопостави на властта.

Извода е, че органите на ДС ръководейки се от решенията на Партията и Правителството, съвсем точно и правилно са обхванали в своя оперативен отчет истинските класови и опасни врагове.

МАТЕРИАЛИ ЗА ВЪДВОРЕНИТЕ/справки и донесения/ и АГЕНТУРА
/изпратени от различните управления и вербована тук/.

С пристигането на въдворените контрареволуционери бяха изпратени и кратки справки, които отразяваха в миналото вражеската им дейност, главно поведението и държанието им по време на унгарските събития. Въз основа на тези справки бяха открити дела на всички контрареволуционни елементи. След оформяване на делата се отпочна работата по тях.

66/28

През първия период на оформяне на обектите не разполагаме с никаква агентура, което извънредно затрудняваше работата по линия на ДС. Това наложи отново да се постави въпроса за изпращане на агентура от различните управления и такава беше изпратена. В това отношение помогна извънредно много проведеното съвещание от ръководството на МВР. Там бяха оточнени редица въпроси по начина на работата, съгласувано бе с различните управления, колко и каква агентура да се изпрати в поделенията, каква агентура да се вербова на място. След това съвещание бяха изпратени допълнително справки за тези, за които нямашме, изпратена беше и ценна агентура по линия на III-то управление. Така се сложи началото на агентурно-оперативната работа.

Изпратената агентура се разпределя по окръзи и управления както следва:

1. Бургаски окръг	1
2. Коларовградски окръг.....	1
3. Ст.Загорски окръг	3
4. Търновски	1
5. Хасковски	1
6. II у-ние МВР -София	1
7. III у-ние МВР -София	3

ОБЩО: 11

Освен изпратената ни агентура от различните управления извърши се вербовка на нова такава тук на място от отделните управления, както следва:

1. II-ро управление МВР - ДС-София	1
2. Хасковски окръг	2
3. Варненски окръг	1
4. Пловдивски окръг	1

ОБЩО: 5

От оперативния състав при поделенията се извърши вербовка на нови агенти, разпределящи се по окръзи, както следва:

1. Софийски окръг	1
2. Пловдивски окръг	1
3. Варненски окръг	1

ОБЩО: 3

07/24

Подработват се кандидати за нова вербовка от оперативния състав при поделението по окръзи, както следва:

1. Бургаски окръг	1
2. Благоевградски	3
3. Варненски	1
4. Врачански окръг	1
5. Коларовградски	1
6. Плевенски окръг	2
7. Пловдивски	3
8. Русенски	5
9. Ст. Загорски	5
10. Софийски	12
11. Хасковски	1

ОБЩО: 35

Наличната агентура, която се ползува по разработването на вражеския контингент се разпредели по линии, както следва:

1. По линия на БЗНС/о/	10
2. По линия на легионери	1
3. По линия на офицери	4
4. По линия на останалите	6

ОБЩО: 21

ЗА ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА:

През отчетния перид въдворените по линия на ДС се обслужваха от един зам.началник отделение и началника на поделението.

Как бе организирана работата по линия на ДС?

Първоначалния период от работата се свеждаше до превикване и опознаване на въдворените. Трудност в това отношение се срещаше по причина на това, че за много от въдворените не разполагаме с никакви материали и справки, а някои от които имаме такива, данните за проявена вражеска дейност се изнасяха само от един агент, което затрудняваше воденето на беседите. Липсата на повече данни не позволяваше да бъдат разобличени онези, към които се подходеше оперативно. От това положение някои от тях се възползуваха и държаха линия на поведение, че те не са виновни и че ако са имали няква вина

7.-

68 30

то трябвало да бъдат съдени, но не и докарани в ТВО. Липсата на достатъчно данни за разобличаване на тези с които беше воден разговор и липсата първоначално на заповеди за въдворяването им, се използваше от най-закоравелите между тях и главно от средата на адвокатите: ХРИСТО МАНАФОВ, РАЙЧО АПОСТОЛОВ, МАНОЛ ЖУРНАЛОВ и др. за провеждане агитация, че в скоро време ще бъдат освободени, тъй като липсвало законно основание за тяхното изпращане в ТВО. Характерно беше за този период, че се определиха дати за пускане, очакваше се външна намеса за тяхното освобождаване, включително и от ООН. След идване на заповедите за въдворяването им настъпи нов момент. Някои от въдворените по линия на БЗНС/о/ възприеха поведение, че са виновни и правилно изпратени в ТВО. Такива са: АТАНАС х. ПОПОВ, ТРИФОН ТРИФОНОВ, ДИМО ЖЕЛЯБОВ, ГОСПОДИН КОЛАРОВ, НИКОЛА ЗЕЛЕНГОРОВ и др. Това беше използвано за провеждане разложителна работа и подхождане на вербовка на нова агентура. Изграден беше просветен актив за разложителна работа от средата на онези въдворени, които се признаваха за виновни.

Ударението на работата се слагаше главно по агентурен път да се установи каква е линията на поведението на различните групировки и различните контрареволуционни елементи и в зависимост от това, съгласувано с управленията от където са изпратени се работи през целия период за разработването на най-алостните от тях, разложението и вербовката на тези, които се подаваха на това. В резултат на проведената агентурно-оперативна работа се получиха данни за съществуването на няколко политически групировки.

Към първата политическа групировка спадаха: АТАНАС х. ПОПОВ, СПАС НАЙДЕНОВ, КРУМ СПАСОВ, НЕВРОКОПСКИ, ГЪНО ТОДОРОВ ТРАНДЕВ, ГОСПОДИН НИКОЛОВ КОЛАРОВ, ПЕТЪР ИВАНОВ ЖИВКОВ, АТАНАС ИВАНОВ ЛЕРИНСКИ, СЛАВИ ПОП ИГНАТОВ, ПЕТЪР РУСЕВ ПЕЙЧЕВ, КОСТА СЛАВОВ КАРАКОСТОВ и други. Групата се оглавяваше от ХРИСТО СТОЯНОВ. Последната държеше линия на поведение за правилно приобщаване към ОФ, заработване с всички сили за строителството на социализма в нашата страна. Одобряваха всички мероприятия на властта, без обаче да говорят за своите конкретни престъпления, които са причина за тяхното въдворяване. Всичките очакваха групово освобождаване от ТВО.

Особена линия, във връзка с разложителния процес сред земеделците зае ХРИСТО СТОЯНОВ – бивш министър, който се опита да се представи за приобщил се и да застане начело на групата земеделци – бивши опозиционери, които се приобщаваха, като си служеше

8.- 31

с демагогия и спекулиране, че има някакви връзки с ЦК на БКП и по този начин се представяше като някаква договаряща страна от името на БЗНС с ЦК на БКП. По-характерни за неговата линия на поведение са получени следните агентурни донесения:

От донесение на агент "РАЙКОВ" е видно, че ХРИСТО СТОЯНОВ се е изказал пред РОХОВ дословно: "Комунистите или ще ме издигнат, или ще ме провалят, или ще ме обезглавят, или ще ме държат в резерв"

Във връзка с това негово поведение, видно от донесението на съдия агент, СПАС НАЙДЕНОВ е казал: "При срещите, които имах с ХРИСТО СТОЯНОВ преди да ни докарат тук, винаги ме е лъгал, че имал връзки с голями комунисти и аз му вярвах. Едва сега разбрах, че ме е лъгал, като видях с очите си, че и комунистите не му вярват, но щом съм се хванал с него ще вярвам, късно е вече, не можем да се откажем от него".

ХРИСТО СТОЯНОВ е говорил на СПАС НАЙДЕНОВ НЕДКОВ и ИВАН РОХОВ, че ако влезе в управлението на държавата, негов главен помощник от опозицията щял да бъде ДИМИТЪР КОЦЕВ, напълно отхвърлил АТАНАС х. ПОПОВ и СПАС НАЙДЕНОВ НЕДКОВ.

ХРИСТО СТОЯНОВ е казал пред източника, че ако го освободят и му дадат възможност да разпрати едно окръжно до всички земеделци в страната и да изложи в него принципните въпроси, с които щял да влезе в управлението, една голяма маса от 200-300 хиляди души, щял да "я предаде. Сега при положение, че бил преследван от една страна от властта и от друга страна от хората на ГЕОРГИ ТРАЙКОВ за геметовците се отваряли широко вратите да влязат в БЗНС.

По повод решенията на Юлския пленум ХРИСТО СТОЯНОВ е казал: "Борбите в комунистическите партии нас не ни интересуват, ние не можем да застанем нито на едната, нито на другата страна, принципиално считаме, че генералната линия на Партията е правилна и ще се придържаме към нея. Вмешателство в тяхната работа не можем да правим. За сега ние трябва да изчакваме решенията на БКП и аз съм уверен, че те ще бъдат в полза на нас земеделците, защото се иска разрешаването на един демократичен блок, който ще обхване компактната маса от земеделския съюз и управлението. Независимо, че Вълко Червенков е против нас и че той сега е укрепен в ЦК, това демократизиране ще се наложи. Външните условия и особено сега, когато от една страна съществува неразбирателство във великите сили и от друга страна омиротворяване на света, ще се наложат над

нежеланията на някои държавници у нас за разрешаването на демократизацията на управлението на страната".

Втората група - геметовците, се оглавява от Стоян Георгиев Божков и Страти Тодоракиев, към която спадат следните въдворени: Рачо Йонков Домусчиев, Сиво Чопаров, Иван Титев, Димитър Сираков Недялков, Емил Краев, Янко Иванов Желев, Никола Панев Филипов, Христо Дафинов Пачев и др.

Поведението на тази група се свежда до водене борба срещу ония въдворени, които говорят за приобщаване към ОФ. Представителите на тази група не изпускат случая да обещават на онези земеделци, които бяха засегнати от мероприятията на Народната власт, че като дойдат на власт геметовците, ще им върнат земите и имуществото.

От получените агентурни донесения е видно, че Стоян Божков предупреждава своите близки съидейници да се пазят от някои въдворени, които са се предали на властта. По-нататък от получените донесения е видно, че е започнала една мълчелива кампания против ония въдворени, които са излезнали с писмени изложения за приобщаване към ОФ. Решително против всякакво приобщаване под каквато форма и да е, са: Иван Генчев, Рачо Домусчиев, Стоян Божков, Страти Тодоракиев, д-р Емил Краев, Сиво Чопаров и др. Горното е видно от донесението на с.с. "Тошо", "Стоянов" и "Райков".

Третата група са гичевистите, начело на която стои Коста Муравиев. Към тази група спадат: Минчо Панов, Димитър Коцев, Пенчо Йосифов, Иван Делийски, Страхил Гичев, Петър Димитров, Йосиф Петров Лалов, Марин х. Жечев, Георги Аръкчиев, Иван Малаков, д-р Кирил Попов, Милин Тинков и др.

Поведението на тази група се заключава в отстояване твърди позиции, изчакване на събитията и запазване от разложение собствените си кадри. По данни на агент "Райков", Димитър Коцев е казал, че цели да подкрепят изявленията на Христо Стоянов за приобщаване само тогава, когато видят, че имат успех и бъдат привлечени в управлението на страната. Характерно за тази група е и това, че търсят начини и форми да разкрият нашата налична агентура по данни на агент "Петров".

От донесение на агент "Райков" е видно, че Коста Муравиев е съобщил на Иван Рохов, че миналата година се е срещал веднаж в

една сладкарница на ул. "Левски" с Христо Стоянов, където последния му обяснил намеренията си за обединяването на опозиционерите в борба против Георги Трайков, като го е поканил и той да се присъедини към него. Муравзев е посъветвал тогава Христо Стоянов да се срещне наново с комунистите, да види какво ще му кажат, след което да го уведоми и тогава щели да решат какво да правят. Унгарските събития осуетили срещите им.

Поведението на останалите реакционни елементи, като: легионери, анархисти, демократи, социалдемократи и др. се изразява в опознаване и сближаване по политическа принадлежност и коментари по политически въпроси. В това отношение по активно се проявяват легионерите. Така например около Георги Боцов Ненов - легионер от национален мащаб са се групирани легионерите: Филип Василев Филипов, Костадин Атанасов Панев, Стефан Панев Балабанов, Васил Митов Крайчев, Манол Тодоров Журналов и др. В сравнение със земеделците опозиционери, легионерите проявяват по-голяма тактичност в действията си, те никога не говорят за своите минали и настоящи престъпления, не говорят и за приобщаване към ОФ власт. От досега водените беседи с тях, те държат линия на поведение, че не са виновни и че за в бъдеще, те не ще се занимават с никакви политически въпроси, а ще бъдат неутрални. Това заявяват всички горепосочени легионери.

Сред анархистите също се чувства сближение. С уважение между тях е анархиста Христо Колев Йорданов, около него са: Стефан Иванов Минчев Котаков, Добри Иванов Дянков, Желязко Радев Петров и др. Беседите, които са проведени почти с всички анархисти, всички заявяват, че се отказват да провеждат каквато и да било дейност, но в същото време заявяват, че не се отказват от своите анархистически убеждения.

Останалите вдворени изхождащи от средата на бивши офицери, полицаи, от бивши буржоазни партии, демократи, цанковисти и др. не е забелязано да се групират и да развиват активна политическа дейност. При разговори с тях заявяват, че за своите престъпления са изтърпявали не веднаж наказание и че с политика няма да се занимават, давайки вид на примирили се и че живота ги бил опровергал. Трябва да кажем обаче, че някои от тях се мъчат да се представят

за земеделци по убеждение, какъвто е случая с Петър Иванов Живков, който постоянно се върти около земеделците и е най-близък на Христо Стоянов. Всички до един обаче, си остават закleti врагове, видно от това, че нито един до сега от тях не отчете своята вина за която е докаран в ТВО, а при опит за вербовка не се съгласяват, какъвто е случая с Димитър Арнаудов, Илиа Николов "Дягата" и някои други.

Изясняването на горните данни посредством агентурата и проведените лични беседи наложи да се проведат съгласувано със съответните управления в страната следните мероприятия:

Изискаха се справки за ония въдворени, за които нямаше такива.

Извърши се пълна реорганизация на всички бригади и звена.

Извърши се вербовка на нова агентура от оперативния състав при поделението.

Съгласувано със съответните окръжни управления и отдели някои от въдворените започнаха да получават писма от близките си със съдържание на даване указания да бъдат изпълнителни и послушни, за да бъдат предсрочно освободени, тъй като семействата им страдат навън. Писма от подобен род се предаваха лично от нас като се използваха за разложителна работа.

Уведомяват се съответните управления и отдели, когато някои въдворен тръгне за дяло.

Изградения просветен актив се ползува за водене на разложителна работа сред останалите въдворени.

Започнаха се периодически превиквания на някои от по видните лидери от отделните политически групировки, с цел компрометиране, като с.с. на ДС.

Получените агентурни донесения имащи оперативна стойност се препращаха своевременно.

Извърши се вербовка на сътрудници на място от оперативни работници от отделните управления и отдели.

Започна се индивидуална разложителна работа в процеса на личните срещи с отделни въдворени.

Заостри се вниманието по прегледа на кореспонденцията и колетните пратки.

Наличието на справки подпомогна да оформим някои дубликати по активното разработване на някои от лидерите, като Христо Николов Стоянов, Коста Муравиев, Стоян Божков, Иван Титев, Страти Тодорскиев, Рачо Домусчиев и др. За всички останали въдворени се оформиха отделни дела.

Извършването на пълна реорганизация по бригади и звена беше резултатно, тъй като разместването на въдворените по легла, по наши съображения, използвахме за правилната разстановка на наличната агентура, разбихме съществуващите налични групировки по политически убеждения и ги дезинформирахме в опитите им да разкрият наличната агентура. Създадохме по-добри възможности на агентурата за работа и по-добра зашифровка.

Сформирането на просветния актив се използва също за водене на индивидуална работа сред въдворените, като за целта се изнасят беседи от подобен род. В резултат на индивидуалната разложителна дейност водена от просветния актив, който бе подхранван от наша страна, една група от около 50 човека, изхождаща от различните политически групировки излязоха с писменни изказвания, какво четат отчитат своята вина и са правилно въдворени, но все още малцина говорят конкретно за провиненията си.

Във връзка с приобщаването на някои въдворени към ОФ се получиха следните агентурни данни:

От донесение на агент "Лира" е видно, че Никола Николов Ганчев Куртуклиев и Георги Боцов Ненов - легионери са се изказали против тези, които са направили писменни изявления за приобщаване към ОФ. Обвинили са ги в подмазване, като са казали, че и на тях администрацията гледа с лошо око. Източника донася и за Илия Николов "Лягата" /бивш полицейски разузнавач/, който казал, че от запад вече чукат по здраво и не трябва да се говори за никакво приобщаване.

От донесение на агент "Петров" е видно, че Димитър Костадинов Мавродиев се е изказал, че той не желае не само да се приобщи и да влезе в ТКЗС, но като си излезе от ТВО, първо щял да коли тези които са го докарали в лагера, а след това щял да се приобщава и влиза в ТКЗС.

Пред източника се е изказал и Димитър Недялков Сираков, който е казал, че може и костите му да останат в лагера, но пак

няма да се приобщи към днешната власт. В тая връзка се е изказал и Борис Димитров Гигов, като е заявил че: "Аз имам 15 тона ябълки, продавам ги и ще лежа тук".

За вражески изказвания донася и агент "Трендафил" от страна на Георги Вълков, който на всеослушание заявява, че той е от ония земеделци, които са с Гемето и никога не желае да се приобщава.

В такава връзка се е изказал и Илия Чорев, че: "Аз живота съм си дал за този опозиционен съюз и нямам намерение да се отказвам от него и да се приобщавам към ОФ".

От донесение на агент "Петров" е видно, че във връзка с приобщаването на някои земеделци към ОФ, се получи едно раздвояване сред земеделците. От една страна Атанас х. Попов, Трифон Трифонов Господин Коларов, Никола Зеленгоров и др. тръгнаха по пътя на приобщаването. От друга страна гичевистите: Кирил Йосифов Попов, Рачо Йонков Ломусчиев, Страти Тодоракиев Димитров, Иван Генчев, Йосиф Петров Лалов и др. представляват една група, която събира около себе си младежите под формата на пеене и разправяне вицове, а в същност ги подготвя против приобщаването.

Атанас Иванов Лерински връщайки се от делегация, казал пред Коста Муравиев, Пенчо Йосифов Попов, Боян Александров Божилов и Страхил Гичев, че когато е бил в Плевен - етапното коменданство е говорило с арестант от Плевенския затвор, като последния му казал, че Люба ходила при Гичев на свиждане, опитвала се да му повлияе да подпише декларация за приобщаване, но той не се съгласил, като ѝ казал да не го закача. От своя страна Лерински му изпратил по арестанта от Плевенския затвор една бележка, като му писал да не се подава на провокации, на бележката писал: "За Димитър от Атанас", за да не бъде хванат, тъй като имало много Димитровци и Атанасовци. Това е видно от донесение на агент "Петров". По-нататък източника донася, че Муравиев направил следното изказване: "Тук в лагера наши хора са: Димитър Коцев, Страхил Гичев, Иван Делийски, Петър Димитров, Мария х. Жечев и др." Ненавиждал Стоян Божков, че е приобщавал младежите към пладненци... Приказвал е по адрес на професорите, обаче без да цитира имена, като е казал, че на никого до сега не е откъщавал, но тия професори утре като излезе и дойде на власт, ще ги прати всичките на лагер. "Какви ли не услуги съм им правил на времето, а те сега нито на дъщеря ми помагат, нито на дъщерите и синовете на моите приятели - казал Муравиев.

Опит да се свърже с близките си направи и д-р Емил Краев, когато през м. март т. г. беше изпратен до болницата Свищов, да придружава болен възворен. Същия написва писмо и го дава на едно малко дете срещу възнаграждение от 10 лева да го пусне в пощата. Обаче действието на Краев е било забелязано от един сътрудник на МВР - Свищов, който сигнализира веднага конвоирация надзирател. От своя страна надзирателя уведомява н-ка на обекта, който през това време е бил там, последния уведомява МВР - Свищов и по такъв начин писмото беше иззето от пощата и ни се препрати.

Видно от гореизложеното в средата на земеделците, които представляват най-голямата компактна маса от политически възворени процесът на разложението се развива успешно. Този процес на разложение ще разширяваме и задълбочаваме, като се приобщават колебливите към групата на приобщаващите се, а стоящите на твърди вражески позиции - непоправими и закleti врагове от рода на Стоян Божков, Рачо Домусчиев, Коста Муравиев и др. и демагозите от рода на Христо Стоянов ще бъдат изолирани и разобличавани. Наред с това ще продължи вербовката на качествена и перспективна агентура.

Ръководството на поделението сега вижда главната своя задача, да пренесе процеса на разложението и в редовете на другите политически групировки. Това за сега е по-лесно осъществимо, тъй като се разполага с много повече данни за поведението и държанието на възворените, а също така извънредно положително въздействие за това оказва и предсрочното освобождаване на редица възворени във връзка с 9-ти септември, които имаха добро поведение в поделението и по-голямата част от тях показаха данни на приобщаване.

Трябва да се отбележи, че не подействува добре за разложителната работа сред възворените неосвобождаването на председателя на просветния актив Атанас Х. Попов, който е с добро поведение в поделението и беше представен за освобождаване. Не подействува също така добре и освобождаването на Евгени Георгиев Стоилков, Румен Йорданов Чешанков и Никола Николов Куртуклиев, които бяха с лошо поведение и не бяха представени за освобождаване от нас.

ПО АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА

В процеса на агентурно-оперативната работа сме се ръководили от точното прилагане на Министерските заповеди № № 7, 8, 9 и

10 и решенията на Политбюро на ЦК на БКП. Особено внимание е обрънато за подобряване качеството на работата с агентурата-системно възпитание на същата, правилното ѝ ръководство чрез разработване на конкретни задачи и насочване към конкретни обекти, грижливото ѝ опазване от разшифровка.

Срещите сме провеждали редовно и зашифровано. Една част от тях сме провеждали в щаба на поделението под формата на извикване в делегация с призовка. На така устроените срещи имаме възможност да осигурим време на сътрудника, за да може всецяло да изясни в писмена форма всички поставени му задачи, а така също и други данни станали негово достояние. Това даваше възможност за поставяне на добре разработени и конкретизирани задачи.

Срещи с агентурата сме провеждали и на самия обект, като за целта са обмисляни комбинации при повикването за зашифровка. На срещите наред с изясняване на агентурните данни сме изслушвали агентите и по техни лични въпроси, като на нуждаещи се от писма, колети и записи, сме им разрешавали, а някои от тях са подпомагали с парични средства по § 8.

На срещи с агентурата са присъствували и отговорни другари, най-вече от III-то управление ДС - МВР гр.София. Несъмнено това допринасяше твърде много за правилното възпитание на ръководство на агентурата.

Основните задачи, които стояха пред агентурата се свеждаха до изясняване на сигнали свързани с дейността на контрареволуционните елементи. В процеса на работата добре се справиха с възложените им задачи агентите: "Петров", "Райков", "Тошо", "Гренадил", "Караджата", "Везиров", "Петър", "Стоянов" и др. Наред с поменатите добри агенти има и такива, които не дадоха почти никаква работа. Това са: "Мороза", "Владимиров" и "Стоян" - първите двама изпратени от МВР гр.Стара Загора, а последния от МВР - Коляровград. Характерен е случая с агент "Киро", който при среща заяви определено, че не желае да работи и отказа си даде в писмена форма.

В процеса на агентурната работа не сме получавали данни за разшифровка на агенти, с изключение на агент "Райков", който по

време на пътуването си за с.Белене е изпил във влака едно шише вода. Това е усъмнило останалите въдворени пътуващи с него, тъй като на тях не им е било давано храна по време на задържането.

Получените агентурни материали са проверявани и сигналите изяснявани. От паралелните проверки които сме правили на болшинството от агентите несме констатирали случаи, които да ги уличават в нечестност и неискреност към службата.

Набелязаните кандидати за вербовка са използвани предварително като доброволни заявители, където в процеса на работата сме ги проверявали, след което сме съгласували със съответните управления на МВР и чак тогава сме извършили вербовките. На новоборваните агенти сме поставяли задачи от общ характер, провеждали сме по-системни срещи, с цел тяхното укрепване.

Като неосъществени вербовки могат да се посочат случаите с въдворените от Търновски окръг

от гр.Пловдив. В процеса на подработване на кандидатите изпратихме справки до Окръжно управление на МВР - гр. Пловдив и Околийско управление МВР-Г.Оряховица с предложение за съгласуване на известни мероприятия около вербовките. Посомените управления обаче, не проведоха предложените от нас мероприятия, с което провалиха и за момента вербовките.

Кратката равностетка на успехите и достиженията в работата и съществуващите още слабости е следната:

1. Разработвания и наблюдаван контингент е почти напълно опознат и представляващия важен оперативен интерес е осигурен с агентурно наблюдение.

Получени са в резултат на това проверени агентурни данни за линията на поведението на лидерите и съответните политически групировки в поделението и някои данни за поведението им вън, за което своевременно са информирани съответните управления и отдели, от където са въдворени лицата.

Извършва се вербовка на нова ценна агентура съвместно с окръжните и централни управления и отдели и самостоятелно от органите на ДС при поделението и са подготвени не малък брой кандидати за вербовка.

Изпратената агентура в поделението бе правилно и цялостно използвана и проверена наново при добра зашифровка.

Провежда се успешно разложителен процес, подхранван и контролиран по агентурен път.

Осъществена е от страна на органите на ДС в поделението съгласуваност с органите на ДС по места.

Не са допускани извращения и закононарушения, благодарение стриктното спазване на Министерските заповеди и провеждане на практика решенията на Политбюро на ЦК на БКП.

2. Не за всички въдворени представляващи важен оперативен интерес са изяснени и проверени данните на вражеската дейност отразени в справките, доколкото това е възможно със силите на органите на ДС в поделението.

Поради непроявен достатъчен интерес от редица органи по места и липсата на пълна и активна съгласуваност в разработването на въдворените, работата на ДС в поделенията е затруднена.

Не са преодолени трудностите при срещите с агентурата, което пречи за бързото и редовно срещане на цялата агентура.

Не е устроено още каналът за връзка с лица от вън, контролиран от наша агентура, който ще ни улесни по изясняване на някои въпроси. По този въпрос се работи.

Нужно е да се усили процеса на придобиване на нова и ценна агентура, а също така и разложителната работа.

ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА НА ТРУДОВАТА ДЕЙНОСТ И ЩАТА

Въдворените контрареволуционери в поделенията са отделени в отделни сгради, работят физическа работа-канални, насипи на градината, събиране и сечене дърва, в работилницата, залесяване и пр. и се обслужваха до сега само от един инспектор-Ворис Митев и н-ка на поделението. Другия оперативен работник по ДС се занимава с криминално-въдворените, тъй като предвидения по линия на НК оперативен работник и до сега не е назначен. Считаме, че при попълване на щата на ТВО, така както е утвърден работата може да върви нормално.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ НА АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА ПО ДС

1. Органите на ДС по места, които са изпратили въдворени в ТВО да проявяват ко-голям и постоянен интерес към въдворените, като за целта на място се съгласуват и провеждат агентурно-оперативни мероприятия.

18.- 41
78

2. Изпращането на лица в ТВО от вражеските елементи да се придружава със справки - материали и ясно се отразява конкретната им дейност, материалите доказващи това и проверявани ли са или не.

3. Да продължи вербовката на нова качествена агентура в ТВО по ускорени темпове, като от страна на ДС в ТВО, така и от съответните управления и отдели на страната.

4. Да се провежда съгласувано с органите на ДС по места по комбинативни и развърнати агентурно-оперативни мероприятия по отношение на ония обекти, които представляват важен оперативен интерес и сега се намират в ТВО. Да се ползва и М.З.

5. При освобождаване на въдворени да се държи строга сметка за поведението и държанието на въдворените в ТВО, което ще подпомага разложителната работа сред останалите.

6. Да се забрани на околийските управления на МВР да провеждат свидания на въдворени с близките им, при изпращането им на дела в съдилищата. Чрез Главния прокурор да се разпорежи на окръжните и околийски прокурори също да не разрешават свидания, което лошо действа на останалите въдворени в ТВО, когато научат за това.

7. Да се разреши активните лидери да се изолират на специален режим и им се намалят правата за получаване на по-малко писма, колети и записи.

9. Оперативните работници, които идват в ТВО от съответните управления и отдели по места, да идват с добре подработени задачи и мероприятия утвърдени от окръжните началници МВР.

Белене, 14 ноември 1957 година

НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 0789

Полковник: /п/ Г.Куманов

СЪГЛАСЕН: /п/ М.Спасов

4.XII.57 г.

*За освободените
с които в беленските
се обединяват комбинативни да
комбинативните казано се
са отпуснати на ДС и МВР...*

Из архивите на ДС

191

Др. Кабанев
Канц. Говорниче -
[Signature]

28.1.58 г.

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

218

ДО
ДР. ЗАМ. МИНИСТЪР
ГЕН. МАЙОР М. СПАСОВ
Т У К

ДОКЛАДНА - ЗАПИСКА

ОТНОСНО: възможностите и готовността на поделение 0789-МВР с. Белене, Свищовско за приемане на нови въдворени.

ДРУГАРЮ ЗАМ. МИНИСТЪР,

Съгласно устната Ви заповед да проверя на място възможностите и готовността на поделение 0789-МВР с. Белене, Свищовско да приеме нови въдворени Ви докладвам:

Понастоящем в поделението има по списък 1168 въдворени от тях 278 мъже - въдворени по линия на ДС /2 изтърпяват присъда в затворническото общежитие в с. Белене/; 798 мъже - въдворени по линия на НМ /78 изтърпяват присъди в затворническото общежитие в с. Белене/ и 92 жени - въдворени по линия на НМ /10 изтърпяват присъди в затвора гр. Сливен/.

В помещенията на сегашния обект могат да се поберат-300 души в помещението на контрареволуционерите; 500 души в помещението на криминалните и 120 души в помещението на жените или всичко 800 мъже и 120 жени. Освен това в пообразните постройки могат да се поберат 2400 души мъже при нормални условия /едно войнишко легло/. Една от постройките ще се използва за въдворени по линия на ДС в които могат да се поберат 600 души. В случай, че бъдат изпратени жени по линия на ДС ще бъде избита нова врата с оглед да не се допусне свързването им с криминалните.

Пообразните помещения са ремонтирани и напълно готови с нарове и са електрифицирани. Разпореди се една от стаите да се направи за баня, с оглед изолацията на новите от старите въдворени. Направата

9
216

на клозети. Нова кухня и фурна няма да се правят, тъй като сегашната кухня и фурна могат да задоволяват 3000 души. Поделението е набавило необходимите хранителни продукти до края на м. март 1958 година за 3000 души.

Понастоящем поделението разполага с 3200 броя шинели; 2300 бр. зимни куртки; 1200 бр. зимни панталони и достатъчно количество долно бельо. Недостатъчен е броят на войнишките канчета, които са само 200 бр.; зимните кепета 120 бр., одеяла 340 бр.; сламеници 700 бр.; губени цървули 800 бр. малки номера; сухарени торби 700 бр. лупати криви 500 бр.; лупати прави 500 бр.; кирки 14 бр. и бракувани варели за направата на отоплителни печки, за което ръководството на поделението предлага да им се изпратят:

1. Войнишки канчета	1500 бр. ✓
2. Зимни кепета	1600 бр. ✓
3. Одеяла	2000 бр. ✓
4. Зимни панталони	500 бр. ✓
5. Сламеници	1000 бр. ✓
6. Сухарени торби	1000 бр. ✓
7. Гумени цървули /голями номера/	1000 бр. ✓
8. Казани - гюмове	80 бр. от 50 литра, за пренасяне на храната и разливането им. ✓
9. Чирпаци	60 бр. ✓ за разливане на храна.
10. Термофонни казанчета	10 бр. ✓ за разнасяне храната на милиционерите и надзорно-строевия персонал по работните обекти.
11. Лупати криви	800 бр.
12. Лупати прави	800 бр.
13. Кирки	200 бр.
14. Брадви	100 бр. ✓
15. Жаги	20 бр.
16. Водоноски	4 бр. ✓
17. Телефонни апарати	2 бр. и жица 2000 м., необходими за новия обект.
18. Катинари	8 бр.
19. Каруци	10 бр. ✓
20. Гребни лотки с 18-20 ребра	3 бр.
21. Гребла	24 бр.
22. Пирони и желязо за направата на вешките:	

230

- а/2 каси 50 кгр. пирони от 15 см.
б/1 каса 25 кгр. пирони от 12 см.
в/1 каса 25 кгр. пирони от 10 см.
г/1 каса 25 кгр. пирони от 8 см.
д/100 кгр. желязо от 18-20 мм. за направата на скоби.

22. Фасонки с чинии за външно осветление 30 бр.
23. Фенери газени/устойчиви на вятър/ 30 бр. ✓ комплект
24. Газени лампи 50 бр. ✓ комплект
25. Бракувани варели 12 бр. ✓ от които ще

се приготвят отоплителни печки за помещенията. Необходимо е също така да се изпрати и листове ламарина.

26. Бодлива тел 5 тона
27. Стъкла 300 кв.м.
28. Една помпа - водна 2.5 цола с 18 м. търби.

Набелязахме също така работните обекти и организацията на работата, така че щом пристигнат на другия ден да работят при определените норми. На първо време ще попълнят естествените ями около помещенията и поддигнат площадката с оглед предпазване от наводнение на помещението. След това ще работят изключително по направата на шосето.

Ръководството на поделението предлага отдел "Научно-технически" да извърши регистрацията на лицата още тук, а не след това да се изпраща бригада в общежитието.

Ръководството на поделението също така предлага въдворените да се изпращат на партиди по 100 души добре облечени с топли зимни дрехи; с личните им паспорти, но без други каквито и да е било документи и вещи /има се предвид разни ОФ бележки, удостоверения, ловни билети, военни книжки, скъпоценности, пишущи машини, сабли, ловни принадлежности, парични суми да не се допускат повече от 100 лева и др., които да се връщат на близките им, а не да се изпращат в поделението/. Въдворените да се изпращат с арестантски вагони директно и то да пристигат в Белене сутрин, но в никой случай вечерно време.

Ръководството на поделението предлага ведно с лицата поделенията да изпращат и справки за тяхното въдворяване. Освен това да се изпратят на първо време няколко секретни сътрудници, с оглед разработването им да отпочне веднага.

4. - 221
11

Да не се допусне изпращането на нервно-болни въдворени, тъй като със своето поведение в общежитието въдворяването им се явява неapolитично.

Ръководството на поделението предлага да се направи всичко възможно, щото нововъдворените до 2 месеца да ни бъдат изпращани по делегация. Освен това да се разреши на въдворените веднага по едно уведомително писмо до своите близки.

Относно охраната и надзорно строевия персонал се уточнихме как да се разстанят, но ръководството на поделението моли да им се освободят блокираните 8 длъжности за надзиратели. Др. полковник Аргиров - началник окр. управление МВР-Плевен при беседата си с др. полковник Тричков е казал, че ще командирова 14 милиционери до попълването на щата им.

При изпълнението на устната Ви заповед бях подпомогнат от ръководството на поделението др. др. полковник Тричков, майор Лалчев, капитан Гогов и лейтенант Митев при спазването на пълна тайна.

Горното Ви донасям за сведение и по нататъчно разпореждане.

София, 27. I. 1958 г.

ЗАМ. НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В.И", Д

- ст. лейтенант:

/Д. Чакъров/

Из архивите на ДС

195

Строго секретно!

ДО ДРУГАРЯ
ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР-Ген.майор
М. СПАСОВ

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

гр. С О Ф И Я

Д О К Л А Д

От полковник ИВАН ТРИЧКОВ-Началник под.0789-
МВР-Белене, Свищовско.

ОТНОСНО: Работата, обстановката, дисциплината и предложението за бъдеща дейност с новопристигналите въдворени.

Др. Зам. Министър,

Във връзка с новопристигналите въдворени при повереното ми поделение Ви донасям, следното:

Идването на първата група въдворени от 4.II.т.г. ни завари напълно подготвени. Групите биваха настанявани в предварително подготвените за целта помещения и още същия ден включени в трудовия процес, разпределени по звена и бригади, със съответните звенови и бригадни отговорници от самите въдворени. Полагаха се и се полагат грижи за общата и лична хигиена и здравеопазване, като за целта се проверяваха медицинските органи. Раздадено е на всички работно облекло и обувки. Редовно и навреме се снабдяват с храна от стария обект, която се разнообразява и е питателна. Раздадени им са съответния постелочен материал. Организирано им е и осигурено редовно къпане. Вземати са всички мерки за почистването им от паразити и заразни болести.

До 20.II.т.г./включително/ са пристигнали 1308 мъже и 234 жени. Младешките до 19 годишна възраст са заделени в три отделни бригади, които са настанени в отделно помещение. Раздадено им е облекло и постелочен материал. Към тях се полагат по-специални грижи. Обезпечено им е помещение, което понастоящем се отремонтирва и е пригодено за културно-просветни занимания. Подравнен е терен за игрище за провеждане на физкултурни занимания, което понастоящем се обзавежда.

Поради липсата на помещение за изолирането на девойките въдворени в отделни помещения, се наложи да се построй малка построй-

КРДОПБГДСРБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРБНА
Дата: 07.08.2014г. Секретар: /

202/5
ка към източната част на него обект, която да побира около 35 жени.
Девојки от 14 год. до 21 годишна възраст имаме 31.

Състоянието на дисциплината сред въдворените е добро. Особено сред мъжете новодошли, където дисциплината и реда се провежда на казармени начала и продължават в такъв дух. Включването им в трудовия процес и спазване на горните порядки способствува твърде много за укрепването на реда и дисциплината. За разлика от стария обект при новите дисциплината е много по-добра. Няма забелязани особен род нарушения каквито са правили и правят старите въдворени. Имаме, макар и еденични, отделни добри прояви от страна на ново-въдворените. Така например, въдворения е намерил 228 лв., които не ги е обсебил, а ги е дал на администрацията, която ги повърна на собственика. Срещат се и еденични случаи на кражби в помещенията.

Общата картина за годността и възрастта на въдворените е следната: при мъжете - от 1316 въдворени 16.7 на сто са въноши, 49 на сто са на възраст от 20-30 години, 30.2 на сто са на възраст от 36-55 години, и 4.1 на сто са от 55 нагоре. От всички мъже 11.5 на сто, поради болест / ТВЦ и др/, инвалиди, сакати, епилептици и др. са негодни за тежка физическа работа и възнамеряваме да ги прехвърлим към стария обект. При жените - от общо 314 / заедно със заварените 94/ въдворени, 3.8 на сто са на възраст до 19 години, 83.1 на сто са на възраст от 20-45 год., 13.1 на сто са на възраст от 45 год. на горе.

Картината на грамотността и образоваността е следната:

При мъжете - 5.1 на сто са неграмотни, 17.3 на сто са полуграмотни, 21.9 на сто са с основно образование, 32.5 на сто са с прогимназиялно образование, 17.6 на сто са със средно образование и 5.6 на сто са с полувисше и висше образование.

При жените - 9.6 на сто са неграмотни/общо със заварените въдворени/, 8.1 на сто са слабограмотни, 27.4 на сто са с основно образование, 31.8 на сто са с прогимназиялно образование, 18 на сто със средно образование и 5.1 на сто с висше и полувисше образование. Към новия обект организирахме курс за ограмотяване.

До сега е направено околоръстна дига около обекта дълга над 520 метра. Изхвърлени са за тази цел над 12 хиляди кубически метра пръст, при завишени норми с 30 %. Жените окопават горските насаждения на затвора.

За по-правилното и добро оползотворяване труда на въдворените и включването им по-пълно в трудовия процес предлагаме следните мероприятия :

1. ПРОИЗВОДСТВО НА ТУХЛИ :

Можем да организираме 20 тухларски тезгяха с по 8 човека,

2036

един при 3000 тухли дневна норма на тезгях или 60000 бр.общо за ден. При 8 месеца работен сезон за нашите условия ще произведем над 2,000,000 тухли, от които ще употребим за наши нужди над 1000000 / за постройката на жилищните блокове за вдворените, за нуждите на Окръжно управление МВР-Плевен и Околийско управление МВР-Свищов и др/. Останалите 1,000,000 тухли ще продадем на РКС-Свищов, от което ще получим един доход от 100,000 лв.

За горното производство ще бъдат заангажирани в работа около 200 човека.

2. КОШНИЧАРСКИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ:

а/Пощенски колетни кошници: Съдите са търсени от Министерството на транспорта и съобщенията за пощенски ембалаж. В състояние сме да произведем около 60,000 бройки по 3.60 лв.едната или да реализираме един доход от 200,000 лв.

б/Изработка на таборетки / плетени столчета/, масички, бебешки кошчетата, канцеларски кошчета и др., които могат да се ползват за обзавеждане на почивните станции на МВР, или продажът на пазара, от което ще реализираме един доход също от 200,000 лв.

В кошничарската работилница ще бъдат заангажирани в работа около 250 човека негодни за тежкофизическа работа.

3. ДЪРВОДЕЛСКА РАБОТИЛНИЦА

Предлагаме дограмата за жилищния блок на вдворените № 2 да бъде изработена в нашата работилница, а дограмата на жилищен блок № 1 ще бъде изработена в ТПК "Червена звезда" гр.Свищов, тъй като там е спуснат наряда за дървения материал. С изработването дограмата за блок № 2 при нас, ще бъде реализирана една икономия от 80,000 лв., които средства биха се платили на външно предприятие за изработването на около 400 м² дограма.

В горното производство ще бъде използван труда на 20 дърводелски работници.

4. МЕНТОДОБИВ :

За оползотворяване на диворастящата мента в острова и за да създадем работа на слабоболните, възрастните и негодни за тежка физическа работа вдворени, можем да организираме производство на 100 кгр.ментово масло, от което ще получим 26.000 лв.

5. ИЗКОП, НАСИП и СТРОИТЕЛСТВО:

От годните за тежка физическа работа вдворени ще работят за затвора /Дочо Колев/ 800 човека за направата на дига-път между I-ви обект и II-ри обект, която ще предпази от заливане

2042
I-ви и III-ти обекти. Дигата ще бъде дълга 1400м с 50000 м³ землен насип за направата на която ще се вложат 45000 трудовни, при завишаване дневните норми на вдворените с 30 % в сравнение с нормите на затворниците.

След направата на дигата вдворените ще бъдат използвани за продължаване пътя до II-ри обект.

а/ Обработка на залесените райони - в това мероприятие ще работят за затвора 200 жени и 200 мъже.

в/ Строителство. - През годината ще бъдат построени два жилищни блока, една административна постройка и направа на оградите на обектите и на два гарнизона. Ще бъде заангажиран труда на 150 вдворени строители.

6. ДЪРВОДОБИВ:

За добиване на дърва за нуждите на поделението за приготвяване храна на вдворените, за изпичане на тухли и др., ще работят 100 вдворени.

7. ИЗПИТАНЕ НА РОГОЗКИ:

За използване папура в острова за наши нужди и за нуждите на пазара ще се изработват папурени рогозки, в която работа ще се заангажират 80 жени негодни за тежка работа, а от продукцията ще получим един доход от 20000 лв.

От така посочените производства можем да получим един доход за държавата в размер на 600000 лв. и реализираме икономии от строителството и административната издръжка на поделението в размер на 150.000 лв..

в- разпределението на хората предвиждаме известен процент вдворени за попълване на домакинския щат, за текущи нужди и болни.

25 февруари 1958 год.
под. 0789-МВРС. Белене.

НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 0789-

Полковник:

УТВЪРЖДАВАМ
НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III ДС
Ген.майор; /п/ _____
София, 25.II.1958 година.

Строго секретно. 226

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Л А Н

За провеждане на мероприятия по
разложението на въдворените в
ТВО бивши земеделски опозицио-
нери.

За разложението на въдворените в ТВО бивши земеделски опозиционери, за недопускане каквото и да е разбирателство и сработване между гичевистките и геметовски лидери и създаване ненавист сред тях, за внасяне смущение и недоверие в геметовските среди и за компроментирване на по-авторитетните и влиятелни бивши земеделци - опозиционери, ще бъдат проведени следните,

М Е Р О П Р И Я Т И Е

1. С цел да се засили колебанието в голяма част от въдворените, да се задълбочат противоречията, споровете и взаимните нападки, да се въздействува разложително над останалите, ще се излезе с предложение за предсрочно освобождаване на въдворените: Иван Стоянов Малаков, Гено Тодоров Трандев, Воян Александров Божилов, Спас Найденов Медков, Иван Стефанов Боргов, Ирий Цонев Денев, Любен Чаунов, Атанас Тодоров Ценов, Рудолф Александров Мелих, Андрей Иванов Андреев и Георги Симов Манов, които имат по-добро поведение, някои от тях проявяват разколебаване и освобождаването им ще предизвика задълбочаване на недоверието, взаимното подозиране и раздори между гичевисти, пладнари и др.

Срок: 15.III.1958 г.

Отг.: Чернев и Митев

2 224

2. Ще се проведат система от мероприятия с цел да бъде компроментиран пред вѣдворените Слави Попигнатов Игнатов от Ст. Загора, който има лошо държание, стои на тѣврди вражески позиции. За целта ще бъде привикван по разни поводи в канцеларията на администрацията, без да бъде разпитван за поведението на вѣдворените, които след това не биха му повервали, че не е питан за тях.

Ще създадем обстановка, при която аг. "Асен" ще види случайно когато о.р. и Слави Попигнатов са в кабинета му на "интимна" беседа. Това агента ще довери на вѣдворените д-р Емил Краев и д-р Кирил Попов, които имат възможност да разпространят случай между най-активните земеделци опозиционери.

На Слави Попигнатов ще се даде по-лека работа, ще му се разреши свиждане с близките му и ще се третира по-добре от останалите, което ще усилва подозрението и недоверието на останалите към него.

Срок: 30.III.1958 г.

Отг.: Чернев и Митев.

3. С подобни мероприятия ще бъде компроментиран и вѣдворения д-р Петър Цокков, който също има лошо поведение, но в него някои от вѣдворените се съмняват, че е агент на ДС. Подозрението срещу него ще засилим и чрез агент "Везиров". Тъй като д-р Петър Цокков много често разобличава опозиционните лидери за миналата им продажна дейност, щом разбере, че те го обвиняват и отбягват, ще започне още по-активно да върши това.

Срок: 10.III.1958 год.

Отг.: Б. Митев

4. Ще проведем мероприятия за компроментирването и на Атанас Иванов Лерински, който в последно време се стреми да се сближи с геметовците и прави злостни вражески изказвания.

При компроментирването му ще използваме агент "Верин" със задачи около близките му в София и ще проведем съответна комбинация в ТВО с цел да го компроментираме и отстраним от геметовците.

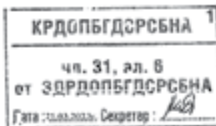
Срок: 30.III.1958 год.

Отг.: Чернев и Митев.

Из архивите на ДС

201

228
3.т

5. Ще се започне работа за вероуването на агент из средите на въдворените по-авторитетни земеделски опозиционери с цел да провежда линия на разколебаване и разложение на въдворените и постепенно откъсване от влиянието на оформилите се групи сред гичевистите и геметовците, отделни бивши опозиционери.

Срок: 15.III.1958 год.

Отг.: Грънчаров и Чернев.

6. Ще се активизира работата по придобиване на нова аген-тура сред въдворените бивши земеделци опозиционери.

Срок: 10.III.1958 г.

Отг.: Чернев и Шитев.

7. Ще се проучат възможностите да бъде вербован въдворе-ния
- земеделец опозиционер, във връзка с препис-ката от прокурора, че е виновен за смърта на един от въдворените.

Срок: 15.III.1958 г.

Отг.: Чернев и Шитев.

8. Ще се подберат подходящи кандидати из средите на въдво-рените или подлежащите на въдворяване във връзка с акцията срещу хулиганите и се вероуват за агенти и използват в ТВО по нашите обекти.

В тази връзка ще се провери какви възможности има да бъдат използвани въдворените по наказание бивши сътрудници на III или II у-ния ДС.

Срок: 20.III.1958 год.

Отг.: Чернев и Шитев.

9. Участниците в оформилата се побойническа група в ТВО: Христо Дафинов Цачев, Драган Донеv Драганов, Янко Иванов Желеv и Колю Господинов Нанев - всички бивши членове на ЗМС/о/, които бият въдворените когато говорят против земеделските опозиционери, ще бъдат изпратени за наказание в криминалната група на обекта. Това ще позволи на много от въдворените свободно да разобличават земеделските лидери в ТВО, които правеха това до оформянето на тази група. Също така ще се създадат обвинения срещу геметовците и Христо Николов Стоянов, които покровителствуват побойниците, като единствени виновници за наказанието им.

Срок: 28.II.1958 год.

Отг.: В. Шитев

4229/4

10. Ще се инструктира агентурата сред групата "криминални престъпници" за наблюдение на поведението на изпратените там Дафинов, Драганов, Желев, Нанев и в случай на опити от тяхна страна за създаване на група и пр. Сързо ще се реагира.

Срок: 28.II.1958 год.

Отг.: Милан Георгиев

11. Ще се подобри системата за проверка на изходящите и входящи колетни пратки в ТВО с оглед да не се допуска пренасянето на бележки чрез тях. За целта ще се натоварят опитни и инициативни служители, които да извършват тези проверки, след като бъдат специално подготвени в отдел "Затвори".

Отг. н/к поделение 0789

12. Ще се изиска от службата при поделение 0789 да ни се изпращат писмата на някои въдворени бивши опозиционери за мнение и ще се решава от нас пускането им. Това ще ни улесни при провеждането на някои комбинации.

Срок: 20.II.1958 год.

Отг.: Чернев

13. Ще се излезе с предложение за изпращане в ТВО агент лекар, който ще бъде оставен на работа в болницата на II обект с цел да се отнемат възможностите на въдворените опозиционери да спекулират с порядките в болницата и да използват за тая цел работещите там въдворени лекари-опозиционери д-р Кроев и д-р Попов

Срок: 30.III.1958 г.

Отг.: Г. Тодоров и Павлов

14. Ще се излезе с отделно предложение за провеждане на комбинация по създаване на канал отвън с ТВО, каквито условия в момента съществуват.

Срок: 25.II.1958 г.

Отг.: Грънчаров и Чернев.

ПРЕДЛАГА

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ V:

майор:

СЪГЛАСЕН

СЪГЛАСЕН:

Зам. Н/к III у-ние ДС:

Н/к отделение ВИ:

Полковник:

Майор:

Изпълнител:

Капитан:

[Handwritten signature]

Из архивите на ДС

203

*Лично
Д-р. Баришев
г-н. Калчев*

*Моля запознаяте се с настоящето.
Освен откогато тук небива да се
забравя се тук отбелязвам от страна да се
всичко големи разходи на формални
сметневни или фантасици с изданието от
всичко големи разходи на формални
сметневни или фантасици с изданието от
всичко големи разходи на формални
сметневни или фантасици с изданието от*

*относно: изпращането в делегация
на въдворените в ТВО с.Белене,
Свищовско.*

От статистическите сведения които получаваме всеко десет-
дневие от ръководството на ТВО се вижда, че средно в месеца отиват
по делегация около 100 души въдворени. Така например: към 25.XII.
1957 г. в делегация са били 18 души; към 1.I.1958 г. - 13; 11.I.
1958 г. - 17; 20.I.1958 г. - 20; 31.I. - 23; 10.II. - 21; 20.II. -
68 и към 1.III. - 38 души, или всичко за два месеца 204 души. По
делегация ходят подсъдими по н.о.х.дела, свидетели по такива дела,
за следствие, та даже и като страни по бракорезводни дела. Често
пъти това се нарочно създадени поводи за да могат въдворените да
се поразходат и се видят с близки и познати.

Ясно е, че при излизането на това сравнително голямо
число въдворени от ТВО се нарушава режима за изолация от обществото,
понеже отиват почти по всички окръжни и околийски градове на страна-
та, срещат се със свои роднини и познати, изпращат непроверени пис-
ма и пр.

За да не се нарушава режима и изолацията на въдворените,
моля да се предложи на Главния прокурор да разпорежи на окръжните
и околийско прокурори да не насрочват и разглеждат дела на въдворе-
ни и да не ги призовават като свидетели. Само при особени случаи
въдворени да се призовават като подсъдими и то с разрешение на др.
Главен прокурор.

София, 13.III.1958 г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В.И", ДС

- майор:

Рилков

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!

✓
КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДО ДРУГАРЯ
МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ

Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

От Генерал майор МИРЧО СПАСОВ

ОТНОСНО: състоялото се съвещание в Белене с представителите на Министерство на правосъдието, по нашето предложение за прехвърляне на целия остров "Персин" към нашето министерство за нуждите на ТВО

На 13. т.м. под ръководството на др. Министър Ради Найденов, съвещанието се проведе в с. Белене. Присъстваха от тяхна страна Зам.министъра др. Г. Михайлов, Началник отдела "Затвори" др. Троев и неговия заместник по стопанската работа др. Варков, също така Началника на затворническото общежитие в Белене др. Дочо Колев с няколко негови заместници. От наша страна присъстваха Началника на ТВО полковник Тричков и помощника му капитан Гогов. На съвещанието присъстваха другаря Сава Дълбоков и другаря Чужкаргов от Окръжния комитет на Партията, също Околийския секретар на Партията-Свищов др. Генев и др. полковник Аргиров - Окръжен началник МВР Плевен.

На съвещанието изложих кратко нашите съображения за необходимостта да ни бъде прехвърлен целия остров на разположение

212

18

при съществуващата обстановка в острова, за да можем да изпълним Правителствените указания по отношение на въдворените лица, а именно: поставени при пълна изолация от обществото, на въдворените да се осигури непрекъсната трудова дейност за тяхното времепрестояване в ТВО.

В настоящия момент вече от един месец насам почти целия остров е зает от Дунава, като помещениата в които се намират нашите въдворени са обкръжени до самите входи с вода и няма никаква възможност за осъществяване на трудова дейност. Обаче западната част на острова, която по разпределението се държи от затворническото общежитие, както в този момент на заливането, така и при всички досегашни няколкогодишни заливания на острова запазва в територията си една площ от около 5-6,000 декара незаливана от Дунава. Върху тази площ може да се работи през всяко време на годината, като се организират различни дейности; не само полевъдство, а също така производство на тухли и евентуално други трудови дейности. За използване на въдворените за работа върху тази суха площ при сегашното положение това не може да се осъществи, тъй като водното пространство от обекта в който са настанени въдворените до тази суха площ е около 10 км., обаче в съседство с нея се намира обекта - помещениата на затворническото общежитие от където по всеко време може да се организират трудови задачи на въдворените при положение, че се намират именно в обекта на затворническото общежитие. Времетраенето на заливането на острова обикновено и ежегодно продължава около 4-5 месеца, а в територията на сегашното разположение на ТВО дори и повече време. При тази обстановка очевидно е за всекиго запознат с това положение, че на остров "Персин" ако се поеме изцяло от нашето министерство за трудовата дейност на ТВО, може през всеко време на годината, през всички сезони да се оплътни напълно трудовите възможности на въдворените с различните съществуващи възможности за трудова дейност, като полевъдство, зеленчукопроизводство, дървообработване, ново лесозасаждане, тухларство, направа на диги с цел опазване на по-голями сухи площи при наводняване, построяване на пътища и др. Ако не се разреши въпроса за предаване на целия остров за нуждите на ТВО, въдворените лица сега на

213 3.-
19

брой около 2,800 души ще продължават да стоят в бездействие, както сега се намират от един месец насам в такова положение, а това очевидно напълно срива най-съществените указания за превъзпитанието на въдворените чрез ежедневен труд. В случай, че острова изцяло незабавно се предаде на разположение на ТВО върху сухата площ ще имаме възможност да организираме напрегната трудова дейност за всички въдворени без прекъсване.

Опасявайки се, че ТВО нече може да се справи със стопанската дейност на острова, че нямамо специалисти за тази цел, че въдворените работели по-лошо от затворниците, че стопанската дейност на острова била свързана с тази на затворническите общежития във от острова и с други подобни мотиви, представителите на затворническото общежитие и началниците от отдел "Затвори" се противопоставиха за предаване на целия остров към ТВО, като излязоха със свои предложения за съвместна дейност, т.е. да освободят острова от затворници и трудовите дейности да се извършват от въдворените под тяхно ръководство. Освен това направиха и други предложения, ако се реши да бъде предаден целия остров на ТВО, то в такъв случай към ТВО да бъде предаден намиращия се край селото на брега "петти обект", а също и "рибното стопанство" край Никопол, според мен с явна цел да осуетят предаването на целия остров към нашето министерство или най-малко да ни принудят да се съгласим на съвместна дейност. По тези предложения не взеха окончателно становище др. Министър Ради Найденов и заместника му др. Михайлов, като др. Найденов се изказа, че на това съвещание само се обсъжда въпроса.

В наша подкрепа за предаване на целия остров с всичките му дейности осъществяване на пълна изолация за въдворените от обществото, различните видове трудово стопанска дейност, режима и пр. се изказаха освен нашите представители от ТВО, също така др. Дълбоков, др. Генев и др. Аргиров, като мотивираха следната възможност: заедно с прехвърляне на целия остров към ТВО да преминат към него и съответните стопански специалисти и ръководители от щата на отдел "Затвори", за да може да се осъществи единно командване и ръководство на острова, както по отношение на режима, така и в стопанската дейност на самия остров, като се гарантира произведената селско-стопанска продукция от острова, изразяваща се главно във фуражни култури

24.-
20

предаването ѝ за нуждите на затворническите общежития, намиращи се на брега до с. Белене.

Това становище съвпада и с нашето мнение, което ще даде най-добра възможност както в този момент, така и занапред най-добро организиране и използване труда на въдворените през всяко време на годината в изпълнение партийните и правителствени указания за трудовото им превъзпитание. При това положение ще може да се осъществи необходимото единоначалие, добър вътрешен ред и максимална полза за държавата от труда на въдворените. При такова решение на въпроса няма с нищо да пострадат както стопанските интереси на затворите, така и общодържавните свързани с изпълнение на стопанските планове.

От друга страна освобождаването на острова от намиращите се в него затворници може да стане незабавно според мнението и на самите другари от отдел "Затвори", като ги прехвърлят на новополучения от тях обект "Рибното стопанство" край Никопол, както и с други техни възможности свързани с последното постановление на Министерския съвет за максимално ангажиране на затворници в различна стопанска дейност по различни обекти в страната.

Въз основа на гореизложеното

П Р Е Д Л А Г А М

1. Да се освободи целия остров "Персин" за нуждите на ТВО, като намиращите се затворници на обект-първи бъдат прехвърлени в "Рибното стопанство" край Никопол и тяхния пети-обект да с. Белене.

2. Да се прехвърлят към щата на ТВО Белене ръководните кадри и стопански специалисти ангажирани в ръководена стопанската дейност само на острова.

3. При стопанисване на острова от ТВО различните видове фуражна продукция да се предава на затворническите общежития.

София, 14.IV.1958 год.

ЗАМ.МИНИСТЪР
Ген.майор:

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

215
12

Секретно!

Екз. № ...

До МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
генерал-полковник Г. Цанков
Т У К

Dr. Ralchev
ms
Г. Цанков

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

от генерал-майор Мирчо Спасов
Зам. Министър на вътр. работи

ОЧНОСНО: осигуряване
работа на въдворените
и стопанската дейност
на остров - Белене.

Другарю Министър,

С постановление № 422/30 X 1956 г на Министерския съвет от 1 I 1957 г затворите преминаха на ръководство от МВР към Министерството на правосъдието.

Съгласно постановление № 451/3 XII 1956 г на Мин. съвет територията, сградите, добитъка, съоръженията и инвентара в острова на землището в Белене, Свищовско остават за в бъдеще под разпореждането на МВР.

При предаване на затворите на М-во на правосъдието МВР не взе целия остров, а само една част от територията около II-ри обект, заедно със сградите и всички съоръжения около този обект. Съображенията на Министерството тогава бяха, че то не е в състояние да поеме цялата стопанска дейност на острова и че броя на въдворените тогава беше малък.

Остров Белене има около 40.000 дк. Една част от острова е блатиста - около 5.000 дк, и то главно в района на II обект. При напълно сушави години може да се използва 15-20.000 дк обработваема площ, а при средни наводнения - около 8-10.000 дк, а при големи наводнения - около 4-5.000 дк. Площите се засяват

главно с царевица, зеленчуци, кърмно цвекло, фуражни треви, коноп и др. подобни. При нормални сушави години обработваемата площ може да даде продукцията, с която да покрие загубите за 3-4 ненормални години.

Съгласно плана през 1958 г ще бъдат засети 10.760 дк, от които с царевица - 4.000 дк, коноп - 1.000 дк, зеленчукова градина и бостан - 660 дк, фуражни култури - 5.000 дк.

Ще се отглеждат 121 коня, 490 глави едър рогат добитък, от които дойни крави - 170 глави. Свинефермата ще отглежда 2.930 свине, от които 180 свине-майки. На държавата ще бъдат предадени 250 тона свинско месо, 380 т мляко, 30 т месо от едър рогат добитък и 150 т риба.

През м.г. е достигнато 3.200 литра мляко на фуражна крава.

До сега са залесени с културни дървесини около 2.500 дк, като през следващите години до 1962 г следва да бъдат залесени около 15.000 дк. Предстои да бъдат изкоренени и почистени около 5.000 дк площ.

Работи се и ще бъде завършен пътя-дига от щаба до застава "Славия" /около 5 км/. Предстои да се започне втора секторна дига от III-ти обект /краварника/ до "Гонково гърло" /старата градина/ около 2 км. Предвижда се и са трасирани да се прокопаят отводнителни и съединителни канали от блато "Средна гора" и блато "Череша" в основното блато "Шипчене".

За изпълнението на всички тези мероприятия и други подобни са необходими повече от 3.000 затворници или въдворени.

Щялата тази стопанска дейност на острова и специално животновъдството и производството на залесителен материал и отчасти полевъдството са планирани и неразривно свързани с оборите, свиначниците, складовете и др. сгради на V-ти обект - край с. Белене. Тази връзка се състои в следното: а/ При големи и продължителни наводнения на острова - V обект приема всички животни и голяма част от затворниците настанени на острова; б/ острова служи като естествена база за паша на добитъка, производство на тревен фураж, царевица за силаж и др. кореноплодни фуражи; в/ при нормални и години със средно ниво на водите острова служи за основна база за производ-

217
14

ство на зърнен фураж - главно царевица.

Опита до сега показва, че може да се развива в този размер стопанска дейност на острова и нейното по-нататъшно разширение и подобрене само при условие, че тя се съчетава с базата на брега - V-ти обект. Това беше и основния мотив на М-во на правосъдието при искане и му се даде земята на бившето Рибно стопанство около с.Белене - 3.000 дк.

Понастоящем в острова има около 2.800 въдворени и около 1.800 затворници на острова и V обект. Острова сега е зает и само една малка част от затворниците са заангажирани на работа около добитъка.

Изхождайки от горното, от досегашния опит и даване работа на въдворените,

П Р Е Д Л А Г А М:

1. Стопанската дейност на острова да остане и за в бъдеще на ръководство при затворите, като на работа на острова се заангажират всички въдворени.

2. На въдворените да се даде работа главно: изработване на дигите, каналите, залесяването, изкореняването и почистването на площите, изработване на тухли и друга груба работа.

Постепенно и ако има подходящи сред въдворените да се заангажират в полевъдството, животновъдството и риболова.

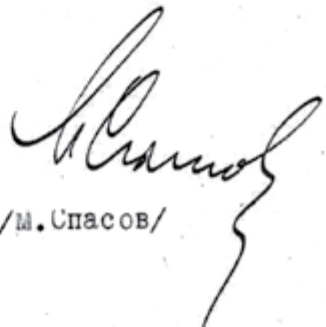
3. За целта затвора да опразни сградите на I обект, в които да се настанят въдворени.

4. По-голямата част от затворниците да бъдат изтеглени от острова и настанени на V-ти обект, "Рибното стопанство" и обекта на ДЗС "Сталин" - Белене. На същите ще бъде осигурена работа главно на тези обекти.

21 IV 1958 г.

София

ЗАМ.МИНИСТЪР - МВР -
генерал-майор :

/М. Спасов/

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИ
МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО

№ 7920
София, 30 IV 1958 г.

Препис!
Секретно!

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРБНА

908
15

Съгласно постановление № 451/3.XII.1956 година на Министерския съвет ползуваната територия на острова на землището на с.Белене, Свищовско, заедно със сградите, добитъка, съоръженията и инвентара остават за в бъдеще под разпореждането на Министерство на вътрешните работи.

При преминаването на затворите от 1.I.1957 година към Министерство на правосъдието, МВР се съгласи да остане по-голямата част от територията на острова, заедно със сградите, съоръженията, добитъка и инвентара да се ползват и стопанисват от затворите - Министерство на правосъдието. При това полжение изхождайки от ежегодното периодическо заливане с вода на острова и от изменилото се състояние в ТВО, което се намира само в II обект на острова, когато числото на въдворените значително нараства, а територията на общежитието е малка, и в по-голямата част блатиста, не може да се осигури подходяща работа за тях, което дава лошо отражение и затруднява превъзпитателната работа, а също така и с цел да се оползотворява непрекъснато и най-пълно труда на същите,

Н А Р Е Ж Д А М Е :

1. Министерство на правосъдието - отдел "Затвори" да изтегли затворниците от територията на острова и освободи затворническите сгради на I-ви обект за настаняване в тях въдворените. Работата, която се извършва на острова, като диги, канали, изкореняване и почистване на площи, изработване на тухли, залесяване и др. подобна работа да се извършва от въдворените.
2. Постепенно и при подборане на подходящи лица сред въдворените да се ангажират в риболовството, полевъдството и животновъдството на острова.
3. Затворниците, които са настанени и работат на острова да се прехвърлят и им се даде работа на V-ти обект, на

2.- 209
16

на обект -ДЗС "Сталин" и "Рибното стопанство" край с.Белене.

4. Милиционерската охрана, която е заета в охраната и конвоирането на затворниците на острова да се прехвърли за охрана и конвой на затворниците преместени и настанени на новите обекти.

5. Стопанската дейност на острова да се ръководи и отчита и за в бъдеще от затвора, като за целта ръководството на ТВО им оказва пълно съдействие и помощ за използване на острова - за паша на добитъка, набиране на фураж, използване на подходящи площи за разни зърнени, фуражни и др.култури.

ЗАДЪЛЖАВАТ се ръководствата на з.о.Белене и ТВО -Белене в ежедневната съвместа работа да си оказват пълно съдействие, относно охраната, режима, даване работа и стопанската дейност на въдворените и затворниците, както в острова, така също и на затворническите обекти край с.Белене, като за единоначалник в тази дейност се определя началника на ТВО - Белене.

_____1958 г.
С о ф и я

МИНИСТЪР НА ВЪТР.РАБОТИ :/п/ Г.Цанков
26.IV.58 г.

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДМЕТО:/п/ Р.Найденов

сверил: Рад

В-Я Р

Из архивите на ДС

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М. В. Р.
ПОДЕЛЕНИЕ 0789
№ 971
2 VI 1958 г.
с. Белене - Свищовско

ДО ДРУГАРЯ
ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР
Ген.майор М.Спасов
СОФИЯ

1

М. В. Р. № 298 / 4.VI.58 г.

K. D.

СПРАВКА

ОТНОСНО: Разстановката, разпределение силите на вдворените при поделение 0789-МВР с. Белене и включването им в работа.

*Ген. Зам. М-р
З. Славенко и екип
9.6.58г.*

*М. Спасов
19.6.58г.*

След преминаването на острова изцяло към поделението и полученото разрешение за изкарване на вдворените на работа извън острова, се създадоха условия за промяна на разстановката и включването в работа на всички вдворени.

От общо 2729 човека към 31 май 1958 година са разпределени както следва:

1. В острова на 1-ви обект са преведени за работа 1070 криминално вдворени, които са включени изцяло в полевъдна работа в животновъдната ферма на III-ти обект, гатеристи, рибари, градинари, трактористи, понтонери. Основната работа е полевъдната, където се окопават пролетните култури на стопанството, засяват се нови такива и пр. Тук са преведени вдворени за по-лека физическа работа, на които също се намира такава и се заангажирват ежедневно.

2. На 10.V. т.г. бяха изпратени 204 вдворени на работа за направа шосеен път между селата Драгомирово и Козловец Свищовско. До сега са направили трасе от 3 км. готово за настилка с преизпълнение на нормите 140 процента.

Друга група от тях - 20 души работи тухли за ТКЗС и съвета, и в продължение на 2 седмици са направили около 100 хиляди тухли ръчно и на ръчна преса. Работата продължава. Групата е настанена в оборите на ТКЗС с. Драгомирово.

Местните ръководители оказват съдействие при охраняването на групата и пълното оползотворяване на труда им.

Из архивите

3. От 25 май т.г. на около 5 км. от гр. Свищов бе изпратена група от 200 вьдворени, които ще работят на корекцията на шосето идващо от гр. Свищов.

На 31 май ще бъдат изкарани от острова още 50 криминално вьдворени за работа на пътя за гр. Свищов.

4. По Ваше нареждане подготвихме група от 100 човека, която ще работи по корекцията на р. Осъм.

5. 115 криминално вьдворени са дадени за работа към съвета и ТКЗС на с. Белене, които започнаха производство на тухли за културен дом и дом на ТКЗС.

6. В края на м. април бяха изкарани младежите от острова, които са разстанени на 5-ти обект/ в селото/, изолирани от намиращите се там затворници, които работят тухли и чуване камъни за пътя от 5-ти обект за гара Белене. Ежедневно правят над 7-8 хиляди броя тухли. След изваждането им от острова, включването им в работа и провежданите разяснителни мероприятия, намаляха проявите на побоища, кражби и др. подобни.

7. На II-ри обект остават 1007 души, от които 262 контравьдворени, 396 криминално вьдворени мъже и 349 жени.

Контравьдворените са включени на груба физическа работа: реголване на отводнените от водата места и подготвянето им за посев, пренасяне на пясък за нуждите на новостроящият жилищен блок за вьдворените, дърводобив и др. Негодните за тежко-физическа работа болни и старци се ползват за домакинска работа и събиране на билки.

8. Всички трудоспособни жени са включени в окопаването на тополките, засаждане на слънчоглед и царевича на площи в близост до обекта. Негодните за физически труд се използват за изпълтане на пазарски чанти за износ. Слънцето добре ги изпече и ръцете им са мазолести.

Така като спада водата, ще се наложи до 30.VI.1958 година последователно да ликвидираме Драгомировския, Свищовския и Викополския обекти, тъй като задачите в острова ежедневно нарастват. Годината се очертава, като изключително благоприятна за стопанската дейност в острова поради ранното оттегляне на водата.

До сега са предотвратени два опита за бягство. Единият на 5-ти обект на двама младежи и вторият от обекта Свищов, при който беглеца е ранен от охраната, настанен в болница и опасност за живота му няма.

Белене, 31 май 1958 год.

НАЧ. СЛЪНЧОГЛЕД ПОД № 0789-

Полковник:

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

2
231

ДО
ДР.ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР
ГЕНЕРАЛ МАЙОР МИРЧО СПАСОВ
Т У К

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: оперативната работа в
поделение 0789-МВР с.Белене, Сви-
щовско.

Трудово възпитателното общежитие в с.Белене се създаде в края на 1956 година. От тогава до днес оперативната работа в общежитието не се контролира и отчита централно от никое поделение. Поради това Ръководството на министерството не е редовно в течение по оперативната обстановка. Административно ТВО е подчинено на окръжния началник МВР-Плевен, но тъй като в Белене са събрани хора от цялата страна към които проявяват интерес и централните поделения на ДС оперативната работа не може и не е правилно да се отчита и контролира от окръжното управление МВР-Плевен.

Ето защо налага се оперативната работа да се ръководи и отчита от поделение в министерството. Най-подходящо в случая е отделение "Въдворяване и изселване" подработващо материалите за въдворяване в ТВО и освобождаване на въдворените.
На основание на горното ПРЕДЛАГАМ да се възложи на отделение "В.И" да ръководи и отговаря за оперативната работа в ТВО с.Белене, Свищовско. За което имам да изисква допълнителна щатна бройка.
При това положение правилно ще бъде оперативните работници, които сега обслужват ТВО-Белене и са на щат към окр.у-ние МВР Плевен да преминат на щат към отделение "В.И", ДС.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В.И", ДС

- майор: *Рилски*

8.7.58

Из архивите

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

1/2

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Духа и настроението на въдворените турци и помаци в поделението ни.

В поделението ни се намират над 30 въдворени турци, като по-голям процент от тях са помаци. С болшинство от тях на 13 и 14.VIII. 1958 год. проведох лично среща с цел опознаване по-отблизо и добиване впечатления относно духа и настроението им във връзка с последните политически събития. От проведените срещи общо 25 турци и помаци можах да констатирам следното:

На 20.IV.1958 год. по случай тяхният празник така наречен "Шекер байрам" по инициатива на Мехмед Керимов Карачоджуков-бивш учител се подготвят покани до всички турци, с цел да се съберат на горната дата и отпразнуват байряма си в по-вадушевна обстановка. Също по инициатива на Карачоджуков се закупуват няколко кутий локум, вземат се бонбони, свариват кафе и ориз.

На сбирката са присъствали от турците: Шабан Ахмедов Салиев, Рафикъ Всеинов, Али Ахмедов, Мехмед Халидов, Мехмед Керимов, Неджети Ахмедов, от българите: Крум Спасов Неврокопски, Марин Киров, Ганю Тодоров Узунов, Иван Костов Страхинев, Иван-Асен Ранков и др.

При така създамата се обстановка, Карачоджуков отправя покана към присъстващите да си вземат от локума и бонбоните, през същото време ги черпи с кафе, раздава от сварения ориз за ядене и пожелава на всички присъстващи, на следващия байрам да бъдат свободни и го отпразнуват при по-добра обстановка. След тия благопожелания на Карачоджуков, започват да се паят песни. Първо е паял Рафикъ Всеинов, а след това запява Крум Спасов Неврокопски стари македонски песни. Преди да си разотидат-пожелават си още веднаж един на друг скорошно освобождение.

Горното се потвърди от писмените показания на Ахмедов, Иманолов, Халидов, Салимов и др.

Освен горното от показанията на разпитаните е видно и следното:

Али Ахмедов е разбрал от Шабан Ахмедов че когато Крум Неврокопски е вкарван в ареста Мехмед Карачоджуков му е дал хляб, като вътре в хляба е сложил разни лекарства за Неврокопски. Ахмедов ни съобщава още, че Карачоджуков за сега дружи повечето с Минчо Панов-

Из архивите на ДС

ВЗНС(о/ бивш народен представител/.Симеон Пенковски-бивш социал демократ с Шабан Ахмедов и др.

От донесението на С С „Емеров“ е видно, че Мехмед Мехмедов, Зеби Мустафов и други, турци, отправят разни вулгарности и закани по отношение на власта и отделни отговорни другари. Агента ни съобщава че като най-авторитетен сред помаците се е отчергал Ахмед Халилов Калаиджиев. С пристигането на нови вдворени помади Калаиджиев е ходел при всеки един от тях и го е предупреждавал да се пази, да знае че тук има Д.С. и да не си отваря много устата.

От донесението на Емурлов е видно, че последната група турци когато са пристигнали на II обект всички поотделно били посрещнати от Мехмед Карачоджуков и предупреждени да се пази ^{Емюрла} Емурлов, тъй като той каквото чуе и ходи веднага съобщава на Д.С. Карачоджуков чест е посещавал и другите турци, прави им дребни отслужки-пише им писма и др. т. о. С това сам си гради авторитет вored всички турци. Всички го уважават и зещитат.

С авторитет сред турците се ползват и Али Ахмедов Ибрямов, Мехмед Карачоджуков-видно от донесението на „Шабан“.

Впечатлението ми за турците и помаците е, че те живеят организирано но разделени на две. Помаците се групират около-Ахмед Халилов Калаиджиев, а турците около Мехмед Керимов Карачоджуков, поради това, че първите не знаат турски, а вторите български.

Разговорите които проведох поотделно с всеки един от тях, смятам че може да се подходи оперативно след добра обработка към следните турци: Али Ахмедов Ибрямов, Джемал Юсейнов, Емюрла Емурлов Ахмедов, Мехмед Мехмедов Джалелов, Туран Бейтолов Байрамов и Хусейн Ахмедов Хусинов.

Предвид горното,

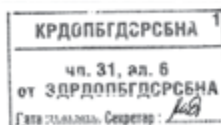
П Р Е Д Л А Г А М :

Справката да се изпрати на Н-к Управление I-МВР София за сведения и с молба да се изпрати техен представител, със задача тук на място с нас заедно да се набележат конкретни мероприятия по придобиване на агентура сред турците изобщо, и по конкретното им разработване.

21.VIII.58 год.

Белене, Свищовско.

ЗАМ. НАЧАЛНИК ОТДЕЛ Д.С.
Лейт:

119
4

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Духа и настроението на вдворените контрареволуционери, за периода от м. юли до края на месец септември 1958 година.

През изтеклия период духа и настроението на вдворените контрареволуционери се изразява в следното:

Благоприятното време за полска работа, позволи да се използва най-рационално труда на вдворените. Постоянната и напрегната работа намали тяхния дух и можа да ги ограничи по-малко да коментират по ежедневните политически международни събития.

Наред с усилената работа от наша страна започнаха по-чести превиквания, с цел даване линия на поведение сами вдворените открито да пристъпят към отчитане на извършените от тях престъпления. За целта бяха извикани по-видни лидери като КОСТА МУРАВИЕВ, КРУМ НЕВРОКОПСКИ, ХРИСТО СТОЯНОВ, ПЕТЪР ЦОКОВ, ЛЮБЕН ВУНОВ, ХРИСТО МАНАФОВ, КОНСТАНТИН ЦЪРШЕВ и др.

По време на беседата с КОСТА МУРАВИЕВ, КРУМ НЕВРОКОПСКИ, КОНСТАНТИН ЦЪРШЕВ, ПЕТЪР ЦОКОВ и ЛЮБЕН ВУНОВ - всички ВЗНС/о/, се оплакват, че работата е много натегната, вследствие изискванията за изпълнение на трудовите норми от Н-ка на обекта.

По време на беседата ни с Коста Муравиев, той даде повод да разберем, още при сегашната напрегната обстановка тяхното положение се усложнява и престояването им в ТВО се удължава. При изпълнение на трудовата му норма, признава че получава помощ от негови съдейници, като Крум Неврокопски, Константин Цършев, Манол Тодоров Журналов и др. При най-малкото заболяване винаги получава грижливо лечение от д-р Краев, Чопов и Албански.

По време на беседата ни с Крум Неврокопски винаги говори, че той не бил враг на Народната власт, че бил земеделец, а когато му поставим въпроса да излезе на открити позиции, той не е съгласен да направи това в обществено, а да му се даде възможност да излезе на свобода и от там да водел открит борба с враговете. Когато му посочихме за пример ПЕТЪР СЪРВИНСКИ, ВЕРГИЛ ДИМОВ и др., той ги нарича че били "циркаджии".

1205

Подобни изказвания направиха и въдворените ЛЮБЕН ВУНОВ, КОНСТАНТИН ПЪРШЕВ, ПЕТЪР ПОКОВ и др.

От получените агентурни и други такива материали е видно следното:

От донесението на агент "ВЕЗИРОВ" е видно, че СПАС НАЙДЕНОВ-активен опозиционер, се е изказал за Тито -по повод последната му реч, че е политик от световен мащаб и че когато бил отговарял на нападките, които са му отправени от VII-ми конгрес е "натикал водачите на СССР", като се е изразил цинично.

От донесението на съдия агент е видно, че КОСТА МУРАВИЕВ се е оплакал пред агента, че работата която му се възлага надвишава физическите му възможности и определената норма изкарва с пределни усилия.

От донесението на съдия агент е видно, че ХРИСТО СТОЯНОВ се е изказал, че тази напрегната работа не му дава възможност да прочете вестника и повече от 10 дни не бил чел нищо, като замолил други да го информират по събитията. Като заключение е казал, че от тази напрегната работа се стигнало до пълно затъпяване.

От донесението на агент "КАМЕН" е видно, че ПЕТЪР БРАТКОВ-опозиционер, не е абонат на никакъв вестник, обаче редовно чете пресата, като взема вестник от СЛАВИ ПОП ИГНАТОВ, ПЕТЪР ПЕТКОВ, СИВО ЧОПАРОВ, СТОЯН ТОНЧЕВ и след това, те искат от БРАТКОВ да им разяснява станалите събития.

От донесението на съдия агент е видно, че СЛАВИ ПОП ИГНАТОВ се е изказал, като направил паралел между КНР и остров "ТАЙВАН" с Източна и Западна Германия, като казал, че САЩ няма защо да се месят за острова, а СССР да се меси за обединяването на Германия.

В заключение, следва да отбележим, че болшинството от въдворените са заангажирани в работа и това намалява възможността им да се занимават с коментари по политическите събития. Някои от тях смятат, че заангажирането на всички в работа и държане на точна сметка по изпълнение на трудовите норми е дело и прищявка на Н-ка на обекта и от там в лицето на ръководството на поделението. Изказване от подобен род е направил ХРИСТО СТОЯНОВ като е заявил дословно: "Ако за мене знае Политбюро на ЦК на ВКП, че аз работя тук при такива условия и такава норма, не може да не се вземат мерки.

Изказване от подобен род е направил и Коста Муравиев.

С оглед по правилното им разработване, а от там и компроментирание на някои от лидерите на някои от политическите групировки, са изготвени конкретни планове. Усилено се работи също и по придобиване на нова агентура.

Белене, 7.X.58 год.

ИЗГОТВИЛ-
лейтенант:

[Signature]

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

123 11

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Състоянието на агентурно-оперативната работа в поделение 0789-МВР с. Белене, за периода от основаването му до сега.

I. ОРГАНИЗАЦИЯ НА АГЕНТУРНО-ОПЕРАТИВНАТА РАБОТА

В поделението има оперативна група от 5 оперативни работници и 2-ма зам.-ци на отделение. Двама от о.р. се занимават с обслужване на затвора и са на ръководство към един от инспекторите. Останалите трима са на ръководство към другия инспектор.

Оперативната група към поделението до сега е била на контрол и помощ към Окръжно управление МВР-Плевен, обаче на преко ръководство и отчет не е била към определена по-висша инстанция. Определено може да се каже, че така създаденото положение на контрол и ръководство на групата се оказва неправилно и нерезултатно.

Пълнолетно обследване на агентурно-оперативната работа, от 2 години съществуване на ТВО и оказване на по-чувствителна помощ не е извършвана, с изключение на заслушване един доклад от Колегиума при МВР през есента на 1957 година.

Това двойствено ръководство, от една страна МВР-Плевен и от друга "В.И."-София, води до аномалия в работата и до несъгласуваност. Като изхождаме от това състояние считаме за целесъобразно, служба ДС при поделението да мине изцяло на прек контрол и ръководство към отделение "В.И." ДС-София.

Ние считаме за правилно, че група ДС към поделението, състои се от двама инспектори, 5 оперативни работника, един следовател двама контролори по кореспонденцията и една машинописка, да се обособи в отделение със съответен началник отделение, като за сметка на едната инспекторска длъжност се даде началник отделение.

II. ПО РАБОТАТА С АГЕНТУРАТА

От основаването на поделението до сега, оперативните работници към служба ДС при същото, са извършили 22 ценни вербовки по

ДС и 28 ценни вербовки по НМ.

С вербованата агентура в ТВО се е работило системно, упражнявало се е правилно ръководство и възпитание на съдата и след като се е преценявало, че даден агент е достатъчно укрепнал и заангажиран, се е излизало с предложение за освобождаване и предаване на съответните поделения на МВР.

За по-голямата част от освободената агентура и предадена на различни поделения на МВР, се дава висока оценка от последните, като например от Разлог, Търново, Благоевград, Русе, Варна и други.

Получени са множество сигнали, болшинството от които са с оперативна стойност, интересуващи, както поделението, така и някои управления на МВР в страната.

Така например по донесение на агент "ЧАВДАР" са разкрити три кражби, възлизащи на около 3000 лв., извършени през 1953-54 години от престъпници понастоящем въдворени в Белене. Кражбите са извършени в София.

По донесение на агент "БНЧО" бе разкрита пишуца машина, открадната от престъпник намиращ се в ТВО. Машината е иззета и лицето дадено под съд.

По донесение на "ГОЛИСМАНОВ" се отпочна активно разработване на група престъпници, извършили крупни кражби на платове в гр. Враца. В момента се провеждат съгласувани мероприятия с БМ-Враца за разкриване на горните престъпници.

По донесение на агент "АНДРО" Окръжно управление на МВР гр. Стара-Загора бяха подпомогнати в издирването и залавянето на две укриващи се циганки.

По донесения на агентите "РАЙКОВ", "ВЛАДКОВ" и "ГАНЧЕВ" установихме, че контрареволуционери и криминално въдворени са използвали въдвореният БОРИС "ВЯТКОВ", който изпълнява службата колетчия към поделението, за изнесяне на писма. Същият бе подложен на разпит и призна вината си.

По направените донесения на агент "ЛЮБЧО", "ВЛАДИМИР", "МИШКАТА", "ИВАН" и доверителните връзки "АНДРО", "ПУШКОВ", "БЪРЗЕВ" и други, бяха предотвратени предварително подготвени и добре замислени 23 бягства от външни обекти и три от острова. През отчетния период имаме извършени 10 бягства, от които всички са заловени. При залавянето един е убит и един при преследване е ранен.

От донесенията на агентите "ЧЕРЕШОВ", "ДИМИТЪР", "ИВАН" и "ВЕЛИКО" е видно, че въдворените контрареволуционери РУСЛАН НИКОЛОУ ЧИЛОВ, МЕХМЕД КЕРИМОВ КАРАЧОДЖУКОВ, КРЪСТЪ КОСТОВ ПАТЪРЧАНОВ и МАРКС ГЕНЧЕВ ТАБАКОВ замислят и търсят подходящи лица, за да ги преведат

зад граница, след като бъдат освободени. За тях тяхни замисли сме уведомили съответните управления.

В заключение може да се каже, че придобитата агентура от оперативния състав в поделението, е грижливо подбирана, умело ръководена и възпитавана, в резултат на което се е успявало да се изясняват сериозни сигнали, отнасящи се както за живота и поведението на редица въдворени лица и групи, така и за различни престъпници интересувачи органите на ДС и НК от външните поделение в страната.

Като се изхожда от обстановката в ТВО и възможностите с които разполагат оперативните работници за разлагането на определени групи от престъпници и лидери-рецидивисти, ние считаме, че съгласуваността с поделенията на МВР по отношение на провеждане сериозни агентурно-оперативни мероприятия и оперативно подхождане към въдворени лица, за недостатъчна. Има окръжни управления, които след въдворяването на лица от окръга не се идвали в поделението. Не са проявявали почти никакъв интерес от тяхното поведение и превъзпитание. Не се изпращат пълни справки за въдворените и не определят насоката на разработването на определени обекти. Като такива окръзи можем да посочим: Коларовград, Русе, Целев, Търново, Пловдив и София. Не са редки случаите, когато въдворени лица от тях окръзи, показали добро поведение в поделението да ги предлагаме за освобождаване, другарите категорично отказват и не си дават съгласието. Има и случаи, когато ние предлагаме за превъдворяване, да се освобождават по предложение на горните окръзи, без да се взема мнението на поделението.

Тази несъгласуваност създава сериозни затруднения на ръководството на поделението и администрацията по превъзпитаването на въдворените, тъй като се освобождават лица симуланти, мързеливци, комарджии, изобщо с лошо поведение.

Добра съгласуваност в агентурно-оперативната работа е постигната с III-то управление ДС-София, с ДНМ, Окръжно управление на МВР Варна, Благоевград, Хасково, Ст. Загора и Враца.

От гореказаното може да се направи извода, че ръководствата на цитираните по-горе окръзи подценяват или недооценяват благоприятните условия съществуващи в ТВО по въпроса за разлагането на определени групи и лидери, и придобиване на нова агентура.

Велене, 4 ноември 1958 година

НАЧАЛНИК ПОД.0789-

Полковник:

205

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Р А П О Р Т

За извършената проверка на състоянието на агентурно-оперативната работа в отделение 0789 и в затвора-Белене Свищовско.

Др. Полковник,

По Ваше нареждане на 5-ти и 6-ти т.м. съвместно с ДИЛКО ЛИТОВ и АНГЕЛ АЛЕКСИЕВ, извършихме проверка на агентурно-оперативната работа в отделение 0789 и затвора - Белене, при която констатирахме следното:

В отделение-0789 понастоящем има въдворени 350 политически, 302 жени, около 2,000 криминални престъпници и хулитани и 1,000 затворника.

Горният контингент се разработва и обслужва от 2-ма инспектори и 4 оперативни работници, които е разпределен както следва:

1/ Майор ЛАЛЧЕВ - лично обслужва въдворените 302 жени и към него са предадени на ръководство оперативните работници: ЦАКОВ, който обслужва 500 въдворени и 200 затворници. СВИЛЕНСКИ - обслужва 1,200 затворници.

2/ Ст. лейт. МИТЕВ - обслужва въдворените политически - 350 човека и към него са предадени:

КИРИЛ КЪНЕВ - обслужва 400 - въдворени - криминални намиращи се на II-ри обект

МИЛИН ГЕОРГИЕВ - обслужва около 700 въдворени-криминални

СЪСТОЯНИЕТО НА РАБОТАТА ПРИ ПОЛИТИЧЕСКИТЕ ВЪДВОРЕНИ

Понастоящем в Белене има въдворени 350 обекта, от които 35 се водят на ЛАР, 66 на ОНД, 182 на Ю и за 70 няма никакъв материал.

От водените 35 разработки през годината са постъпили данни по 13 разработки и 22 такива не са постъпили, 15 от тези разра

206

обетки се водят на лица от турски произход, които са възвращени предимно през месец август и септември.

От водените 66 ОНД агентурни данни през тази година са постъпили по 32 - ОНД и по 34 - ОНД не са постъпили такива. И тук следва да се отбележи, че 22 ОНД са на турци, които също са възвращени предимно през месеците август и септември.

От водените на Ю - 182 човека, през годината са постъпили данни за 97 обекта и за 85-иляма постъпили данни.

За 70 възвращени липсват каквито и да е данни, като справки донесения и други.

ПО АГЕНТУРАТА

Понастоящем за разработка и обслужване на посочените по-горе 350 обекта се ползват 13 агента, от които - българи 6 и турци - 7. По-добре са работили агентите "ХРИСТО", "КАМЕН", "ВЕЗИРОВ", "АСЕНОВ" и "АРДА".

От водените понастоящем 13 агента, 8 са вербовани през тази година и те в месеците август, септември и октомври.

През годината са вербовани 18 агента и освободени 18 агенти.

От прегледа на разработките, наблюдателните дела и помощния отчет е видно, че не е била извършена необходимата категоризация на обектите. Така например лидери като МУРАВИЕВ, ХРИСТО СТОЯНОВ, СТРАХИЛ ГИЧЕВ, ДЕЛЧО ВАСИЛЕВ известен анархист, ВАСИЛ ПЕТКОВ активен и известен легиснер, се водят на ОНД, а има обекти, които се водят на активни разработки, въпреки че не се ползват с авторитет и доверие пред възвращените и не е случайно, че по разработките са постъпвали по-малко донесения от по обектите водещи се на ОНД.

Въпреки наличието на групирани около земеделските лидери около легиснерите и около анархистите, за тези групи не се е отделило повече внимание, не е вербована агентура из тяхните среди и оттам активистите им разработване.

Не е извършен преглед на наличните материали за възвращените криминални престъпници и затворниците и се установяват политическите врагове, към които да се работи по-активно.

Агентурата е недостатъчна - 350 обекти се разработват от 13 агента. Не същата не е и правилно разставена, вследствие на което има бригади в които няма агентура. Такива са VII-ма и IV-та бригади, където работят не малко турци.

204

Неправилно са разпределени въдворените и затворниците за обслужване. Така например въдворените политически на брой 350 са предадени за разработване и обслужване на ст. лейтенант МИТЕВ, а на майор ЛАЛЧЕВ само жените - 302 от които 2 са политически.

За подобрене на работата предлагаме да се извърши следното:

1/ Да се извърши преразпределение на обектите, като въдворените политически на брой 350, жените 302 и въдворените криминални на II-ри обект - 400, се вземат на разработка и обслужване от ст. лейт. МИТЕВ и 2-ма оперативни работници, а останалите криминални и затворниците се обслужват от майор ЛАЛЧЕВ и останалите 2-ма оперативни работници.

2/ Да се прегледат всички дела на въдворените политически и категоризират, като към съществуващите групи из средите на земеделската спозиция, легионерите и анархистите, се активизира работата, където именно трябва да падне и тежестта на съдата.

3/ Да се прегледат всички дела на криминалните въдворени и затворниците, като се отделият делата на тези обекти които са същевременно и политически врагове и се отпочне по-активна работа по тях.

4/ Да се извърши правилна разстановка на наличната аген-тура по бригади и обекти, съобразно обстановката.

5/ Да се активизира работата по придобиване на нова аген-тура, като се започне в тези бригади и обекти, където няма такава и из средите на групировките около земеделската спозиция, легионери те и анархистите.

10.XI.1968 год.
- гр. Плевен

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ III-ТО:

- майор

Д. Живков

Г-н. Каварел
Външно-Безопасностен
с. Белене - Белене
26.11.58

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА.
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

ОТНОСНО: държането и проявите на вдворените в ТВО- Белене бивши земеделци опозиционери.

В началото на ноември 1958 г. Управление III ДС извърши проверка в ТВО- Белене на държането и проявите на вдворените бивши земеделци-опозиционери с оглед вземане отношение по превъдворяването или освобождаването на някои от тях.

В ТВО- Белене има 98 бивши земеделци-опозиционери, от които 12 са привърженици на Гичев и 86 привърженици на Гемето. По заеманото от тях в миналото положение в бившата опозиция същите са: 15 бивши лидери, между които КОНСТАНТИН МУРАВИЕВ и ХРИСТО СТОЯНОВ - бивши министри, МИНЧО ПАНОВ, СТОЯН БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ, СПАС НАЙДЕНОВ, ЙОРДАН КОВАЧЕВ, ИВАН ГИЧЕВ - бивши членове на III и депутати, 22 членове на бившите окръжни и околийски ръководства на опозицията, 16 активисти на бившия опозиционен младежки съюз и 45 са били редови членове на бившата опозиция.

За наблюдението на вдворените контрареволуционери службата разполага с 21 агенти. Сред бившите земеделци-опозиционери няма аген-тура. За долавяне на тяхното настроение, поведение и прояви се използват успешно доверителни връзки и кандидати за вербовка из тяхните среди. Трудно е да се извърши вербовка на бивш опозиционер в ТВО, а и те не желаят да работят там, главно поради създаденото настроение срещу нашите сътрудници. В това отношение злостните опозиционери като СТОЯН БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ, СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ и др. системно са водили агитация против "продажниците", следили са кои се викат от управата, за колко време и по какъв повод, стараяйки се да разкриват сътрудниците на ДС.

От проведените беседи с около 50 вдворени, и среди с някои кандидати за вербовка, бе изяснена оперативната обстановка в ТВО - Белене, проявите и поведението на бившите земеделци-опозиционери. По своето държане и прояви бившите опозиционери могат да се разграничат в следните категории:

Упорито стоящи на вражеските си позиции, обявяващи се открито против мероприятията на Народната власт и на първо място против кооперирането, което според тях се извършвало по насилствен път. В тая група влизат бившите депутати и членове на III на бившата опозиция СТОЯН БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ, СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ, ИВАН ГИЧЕВ, и др. Под тяхно влияние са болшинството от бившия среден кадър на опозицията - членове на окръжните и околийски ръководства, и бившите младежки дейтели.

От общо 15 бивши лидери, 12 стоят на вражеските си позиции, от средния кадър 15 и от бившите младежки дейтели 14 стоят също на вражеските си позиции. Общо от актива 76 % стоят на вражеските си позиции. Всички те открито държат на разбиранията си и се обявяват против каквото и да е приобщаване към Народната власт. Същевременно са възприели демагогската линия, че са "отечественофронтовци", че не са извършили никакви престъпления и освобождаването им зависело изключително от нас - "ние сме ги били въдворили и когато решим, ще ги освободим". Наред с това същите се стараят да не нарушават установената дисциплина и да изпълняват възлаганата им работа и нормите.

Друга категория, в която влизат СЛАВИ ПОПИГНАТОВ - бивш член на Областното настоятелство в Ст. Загора, КИРИЛ ЙОСИФОВ ПОПОВ и АЛЕКСАНДЪР НАЙДЕНОВ - бивши депутати, ИВАН МАЛАКОВ - бивш председател на опозицията в гр. Елена, МАРИН ХАДЖИКЕЧЕВ, НИКОЛА ЧАКЪРОВ и ИВАН СТРИХИНОВ - бивши опозиционери от София, бившите младежки дейтели ХРИСТО ДАФИНОВ ЦАЧЕВ и ЦОНЪ ТРИФОНОВ КАЗАКОВ, и др. имат добро поведение, разложили са се и някои от тях са депозирали на ръководството на ТВО декларации за приобщаване към Отечествения Фронт. Стоенето на някои от тях повече в ТВО не ще бъде от полза. До сега към такива разложили се нашето отношение и реагиране не е било достатъчно гъвкаво и целенасочено в оперативен отношение. Често пъти съдбата им е решавана книжно, на основание стар "капитал", което особено важи за окръзите, които дават мнение за превъдворяването им.

Типичен в това отношение е случая с ИВАН МАЛАКОВ - 73 год. старец, болен, който като седне или клекне не е в състояние сам да се изправи, който още през пролетта на 1957 г. е подъл декларация за приобщаване и е разлагал и останалите да се приобщават. В края на 1957 г. ръководството на ТВО - Велене е излезло с предложе-

С това
да се
заинтересува
отр. Н. У.
МВР
Меню

159
7

ние да бъде освободен, но окръжно управление МВР Търново не се е съгласило и е бил ^{превзет за дълго време} ~~превзет~~ за още една година.

НИКОЛА ЧАКЪРОВ - бивш активист на опозицията от София, също се е разложил, отчита грешките си и е готов за честно сътрудничество, агитирал и останалите вдворени, че трябва да се върви в крак с Народната власт. За това му държане СТРАТИ ТОДОРАКИЕВ и СТОЯН БОЖКОВ са подработвали "младешите" да го бият, към което същите не са се решили.

Несвоевременното освобождаване на такива разложили се е дало възможност на ТОДОРАКИЕВ, БОЖКОВ, РАЧО ДОМУСЧИЕВ и др. врагове да укрепват някои колебаещи се и да ги възвръщат на вражески позиции.

Отношенията между "гичевистите" и привържениците на Гемето не са добри, не обдуват помежду си и се отбягват. През миналата година ХРИСТО СТОЯНОВ е правил опити да групира около себе си както от едните, така и от другите, но в резултат на проведените мероприятия е бил разобличен и изолиран. Понастоящем същия не се ползва с авторитет, отношенията му с КОНСТАНТИН МУРАВИЕВ са обтегнати до такава степен, че последния не го желае в бригадата си и не иска да го вижда.

Антагонизма и ненавистта между бившите земеделци-опозиционери, от една страна, и бившите legioneri, царски офицери и др. продължава да съществува и не могат да се търпят. Това се изразява и в оценката на международните събития. По време на изборите във Франция, например, докато фашистките елементи са изразявали задоволство, радост и надежда от идването на Де Гол на власт, по голямата част от бившите опозиционери са давали оценка, че във Франция настъпва фашизма и не са го посрещали с радост.

Режима в ТВО-Белене е затегнат, въведена е дисциплина и всички вдворени, освен болните, са разпределени по бригади и ежедневно излизат на работа. Труда им оказва възпитателно въздействие и малко време им остава да се занимават с "политика" и организиране на каквато и да е подривна дейност. Въведена е наказателна бригада, в която се изпращат тези, които нарушават дисциплината. В това отношение, обаче, се е стигнало в някои случаи до нарушение на социалистическата законност, като са прилагани непозволени средства и методи на превъзпитание. Типичен е случаят с ХРИСТО СТОЯНОВ, КРУМ НЕВРОКОПСКИ и АЛЕКСАНДЪР ПЪРШЕВ. Същите са били изпрате-

За
ОТР. Н. Ч. М.
↑

Из архивите на ДС

229

КРДПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДПБГДСРСБНА
Дата: / / Секретар: <i>[Signature]</i>

- 4 -

158
8

ни в наказателната бригада и им е била определена прекомерно завишена норма. На ХРИСТО СТОЯНОВ е била определена норма 10 кубика пръст, която той не е бил в състояние да изпълнява, и поради което е бил заставен да работи денонощно. По негови изказвания в продължение на 8 денонощия работил непрекъснато, без да спи. При това на 25.VIII.1958 г. от 21 ч. до 1 ч. след полунощ над него е бил организиран побой. В насянето на побоя са участвували вдворени от криминалните, които с тояги, ритници и въжуди са му нанасяли удари по време на работа. Следствие на побоя ХРИСТО СТОЯНОВ три пъти е изпадал в безсъзнание, лявото му око е изгубило зрението и е получил изсипване. Такъв побой по същото време е бил нанесен и над КРУМ НЕВРОКОПСКИ и АЛЕКСАНДЪР ПЪРШЕВ. През това време началника на обекта кап. Горанов и няколко надзиратели са седели на пейка и наблюдавали побоя. Случая е станал достояние на всички вдворени.

Да се отбележи в криминалните на в. Плевен
[Signature]

В ТВО - Белене е говорено и с някои от вдворените за хулигански прояви жени, с цел подбор на подходящи за вербовка. В разговор с _____ от София, същата заяви категорично, че е изпратена неоснователно в ТВО. Поясни, че вдворяването ѝ е в резултат на създадените отношения между нея и квартиранта ѝ майор _____, който многократно се бил заканвал да я изпрати в Белене. Посочи, че за заканите на _____ знаела _____, която знаела и други пред които съдия се бил заканвал. От прегледаната преписка на същата по вдворяването ѝ може да се заключи, че има нещо верно в твърденията на _____. Преписката се състои от едно предложение за вдворяване, в което има повече общи фрази и няма документация. Считаме, че случая заслужава да се провери.

Да се отбележи в криминалните на в. Плевен
[Signature]

Констатацията ни е, че агентурно-оперативната работа сред вдворените контрареволуционни елементи не е на нужната висота. Недостатъчно се провеждат мероприятия за резултатното им и целенасочено разработване и особено за разлагането им. Поделението е оставено без оперативно ръководство. Другарите се оплакват, че от Окръжно управление МВР Плевен, към което са предадени на оперативно ръководство, недостатъчно са получавали указания и помощ. Също така не са получавали указания и помощ в оперативната работа и от отделение "ВИ".

Това към Т. 2 от следните в. Плевен
[Signature]

За подобрене работата сред вдворените контрареволуционери в ТВО - Белене, предлагаме да се проведат следните мероприятия:

159
9

1. Под ръководството на Отдел "Инспекторат" да се обследва агентурно-оперативната работа в ТВО- Белене.

2. Въз основа разкритите недостатъци и слабости да се работи съвместно от III управление ДС, Окръжно управление МВР Плевен и Поделението в ТВО- Белене, план на мероприятия за подобрене на агентурно-оперативната работа и резултатното разработване на вдворените контрареволционери и внасяне разложение сред тях.

*Доклад
когато се вк-
тат и ВИ
мерата на
Соварев и
Савин
внш. проба
на които
плановете
на удача
работата
на това
е. домини
26.11.58*

Приложение: Молба от ХРИСТО СТОЯНОВ, с която моли, изхождайки от разклатеното си здравословно състояние, да бъде освободен, или ако това не е възможно, да му се създадат условия да се лекува, като бъде освободен от работа.

Нашето мнение е, че ХРИСТО СТОЯНОВ е злостен враг на Народната власт. В молбата си той отново проявява демагогия и неискреност по отношение политическите си позиции и дейност и не трябва да бъде освободен. Съдия вече е поставен на лека работа - в кухнята бели картофи.

София, 24.XI.1958 г.

ЗАМ.НАЧАЛНИК III УПРАВЛЕНИЕ ДС -

Полковник:

Исполнил
майор: *[Signature]*

[Signature]

Из архивите на ДС

231

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Д О К Л А Д

За работата на лейтенант Николай Симеонов Газдов оперативен работник при под.0789-МВР с.Белене Свищовско по линия на IX-ти отдел за времето от 1.XII до 25.XII.1958 год.

Съгласно разпорежданията на Окръжно Управление МВР гр.Плевен на мен бе възложено да работя по линия на IX-ти отдел и ми бе дадено за обслужване: под.0789-МВР с.Белене с 300 служители, Затвора с.Белене с 66 служители и Земеделско стопанство при затвора с 86 служители или общо 452 служители. Същите по политическа принадлежност се разпределят както следва: членове на БКП 178, членове на ДКМС 98 и безпартийни 176.

Службата приех от началото на м.Ноември но фактически работата започнах от началото на м.Декември 1958 г. поради това, че имаше за довършване работа по възворените, с които работех до този момент.

Преди мен по линия на IX-ти отдел работеше др.капитан Вачев от Вътрешни Войски, от когото приех пет сътрудника. Трима от милиционерския състав и двама от надзорно строевия персонал. През този период от време успях да установя връзка с четири сътрудника. До края на годината ще се свържа и с останалия сътрудник.

От срещите които проведох с сътрудниците, донесение с оперативна стойност несъм получил, но оставам с убеждението, че същите са добре подбрани, имат качества на агенти и при едно по системно и умело ръководство ще могат да обслужват една значителна част от състава на охраната и надзорно строевия персонал.

Трябва да се отчете, че наличната агентура по линия на охраната и надзорно строевия персонал е крайно недостатъчна. Затова за бъдаще ще насоча вниманието си към подбор и вербовка на нова качествена агентура из средата на горепосочените служби.

Също така с агентура не разполагам сред служителите на затвора и земеделско стопанство. За бъдаще ще се насоча към проучване целия служебен състав на тия две служби с цел подбор и вербовка на годна за обслужването им агентура.

С агентура не разполагам и сред административният и домакински персонал при щаба на поделението. Необезпечени с агентура остават охраната на I, II и V-ти обекти.

В заключение трябва да се каже, че общо взето агентурата е крайно недостатъчна и в първите 2-3 месеца на 1959 год. ще трябва да се проучва целият служебен състав на затвора и земеделско стопанство и част от охраната и надзорно строевия персонал с цел подбор на кандидати за вербовка.

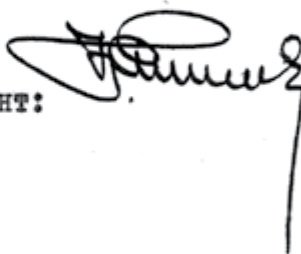
Служители водещи се на различен вид отчет нямаме.

До момента сериозни сигнали за провали и предателство от страна на служителите нямаме. Имаме сигнали за някои милиционери възнамеряващи да се самоубият, но за същите по служебен ред са изготвени справки с предложение за уволнение.

25.XII.1958 год.

с.Белене Свищовско

Разузнавач
лейтенант:

Иванов

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА ³
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

П Р А В И Л Н И К

За реда на изтърпяване административно наказание
в трудово-възпитателното общежитие.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.

1. Съгласно Указа на Предизиума на Народното събрание за
някой права на Народната милиция от 4.XII.1956 год., в ТВО се наста-
няват лица, които по миналите си и сегашни антинародни и престъпни
прояви могат да представляват опасност за обществения ред и сигур-
ност на страната.

Целта на тяхното вдвояване е да бъдат изолирани от общес-
твото, за да се предотвратят всякакви тяхни опити да нарушават обще-
ствения ред и сигурност, както и да посягат на личната и обществена
собственост.

2. В ТВО се организират и провеждат система от политически
и културно-масови мероприятия и общественно-полезен труд за полити-
ческото им и трудово превъзпитание.

3. За всяко лице подлежащо на вдвояване в ТВО се събират
пълни данни и се извършва обстойна документирана проверка съобразно
заповедите и инструкциите на Министерството на Вътрешните работи.

Настаняването в ТВО се извършва въз основа на писменна запо-
вед издадена от Министъра на Вътрешните работи или от упълномощен
от него Зам. Министър.

В заповедта за настаняване се определя срока за който лицето
се вдвоява в ТВО, който първоначално не може да бъде по дълъг от
5 години, но в последствие може да бъде намален или увеличен с допъл-
нителна заповед.

II. ПРИЕМАНЕ И НАСТАНЯВАНЕ НА ВЪДВОРЕНИТЕ.

4. Приемането на вдворените лица става от 6 часа сутринта
до 18 часа вечерта. Пристигналите за вдвояване лица, между 18 часа
и 6 часа сутринта, се настаняват временно в нарочна определената
за целта приемна стая в района на ТВО и охраната им се поема от
охраната на общежитието.

5. При приемане вдворените лица и вещите им се подлагат на
най щателен преглед. Не се позволява внасянето в помещенията на пред-
мети, които могат да служат за нападения, самоубийство или бягство.

6. Донесените от въдворените предмети, за които не се разрешава да се внасят в помещенията, се вземат и описват в протокол от четири еднообразни екземпляра подписани от въдвореното лице и проверяващия. От така подписаните протоколи, единия екземпляр се прилага към досието на въдвореното лице, другия към архивата на ТВО, третия си остава в самите предмети, които се пакетират и предават на съхранение в определения за тази цел склад, а четвъртия остава във въдвореното лице.

7. След приемането на въдвореното лице, същото се изпраща в карантинното помещение, където се подлага на медицински преглед с оглед за евентуално изолиране на болните и тяхното лечение.

8. Настаняването на въдворените лица в помещенията става според категорията и разряда. Въдворените младежи се изолират от влиянието на по-възрастните и закоравели вражески елементи и криминални престъпници в отделни обшежития.

III. КАТЕГОРИЗИРАНЕ НА ВЪДВОРЕНИТЕ ЛИЦА.

9. Според степента на опасността, която представляват въдворените лица за обществения ред и сигурност, тяхния произход, поведение и работа в ТВО, те се разделят на две категории, а всяка категория на два разряда.

10. Към I-ва категория 1-ви разряд се включват всички въдворени лица, които са развивали контрареволуционна дейност или са се явявали лидери и активни ръководители на бивши фашистки организации, полицейски началници, крупни индустриалци и кулаци, бивши фашистки министри и други държавни ръководители, царски офицери и др.

Всички останали въдворени лица от I-ва категория се включват във 2-ри разряд.

11. Към II-ра категория 1-ви разряд се включват всички въдворени лица които в миналото са провеждали активно престъпна дейност - тежки криминални и стопански престъпления/убийства, грабежи, крупни крадби, фалшификатори и парични и парични знаци, рацедевисти и непоправими хулигани/.

Всички останали въдворени лица от II-ра категория се включват във 2-ри разряд.

12. Във зависимост от поведение и трудовата дейност на въдворените лица, те могат да се прекатегоризират от един разряд в друга съответната категория по предложение на началника на ТВО.

13. Категоризацията и прекатегоризацията на въдворените лица се извършва от комисия във състав: началника на ТВО-председател и членове: зам. началника порежима, инспектора по политическата част, оперативния работник и партийния секретар и се утвърждава от окръжния

началник МВР съгласувано с окръжния прокурор.

14. При категоризирането и прекатегоризирането на въдворените лица, началника на ТВО и инспектора на политическата част са длъжни да съставят точни и подробни характеристики за тях.

15. За всяко заседание на комисията по категоризацията се съставя протокол, към който се прилагат характеристиките, във които се мотивира превеждането на едно или друго въдворено лице, във съответната категория и разряд.

16. В зависимост от категоризацията и разряда имат право да получават и изпращат писма, а също така да получават и колет, както следва:

От I-ва категория 1-ви разряд и II-ра категория 1-ви разряд по едно писмо и по един колет от 10 кгр. хранителни продукти на 3 месеца.

От I-ва категория 2-ри разряд и II-ра категория 2-ри разряд по едно писмо и един колет от 10 кгр. хранителни продукти на 2 месеца.

В определените количества храна, внасяна от вън влизат и плодовете, сушени, преработени или в сурово състояние.

17. Въдворените имат право да получават по един колет на тримесечие съдържащ: дрехи, бельо, обувки, тоалетни принадлежности и др. който не влиза в броя на колетите полагащ се за съответната категория и разряда.

18. Въдворените нямат право на свикване. Такава може да се допуска само с разрешение на Министъра на вътрешните работи или неговия заместник, Главния прокурор на НРБ и окръжните началници на МВР по оперативни съображения, в изключителни случаи.

19. Призованите от съда въдворени лица могат да бъдат изпращани като подсъдимни или свидетели по важни съдебни дела от общ и наказателен характер, само с разрешение на Министъра на вътрешните работи или неговия заместник, след като за това е постъпило предложение от съответния прокурор където е заведено делото.

20. В случаите когато не се разреши изпращането на въдвореното лице пред съда и се отложи разглеждането на делото, ръководството на ТВО е длъжно да уведоми съответния прокурор и съда най-малко 15 дни преди неговото освобождаване от ТВО.

IV. ИЗПРАВИТЕЛНО ТРУДОВО ВЪЗДЕЙСТВИЕ.

21. Политико-възпитателната работа сред въдворените лица се провежда от инспектора по политическата част в общежитието с помощта на подбран от него актив от служители и някои въдворени лица.

22. Със силите на въдворените лица могат да се устройват концерти, литературни вечери, спортни упражнения, жив вестник и др.

които трябва да отговарят на задачите за превъзпитание на въдворените в ТВО лица. Разрешава се на въдворените лица да четат колективно вестници, списания, научно-популярни и художествени книги, доставяни чрез ръководството на ТВО.

Ръководството на ТВО организира за въдворените лица курсове за ограмотяване и кръжоци за изучаване история на България, география и др.

23. Трудът в ТВО се явява, като основен фактор за превъзпитането на въдворените лица. За това работата е задължителна за всички, с изключение на болните, старите и недъгавите. Въдворените лица са длъжни добросъвестно да изпълняват възложените им задачи, да уплатняват работното си време и изпълняват трудовите си норми. Те трябва да се отнасят с особена грижа към повереното им имущество. При установяване на умишлено провеждане на това имущество, ръководството на ТВО може да прилага дисциплинарни и други наказания.

24. За дисциплиниран и особено производителен труд въдвореното лице се награждава: с публична похвала; с разрешаване на извънредни кореспонденции и получаване на допълнителни колети храна.

25. Въдворените лица, които са се проявили като особено дисциплинирани, с добро поведение и висока производителност на труда или по други мотиви/тежко заболяване на семейство или член от семейството му и др./, началника на ТВО или поделениято, което ги е предложило за въдворяване, могат да направят предложение пред ръководството на МВР за предсрочното им освобождаване.

26. За неизпълнение на трудови задължения, за нарушаване на реда и дисциплината в ТВО, въдворените се наказват дисциплинарно в зависимост от степента на вината му.

27. Дисциплинарните наказания според степента на провиненията са: бележка, с предупреждаване за по строго наказание; мъмране при вечерна проверка, ограничаване правото на кореспонденцията, правото на получаване на колет, изолиране в отделно помещение/карцер/ до 14 денонощия.

28. За въдворените лица, които имат лошо поведение, разхищават имуществото в общежитието, вършат систематически дисциплинарни простъпки, симулират, правят опити за бягство и други, началника на ТВО може да прави мотивирано предложение пред ръководството на МВР за превъдворяване.

29. Освен посочените в настоящия правилник, други наказания не се допускат под каквото и да била форма.

V. ВЪТРЕШЕН РЕД В ТВО.

30. Въдворените лица са длъжни да изпълняват точно всички правила, распоредания и заповеди относно реда и режима в ТВО.

Те са длъжни да се отнасят с почит и уважение към всички длъжностни лица в ТВО и се обръщат към тях с обръщението "гражданино".

31. Забраняват се личните услуги между въдворените лица срещу заплащане с пари, храна или друг начин.

32. Въдворените лица, които се подозират в полово извърщение, както и заразно болните, се изолират в отделни помещения.

33. Всяко въдворено лице има право да подава молби, жалби, заявления и оплаквания до началника на ТВО и чрез него до по горните инстанции, за неправилните и незаконносъобразни действия на администрацията, длъжностните лица и надзорната служба при ТВО, както и отнасящи се до положението на въдвореното лице, които се завеждат още същия ден и се отправят до местоназначението им.

Забранява се подаването на колективни молби, оплаквания и протести.

34. Въдворените лица са длъжни да станат от сън, да отиват на работа и за храна по даден сигнал, според определеното сезонно време от началника на ТВО.

35. Всякакви хазартни игри между въдворените лица са забранени.

36. Абсолютно е забранено:

а/пиеването, храненето, секвенето в помещенията,

б/писането, драскането, чертането, рисуването и др. по стените, на помещенията, книгите и другите предмети, както и замърсяването на стените под какъвто и да е предлог.

в/псуването, викането, ругането и употребяването на вулгарни и цинични изрази.

г/всяко действие или бездействие, което нарушава съвместното жителство и нормалните отношения между въдворените лица.

38. На въдворените лица се дават по възможност безплатно облекло, обувки и друго вещеве доволствие. Въдворените имат право да полагат и получават със разрешение на началника на ТВО, своето лично горно и долно облекло и обувки.

39. Въдворените получават безплатна храна по разписание, размери и оклад по одобрените от Министерския съвет таблица 13 за работящите и таблица 15 за неработящите. Волните въдворени получават храна по подробен оклад таблица 12. На въдворените които се изплащат на път за късо време се дава суха храна предвидена в таблицата, утвърдени със заповед на Министъра на вътрешните работи № И-105 от 1.III.1955 год.

39. Началника на ТВО може да разреши на болните вдворени лица да получават диетична храна по определения оклад, съобразно мнението на лекара.

40. Всяко вдворено лице може да си доставя от продоволствения магазин допълнителни продукти и други предмети.

На вдворените лица се разрешава да получават пари месечно в размер до 100 лева.

41. Вдворените жени се настаняват в отделни помещения изолирани от тях на мъжете. Елизането при тях не може да става без присъствието на дежурната надзирателка. Разпита на вдворените жени от служители по ДС и НК може да става с разрешение на началника на ТВО в определена за целта стая.

42. Временните жени един месец преди раждането се отделят в отделно помещение пригодено за родилно отделение.

43. Забранява се държането в ТВО на деца над 6 месечна възраст съгласно чл. 275 от НК. На майката се дава пълна възможност да влиза във връзка със близките си и урежда въпроса, за настаняване на детето. В случай, че вдворената майка няма близки, които биха се погрижили за детето, началника на ТВО урежда чрез съответния народен съвет настаняването му в детски ясли.

44. Вечерна проверка се прави всяка вечер, но не по-късно от 21 часа. Дежурния ст. надзирател прави поименна проверка на вдворените лица. В случай, че дадено вдворено лице отсъства по неизвестни причини, ст. надзирателя е длъжен веднага да вземе мерки за издирването и заставянето му и своевременно съобщи за това на началника на ТВО.

45. Началника на ТВО изготвя распоредба за режима и реда вътре в помещенията и тяхния район, както за през деня, така и за през ноща и такива за организацията и режима при трудовата дейност на вдворените които се утвърждават от окръжния началник МВР.

VI. ЗАДЪЛЖЕНИЕ НА НАЧАЛНИКА НА ОБЕКТИТЕ И НАДЗОРНО СТРОЕВИЯ ПЕРСОНАЛ.

46. Началника на обекта отговаря за точното прилагане на Правилника в повереният му обект и за всяко нарушение на съдия своевременно донася на началника на ТВО, комуто е преко подчинен.

47. Дежурния старши надзирател е длъжен:

а/ да се осигори точно спазване на реда в ТВО през време на дежурството му.

б/ да се следи за навременното и редовно почистване на помещенията, битовото устрояване и хигиената на вдворените.

в/ да се следи за редовното и сигурно заключване на помещенията и изходните врати.

г/ да контролира приготвяването на храната съгласно устано-

вените таблици и разкладката на деня, а също така за нейното правилно и навременно раздаване.

д/да следи за правилното изпълнение на дисциплинарните наказания наложени на вдворените лица.

е/да не позволява извеждането на вдворени лица от помещенията след вечерна проверка без заповед на Министъра на Вътрешните работи или неговия заместник, началника на ТВО или неговия заместник.

ж/да запознава с най-съществените точки от настоящия правилник всеки новодошел вдворен, като му разяснява реда който трябва да спазва в ТВО.

з/да се грижи за общата и лична хигиена на вдворените като осигури един път на месеца баня и медицински преглед.

48. Надзирателя е длъжен:

а/да отговаря за охраната на поста на който е поставен и за точното и навременно изпълнение на всички възложени му задачи.

б/при приемане и предаване на дежурство е длъжен да провери състоянието на поста и отбележи в постовата книга в какво състояние е приел и предал същия.

МИНИСТЪР НА ВЪТР. РАБОТИ:

ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ:

Из архивите

242

*Г-н. Раковарев
Няма изижда как
Тук да ги лекуваме в
София - Такава възможност
Нямат всички додържани
населението и във себе си
Горкив които за време
Добри случаи в София и
случай в София и Плевен
не е изижда да се разберат*

МОКЛА ДИНА ЗАПИСКА

Строго секретно!

ОТНОСИНО: лекуване на възворени
в болницата на МВР-София.

Възворените в поделение 0789-МВР с Белене се лекуват в казачета в поделението, болницата в Свищов и тази в гр. Плевен. Но при някои по тежки случаи когато болниците в Свищов и Плевен не разполагат с дадени специалисти или медикаменти налага се болните да бъдат изпратени в болницата на МВР-София. От създаването на поделението до сега имаше редица случаи когато тежко болни бяха лекувани тук. Сега обаче ръководството на болницата ни предупреди, че ако искаме и за напред да изпращаме болни за лечение, необходимо е това да се регламентира със заповед.

Ние считаме, че при някои тежки случаи на основание мнението на лекаря на поделението се налага възворени болни да бъдат приемани на лечение в болницата на МВР-София след предварително съгласуване по телефона, поради което ПРЕДЛАГАМЕ да подпишете приложената заповед.

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В.И", ДС
- майор: *Сиванов*

изтекъл и за които не е било постановено превъдворяването им за нов срок.

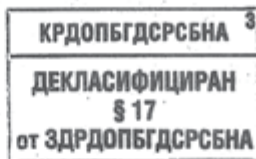
Моля да ме уведомите за становището Ви по този въпрос.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:

Рад. Кобанев

/ЛТ

8

Д О К Л А Д

ОТНОСНО: Изпълнението на мероприятията
запланирани в перспективния план, за вре-
мето от 5.XII.1958 год. до 31.III.1959 год

I. ПО КОНТИНГЕНТА

1. Запланиваните мероприятия по този раздел от плана са ця-
лостно изпълнени. Всички въдворени намиращи се в острова са викани
по един и два пъти с цел опознаване и вземане на съответно оперативни
отношения.

II. ПО НАЛИЧЕСТЕ Р/КИ И СИГНАЛИ

1. По планираните мероприятия в този раздел, сме изготвили
планове с конкретни задачи и мероприятия, по които е работено актив-
но. В резултат от проведените мероприятия по изясняване на планирван-
ите сигнали, постъпили ценни донесения от агентурата и ДВ, протоколи
от разпити на свидетели и самите обекти. Считаме, че с малки изключе-
ния, всички сигнали са почти изяснени.

Наличните разработки са разгледани, оценявани по важност
и по най-активните се работи усилено. Трябва да отчетем, че през този
период от време можахме да обезпечим с агентура 20 обекта водещи се
на различен вид отчет. За всички обекти имаме получени агентурни до-
несения, плюс това във всяка бригада имаме поставени от 1-3 агенти и
ДВ.

III. ПО РАБОТАТА С НАЛИЧНАТА АГЕНТУРА И
ПРИДОБИВАНЕ НА НОВА ТАКАВА

1. През отчетния период се извърши нова комплектовка на
бригадите, като наличната агентура и новопреборваната такава беле

2.

9

правилно разстанована по бригади. Нямаме бригада без агентура и ДВ.

Наличната агентура и ДВ се срещани редовно, в резултат на което имаме получени и ценни донесения.

2. През отчетния период бяха запланирани да се вербоват общо 28 агенти, а сме извършили вербовки общо на 34 агенти и 2 резиденти, или едно преизпълнение на плана по вербовка на агенти и 6 агенти и 2 резиденти. От нововербованите агенти се очертават както много ценни агентите: "ПЪРВАН" работник по ВЗНС/о/, "ПЛАВИЦЕН" работник по немско разузнаване, "МАЛО" работи по турско разузнаване, "АСЕНОВ" работи също по турско разузнаване и други.

Запланираните вербовки по линия на легионери 1 агент и по линия на анархисти също 1 агент не изпълнихме, поради липса на подходящи кандидати от тия линии.

Трябва да отбележим обаче, че през цялото време сме работили по някои въдворени произхождащи от тези линии, с цел политическото им разоржаване и довеждането им до вербовка.

През отчетния период, както с наличната агентура, така и с нововербованата сме провеждали редовно срещи и осъществявали правилно ръководство и възпитание.

В резултат на това получихме и получаваме ценни данни за обекти-политически лидери, като ХРИСТО СТОЯНОВ, КОСТА МУРАВИТЪВ, АТАНАС ЛЕРИНСКИ, д-р КРАЕВ, СТРАТИ ТОДОРОВ и др. С помощта на агентурата и честите срещи с лидера ХРИСТО СТОЯНОВ можахме да го доведем до положение да налее с декларация за придобаване към народната власт. Такава бе написана от СТОЯНОВ и изпратена на отделение "В.И." ДС гр. София.

Определено може да се каже, че през целия отчетен период съществуваше напрежение в работата, което допринесе за изпълнението на плана.

Белене, 28 март 1959 год.

НАЧАЛНИК ПОД. 0789-

Полковник:

Строго секретно!

УТВЪРЖДАВАМ:
ОКРЪЖЕН НАЧАЛНИК МВР.
Полковник: *Тодоров*
Плевен, _____ 1959 г.

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Ген. секретар: *Кънев*

П Л А Н

За работата на оперативния състав при поделе-
ние 0789-МВР с.Белене за времето от 1.IV.
до 30.VI.1959 година.

За подобряване агентурно-оперативната работа при поделението
и затвора, ще бъдат проведени следните мероприятия:

I. ПО КОНТИНГЕНТА.

рибь и е
1. Ще се продължи превикването на всички въдворени в острова,
с цел цялостното им опознаване и вземане на оперативно отношение.

Срок - постоянен
Отг. - Опер. състав

II. ПО НАЛИЧНИТЕ РАЗРАБОТКИ.

не
1. Ще бъде изготвен план по ЛАР "ТАЛАСЪМ"-
, заведена по турско разузнаване.
Срок - 10.IV.1959 год.

Отг. - К.Кънев

не
2. Ще бъде изготвен план по ЛАР "МЕКЕРЕ"-
заведена по линия на английско разузнаване.
Срок - 20.IV.1959 г.

Отг. - К.Кънев

не
3. Ще бъде изготвен план по ЛАР "ХОЛЕРА"-
заведена по линия на американско разузнаване.
Срок - 25.IV.1959г.

Отг. - К.Кънев

не
4. Ще бъде изготвен план по ЛАР "ВИДРА"-
/югославянец/ заведена по линия на югославско разузнаване.

Срок - 30.IV.1959г.

Отг. - К.Кънев

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Ген. секретар: <i>ЛД</i>

работи се 2.

12

5. Ще бъде разгледана ЛАР "ЧЪРЧИЛ"-инженер заведена по линия на английско разузнаване и се изготви план за активно разработване, с цел евентуална вербовка.

Срок- 25.IV.1959 год.

Отг. - кап. П. Паков

да 6. Ще бъде разгледано ОНД "СКИТНИК" с цел установяване дали обекта има изменнически намерения.

Срок - 25.IV.1959 год.

да 7. Ще бъдат разгледани материалите по ОНД - , ще се изготви план с мероприятия за установяване дали същия има изменнически намерения.

Срок- 30.IV.1959 год.

Отг. - кап. П. Паков

да 8. Ще бъдат разгледани материалите на ЛАР "ВЕЗДЕЛНИК"- и ще се изготви план за активното му разработване и изясняване дали има изменнически намерения.

Срок - 30.IV.1959 год.

Отг. - М. Георгиев

да 9. Ще бъдат разгледани материалите на обекта "КАРКАЧ", ще се изготви план с мероприятия, с цел изясняване престъпната му дейност когато е бил навън.

Срок - 5.V.1959 г.

Отг. - ст. лейт. Георгиев

свободен 10. Ще бъде изготвен план по ОНД- с цел изясняване дали има изменнически намерения.

Срок - 20.VI.1959 год.

Отг. - ст. лейт. М. Георгиев

да 11. По ОНД "ДОРМУШЕВ" ще се изготви план за изясняване на престъпната му дейност, когато е бил на свобода.

Срок - 28.IV.1959 год.

Отг. - В. Свиленски

да 12. Ще бъде изготвено постановление за завеждане на ОНД на затворника по линия на ВЗНС/О/.

Срок - 10.V.1959 год.

Отг. - В. Свиленски

да 13. Ще бъде изготвено постановление за завеждане на ОНД на затворника, като резидент на полицията.

Срок - 25.V.1959 год.

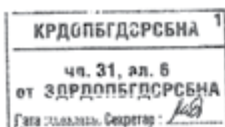
Отг. - ст. лейт. Свиленски

да 14. Ще бъде изготвен план по ОНД водещо се на обекта по линия на кулаци.

Срок - 10.V.1959 год.

Отг. - ст. лейт. Свиленски

13

III. ПО ВАЛИЧНАТА АГЕНТУРА И ПРИДОВИВАНЕ НА
НОВА ТАКАВА

1. *да* Ще бъде извършена проверка, с цел изясняване честостта и предаността към службата, на следните агенти: ^{вербовка} "СТОЯНОВ", ^{вербовка} "ВЪЛКОВ", "ЦЕНО", ^{да} "ВОЙНИКОВ" и "КРИСТОВ", като за целта ще бъдат изготвени планове с мероприятия.

Срок - 25.VI.1959 год.

Отг. - ст.лейт. Кънев

2. *да* Ще бъде извършена вербовка на контравъдворения бивш легионер, по линия на легиона.

Срок - 20.V.1959 год.

Отг. - майор Лалчев

да 3. Ще бъде извършена вербовка на

по линия на турско малцинство. Срок - 20.V.1959 год.

Отг. - К. Кънев

4. *да* Ще бъде извършена вербовка на

линия на бивши полицаи.

Срок - 25.V.1959 год.

Отг. - ст.лейт. Кънев

да 5. Ще бъде извършена вербовка на

линия на "ратници".

Срок - 25.V.1959 год.

Отг. - ст.лейт. Кънев

да 6. ⁺²⁼⁶ Ще се извършат четири вербовки на агенти от криминално-въдворените на I-ви обект.

Срок - 30.V.1959 год.

Отг. - кап. П. Цаков

да 7. Ще бъде извършена вербовка на един агент из средите на затворниците на III-ти обект.

Срок - 20.V.1959 год.

Отг. - кап. П. Цаков

да 8. Ще бъде извършена вербовка на по обекта на ОНД "Карпат".

Срок - 25.IV.1959 год.

Отг. - М. Георгиев

да 9. Ще бъде извършена вербовка на ⁺²⁼⁶ 4 агента из средите на криминално въдворените на II-ри обект.

Срок - 20.VI.1959 год.

Отг. - М. Георгиев

да 10. Ще бъдат извършени вербовки на ⁺¹⁼³ 2 агента из средите на враждебно настроените жени.

Срок - 20.VI.1959 год.

Отг. - ст.лейт. Георгиев

да 11. Ще бъде извършена вербовка на агент из средите на затворниците работещи на рибното стопанство край с. Велене.

Срок - 20.V.1959 год.

Отг. - ст.лейт. Свиленски

4.

до 12. Ще се извърши вербовка на агент из средите на затворниците работещи в коларската бригада на V-ти обект.

Срок - 5.VI.1959 год.

Отг. - ст.лейт. Свиленски

работи се
13. Ще се извърши вербовка на агент по ОНД с обект водещо се по линия на кулаци.

Срок - 10.VI.1959 год.

Отг. - В.Свиленски

с.Белене, 28.III.1959 год.

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: класен Секретар: <i>МВ</i>

ПРЕДЛАГА:

ЗАМ.НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ ДС-

Майор: *МВ*

СЪГЛАСЕН:

НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 0789-

Полковник: *МВ*

Белене, *28 III* 1959 год.

НМ/4 ека.

Строго секретно!

88
88

КРДОПБГДСРБНА³
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРБНА

И. В. И.
С П Р А В К А

20.1.1946

ОТНОСНО: работата на работната група по изпълнение резолюцията на др. Министър и указанията на др. зам. министър М. Спасов по въдворените в ТВО.

Съгласно възложената ни задача да прегледаме материалите на въдворените и беседваме с тях с оглед да се отсеят и тези от тях, които имат по-леки провинения и добро поведение да се предложат за освобождаване Ви съобщаваме, че привършихме работа.

След като прегледахме материалите и взехме мнението на органите на МВР по места, ние пристъпихме към беседване с въдворените. Беседвахме с повечето въдворени. Не сме беседвали само с незначителна част които са известни като непоправими врагове и престъпници и счехоме, че е безпредметно беседването с тях.

С привършване на работата предложихме да бъдат освободени всичко 478 въдворени от които около 80 по оперативни съображения. Освен това предложихме за 176 души да бъдат освободени след 6 месеца Сега остават в ТВО, общо 1455 въдворени от които 313 контрареволуционери и 1142 криминални престъпници.

При определяне кои да бъдат освободени, се ръководихме от резолюцията на др. Министър и Вашите указания и предложихме за освобождаване само по леките случаи с добро държание.

Въдворените контрареволуционери по партийна принадлежност са: земеделци опозиционери 94 от които 17 лидери; 26 ръководители от средния кадър и 51 редови членове. Активни легионери 23. Други контрареволуционни елементи, полицаи, царски офицери, анархисти и пр. - 196. По социален произход се разпределят така: буржоазен-113;

дребнобуржоазен - 166 и бедни 34. Народност: българи 238; турци 64 и от разни народности 11. До 25 годишна възраст - 20; до 40 години 107 и над 40 годишна възраст 186. Въдворени са както следва. През 1956 г. 104; 1957 г. - 47; 1958 г. - 162.

От криминалните престъпници до 3 пъти са регистрирани 51; над 3 пъти 631. Осъждани са до 3 пъти 546; до 5 пъти 178; до 10 пъти 171 и над 10 пъти 111 въдворени. По възраст се разпределят така: до 25 години 134; до 40 години 621 и над 40 години 387.

Въдворени са както следва: През 1956 г. 202; 1957 г. 93; 1958 г. - 763 и 1959 г. - 84.

Значителна част от сега въдворените са въдворявани и по-рано през 1947/1953 г. Повечето от половината въдворени криминални престъпници са с не здрави семейства, по няколко пъти са се развеждали или живеят разделени.

Основната група от контра-революционерите са земеделците опозиционери. В разговор повечето от тях, на думи уж казват, че са се поправили, но когато им се постави въпрос за разобличаване на враговете между тях и да помагат на ДС, те отговарят, че врагове няма и не е по-характера им да пакостят на другарите си. Почти същото е и за останалите контра-революционери.

От данните за социалният им произход се вижда, че гражданството мнозинство са от буржоазен и дребнобуржоазен произход. По възрастта се вижда, че това не са млади хора, случайно попаднали там, а са хора вече зряли, със значителен опит в живота. Така само 20 души са на възраст до 25 години, а до 40 и над 40 години са 293. Но и от младежите има злостни и упорити врагове. Така например в едно писмо пратено по нелегален път от въдворения Славейко Йовчев от гр. Кюстендил същия след като сочи, че някои негови съграждани по негово предположение са станали сътрудници на ДС, казва, че той никога не ще стане такъв и че той иска да бъде "по-добре мъртав лъв, отколкото живо куче".

За криминалните престъпници, които остават 1142 е характерно, че значителен брой /546/ са осъждани до 3 пъти, което на пръв поглед може да създаде впечатление, че това са леки случаи. В действителност обаче повечето от тях са активни престъпници, макар и

88
80

малко да са осъждани са извършили по-много престъпления. Така че това са крадци-рецидивисти. Само малък брой имат по-малко кражди и други престъпления, но характера на тези престъпления е такъв, че е необходимо да престоят още известно време в ТВО. Съдените по 5,10 и повече пъти са закоравяли престъпници, които трябва да стоят в ТВО до тегава, докато се оправят. Известно число /136/ не са съдени, но това са жени проститутки и корумпирани пияници, които многократно са предупреждавани от органите на Народната милиция и с поведението се явяват опасни за обществения ред и морал.

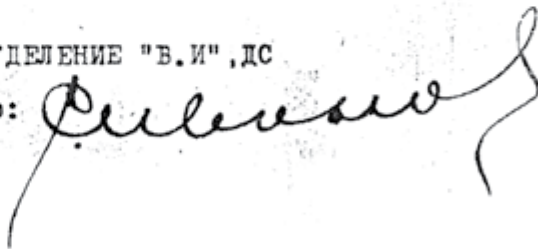
При криминалните престъпници също числото на младите хора не е голямо. До 25 годишна възраст има само 154 души, някои от които са нововъдворени или пък след кратък престой на свобода за втори път са пратени в ТВО. През миналата година имаше доста младежи, но бяха съвременно освободени.

Някои от въдворените макар че са пратени по линия на НК са обект на ДС.

София, 11.V.1959 г.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ "В.И", ДС

- майор:

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

58

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МЕР - КОДЕК ФПС 1248
В. № 694 / 31. XII, 1964 год.

Строго секретно!

Без. № 7

390

ДО

ПОЛИТБЮРО НА ЦК НА БКП

Т У К

Д О К Л А Д

ОТ

ДИКО ДИКОВ - МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ПЕТЪР ТАНЧЕВ - МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО
ИВАН ВАЧКОВ - ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ

Другари,

От 9 декември 1963 година до сега от София и окръжните градове са изселени по чл. 14 от Указа за Народната милиция 754 лица. Същите са настанени на работа в Държавните горски стопанства, Държавните земеделски стопанства, камени карieri, мини и др. работни обекти.

Голяма част от изселените лица се включва във възложената им работа, работят добре и съдействуват за изпълнението на производствените планове. Някои от тях обаче отказват да работят, отдават се напиянство, крадат, бягат от работните места и разнегат дисциплината сред останалите добри производственици.

Въпреки проведената разяснителна работа от органите на МВР, прокуратурата и ръководствата на предприятията, тези лица не се включват на работа и поради това, че не се охраняват от органите на Народната милиция и няма орган, който да ги застави да работят, на практика дискредитират мерсързятнето по чл. 14 от Указа за НМ. Такива лица трябва бързо да бъдат изолвирани от останалите изселени лица.

До сега 38 души от избросната категория лица са изпратени на остров "Перси" край с. Белене, Плевенски окръг, като са придадени на работа в ДС - Белене, което експлоатира земята на

Из архивите

254

острова. Същите не могат да напускат острова без разрешение на началника на поделението, което охранява Трудово поправителното общежитие за затворници. Среду положенния труд те получават възнаграждение. Но и тук същите лица не се включват ваактивен труд и изпълняват нормите едва до 20 - 30%. Някои не могат да изработят дори стойността на храната която получават.

Имайки предвид, че за в бъдаце такива лица ще бъдат изпращани в ДЗС "Белене", намираме, че е необходимо да се подобри базата за изселените лица, в която те ще работят като работници на ДЗС, ще получават пълно възнаграждение за изработената работа и ще се създаде възможност за провеждане на по-голяма възпитателна работа.

От 1949 година до 1962 година остров "Персия" заедно с прилежащите към него по-малки острови с обща територия над 45000 декара бе база на затворническото общежитие "Белене" към отдел ТПО и затвори при Министерството на правосъдието.

До 1949 година островите заливани от високите Дунавски води бяха пустеещи земи, залесени от дива върба и капинат. Когато след това Държавното земеделско стопанство премина към Министерството на правосъдието бе извършена огромна отводнително-охранителна работа, като чрез обща обиколна и две секторни диги се усвоиха около 16000 декара земя, която сега дава високи добиви селскостопанска продукция. Организираното ДЗС към отдел затвори се разви във високо продуктивно-животновъдно стопанство, което даваше на държавата над 1 милион литри мляко, над 400 тона свинско и много тонове телешко месо. Имаше възможност освен това да бъдат усвоени най-малко още 5000 декара работна земя.

От началото на 1962 година земеделското стопанство при затвора Белене, бе прехвърлено от Министерството на селскостопанското производство, с оглед да се оползотвори по-пълно и по-правилно земята на остров "Персия". Стопанството се обслужва със работна ръка на затворници.

Като се има предвид, че на острова са организирани две затворнически общежития на затвора Белене, където живеят над 800

24/2

затворника, че целия остров е по усилена охрана, създадената многостранна организация и експлоатация на острова се явява крайно неудобна, особено сега, когато се увеличи броя на изселените лица, настанени на работа при ДЭС - Белене.

За да се създадат условия за най-пълно използване острова като земеделско стопанска единица, най-правилно да се оползотвори труда на затворниците от затвора Белене, на изселените, които ще бъдат настанени в острова, да се осигури най-ефикасна охрана на затворниците, контрол и наблюдение над изселените, да се подобри възпитателната работа сред изселените и затворниците, считаме за правилно - експлоатацията на острова, селскостопанското производство, животновъдство, улова на риба, горското стопанство и инициативните мероприятия да бъдат предадени изцяло на Държавното стопанско предприятие към затворите при Министерството на правосъдието. Министерството на селскостопанското производство, Министерството на вътрешната търговия и Главното управление по горите и горската промишленост при Министерския съвет ще следва да осигурят методическо ръководство относно селскостопанската дейност, горското стопанство и риболова в припадното на Министерството на правосъдието Държавно земеделско стопанство.

На основание изложеното предлагаме Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия да вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е

Държавно земеделско стопанство "Белене" при Министерството на селскостопанското производство да се предаде изцяло на "ДСП при затворите" при Министерството на правосъдието, заедно със всичките активи и пасиви, земи, машини и съоръжения, селскостопанска дейност, гори и риболов.

Методическото ръководство върху селскостопанската дейност, горското стопанство и риболова да се осигурява от Министерството на селскостопанското производство, Министерството на вътрешната търговия и Главното управление по горите и горската промишленост при Министерския съвет.

293

Министерството на правосъдието и Министерството на селскостопанското производство да уточнят плана относно отводняването и напълване на острова и освояване на работната земя.

ПРИЛОЖЕНИЕ: писмо № I-6-565 на Министерството на селскостопанското производство.

Их. №: 610/10.х.04г.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: (и) *Джидов*

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО: (и) *И. Танев*

ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ:

Отпеч. в 4 ека.

№ 1-1Б на ЦК на БКП

№ 2- МВР

№ 3- Правосъдието

№ 4- Гл.прокуратура

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

МВР - КОДЕС РЪК 1148
В. № 694 / 31 XII 64 год.

Строго секретно!

Бр. № 7

ДО

ПОЛИТВРО НА ЦК НА БКП

Т У К

Д О К Л А Д

ОТ

ДИКО ДИКОВ - МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ПЕТЪР ТАНЧЕВ - МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО
ИВАН ВАЧКОВ - ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ

Другари,

От 9 декември 1963 година до сега от София и околните градове са изселени по чл. 14 от Указа за Народната милиция 754 лица. Същите са настанени на работа в Държавните горски стопанства, Държавните земеделски стопанства, камени карнери, мини и др. работни обекти.

Голяма част от изселените лица се включиха във възложената им работа, работят добре и съдействуват за изпълнението на производствените планове. Някои от тях обаче отказват да работят, отдават се на пиянство, крадат, бягат от работните места и разлагат дисциплината сред останалите добри производственици.

Въпреки проведената разяснителна работа от органите на МВР, прокуратурата и ръководствата на предприятията, тези лица не се включват на работа и поради това, че не се охраняват от органите на Народната милиция и няма орган, който да ги застави да работят, на практика дискредитират мероприятието по чл. 14 от Указа за НМ. Такива лица трябва бързо да бъдат изолирани от останалите изселени лица.

До сега 38 души от изброената категория лица са изпратени на остров "Перси" край с. Белене, Плевенски окръг, като са придадени на работа в ДЭС - Белене, което експлоатира земята на

острова. Същите не могат да напускат острова без разрешение на началника на поделението, което охранява Трудово поправителното общежитие за затворници. Среду положения труд те получават възнаграждение. Но и тук същите лица не се включват в активен труд и изпълняват нормите едва до 20 - 30%. Някои не могат да изработят дори стойността на храната която получават.

Имайки предвид, че за в бъдеще такива лица ще бъдат изпращани в ДЗС "Белене", намираме, че е необходимо да се подобри базата за изселените лица, в която те ще работят като работници на ДЗС, ще получават пълно възнаграждение за изработената работа и ще се създаде възможност за провеждане на по-голяма възпитателна работа.

От 1949 година до 1962 година остров "Персия" заедно с припадащите към него по-малки острови с обща територия над 45000 декара бе база на затворническото общежитие "Белене" към отдел ТПО и затвори при Министерството на правосъдието.

До 1949 година островите залитани от високите Дунавски води бяха пустеещи земи, залесени от дива върба и кашинат. Когато след това Държавното земеделско стопанство премина към Министерството на правосъдието бе извършена огромна отводнително-охранителна работа, като чрез обща обиколна и две секторни диги се усвоиха около 16000 декара земя, която сега дава високи добиви селскостопанска продукция. Организирането ДЗС към отдел затвори се разви във високо продуктивно-животновъдно стопанство, което даваше на държавата над 1 милион литри мляко, над 400 тона свинско и много тонове телешко месо. Имаше възможност освен това да бъдат усвоени най-малко още 5000 декара работна земя.

От началото на 1962 година земеделското стопанство при затвора Белене, бе прехвърлено от Министерството на селскостопанското производство, с оглед да се оползотвори по-пълно и по-правилно земята на остров "Персия". Стопанството се обслужва със работна ръка на затворници.

Като се има предвид, че на острова са организирани две затворнически общежития на затвора Белене, където живеят над 800

затворника, че целия остров е по усилена охрана, създадената много-странна организация и експлоатация на острова се явява крайно неудачна, особено сега, когато се увеличи броя на изселените лица, настанени на работа при ДЗ - Белене.

За да се създадат условия за най-пълно използване острова като земеделско стопанска единица, най-правилно да се оползотвори труда на затворниците от затвора Белене, на изселените, които ще бъдат настанени в острова, да се осигури най-ефикасна охрана на затворниците, контрол и наблюдение над изселените, да се подобри възпитателната работа сред изселените и затворниците, считаме за правилно - експлоатацията на острова, селскостопанското производство, животновъдство, улова на риба, горското стопанство и мелiorативните мероприятия да бъдат предадени изцяло на Държавното стопанско предприятие към затворите при Министерството на правосъдието. Министерството на селскостопанското производство, Министерството на вътрешната търговия и Главното управление по горите и горската промишленост при Министерския съвет ще следва да осигурят методическо ръководство относно селскостопанската дейност, горското стопанство и риболова в придаденото на Министерството на правосъдието Държавно земеделско стопанство.

На основание изложеното предлагаме Политбюро на Централния комитет на Българската комунистическа партия да вземе следното

Р Е Ш Е Н И Е

Държавно земеделско стопанство "Белене" при Министерството на селскостопанското производство да се предаде изцяло на "ДСП при затворите" при Министерството на правосъдието, заедно със всичките активи и пасиви, земи, машини и съоръжения, селскостопанска дейност, гори и риболов.

Методическото ръководство върху селскостопанската дейност, горското стопанство и риболова да се осигурява от Министерството на селскостопанското производство, Министерството на вътрешната търговия и Главното управление по горите и горската промишленост при Министерския съвет.

293

Министерството на правосъдието и Министерството на селскостопанското производство да уточнят плана относно отводняването и напояване на острова и освояване на работната земя,

ПРИЛОЖЕНИЕ: писмо № I-6-565 на Министерството на селскостопанското производство.

Иск. №: 610/10.х. 64г.

МИНИСТЪР НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ: (и) *Двигин*

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО: (и) *И. Танев*

ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ:

Отпеч. в 4 ека.

№ 1-ПБ на ЦК на ВКП

№ 2- МВР

№ 3- Правосъдието

№ 4- Гл.прокуратура

Из архивите на ДС

261

С В Е Д Е Н И Е

За дошлите и освободените заселници в ДЗС гр.Белене съгласно чл.14 от Указа на Народната милиция към 15. януари-1965 год.

I. Приети в ДЗС-Белене от 1-I-1964 г. до 31-XII-1964 год. 68 изселника.

1. Движението през 1964 година е било както следва:

- а/ Освободени с заповеди през 1964 година.....26 изселника.
  - б/ Удавен през годината /сам/ 1
  - в/ Избягал от работния обект през годината.....1
  - г/ Изтърпяваше присъда в затвора Пазарджик.....1
- ВСИЧКО СМЕТИ ОТ ОТЧЕТ ПРЕЗ 1964 год....89 изселника.
- д/ На лице към 31 -XII-1964 год.в ДЗС-Белене....89 изселника.

ЗАБЕЛЕЖКА: Горното сведение го представям за пояснение към сведението към 31 декември 1964 година.

II-СВЕДЕНИЕ-за дошлите и освободените към 15-I-1965 година.

ЗАСЕЛЕНИ В ДЗС БЕЛЕНЕ от 1-I-1965 г. до 15-I-1965 г.

- 1. Жено Тенчев, Янчев с заповед № 276 от Окръжно Управ. Силистра.
- 2. Георги Иланов Радов с заповед № 284 от Окрж.Управ. Силистра
- 3. МАРКО ТОМОВ САВРУТЕВ с заповед 415 от Окр.Упр.МВР-Сливен.

ВСИЧКО НОВОДОШИЛИ ИЗСЕЛНИЦИ-.....8 човека.

ОСВОБОДЕНИ ОТ ДЗС КЪМ 15 ЯНУАРИ 1965 ГОДИНА:

- 1. Иван Миланов Димитров с заповед № 192 от 16-XI-64

При този разход и заселване на нови изселници, броя на същите към 15. Януари 1965 година е - 48 изселника, които се водят на отчет към ДЗС Белене.

С В Е Д Е Н И Е

За изселниците за които сме получили заповеди, но не са представени за устройването им на местожителство в ДЗС-Белене.

- 1. РАЙФ ОСМАНОВ МЕХМЕДОВ-има заповед № 19 от Разград.
- 2. Костадин Танков Доков има заповед № 2650 от София
- 3. Георги Елатков Соколов-има заповед № 283 от Силистра.
- 4. Александър Аладар Рейни-има заповед № 277 от Силистра.
- 5. Димитър Николов Дупчев -има заповед № 948 от Пловдив.
- 6. Иван Дончев Буров-има заповед № 3 от София
- 7. Христо Тодоров Бицински е заповед № 4 от София
- 8. Иван Йорданов Кирчев има заповед № 2 от Кростендил.

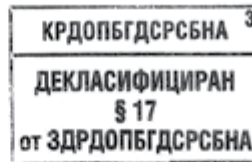
ВСИЧКО НЕ ПРЕДСТАВЕНИ -8 изселника.

ЗАМ. НАЧАЛНИК НА РАЙОННО ОТДЕЛЕНИЕ НМ

МАЙОР:

Из архивите

СТР. СЕКРЕТНО!

Екз. № 2

С П Р А В К А

ОТНОСНО: исторически данни, как е прилаган досега чл. 14 от Указа за Народната милиция

|| От 9.IX.1944 година до 31 декември 1953 година изселването е извършвано на основание чл. 6, буква "б" от Наредбата за временно ограничаване заселването и запазването на спокойствието и сигурността на София /обнародвана в Държавен вестник бр.282 от 13.XII.1943 година, изменена с Държавен вестник бр. 59 от 14.III.1945 година и Държавен вестник брой 33 от 11.II.1947 год./, а въдворяването въз основа на чл. 52 във връзка с чл. 54 от Закона за полицията, който закон през 1948 година бе обнародван като Закон за Народната милиция /Държавен вестник бр. 69 от 25.III.1948 година, изменен с Държавен вестник бр. 141 от 18.VII.1948 година, поправка Държавен вестник бр. 76 от 2.IV.1948 г./.

Първото изселване по линия на КДС е проведено през есента на 1945 година. Това са семействата на осъдените от Народния съд, предимно на министрите, регенството и др., а първите въдворявания са непосредствено след 9-ти септември в околностите на Сандански, Бобов дол, а по-късно Куциян, Ножарево, Белене и Ловеч.

През 1946 година са проведени две акции за изселване от София - м.м. юли и септември; през 1947 година - една - м.октомври; през 1948 година имаме по-регулярно изселване, което е започнало от 10 май и е продължило до 30.XII.1948 година. Така е било и през 1949 година, което е започнало на 2 април и продължило до 20 декември 1949 година; през 1950 година е провеждано м.м. януари, март, април и юни, а през годините 1951, 1952 и 1953-са провеждани през есента.

По-голямо изселване от граничните райони имаме през 1950 година, предимно от южната и западна граници. През 1950 година са изселени и 78 души по линия на МВР, предимно комарджии, развратници, пияници и др., от които са останали изселени само 3 мъже

64

По линия на МВР не се е прибегвало до изселването, тъй като се считало, че и на новите местожителства ще извършват престъпления, поради което са изпращани в ТВО, т.е. при пълна изолация и невъзможност да извършват криминални престъпления или да водят неморален живот. Освен граничните райони са изселвани от гр. Пловдив, Бургас, Варна, Стара Загора, Горна Оряховица и др.

Съгласно решението на ЦК на БКП в края на 1953 год. ТВО е закрито, като през следствието са минали лицата, които са имали извършени деяния и осъдени. Такъв е и процеса с ген. Вълков и неговите сподвижници. По линия на МВР също са осъдени всички, които са имали извършени престъпления. По-късно през месец април 1954 година е издадена заповед № 302 от 29.IV.1954 година с която се вдига изселническият режим на всички изселени лица, като жителството си уреждат чрез съответните народни съвети по установения ред. Почти всички изселени от граничните райони се завърнаха по местата и бяха приети наново за жители. Някои от изселените от София също са успели да си уредят жителството и са се завърнали в София.

Не е имало изселване нито въдворяване от 1.I.1954 г. до 5.XI.1956 година.

След обнародването на Указа за Народната милиция в Известия бр. 25 от 29.III.1955 година, изменен със Закона за пенсиите, обнародван в Известия, бр. 91/57 година, поправка брой 92/1957 год., изменен в Известия бр. 5/1959 год., бр. 70/1960 год. бр. 84/1962 г., изменен в Държавен вестник бр. 21/1965 год. е използван чл. 14 от Указа за Народната милиция.

Освен това, по време на унгарските събития Президиумът на Народното събрание издаде специален Указ № 468 от 4.XII.1956 година за настаняването в ТВО "Белене" на вражески и криминални престъпници. Първите изселвания и въдворявания имаме след унгарските събития. По линия на МВР е прибегнато пак до изпращането им в ТВО "Белене", а не изселване поради което през м. ноември 1956 година са въдворени 585 души; м. декември 1956 г. въдворени 394 души, а м.м. януари, февруари и март 1957 година общо са въдворени 176 души. Към края на 1957 година е замислено да се ликвидира ТВО - Белене, но на 21 декември 1957 година дръзката постъпка на хулигана Асен Петров "Кучето" над прекрасния младеж Харалампи Здравков в трамвай № 2 и излезлите в тая връзка статии

"Поучителна трагедия" във в. "Народна младеж" бр. 17, год. XIV от 20.I.1958 година; "Равнодушието - враг № 1" във в. "Литературен фронт" бр. 4, год. XIV от 23.I.1958 год. и др. се взе решение на 26.I.1958 година сутринта да се проведе акция за прибиране на всички криминални престъпници, водени като контингент в резултат на което бяха събрани от цялата страна 1047 души, а през м. март 1958 година - 632 души.

През м. август 1959 година министър-председателят на НРБ при едно интервю с журналистите заяви, че в България няма вече ТВО. Незабавно след неговото изказване от 25.VIII. 1959 година до 7.IX.1959 година бяха освободени по-голямата част от въдворените лица в Белене. Но още по влака някои от освободените имаха много дръзки хулигански прояви, като във влака Левски - посока Варна бяха влезли в купето за майки с деца и бяха нападнали кърмещите в момента децата си майки и са искали да се гаврят с тях. Не закъсняха и в София със своите хулигански прояви. Случаят с др. ген. Н. Рачев в трамвая, уринирането по сградата на ДНМ и др. наложи да се спре с пускането, и останалите криминални престъпници да бъдат прехвърлени в трудовата група край гр. Ловеч, която бе закрыта през м. април 1962 година, съгласно решението на ЦК на БКП от 5.IV. 1962 година. В трудовата група край гр. Ловеч са изпращани само по линия на МВР.

По-масови изселвания имаме по линия на МВР през 1961 година м.м. март - 147; април - 124; май - 149; юни - 340 и юли - 143, които изселвания бяха преразгледани от комисията по чл. 14 от УНМ съгласно решение № 314 от 3.XI.1962 година на ПБ на ЦК на БКП. В резултат на това по-масови отменявания на изселванията имаме през м.м. юни - 42; октомври - 55 и декември 1962 година - 137 семейства, а през 1963 година м.м. януари - 91, февруари - 59 и март - 49 семейства. От този период 1956/1962 год. са останали изселени 353 души, от тях мъже - 316 и жени - 37, /Ведно с тях са изселени жените и децата - 740 души/.

След закриването на трудовата група край гр. Ловеч и преразглеждането на молбите на изселените от комисията по чл. 14 от УНМ, като някои изселени бяха върнати в София.

Не е имало изселване нито въдворяване от м. април 1962 година до м. декември 1963 година.

Това хуманно решение на Партията и правителството не бе оценено добре от вражеските и престъпни елементи, а напротив - те станаха по-нагли и по-дръзки.

Така например, на 21 юни 1962 г. престъпникът хулиган в местността "Разсадника" кв. Овча купел уби младежа _____, а след това изнасили неговата приятелка _____

Старшина _____ от II-ро районно управление МВР - София към 23 часа на 10 юли 1962 година при опит да респектира престъпникът-хулиган _____ му бе нанесъл удар с нож по лицето, като му бе разрязана бузата.

Комсомолецът _____ от София на 24.II. 1963 година получи комсомолско поръчение да стои на вратата на клуба на БКП кв. "Подуяне", където се е провеждала младежка забава. Хулиганите _____

_____ са искали да влязат в клуба и когато не са успели, _____ с нож е намушнал _____, който на път за болницата починал.

Убийството пред ресторант "Севастопол", скандала на халите, системното разпространяване на вицеове, хулене на политиката на Партията и правителството и др. се наложи да се вземат бързи административни мерки. Така на 9.XII.1963 година бяха изселени първите 37 души по линия на МВР, а до края на годината още 50 души. През м.м. януари - 56 души и февруари - 64 души. Сега вече за разлика от предишните изселвания се изселяше само виновното лице, без останалите членове от семейството./т.4 от Правилника за приложение на чл. 14 от УНМ/.

През този период от 1963/1967 година най-много са изселени от София -града - 304; Пловдив - 70; Варна - 41 и др. По причини за изселването най-голям е броя на извършителите на взломни, обикновени и джебчийски кражби - 389 души; хулиганство - 105; неморални деяния - 71 и др. По възраст извършителите са най-много от 30-40 годишни - 228; от 40 до 50 годишна възраст - 237; от 20 до 30 годишна възраст - 68 и т.н.

От този период 1963/1967 год. са останали изселени - 358 души, от тях мъже - 302, жени - 56, или към 1 юни 1967 год. са останали изселени - 714 души, от тях мъже - 621 и жени - 93.

При разглеждане материалите по изселванията комисията по чл. 14 от УНМ винаги се е стремяла да изисква спазването на т.т. 3, 10 и 11 от Правилника за приложение на чл. 14 от УНМ. Освен това да ги устройва по родните им места, ТКЭС, ДЭС, ДГС, ДМП и др. В ТКЭС имаме настанени 338 души, в ДЭС - 148, в строителството - 71 и др. Разбира се, както и предишните изследвания, така и сегашните - за допуснатите грешки много спомогна кампанийния характер на изселването, липсата на време за задълбочено изучаване на лицата и набиране на необходимата документация. През м. декември 1963 година Софийско управление МВР се оказва неподготвено за такава мярка - изселване, особено по линия на ДДС, тъй като вражеският и престъпен контингент не се наблюдаваше отблизо, не се знаеха последните прояви на същите и затова масово се предлагаха лица за изселване въз основа на стари данни или присъди.

Органите на МВР и ръководствата на стопанствата по места, където се отпращаха изселените лица взеха необходимите мерки по организацията на работата, дисциплината и значително бе подобрен материалния стимул. Преодолян беше началния период на нежелание да се работи и почти всички изселени лица започнаха да изпълняват трудовите норми. Но това не трая дълго време. Все по-често се получаваха сигнали за понижена трудова дисциплина, особено след излизането на Указа за амнистията - 1964 година.

Така например, в ДГС "Черни Вит" всички изпълняваха трудовите норми и имаха добра заработка, но след като избягаха няколко пъти изселените

и др. и не се взеха бързи мерки да бъдат съдени за скитничество или изпратят в ДЭС - Белене, както това се направи доста късно, дисциплината се понижи и зачестиха бягствата. На новите местожителства някои от изселените бяха съдени по Указа за дребното хулиганство, но този указ не можа да се приложи към повече изселени лица, тъй като нямаха дръзки прояви, а се задоволиха органите на МВР по места само с предупредителни протоколи, които не изиграха положителна роля.

Комисията по чл. 14 от УНМ трябва да не допуска форсиране, а изселването трябва да се извършва регулярно, след пълна документация на данните в предложенията и докато не се убеди,

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: ..... Секретар: <i>[Signature]</i>

- 6 -

71

че данните са достатъчни, обективни, точни и проверени, отразяват настоящата антиобществена дейност - няма да предлага изселването.

Трябва определено да кажем, че административните мерки ИЗСЕЛВАНЕ и ВЪДВОРЯВАНЕ са изигравали положително въздействие върху възпитанието на някои от наказаните.

Могат да се посочат имената и на още други лица.

Разбира се има и такива, които многократно са изпращани в ТВО, изселвани, но не са си взели бележка.

Криминалният престъпник

за системно напускане на новото местожителство е изпратен в ДЗС - Белене.

КРДОПБГДОРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДОРСБНА
Генерал-секретар: *[Signature]*

Статистическите данни говорят, че около 30% от криминалните престъпници се повтарят било в ТВО или изселване.

Характерно е и това, че след всяка акция и изпращането на криминалния контингент в ТВО при пълна изолация и нямаме възможност да извършват престъпления, значително се намаляват престъпленията, докато при изселването това не може да се постигне, тъй като и на новите си местожителства извършват кражби, хулиганства и пр.

Независимо от това, че в проекто-наказателния кодекс се предвижда въз основа на чл. 37 и 51 задължително заселване, то правилно ще бъде чл. 14 от УНМ да се запази за особено важни случаи, тъй като съдът няма да бъде в състояние да проведе по-голяма акция, като тази по унгарските събития 1956 година, януарската 1958 година и др. Освен това, нека се има предвид и това, че административната мярка ИЗСЕЛВАНЕ престъпният свят я има за по-тежко наказание отколкото изтърпяването на присъда.

НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 1248-МВР

[Signature]
[Circular Stamp]

Отпечатано в 5 екз.

От № 1 до 5 - за членовете на комисията

Изпълнител: Чакъров
Написала: Маркова
София, 3 юни 67 г.

ИСТОРИЧЕСКА СПРАВКА

/допълнение/.

За поделение 72020-МВР-София.

По нареждане на ръководството на министерството към края на 1974 година, обекта за принудително заселване остров Белене окр. Плевенски бе закрит, а лицата като най опасни престъпници рецидивисти от София и окръзите бяха заселени в село Бела вода същия окръг на работа във ф-та за креда. Други лица са били заселени на територията на северните окръзи. Останалите общешетия в с. Милчина лъка окр. Видински/за момичета/с. Нохарево окр. Силистренски/за жени/са съществували до момента на влизането в сила на ЗНМ 1. III. 1977 год. През този период изселването на лица с антиобществено поведение е ставало нормално с малки изключения в зависимост от вътрешната и международна обстановка. Допускано е известно увлечение. Изеслави са лица предимно от София с недостатъчно основание и то за постоянно. Намесата да се въздайствува от страна на органите на МВР за пръвизитанието на някои лица от престъпния контингент не е давало положителни резултати. Съвсем недостатъчна е била намесата и участието на обществеността.

За да се избегнат тези грешки и увлечения по предложени на поделението и по указание на ръководството на министерството е пуснато окръжно №. I. 44 от 24 декември 1974 година с което е разпоредено на поделенията за по-голямо въискание към документацията и реална отценка на поведението на предлаганите лица. В окръжното иарично е поставен въпроса предлаганите лица за изселване действително да са обществено опасни, усилията и мерките на органите на МВР и обществеността до този момент да не са дали желания резултат, да са на лице рецидивни прояви, да не се предлагат цели семейства, ,пияници, болни, млади семейства, възрастни и пр.

В резултат на горното окръжно броя на предлаганите лица е значително намалял. Само за 1975 год. са изселени за различни срокове-без постоянно, най много от София 59 лица по ДС и 55 лица по НМ. През този период не са допускани никакви извърщения.

В резултат на тези мерки значително намаляха жалбите на засегнатите граждани от тези мярки, а към края на 1975 година в поделенията не е получена нито една жалба дадена с основание. Такива не са получавани и от ръководството на МВР.

Останалите мерки по чл.14 буква "Б" и "В" са вземани в допустимите норми без нарушение на закона.

През този период няма не утвърдено предложение от комисията, ръководството на МВР и Главна прокуратура, като не основателно предложено. Жалбите и молбите са разглеждани периодично на заседания на комисията по ДС и НМ със съответни решения.

На 1.III.1977 година влезе в сила ЗНМ приет от втората сесия на Седмото Народно събрание в който от чл.39-41 се предвиждаха административните мерки прилагани от органите на МВР. Подготвена, съгласувана и утвърдена бе наредба за приложението на административните мерки/съгласувана с Главна прокуратура и Министерския съвет/. С излизането на ЗНМ се ликвидира въобще изселването в страната. Останаха да съществуват прилаганите мерки от органите на МВР мерките по буква-"Б" и "В", по чл.14 от отменения УНМ, а по ЗНМ тези мерки се отнесоха към чл.39 ал.1 т.1 и 2. Бе променен и състава на комисията на ДС и НМ. Съгласно закона по НМ утвърдени предложения вече не се съгласуваха с Главна прокуратура и в работата на комисията не участвуваше представител на Главна прокуратура. За мерките по чл.39 ал.1. т.1. въпросите се решаваха от комисия и отдаваше заповед подписана от Министъра или уполномощен от него Зам.министър, а по чл.39 ал.1. т.2. въпросите се решаваха на място от поделенията и заповедта се подписваше от началника на съответното поделение - централно поделение - Сефийско градство и Окръжните началници на МВР, препис от която се изпраща на оперативен отчет ДНМ.

С влизането в сила на ЗНМ се наложи лицата който са изселени за определен срок да се отменят заповедите и лицата върнат на старите си местожителства, а онези които са изселени за постоянно на най опасните резидивисти да се вдигне изселническият режим с което останаха жители на новите си местожителства, а на поправили поведението си, дали данни за промена в положителен смисъл на поведението си по предложения на поделенията се отмениха заповедите и което се възтанови предишното им местожителство. По указание на ръководството на МВР и Гл.прокуратура, това отменяне се извършваше без участието на комисията. След съгласуване предложението с Гл.прокуратура, предложението се утвърждаваше от ръководството на МВР.

През 1975,1976 и 1977 год. на лица от София са приложени мерки по чл.14 от отменения УНМ както следват;

Години.	мъже по ДС.	жени по ДС.	мъже по НМ.	жени по НМ	Всичко
1975 г.	19	3	13	8	43
1976 г.	21	2	13	7	43
1977 г.	-	-	-	-	-
Всичко	40	5	26	15	86

Към 1.I.1977 год.останали като изселени по чл.14 от отменения УНМ:

Мъже по ДС.	Жени по ДС	Мъже по НМ.	Жени по НМ	Всичко.
151	19	508	76	754

От тези 754 лица на 188 по НМ и 61 по ДС е вдигнат изселническият режим,или общо по ДС и НМ е вдигнат изселническият режим на 249 лица който трябва да се намират на новите си места жителства

На останалите 505 лица мерката е отменена,тъй като е влязъл в сила новия ЗНМ от 1.III.1977 година.

От тях завърнали се в София по линия на ДС 109 лица,а по НМ 396 лица или общо 505 лица.

Към 1.I.1978 година по отчета на поделението е имало изселени за определен срок 1370 души,само за София 720 лица,останалите са от окръзите.

През горния период поделението е било на централно ръководство към ръководството на МВР както по ДС така и по НМ.

Към поделението има създадена фонетизирана картотека за целата страна,както за отчета на лицата по чл.14 от отменения УНМ,така и по мерките по чл.39 ал.1.т.1 и II от ЗНМ.

Помощните дела по приложените мерки са на съхранение към поделението,а при изтичане на срока от 1.I.1978 год.помощните дела се изпращат на поделенията за съхранение.До като преди горния срок всички материали след изтичането на определения срок за изследване,отменяване на заповедта или вдигане на изселническият режим делата по ДС се свалят в отдел III-ти ДС,а по НМ към КА към ДНМ.

Подделението си е имало отделна архива с кореспонденция със всички поделения в страната,който са правили отчети към поделението съгласно наредбата за приложението на административните мерки.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

Директор
Министерство на вътрешните работи
София, ул. "В. Левски" № 10
Р. № 1562 Екз. № 10
-8.028.035-10

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТЕНОГРАМА

срещата на ръководството на МВР с ръководителите на оператив-
ни групи от централните поделения за оказване помощ на окръж-
ни управления по преименуването, проведена на 4.11.1985 г.
о 18.00 ч. в заседателната зала

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 11.02.1986 г. Секретар: [подпис]

ДР. МИНИСТЪР

Така се договаряме: януари изтече, днес сме 4 февруари.
Вземем месеците януари, февруари и април, навечерието на пър-
май, да се концентрираме в тези 12 окръга и да имате възмож-
ност с вашите групи основно да поработите, тъй като сега сигнала
е толкова са много и толкова много проблеми изникват всеки
ден, че някои окръжни началници се обадиха и казаха, че те не
могат да смогват и искат помощ. Освен това трябва да се види
колко се прави в самите районни управления. В тези окръзи, в
които вие отивате районните управления са по МВР. Трябва да се
позложат така другарите, че да има в районните управления ваши
групи, които да оказват помощ на районните началници. На много
места имаме нови районни началници, съвсем млади другари и сега
в тези обстановки се нуждаят от подкрепа, да им се дава опит,
съвети.

Кое е главното? Главното е да не допуснем сега да ни
изненада някъде противникът и да се създадат някъде групи и ор-
ганизации и от там тези групи и организации, а те не се създа-
ват самоцелно, а за да извършват вражески действия.

Ние в първия етап на преименуването имаме опит.

[подпис]

това отношение също да бъдат подпомогнати оперативните служби.

Например Търговище, работниците са на такъв стаж, щото той, не че не може да го укрепи, а едва ли да проведе онази беседа и да го ангажира в такава степен щото той да започне да работи. В това отношение трябва наистина непосредствено да помогнем за приобщаването на някои от агентите.

С пощите може би трябва да се уточни докога писмата ще се получават на старите имена. Това е сериозен въпрос, който трябва да се реши може би в рамките на месец, месец и половина. Да им се съобщят имената, да се намери форма затова за да знаят, че който не си получава кореспонденцията на новото име няма как да я получи.

ДР. В. ГЕОРГИЕВ

Другарю Министър, тези дни в ЦК на БКП и МС ще има разглеждане на тези въпроси, тъй като в тази връзка възникват много въпроси, не само за пощата, но и за спестовните каси.

ДР. СТОИЛОВ

При формирането на новия агентурен апарат смятам, че трябва да се пооткажем от този класически подход – вербовка на агентура. Сега има прекрасни условия затова – на базата на постепенно привличане, в процеса на това да привличаме хора, да ги изучаваме, за да не си вкараме дето се казва в кошарата вълк при едно пряко отиване на агентурата само по признака дали той се е преименувал в началото, дали е тон за това или не е. Смятам, че тук трябва да дадем

възможност на другарите именно по това – внимателно, възможности има, на едно идеологическо определяне на позициите по признака, кой е тръгнал и е застанал на позицията против нас или с нас, за това не е достатъчно за туй да решим да отиваме на вербовка и смятам, че малко ще трябва да ^{се} опотърсим. Ние това и сега го практикуваме на постепенно приличане с оглед установяване на контакт, на ангажиране на тези хора, на проверка за да можем да решим задачата. Интелигенцията ни създаде трудностите. Това е истината. Тази интелигенция, която ние сме създавали – хора на отговорна партийна и държавна работа. Учащата се младеж не трябва да изпускаме. Имаме случаи при които младежи, прогресивни, добри младежи можаха да се ориентират и да склонят родителите си да се преименуват. Ние трябва да ги изучим тези младежи, с оглед на перспективното решаване на въпроса за агентурата. Правилно се поставя и въпроса за жените. Оказа се не старата постановка, че жената е роб, а напротив, жената е активният фактор при въздействието и при пречупването.

Смятам, че ако има агентура, която да не е преименувана досега, ние може би този процес трябва да го оценим оперативно. Да не избързваме сега с преименуването. Защото има някъде стотици хиляди хора, които не са преименувани. В този куп можем да оставим част от агентурата – двама, трима. Напр. 50 или 100 души агенти могат да задържат процеса на преименуването с оглед ако започнат нелегални групи да създават, ако започнат да се укриват, можем да използваме в перспектива и да разкриваме намерението на тези които ще останат докрай, няма да искат да се преименуват, може да минат в нелегалност.

13

На този етап може много сериозно да се използва агентурата между селата в окръга и агентура между окръзите. Да се определи агентурата с възможности при една добра линия на поведение да се изпраща, за да може да се получава и информация не само от източниците на окръга, а информация за обстановката в съседния окръг.

Вербовката на агентура в Белене трябва да се извършва с представители на окръжните управления, които най-добре познават и които съвместно с отдела и VI у-ние да решават въпроса към кого да се подходи, в условията на това как да се реализира и да се обвързва тази нова агентура.

За изпращането в Белене, по чл. 39. Утвърди се. Изпращат се в Белене хора, които не са оформени по съответния ред и по закона. Само с подписа на окръжния началник. Трябва да има и на прокурора. Комисии две работят в ДНМ и VI у-ние и да си върви по реда. Ще дойде време и ще кажат кой ви е дал право. Силистра изпраща само 12 души с подписа на окръжния началник, Хасково изпрати 4 души с подписа на окръжния началник и прокурора, Търговище изпраща само сподписа на окръжния началник и прокурора. Има си ред. Всичко онова, което беше допуснато да се изправи.

Едно съображение искам да изкажа във връзка с процеса. Сега има лица, които са задържани за остра форма на съпротива по време на преименуването. Някои от тях не са свързани с преименуването.

Второ. Филтрирахме много, задържахме, пуснахме, записаха се, към някои подходихме оперативно, другите ги пуснахме да отиват да агитират и пр. Третата форма изпращаме

по чл. 39 в Белене. Следва ли обаче сега ние да правим процеси, свързани с преименуването. Това е въпрос, който трябва да обсъдим. Политически изгодно ли е сега ние да правим процеси за това, че не са се преименували. Няма ли да създадем допълнителен материал и да човъркаме рани. В тези задържания има пунктове и членове, които може да използваме и по тях да съдим, а не причините и поводите да бъдат преименуването. Да се преценява много прецизно.

Отп. в 1 екз.
Изп.: М. Цинигарова
Нап.: М. Цинигарова-285
08.02.1985 г.

ИЗГОТВИЛА СТЕНОГРАМАТА: *МЦ*
/М. Цинигарова/

ОТКОПИТЕ В 1 екз. /20-2

12-8

35

ТЕЛЕГРАМА НР. 395/6303
ЗА ПОДЕЛЕНИЕ 72000-МВР СОФИЯ
ЗА ПОДЕЛЕНИЕ 72400-МВР СОФИЯ
ОТ ОУ НА МВР КЮСТЕНДИЛ
250 2210 1715

С Е К Р Е Т Н А

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
ЦЕНТ. УПР. ОРГ. У-НИИ
Вл. № 30126 от 13.10.86

УВЕДОМЯВАМЕ ВИ, ЧЕ СЪЩЕСТВУВАТ РЕДИЦА ПРОБЛЕМИ, КОИТО ДО МОМЕНТА НЕ СА РЕШЕНИ ЗА ЛИЦАТА, КОИТО СА ПРИНУДИТЕЛНО УСТАНОВЕНИ ПО ЧЛ. 39 АЛ. I Т.1 ОТ ЗНМ В ТПО ГР. БОБОВ ДОЛ.

НЕ Е ИЗВЕСТНО КАКЪВ ТРУДОВ СТАЖ ШЕ ИМ СЕ ЗАЧИТА ПРЕСТОЯТ С РАБОТА В БЕЛЕНЕ И БОБОВ ДОЛ. ОСВЕН ТОВА ТЕ НЯМАТ ТРУДОВИ КНИЖКИ, ТЪЙ КАТО СА ОСТАНАЛИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА, КЪДЕТО СА РАБОТИЛИ. НЕОБХОДИМО Е ДА ЗАПОЧНАТ НЯКЪДЕ РАБОТА, ЗА ДА ИМ СЕ ИЗПРАТЯТ ПО СЛУЖЕБЕН ПЪТ И ДА ИМ СЕ НАНЕСЕ ТРУДОВИЯТ СТАЖ. НЯМАТ СЪЩО ТАКА ДИПЛОМИ ЗА ЗАВЪРШЕНО ОБРАЗОВАНИЕ С НОВИТЕ ИМЕНА, ДОКУМЕНТИ, УДОСТОВЕРЯВАЩИ ПРОФЕСИЯТА, ПРИДОБИТА ПРЕДИ, ЛИЧНИ ПАСПОРТИ, ВОЕННО-ОТЧЕТНИ КНИЖКИ И СВИДЕТЕЛСТВА ЗА СЪДИМОСТ. ГОРНИТЕ ДОКУМЕНТИ СА АБСОЛЮТНО ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ПРИ ПОСТЪПВАНЕ НА РАБОТА.

ПРИ ЗАПОЧВАНЕ НА РАБОТА В МИННИТЕ ОБКЪТИ И ПОЛУЧАВАНЕ НА ЖИЛИЩЕ СЕ СРЕШАТ РЕДИЦА ЗАТРУДНЕНИЯ, ПОРАДИ ГОЛЕМИТЕ ФОРМАЛНОСТИ, КОИТО СЕ ИЗИСКВАТ ОТ РАЗЛИЧНИТЕ АДМИНИСТРАТИВНИ СЛУЖБИ. ТАКА НАПРИМЕР, ЗА ДА ЗАПОЧНЕ ДАДЕНО ЛИЦЕ РАБОТА В НЯКОЙ РУДНИК, ТО ТРЯБВА ДА ПРЕМИНЕ ПРЕЗ ДЕСЕТИНА КАНЦЕЛАРИИ, А ПРИ НАСТАНЯВАНЕ В ЖИЛИЩЕ - ОЩЕ НЯКОЛКО.

СЪГЛАСИЛИТЕ СЕ ДА ДОВЕДАТ СЕМЕЙСТВАТА СИ ОТ ТЕХНИТЕ РАЙОНИ СА ПРИНУДЕНИ ДА ПЛАШАТ ОТ 600 ДО 800 ЛЕВА ТРАНСПОРТ. ОТ ПРЕДПРИЯТИЯТА НЕ ИМ СЕ ОКАЗВА ПОМОЩ, ВЪПРЕКИ, ЧЕ ИМАТ ОСНОВАНИЕ ПО КОДЕКСА НА ТРУДА.

ЦЯЛАТА ГОРЕОПИСАНА ОБСТАНОВКА УСЛОЖНЯВА НЕЩАТА И ВЛИЯЕ ОТРИЦАТЕЛНО ПРИ УСТРОЙВАНЕТО И ПРИОБШАВАНЕТО НА ТАЗИ КАТЕГОРИЯ ЛИЦА.

НЕОБХОДИМА Е БЪРЗА НАМЕСА НА ЦЕНТРАЛНИТЕ КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ ПО ИЗЯСНЯВАНЕ И РЕШАВАНЕ НА ГОРНИТЕ ВЪПРОСИ.

ИЗП.: Д. САВОВ
ПРЕДАЛ: ХАДЖИЙСКИ
ПРИЕЛ: Ц

ЗАМ. Н-К НА ОУ НА МВР:
МАЙОР ДРАМОВ

Кой беше министър-председател
на България през ноември 1956г.?

Дилата на остров Персина край Белене
води до парчетата на сигурта в Ловек.

Така се, не ми е ясно защо се говори само
за периода 1959-1962г. и за лагера край Ловек.
Този период е малко по-дълъг и защо да
не започнем отначало и да видим откъде
се е родил лагерът край Ловек.

През ноември 1956г. унгарският народ се
назви на контрареволуция и по време на
унгарските събития у нас бяха отбрани от
вешки краища на България хиляди хора и
закарани в лагера "Белене". Лагерът се нами-
раше на остров Персина, към който се отива-
ше по един пътонец по пътя, поддържан
от лагерните Пещето от пв. Орландовци и
Гошо Воянеца от Босна. Край Белене Дунав е
много разлят и образува седем острова: Пер-
сина, Борзна, Мадареца, Чурица, Милна,
Кечето и др.

На най-големия остров Персина, се намираха
лагерите, три жилищни обекта и един женски.
На о-в Борзна се работеше дървообработване, а на
Мадареца беше градницето на лагера.

На о-в Персина се стреше зина, височина 4-5м
и дълга няколко километра. Нормата беше
4 кубична зина - да с изкопави и с повила
да с изкараш на зината. В държавни дни,
когато не можеше да се кара с повила,

земта се изнасяне на тарги от по една дуци - 8 м^3 за двата. Имаше напълнителна бригада, което нормата беше 8 м^3 зем - да се изнася и да се зарави на земята - на разстояние 100-150 м от пшона, или се изнасянето.

Който не можеше да изпълни нормата от 5% утринта до придравето в лагера, трябваше да работи вечерта до самата темна ограда на обекта, което му се отмерваше отсрощка от нормата и на другия ден започваше новата норма. Различава се безработта и функционалните възможности на лагеристите и имаше снажение. Нормата и храната за всички беше една и съща. Ръцете ни бяха постоянно в мазони и ярни. Механици и превозни материали нямаше. Единствените механици беше утрината и парцели от дъло и ризи.

На следващия по големина остров - Бъркина - се работеше дървогодив. Сехаха се веловни върби. Труните се свариха на двойни лодки и се кората на гатера за обработка. Вечерно се работеше рязно.

Лекар имаше само на втори обект. Разстоянието дотам беше 12 км и се вървеше пеша. Имаше в последните дни на 1958 г. им се казано за отида на лекар. Беше 28 или 29. XII. Негде. Сформира се една група от около 30-40 човека, имащи нужда от медицинска помощ. Отиваме на втори обект.

Пред портала на обидта ни посрещна
Горанов. Мулицмошевите, който ни взеха,
му казаха, че идва да лека. Горанов, от
убавенни ням нас като него на неловни
отиди, нареди да ни отмери по 4 м³ на дига-
та и след това при лека. Към 14ч. по нелов
наредбите, дед да се прекосва работата, двама
по два посетихме "медицински" пункт.
Връщайки се на първи отиди, ни го здравослови
сво звание "д-р Горанов" и Вели нинои
не смееше да се работи.

През март 1959г. по желание можеше да
се иде на военен отиди - Ловек. От отиди
заминана около 300 души. По-късно се сформир-
раха такива групи и за с. Дедово, за с. Му-
самево и др. През април 1959г. се сформир-
ва група за Ловек от 110 човека. В Ловек
присъствахме с камшон на отиди "Вала".

Адресът и тук беше отиди - мед. 0789 МВР.
Това беше една замислена пармера за добив
на лонен камон. Нормата беше 6 м³ лонен
камон на човек, 1 1/2 м³ уредно лонен камон
и около 1-2 м³ земя, която се мкарва с колни-
ци. Една група от около 20 души работеше
на някаква вилка в Кайлока. Девизът беше:
"Който не мкара нормата, му се смива
на задника формата" и други канасачии.

Като отговорник на отиди "Вала" беше
старшията Христо Георгиев от с. Славново,
Ловекско. Доколкото знам, отиди е бил оти-
дир до 1955г., когато го хвана сърацеското

и става старшина - надзираем в местните
0789 МВР. През 1960г., лично от него, случайно
срещнат в София, узнан, че отново работи в
МНО в София.

На 16 май 1959г. имахме едно по-голямо
освобождаване на хора и обекти на малко по
мислен свят. Напомни се хората от Дедото
и Мусалимов да бъдат докарани в Плевен
и отново станали част на дрой. Заедно
с лагерните дозидвачи и нови надзиратели.
Веднага се разбра, че няма още един зъб,
надзирател Назаро, който добре се справя с
Христо Георгиев, който от своя страна беше
известен с това, че може хубаво да дие
свив, боран с зърно между прака и ро-
цете, и зващата заповедна за прилагане
"хвалката". В какво се състои тази хвалка?
На надлежания лагерни се връщат ръцете
отпред със специална кожена сигнатура
на разстояние 35-40 см. Потриваните гредъ
да седне на земя и да си свие прака така,
че да си прехвърли ръцете през полката.
Тогав му се взема едно зърно под полката,
а над ръцете и оттам зваща зръци се взема
във въздуха, когато жервата остава за висини
с прака на земя. При така направената
хвалка Христо Георгиев е готов за работа.
Дървото, с което той работи, е сакотен, зъб
около метър и широк около 5-6 см. Христо
Георгиев беше млад и много добре развит фи-
зически подобник, което му даваше възмож-

ност за продължителна работа над надлъжната жерва. Караха планирала за други удари. Из самият си била така. Брели до 50, а после си изнагнал в десетоканни. После ми караха, че са ми ударили от тоски.

От Ледото и Мусабиево доиде и Тодор Бенев, също възлюбил. Свизист е бил кампан от строителни войски и много погледно ръководство е строен мавзолей на Г. Димитров. Защо беше понагнал погледно на властта и изгради на лагер, не знам.

Няколко в началото на юни 1959. беше удрил Антон Димитров Радев Русев - Тонч, оти Соби. Той работеше на парирата с въздушен мостов за разбиване на камък заедно с брели от Перник. Една вечер, към 10. чрез пощата, нахвърлят в скапното помещение формули шимпункери от охраната и надзираемите и горсет Антон (Тонч). После караха, че е удрил при оти за джесто. А истината е такава: Тонч и брели работеха през пощата и изготвяха отбори в скапата, а сутринта идваше широтехник и взривсваше скапата, за да се жотива камък за потни масилини. Към 13ч. надзирателят Нагно излезе от надмисо планирацията се протина "Горски пот" (или "Горски потни", не помня точно) и засече на Тонч от един метър разстояние. До Собиата протина живееше една жена, която отгледваше овце и която беше еула как Тонч се е моел: "Гранданино стеришма, моят ти

се, не ме удивявай!" Обезбедно, за сигурността на
Тони може да разплате надзорателя Нагко.

На 22 юни 1959г. партията беше закрита
и нас ни запариха на друг обект, също
в Плевен. Адрес: Плевен, поделение 0789,
Стара гара, "Бадни Данин Керан". Новата ни
работа беше за правни турки. Работехме на
харман. Един харман се обслушва от 7 чове-
ка - двама канджии, един товарач, един секач,
двама простурани, и един съдиращ. Нормата беше
4000 турки на ден за един харман. Ом
ископаването на земята, издигането на палта,
товаренето, сеянето на палони, простурането
и съдиращето на върещиците 4000 турки -
всичко е ръчно. Така на този обект рабо-
тахме до 7 септември 1959г., когато стан
освобождението на половината от хората
по списък 9. IX., а другата половина
замениха за Ловеч.

Много неща са кацра може да раз-
плате Ангелко Луканов от София, риндми-
кански шампион на България по воденички
тишки по това време, преживял над две
години в Бележ. За Ловеч нека разплате
и кацрестот Васил Стефанов Грушев от София
и много други хора.

Нека не прощона и това - аз бях изча-
кал в Бележ без призага. Бях освободен на 4
месеца самбор са подоба над милиционер.
В деня, в който предваше да бода осво-
боден, ми задоха цивилните дрехи, а долу-

ментите ми ги давах. На няколко пъти ми-
тах какво става и ми отговаряха да по-
сакам, когато накрая ми отговаряха на
кампанейката, оттам на влака и в Берлин.
През целия път бях ми ме е казал през
заговора и са ми казвали, че съм лудна.
Накрая с помощта на свой приятел, служи-
тел на МВР, той успява да разбере, че съм
изпитан на лагер - изчертавам: Без
прилеза. Задръжан бях осем месеца - от
декември 1958 до 7 септември 1959.
Имах право да пиша на близките си само
по едно писмо на месец, както и да
получавам само едно писмо и една поща,
без право на никакво свидетелство.

Не смее да си напиша името и адреса,
защото в някои от писмата и надписате-
лите още има оръжия.

Предлагам да се направят филми за
Берлин и Ловел със заглавие:
„Не газете тополките“

66

КРДОПБГДРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДРСБНА
Ген. Главен Секретар: *МВ*

3455/07. 05. 1990

Министъра на *21*
вътрешните работи

СССР И Я

др. Мицетър

Личе Ви _____ от с. Градец община Котел.

С-М

Към това ме подтикнаха нашумялата в телевизията и радиото най-вече опозиционна преса "Ловешко Беленска драма".

Подтикнаха ме наглите лъжи и преувеличения на някои хора, които в стремежа си обезателно да бъдат "герои" и да си "отмъстят" черният безнаказано и със злост – властта и партията. В тази си дейност те са подтиквани съзнателно от хора имащи полза от това и прикриващи се зад демократични приказки и табели.

Лагерист съм от "Белене". Имам преки наблюдения за част от тези събития през 1959 – 1962 година. За да бъде там аз не обвинявам нито властта и нито партия, а себе си.

Но всичко под ред!

За да не се манипулира с данни за мое дотогавашното ми поведение, предварително трябва да се представя. Прекалено буйния ми характер и особено след употреба на алкохол, в афектирано състояние за малко не станах убиец. Съден за това, станах криминален затворник в Сливенски затвор. Не съм членувал до сега в никаква политическа партия и нямам за цел да прикривам беззакония и жестокости извършвани от някого. Тези неща ме възмущават, но indulgenции за невинност няма да издавам никого, щом е виновен. "Презинтигиран" затворник и лагерист не съм бил. През януари 1959 година от Сливенския затвор ме изпратиха в лагер "Белене" във втори отряд, първи обект за дондърпяване на наказанието ми. Тук стоях до пълното ми освобождаване 08.09.1962 година.

В затвора бях слушал доста страшни приказки за този лагер и изпращането ми там доста ме подплаши. Но както казват старите хора, "дявола не е толкова черен колкото го рисуват". Действителността бе друга. Доброто посрещане /а не бой с бастуни/ ме много изненада и по-после се успокоих.

Затова спомогна най-вече, началник лагера полковник Томов. Според мен това е един зрял, сериозен, благороден и възпитан човек, достоен за уважение. При него имаше ред в лагера, но без бояща и други подобни. Той бе неумолим спрямо надзирателите или други – занесли или допуснали побожда и прочие. Всичко това и уважението ми към него са причина за да му казваме "татко" и да го чувствуваме такъв.

Из архивите

286

Тук в лагера бяхме заедно и при еднакви условия с "въдворените" т.е. с хулиганите. Разликата между нас беше, че ние изтърпявахме присъди, а те нямаха такива независимо, че някои и са били по няколко пъти съдени и лежали в различни затвори на страната. Защо?

1. Зашто групата на "въдворените" в основни линии се състоеше от : закоравели престъпници, комарджий, крадци , убийци, измамници, изиудвачи, сутеньори, хора неуважавали обществено полезен труд, търгащи, имаше пияници, побойници, хулигани и какви ли не още. Имаше и културни хора, но по-малко на брой, тъй като преобладаваха посредствените и с по-малко образование. Имаше хора / според тях / доведени в лагера заради говорене, псуване или видове против властта и мивков. Имаше и стари полицейски грешници и други, като цяло "въдворените" никой не ги е считал и третираше като политически

2. Зашто в обществото те се занимавали единствено с това, предполагам че се е считало, че ако са въдворени в лагера - условия за такава дейност би им липсвала. В лагера работеха без изключения всички, особено това се отнасяше за необичайните труда. През април 1961 година групата на "въдворените" бе отделена и изпратена на лагер при карьерата в Ловеч.

Какви са ми впечатленията от съвместното ми трий годишно лагеруване в Белене?

Волкото и да се отросят никой да се изкарат или да ги обзавят на "светци" и "борци" за свобода и демокрация, между тях имаше такива утрепки, че общото им с хората аз считам бе само във външната им прилика. Отказваха да работят, предпочитайки карцера. Крадяха храната и вещите си. Вечер играеха комар и други. Извършваха побойница самите те на други лагерници и какви ли не още. За да се измъкнат от лагера и работа, бяха склонни още на всичко - доноси, шпиониране, бойца, считам и убийства даже. Разбира се, искам правично да бъде разбран. Това не означава, че всички са били такива, но се отнася за голяма част от тях, не означава, че спрямо тях ,може да се извършат :беззаконие, съдизъм и пр. Искам само всички да разберат какви "герои" бяха, са и продължават да бъдат. Да разберат, че не криминалните, а те можеха нам да повлияят и развалят. В тая връзка, моля всички да разберат и следния факт. В лагера бяхме не на курорт, а изтърпявахме наказания, за извършени престъпления. Ето защо реда, живота и дисциплината там беше сурова и всеки, който не се съобразяваше с това понякога си получаваше заслуженото.

За работата и нормите в лагера.

В Белене се копаше прът и правеше диги. Копаченето ставаше са само с лопата тъй като почвата е наносна и много мека. Нормите не бяха високи. На мен и други болнави за осем часа бе изкоп три м³. Както вездате даже петдесет процента да малка от строителните норми в страната. За здравите, като правилно се ползуваха строителните норми, а тези които съзнателно не ги изпълняваха, работеха повече от осем часа т.е. до изпълняването им. На тях и тези които не са работели в живота си или са правили опит за бягство нормите им бяха завишавани на 6 м³ за осем часа а може и повече, не знам. Дали е правилно това съдете сами. Аз считам, че нашият народ правилно казва: "На зла круша - зъл прът". Това е истината! Всякакви други приказки и твърдения в това отношение, заявявам не отговарят на истината.

По повод "масовите и зверски убийства и гавра с телата на мъртавите.

Тук според мен най-много се манипулира истината! Заявявам категорично, че през целият ми "беленски" престой - близо четири години, аз не видях и не помня случай на убийства извършени: при посрещане на портала, пред стъся, на работа и т.н. както се говори и лъже от някои. Впрочем, не съм бил свидетел на такива и считам, че в "Белене" не са извършени такива убийства. Слухове за убийства в лагера "Ловеч" съм чувал от лагеристите аз не съм бил никога там, но слухове се разпространяваха от лагеристи та даже и не ходили там както и самия мен.

Слухове които са им казани на "ухо" и в повечето случаи неверни.

Въпреки всичко, допускам че хора не, а изроди като криминалиста Шахо някои въдворени и други са извършители някога и на някои убийства в Ловеч. Твърдя обаче, че ако има извършени такива са извършени скрито и не с политическа подбуда. Криминални мотиви за това колкото искате: "предорочно" измъкване уж от лагера, издокарване пред началството и подлизурство, за власт сред престъпния свят мът заради обиди и най-вече за пари и други подобни. Например за пет лева някой шаховеци или "герой" сега, можеше според мен да стори това. Но повтарям - само скрито, защото бе строго забранено.

Мъртвите от Ловеч и Белене се погребваха всички и задължително от група лагеристи на остров "Предел" в Белене. От Ловеч мъртвеца се дакарваше в ковчег с товарна кола "Газка". Трупа се погребваше с дрехите, както идваше облечен, а ковчег се връщаше после. На острова нямаше нито хора, нито никакви животни. Гробовете им ако не са заличени, или не са изсечени дърветата наоколо им, мога да посоча при необходимост.

Всякакви приказки за даване трупове на свинете или пък, че са хвърлени в Дунава, са нагла лъжа. Защо?

1. Аз работих в тая група, извършваща погребенията и съм очевидец и жив свидетел на това.

2. Всички мъртъвци от „Ловеч“ и „Белене“ се погребваха само при нас в лагер „Белене“ от споменатата група и на определеното място.

3. Свинете се гледаха само в самото село или сега град Белене. Гледаха се от IV-ти отряд, който не е от нашия лагер и там не можеше да се ходи. Сами приценете, възможно ли е храненето на свинете в самото село с трулове. Възможно ли е това след като даже нито имаш право, нито някой ще разреши да ходиш в чужд лагер.

Ето затова възразявам категорично и отхвърлям безотговорните приказки и „разкази“ на „очевидци“ като Свентиля, старозагорски апаши и др. които сами твърдят, че не са били в Белене. Но на митингите на СДС, в телевизията и пресата упорито твърдят и докозват, че са извършвани такива.

Есичко това все повече ни напомня Румънските събития в края на 1989 година. Лъжата на провала Румънската телевизия, журналисти от БТ се сополивиха да речат и да докозват с кадър и коментар, че са убити 75-100 хил. човека и т.н. Румънците все пак сами отрекоха неверните данни, но заявиха, че са го направили нарочно за да насочат вниманието на всички народи към Румъния, а БТ не се извика даже.

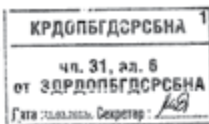
Изходвайки от натрупания вече опит, няма да се очудя ако някой свидетел започне да доказва, че са използвали газови камери, крематориуми и атомни бомби даже.

В заключение искам да добавя следното:

Колко строго е било съдете вами и от следните факти:

Е лагера нощем никой не гонеше лагерниците. Те биваха заключвани в помещенията от надзирателите, които си ходеха в къщи. Лагерниците не можеха да излизат. А по нужда ползваха тоалетните намиращи се в самите помещения. От вън помещенията и лагера се пазеха строго от самата охрана. Голяма част от лагерниците играеха в помещенията на комар, за храната и хляба си, за пари и цигари и др. В ремонтната работилница работеше като ковач бай Дамян. Бивш джандармерист и участвал в растрела при Ястребино. Народният съд след 1944 година го осъжда на смърт, но даради 5-3-те му деца присъдата е заменена на 20 години затвор. Еикой не го охраняваше и му бе разрешено да спи в работилницата. Бе радбрал вината си и съжаляваше за това.

В лагера имаше лекар, заболякар. Медицинска помощ никому не е отказвана. Но тежките случаи за опериране изпращаха в болницата град Свищов.

Спомням си един случай. На бай Киряк от Варна му се спуска язвата и го оперираха в Свищов. След оздравяване се завърна в лагера и си изтърпя наказанието.

Имайки в предвид горното още веднъж възразявам и отхвърлям, като пресиленци, тенденциозни и долни някои безотговорни приказки, статии и коментари по телевизията, радиото и пресата за лагерите в България.

Във всичката тази пошлост и лъжи подчертавам има зрънца на истина, но Уверявам Ви, не е това истината, която се надпреварват да втъпяват на народа някои.

Аз за разлика от някои бях в Елене близо 4 години и изпитах на гърба си всичко. Нагледах се на грубости, жестокост и нечовешки отношения и дела. Аз гледах с моите очи и мислех със своята глава, за разлика от някои. Разбира се аз нито мога, нито претендирам, че съм видял и знам всичко. Но това, което видях и знам е причината за различните ми мисли и твърдения за тази истина. Към това прибавям и твърдението. - Не прекривам истината, а се мъча да я опазя. Това не ме облагодетелствува и ангажира с нищо.

д-р. Милане Йор.

Привързвайки се обръщам към Вас с молба за следното:

1. Използвайте писмото ми по Ваша преценка, където намерите за добре - пред кръглата маса, телевизия, преса и комисията обследваща лагерите и допуснатите извършения в тях.

Зная, че ще ми струва неприятности и може би упреци и др. подобни но не се страхувам. За мен е по-важна истината и аз не желая да се навъждам, че съм я скрил.

2. Моля Ви обяснете ми: "Герой" ли съм аз и трябва ли като някои да се гордея днес, че съм бил лагерник?

Предлага се издигането на паметник в лагера. Какво ще се пише на него?

Благодаря за тази чест, но аз се срамувам от действията си доведи ме до лагера и стоенето ми там. Не съм никакъв герой и не желая от позора си да правя кариера, както вече някои правят.

"Истината" показвана досега по телевизия, филми, преса и др. е сценарий, удобен за някои от брадясалата демокрация и фюрбаджките им. За това се и плаща от последните. Тя е удобна за обработка на народното съзнание, за чернене и печелене на привърженици и гласове за изборите.

Но уверявам Ви, тя е далеч от действителната истина!

02.05.1990г

С УВАЖЕНИЕ!

с. Градец община Котел

.....

МАГНЕТОФОНЕН ЗАПИС

на проведен разговор с НИКОДИМ ГОГОВ - бивш служител на отдел "Затвори", работил като отговорник по домакинската част в първия лагер в Свети Врач, а впоследствие в обектите Куциян и Вобов дол и в лагера в Белене

София, 7 май 1990 г.

Първото трубово-възпитателно общезитие е създадено през януари 1945 г., ако не се лъжа - от 20 януари, в Свети Врач. Там бяха изпратени все бивши хора и белогвардейци.

Трябваше да се работи по строежа на жп линията Крупник-Кулата. Понеже до границата на гръцка територия железницата е нормална, а на наша територия е теснолинейка до Сивитли.

Нашата армия, като се изтегляла отголу, на временни релси е изтегляла маса жп техника - вагони, локомотиви и т.н., и чужди и наши.

Ние започнахме работа от януари. Към края на м. март гърците започват да правят престрелка за тези вагони и локомотиви. Те бяха и гръцки, и сръбски, и турски, и немски, и френски и каквито им паднало, а пък нашите бяха останали голу. Обаче през Гърция не може да се изтеглят, трябваше да се мине отсам, но няма как.

Това беше първата задача тогава на правителството - да можем да оправим тази работа там.

Обаче, като се усложни положението, ние някъде през средата на април трябваше да се изтеглим оттам. Наложих се

придвижване на съветски войски. Беше разпоредено в срок от 48 часа да изтеглим лагера.

В лагера бяха само мъже, но не мога да кажа колко човека бяха. Ние бяхме на 3 обекта и имаше може би около 700-800 души. Служителите бяха: двамата по домакинската част, един управител, заместник-управител и началник охраната. Управителят е началникът на лагера.

Първият управител беше ЙОРДАН НЕШЕВ - служител на отдел "Затвори", покойник. Имаше създадено отделение "ТВО", подчинено на МВР, и лагерът беше към него. Не зная кой от министерството отговаряше за лагерите, но началник на отделението беше ТОДОР МИЛЕНКОВ, покойник.

Началник на охраната беше КРЪСТЬО ГЕРШАНОВ, покойник.

Заместник-началник беше СТОЯН ГОЧЕВ, ако не се лъжа е жив, напоследък работеше към Министерството на външните работи.

Аз бях в този лагер и отговарях за домакинската част. Не мога да си спомня вторият човек, който отговаряше за домакинската част.

Там бяхме до април. После целият лагер се изтеглихме в Дупница, Бобовград - по линията Дупница-Бобов дол. Там лагерът беше разпределен на 4 или 5 обекта - Дупница, "тунела", Голямо село, "чешмата". Имаше бараки за спане. По самата линия преди това са работили сръбски пленници.

Този лагер просъществува там до октомври 1945 година. През октомври с.г. се изтеглихме целия лагер и отидохме в Перник, като там се разделихме на 2: единият обект - в Куциян, другият -

в Богданов гол, или както го наричат сега - Рудник "Толбухин". Аз бях на Куциян.

Тези два обекта бяха под едно ръководство, те не бяха два отделни лагера. Не остана същото ръководство. Беше и после си отиде. Доде ГЕОРГИ АТАНАСОВ МИХАЙЛОВ, който живее някъде към лагера. Виждах го преди 3 години, беше жив, сега - не знам. Седалището му беше в Куциян.

ГЕРШАНОВ си остана началник на охраната, но в Богданов гол, а също така и нещо като отговорник на обекта.

Отговорник на Куциян беше ГЕОРГИ АТАНАСОВ, като главен отговорник и на двата обекта.

Началник на охраната на Куциян беше /помня, че имаше един нисичък другар/ капитан МИЛЕНКОВ, малкото име не си спомням. Сигурно е жив, защото е по-млад от мен.

ГЕРШАНОВ остана на Богданов гол.

Тези хора, които бяха на рудник Куциян, копаеха въглища от рудник Куциян, който е открит. На Богданов гол половината от хората правеха тухли за жилища на работниците-миньори, а другата част работеха в рудника.

Храната в Свети Врач и Дупница, Вобов гол, се осигуряваше от строителните жп секции, като: от тях - храната, от нас - работата; никой никому пари не е търсел - така беше тогава.

В Перник храната осигуряваше мината, горе-голу - както на миньорите. Тази храна беше достатъчна.

Нормите ги даваха строителната жп секция и мината - както за свободните граждани.

Понякога работеха и повече от 8 часа. Събота се работеше нормално, в неделя се осигуряваше почивка.

В Перник престояхме до н.декември 1948 година. Тогава лагерът в Куциян се изтегли изцяло и отиде в Николаево, Казанлъшко. Там има мина. Богданов дол остана с ГЕРШАНОВ.

И, ако не се лъжа, Богданов дол след около една година и нещо освобождават голяма част от хората, а другите ги прежвърлят в Белене.

В Николаево бяхме до 9 юни 1949 г. и оттам се изтеглихме в Белене. В Николаево на наше място доидоха затворници от Старозагорския затвор.

Началото на Белене е от 9 юни 1949 година. Съвсем сигурен съм в това.

В Белене отидохме на гола поляна. Настанихме се под тополите. Не мога да кажа колко души бяха. Превозването на хората стана със специален товарен влак от Николаево до Белене. Натобарихме и хората, във вагони натобарихме и добитъка си, и всичко замина на един път - доидоха път на влака, зелен семафор, бърз влак, специален.

Може би хората бяха около 400-500 души, ако не се лъжа.

Започнахме със строеж на землянки - както за възборените, така и за служителите на острова. След тези землянки започнахме да правим плетени жилища - от плет и намазани с кал. Започнахме да правим и керемиди на острова, понеже най-напред покрихме плетените бараки с черна мушам, но от вятъра се вдигна. И така започнахме.

В Дупница, на един от обектите, ако не се лъжа - обекта Мламполово, имаше един убит, бивш полицейски началник, който през нощта се опитвал да бяга. Други не помня.

В Куциян и Бобов гол не съм видял бити и пребити и не съм участвувал.

В Куциян помня, че имаше няколко случая с Белогвардейците. От тях имаше възбурени изоставени, самотни хора. Мисля, че имаше 3-4 починали от тях от болест.

Не е имало случаи да се изнасят трупове. Няма такава неща. Тези 3-4 случая са естествено неща, и в казармата се случва.

Не е имало случаи на побои.

Първият началник на Белене беше СТЕФАН КИТОВ - началникът на II районно, който почина.

Имахме заместник по стопанската част - КРЪСТЪО ДОНИНСКИ, мисля, че е още жив. Живее в София, стар ерген, на 60 и няколко години, може би 70.

Друг заместник беше ТОДОР ВЛАГОЕВ НИКОЛОВ - полковник, пенсионира се в Дирекция на милицията. Жив е. Мисля, че той беше по политическата част. В другите лагери по политическата част отговаряше заместникът.

Заместник по оперативната работа беше капитан ПАНЕВ, но той почина. Не мога да си спомня първото му име.

Не мога да си спомня имената на оперативните работници.

По охраната - имаше едно капитанче, но не мога да си спомня името му.

Тогава имаше доста служители на МВР. Имаше и милиционерки - на остров "Щурчето". Бяха малко жени - да са били 50-60 жени. Те се охраняваха от жени-милиционерки, около 10. Началникът беше същият, който отговаря за охраната. /СВЕТЛА е била в Ножарево. В Белене беше съпругът ѝ - г-р ВАМПИРСКИ./

Всички хора в Белене бяха без присъди. Ръководството продължаваше да се осъществява от отделение "ТВО" към МВР, но, ако не се лъжа, през 1948 г. "ТВО" и "Затвори" се обединиха - не си спомням добре.

Преди 9 юни 1949 г. е станало обединяването, защото аз от Белене съм избял в София, когато отделът беше на ул. "Веслец".

Тогава /1948 г./ имаше отдел "Затвори" към МВР.

Имаше няколко началници /на "Затвори": известно време беше полковник КЪСОВСКИ, интербригадир, мисля, че вече е покойник; след това имаше един генерал - ИЛИЕВ; след това беше ЖЕЛЯЗКО ТРОЕВ. Ако не се лъжа ЖЕЛЯЗКО ТРОЕВ е от 1952 година.

Трудно ми е да си спомня заместниците в отдел "Затвори".

През 1948 г. се обединиха "ТВО" и "Затвори" и бяха под единно ръководство. Не си спомням, но през 1950 и някоя година беше, отдел "Затвори" отново мина към правосъдието, запавиха ни правата, после пак се върнахме към МВР, но тези дати не си ги спомням. Има документи, постановления.

От заместниците в отдела: беше ВИЛЪО ДИМОВ - отговаряше по оперативната част; беше полковник ВАРКОВ, който беше заместник-началник по стопанската част; ВЪЛКОВ - по политическата част. Става въпрос за тези години.

Те упражняваха ръководство и контрол върху тези забегания.

Избал е другарят ВЪЛКОВ, избал е ИЛИЕВ. ТРОЕВ през мое време не е избал. Аз служих в Белене до края 1953 година. Тогава напуснах поради това, че се разболя съпругата ми и по поръчение на лекарите трябваше да промени местожителството си. Бях преместен в Перник, където беше създадено затворническо общезитие към рудник "Димитър Благоев", но вече за осъдени лица. Там стоях през 1954 г. и през 1955 г. се прибрах в отдела в София, до пенсионирането ми на 1 юли 1978 година.

За жертвите в Белене. Двама души се опитаха да бягат през главния Дунав. Единият беше бивш офицер от РО-1 и другият - бивш полицейски началник. През зеня се отделият от групата из джунглата, отиват на брега с по 2 празни дамаджани, събличат се голи и се хвърлят във водата. Това става към края на м.маю. Обаче през маю Дунабът е студен, тъй като се топят снеговете в Алпите. Тогава ги наричаха "черешови води". И Дунабът ги понася. По това време минава един австрийски шлеп и ги разделя надве - единият към нашия бряг, другият - към румънския. Този, към румънския, го изхвърлят вълните, но вече припаднал, каталясал от студ. Румънските граничари го хващат - изкуствено дишане, разтрибки, инжекции - не знам какво са го правили, но го съвестяват. Другият го няма. Тогабашният министър на вътрешните работи - ГЕОРГИ ЦАНКОВ, казва: "Удавил се - удавил се" /понеже нашите му казват, че се е удавил/ - "намерете трупа". Имашме една щатна бройка рибари, цивилни хора, към 20 души - пускаха въдици, мрежи по различни погмоли, храсталаци, дупки - няма го, и няма го. След около

40 дни към Русе се намерил един труп, вече обезобразен. Автопсирайки трупа, намират в стомаха му храна – леща. От направената справка се оказва, че ние същия ден сме готвили леща. И се предполага, че е същият човек.

Вторият случай, който ми е известен и за който пишат в "ПОГЛЕД" – за един криминален. От Ножарево бяха докарали към 200-човека, тоба си спомням добре, криминални възбурени, не хора с пр. Тоба беше отрепката на обществото – от тях се отказали и близки, с. инци, няма колетци, няма писма, няма нищо. Така ги докараха при нас. че да се каже – полуголи. Там ги облякохме – одеала, сламеници, кбото трябваше – голно бельо, бяха въшлясали.

да бъдат оградени отделно – така, както пише този в "ПОГЛЕД", тоба е истина. Отделно лагерче им направиха там, отделен обект, пог усилен охрана нощно време. Обаче те бяха комарджии, крадци, разбойници – изиграваха си вещите на комар.

Една вечер единият, за да им покаже на другите, че пак може да открадне, си хвърля кепето през телената ограда – оттатък. Отиба да го вземе и там го бяха "опукали" през нощта. А не както пише този – "за няколко люпки луж си протегнал ръката да вземе и затова го утрепали".

Други случаи не са ми известни.

Не е вярно, че всички минават пог бой с тояги. Може да е имало такова нещо през 1959 г., когато създадоха поделение 0789. А и за него, да Ви кажа, защо стана нужда да се създава такова поделение.

В трамвай № 2, за Орландовци, една сутрин стана убийството на един работник - ЗДРАВКО.

По същото време в Парка на свободата, чужд дипломат, движейки се с жена си и с момиченцето си - 13-14-годишно, ги нападат пак едни такива типове - изпокъсани рокли, гащи, с извинение, на жената и т.н. И става един дипломатически въпрос. Големи разправии. Тогава Политбюро, Централният комитет на партията се принуждава да вземат решение тази пасмина да се събере от градовете и да се изпрати в Белене - поделение 0789, за борба с хулиганството. Не мога да кажа през кой месец беше, но доколкото си спомням - беше през 1959 година, но аз вече не бях там.

На "Втори" обект в Белене имаше така наречената "наказателна килца". Не е чак така, както са го казали - че било земянка, с мишки, плъхове, с какви ли не работи. Че не беше хубаво - не беше.

/край на първа страна на касетата/

Малко преди това разговорът се води в посока - възстановяване по памет от НИКОЛАЙ ГОГОВ на забвенията: лагери и такива, които са били места за лишаване от свобода /по "тяхна" по карта.../

... За тези лагери - до 1953 година.

След Лобеч и Скрабена не е имало други лагери. Не съм чул за такива лагери. Лобеч и Скрабена се създадоха през 1959 година /за хулиганите/.

Най-напред ги изпратиха в Белене и понеже в Белене отидоха затворници, те ги заместиха в другите лагери.

ОБРАБОТИЛ:

/К.Николова/

П Р Ъ П И С - И З В Л Е Ч Е Н И Е
От протокол № 20 от 7.VII.1952 година

Комисията при МВР - Р. Ъ. Ш. И:

И. ДА ВЪДАТ ВЪВОРЪНИ В ТЪО "БЕЛЕНЕ" ЗА СРОК ОТ
7 ГОДИНИ СЧИТАНО ОТ 7. VII. 1952 ГОД. ЛАЦАТА:

1. АЛЕКСАНДЪР АНГЕЛОВ ГИРГИНОВ - роден на 29. IV. 1879 година в
гр. София, по професия - адвокат.

Преди 9.9.44 година член на демократическата партия, бивш
Министър на МВР - 1931/34 година министър на финансите в кабинета
на Муравиев през 1944 година.

След 9.9.44 година остава член на демократичната партия
член на централното бюро. Гиргинов е имал винаги отрицателно отноше-
ние към народната власт и комунистическата партия. Като Министър на
МВР в правителството на народния блок, ръководената от него полиция
е подмагал на бесен терор и преследване на всичко прогресивно. Като
директор на в. "Знаме" в колоните на които под негово ръководство
и с негово участие са писани най - гнусни клевети против ВКП, ОФ и
Български народ, подпомагайки по този начин англо - американските
империалисти в борбата им против нашата национална независимост и
държавен суверенитет.

Верно сформанала,

Началник отделение "ВВ" - ЛС

Майор /Ст. Пангелзов/

Р А З П И С К А

Подписаният Александър Ангелов Гиргинов удостоверявам
че ми се съобщил от Огън I-ви-следствен - ДС р-н София решението
на комисията че ме въдворуват в ТВО "Белене" за срок от 7 годии
считано от 7. VII. 1952 година

София..10. Юли... 1952 година

Подпис. *Н. Д. Беринг*

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Генерал-секретар: *1/8*

12

бр. 100/1952
с. 100/1952
Д. Курминов

Възвръщам се внас Кунчев. Кунев
Ловджиев. Роден на 1925 год. в с. Тлисково
Новопазарско, Грамошен, хрещен, Българин
Земеделец. Възхван през. 1952 г. за учас-
тие в нелегална организация. Н.П.

Назвам следното:

След опити ми да избягам от осирова
вля каруцран. В каруцера беше известно
време Александър Ангелов. Курминов. Същия
направи следните изказвания и опити
пройив съществувания рет, в дисцип-
нарното и по отношение на народното пра-
вильство.

В. Връзка е храната която ни се даваше
той ни предложи да се откажем от дава-
ната храна която промисет ни е лоша.
Тие бяхме тогава в каруцера 5-6 души
аз. Внас Кунчев. Ловджиев, Димитър Иван.
Анашев, Зиван, Георгиев Икономов, Теко
Кейров. Теков, Кейр. Ув. Тонов. Никой
от нас не се съгласи с неговото предло-
жение; тогава Теко Кейров. Теков му
каза. ама че я каза Дядо Саидо който
хе ми платна шекер, ти си елар и
небива да говориш такива работи.

Курминов един-туй направи
предложение на Айтана Иванова Анашев
да му намери някой младеж от-мекния
край за да го направи водач на демок-
ратичната партия в мекнята
околия и окръга. Айтана Ув. Анашев

обеща че ще му намери такъв младеш,
а Тиртинов пак обеща че при една про-
мена на правителството, която промяна
е възможна, комунистите вече правят
стъпки пред другите партии. За да
избегнат конфликта в тях, и да задър-
жат управлението си, но едва ли ще
издържат тъй като напрежението от ВДН е
голямо като е голяма радост подкрепата
победата на Ауген-Хауер в изборите.
Норади което промяната щяла да ста-
не а те освободени а той щял да посе-
ти неговия край и организираната от
него демократическа партия, ако се
не лъже става дума за някои от про-
дивските околии.

Тиртинов също такава предложение
направи и на Иван Георгиев Икономов
който се представя че е безпартиен
ещи да стане водач на демократична-
та партия в Разложко, обаче Икономов
отказа като заяви че няма да се зани-
мава по-вече в политика, тогава
Тиртинов добави след като го освободят
от Т.В.О. щял да си почине 1-2 месеца
а след това щял да изговори условия за
целия и задачите на партията.

След това Тиртинов се обърна към Икономов
и г-р. Ив. Тонов и др. който бяха от пи-
ринския край а следния въпрос. ако се
даде свобода за свободно отиване в маке-
дония намираме се под Югославия, ще
останат ли в България? Или ще отидат
оттамък? Отговори му се от Иван Ико-

Номов, че ще има да отидат някой хора
 но повече с войско няма да отидат ще остана-
 тат тук. Турпинов зададе втори въпрос
 ако им се даде свобода да си произведат
 свободни избори за самостоятелна държава
 ще ли си приведеният към нея? Щогава
 Ив. Икономов му отговори че македонци-
 те съгласни да се отцепят. Турпинов
 остана много доволен и го поздравя като
 добави че и той би дал глава си за
 съществуването на тяхната идея.

В другия разговор Турпинов се искава
 пролив управлението на Т.В.О. като казва
 че това не било никакво народно управление,
 а, били обзук, ситарията и ръководителя,
 не били верни на своята служба, а били
 само верни кучета на своите господари
 зверове, които съгласни да ни изпият кръв-
 та, за да се проявят пред своето
 начальство, за повишение на своята чин.

Аманас. Ив. Аманасов се обърна към
 Турпинов с следния въпрос? Дядо-сандо
 дали няма да дойде време пак да
 ти пишем в вестника? В отговор на то-
 зи въпрос Турпинов каза, имам много
 работи свързани с главата си по отноше-
 ние за живота в Т.В.О. като интендант
 и за Д. Смурносей. Но всичко това ще из-
 лезе на лице; Вестника е излизал и
 ще започне пак да излиза.

Торното го написат саморочно за
 верността му се поддържам.

19.X-1953.г.
 С.Белене.

Подпис: *[Signature]*

Из архивите на ДС

304

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

70

ОТДЕЛЕНИЕ "Б" ПЪРВИ ОТДЕЛ ПРИ Д.Д.С.

СПРАВКА

За лицето о.з. генерал **БОНЬО ГОЧЕВ БОНЕВ**

от София жив. ул. "Козладуй" № 34.

Подписаният **О.Р. Георги Виденов**

на служба при **Д.Д.С. първи отдел, отделение "Б" 13-та гр.**

прегледах всички налични материали за лицето **Боньо Гочев Бонев**

от **София ул. "Козладуй" № 34**

установих следното:

Лицето о.з. генерал **Боньо Гочев Бонев** е роден на 4 февруари 1895 год. в гр. Ст. Загора; жител на София и живее на ул. "Козладуй" № 34, по специалност е машинен инженер, българин, български поданик, женен с две деца, притежава л.к. № 1979 от 29 декември 1944 год. София.

Същия произхожда от буржоазно семейство. След завършване на гимназия, той отива да следва в Германия машинно инженерство. След завършване на висшето си образование той се завръща в България, където започва работа по военните фабрики. Така стигнал до положение началник на военната фабрика в Сопот. По късно той се доближава до двореца и става началник на всички военни фабрики в България, като същевременно е заведевал цялото въоръжение на българската войска. Същия през 1933 година е прекарал няколко месеца в командировка в Франция по набавянето на части за построяването на барутната фабрика в гр. Казанлък. Посещавал е също и Англия. Владее немски, френски и английски езици. Като генерал във военното Министерство /заведущ въоръжението на българската войска/ е останал до 1945 год. след което е бил уволнен.

След уволнението му от армията, той се назначава на работа на работа в фабрика "България" - Княжево, обаче поради бдителността на профкомитета го уволняват. След това той отива на работа в ф-ка "Глобус" за машинни части в Орландовци. И от там също го изгонват. От там отива в Д-во "Циклоп" и работи в Тец "Надежда" до преди една година. След това напуска "Тец" и по настоящем работи в Министерство на електрификацията. Там според негови изказвания го подържал голям човек и никой не можел да го уволни.

Политически като млад офицер през 1923 год. той взема активно участие в потушаването на септемврийското въстание в Ст. Загорско, което въстание е било потушено много зверски. Сведения за неговите деяния могат да се видят от Ст. Загора където го помнят. Същия е бил много близък човек на цар Бориса. Лично Борис го назначава за председател на комисията която да отиде в Германия и му закупи маршалски жезъл, който по онова време е взет за около 5 милиона лв./това е изнесено във в. О.Ф. от др. Топенчаров в статия "колко струва царската корона" от 1946 год.

Близък приятел е бил на **Богдан Филев**, **Доцо Христов** и почти всички фашистки министри. Същите са идвали редовно у дома на генерала на гости с луксозни коли.

След 9-9-1944 год. той се обявява решително против властта на О.Ф. респективно БРП/к/. Мрази от дъното на душата си всичко народно прогресивно, обявява се против начинанията на О.Ф. власт. Главната борба той води чрез лична агитация. Така през време за изборите за ВНС дома му е бил винаги пълен с добре облечени лица. Постоянно се е влизало и излизало. Същото е било и при последните избори. По време на изборите той с жена си се е прибирал винаги към 24-01 часа през нощта.

Същия като генерал в Народна Отбрана а и по-рано като началник на военните фабрики, е събирал всички поверителни сведения, писма и др. които са минавали през него, и ги е отнасял в дома си, където ги поставял в специална папка. Така по постройката на барутната ф-ка

Из архивите на ДС

305

той събирал в отделна папка всички свещени и документи минали през него, които са запазени до сега. В друга отделна тетрадка той си водил бележки за най-новите оръжия и снаряжения на войската.

В дома на същия са запазени портретите на царското семейство които са били окачени и по настоящем.

Същия непрекъснато е хулел ръководителите на БКП. Така при съобщението за смъртта на другаря Георги Димитров, той се е радвал а при смъртта на цър Бориса плакал. Говорил е, че другаря Георги Димитров и Ана Пауер били задържани в Москва, и че др. Георги Димитров бил отровен от др. Сталин. Това бил слушал по радио Лондон и гласа на Америка.

Жената на същия е скъсала ф траурните флагчета, които са били на тяхната порта, хули също комунистите, които нарича "убийци" и пр.

Децата на същия са възпитани в противонароден дух. Така дъщеря му Златозора е изключена от шести клас на шеста девическа гимназия за неподчинение и хулене на Народната власт.

Материалното положение на Гоцев е много добро. До скоро е имал около 13 хиляди декара гора в Бургаско, от които е черпил грамадни средства. Обзаведени са много разкошно и живеят много охолно. Къщата им на "Козладуй" № 34 в която живеят, е на три етажа, много хубава и прилича на малък замък. Имат си домашна прислужничка, която ги пере готви им и пр. а жена му и дъщеря му не работят нищо.

Същия притежава много тонове военна литература, особено таква отнасяща се за ~~мат~~ обучение и действие на артилерията.

На основание всичко гореизложено считам, че лицето Боньо Гоцев Бонев

от София ул. "Козладуй" № 34 е опасно за обществен ред и сигурност и предлагам да бъде въдворен в Т. В. О.

за срок от 1 година

Прилагам материалите за лицето:

Одобрявам: [Signature] от: [Signature]
 пом. министър Р. Христозов с.к.: [Signature]
 (служ. № 997)
 съгласен с: [Signature]
 с.к.: [Signature]
 /Вл. Елякс/
 До др. Пом. Министър
 за Държавна Сигурност
 София

П Р О Л О Ж Е Н И Е

От началник Акола Трифонов - Началник на
 отделение първи отдел при ДС

Прегледах основно с дата и материалите приложени към преписката за лицето Боньо Гоцев Бонев а от София и намирам за заключение на оп. р. Георги Виденов правилно. Предлагам същото лице да бъде въдворено в Т. В. О. за срок 1 година

Съгласен зам. директор: [Signature] с.к.: [Signature]
/Т. Ганев/ с.к.: [Signature]
/Ив. Ензаров/

40 64 11

И. В. Р.
ТРУД ВО ВЪЗПАГАТЕЛНО ОБЩ ЖИТИЕ
ВХ. № 2139 Белене, 12 IX 1950 г.

Тук - Командата на Т.В.О - с.Белене
(Свищовско).

*Славомир
45 и 21
16 IX 50*

*Срок - 20-9-50
18-9-50*

Моля
От взводения Боню Точев Бонев
56 год. от 22 отделилие - Т.В.О-1 с.Белене

Господин. Майор!

Моля поредданно Ви да ми се повърне
копураето, задържано в склада на обзекционния
при пристигането ми тук от трети обект
на 27 IV 50г., и ми се разреши да го восл при курва,
тъй като страдам от ишиас в гърба и поради
застудяването на времето и ишиас голема курва
от него

Т.В.О-1-с.Белене
9 IX 1950г

С почитание В.Точев

Да се изработи
Материо за максимално го
Користејќи се со максимално
18.11.56
Тренине
Морозинер. *[Signature]*

72

116
21
До Началника на Т.В.О. - Белене

Свишовско

Проява
за изплатване
3.10.1951

Молба.

От възгорениц Бончо Тодев Тодев,
Т.В.О.-N2 с Белене, Свишовско.

УПРАВОЛЕНИЕ	№	ДАТА
ВХ. №	3198	30/11/51 г.

Т.н. Началник.

При проверката на цивилния си багаж, констатирал, че има пакет, чия цена е 11.00 лева на багажа му от Т.В.О. Богданов до на 27 март 1950 год, се е разкъсал и багажа му се е изгубил. Намерил само костюма си събран с други дрехи в един пакет, а останалите дрехи:

- една шапкер - от нея намерил плат
- една чифт обувци зелени с дупчици дупчици
- една карфа кожен

и т.н.

Молба същите да бъдат издирани и събрани с пакета в който е опакован аси костюма ми чия забвямия е от дивизията (23.11.51).

25.11.51
Белене
Т.В.О.2.

Ръководител Б.Тодев

Б.Д. # 115

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

73

Из архивите

310

По всеки въпрос пишете отделния вписан и съобщаващият наш знак.

М. Е. М.
ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ
"ЕНЕРГОСТРОЙ"
СЧЕТОВОДСТВО
СОФИЯ - ул. "Септемврийски мученици"
Телефони: 50-42, 50-23, 50-16
За телеграми: "ЕНЕРГОСТРОЙ"

149 45 34
До Трудово Възпитателно
Обществено
с. Белене, Свищовско

СЪБЩЕБЕН ОТДЕЛ

Ваш знак:

2004

70 45 34
Трудово Възпитателно Обществено
ВХ. № 7862 (с. Бр. 14 VI 1947)

СОФИЯ,
Ул. "Граф Игнатиев" № 9

ОТНОСНО

Молим ако Ви е възможно да ни се съобщи лицето Инженер
Боню Гочев на лагер в обекта Ви, има ли да изтърпява още наказание,
за да знаем къде да наложим заповест или какъвто опиш върху движимото му
имущество, тъй като е осъден да ни заплати сумата от 17,000 лв. в
стари пари и има образувано изпълнително дело.

М. Е. М.
ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ
"ЕНЕРГОСТРОЙ"
СЧЕТОВОДСТВО
ул. "Септемврийски мученици" № 10
СОФИЯ

74

СЛУЖЕБНА БЕЛЕЖКА

Уб⁶
20

Управлението на Трудовото-възпитателно обществото в
с. Белене, Свищовско дава на лицето Борис Тодоров
Тодоров живущ в гр. (с.) София
околия Казанджи № 34
е бил въдворен в Трудово-възпитателно обществото в с. Беле
не от 7-ти - 49 до 1-ти 1953 год.
и е бил освободен на последната дата.

с. Белене, 6 IX 1953 год.

Началник на Т. В. О. с. Белене 9

Из архивите на ДС

311

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

75

КРДОПБГДСРБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Строго секретно!

25
40

70

С П Р А В К А

От материалите на БОРИС ИЛИЕВ ЧАНДЖИЕВ-бивш народен представител от парламентарната група на БЗНС-Н.Петков, намиращи се в досието му при отдел Т.В.О.и Затвори.

БОРИС ИЛИЕВ ЧАНДЖИЕВ е роден на 20 IV 1896 год.в гр.Неврокоп -бивш народен представител от парламентарната група на БЗНС-Н.Петков.За вражеската му дейност е бил изпратен в ТВО-Димитрово. През време на изтърпяване наказанието си той не е имал добро държание.Говори пред въдворените,че е предстояща война и тяхното освобождение ще дойде от вън.Има отрицателно отношение към труда и съботира работата на обекта.В лагера поддържа същата полика за която е изпратен в ТВО. На 13 VI 1950 год.е бил изпратен от ТВО Димитрово в Благоевград за някакво следствие,след което е бил върнат обратно в Димитрово.На 12 VIII 1949 год.е станало известно разместване на лагерници от Димитрово в Беляне ,където е изпратен и той.От 1 IV 1950 год.ЧАНДЖИЕВ е бил предъдворен за една година в ТВО Беляне,където се намира и по настоящем.

ЧАНДЖИЕВ Има син в ТВО Богдановдба-ИЛИЯ БОРИС ЧАНДЖИЕВ, също за проявена опозиционна дейност.

През времето на своята опозиционна дейност БОРИС ИЛИЕВ ЧАНДЖИЕВ е заемал следните отговорни длъжности в БЗНС-Н.Петков: Член на У.С.на БЗНС, върховен съюзен съветник, председател на околийската д-ба и народен представител.

СОСИЯ 7 VI 1950 год.

*Та се взесе във внимание
срица от АЗ. и провери кога ли
то не о.в.г., ако не се ли се изплати
мисля за го вземе на ок. и изплати от
материалите на изпис.
К.И.*

СЪСТАВИЛ О.Р.:.....

И.Желязков

/ И.Желязков/

Из архивите

312

С П Р А В К А

457
3840
По активна еднолична агентурна разработка "Дивак" Водена от Ст. О.Р.К. Папуров. По линия на ТЮ-Велене.

Разработката се води на лицето Борис Илиев Чанджиев под псевдоним "Дивак" Бивш народен представител от листата на БЗНС.Н.П. Поместящем в ТЮ-Велене.

Разработката се води с цел установяване на вражеската дейност на обекта в ТЮ-Велене.

Разработката е обеспечена с двама агента от наличната агентура от които има постъпили доста материали от важен характер.

От всички донесения на агентурата се вижда че обекта си остава и във обществото непримирим враг на народната власт. Като в всички изказвания, хули мероприятия на народната власт. И живее с надежда че неговото добро по ведение ще стане пречка за неговото освобождение от ТЮ. А че ще се разреши въпроса за тяхното освобождение с външна намеса. От страна на Англо-Американските империалисти-които според неговите редни изказвания ще победят. И онищожат комунизма в развоая на трета световна война.

Агентите "Филибе" и "Шипка" които обслужват обекта се ползват с доверие и авторитет при обекта-на които обекта се доверява.

По разработката е вербован нов С.С. под псевдоним "Методи" които още не дал никакви материали по разработката.

По разработката се съставен план по които с изпълмени всички мероприятия.

По разработката с получени следните материали.

По разработката с приложени 5. доклада на народният представител Борис Илиев Чанджиев. За състоянието на опозиционите организации в различните околии, и за състоянието на организациите като е отбелязано тяхната годност да водят борба против О.Ф. и за сепечелване на изборите от опозицията.

Предобити с и няколко писма от кореспонденцията на народният представител и организатор на опозиционите организации. В които Борис Чанджиев говори да се държат здраво и да знаят че скоро ще има анулиране на изборите, които щели да се проведат с нов министерски кабинет. И нов министър на вътрешните работи.

В първото донесение от С.С. "Филибе" обекта се е изказал както представлявала свободата в Советският Съюз-като е отбелязал че процеса в Грания срещу Кравченко бил подготвен от френските комунисти по нареждане на Др. Сталин. като го е нарекал междонароден убиец. Като също е отбелязал че Кравченко бил един от най добрите приятели на Др. Сталин. и през 1948 год. бил изпратен в САЩ по някаква търговска сделка. И се обърнал с писмо до правителството на САЩ да го приеят в постоянно местожителство в САЩ. Като пожелал да напише книга за да изобличи "свободата" в советският съюз. Обаче книгата написана от Кравченко била критикувана от френските комунисти и Кравченко даден подсъд и всички свидетели били поткупени, между които и собствената му жена. Като е подчертал ето как действат чесните комунисти. и казал че и в Русия като в България гледуват селяните. Като е подчертал преимуществото на Англо-Американската дипломация пред Руската. В второто си изказвание обекта е нахвърлял най вулгарни напатки към Партията, като е подчертал че спасението на България ще дойде само от запада. и че БЗНС се бил излъгал преди 9 септември лето направил съюз с тия мушеници комунисти.

Julian EJ

41

Като е подчертал че в третата световна война ще победи само които претежава атома. и след победата на Англо-Американците БНЗС ще образува ново правителство което щало да бъде в полза на целият български народ.

В третото донесение обекта е говорил за процеса на Трайчо Костов, като е заявил че процесат бил подготвен искусствено и е нарекъл Др. Вълко Червенков марионетка. И подчертал че това само можело да ги радва че между отговорните фактори на партията има ло непоразумение, което само можело да ги радва, И тто щало да стане причина за поскорошното въстаржествуване на БЗНС Н.п. с помоща на Америка.

В четвъртото донесение, обекта говори че настояването на Русия за приемане на Кореиски - и Китаиски представител в ООН било много нях дло и че Русия неможала ли да разбере че савта за сигорност няма за цел да се болшевизира, и че ще се бори до краи срещу червеният звяр. Кумонизма.

В петото донесение от С.С. "Шипка" обекта се е искажал против ТКЗС и ред други напатки против партията и правителството

И в последните две донесени от С.С. "Филибе" обекта се изказвал за блиската война, за развоя на заседанията на ООН. че били в тяхна полза. За събитията в корейя че Англо-Американците скоро ще побелят и ще започнат втората световна война и че наши те съседи ще ни помогнат да се освободим от червената диктатура и с най различни волгарни напатки против партията правителството отговорни другари и срещу Съветският Саюз.

24 VII 1951 год.
С В И Щ О В

Ст. О. Р. К. Папу ров-

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

Лично, строго поверливо!

73

УТВЪРЖДАВАМ:
Н-К ОТДЕЛ 4 ТИ ПРИ 3 ТО УПР. ДС

КРДОПБГДСРБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРБНА

88 54

Магистр/В. Джамов/
София 7-8 1958 год.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

за преванение Единолична Активна Р/ка
"ДИВАК"-на ОКРЪГ ДС-БЛАГОЕВГРАД.

Другаро Началник,

Единолична Активна Разработка "ДИВАК"-обект БОРИС ИЛИЕВ ЧАНДЖИЕВ
род. на 20.IV.1896г. в гр.Гоце Делчев, жител на същия град ул.Христо Ботев
№ 12, по народност македонец, образование висше, по професия бивш търговец-
говец.

Преди 9.IX.44г.Чанджиев е бил привърженик на фашистката власт и
член на ВМРО като емигрант в Дюселауи. След завръщането си от Дюселауи е
бил кмет на гр.Гоце Делчев.

След 9.IX.44г.става член на БЗНС-Н.Петков и като такъв е работил
активно против мероприятията на Нар.власт.Бил е отговорник на опозицията
в Гоце Делчевска околия,като е давал ежедневни инструкции и доклади за ра-
ботата на опозицията по време на всички събори.През изборите за ВНС е из-
бран за Народен представител от листата на Н.Петков.След разтурването на
опозицията,той продължава своята вражеска дейност за което бива възворен
в ТВО.

В обществото същия води постоянно вражеска агитация и повдига
духа на вражеските елементи за скоростното им освобождение от взн.Взет е
на разработка по повод получени агентурни донесения на агентите "Федисе"
"Шипка" и "Ширин"от които е видно,че обекта не престава да води вражеска
агитация и очаква за нова война победителка в която ще бъде Америка и Ан-
глия.Разработката е завършена на 16.I.1950г.от нар.Лазар Иванов при Флукса
"ВЗ"-Плевен.

От досегашното водене на разработката не са получени съществени
данни освен очакване от обекта освобождението че възворените от взн члсв
намиса от страна на Америка и Англия.

Предвид на това,че обекта е освободен от ТВО,моля предложението
да бъде утвърдено и разработката препратена на Окръг ДС-Благоевград за
продължение на разработването му на взн.

29.IX.1958г.
с.Белене

ИЗГОТВЯЛ: *В.Стойчев*
лейтенант/В.Стойчев/

Из архивите на ДС

СПРВКА ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ЗА ПРЕВЪДВОРЪВАНЕ НА ЛИЦЕТО
О.З. ГЕНЕРАЛ-ВАСИЛ МИЛАНОВ ЛЮ-
БЕНОВ ОТ ГР. СТ-ЗАГОРА ЗА СРОК
ОТ 3 ГОДИНИ.

РОДЕН НА 11 VIII 1896 ГОД. В С. ДОЛНИ РАКОВЕЦ РАДОМИРСКО, ЖЕНЕН
СЕГА РАЗВЕДЕН СЛЕД УВОЛНЕНИЕТО МУ Е ПЕНСИОНИРАН, ПРЕЗ МЕСЕЦ ЮНИЙ
48 ГОД. Е ИЗПРАТЕН НА МЕСТОЖИТЕЛСТВО В ГР. СТ-ЗАГОРА ОТ ГР. СОФИЯ.

ЛЮБЕНОВ ПРОИЗХОЖДА ОТ СРЕДНО ЗЕМЕДЕЛСКО СЕМЕЙСТВО, БАЩА МУ Е ЖИВ
МАЙКА МУ Е ПОЧИНАЛА, ИМА ЕДИН БРАТ КИРИЛ И ЕДНА СЕСТРА НЕВЕНА ЖИ-
ВУЩИ В ГР. ПЛОВДИВ, ПО ПРОФЕСИЯ УЧИТЕЛИ, СЕГА ПЕНСИОНЕРИ, В ПОЛИТИЧЕСКИ
ОРГАНИЗАЦИИ НЕ ЧЛЕНУВАТ, ЛЮБЕНОВ Е ЗАВЪРШИЛ ВОЙНО УЧ-ЩЕ ГЕНЕРАЛ ЩА
БНАТА АКАДЕМИЯ, СЛУЖИЛ Е КАТО ОФЕЦЕР В ВОЙСКАТА И Е СТИГНАЛ ДО ЧИН
ГЕНЕРАЛ, КАТО ОФЕЦЕР В ГР. ПЛОВДИВ Е БИЛ АКТИВЕН ЧЛЕН НА ОФЕЦЕРСКАТА
ЛИГА, ПРЕЗ 35 ГОД. ЛЮБЕНОВ СЛЕД КАТО РАЗБИРА РАЗЛОЖЕНИЕТО НА ЛИГАТА
ВЕДНАГА МИНАВА НА ПРОТИВОПОЛОЖНАТА ПОЗИЦИЯ И СЕ НАРЕЖДА В РЕДОВЕ-
ТЕ НА ОФЕЦЕРИТЕ ЗАЩИТНИЦИ НА МОНАРХИЗМА, ЗА КЪСО ВРЕМЕ ЛЮБЕНОВ СЛЕ
ЧЕЛВА ДОВЕРИЕТО НА СВОИТЕ НАЧАЛНИЦИ И БИВА ИЗТЕГЛЕН ЗА НАЧАЛНИК
НА РАЗУЗНАВАТЕЛНА СЛУЖБА В ЩАБА НА ДИВИЗИЯТА, ПО КЪСНО ПРЕЗ 41 ГОД.
ЛЮБЕНОВ СФОРМИРА ЕДНА ЕЛИТНА КАВАЛСКА ДРОЖИНА, ОКОПИРА ГР. КАВАЛА И
СТАВА КОМЕНДАНТ, ТУК СЕ ПРОЯВЯВА КАТО ГОЛЯМ ШОВЕНИСТ, КАТО ВЗЕМА
УЧАСТИЕ В ПОТУШАВАНЕТО НА ГРЪЦКОТО АНТИФАШИСКО ВЪЗСТАНИЕ В ГР. ДРАМ
МА И ГАРА БУК, ПОД НЕГОВО ЛИЧНО РЪКОВОДСТВО СА БИЛИ ИЗВЪРШЕНИ АК
ЦИЙ ПРОТИВ ГРЪЦКИТЕ ПАРТИЗАНИ НА ВРЪХЪ ХАИН ТЕПЕ И АГА ТЕПЕ ВРЪХ
ЯЧЕЛМА КЪДЕТО В СРАЖЕНИЕТО С ПАРТИЗАНИТЕ СА ПАДНАЛИ МНОГО ДРУГАРИ
И ИЗЕТИ МНОГО ПАРТИЗАНСКИ ЖИВОНИЦИ, СЛЕД КАТО ВОЙНАТА ВЗЕМА ОБРАТ
ЛЮБЕНОВ ВЕДНАГА ПРЕМИНАВА НА СТРАНА НА ОФ. И СЕ ИЗДИГА ПРЕД СВОИТЕ
ПОДЧИНЕНИ С ИМЕТО ЧЕРВЕНИЯ ПОЛКОВНИК ПО КЪСНО Е ПРОИЗВЕДЕН В ЧИН
ГЕНЕРАЛ, НАЗНАЧЕН Е ЗА КОМАНДИР НА 3-ТА СЛИВЕНСКА ДИВИЗИЯ И ИЗПРАВ
ТЕН НА ФРОНТА, КЪДЕТО ВЗЕМА УЧАСТИЕ В ОТЕЧЕСТВЕНА ВЪЙНА И ЗАГУВ
ВА ЕДНОТО СИ ОКО, СЕГА Е ПЕНСИОНЕР, НЕ ЧЛЕНУВА В НИКОЯ МАСОВА ИЛИ В
ПОЛИТИЧЕСКА ОРГАНИЗАЦИЯ, ОЩЕ КАТО КОМАНДИР ГР. СЛИВЕН ПРИСТИГА ЕДНА
ТУРСКА КОЛА С ТРУПА НА ТУРСКИ ЛЕТЕЦ И ПОМЕЖЕ КОЛАТА ИМ СЕ ПОВРЕ-
ДЕЛА ОТСЯДАТ ЗА ДВА ЧАСА В ВОЕНИЯ КЛУБ КЪДЕТО ЛЮБЕНОВ ГИ ПОСРЕДА
МНОГО РАДУШНО И СИ РАЗМЕНЯТ АДРЕСИТЕ, НА ТАЗИ СРЕЩА ПОМОЩНИК ВОЕ-
ННОТО ТУРСКО АТАШЕ ОБЕЩАВА НА ЛЮБЕНОВ ЛИМОНИ, ПОРТАКАЛИ, КОПРИНЕНИЯ
ПЛАТОВЕ И ДР., ДЕЙСТВИТЕЛНО НА 48. III 48 ГОД. СЛЕД КАТО ЛЮБЕНОВ Е
БИЛ ВЕЧЕ УВОЛНЕН СЪЩИЯ Е БИЛ ПОСЕТЕН ОТ ПОМОЩ. ВОЕНОТО ТУРСКО АТА
ШЕ АГАР В СОФИЯ УЛ "АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ" ЗВЛКОЕТО МУ ПРЕДАВА ПАКЕТ
С ПОДАРЫЦИ, СЛЕД КАТО ИДВА М ГР. СТ-ЗАГОРА ЛЮБЕНОВ СЕ СВЪРЗВА С НАЙ
РЕАКЦИОННИТЕ ЕЛЕМЕНТИ КАТО МИНЧО ВАЗОВ-ЗАЛИЧЕН АДВУКАТ, ГЕОРГИ КЮ
МЮРЕВ И ДР. СЪЩИЯ МНОГО УМЕЛО СЕ МЪЧИШЕ ДА ЗАБЛУДИ ОРГАНИТЕ НА ВЛА
СТА ЧЕ ТОЙ НЕСПРАВЕДЛИВО Е ИЗСЕЛЕН ОТ СОФИЯ.

НА 18. II 50 ГОД. ЛЮБЕНОВ В РАЗГОВОР С УЧЕНИКА СТОЯН СЪБЕВ ПО ПО
ВОД СЪБИТИЯТА В КОРЕЯ СЛЕДНОТО "АМЕРИКАНЦИТЕ СА СИЛНИ ИМАТ ДОБРО
ОРЪЖИЕ, А ТОВА ЗНАЧИ ДА ИМ РАЗСИПЯТ ТИЛА КОЕТО Е МНОГО ВАЖНО, А В
НАШИТЕ СЕЛА НЕЩЕ СЕ СТИГНЕ ДО ПЪЛНО КООПЕРИРАНЕ НА ЗЕМЛЯЧНА 22 II
12 50 ГОДИНА ГЕНЕРАЛА В РАЗГОВОР С ДИМИТЪР ИВАНОВ ДИМИТРОВ/МАНДЖА
ТА/ Б. ОФЕЦЕР ОТ ГР. СТ-ЗАГОРА Е КАЗАЛ В ПРИСЪТСТВИЕТО НА ЖЕНА МУ "

МНОГО МИНА, МАЛКО ОСТАНА, СТАРИТЕ ВЕТЕРАНИ МОГАТ С ВЯРА ДА ПАЗЯТ
БОЙНИЯ СИ ДУХ И ВЯРВАТ В БЪДАЩЕТО, КОЕТО Е БЛИЗКО. ЖЕНА МУ СЕ ОБАЖДА
ДА ПРЕЗ ТОВА ВРЕМКАТО КАЗВА ДАЛИ ТОВА ГО КАЗВА ОНЗИ ГЕНЕРАЛ С ЕД
НОТО ОКО ДЕТО СЕ КАНИ ДА РЕЖЕ ВРАТНИТЕ ЖИЛИ НА КОМУНИСТИТЕ И ДА ГИ
ОСТАВА С ПОЛУПРИРЯЗАНИ ШИИ ДА ЖИВЕЯТ АКО МОГАТ. ЛЮБЕНОВ ПРОЯВЯВАЛ ГО
ЛЯМ ИНТЕРЕС КЪМ ЖИВОТА В ГИМНАЗИИТЕ, И ТО СЕ Е ИНТЕРЕСУВАЛ КОИ ОТ
УЧЕНИЦИТЕ ПОЛУЧАВАЛИ ДВОЙКИ, КАК УЧИТЕЛИТЕ ГЛЕДАЛИ НА НЕЧЛЕНОВЕ НА
ДСМ. И ПР. НА 29 IV 51 ГОД. ЛЮБЕНОВ БЕ ЗАДЪРЖАН И СЛЕД КАТО МУ СЕ
ПРОВЕДЕ СЛЕДСТВИЕ ИЗПРАТИ В ТВО. ДЪРЖАНИЕТО МУ В ЗАТВОРА Е БИЛО ДОБ
РО ДЪРЖАНИЕТО НА БЛИЗКИТЕ УУ В ГРАДА НЕ НИ Е ИЗВЕСНО ТЪЙ КАТО СЪЩИЯ
ЖИВЕЕШЕ САМ В ГР. СТ-ЗАГОРА. ПО НАША ПРЕЦЕНКА ЛЮБЕНОВ Е МНОГО ПРЕКРИ
И ОПАСЕН ВРАК ПОНЕЖЕ СЕ ОЧЕРТАВА ЧОВЕК С ДВЕ ЛИЦА, ИСКА ДА ИЗПЪКНЕ
КАТО ЧОВЕК МИЛЕЕШ ЗА СВОЯТА РОДИНА ОТ ДРУГА СТРАНА ГОВОРИ ЗА НЕПО-
ЕДИМОТО ГЕРМАНСКО ОРЪЖИЕ.

ПРЕДВИД НА ГОРНОТО ПРЕДЛАГАМ СЪЩИЯ ДА БЪДЕ ПРЕВЪДВОРЕН В ТВО. ЗА
СРОК ОТ 3 ГОДИНИ.

19 II 1952 ГОД.

СТ-ЗАГОРА

5209
ОКРЪЖЕН НАЧАЛНИК МВР.

Иванов
/ПОДПОЛК. ГУЛЕВ/

за една година
Гулев

До ДРУГАРЯ МИНИСТЪР НА МВР. ....
Т У К. ....

9.11.51

Чуа

СПРАВКА

За лицето о.з.ген. ГАНЧО МАНЧЕВ ИВАНОВ
от гр.Дряново, ж.в София-ул.Венелин № 3

Подписаният следовател Дилко Цветков Дилков
на служба при Отдел VII-ми ДС. -С.о.ф.и.я.
прегледах всички налични материали за лицето о.з.генерал Ганчо Манчев Иванов
от гр. С о ф и я

установих следното: Същия е роден на 24.IV.1894 год. в гр.Дряново. По настоящем жител и живущ в гр.София-ул.Венелин № 3. Българин, български гражданин, женен, с едно дете, по настоящем пенсионер. Завършил е висше военно образование в България. Като участник през 1935 год. в преврата подготвян от Дамян Велчев, бива осъден на 8 год. строг тъмничен затвор. След излизането си от затвора през 1940 год. Манчев, се свързва с ръководителите на "Воения съюз" - Крум Лекарски, Тодор Тошев и Стоян Трендафилов и се проявява като активен член на ВС. Бива назначен за касиер на Д-во "К о м", кадето в качеството си на такъв е изплащал пари помощи на лица заподозрени вато чужди шпиони. Манчев е взел участие в преврата на 19 май 1934 год. Бил е и си остава голям привърженик на англоамериканската "демокрация" и лично на невъзвръщеница б.М-р Дамян Велчев.

След 9.IX.1944 год. по ходотайството на Дамян Велчев, бива назначен за началник на анкетната комисия и повишен от чин капитан в чин полковник. Не след дълго време бива повишен в чин генерал и назначен за адютант на царицата. След това бива назначен за командир на въздушните войски, кадето с радица заповеди проявява своето вражеско отношение към обобновяването на войската и пом. командирския институт. Укривал търсеният белогвардеец от Нар.Съд и Народния убиец полицейския инспектор Никола Гъргов. Благодарение на своите връзки с осъдения член на тр.костовата организация С. - Стефан Богданов б. н-к в ДС., успел да се изстръгне от присъда.

Ганчо Манчев е подържал връзки с чужденци врагове на народната власт. На същите е устройвал банкети в ресторант "Б ъ л г а р и я"

В домът на Манчев е намерено голямо количество оръжие при обиск от страна на Нар. Милиция през 1946 год., при иземането на същото и задържането на Манчев, жената на същия и неговата дъщеря са се нахвърлили срещу органите на власта с най долни цинизми и хули по отношение на същите.

След девети септември Ганчо Манчев е бил в много бли-
зки отношения с задържаните военно свързани членове о.з. генерали
Крум Лекарски, Тодор Ст.Тошев и Стоян Трендафилов..В качеството си
на командир на Въздушните Войски ,Манчем указва защита на капитан
Ганчо Савов, дезертьор през време на отечествената война при
Германците.Случая е широко известен в обществото и растърбен чрез
пресата.Едва след чистката в войската дезертьора Ганчо Савов бива
осъден на смърт.

С своята дейност след 9.IX.1944 год. Ганчо Манчев,се проявя
като заклет враг на Народната власт,ВКП. и СССР.

На основание всичко гореизложено считам, че лицето **о.з.генерал ГАНЧО МАНЧЕВ**
ИВАНОВ от **гр.София-ул.Венелин № 3** е опасно за обществения
ред и сигурност и предлагам да бъде въдворен в **Т.В.О.**
за срок от **една година**

Прилагам материалите за лицето:

СЛЕДОВАТЕЛ:

лейтенант /Дилко Цв.Дилков/

съгласен н-к: Отделение:

капитан /Марин Лютсканов/

съгласен ок. н-к МВР:

Гл. ( )

съгласен инспектор:

майор/Д.Гъров/

Одобрявам:
пом.министър ~~Моравицки~~
ген.майор Г. Кумбилев

До др. Пом. Министър
за Държавна Сигурност
София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От Началник **ОТДЕЛ VII. ДС. подполковник**

НИКОЛА ИЛИЕВ АНГЕЛОВ

Прегледах основно справката и материалите приложени към преписката за лицето
о.з.ген. ГАНЧО МАНЧЕВ ИВАНОВ от **София, ул.Венелин № 3** и намирам за
ключението на **Следователя Дилко Цветков Дилков** правилно. Предлагам същото
лице да бъде въдворено в **Т.В.О.** за срок **една година**

Н-к **ОТДЕЛ VII. ДС.**

подполковник Н. Ангелов

Съгласен секторен н-к МВР:

Съгласен зам. директор:
( )

съгласен н-к отдел: **I-ви**
полковник Б. Думков

Г. П. Р.
ТРУДОВИ ТЕЛЕСНАТА ОБЩНОСТ
БХ: 220-879 . с. Белене 22 IX 1944 г.

404

54

Съобщение
за доктор
22. IX. 43

Молба до Началника
на П. В. О. с. Белене
Свищовско

Боредварько Началник,

На 31 III 53 г. изпратих 200 лв пари
до моя другар Ванко Манчев, които
ми се върнаха обратно с надпис, че
лицето е откупувано. Не ми даде къде
е до сега, тъй като не се е обадил до сега
от никъде. Моля, бъдете така добър и ми
отговорете за къде е откупуван. Тук
прилагам и марка за отговор. Боредварч-
келно Ви благодаря.

другарски поздрав
Олга Манчева
ср. Дреково.

Адреса Ванко Манчев: Ива № 1-1-2 П. В. О.
Белене.

186 97
99

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА

Относно: мнението на Главния проку-
рор на Народна Република България
по съденето на о.з.генерал ГАНЧО
МАНЧЕВ ИВАНОВ.

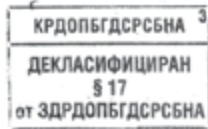
Мнението на Главния прокурор на Народна република България е, че о.з.генерал ГАНЧО МАНЧЕВ ИВАНОВ не може да бъде съден по закона за Народния съд, тъй като същият не действа понастоящем, а всички престъпления извършени, както преди, така и след 9.IX.1944 год. се наказват по общия Н.З.

Съденето му се явява нецелесъобразно и от обстоятелството, че за извършеното деяние същият е стоял три години в Т.В.О.

10 февруари 1954 г., С о ф и я .

СЛЕДОВАТЕЛ СЛ.ОТДЕЛЕНИЕ, У-НИЕ V-ДС.
Лейтенант: Тонев / Т о н е в /.

Строго-поверително.
екз.единствен.

178
9/184

С П Р А В К А

Относно: обвинението срещу о.з.
генерал Ганчо Манчев Иванов-жи-
вущ в гр.София-ул."Венелин" 3.

О.з.генерал ГАНЧО МАНЧЕВ ИВАНОВ през 1951 год.е бил арестуван по общата мярка във връзка с воденото следствие на КРУМ ЛЕКАРСКИ,ТОДОР ТОШЕВ и ТРЕНДАФИЛОВ и въдворен в ТВО с.Белене, Свищовско за срок от една година, след което превъдворен за срок от 7 години.

На 31.XII.1953 г. о.з.ген.Манчев бе преведен от ТВО Белене в следственото отделение на управление V-ДС за следствие в резултат на което същия е предаден на съд.

О.з.ген.Ганчо Манчев се обвинява, че след 9.9.1944 г. е знаел, че ^вдомът на о.з.подполк.Иван Енков Петков, живущ в София се е укривал осъдения на смърт от Народния съд бивш полицейски инспектор - Георги Константинов Гюров, когото при лична среща преди заседането на Народния съд,а след това чрез о.з.подполк.ИВАН ПЕТКОВ съветвал да не се предава,а да чака амнистия.

Това се доказва преко от показанията на ИВАН ЕНКОВ ПЕТКОВ и ВЕЛИЧКА НИКОЛОВА ПЕТКОВА и косвено от показанията на НИКОЛАЙ ИВАНОВ ПЕТКОВ и ТОДОР ХРИСТОВ ТОДОРОВ.

9.VI.1954 год.

С о ф и я

СЛЕДОВАТЕЛ СЛ.ОТДЕЛЕНИЕ-У-НИЕ V-ДС:

ЛЕЙТЕНАНТ: Димитър / Т о н е в /

Върховен съд
Военна колегия
№ 377/54
.VI.1954 год.
София.

Ген.-Началник на следствен
отдел на Д.С.-V.

вс. 4/10/54
19.VI

190

Върховен съд, Военна колегия с присъда № 512 от 19.VI.1954 год. призна подсъдимия о.в.ген. ГАНЧО МАНЧЕВ ИВАНОВ от гр. Дряново, живущ в София за невиновен и го оправда по обвинението му по чл.3 от Нар.закон за съдене от Народния съд и пр.

Същият е задържан с постановление №а вземане мярка за неотклонение от 18.II.1954 год. на следствения отдел V при Д.С. Ако не се задържа на друго основание наредете да бъде пуснат на свобода.

Председател:

Секретар:

до ДР. НАЧАЛНИК ОУДЕЛ ПЪРВИ
ДИРЕКЦИЯ ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

СПРАВКА ^{СОФИЯ} 96

За лицето ДИМИТЪР СТЕФАНОВ САВОВ
от село ГОРНИ ДЪБНИК, Плевенско

Подписаният ОР Кръстьн Пандев Маноловски ¹²⁹⁸⁵¹⁶

на служба при оудел ДС Плевен

прегледах всички налични материали за лицето Димитър Стефанов Савов

от _____ и

установих следното:

ДИМИТЪР СТЕФАНОВ САВОВ е роден на 18. IX. 1887 год. в гр. Браца, Слъгарин, бълг. гражданин, произхожда от средно селско семейство. Ма завършено VI класно образование в Браца, а средното си образование в Сливен. По късно висшето си образование в Германия. Дългогодишен търговец на адр. Обиталил цяла Франция и Германия. Бил народен представител, а по късно министър от Багряновия кабинет до 9. IX. 44 год. Като такъв е вземал активно участие в всички проведени фашистки акции от страна на съюза.

След 9. IX. 44 год. народния съд го осъжда заедно с Багрянов от първия състав народен съд, и го осъжда на 15 години затвор. Още първата година го помилват на 10 години. През 1946 година го прокат на свобода.

По къс е го и освобат от София в с. Горни Дъбник Плевенско, където е и настоящем. Съдия в с. Дюбен Дъбник, както е видно от приложените инициални свидетелства, при водене на следствие е бил болен.

Задържан е на 29. IV. 1951 год. като превантивна мерка. От преводените му разпити не се установи, да е вършил открито вражеска дейност, освен тази му като министър при фашисткия режим до 9. IX. 44 год.

Като се има в предвид обстоятелството в което се намира Плевенски окръг настоящем относно ТИЗС, считам че Димитър Савов макар и болен се явява опасен на парламента в окръга.

Из архивите

На основание всичко гореизложено считам, че лицето ДИМИТЪР СТЕФАНОВ САВОВ
от гр. Враца е опасно за обществения
ред и сигурност и предлагам да бъде въдворен в ТВО-Белене
за срок от 12 месеца

Прилагам материалите за лицето:

Секретар
Окръж. РС ВРМ: М. С. Лу

оп. р.: [Signature]
(служ. № 4091)

съгласен гр. н-к: _____

съгласен ок. н-к МВР: [Signature]
(служ. № _____)

съгласен инспектор: _____
(_____)

Одобрявам: _____
пом. министър Ив. Райков

До др. Пом. Министър
за Държавна Сигурност
София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От Началник ОКРЕЖНО УПРАВЛЕНИЕ МВР-ВРАЦА

Прегледах основно справката и материалите приложени към преписката за лицето
ДИМИТЪР СТЕФАНОВ САВОВ от гр. Враца и намирам за
ключението на оп. р. Кръстьо Пандов Мануилски правилно. Предлагам същото
лице да бъде въдворено ТВО-Белене за срок 12 месеца

Н-к _____
(_____)

Съгласен секторен н-к МВР: [Signature]
(_____)

Съгласен зам. директор: _____ съгласен н-к отдел: _____
(_____)

Констативен протокол. 77 1120

Въз основа на изказаното от д-р Младен Смирнов в
доклад № 1. В. О. е с. Велики свичовско в присъствието
на илйен отговорник на обекта Димитър Тенев,
днес 18. VII. 95г. в 16⁴⁵ часа констатирах
сърцето на водорител Димитър Стефанов
Савов 68 год роден в гр. Враца, изселен в
село Горни Добник - плевенско.

Сърцето настъпи съвсем естествено при
диагноза инфаркт миокарди (зачувване с със-
рлена кръв на миокарда на сърцето).

Заболването беше отбелязано от мен на 17. VII.
95г. в 17³⁰ часа.

18. VII. 95г.

М. В. О. обект № 2

лекар: Д-р

Илйен отговорник: Димитър

119
ТОВАРО ВЪЗДУХАТЕЛНО ПЪЩИ ИЛИТЕ.
ВХ. № 1580 /с. Белене 27 /X 1949 г.

До Господрин
Команданта
№. В. О. с. Белене

В. Хачин

Усалба

от възлюбения Иван К. Сирахинов

Господрин Командант,

На 20 май т.г., със дата 10 с.м., съм получил последното писмо от семейството ми. След тази дата, до днес, не съм получавал, нито едно писмо от когото и да е. Вероятно може да проверите със франка за отстъпите от какво съм проверен на О. в. с. Белене от Богданово, до днес, писмо не съм получил от когото и да е. Ищно по време на пътуването за свиздане, не е получено от семейството ми и друг ми даде на свиздане без корбита и открит мис, пореди не знам и благодарности на възлюбения 2. и Доневики, де добрувам на свиздане.

Моят нареждането Ви.

Възлюбен Сирахин

Протокол за редици

Дне 5. VII (1950 год) подписаните има. подгот. Вадимичу Петров
Храбърлев в К. и при м. д. а. Велик Свирзавско, редицих
мичито кетито следва:

Именуван се Иван Коштов Сифрахинов, взрорен в Д. В. а.
а. Белене - Свишрвезр, сиб гр. Харисинид, на V гр. грешен,
ураможен, каб. Дубокаловен, ид видроса казвам:

Редици - около 1 м. и няколко пътни бах изграден от
малка градина, на О. в. а. "Мурзгейо", където се намира
свишрвезр на О. В. О., да им занеса храна. Помоли
сипотшил на свишрвезр - д. р. а. диалогов, за им даде
сид цоравичнага Ярна, кетито в употребявал за храна
на свишрвезр, за лична консумация, каша и подготвил
карамаца. Посланик ми даде на няколко пътни във
вудке, на тождичур. Редици обещаваше, че илшек
никаква машина и м. др. подготвя да карамаца, цу-
ревичнага Ярна ми се обдро, още повече, за сиб сиб-
зубак около 12 дни сиб одщеченето. Сиб цоравична-
цорав. Ярна, сиб приготвил карамаца пудри 1-а серия.
верноче и сета втотр пид, когато ми бе извешан ко-
миссийога на употребявал Ярна е пид 1 кетите за храна
а на мезецага в китирн. ботда - 14 кл. у. д. р. Бид едно сиб
отживанитва ми със мек беще един сиб шимучомериде
където беще погертеш със кафе, и със неголо знетие
вземаш със себе и едно сиб малкитва бачка със цоравична
Ярна. Цоравичнага саторвадно и е Ярна
Сифрахинов.

P. S. Дидчага ги дава, че сиб 1 м. а. а. а. а. а. а. а.

поштом само в помет със краи, нито има поштен
судей ва и уоув. Нма вемат, да даиши урнед
и угаиога норе

Ср. рокиш.

ДОЗНАНИЕ

ПО ПРЕПИСКА

вх. № 9549, от с. Белене 441 ..... 1950 год.

ПРОТОКОЛ ЗА РАЗПИТ

М. В. О. с. Белене 441 1950 год.

Подписаният Йордан Вашиев Смитев ми сержант при М. В. О.

съставих настоящия протокол, като разпитах лицата:

Именувам се Иван Косинов Андрехинов от
Сардил, ул. Царь Михаил 28 - покаятелен вър-
ворек в М. В. О. с. Белене, на 4 го. България,
 Целина, гренад, кеосърван, бодростал дивен
 каруцар, на задарението ми върсия казвам
 старото: на 2-ти 1950г. Бях освободен
 от обекта Дървородил 5-6 върворек, между
 както Цилен Нигев от у. Орнаво, и Витория
Димитър Михалов Димитров от Малешевци - Сурско.
 Цилен Нигев не извика и ми каза се изобщо
 си Дружките че не даде на мен. Джери Жево,
Димитър Мих. Димитров си раздаде Витория Витория
 на Дружките си, както им даде една
бераница, както за каци, както за само
Дружките. Аз се зех да уред леглото на
двана Битолци, както побичах и пер
и одна сларик на обсерваци пор. Димитър
се зех да виде крамо от Цилен и ми я
донесе на 4-5 бти. Във вдла вдла вдла вдла
ва сержант Бенго Така, за
така много побичах е, за аз като спомени

Из архивите

със свободарските мичи, остава във всеки диаметър
 им носене на няколко дъби, а именно: 10 дърва
 във една година консерв. кубил, около 1-1½ кур.;
 2-два хилда, сухар сбито около 1 кур. във
 консерв. кубил, около 1-1½ кур.;
 мае една консерв. кубил, сол една пачка, гинел
 зук. баница и др. кода. Във всеки от тези
 краи се има и шурда, дерах кода, келбави
 и сбито сухар на Христо Кузманов за много
 консумация. Същият диаметър им помагаша, да
 направят легла и още казва - искам ги кода.
 Кода му се има и шурда. Се пак се забавлява
 селото дерах и маета. Кода казва със сухар
 на бичи дерах на едно бегло помагаша дерах
 Вераба на Вераба дерах са дерах забавлява
 дерах казва, вземам ги е и казва гурд сухар. Никой
 не се обадил. Във неговите, се сухар във консерв.
 е на дерах мичи. След разбуждане на казва, из-
 върна Стела Кузманов и му казва, се се обадил
 сухар да е на мичи или на шурда, да
 ми го дерах за да се обадил на бичи.
 Вземам сухар и обадил дерах консумацията
 на бичи - във дерах студент обадил. Кода казва
 му, се има и казва да му казва и във дерах за
 сухар. Кода ми обадил - След мичи, да се
 свършил работата със студент. Кода две кубил обадил
 във землката и дерах на дерах мичи консул
 да ми да направил обиде във дерах. Във обиде
 консерв. кубил дерах работата на дерах без да се обадил.
 Еден от възвращащите сол 1-2 мичи и дерах
 и казва на 2-к са дерах, се консерв. кубил със сухар

е ми мучо. Ј. к. Софранова забележа Бобровицево
 мучо - кенка ми е и жена ми е мучо. Тод
 му кога, та е жена и се Ј. к. Софранова
 жена др. Декил и след мамо не вика и ме
 мика - аз ми еви Ј. оставил - Декил му е - 1203
 Ј. оставил и ми рудвалх војешкојето.
 Софранова најлесно самостојно и за верност
 му се пишувал.

7. XII / 1950г.

Софранова

ТРУД № 10534
ВН № 10534

Уважаемият
господин
Иван Костов Сирахиков
г. София

К.Д.
Разрешено на
Милан Уйравакчиев
15.11.1917

Иван Костов Сирахиков
г. София

Не минава ден, през чуждината ми временно в Ш.П.О. да не биде
закачан, или притисан, вобще провокиран от околната среда по повод или не, през време
на работен или не. Някой от тях, в качеството ми в миналото в някои случаи (в
България днес и тук) или на отглеждан или чрез к-р, водими с добри чувства и
уважение и респект, и знаейки, че аз съм вървешен не за фашистички дейност във
битнето ми като офицер, не съм свързан с Народни войски, нито като кекешар, кри-
жатар, шибонци или класов враг, а напротив, тук съм само пасивен отзивен
дейност ми като офицер и тук съм всички други вървешни, а не аз
като инжениер от околната (м.родина) която се случила при мен, и наблюдавайки
не съм свързан тук, просто ми е приятно да наблюдават със мен по разни
въпроси, и ден не е мислено да не се пошегуват със мен. Но, тези шибонци
и кекешари, както са донесени, като сериозни такива и са ми братнивали
и са неприятели, като и че всички ми отговори са преминавали във
други аспекти и тук съм, каквито аз не съм имал пред вид. Това е време
че в Кузнец-Богдановци, така и тук донесено, че работата по отношение не, че не са
зъл, злопаметен, отливистичен, завистлив, любовник - вобще пощ като човек, а тук
донесеният и в днешна като не сериозни, познавайки природата, толико параноя и
възпитанието ми т.е. весели, шибонци, тук са неприятели. Все обаче малко ми
познавате и може да си припаднете неприятели ако така продължавате и си отговаряте
положението, както пред Вас е, тук и тук.

Мол Ви, всички на околната, да не ме закачат, да не се шибуват
и биде може в устата ми, или провокиран, за да ми отворят и се знойват

одеви по омурабни външни белези се до работата и дисциплината в Н.В.О. като казимер: 1. На 8 ноември т.г. един милиционер, конвоирайки ме от обекта Мизандров, Борзика, обектът на безпритично, със една талпа ме би, като извади пистолета си, навлях го и казвайки ми - Мама ги да оба, че се отлежаваш на киниктора, че още те били. Сети ще те убия и ред още гурган и закани и по гурго са сипали от това навлях го положение и провокация, със мата-ни и от друг милиционер и двамата въдворени.

2. Друг милиционер, през м. Септември т.г. във присъствието на другите въдворени ме би, защото съм бил казан на един отред. к-р - Стима ситемформали със милиционерта, за да ни раздуче от отред - като се закани че до края на т.г. ще да ме отиде.

3. Друг милиционер, през м. Октомври т.г. като тасовей, ме извика и ме мита - аз ли съм "Масора", като ми нанесе няколко удари със карбидна боз всякакъв повод, казвайки ми - Масор - мама ги да оба Масорите.

4. През 1942г. охраната от Кузави, научила че като Масор, във сред съм раздвечи и убил един в-к. Донесен на в-к Куртев, и той раздвечи тази басид.

5. През 1949г. - лютото, един милиционер донесе устно до Н-к Охраната, че съм се заканвал на милиционерите шотки. Тортата лутелно донесение, като коштува един дусеплеменски бой от Н-к Охраната, а вечерта със италианци и триестиче бой със тали от Г-В милици-ри и врезката, отроци ми бека Зрабтра, кръвоизлив в белия фронт и 24 дни на лежило, със тежки боло-гичи залитани. Аз не съм лут, нито тали, нито малолетен, да не знам къде се камирам, какво и през кого говоря, и да къде да да ми простор на езика и писмата м. и до днес охраната ми си остана за торнив аугаи и се създава на строе-ние във милиционерите, като че ме познават

6. Споучи един милици-р Завби мляз и мата през триорудела тасовей тас шоба, кой съм и да се пазия от мен и Ник. Пондуров. Тасовей баси. вби

7. Тасовей дех в Дисциплинарната абс-е, през поучбата - към 1-2 го

гасовалитъ вика „Майоре, сѣга си кацелъ и ми тегли една пѣтува,
Безъ да си кацелъ азъ. Сурината ми кожда джурдуне и се жале. 128

8. Преди пикауръ берези, тузъ мачоан, те не си бѣи извикал
висоур, те обитал по-малка пурра, гасовалитъ, ме накара еде лицата
обозра и сѣлхъ право около й минуби.

9. Къдоиъ си на робота, акрамаѣ какъто и да забелѣи
въ учурѣ на робота или дисциблинаѣ, веднага „Майоре.....
Това на мѣта, като сериозно ще ти продумам, рекуръ, ако
мѣта - не ти отговарѣ, още по-лошо.

10. Преди бѣ рини единъ отъ милиционерите, ме накара, идѣи
покажъ обилена на робота, да си пѣли самъ с.е. като мѣта.
Мислихъ, мислихъ, да пѣлимъ да мѣта, те като си сѣлхъ
за глѣда и сѣурѣ, в землѣнѣ - пробѣхъ и джурдуне азъ
сметѣ. Само да прѣвѣт - мѣта, по-лошо - не си мѣта
ни забелѣи.

Тъвоице, веднага си видѣи въ очитѣ ми, сѣлхъ
ка мѣта, какъто и да, кажа - вѣдъ лошо кажа
инѣи си азъ в подлѣнитъ - единъ азъ възгорениѣ
- Арамъ, следъ робота, кажа на землѣнѣ - брѣлѣи ка мѣта.
Покаже възгорениѣ, ~~кажа~~ = доста му глѣда, да да се
извени, се одрѣца къ мѣта - и ми кажа - Майоре, и
то накара да легне и азъ, прѣсѣри, те мѣта е сѣкало зло.
За висуръ, азъ висурѣ - азъ отговарѣи. И идѣи за робота
не мѣта не клѣна въ робота, джурдуне по единъ мѣта ми
слова - кажа мѣта.

Малъ си, некогнѣ си джурдуне, да кажа е възгорно
да се видишъ ми акрамаѣ, да ме оставѣи на сѣлхѣи
еже закѣи си, да не се занимаватъ само сѣ мѣта, за мѣта
висуръ сѣка за мѣта сѣка и така ме забелѣи азъ
Васъ и по-мѣта

23. Декември 1950.

Джурдуне

115

№ 1951
№ 1030 В Д Тук

Г-а-и-о-р-т
от

Васил Димков Димков
Елиорци Надзираем и обект

до Угаралник

Дондъ В, за на 19ти т.г. Ми се доведе
от младши сардарят Иван Нитов Трейров,
и Иван Росидов Сирасимов си я турна
оцелото към 11 след обед ноца, когато гес-
товия и е приопредил първ път той е над-
губвал дребанките да казват и оделото
му е наднало на змята. Втора вечер
към двойсей и девейн същия пак е по-
вторил същото тукане. Когато мла-
дши сардарят Иван Нитов Трейров му е
спарил за същото той подиравайкино
му е отговорил на и Елиорци Надзира-
ема и изерва да казми акино.

до Угаралник кайор В доведем горното
сейова на ваше распорезудане.

1 III / 51 нч.

И В Д обект №

Елиорци Надзираем

Софрин
 М. 3
 1951
 Районни
 ВХ. № 1079
 с. Белене 1951 г.

до Друштво
 Нагоянникот ко. № В. О.
 в. Белене - Свиштовско

Они земни и вишорни ко. и одекти. Цело в горите в Мидзуб. б.
 при № В. О. в. Белене - Свиштовско.

Др. Нагоянник.

На 7 Август се корисно да се одере земниот одекло за изкривање
 ступах кои велки друштво да иземат ступах одекло одекло
 при вземанието ко одекло оти 22 друштво Нико не некан за
 изкривање земниот одекло по изкривање земниот одекло, одекло
 возборени: Иван Кочанов Иванков Витранков Умичков
 Кошчанов возборени не некан за не си изкрива одекло
 само козба е останало до не вземат и козбата оти козба
 како изкривање и Много и Много Ценички Дули при возбор-
 ениче и в прикривањето ко друштво вишорни Силсон Стои-
 ков Рушев и Петар Микалов Крешев:

вортниот ви докодак др. Нагоянник и Мидбол ступах до
 одекло кокодак за неволне ценички изкривање и изкривање
 Крешевско кокривање берез возборениче.

Земни вишорни. и одекти:

УТВЪРЖДАВАМ:
ЗАМ.МИНИСТЪР
Генерал-майор Г. Кумбилиев/
..... 20.XI.1953 год.
С О Б И Я

20

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: Освобождаване на подследствения
ИВАН КОСТАДИНОВ СТРАХИНОВ – изпратен от
ТВО-Белене за следствие.

Др. Зам. Министър,

На 20.XI.1953 год. бе изпратен лицето Иван Костадинов Страхинов от ТВО-Белене за продължаване на следствието му и даването му под съд.

От досегашния му разпит и направената проверка се установи следното:

ИВАН КОСТАДИНОВ СТРАХИНОВ е роден на 23.XII.1907 год. в гр. Харманли, живее в същия град, българин, български гражданин, образование висше военно, женен с две деца, не осъждан.

Произхожда от средно чиновническо семейство. От началото на 1932 год. е служил като офицер в армията от където се уволнява през лятото на 1945 год. в чин майор.

Преди 9-ти септември 1944 год. не е членувал в политически организации, а след тази дата става член на БВНС и при разцеплението преминава на странна опозицията.

ИВАН КОСТАДИНОВ СТРАХИНОВ е възворен в Т.В.О. Белене през м. септември 1947 год. за това, че след 9.IX.44 год. е бил никола петковист и вражески настроен към народната власт. По време на изборите за В.Н.С. 1946 год. е вземал активно участие в полза на опозицията през който период е злос-

ловил по адрес на мероприятията провеждани от народната власт и е разпространявал най различни вражески слухове.

Освен тази му дейност която упоменаваме по горе не се указва да е развивал друга такава. Също така не се установи да има дейност като офицер преди 9.IX.44 год.

Поради туй, че СТРАХИНОВ е прекарал в Т.В.О.6 години и полови на и за това, че друга вражеска дейност няма извършена, освен посочената по горе, въз основа на което не можем да го предадем на съд

П Р Е Д Л А Г А М:

Лицето ИВАН КОСТАДИНОВ СТРАХИНОВ от гр.Харманли да бъде освободен и ползуван за оперативни цели.

ПРЕДЛАГА:

Ст.следовател/Т.Георгиев/

Н-К ОТДЕЛ. I-ВО:

Капитан/К.Крайнин/

СЪГЛАСНИ:

ОКР.Н-К М.В.Р.:

24/XII 95 Полк./С.Стефанов/

съгласен:

20 XII 1955 год.

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА³
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

83

УТВЪРЖДАВАМ
ЗАМ.МИНИСТЪР НА МВР
Ген.майор: *[Signature]*
У. I. 1957 г.
С о ф и я

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: приключване следствието на
ИВАН КОСТОВ СТРИХИНОВ.

По предложение на управление III-то ДС, бе задържан на 5.XI. 1956 година и взет на следствие в отдел I-ви Иван Костов Стрихинов. ИВАН КОСТОВ СТРИХИНОВ е роден на 23.XII.1907 година в гр.Харманли, жител на София, българин, български гражданин, произхожда от древно буржоазно семейство, има висше военно образование, женен с две деца, понастоящем работи като общ работник - каруцар, неосъждан.

Преди 9.IX.1944 година не е известно Стрихинов да е членувал в политическа организация. Служил е в царската армия в чин майор и е бил ревностен защитник на фашистката власт. През периода 1941-44 година е бил в окупационния корпус и взел участие в Драмските събития.

След 9.IX.1944 година за фашистка дейност бива уволнен от армията. При създаването на опозицията става член на БЗНС/о/ и като такъв развива активна дейност, за което през 1947 година бива изпратен на ТВО и освободен през м.август 1953 година.

Иван Костов Стрихинов се обвинява в това, че след излизането му от ТВО е продължил да провежда вражеска дейност против народната власт изразяваща се в разпространяването на най-различни хули и клевети по адрес на народната власт, възхвалявал англоамериканската мощ, говорел, че конфликта между западните страни и СССР бил неизбежен при който конфликт комунизма ще бъде ликвидиран.

На 8.III.1956 година Стрихинов е бил посетен в къщи от Минчо Панов и Рачо Домусчиев - отрицателно настроени спрямо народната

власт. При разговора, който са имали Стрихинов - предричал, че в скоро време ще започне войната и те трябвало да вземат мерки и се укрият, за да се предпазят от арест, каквито мерки комунистите щели да предприемат, за да обезвредят противниците си.

На 6.IX.1956 година Стрихинов е наричал народната власт - разбойническа власт, като говорел, че краят на комунистите скоро ще дойде и трябвало още малко да издържат до победата.

На 11.X.1956 година е говорил, че всички наши храни отивали на безценица в СССР, а нашите селяни гладували и че момента бил удобен за интервенция, защото търпението достигнало до висшата си точка, като допълнил, че въпроса е за унищожението на комунизма във всички страни.

На 16.X.1956 година е направил изказване, че хората в нашата страна били озлобени и чакали само сигнал, за да пометат комунистите и че бившият военен съюз имал водачи, които имали грижата да поддържат връзка със Запада и при нужда ще кажат какво трябва да се прави.

Във връзка с унгарските събития Стрихинов се е изказал, че тези събития се развивали в тяхна полза и че трябва да се поклонят пред унгарския народ за героичната му борба против комунизма. Говорел е, че народа не може да търпи повече това робство.

В процеса на следствието се установи, че Иван Костов Стрихинов след излизането си от ТВО е продължил да поддържа връзка с лица вражески настроени спрямо народната власт. Същият се е срещал и водил разговор от политически характер с Кънчо Славов, когото е посещавал и в дома. Стрихинов признава, че в началото на 1956 година го посетил Кънчо Славов и му поискал пари, дрехи за подпомагане на техен човек, на което той се отзовал.

През 1955 година е писал писмо до д-р Ненов в гр. Ямбол, с което го укорявал, че е подписал декларация за приобщаване към Народната власт.

Стрихинов се е срещал и поддържал връзка с лицата Стоян Божков, Недко Ботев, братята Роман и Иван Дукови, Симеон Након Пенковски, Спас Найденов и други лица отрицателно настроени спрямо народната власт. Същият обаче, отрича пред следствието да е правил вражески изказвания срещу народната власт и да е имал вражески разговори, с когото и да било.

От разпитите на неговите съподследствени също не се получили данни за водени вражески разговори с Иван Костов Стрихинов.

85

Иван Костов Стрихинов, не показва искреност пред следствието и не осъзнава извършените от него вражески деяния.

Предвид горното и това, че той представлява опасност за обществения ред и сигурност на страната,

П Р Е Д Л А Г А М:

Да бъде приключено следствието на ИВАН КОСТОВ СТРИХИНОВ и същият бъде вдворен в ТВО.

София, 18.XII.1956 година.

ПРЕДЛАГА,
НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ви ДС -

Генерал-майор: *А. Пашков*

СЪГЛАСЕН,
Зам. НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III-то ДС *Милиев*
~~Генерал-майор:~~
София, 29 XII 1956 г.

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

30

РБ

От резистите , които извършвате от 21 април насам, виждам сериозността и важноста, която отдавате на двете прояви от въдворените- черковната великденска молитва / на 20 срещу 21 с.м./ и пеенето на песни на 21 с.м. В източното жилищно помещение с бригаден отговорник Марко Анакилов. С писмена молба Ви помолих да ме приемете, за да Ви обясня устно и подробно, как се развиха тези проявления, в които е замесено и моето име. Вие може би таксувате тези прояви, като провокация, като предизвикателство и демонстрация. Прояви , които ни обрисуват като хора, които не си дават сметка за обстоятелствата, къде се намират , за какво са тук, кое е разрешено и кое не е и до къде могат да се простират желанието и привъзките ни. Истината е една, а тя е, че тези две прояви са резултат на едно необмислено, лекомислено , незадълбочено желание, без всякаква умисъл. Просто едно хрумване на традиционното великденско настроение. Още по- вече , че за коледа и за богоявление, бригадният отговорник е вземал разрешение от администрацията, разрешено е било и са извършени за случая молитви. Никой от присъстващите на молитвата не е имал за цел, да подчертава пред властта религиозните си чувства или с участието си в пеенето на стари бойни маршове са искали да манифестират националното си съзнание и провинистичното си настроение. Наистина една безразсъдна , глупава постъпка, без цел и подготовка. Едно хрумване , една проява на едно тъжно подтиснато настроение при спомени за семейство и традиции в свободния живот. Пяхме от тъга по близки, пяхме от мъка по загубена свобода. Прояваха и старите и болните, за да разсеят лоцето си настроение, спокойни, че пеенето на стари бойни маршове не е забранено. Правилно беше да се вземе разрешение за черковната молитва. Разумно беше да не се пент стари бойни маршове след проверка. Но никой не е допуснал за момент, че управата не ги инкриминира. Пеенето на стари патриотични песни управата изтъква зле т.е. в разрез на поведението, което трябва да имаме тук. Явно е , че несъзнателно нарушихме Правилника за вътрешния ред. С настоящето не целя да омаловажа факта, да оневиня участващите, да извиня своето участие в песните, или да оклеветя другарите си. Далеч съм от подобна мисъл и желание. За горните нарушения на Правилника за вътрешния ред, 3-мата свещеника/волчки/

Из архивите на ДС

/всички/ и двамата бригадни /от всичко 7 бригадни/ катарняние наложеного ни от управата наказание. В разговор с другарите разпитвахи от управата по случая с молитватахи и песнето, виждам липса на откровеност, на доблест, прехвърляне върху други своята отговорност с отричане на всякакво участие. Чозина са неискрени, не коректни в своите изказвания. Липова им изкество и се задоволяват с мълчание и стоварване собствената си вина върху някоя здрава глава, като моята, като най-дебела и изпитана. Ако вземете да разпитате всички от помещението, едва ли бихте открили други участници, освен поп Антон с молитвата и мен с песните. Едни казват, че са спали и не са чули, нито видели/ това са фарисаните между нас/ втори са били далеч от местослуженето и песнето/непорочните/; трети лежали на леглото си от където съзерцавали религиозното тържество и се наслаждавали на песните /страхливците/; четвърти смятали за неразумно и нетактично да се намесят и противопоставят, при наличието на отговорник на помещението / тарикатите/; пети физически присъствували, но духом отсъствували, т.е. болело ги гърлото и свеци държали /неискрените/, а има и такива, които се представят за бабакти. Наекели се и в бойна готовност са очаквали да се повтори богослуженето, за да се нахвърлят и опорочат молитвата, но .....ей тъй размивалох се/ това са тези които в миналото целуваха емблемата на герела и Паната, а днес целуват кит ата в босилек/ Все вначаги, невинни и безучастни. Бали има гръмоствод, като мене! И този път да ми става изтривалка и то много лесно. Достатъчно е само да ми се упомене името пред управата, за да се даде достоверност на обвинението ми. Това ми поведение ме огорчава. Далеч съм от мисълта да оневинявам себе си и да оклеветявам другарите си. Малолетни и слабоумни между нас няма и най-малко не допусна да бъда представям пред управата като такъв. Не съм съгласен да нося последиците и отговорността за проявите на другарите ми /и най-малко на миджитурките/. Аз зная, че много от тях си ме представили пред управата, като какъв ли не, едва ли не луд. В миналото, аз не им се сърдих, защото с постъпките и действията за тях, аз жертвувах чувства, грижи и задължения, като баба и съпруг, за да ме обрисуват пред управата, като несерьозен, повърхностен, лекомислен, несерьозен и какъв ли не още. Заплатих скъпа дан на предрасъдци с това си поведение. Старая се да бъда разумен в постъпките си, да бъда въздържан в приказките си, да коригирам изобщо поведението си, за да бъда полезен за себе си и семейството си, което по моя вина от 10 години насам много по-вече от мен страда и гладува. Но в това си желание и стремеж, аз средам затруднение. Трябва и се боря с много предрасъдци, непластявани с години наред. Изправям се с целия си ръст, срещу характер, възпитание, морал, миросъзрение, срещу скруполи довче-

раши , т.е. срещу природата си. ⁴⁰ , за да не бъде смешен, аз вървах навън в свободния живот и тук, бавно , но упорито и честно. И , аз искам да вървам, че властта вижда, това ми желание и усилия, преди да дойда тук и сега.

Участието ми в двата случая е следното:

I. В молитвата:

На 19. IV. т.г. поп Антон, след проверка, пред 2-3 вероини, вземал да четем евангелието от "атея- до което легло. Явиха се още слушатели. Поощрен от отговорника на помещението / слушател и много религиозен/ поп Антон бе решил да прочете и да направи сравнение между трите евангелия. След 40-50 минути четене, започна второто евангелие от Лука. Станах от леглото и казах на всеослушание: " Отче, недей да злоупотребявам с търпението на другарите си. Какво ми интересува нас св. Петър колко пъти се е отрекъл от Христа, докато петлите се припили. Това са подробности за учениците от семинариите". Отидох и легнах при х. Ата с Попов на леглото му. Изминаха нови 40-50 минути. Отново се обадих: "Абе отче , играеш върху нервите ми. Намерил си бабички и им четеш с часове. Като почна и малко спиране. Спири моля те. Стана отекчителен в помещението". Поп Антон видно не ми отвърна , но при мълчанието на слушателите започна да чете III-то евангелие от Йона. Още 40-50 минути изминаха. Когато завърши и устно съобщи различията между трите евангелия, отидох на леглото си и го наругах отново. По него той , нито слушателите ми отговориха. Обадих се сега няколко другари в моя подкрепа. Преди деня идва нов въдворен - Кирил Софийнов, когото наставих за спане при поп Антон. Последния вдигна голяма кавга и малко остана да не се сбиеме. Намеси се отговорника на помещението който нареди новодошния да вземе легло до клозета . Обиден от мен, поп Антон не ми говори. На 20 с.м. вечерта след проверка поп Антон се обръща към мен: "Айоре , ти си атеист." Отговорих му : "Верувам съм но не изглеждам глупава бабичка , нали". По късно идва на леглото ми и ми казва: "Кога да направим великденска молитва, сега в 24 часа или утре сутринта, след ставане от сън. Според мен , по добре ще бъде ако стане сутринта / като казах съображенията си/ но по добре питай отговорника на помещението. След малко идва и ми казва , че отговорника на помещението и други.....настоявали молитвата да се извърши в полунощ от 23.30 до 24 часа, тъй като и в другото помещение щели в полунощ да я направят. Видно не му отговорих. След малко му казвам, отче, ще си имаме неприятности. Отговори ми: " Никакви неприятности, за Коледа , Нова година, богоявление, имаме молитва и отговорника.....Замълчах и си легнах. В 24 часа , когато запяха "Христос Воскресе" събудих се сам и гледам помещението ни светнало и другарите ми се поздравяват с празника. Седнал на леглото

поздравих се със съседите си по легло и пак си легнах.

Аз съм вероуб без да съм религиозен. Не се противопоставих активно, защото двамата други бригадни, включително и отговорника на помещението бяха за отслужване на молитвата. За нея бяха всички стари, т.е. повечето хора от помещението. Чух че на 1. I., 6. I. и 19. I. са извършвали молитва с разрешение на управата и сега сматях, че е взето разрешение, което е задължение на отговорника на помещението и на свещеника. Какво е вършил през деня поп Антон, с кого е уговарял, кого е канил, кой ги е събуждал и кои са присъствували това най-добре знаят отговорника на помещението М. Данаилов и свещ. Антон. Моля, да серзапитат Марко Данаилов, х. Атанас Попов, поп Антон, Кирил Софяинов, Вик. Ходжов, Георги Мелев, всички непосредствено свидетели.

II. По въпроса за песните:

На 21 април, след проверка между 19-20 часа бях седнал до прозореца унисен в размишъл. В помещението с локална свиря едни въздворен. Затананиках тихичко и аз. Идва до мен Дилиян Атанасов и над главата ми тихо запя руски романс "Доля". Отговорих му втори глас. Заобиколиха ни другари и се събрахме до прозореца. Всичко това инцидентно, неприкрито, съвсем естествено, без каквато и да е подготовка и цел. Изначално руски романси. След тях български народни и любовни песни. Свършиха. Почнахме стари бойни войнишки маршове. Паха младите, старите, болните и длетниците. / Нека едни от тях които пъха да отрече участието си/. Пахне маршовете " Велик е нашия войник", "Един завет", "Добружанския марш", "Чегаз напред другари", "Турете сабя за етека" и едни куплет от марша "Титан Калимански", тъй като оказа се че никой не знаеше думите на марша. След свършване на маршовете, аз се отеглих на леглото си за вечеря, където заварих Кирил Софяинов. Вечерях и с него разговарях около 1 час, през което време другарите ми пееха солови песни. Колкото до упрека, че сме били пнали стари ~~псалми~~ бойни маршове, аз зная, че освен химна на царя, и бившия национален марш " Дули марица" други маршове не са забранени. Ако знаехме или най-малко допущахме, че управата ще тълкува старите бойни маршове за забране и, в никакъв случай не бихме си позволили глупостта да дразниме когото и да било. Верно е, че от 44 година до 950 год. старите бойни маршове не се пееха. Днес отново всички стари войнишки песни от войните 1877/78 год, 1912-13 и 1925-18 г. оглушават казармените и училищни дворове, изпълват гърдите и будят националното чувство и гордост на българската младеж. Лично аз, в ДС София, когато бях, вечер от 19-21 часа слушах войниците от съседната казарма, да пееят старите бойни маршове.

На 1 майската манифестация т.г. музиката съвместно с манифестантите пееха по Софийските улици маршовете "Велик е нашия войник" и "Един завет" Преди 15-20 дена в в-к "Раб. дело" четях името на композитора - мисля, че Митев се казваше, където се упоменаваше, че е автор

5.

на стария боен марш "Чеган". Това е истината гражданино Началник. Всеки човек греши. Стрешил съм и аз / и другарите ми / но без умисъл за демонстрация на някакъв си несъществуващ у нас новинизъм.

6.VI.57 год.

С почит: Из.П.Страхинов
въдвсрен

32

Из архивите на ДС

347

Иван Криво Срохинов

25

Към 18-20 август д.г. на работнически обект - нощ, замахнаме охраната да ни даде да вземем вода. Милиционерите отказа. Невероятно го замахнаме, като му ковахме се със зетършките работи да нощ. Това ми изговори - има една да се работи, за 3-4 месеца повече още работи. Другориче ми му изговори - Там ще си кораме, а това силна ще разре, да зетършките нощ. Аз се обадих - Еде дурор. Милиционер, там "чгарукиче" ще си кораме, а ще разре това силна "Моло дабуице". Като ила х тровно се през този месец миторашките корвешките 10-60 гавно. Точноид го когах през бригадата.

На 3 септември д.г. работих на Беква - нощ. Към 12 часа, до нощ много коруца с 3-4 освобореш другори, мажору Кашин и Петър Димитров. Случако се много дурори за "Сбори" - аз захвалх и понаше коруцаиде не сиря а трогички нощ и милиционеру забрани аз чубиках на Петър Димитров - Мадур, много здраве на трепата и рецава и отаквои да ме освоборити. Ако не ме трепай, ще чид. Там да разра да ги видя. Това го когах през другориче ми, силно разуб-влян одде леино на шего в едно въздушно и в родно рудомушине по дурно се лаба вад" муваичева. Петър Димитров живее со лек на 100 мидна и дех дурорда се ми ндева. Около лек, Беква другориче: Догамил Чвешанов, Орелко Елканов, Александр Мьрашканов. Заведви се убиваиде ми беше само вид възду-се радосид се освоборештаид ми след 10 месеца хойориче и де трепай пош мушидел
5. IX 1957г. И. С. Срохинов

Д. В. Кочев
Р. Д.

3 април 1958 г.

Препис!

135

Мила мамо, Донке, Жени и Димчо,

Получих пр. писмо. Радвам се, че още сте живи и здрави. Без да ми описваш немотията и глада, имам ясна представа за мизерията, в която сте. Мъчно ми е, че вместо аз, вие сте наказаните. То небеше година-две, а повече от 10 год. от 1944 год. насам. Наистина, големи и дълги страдания за теб, мама и децата. Те израстната изключително в мое отсъствие, на твоите грижи. Ти си им майка и героиня. Аз, каквото съм дробил, това сърбам. Каквото съм застдал, на това лежа. За всичко аз съм виновния. Извършено престъпление към властта и народа, нямам. Но имам такова, само към вас, защото най-малко за вас съм мислил. Питах ме защо съм тук и до кога. Защото се показах наивен, отзивчив и състрадателен към Кънчо Славов. Защото трябваше да не забравям, че досието ми след 9.IX.944 г. е доста обемисто, и грижливо съхранявано в архивите на ДС. И когато властта реши да провери благонадеждността на старите си клиенти, събра ни тук, все "хитреци" невинни и хрисими божи чада, доста от които на теб са познати. Имаш представа, какъв букет от магарешки бодили сме. Неможах да разбера, а често и съзнателно отбягах да видя, колко много живота е отишъл напред. Какви промени са станали в съзнанието, в миогледа, в живота въобще на милиони хора и млади и стари, богати и бедни. Аз отпаднах, изостанах, за да страдате и ме проклинате. Това е истина, която ти и децата трябва да знаете. Колко пъти идвах у дома и ти ги посреща - Тодор Лазаров, Тодор Драганов, Христо Лицов, Никола Ковачев, Сърбински, Роман и Ив. Дукови и колко още други все добри другари, в чийто съвети не се вслушвах. Нищо лошо не съм извършил, но пренебрегнах съветите им. Сега видях и разбрах грешката си, но живота отмина покрай мен и аз изостанах. Това, което бе по силите и възможностите ми тук, аз го направих открито и честно. Повече от 1 год. насам аз се боря с грешките, увлеченията, с буржоазното си възпитание и миоглед срещу природата си и страничните другарски влияния. Това поведение се оценява положително от начал-те ми и аз имам уверението им, че ще ме освободят. Аз очаквам в най-скоро време да бъда при вас. Истината е, че трудно и бавно става. Няма причини

за да продължава задържането ми, а вие измъчвани. Ходатайство, минали заслуги, роднински или др. връзки, тук не минават. Освобождението зависи само от съзнаване и признаване на грешките си, от работата и поведението тук. Смъртта на Ваньо посрещнах много тежко. Ще плача при всяко спомняне за него. Скъпа и незаменима загуба за всички ни. Горката Мици! Целуни я и изкажи съболезнованията ми. Нека живее със спомените от прекрасната му душа и образ и да носи за утеха с гордост името му. За Стефан също много, много съжалявам. С какви надежди живееше. Много искам да се обадя на Христо, но нямам право. На Верчето много поздравя. Тя е млада и хубава има сладка рожба, за която трябва да живее. На леля и вуйчо Спас пожелавам здраве. Васковата жена - Ваня, обеща и може, щом иска да прокара телефона. Здравно да я държите. Със Жени се явете при Аянов - сега е юристконсулт на М-вото /Дирекцията на пощите, беше при мен в Драма, после, заедно на "Патриарх Евтими" 22 - много се обичаме, много пъти ме кани на гости и ще го замолите от мен. Жени да направи молба за 1/2 студ. стая. Само така ще стъпите там. Нека да има молба да пази ред. Данъците и за ремонта, ако Марин пак ви мотае, подай молба до данъчн. упр-е I район, да наложат запор върху наемите на Марин и Кръстев и да се урежда този борч. Колкото за жеста на Кичка и Петко никога не съм се съмнявал. Това са истинските приятели. Ама Стефка и Нисо на такъв жест не са способни. Нали? За борчовите не мисли. Гледай кожата да запазите. Защо държиш инструмента от адвоката - ликвидирай. Танка - Пупа работят ли? Баба как се държи с тях? А Ваню? Получих 100 лв. от името и адреса на Коко, а изпратени от Пловдив вероятно от Христо? Провери и им благодари. За Сидко-грешка. Комшията-д-р Величков ми каза, че Димчо постоянно се карал с баба си. Верно ли е това? Значи той е непризнателен за всичко що е сторила за него. Остава да ми пишете, че не свири, неучи и тютюн пуши, т.е. в мое отсъствие е станал хулиган. Моля те веднага ми пиши всичко, за живота му. Всеки ден по 1 час да свири в училището него -редовен и примерен да бъде, а на улицата възпитан. Кажете му ,че съм огорчен и разочарован от него. За ботушите исках да зная дали сте ги получили. Борю какво направи с къщата? Какво стана Бабаделината къща? Ходихте ли? От Мичето получих един отличен колет. Червената печка вземахте ли? Аз съм добре. Имам пари и храна. Зъбите отпред ми паднаха и косата побеля, от много жубаво. Но, здрав съм. За наследствената пенсия при нужда: от телефонния указател ще намеря домът на Славчо Стефанов Сивриев - мисля живее в кооперацията гдето

живее Дуня Тагарова, ул. "Славянска". Итория - Юрдан Илиев - майор работи в Окръжно управление на милицията - ъгъла уличката със стълбичките, а живее ул. "Балкан" № ? /по телефонния указател адреса му/. Ако я спрат, само срока за обжалване да не пропусне Еди. От пенсион. преп. 85,212, вътре има едно лично поверит. п. изпратено от I р. кметство. С обжалването и един препис приложете, или упоменете №, дата, буквата, от кого, до кого е издадено, защото сега Еди е в друго районно кметство. За свидетелка ще посочите Борисова, която е събирала данните - сега работи при Мициев. 3. Стефан Терпешев; 4. Енчо Георгиев, който е довер. на Мица Гогова. По въпроса със Жени, с извънредно писмо ще ви пиша към 15 т.м.. Аз говорих с Георги, сигурно е дошъл и всичко обяснил. По принцип съм за този избор, който тя и самотя си избере, т.е. обича. Недоумявам защо бързате и сега време ли е? Поне да беше 4 год. или той да има професия или да е на работа! Аз не държа на това, че мен ме няма. Но за нищо на света не съм съгласен да се пожертва да завърши образованието си.

После нищо не ми пишете за Сашо и за родителите му. На Сашо и родителите му много поздрави. С разум всичко обмислете. Обич, но и ра ум.

Донке, умната. Да не излезе, че бързаме да се освободим от нея. Утре, не дай боже, тя ще проклина теб и мен. Как си с Бинкини? На всички роднини и близки - Цецкини, Зорка Горанова, Мичето, много поздрави. Целувам вас - В....

Кола здраве на бай Дончо, и бай Сандо и Ев. Горанова?

*Препис от писмо на Иван Сърджиев
до неговото семейство*

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

97

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6 от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Генерал-секретар: <i>Л.А.</i>

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН § 17 от ЗДРДОПБГДСРСБНА

10

36

УПРАВЛЕНИЕ III ДС

Донася "ПЕТРОВ"
на 22. I. 1959 г.

ПРИЕЛ: капитан Ив. Вачев - отдел V, отделение
I, во в я/к.

ра

АГЕНТУРНО ДОНЕСЕНИЕ

Относно изказване на ИВАН СТРАХИНОВ -
опозиционер, нескоро излязал от ТВО.

На 19. I. 1959 г. нескоро освободения от ТВО оппозиционер земеделец ИВАН СТРАХИНОВ казал, че при ДМИТЪР КОЦЕВ / гичевист, също скоро излязал от ТВО / били идвали съпругите на ПЕНЧО КОСИФОВ и ИВАН ДЕЛИЙСКИ за да научат нещо от ДМИТЪР КОЦЕВ за мъжете си, които също били сега в ТВО. СТРАХИНОВ казал, че ПЕНЧО КОСИФОВ получил удар / парализа / устата му се били изкривили и езика спрял да се движи, но доктор ЕМИЛ КРАЕВ го спасил и за три дена го справил. КОСТА МУРАВИЕВ се намирал в Лазарета, защото вземал некакви пеницилинови хапове и се получило отравяне и бил там на лечение.

СТРАХИНОВ споделил също, че жените в ТВО се били бунтували на три пъти като наричали милиционерите кучета. За себе си казал, че в ТВО бил в дисциплинарната рота защото говорил, че работата е много тежка, изморителна и трябвало управата на ТВО да им запази и по една свещ и да се свърши с всички водворени. Казал, че работата там била найистинска много тежка, трябвало да се прехвърли по 8-9 кубика земя на ден. СТРАХИНОВ запител дали е верно, че ДМИТЪР ГИЧЕВ е болен, на което му било отговорено, че не знае. Казал, че след като излязал от ТВО в дома му били идвали ПЕТЪР СТАМЕОЛИЕВ и ИВАН ПОГОВ да го канят да стане член на дружбата, но той отказал. "Там няма да влезе, но на ОФ ще стане член, казал СТРАХИНОВ пред приятеля ми". СТРАХИНОВ бил чул да се говори, че до 15. II. т. г. всички земеделци щали да бъдат освободени от ТВО и че във връзка с техното освобождаване заседавала някаква комисия.

1 екз. за р-та на Страхинов.

"Петров"

Задълчи по СТРАХИНОВ не се поставяни.

Из архивите

352

КРДОПБГДСРБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРБНА
Ген. секретар: *[Signature]*

КРДОПБГДСРБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Строго секретно!

ДО ДРУГАРЯ НАЧАЛНИК V ОТДЕЛ
III У-НИЕ ДС

Т У К
=====

Р А П О Р Т

От кап. Иван Чернев относно срещата с
освободения скоро от ТВО ИВАН КОСТОВ
СТРИХИНОВ от София.

Другарю началник,

На 29.І.1958 год. потърсих ИВАН КОСТОВ СТАХИНОВ в дома
му на бул. "Толбухин" 47. Оказа се у дома си и настоятелно ме пока-
ни да влезе. Представи ме на жена си ДОНКА, на дъщеря си и на бъда-
щия си зет, като негов добър приятел, който го освободил от ТВО.

След като го попитях как е и къде възнамерява да започне
работа, започна да ми обяснява /без да му задавам никакви конкретни
въпроси/ как му било съобщено за заповедта, с която бива освободен,
кой от въдворените какви поръчения му дал, с кого се срещал тук и
какво се приказвали и пр.

Съобщи ми, че след като се научили въдворените за освобож-
даването му от ТВО при него дошел д-р ЕМИЛ КРАЕВ и му казал: "Майо-
ре, към тебе имам голяма молба. Като си пристигнеш в София да оти-
деш при жена ми. Да ѝ кажеш че съм добре, да гледа децата, да се
грижи за тях и да преви всичко което е възможно да си излезе. Ще се
срещнеш и с Владо Вампирски и със Светла. На тях ще им кажеш, че
съм подучил колективното писмо - те знаят за какво колективно писмо
става думата. Аз съм много доволен от писмото и това което ми пишат.
Със всичко съм съгласен и от мен което зависи и каквото се иска съм
готов да направя. Така ще кажеш на Владо, пък те да правят всичко
каквото могат, но тук повече да не стоя". Стрихинов му обещал да
изпълни молбата му, но след като дошел тук /София/ жената
на СТОЯН БОЖКОВ, която няколко пъти идвала при него,

го посъветвала

да не ходи при нея. Каза, че още не е срещал Вампирски, но при него щел да ходи. Искаше моето мнение. Аз му казах, че нямам нищо против да се срещне с Владо и да му каже поръчението на Краев.

Съобщи ми, че жената на СТОЯН БОЖКОВ се е интересувала за него /за мъжа си/, а Страхинов ~~и~~ съобщил с подробности поведението му - че се държи много лошо, че управата няма добро мнение за него, че заявявал на управата за неговата частна собственост, за несъгласието си с БЗНС, че настро^явал младежите и пр. които денни сме получавали преди това за СТОЯН БОЖКОВ. Жената на последния слушала, ~~хххххх~~ внимателно и започнала да плаче и казвала: "Този човек какво мисли да прави, разсипа си семейството" и пр. След това написала, заедно с двете си деца, едно обширно писмо на БОЖКОВ, в което го ругаели, че не мисли за тях, че решил да ги унищожи, а мислил само за своите не-людничави разбирания, че ги оставил без средства и още други неща, с които го упреквали, че не е направил нещо да бъде освободен. Накрая на писмото, казва Страхинов, жена му горещо го молила да се разреже, и да направи всичко каквото се иска от него за да се прибере при семейството.

Няколко дни след това жената на Божков отново дошла при Страхинов и му съобщила, че един близък на Стоян Божков от Слатина, /на когото даже казала името, но той го забравил. /Предполага, че е един от братята му./ казал да чакат Стоян на гарата в неделя в 14 часа. Щели да го освободят от ТВО. Някаква комисия заседавала и решила всички земеделци да бъдат освободени, но той /Стоян/ нямал пари за влак-та трябвало да му изпратят пари. Страхинов ~~и~~ отговорил, че това не е верно. Видял се с ТАШКО БОГДАНОВ и последния му съобщил, че на събра-ние на актива на БЗНС в София Г.Трайков казал, че който си отчете грешките ще бъде освободен, а който си стои на старите си позиции, ке-то Стоян Божков и др. ще стоят там докато проумнеят. Тези думи на Ташко Богданов, Страхинов казал на жената на Божков и тя действително разбрала, че слуха за освобождаването на Божков не отговаря на истине-та.

При Страхинов идвала жената на ХРИСТО ~~СТОЯНОВ~~ СТОЯНОВ заедно с балдъзата на ХРИСТО. Били много разтревожени защото някой им бил ка-зал, че Христо Стоянов бил много тежко болен и нямали скоро писмо от

него, че бил бит и едвам издържал и помолили Страхинов да им каже истината. Той им съобщил, че Христо Стоянов не е болен, а си е такъв какъвто го знаят, но е побелял малко. Успокоил ги, че няма какво да се тревожат много за него и че не е бит. Верно е казал Страхинов, че някои от криминалните го ударили няколко пъти, но че да са го били до такава степен, че да се разболе, не било верно. Също и те започнали да обвиняват Христо Стоянов, че ги оставил да се ~~мчат~~ ~~мчат~~ ^{мчат} сами тук, но обвинявали и Г.Трайков, че той го изпратил в Белене.

Накрая дойде при нас и жена му. Той в нейно присъствие каза: "Да знаят всички там /в ТБО/ как се бунтуват жените им всички ще свалят оръжията". По този въпрос жена му се обади и каза: "Само ние, жените и децата страдаме, а на тях какво им е - гледайте Иван, нито е отслабнал нито се е разболял, а ние тук без средства и мъж в къщи, се чудим как да свързваме двата края. Аз му изпратих само един колет и писах на брет му в Харманли да поеме грижата за него. Аз нямах никакви средства".

Когато си тръгнах му дадох телефона и обеща непременно ще се обади за да се видим и по-дълго да си поприказваме.

Горното донесам за сведение и предлагам да продължи контакте с ИВАН КОСТОВ СТРАХИНОВ и в бъдеще.

София, 29.1.1959 г.

*Да се установи
къде е семейството на
Филип Стоянов и
се допусне срок 10 дни
да се възобнови и
самостоятелно на възраст
21/59*

капитан: [Signature]

[Signature]

Из архивите на ДС

КРДОПБГДРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДРСБНА
Ген. секретар: [Signature]

Строго секретно!

82
48

Столично управление ДС
III отдел, I отделение
Линия "БЗО"
София, 10. III. 1959 год.

КРДОПБГДРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДРСБНА

Василев
Димитров
Иван
Стрихинов
не
от д-р
Андреев

АДЪНТУРНО ДОНЕСЕНИЕ

ДОНАСЯ от аг. "Николов"
ПРИЕЛ л-т Ст. Димитров
на 6. III. 1959 год.

СПРАВКА: отнася се за обектите Иван
Стефанов, неустановен, и
- обект по ОНД.

Иван
Стрихинов
не
от д-р
Андреев

На 3 февруари около 10 часа случайно срещнах Минко Хри-
тов, който между другото ми каза, че се е срещал с Иван Стрихинов
/майора/ който е освободен от ТВО. Същият му казал за положението
режима на острова, като е казал, че сега е по-добър режима и имало
храна само пари да има човек.

Стрихинов казал, че няма смисъл да се приказват глупости
на горе на доле, че ние не сме хората които можем да оправиме по-
ложението в България, а само да си създаваме неприятности, не Ви
трябва никакви политически разговори с когото и да било.

2. В разговор със _____ да разбере по какъв начин
осъществява връзката между баща й и майка й.

МЕРОПРИЯТИЯ:

1. Да се установи Иван Стефанов ^{на отчета в Изтог-еве} и провери по отчета,
след което донесението да се изпрати на водещият го на отчет.

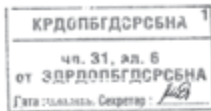
2. Препис от донесението да се изпрати на VI-то рай-
онно управление.

3. Да се установи Кети, провери по отчета, проучи и
вземе отношение. ^{На отчет в VI-то р. у-ние по-}
^{Б 30 - ОНБ.}

Нап. в 2 екз.

Приел:

СГ/

Препис!

28

С В Е Д Е Н И Е

От

Работя в ДК № 2 като изолаторджия от 1969 г. В края на 1971 год. дойде в бригадата на бл.83-*Мусабенича* ^{лицето} Иван Костов Страхинов /Майора/. Той беше доведен от техн.ръководител Йордан Цонев. Същия ме предупреди, че е добър работник и заради политическите му възгледи е бил на лагер. Тогава в бригадата бяха Иван Горанов, Петър Николов Костадинов, Пено, Вуто, Ивен Пелов, аз и Майора. Думите на техн.ръководител се потвърдиха от това, че още от първия работен ден започна разговори на политическа тема и се описва биографията като лагерист. Тогава казваше пред нас, че е бил в Белене 16 г. Изселван в Добруджа и другаде. Разказвал е случаи, че е стоял в лодка по средата на Дунав, мокър по средата на зимата 12 дена, накрая, че на някакъв остров имало свинарник, чийто свине изравяли трупове на умрели лагеристи и ги ядели. Изобщо режима в лагера бил непоносим за човешки условия за живот, като всеки момент, всеки един лагерист е бил застрашен за най-невинната постъпка да бъде застрелян от охраната, дори стреляли по него.

С него съм работил на блокове 30, 39-40. Намират се на Червена звезда и бл.18 на Христо Кабакчиев и Оборище. На Гара Искър не е работил при мен, работеше в монтажна бригада на Цветан, или Стоян - "Звяра" по прякор. Имало е момент, когато сме работили заедно, да коментира написани мероприятия във вестниците в обратен смисъл, или политически събития да коментира на капиталистическа основа и ги възхвалява. Правеше ми впечатление, че купува всички вестници, които излизат в деня. Имало е случаи да коментира подписване договори между ГФР и други страни, че няма да се подпишат от негова гледна точка. Говорил е против социалистическия лагер, като възхвалява капиталистическия лагер и то пред случайни хора и винаги се е изтъквал като лагерист и жертва на социалистическото общество. Говорил е пред нас, че преди 9.9.44 г. е служил по беломорието като комендант и е преместил някаква граница.

Като работник при мен работеше добре, но бавно. Имало е случаи да взема от обекта отпадъчни армирани стъкла, че му трябвали в къщи, за което бе предупреден от техн.ръководител Цветан Кънев, освен стъкла е вземал вар в кофи и други дребносъщи, които говорят за характера му.

За мене той е един непоправим интригант от политическа гледна точка и неудобен за работнически колектив. Горното е вярно, за което се подписвам. *Върхо:* _____ /п/ не се чете

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

238
239

УТВЪРЖДАВАМ:
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР МВР
ген.майор _____
_____ 1956 год.
СОФИЯ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО арест, следствие и изпра-
шане в ТВО КОСТАНТИН ВЛАДОВ МУРА-
ВИЕВ.

КОСТАНТИН ВЛАДОВ МУРАВИЕВ е роден на 21.II. 1894 г. в гр. Пазарджик, българин, български гражданин, женен, с висше образование, което завършил в Цариград. Понастоящем не работи нищо, бивш министър-председател, опозиционер, масон, произхожда от буржоазно, близо до двореца, семейство, живущ на ул. В. Коларов 43 - София.

Член е на ВЗНС от 1919 год. По време на режима на Ал. Стамболийски е бил търговски консул в Хага, след това директор на Обществената безопасност и накрая министър на войната, какъвто го заварва преврата на 9 юни 1923 год. През 1932 год. по време на "Народния блок" също е бил министър. През 1941 г. посетил Германия, където се е срещал с някои правителствени лица. В навечерието на 9.IX.944 год. МУРАВИЕВ състави ново правителство - единствена надежда за спасяването на буржоазията от загиване.

След 9.IX.944 год. е осъден от Народния съд на доживствен затвор. В затвора е правил опити да запази от разложение опозиционните елементи. След освобождаването му от затвора през м. ноември 1955 год. известно време не проявява никаква дейност. Напоследък се констатира, че той възстановява старите

си връзки и търси нови предимно из средите на младите опозиционери, които според него да продължат делото му.

Води борба срещу приобщените бивши опозиционери към БЗНС-ОФ.

През м.април 1956 г. пред аг."Верин" казва: "Някои наши хора се продадоха за една адвокатска чанта и възстановяване на права".

Подбива авторитета на настоящето ръководство на БЗНС, като казва, че Г.ТРАЙКОВ не представлява никого, а само е едно послушно оръдие на комунистите и др.

Пред АСЕН СТОЕВ на 12.V.1956 г. прави планове за бъдещото устройство на България, а именно, да се разтурят ТКЗС, да се възстановят по-голямата част от акциите на бившите собственици в предприятията и пр., но за сега трябвало да се категоризират хората и тези, които са честни и почитени трябва да се знаят за в утрешния ден. Здравите земеделски елементи трябва да се знаят, но да не се прибягва към създаването на каквито и да е организации.

Твърде голям интерес проявява към вътрешнопартийния живот, вътрешното и международното положение и редовно е информиран от ИВАН ДЕЛИЙСКИ и др. като на 8.IX.1956 г. ДЕЛИЙСКИ му съобщил в най-големи подробности решението на Септемврийския пленум на ЦК на БКП.

Когато на 15.VIII.1956 г. някой си ИВАНОВ (донася аг."Петров) поискал съвет да стане ли представител на немската фирма "Солинген" на Пловдивския панаир през 1957 год. МУРАВИЕВ му казал: "До година ли? Захващай се и не се бой. До тогава я камилата, я камиларя - всичко ще се оправи".

Във връзка с последните събития на 31.X.1956 г. казал пред аг."Байков", че събитията се развивали в главоломна бързина и изненада за всички. И комунистите не могли да предвидят събитията в Полша и Унгария та да ги избегнат.

Съветския съюз в своята външна политика направил три големи грешки: първата, че накарали китайците да предявяват искания за Тайван, който и сега е в ръцете на ЧАН КАЙ-ШИ.

241 3.-
234

Втората грешка е, че накарали НАСЪР да национализира Суецкия канал, което било глупост на глупостите и третата грешка е намесата на съветските войски в Унгарските работи, която намеса пред целия свят била уязвила Съветския съюз.

Казал, че статистиката у нас е фалшификация, състояща се от неверни данни. Тук управниците били глупави, не щели да признаят грешките си и щели да опропастват държавата. У нас от невежеството на комунистите щяло да се стигне до стопански хаос и когато видят, че всичко пропадне чак тогава ще вдигнат ръце.

Проявява интерес към положението в нашето селско стопанство, като казал, че се среща с членове на ТКЗС, които му казвали, че положението на село било повече от плачевно.

Въз основа на горното,

П Р Е Д Л А Г А М:

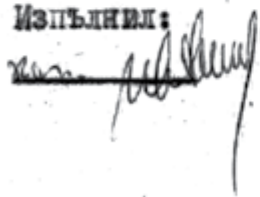
На КОНСТАНТИН ВЛАДОВ МУРАВИЕВ да се извърши арест, след което да се изпрати в ТВО.

3.XI.1956 г.

С о ф и я

ПРЕДЛАГА, Н-К III УПРАВЛЕНИЕ ДС -
ген.майор:

Изпълнил:

СЪГЛАСЕН, Н-К I ОТДЕЛ ДС -
ген.майор:

Из архивите на ДС

361

УТВЪРЖДАВАМ
ЗАМ.МИНИСТЪР НА ИДР
Генерал-майор: *Т. Кулишев*

1956 год. 9.1.57г.

СОФИЯ

КРДОПБГДСРБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: приключване следствието на обвиняемия Константин Владов Муравиев и освобождаването му от ареста на ДС.

На 5.XI.1956 година бе арестуван от III-то управление, ДС и предаден за следствие в отдел I-ви, ДС.

КОНСТАНТИН ВЛАДОВ МУРАВИЕВ - роден на 21.II.1893 година в гр.Пазарджик, живущ в София ул."Васил Коларов" № 43, българин, български гражданин, женен, има две дъщери, с висше образование, бивш министър, бивш член на БЗНС, безработен, произхожда от буржоазно семейство.

През 1919 година става член на БЗНС. По време режима на Александър Стамболийски е бил търговски консул в Хага, след това директор на Обществената безопасност и накрая министър на войната до преврата на 9-ти юни 1923 година. През 1932 година по време на Народния блок също е бил министър. В навечерието на 9.IX.1944 година Муравиев е съставил ново буржоазно правителство.

След 9.IX.1944 година е осъден от Народния съд на доживотен затвор, откъдето с помилвки е освободен през м.ноември 1955 година.

От данните, с които разполага следствието е видно, че след освобождаването му от затвора се занимава предимно с уреждане на личните си и семейни въпроси.

През периода от освобождаването му от затвора, до арестуването му на 5.XI.1956 година Муравиев е посещаван в дома му от

2.
75

негови и на семейството му роднини, близки, приятели и познати, а именно: Асен Стамболийски, Асен Стоев, Иван Делийски, Иван Бояджиев и др., като с някой от тях е разменял мисли по международното и вътрешно положение и личното си такова.

В процеса на следствието се установи, че Муравиев наистина е посещаван в домът си най-често от горепосочените лица, пред които помежду другите разговори, когато е ставало въпрос за по-важни политически събития в момента, е правил изказвания, от които по-характерни са тия за унгарският и египетски въпроси, във връзка с което е казал: "Тежко и горко на унгарския народ, ако се остави да го управляват поповете и графовете, като Миндсенти и Естерхази", а за интервенцията в Египет, че англичаните и французите с това /интервенцията/ само губят престиж пред арабският свят.

Муравиев признава, че Иван Йорданов Делийски при посещенията, които му е правил в домът му, редовно го е осведомявал за ежедневните новини /така наречената "политическа хроника"/ - негов курсив, тъй като той не е имал радиоапарат и не е могъл да слуша новините. Делийски му е казал, относно състава на парламентарната и партийна делегации за Югославия и Китай, преди те да бъдат официално оповестени в пресата, че първата делегация щяла да се оглавява не от др. Фердинанд Козовски, а от др. Тодор Живков, а втората от др. Антон Югов. Също така му казал относно срещата на др. Добри Търпешев с Димитър Гичев в Плевенския затвор, че др. Добри Търпешев е бил наказан от ЦК за тази му среща, по които въпроси Муравиев не е взел отношение.

Признава също така, че Христо Стоянов се е срещал с него, за да сондира мнение относно намерението на Стоянов да води преговори с някои хора от ЦК на БКП за съставяне на нов кабинет при участието на самия Стоянов в него и някой други лица бивши опозиционери.

Не признава да е правил каквито и да било вражески изказвания и коментари пред когото и да било по адрес на народната власт и СССР.

Горната дейност на Константин Владов Муравиев се доказва от неговите самопризнания и разпита на съобвиняемите му Иван Йорданов Делийски и Христо Стоянов.

Ч.в.-
[Handwritten signature]

В процеса на следствието Константин Муравиев се държа добре и даваше изчерпателни отговори по всички поставени му въпроси, дава признаци, които показват, че съжалява, за гдето до сега не е уредил положението си в БЗНС.

Предвид гореизложеното и поради лошото здравословно състояние и старост на Константин Владислав Муравиев,

ПРЕДЛАГАМ:

Да бъде прекратено следственото дело заведено срещу него и същият бъде освободен от ареста на ДС.

София, 2.1.1957 година

ПРЕДЛАГА,

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ I-ви, ДС-

Генерал-майор: *[Handwritten signature]*

СЪГЛАСЕН,

Зам. НАЧАЛНИК У-НИЕ III-то, ДС- *[Handwritten signature]*

Генерал-майор:

София, 4.1. 1957 год.

267
408

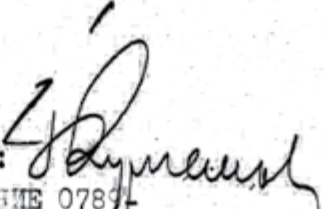
КОНСТАНТИН ВЛАДИМИРОВ МУРАВИЕВ от гр.София, въдворен със заповед № 6/22.І.1957 година за срок от 1 година, считано от 23 ноември 1956 година.

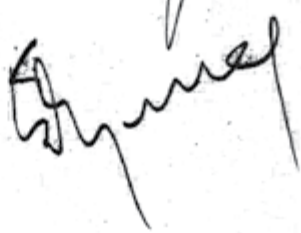
На работа излиза много рядко. В просветната работа не взема никакво участие. Оградил се е с група въдворени, които го поддържат във всяко отношение. В действията си проявява голяма хитрост, умение и тактичност. Никога не се изказва вражески. В беседите си с останалите въдворени, повечето говори за известни случаи из неговия живот. Пользува се с особено доверие и авторитет сред средата, която го е обградила. Средите провеждани до сега с него, не казва че не е виновен, но когато стане въпрос да посочи конкретната си вина, стреми се да даде съвсем случаен и наивен характер. Под такава форма той обеснява средите си с ХРИСТО СТОЯНОВ.

Смятаме, че времето което е прекарал в ТВО, с нищо не доказва, че той се е примирил с днешното положение и че ако евентуално бъде освободен не ще потърси благоприятна форма, за да организира и в даден момент да прояви вражеската си дейност.

Предвид горното, ПРЕДЛАГАМЕ да се превъдвори до пълното му разлагане.

Велене, 7 октомври 1957 год.

ПРЕДЛАГА:
НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 0789
Полковник:

Строго секретно!

255

Донеся: агент "Везирев"

Писмено приел лейт. В. Читев чрез
тайник на 9. XII. 57 год.

245

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

АГЕНТУРНО ДОНЕСЕНИЕ

Отнася се за духа и настроението на
възворените след възвръщането им.

Източника донеся: През времето предшествуващо 23 ноември 1957 год. настроението на възворените се движеше по нарастваща линия на напрежение в очакване изтичането на годишния срок на възвръщане 23. XI. 57 год. Седно с надеждата за запазване на крайния срок, с приближаването на казаната дата, започнаха да се промъкват слухове, че известна част ще бъдат превъзворени, като се възбраха предимно видните политически лица. Освобожданието на една партида от 27 души което стана рано на 23. XI. 1957 год. се сметна, като израз на точно спазване на срока и не като окончателно, а в очакване да бъде последвано от други партиди през следващите дни и когато това не се потвърди настъпи рязко състояние на разочораване и униние. Слуховете че освобождение повече не ще има намериха несъмнено потвърждение в започване на превъзворяването на криминалните, а по-късно и на политическите. Последното се прие без особено реагиране от политическите възворени, в средата на които има доста стари лагеристи, които намериха олучай да припомнят, че по стар техен опит, та ова практика е добре известна и не трябва да се приема и сега това възвръщане като нещо фатално. И на новия срок трябва да се гледа като на нещо ре реално. В същност освобожданието трябва да се чака и се свързва не с никакви срокове, а на късмет. Общото мнлвпечатление е, че и звърпеното превъзворяване предизвика едно настроение на подтиснатост на духа у всички, едно разочораване на рухнали надежди и горчива примиреност с личната съдба в лагера, отнесена към едно безперспективно бъдаще. Не може да се каже, че недоволството създадено от превъзворяването е израз на умираз към Народната власт, то се конкретизира по-вече в прояви на неразбирание личната вина на всеки по отделно и на причини от по-голямо значение от правителствен характер. Въпреки всичко в угнетяването което сега цари не липсват надежди за освобождение. Смята, че че е възможно около изборите да се случи нещо от този род, а също така за нова година. Публикуваните амнистии в Албания, а даже както се говори и в Югославия, се преценяват като събития които ще бъдат последвани и у нас и това дава нова надежда за освобождение. Настъпшилите ступове преместиха временно вниманието върху

битовите грижи - предимно облекло и ошошение.

Към така давената обща характеристика на настроението у възворените намирам за неизлишно да спомена за по-характерни отделни изказвания, направени при различни случаи, а именно:

На 28 октомври дочух разговор между Христо Стоянов и Иван Боров станал в помещението при леглото на първия, Боров каза за сменянето на Маршал Жуков, че в СССР не се перемонели много дори с провиненията на големите им хора, докато у нас кокетирали с такъв "пунгашин", като Георги Трайков. Последния бил направил два апартамента в София, на бул. "Атриарх Евтими". Вместо това как комунистите се занимават да преследват опозиционните земеделци.

На 22.XI. се чете беседата на Н. Хрущов с американския журналист Шапир. След прочитането на пасаж относно възможността да се допуснат в СССР различни школи и течения в изкуствата скулптора ГИГОВ направи преценката, че това изказване на Хрущов е съвсем догматично.

По същия повод архитекта Стефан Котакос в средата на няколко души каза, че Хрущов е стар марксист и поради това не може да има други схващания. "Така знае баба, така говори". Лично той Котакос не споделя мнението на Хрущов по някои основни въпроси, като въпроса за ролята на държавата, но марксиста Хрущов не можел да има друго схващане от казаното пред Шапир.

Слави поп Игнатос каза, че не споделя изказването на Хрущов относно залязване она стратегическата авиация и особено роля на подводния флот. Последния имал ограничени възможности и се откривал отдалеч чрез радара. Лекомислено било да се твърди, че американските бази могли да бъдат парализирани за няколко часа.

На 26.XI.57 год. бившият коментатор на София ЧИЛКОВ, след прочитане на декларацията на комунистическите партии направена по случай чествването 40 години на Октомврийската революция, каза че който умее да чете между редовете ще схване признаването на капиталистическия свят в много отношения оставал по силен. Личало също така отсъствието на вгославската комунистическа партия което означавало, че последната продължавала да върви по свой път, различен от този на КПСС.

На 27.XI.1957 год. Коста Муравиев в разговор с мен каза, че трябвало да се изчака известно време, за да се уясни каква е същността на подписване известното на превъдворяване.

Партията в лицето на най-върховните си представители заяви че у нас няма лагери, и хора на принудителен труд, и нямало да допусне да се наложи пред своите хора, като допусне превъдворяване

и съществуващия лагер. Лично за него двама следователи се били колебали дали да го изпратят в ТВО или да го освободят, а сега не можело да става и дума да го превъдворят - в това той не виждал смисъл. Освен това външното политическо положение не налагало подобна мярка. Успехите в Египет, Англия в успехите на Израел, напрежението със Сирия, са успехи на Съветската политика, които не налагат вземането на такива мерки, като поддръжане на лагери в страните с народна демокрация. Предстоящи са избори за Народно събрание в резултатите на които не можело да има съмнение. В резултат на всичко това логично било и той очаква да се почувства и у нас едно по-голямо успокоение, израз на което можело да бъде благоприятното разрешение и на въпроса за нашето освобождение.

4.XII.57 г.

"Везиров"

ЗАДАЧИ НА СІС.

1. Да продължи да следи за духа и настроението на въдворените и за по-характерните от тях да ни донася: писмено.

Размножено в 5 ека.

- 1- р.дело на Везиров
- 2-п.о.Ст.Котаков
- 3-Слави поп Игнатов
- 4-п.о.Чинков
- 5. п.о.К.Муравиев.

Донеся: агент "Везиров"

Строго секретно!

260 280

Писмено приел лейт. В. Митев
чрез тайник на 7. I. 1958 година.

КРДОПБГДСРБНА³
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

АГЕНТУРНО ДОНЕСЕНИЕ

Справка по донесението:

Отнася се за отпразнуването на Ново-
годишната вечер от контравъдворените

Източника донеся: Подготовка за посрещане на Новата година общо взето нямаше, независимо от устната забележка на четния Сотир да няма шумни прояви. Нямам сведения за другите помещения, но в 8-мо помещение, където се намират I-ва и II-ра бригади следва да се отбележи само една проява на организирано посрещане на Новата година. Това бе направено само от групата на земеделците. Към 8 часа вечерта започнаха да се събират в двора на помещението - влязла към кловета, горния нар, където има свободни места, по младите земеделци. Тук бяха Крум Неврокопски, Грозев, Спас Байменов и заедно с тях и Христо Стоянов. Тази група излъчи двама делегати - Спас Байменов и Крум Неврокопски, които бяха изпратени да поканят Коста Муравиев. Опитът на тази делегация не се увечна с положителен резултат. Муравиев отказа на отправената му покана. Това бе предлог на коментари от страна на събралите се земеделци, в резултат на което по-късно бяха изпратени други да повторят поканата. Най-после бе изпратен Минчо Цанов, който успя да го склоня и Муравиев се качи при събралите се вече земеделци, между които се въртяха Кирил Попов, Димитър Сираюв, Александър Байменов и др. Отказали са да вземат участие д-р Петър Цоков и Чалманов. Отпразнуването трая около 1 1/2 часа и се изрази в обща трапеза. Между другото на всички бе сервирано кафе, приготвено от Крум Неврокопски. Изглежда, че някой е предложил да бъдат почерпени с кафе отговарящите д-р Цоков и Чалманов, Неврокопски лично им предложи кафе, но Чалманов решително отказа, Цоков прие и сам предложи на Чалманов от своето кафе и последния прие, но като кафе на Цоков, а не на общата трапеза. Към 9.30 часа трапезата завърши и хората се разотидоха. Този случай и особено отношението на Муравиев дава основание да се прецени, че:

1. Обичаят за посрещане на Нова година е бил попризнат използван като подходящ повод да се съберат всички земеделци от различните групировки и особено в лицето на видните опозиционни представители - Хр. Стоянов и Муравиев.
2. Че съществува сред някои идеята за единение.
3. Хвърли светлина за отношението на лидерите, от което се вижда, че Муравиев запазва полжение на по-голямо достойнство и

непримиримост, което визира отношението му с Христо Стоянов.

Като имащо пряка връзка с горния случай заслужава да се добави казаното ми от о.з. полковник Симовски, а именно: Сутринта на нова година се поздравявали по обичая и земеделците. Някои от пощеглите са поднесли поздравления и на Петър Цоков, като се изказали нежелания Земеделския съюз да дойде на власт, само той можел да оправи работите. Изглежда, че на Цоков това не се е много харесало и раздразнен той им казал: "Лайнари такива, вие ще управлявате"

"ВЕЗИРОВ"

ЗАДАЧИ:

1. Да прозбли агенти да ни информира за духа и настроението на възворещите.

МЕРОПРИЯТИЯ:

.....

Строго секретно!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

54
63

III УПРАВЛЕНИЕ ДС

Донася аг. "Петров"
на 30.XII.1957 год.

ПРИЕЛ: Ив. Вацев, V отдел, I
отделение

АГЕНТУРНО ДОНЕСЕНИЕ

Относно изказване на КОСТА МУРАВИЕВ
и ИОСИВ ПЕТРОВ ЛАЛОВ. - въдворени.

На 20.XII.1957 год. гичевиста ИОСИВ ПЕТРОВ ЛАЛОВ - въдворен е казал: "На дигата е тежко, но бай Димитър как издържа вече 12 години в затвора. Ще издържим и ние тук".

На 20.XII.1957 год. е станал скандал в помещението на въдворените между СТОЯН БОЖКОВ и ПЕНЧО ИОСИФОВ - първия геметовец, а втория гичевист. Вечерта по повод на същия скандал МУРАВИЕВ се възмутивал от СТОЯН БОЖКОВ и групата около него, особено от ЯНКО ЖЕЛЕВ от Ямболско, който налитал на бой. "Просто да се отвратиш от тая палач - казал МУРАВИЕВ. - и се питаш дали трябва да се борим за нея. Като се научи управата на лагера за скандала, ще се радва. Те ще искат да има побоища и кръви между земеделците в лагера. Така в началото се бяха създали изкуствено дразги между земеделци и legioneri, но навреме се изглади. Например ГЕНО ТРАНДЕВ от Марица - Харманлийско, /гичевист/ говорил много лоши работи за Димитър Гичев и мен. За Димитър Гичев казал, че бил мелничар и черноборсаджия, от което натрупал милиони и че подържал тогавашната власт. Дръпнах го аз настрана и го предупредих да престане да говори, като му казах, че знаеме аферите му със спирта и да си гледа кръчмарския занаят. Ако ние сме били в коалиция с Мухано през 1939 година, то е било със съгласието на народа и е узаконено, а не като тях, които тръгнаха през 1934 година с "обновата", което и до сега не е узаконено. Ето - казал Муравиев - един чужд човек на нашите среди какъвто е АСЕН ТРАЯНОВ, ме осведомява какво говорят пладнарите за нас /гичевистите/ горе на нара".

Станало дума за Георги Чанков. За него МУРАВИЕВ казал: "Не го познавам, но се говори, че бил много зъл и подъл. Бил приятел на Трайчо Костов, а свидетелствувал против него и тогава Червенков го издигнал. Сега взеха връх и управляват тримата, които са най-прости и жестоки - Т. Живков, Югов и Цанков".

Правейки сравнение на сегашния режим в затворите с режима на затворите през време на Стамболийски, МУРАВИЕВ казал; че тогава се давали отпуски на затворниците и даже в провинцията ходили, готви-

Из архивите на ДС

371

каквото си искат, жени в затвора вкарвали, а тогавашния директор на софийския затвор АСЕН СТОЕВ ВАСИЛЕВ /гичевист/ играел табла с тях. Ъ сочил за пример пускането на жената ген. Рачо Петров да предстоява при него по 2-3 часа на ден за да го лекува.

"Петров"

3 екз.

- 1 към делото на с.с.
- 1 към делото на Муравиев
- 1 към поделение 0789

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

107

КРДОПБГДСРБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

Препис-извлечение
СТРОГО СЕКРЕТНО!

320

ЗАПОВЕД

НА МИНИСТЪРА НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ

СЪДЪРЖАНИЕ: Освобождаване от ТВО на лица въдворени по линия на ДС

№ 67 София, 5.9. 1959 год.

На основание предложението на окръжните началници на МВР и началник ТВО Белене

П о случая 15 г. от Девотосептемврийското народно въстание,
ЗАПОВЯДВАМ:

Да бъдат предсрочно освободени от ТВО Белене, следните лица, въдворени по линия
на ДС

8. КОНСТАНТИН ВЛАДОВ МУРАВИЕВ - роден на **21. II. 1894 г.** жив. **София В. Коларов-43**

Препис от настоящата заповед да се изпрати на началник ТВО Белене и на началника
на 3 ДС-Гуз, за сведение и изпълнение.

Съгласен: (п.) **ИОР. ЛОБАНОВ**
Гл. прокурор на НРБ

Министър на вътрешните работи:
генерал полковник (п.) **Г. ЦАНКОВ**

Верно,
Началник отделение „ВИ“ — ДС:

Из архивите на ДС

373

До _____

СПРАВКА

За лицето МАРКО ИЛИЕВ РЯСКОВ

от ГРАД СЕВЛИЕВО

Подписаният СТ. СЛЕДОВАТЕЛ ИВАН НИКОЛОВ АЛБАНСКИ

на служба при ОТДЕЛ VII - ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ - СОФИЯ

прегледах всички налични материали за лицето МАРКО ИЛИЕВ РЯСКОВ

от ГР. СЕВЛИЕВО и

установих следното:

МАРКО ИЛИЕВ РЯСКОВ Е РОДЕН В ГР. ГАБРОВО НА 2 ДЕКЕМВРИ 1883 ГОД. БЪЛГАРИН, БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИН, ИЗТ. ПРАВОСЛАВЕН, ЖЕНЕН, НЕОСЪЖДАН, ПЕНСИОНЕР, БИВШ ЖИТЕЛ НА ГР. СОФИЯ, ИЗСЕЛЕН В ГР. СЕВЛИЕВО ПРЕЗ 1949 ГОД.

МАРКО РЯСКОВ ПРОИЗХОЖДА ОТ ДРЕБНО БУРЖОАЗНО СЕМЕЙСТВО. БАЩА МУ Е ИМАЛ СОБСТВЕН КОЖУХАРСКИ МАГАЗИН В ГР. ГАБРОВО.

РЯСКОВ Е ЗАВЪРШИЛ ТЪРГОВСКО УЧИЛИЩЕ В ГР. СВИЩОВ ПРЕЗ 1903 ГОД. СЛЕД КОЕТО НЯКОЛКО ПЪТИ Е ХОДИЛ В БЕЛГИЯ И ГЕРМАНИЯ, КЪДЕТО Е СЛЕДВАЛ ТЪРГОВИЯ И ФИНАНСИИ, ЗАВЪРШИЛ СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ ПО БАНКОВОТО ДЕЛО В БЕРЛИН. РАБОТИЛ Е КАТО ЧИНОВНИК В Б.З.Б-КА, БИЛ Е НАЧАЛНИК НА СЪЩАТА БАНКА В ГР. ПЛЕВЕН, А ОТ 1914 ГОД. РАБОТИ В КРЕДИТНАТА БАНКА.

ОТ 1920 ГОД. ДО 9.9.1944 ГОД. РЯСКОВ Е БИЛ ДИРЕКТОР НА КРЕДИТНАТА БАНКА. КАТО ТАКЪВ Е ХОДИЛ МНОГОКРАТНО В ГЕРМАНИЯ, ФРАНЦИЯ, АНГЛИЯ, БЕЛГИЯ И ДР. С КОЕТО СИ Е СЪЗДАЛ МНОГОБРОЙНИ ВРЪЗКИ И ПОЗНАНСТВА С КРУПНИ ГЕРМАНСКИ КАПИТАЛИСТИ. КРЕДИТНАТА БАНКА, КОЯТО Е БИЛА СОБСТВЕНОСТ НА ГЕРМАНЦИТЕ, Е ПРОВЕЖДАЛА ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ ИЗКЛЮЧИТЕЛНО В ПОЛЗА НА ФАШИСТКА ГЕРМАНИЯ - ОСОБЕНО СЛЕД 1941 ГОД., И Е СПОМОГНАЛА ДА НАХЛУЯТ ОГРОМНИ ГЕРМАНСКИ КАПИТАЛИ В СТРАНАТА. В ЦЯЛАТА ТАЯ ДЕЙНОСТ РЯСКОВ Е ИГРАД РЪКОВОДЕЩА И ОРГАНИЗИРАЩА РОЛЯ. ПРИ СКЛЮЧВАНЕТО НА ТЪРГОВСКИ СПОГОДБИ МЕЖДУ БЪЛГАРИЯ И ГЕРМАНИЯ, РЯСКОВ Е БИЛ ЕДИН ОТ СКРИТИТЕ СЪВЕТНИЦИ НА БЪЛГАРСКИТЕ ПРАВИТЕЛСТВА.

ЧЕСТО Е БИЛ ПОСЕЩАВАН ОТ МАЛИНОВ, МУШАНОВ, КЪОСЕИВАНОВ, БОЖИЛОВ И ДР. БИЛ Е ЛИЧЕН ПРИЯТЕЛ НА ЦАР БОРИС И ЦАРИЦАТА. СЛЕД СМЪРТТА НА ЦАР БОРИС Е БИЛ НАЗНАЧЕН ЗА НАСТОЯНИК НА СИМЕОНЧО. БИЛ Е В БЛИЗКИ ОТНОШЕНИЯ С ГЕРМАНСКОТО ВОЕННО АТАШЕ - ПОЛК. БРЪКМАН.

ПРЕЗ 1935 ГОД. Е БИЛ МИНИСТЪР НА ФИНАНСИИТЕ ОТ КАБИНЕТА НА ТОШЕВ. СЪЩЕВРЕМЕННО РЯСКОВ Е БИЛ ЧЛЕН НА АКЦ. Д-ВА "КОРАЛОВАГ", "ИЗИДА", "БАЛКАН" И ДР. БИЛ Е ЧЛЕН НА УПРАВ. СЪВЕТ НА СЪЪЗА НА АКЦ. Д-ВА ПРЕДИ И СЛЕД 9.9.1944 ГОД.

СЛЕД 9.9.1944 ГОД. Е БИЛ ЗАДЪРЖАН, ВОДЕНО МУ Е СЛЕДСТВИЕ ЗА ДА Е ПРЕДАДЕН НА НАРОДНИЯ СЪД, НО НЕ Е СЪДЕН А САМО ВЪДВОРЕН В ТВО КАТО

РУДНИК НА ГЕРМАНЦИТЕ, СЛЕД ИЗЛИЗАНЕТО МУ ОТ ТВО ПРЕЗ М. СЕПТЕМВРИ 1945 ГОД. Е БИЛ ПAK ДИРЕКТОР НА КРЕДИТНАТА БАНКА, КОЯТО Е СТАНАЛА СЪВЕТСКА СОБСТВЕНОСТ, ОТ КЪДЕТО СЕ Е УВОЛНИЛ ПРЕЗ ОКТОМВРИ 1948 ГОД.,

КАТО ЧЛЕН НА МВР СЪВЕТ НА СЪЮЗА НА АКЦ. Д-ВА, РЯСКОВ СЕ Е ОБЯВЯВАЛ СРЕЩУ НОВИТЕ ДАМБЧНИ РЕКОРМИ НА ОП РАВИТЕЛСТВО.

ПРЕЗ 1935 ГОД. СЕ Е ЗАПОЗНАЛ С ГАВРИЛ ЦВЕТАНОВ-РЕЗИДЕНТ НА АНГЛ. И АМЕРИКАНСКО РАЗУЗНАВАНЕ, НА КОГОТО Е УСЛУЖИЛ ЗА ВНАСЯНЕ НА ТЪНКА ХАРТИЯ ЗА БИБЛИИ ПО МОЛБА НА АНГЛ. ПЪЛН. М-Р БЕНТИНГ. ПРЕЗ 1946 ГОД., КОГАТО ЦВЕТАНОВ Е РАБОТИЛ В СЪЮЗА НА АКЦ. Д-ВА, РЯСКОВ МУ Е ДАЛ СВЕДЕНИЯ ЗА БЮДЖЕТА С ПЪЛМОТО СЪЗНАНИЕ, ЧЕ ОТИВАТ ЗА АМЕРИК. РАЗУЗНАВАНЕ, ОТ ЧИЕТО ИМЕ ЦВЕТАНОВ МУ ГИ Е ИСКАЛ.

ТОЙ И НЕГОВОТО С-ВО СА ИМАЛИ - 2 ВИЛИ В ЧАНКОРИЯ И ПАНЧАРЕВО, ДВОРНО МЯСТО В БАНКИ, 1 КЪЩА И 1 АПАРТАМЕНТ В СОФИЯ, КОИТО СА НАЦИОНАЛИЗИРАНИ. На основание всичко горезисложено считам, че лицето МАРКО ИЛИЕВ РЯСКОВ

от ГР. СЕВЛИЕВО е опасно за общественения ред и сигурност и предлагам да бъде въдворен в Т. В. О. за срок от 12 МЕСЕЦИ

Прилагам материалите за лицето: ДОСИЕТО МУ - РАПОРТИ ОТ ПРОУЧВАНЕ, ПОКАЗАНИЯ ОТ Г. ЦВЕТАНОВ, Г. ВУЛЕВ, СВИДЕТЕЛИ, НЕГОВИ ПОКАЗАНИЯ, МАТЕРИЯЛИ ОТ ПОЛИЦИЯТА И Д.

оп. р. [Своето]

(служ. № 1771)

СОФИЯ

съгласен гр. н-к:

4 ОКТОМВРИ 1951 ГОД.

(служ. № ..)

съгласен зам. директор:

МАЙОР - (ИОНСАНТИНОВ)

съгласен инспектор:

ПОДПОЛКОВНИК (АНГЕЛОВ)

Одобрявам:
пом. министър Ив. Райков

До др. Пом. Министър
за Държавна Сигурност
София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От Началник ОТДЕЛ VII-МИ

НИКОЛА ДИМИТРОВ

Прегледах основно справката и материалите приложени към преписката за лицето МАРКО ИЛИЕВ РЯСКОВ от ГР. СЕВЛИЕВО и намирам за заключението на оп. р. ИВАН НИКОЛОВ ал. АНСКИ правилно. Предлагам същото лице да бъде въдворено Т. В. О. за срок 12 МЕСЕЦИ

Н-к ОТДЕЛ 7: [Своето]

ПОЛКОВНИК - (Н. ДИМИТРОВ)

Съгласен секторен н-к МВР:

Съгласен зам. директор: _____ съгласен н-к отдел: _____
(.....) (.....)

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

109

СЛУЖБА
"ИНФОРМАЦИЯ И АРХИВ"
РАЗПОВЕРЕНО
по Рег. № 1561
от 22.07.2004г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго секретно!

Екз. № _____

л

Т У К - Др.ОКОЛИЙСКИ НАЧАЛНИК МВР

Р А П О Р Т

За проведена беседа с лицето **МАРКО ИЛИЕВ РЯЗКОВ** от гр.Севлиево, обект на ОНД по линия на "Бивши капиталисти, монархо фашиски управници и дейтели на буржоазни партии".

*Сиделин
12.11.1958*

Донасям Ви, др. Началник, че на 13.11.1958 год. в присъствието на др. майор Маринов - Зам. Началник Отдел ДС - Търново, се проведе беседа с лицето **МАРКО ИЛИЕВ РЯЗКОВ** от гр. Севлиево, бивш Министър на финансите и директор на банка Български кредит, изселен от гр. София, изпратан в ТВО, жител на гр. Севлиево ул. "Стефан Ганев" 22.

Беседата се проведе с цел добиване на лично впечатление за обекта, изясняване някои моменти от миналата и сегашна дейност на същия. На беседата той се постара да изясни дейността си като Министър на финансите през 1933 год. от кабинета на Андрей Тошев и по специално неговите познания като специалист по финансовите въпроси, като бивш директор на централната Народна банка и банка Български кредит в полза на затрудненото финансово положение в България. Заяви, че като правителствен представител в чужбина е бил доста самостоятелен и е влагал тенденция за подобряване финансовото положение на държавата без оглед на политическото становище на правителството в момента. След смъртта на цар Борис той е бил назначен за настойник на престолонаследника Симеон II, като е привел в известност и е отговарял за имуществото на царската корона, по който повод се е срещал с царица Йоана, за която има впечатление, че е умна и благородна българска царица.

След 9. IX. 1944 год. не е съден от Народния съд. Бил е назначен лично от др. Димитров за директор на банка Български кредит, която вече е била Съветска собственост, като е контролирал всичките съветски предприятия в България. Има добро впечатление и изказва възхищение от съветските финансови специалисти, на които той е бил подчинен. В неговата къща е бил настанен да живее др. Антон Югов, която е отнета по закона за едрата градска собственост, а с цел да се настани в апартамента му Н. Задгорски - той е бил изселен от София и изпратен в ТВО - Белене.

След освобождаване от ТВО живее в гр. Севлиево при близките на съпругата си, която има част от сънаследническа къща. Друго имущество не притежава.

В гр. Севлиево живее затворен живот. Не дружи с никого и единственото му развлечение е ежедневната разходка по определен маршрут, която прави сам. Полага големи грижи за здравословното си състояние. В политически организации не членува, не посещава събрания и други обществени заведения. Издържа се от малка пенсия /250 лв/ и помощ изпращана от двамата му синове - лекари в София. Има един син женец, живее и работи в Швейцария с когото поддържа връзки.

На въпроса защо не взема никакво участие в обществения и политически живот в града, той заяви, че няма подходяща среда за работа, освен това, ако присъствува на събрание и вземе отношение по някои въпроси може да васагне някои от местните ръководители, което би му донесло неприятност на стари години. Надява се, че досега нищо лошо не може да се каже от гражданството за него.

Из архивите

376

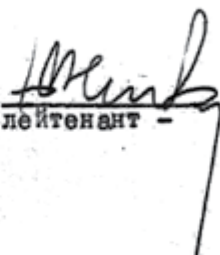

На края запита как бихме му съдействували за връщането му в София, за където има желание да се завърне при неговите близки. В скоро време възнамерява да се яви лично при др. Югов с молба да му бъде възвърнато софийското жителство, без да предявява искане за връщане на отнетите му къща и апартамент, като ще остане да живее при своите близки.

След беседата обекта заяви, че при идването бил доста уплашен, въпреки да не се счита за виновен в нещо и сподели че след същата е останал доволен.

Горното за сведение.

гр. Севлиево;
13. XI. 1958 год.

СЪСТАВИЛ:
- ст. лейтенант -

Отпечатано в 2 екз.

Екз. № 1 за окр. у-ние МЕР-Търново
Екз. № 2 към ОНД -Рязков

№ = 37.
 Зорниев
 "кореспонденция".
 №. П. Р.
 ТОВАРНО ВЪЗП. ТАМО ОБИЖИТИЕ
 Вх. № 115
 Белене, 12 юни 1950 г.

До Дружаря
 Коллежиста на т.п.о.
 в. Белене ивипубл.о.

Грунт

118 X 68

От Иван Марков Иванов т.п.у. т.п.к.
 Коллежиста на Дружарите Милиция гр. Белене
 преди на Коллежарския при т.п.о. в. Белене, ивипубл.о.

Докажи Ви гр. Майорче на 1. февруари
 1950 г. в. Белене и наблюдателя на т.п.о.
 втор от колониите и от това преизпитане вода?
 на отолуцията в дивната т.п.у. Заразени са
 от и представител на колониите в близкото
 околностите на колониите в близкото
 колониите на колониите на колониите
 Дружарския на колониите на колониите
 колониите на колониите на колониите
 колониите на колониите на колониите
 колониите на колониите на колониите

Торговия Ви доведе за свършил и на
 на търговията.

1. II 1950 г.
 в. Белене.

т.п.у. Милиция

111

КРДОЛБГДРСБНА
чл. 31, ал. 5
ОУ ЗРДОЛБГДРСБНА
ГЛАВНО УПРАВЛЕНИЕ, БЕЛЕНЕ

Чрез Господина Началника
на охраната

до Господина Команданта
на III В.О. с. Белене, Свищовско

Молба
от

Ведворецки Мисир Петров Драндаревски

Господин Майор,

Страдам от

Обстоятелство известно на лекаря и други длъжностни лица,
Между мои страдания станала и ризика да немата да си
извърши възможната ми Трудова норма, поради което на 5/11 950
на всички изработка се изработва заедно с други наказателни
заповеди и такава с която съм наказан и аз за възможната
Трудова норма с месечие от Колективния и Колектив за един месец.
Поради това че неизпълнение точно възможната ми норма за
възможност време се дължи на отневането по пък страдания
които са известни не само на лекаря (от който има съответен
рапорт до глав от 6/1 950 да бъде изпратен на мен) Моля наредения

Би да биде отменето наказното ми наказание и за да биде
 понезен с шрџа на обшчеството и народната и
Република и да не изпадам в федералното попозрение
 да осудам под форма, кои би биде извршен на
месте.

С вклуча се узе биде разбрат правилно и
молба ми удоволството осудам
с опириго покупател

611 950 "

M. Stojchev

✓ До другаро Карамин 44
на
М. В. О.
София

Момче
ти

Поща на М. Франгаревка, себ. ул. Българя, № 11, Мидор

Др. Карамин,

Съиредит ми Мило Франгаревски, бе задържан на 6. III 1949 г. и откаран в М. В. О. с. Новосарево, Мундиркабъно, където престоя 3-4 м., а след това се препрати в с. Белене, Сливновско, където е и до сега. За да си запази живота си в М. В. О. няма никакви претенции и условия. Първо е бил в един от отделните квартали, поради което след това бил изведен в р. в. "Кубан" край гр. Белене, след което по повод на една моя молба отпратен до гр. Перник, където бил в едно отделение за освободен. След това работил в отделението на една железница, поради което не се е притягал абсолютно в нищо, утре ще отиде на работа.

Ето защо, моля Ви, другаро Карамин, да проверите досието ми, за да се задържа сам в живота, и направо да бъде освободен.

с поштом: М. Франгаревка
17. III 1951. Мидор

К. Д.
З. В. и илюстрации
[Handwritten signatures]

до Господина
Възникател на Т.В.О. №1
в Белене, Свищовско.

Мъжба 113 у П

об
Минчо А. Драндаревски вздворен
в Т.В.О. №1 в Белене, Свищовско

Г-н. Възникател

Днес 25 юни на мен и Став Милев Кочев
от 20 оръженеца двамата временно заместен
се в Сборното Швейцарско отделение на
Алско Ветков Георгий се въздворено от посред
да косим. След като поросихме двамата 3 ден
поискахме от отговорника Я. Ветков да ни даде
нов обект и да ни измери пожелаваното - измерено
указа се 3 ден, той обаче забви че беше 17 ден
при началването ни да го измери отново, той
се обърна към мен с думите: "Ти си помислил
вагаборит, лажени че е 3 ден - 17 ден е."
Отговорих му че е редовно да държи таван
език да оскръбнече, той поиска да ме дигне и
се съгласи да се бие, за да съм веди че ме че
измере и аз му се сфорза си.

Помолих г-н. Ветков отговорник Азгов
Бондички да го измери заедно с Я. Ветков.
Като измерят и пространството с въздворен

и складуваните си оръжия, водички показаше че ги е
отговорил. Подписки да ги не събвече Ветков
отказа. При изследването от Пандиери се указа
верна цифра за указана от нас. Отговориле бяха
Ветков и продамата да не бива и закупа.

Меги отидохме на българско дружество
и неговата инициатива и окръжна
личност им достояние, а това стана в
дружеството на Григорданов димитриев
Крун, Коста Георгиев Анастасов и др.
и др. възврати, които могат да бъдат
разглеждани.

След като забвях че не е отпала
и Ветков биле дружат им и му каза
че билеа и да не бива да се добива
визура - това е доказателство че
можат да се разглеждат на отговориле
и Ветков - Изградиле си в Пандиери
след като ги забвях и не бива, мога
да стана и неохотно да се заема
на неща и достояние им, бива
забвях че бива отпала в правото да бива, не отговориле

25/1/20

Варшава
Иванов

114

749

До Другар Министър
Всепартийни работи

45

М. В. Р. ДЪЛЪЖА С ИГУРНОСТ
В. № 5869, 20. X 1951 г.

М. В. Р. - БЮРО НАЛЪБИ
Получено на 17.11.1951 г.
Вж. № 749 Дело №

Игря

Монба

Ташка Монбава Драждаревска
ул. Телатарка 18 Либон

Другаро Министър,

Съдружа съм на бившия нар. председател на групата на Н. Пейков - Милко Пейков Драждаревски, който от 2 год и 4 месеца е в М. В. О. с. Белене - Обширско, за да поправи грешката, която си допуснал, а именно че се бе прекарвал към наши опозиционни, противобратна група. При това трябва да отбележа също така, че не му дава от всички никакви конкретни обвинения и не се осмива да определя срок.

В изправления му, шестдневния семейство, което угавателно, осмива без поддръжка.

Както имат предвид, всички възможни въздействия на изродо-возпитателните обуренията, с които се преследва му няма и все докато се за да направи от него един добър гражданин на нашата социалистическа Родина.

Замолта Ви моля Другаро Министър, за всички съдействи-вие и засигуряване, да направите изискванията и освободите съдружия ми, който при това в националния момент е здравословно и много зле.

17 септември 1951.

С почит: Т. Драждарев

София

Из архивите

384

С П Р А В К А

За лицето МИНЧО ПЕТРОВ ДРАНДАРЕВСКИ
От гр.Ст.Загора,въдворен в ТВО-Белене.

Подписания опер.работник ПЕТЪР ПАВЛОВ ТУТУЛОВ на служба при Отдел 4-ви, Отделение "ИП", Група "ИП", ДДС., прегледах всички налични материали за лицето МИНЧО ПЕТРОВ ДРАНДАРЕВСКИ от гр.Стара-Загора и установих следното:

МИНЧО ПЕТРОВ ДРАНДАРЕВСКИ е роден на 10.1.1897 год.в с.Ведрен Чирпанско, жител на гр.Стара Загора, образование више юридическо, заличен адвокат, произхожда от оредно селско семейство.

Преди 9.IX.1951 год. е бил член на БЗНС от крилото на "Пладне". През 1928-24 год. е лежал в затвора. През блоково управление е бил избран за нар.представител. Също така е бил избран за нар.представител и в изборите през 1938 год. През времето на войната и съпротивителното движение е бил във връзки с полковник ПАНЧЕВ убиец на редица партизани. Неосредствено преди 9-ти септември е влезал в нелегалния О.Ф. комитет.

След 9-ти септември 1944 год. става председател на областния О.Ф. комитет и като такъв се е застъпвал за бивши отвлени фашисти. Така например се е застъпвал за фашиския полицейски началник да бъде освободен. При разцепването на БЗНС той застава на геметовски позиции и минава на старната на Н.Петков. Като н.петковист бива избран за член на ЦК и УС на БЗНС-Петков. В изборите за ВНС, ДРАНДАРЕВСКИ бива избран за нар.представител и като такъв е развивал активна вражеска дейност, изразена в разпространяване на вражески слухове и провакации. След разтурането на опозицията, за активната му вражеска дейност, бива въдворен в ТВО. През 1948 год. бива освободен от ТВО на здравословни причини.

След освобождаването на ДРАНДАРЕВСКИ от ТВО, той сата свърта лице на разни вражески елементи, които се допитват да него за съвети и указания по политическите събития в Страната. Така например той се е изказал, видно от донесението на агента "Барабан", че войната била неизбежна, че др.В.Кодаров бил непоследователен в провеждане стопанската политика, че земеделците вървящи с О.Фронт били без авторитет и доверие сред народа. Освен това домът му се посещаваше от разни лица и такива с луксозни леки коли. За тази му дейност бе въдворен наново в ТВО, където се намира и понастоящем.

Като бивш активен н.петковист, ползващ се с голям авторитет в оред вражеските среди в Ст.Загорски окръг, бе взет на ОНДосие. За същия бе установено, че в Ст.Загорски окръг, редица нелегални н.петковски организации събират помощи за него и семейството му. От огентурните донесения, за поведението му в обшежитието ТВО-Белене, се вижда, че продължава да поддържа връзки с н.петковисти и се интересува за такива намиращи се на свобода. Изказвал се е, че скоро щели да бъдат освободени от западните сили, а на острова щели да оставят да работят само комунисти и управата на обшежитието. От библиотеката на обшежитието е искал да му дадат да четете мемуарите на ЧЪРЧИЛ, АТЛИ, БЕВИН и др., като казал, че ако ги немали то той, скоро щел да ги достави.

Освобождаването му от ТВО, би активизирало дейността на нелегалните н.петковски организации. Ще стане обединителен център на вражеската дейност в Ст.Загорски окръг. Също така има опостност да премине нелегално границата и се включи във вражеските централи зад граница.

На основание всичко гореизложено считам, че обекта МИНЧО ПЕТРОВ ДРАНДАРЕВСКИ от гр.Ст.Загора, въдворен в ТВО-Белене е опасен за обществения ред и сигурност и предлагам да бъде превдворен в ТВО-Белене за срок от 1/една/година, тъй като срока за въдворяването му изтича на 1.4.1952 год.

1.XII.1951 год.

Со ф и я

Опер.работник:.....

/П.Павлов/сл.№ 2401

Съгласен И-р отдела "ИП":.....

/Е.Тодоров/

О Д О Б Р Я В А М
ПОМ.МИНИСТЪР ЗА ДДС
.....
/Г.Кумбилиев/
София.....1951 год

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

От Н-к Отделение "ИП. ВЛАДО ТОДОРОВ

Прегледах основно справката и наличните материали за обекта МИНЧО ПЕТРОВ ДРАНДАРЕВСКИ от гр.Ст.Загора и намирам заключението на опер.работник ПЕТЪР ПАВЛОВ ТУТУЛОВ за правилно. Предлагам същото лице да бъде превдворен за срок от 1 година.

Н-К Отделение "ИП":

С Ъ Г Л А С Е Н
Н-К ОТДЕЛ I-ВИ:

/Вл.Тодоров/

.....
/В.Думков/

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

116

М. В. Р.
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
№ III-VI 535
30 април 1952г.
София

Строго-секретно!

Екз. №. 7..

10

ТРУДОВИ СЪВЕЩАВАНИЯ
ВХ. № 3584 с. Белене 30/1952г.

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

с. БЕЛЕНЕ, СВИЩОВСКО - Началник на ТВО

Изпращаме Ви препис извлечение от протокол № 6/16
април т.г. на комисията при МВР ведно с арестанта МЛА ДЕН
ГЮРОВ ГИГОВ /ДЕНЧО ЗНЕПОЛСКИ/ от с. Ярловци, Трънско за вдво-
ряване в повереното Ви ТВО за срок от 7 /седам/ години - съ-
гласно протокола

Моля същия да бъде изолиран от останалите възпитани
ци.

ПРИЛОЖЕНИЕ: препис от протокол № 6/16 април т.г. на
комисията при МВР.

М. В. Р. - ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
МВР. НАЧАЛНИК ОТДЕЛ VI-У-НИЕ V-ДС
МАЙОР: [Signature] /Терзиев/
1952г.

Из архивите на ДС

387

До ДРУГАРИ ОКРУЖЕН НАЧАЛНИК
МВР - ТЪРНОВО

СПРАВКА

За лицето НЕДЯНКО АТАНАСОВ МОЧУРОВ
от с. Сломер - Пазарикенска околия

Подписаният Петър Асенев Парашкеванов, Началник Отделение ДС
на служба при Околийско Управление МВР - Пазарикени
прегледах всички налични материали за лицето Недялко Атанасов Мочуров
от с. Сломер - Пазарикенско и
установих следното:

Недялко Атанасов Мочуров е роден на 17.VII.1881 год. в с. Сломер-Пазарикенско. Българин български гражданин, със завършено висше юридическо образование, женен, осъждан.

Произхожда от кулашко семейство. Родители - починали. Притежава в с. Сломер нова къща и 130 дек. работна земя, като голяма част от тях предал на държавния поземлен фонд.

Преди 9.IX.1944 год. е бил учител, след това става крупен търговец - износител на зърнени храни. Свързан със чуждестранни фирми на капиталистическите страни / Англия, Франция и др. / в банките на които има влогове.

Същият е един от създателите на Земеделския съюз в Търновска околия. До първата световна война е бил народен представител. По време на управлението на Ал. Стамболийски е бил министър на железниците.

След преврата 1923 год. бива задържан, обаче, по неизвестни за нас причини, изпътва в Югославия и след амнистията се завръща в страната.

През 1934 год. прави опит да бъде приет и сътрудник на новия кабинет, но не успява. В изборите през 1939 год. се кандидатира за народен представител, но не бил избран. Малко преди 9.IX.1944 год. прави опит да влезе в новия състав на От. оп. правителство.

След 9.IX.1944 год. става подпредседател на Околийския Комитет на Отечествения фронт в гр. Свищов, а не след дълго и член на националния комитет на От. оп. Същевременно е бил член на П.Н. на БАНУ, до разцеплението на същия. След това минава на страната на Никола Петков и в последствие бива избран за народен представител от опозицията в БАНУ.

Като такъв е бил много злостен в борбата си против комунистите. Очертал се като непримирим враг на Народната власт.

На процеса на Никола Петков се явил като свидетел и негов защитник, дал лъжливи показания поради което бива осъден на 4 год. затвор.

Освободен на 11.VIII.1951 год. той се завръща в родното си село, където враговете му устроили тържествено посрещане, а бабащите като слизали от рейса му целували ръка и плакали.

Още от първия ден на неговото пристигане, и сега, вражеските елементи му правят посещения в къщи и се задържат за по дълго време. При него често ходи и ИОРДАН МОЧУРОВ - обект на гр. активна р-ка "Синтиници" - по нисколанетковности.

Сина му / съпруга на неговия син, били в титова Югославия, заедно със нея, по произход сръбския / е постоянно в движение Пазарикени София и обратно. В София ходи и НАЙКА - съпруга на АТАНАС НЕДЯНОВ - негов син - понастоящем в затвора.

Мамур и със напреднала възраст, Недялко Атанасов / запазен, здрав и леко подвижен / непрестав да обикаля околните села и гр. Пазарикени, където се среща със вражески елементи - нисколанетковности. Това сме установили чрез организирано внимателно наблюдение.

При обявяване на военния учебен сбор в Пазарикенска околия, през н. декември 1951 год. се раздвижи още повече, като посети веднага

29

Навлинени и София. По същото време се подготвяше и конгреса на БЗНО. В Навлинени той посещава кафенето на Градина Търговия, където се събират най-много вражески елементи. Те го заобикалят а той остава като централна фигура, всички са обвърнати към него а някои му задават въпроси, на които той най авторитетно отговаря

В Навлиненската околия Недялко Атанасов се очертава като най-авторитетната личност сред вражеските елементи и нелегалетковистите.

На основание всичко гореизложено считам, че лицето НЕДЯЛКО АТАНАСОВ
МОМУРОВ от С. СЛОМЕР - НАВЛИНЕНСКО е опасно за общественя ред и сигурност и предлагам да бъде въдворен в Т.В.О. за срок от .....

Прилагам материалите за лицето:

9.1.1952 година
Навлинени

ПРЕДЛАГА:

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ ДС:

Нарашкевичев
лейт. Нарашкевичев

СЪГЛАСНИ

ОКР. ТАМ

ОКОН. НАЧАЛНИК БИЗ:

Бор. Костов
Бор. Костов

ОКОН. НАЧАЛНИК БИЗ:

капит. В. Косев

СЕКРЕТАР

ОКР. ВОДИТЕЛ БИЗ:

Д. Стойков

съгласен инспектор:

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ДС:

майор А. Трайчев

Одобрявам:
пом. министър Р. Христов
Г. Кулишев

До др. Пом. Министър
за Държавна Сигурност
София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От началник ОТД-Л Д.С.
майор АТАНАС СТОЯНОВ ТРАЙЧЕВ

Прегледах основно справката и материалите приложени към преписката за лицето НЕДЯЛКО АТАНАСОВ МОМУРОВ от СЛОМЕР - НАВЛИНЕНСКО и намирам заключението на оп. р. Н-К Стоянов и Н. Нарашкевичев правилно. Предлагам същото лице да бъде въдворено в Т.В.О. за срок .....

1952 год.

ОКРЪЖ. Н-К. МВР:

майор Г. Артемов

Съгласен зам. директор:

Съгласен н-к отдел:

Из архивите на ДС

389

160940 ²⁴⁶ А79
Х А Р А К Т Е Р И С Т И К А

ММ
за въдворения МЕДЯЛКО АТАНАСОВ МОЧУРОВ . Роден 1881г.
от с. Сломар,Павликенско. ~~Жител~~ на гр. София. Произхожда от збожна
гр. семейство. Въдворен с заповед 20 '12. I. 52г. Член на БЗНС М. Петков /
Без срок, като злостен опозиционер. Отношенията към власта не е
добро. Не е наказан. Използува се като работник на дигата. Има непра-
вилно отношение към трудът. В културно-просветаната работа не взема
участие. В обществитието се движи изключително с М. Петковисти.
На основание горепозложеното и окръжното на отдела, комисията го
категоризира в I/II разряд.

Н-К. Обществитие: Зам. Н-к по полит. част: *Иван*

Капитан 'Ст. Кит' ов' / И. Джалев'

232
154
СЛУЖЕБНА БЕЛЕНКА

Управлението на Трудовото-възпитателно обществото
в с. Белене, Свищовско дава на лицето Петърко Дим.
с. Мозур живущ в гр. (с) Свищов
околия Свищов ул. Д-р. Кръстьев № 51
е бил вздворен в Трудово-възпитателно обществото в с. Бе-
лене от 26.1.1952 до _____
195__ год. и е бил освободен на последната дата.
с. Белене, 11.8 195__ год.

Началник на Т. В. О.
с. Белене [Signature]

Св.-1015-53-1500

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Ген. секретар: *Л.С.*

Строго секретно! *79*

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УПРАВЛЕНИЕ III ДС

ПРИЕЛ:
капитан ЙОРДАН АЛЕКСАНДРОВ
отделение I, отдел V.

Михаил
Иван
Ванчо
Тоданка

ДОНАСЯ:
Агент "БОЙКОВ"
на 29.X.1957 год.

АГЕНТУРНО ДОНЕСЕНИЕ

СПРАВКА: Отнася се за изказванията
на НЕДЯЛКО АТАНАСОВ МОЧУРОВ.

На 25 т.м. източника е посетил в дома на НЕДЯЛКО АТАНАСОВ МОЧУРОВ на бул. "Георги Димитров" 54, като първите му думи бяха, видях се с Александър Оббов - напълнял като прасе, коремът му върви един метър пред него. Казах му по малко да яде, защото може да ме изпревари, макар че съм 7 години по-стар от него. Мене вече оклерозата ме съсипа, но Санди се държи - винаги е живял охолно и нашироко и много не му слага на сърцето. Мен Белене ме съсипа, който е минал през там - няма да го забрави никога, а Санди никога не е бил на такива изтезания. А като си помисля, че има наши другари, които още са там, а и няма изгледи скоро да ги пуснат. При мен идва Невена Елмазова с жената и балдъзата на Христо Стоянов - обвиняват ме, че аз съм бил причината Христо Стоянов да го пратят в Белене, това не е вярно, него и Коста Муравиев ги прати Георги Дамянов със статията си, която написа против тях във вестник "Отечествен фронт". А Христо Стоянов си е сам виновен иска да се бори срещу Георги Трайков, който има пълното доверие на комунистите. Този македонец излезе най-хитър от войчки ни - а навремето аз го пратих във Варна като прислужник в едно кафене - разнасяше кафе по масите.

Христо Стоянов не е за оплакване, богат е, апартамент на пл. "Райко Даскалов", апартамент на ул. "Московска" и две жени го хранят.

Христо Стоянов живее едновременно с жена си и балдъзата си
Двама са в нашите редове, които живеят така. Единият е Христо Стоянов а другият Христо Стратев. И той сега едновременно живее с жена си и балдъзата си

По нататък Недялко Атанасов казал, синовете ми се мъчат много. Големият, който беше експерт по тютюнците и шеф на Антон Югов

сега работи по-постройките, а Югов стана и министър председател на България. Наско пък се мъчи в една кооперация. Аз имам учителска пенсия и ето така живее нашия колхоз, не ходя никъде, защото не мога да запомням улиците. Съюза не посещавам, защото няма кой да ме заведе. Велико Великовски откакто се завърна от Москва, не се е явявал - навири нос и стана по католик от папата.

Написал съм известни спомени за Стамболийски, които ще излезат от печат. Наско тича по тази работа - защото ще хванем малко пари.

Ти искара също премеджието - плати си данък като земеделец. Само Димитър Гичев не иска да излезе, той чака да му върнат мелниците и хотелите в Пловдив. Ще има да чака. Не мога да се начудя само на Ангел Держански, който още гние по затворите. Чака американците. Те щом не дойдоха през 1947 година, сега вече мъчно ще дойдат. Войната става невъзможна - и двете сили имат еднакви възможности. Американците изпуснаха срока. Затова хубаво-лошо това е. Докато съм жив, не виждам да станат промени - пък по нататък бог знае.

29 октомври 1957 год.

"Б О Й К О В"

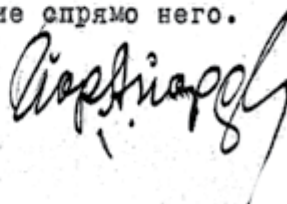
Задачи: Да се срещне с Борис Бумбаров, Христо Стратев, Асен Павлов и разговаря по политическото положение и престоците избори през м. декември 1957 год.

2. Задачи по Антонелос не са поставени.

Мероприятия:

1. Да се провери и установи Йордан Кантарджиев от БЗН като след проверка се вземе отношение спрямо него.

капитан-

ДО ДР. НАЧАЛНИК ОТДЯЛ VII-ми ДС
СОФИЯ

136

СПРАВКА

За лицето НИКИФОР ЙОРДАНОВ НИКИФОРОВ от София.

Подписаният следовател НИКИ ИВАНОВ КЕТКОВ на служба при отряд VII-ми на ДС -София прегледах всички налични материали за лицето НИКИФОР НИКИФОРОВ ЙОРДАНОВ НИКИФОРОВ от гр.София и установих следното:

Същият е роден на 21 II 1890 година в гр.Елена.Пронезхожда от градско учителско семейство.Българин, български гражданин, неосъден, има завършено военно училище и висше юридическо образование.Родителите му са починали.Женен има две дъщери женени в София.По професия адвокат, бивш Началник "военно съдебен отряд" при Министерството на Войната - о.з.генерал.

През 1902 год.Никифоров постъпва като стипендиант във военното училище.След завършването му 1909 година до 1911 служи във войската,след което е бил ~~уволнен~~ защото се е оженил без разрешение През 1914 година наново постъпва на работа във войската.През 1920 год завършва висшето си юридическо образование след което през 1922 година бива назначен за председател на русенският военен съд.През 1923 година бива върнат обратно в София за военен прокурор и като ~~тъкъв~~ стоял до 1924год.,след което отново бива върнат в Русе за председател на военният съд,където е служил до 1930 година.През същата година бива назначен за член на военно касационният съд в София.Като ~~тъкъв~~ е служил до 1935 година,след което бива назначен за председател на този съд.През 1937 година бива назначен за Началник на "Военно Съдебният Отряд" при Министерството на Войната.На тоя пост той е стоял до 1943 година,след което бива ~~уволнен~~ по разпореждане.

Като царски генерал и като Началник на "военно съдебният отряд"при Министерството на Войната,той е бил много близък човек на двореца и е имал близки връзки с хората на царя.След 1941 година когато в нас бе обявено военно положение,всички политически дела бяха контролирани от Никифоров и бяха издавани най строго наказания на тогавашните подсъдимци/мошунести/.Никифоров се явява един истински царски генерал заемащ ~~отговорно~~ място в фашиската власт до ~~11~~ 43 година, на корото на съвеста тежат не малко смъртни присъди на наши предавши борци,загинали за свободата на Нашият Народ.

По неизвестни причини той успява да се изтъргне от Нар. Съд у нас след девети септ.44 година и си остава дълбок законспири -

139

ран враг. Това той потвърди и при следствието с своята упоритост из-
дето бе привлечен да отговаря за своята тъмна, антинародна дейност,
от 29.4.1949 г. На основание всичко горенаписано считам, че лицето НИКИ-
ФОР МОРДАНОВ НИК ИЕФОРОВ от гр.София е опасно за общественят ред
и сигурност и предлагам да бъде задворен в ТВО за срок от една го-
дина.

Прилагам материалите а лицето: Саморъчните му показания.

Следовател: .....
/слух. в 23/7/

..... Съгласен Началник V-то отд: .....
..... /кап. Л. Ковачев/

Съгласен Гл. Инспектор: .....
..... /Майор Г. Везен/

ОДОБРЯВАМ .....
/Пом. М-р Ген. Майор Г. Кумбилев/
..... 3.9.51.....

До др. Пом. Министър
За Държавна Сигурност
СОФИИ

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

От Началник: отдел VII-ми -ДС-София
Полковник Никола Дворинов.

Прегледах основно справката и материалите приложени към
преписката за лицето НИКИФОР МОРДАНОВ НИКИЕФОРОВ от гр.София и намя-
рам заключението на следователя ИЛИИ ИВАНОВ ПЕТРОВ правилно. Предла-
гам същото лице да бъде задворено в ТВО за срок от една година.

За Нач. отдела I-
.....
.....

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ VII-ми .....
..... /Полк. Н. Дворинов/

Из архивите на ДС

395

10-1685
147
146

Строго-поверително!

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

Относно: лицето НИКИФОР ЙОРДАНОВ
НИКИФОРОВ.

Никифор Йорданов Никифоров - роден на 21.II.1890 година в гр.Елена в градско учителско семейство,жив.на ул."Р.Даскалов" № 2 - София,българин,български гражданин,неосъждан,с висше юридическо образование,женен,родителите му са починали.Има две дъщери женени в София - едната се казва Мая женена за Панайот Панайотов - под-директор на"Металимпорт".Втората Ганка Немагнева - мъжът ѝ професор по музика.

Никифоров идва в София заедно с родителите си през 1909 год и постъпва степендиант във военното училище.1911 година служи във войската и се оженва без разрешение.През 1914 година постъпва наново във войската.1920 година завършва висшето си юридическо образование.1922 година бива назначен председател на Русенския военен съд 1923 година бива върнат обратно в София за военен прокурор и като такъв стои до 1924 година,през която година отново е изпратен - Русе военния съд за председател и служи до 1930 година.След това бива привлечен за член във военно касационния съд София и служи до 1935 година.След това е назначен за председател на този съд.1937 година го назначават за началник на военно съдебния отдел при Министерството на войната.На тая длъжност той е стоял до м.май 1943 г., след което бива уволнен по разпореждане за това,че е разкрит като сътрудник на съветското разузнаване.

През 1942 година в гр.Сталин се разглежда процес с предвиждане 3 смъртни присъди.До Никифоров са постъпили ходатайства да окаже помощ и такава той е сторил,като е разговарял с министъра на войната - Михов,че това не ще е политично за момента.Вследствие на това бил изпратен в Сталин,там той успял да разобеди състава на съда,че смъртни присъди няма да бъдат утвърдени и като така състава се солидаризирали не издал смъртни присъди.

По време на процеса на ЦК на Партията през 1941 година Никифоров е оказал давление и от предвидените 14 смъртни присъди

148
2.-

такива са издадени само 7, като през това време Никифоров е бил в услуга на съветското разузнаване - информатор - Александър Пеев. 1943 година Пеев бива разкрит и съден заедно с неговите съучастници. Въпреки, че той е посочил в своите показания и Никифоров, че Никифоров не е бил съден, а само уволнен. От 1943 година до 1949 година Никифоров бива на адвокатска практика.

След 9.IX.1944 година става член на ОФ и СБПФ, където бива редовен на събранията. 1949 година във връзка с процеса на Трайчо Костов е задържан с цел да разкрие за кои подсъдими е ходатайствано от полицията за намаляване присъдите им и кои са секретни сътрудници на полицията.

След като му е водено две години следствие без какъвто и да е резултат, въпреки всички режими, които са му налагани. Предвид на което бива предложен за освобождаване и изпращане в ТВО за срок от една година.

София, 7.IV.1952 год.

СЪСТАВИЛ СПРАВКАТА,
СЛЕДОВАТЕЛ:

[Signature]
/Т.Коцев/

М Н Е Н И Е

КК/

от Главния инспектор при следствения отдел
майор Г. Бенев

Лицето Никифор Йорданов Никифоров да бъде превъдворен
за срок от една година.

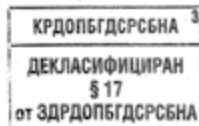
ГЛ. ИНСПЕКТОР:

[Signature]
/майор Г. Бенев/

Из архивите на ДС

397

За издъване

С П Р А В К А

За о.з. генерал НИКИФОР ИОРДАНОВ
НИКИФОРОВ от София.

От наличните материали - досиетата № 89958 и 225677, намиращи се в отдел VIII-ми ДС за о.з. ген. Никифоров е видно, че той е арестуван от органите на ДС на 29.VI.1949 година във връзка със следствието на Трайчо Костов, с цел да бъдат изяснени обстоятелства около процеса на последния през 1942 година. След двегодишно следствие на 3.IX.1951 е вдворен в ТВО-Белене.

Никифоров е роден на 21.II.1890 година в гр. Белена, жител на София, жив. ул. "Райко Даскалов" № 2, българин, български гражданин, женен с две деца. Има завършено висше юридическо образование. До 9.IX.44 год. е бил генерал в М-во на войната - началник на Военносъдебния отдел, уволнен 1943 година. След 9.IX.44 година е адвокатствувал.

Никифоров произхожда от дребно буржоазно учителско семейство. Завършил е военно училище през 1910 година. През 1922 година е бил назначен за председател на Русенския военен съд, по-късно в Софийската военна прокуратура, член на военно касационния съд и началник Военно-съдебен отдел при М-во на войната.

Като началник на Военносъдебен отдел при М-вото на войната с оглед засилване терора срещу Комунистическата партия предложил изменение на член 681 - "а" от ЗЗД, с която е отнета възможността на осъдените на смърт комунисти да обжалват смъртните си присъди. Съгласно това изменение на ЗЗД всяка издадена присъда се изпълнявала след влизането ѝ в сила.

В резултат на изменението на чл. 681 - "а" от ЗЗД са били екзекутирани голям брой осъдени комунисти в София, Ксанти, Сталин и др. градове, без официално да бъдат потвърдени произнесените присъди от по-висши съдебни инстанции.

През 1942 година при разглеждане делото срещу ЦК на ВКП са издадени 7 смъртни присъди, които той лично определил съвместно с военния министър Михов. От протоколите за разпит от 24.VII.1949 г. и 13.VIII.49 г. е видно, че той е вземал активно участие в разглежданет на процеса и сам е контролирал съдебните заседания. В показанията си той твърди, че се е застъпил за поддържимите и вместо 14 смъртни присъди са били дадени само 7. Други материали за него няма. Не са известни конкретни случаи за издадени от него смъртни присъди или превишаване правата си.

През 1943 год. е била разкрита нелегална комунистическа група ръководена от д-р Александър Пеев, обвинен в разузнавателна дейност в полза на СССР. Във връзка с това разкритие Никифоров е бил задържан за един ден в полицията и след като е направил признания, че по непредпазливост е давал сведения на Пеев е бил освободен. Разпита му е воден от Гешев. / Вижно от протокол за разпит на Никифоров от 13.XI.49 г./

С писмо № II-A-2314 от 24.VII.43 г. Дирекцията на полицията изпраща на прокурора при Софийския военен полски съд преписка на Пеев под номер 33768 ведно с 16 души подсъдими, без да се споменава абсолютно нищо за Никифоров. Не е видно да е викан и за свидетел. За това, че е давал сведения на д-р Пеев е уволнен от М-вото на войната без да е получил друго наказание. Този факт обяснява със застъпничеството на неговия приятел Тодор Лулчев - тогавашен царски съветник.

В процеса на разпита му от 29.VI.49 г. до 3.IX.51 г. той не е направил признания за вражеска дейност нито е посочил сътрудници на полицията.

Никифоров е въздворен в ТВО-Белене със заповед № 350 от 3.IX.1951 година за неопределено време. Превъдворен с протокол № 38 от 25 юни 1952 год. за срок от 1 година. Постепените му производствени задачи в ТВО той изпълнява, но не е в състояние да достигне производствените норми, поради това, че е физически изнемогнал и грохнал сторец. Не е наказан от администрацията. В Коментарии по политически събития е въздържан и много внимателен. Няма регистрирани характерни вражески прояви. София, 8.X.53 г.

СТ.РАЗУЗНАВАЧ :
- лейтенант/Р.Ламбов/

ДС 2 екз.

ТВО, N2 (III год) гр.с. Белене, Цицковско, 18 януар 1953г.

Никола Зленке,

53

отдавна не съм ти писал, а как ми е и на новини. Дори
2-3 месеци ми съобщиха от управлението, че съм превъзрася за
една година с началото 25.10.46. Но-класа бях извикал от инстинк-
ти тук, тъй като бях представен като добър работник и тъй
ми по-бързо, че този срок не ще бъде продължаван. Междувременно
бях прехвърлен в Пичета и сега имам право да ползвам
квартира и тисна всеки два месеца и всички месеци чужди работи.
Аз съм добре с здраве и се продължавам до края на срока, за
да заслужа сипсоложителство, с което съм удовлетворен,
до завърши, за да продължа работата, която толкова
ва присърце и пак като некрен, звестен и предан отече-
ствен работник. На бела имам благодарност за много години
на работата си. Тези години и пак имам докато им
сърце и здраве и честта и вярата в добрите. Мисли добре
на твоята работата и как върви. Вече няма не-
щта да се каже. Мислите ми подрабавя за всички у вас.
Здравоте Елизавета и ѝ предайте, че съм още по-
позитивен в вярата си, че мисля, с които съм във

Удължително, ще преценя не само за нас, но и много
скоро, отколкото сме очаквали, ще тържествено по всички
краища на света. Колетта с храна за последното четвър-
месие ¹⁹¹¹ М.Г.Х. получих на Б.Т.М. и сам в. Искрен. За теку-
щото първо два месеца моля да ми изпратите редов-
но класа с храна с сметка да ги пълуга: през 22. II и
да бъде по-разнообразен, да съдържа: кучинско месо, мал-
ка мина, кучинско месо пържено месо, заляга с мазни-
ната (масло или месо), захар, тах халва, френски зърна,
сукрал, стучан на трохи, сусо сухи кората на трохи, 2 кучи-
сартели, 1-2 чинии сирене, пивка, мисеце, конфитур
(мармалад), мляко, трески бонбон, лимонска, и какъв
чай, захарин, полкосо, и какъ месо и какъ парчета
от Маша Баклава. Всичко слагайте в консерви,
кутии, забързани и заложени с портокал. Кинта, а трохи-
те-вторизки. Картоф. Кутини и кишмиш паи хове не
изпращат - всичко се разсипва и разбива за следните
два месеца класа с храна, с съдържащите продукти, изпраща-
те с оглед да го пълуга през втория пилонка на март.

Снай добрица да ми братице са лекарица, три да
 помага в началото на м. март: по малко аспирин,
 трипфлу, сулфатнафта, трохи сукари корабти, малко
 захар, витамин С и В, подложки тоят за червук. №45,
 и цу. карб и пикове, куба асторан, 10-на главизки
 и на ланара Ривел мамо $\frac{1}{2}$ л. стъкла
 кроми лук, и др. каквото намериш за добро.
 Моля да не забравите за валгите портики, защото
 те е необходимо за здравето ми.

От вас също поздравявам и желая тази годи-
 на на всички ви всякакви добрини, а най-много
 здраве. На всички Марикичките да се предават не-
 те с доболаснования.

Целувам всички в у дома,

Мило Мило

Милата Ваньо, честити имени дни. Желая ти да
 си здрав, щастлив, да се учиш в така ойт място, за да
 останеш достоен гражданин на нашето прекрасно соци-
 алистическо Отечество. Целува те тояко,
 Дядо Олго

4091-2
31 X 1955

58

*Дан бже със свои документи Никифор
свободен е от всички у. Соудни
когато е бил в лагер.*

ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА НРБ
ТУК.

СЪБЩАВАМЕ ВИ Е ДОЗНАНИЕТО НА ЛИЦЕТО НИКИФОР ЙОР-
АНОВ НИКИФОРОВ Е ПРИКЛЮЧЕНО. ЗА СЪЩИЯ НЕ СЕ УСТАНОВИХА ФАКТИ
ЗА НЕГОВАТА ПРИКЛЮЧНОСТ ИЛИ НЕГО ПРЕСТЪПНА ДЕЙНОСТ.

НАЧАЛНИК ОБЩЕЛ I ДС
МАЙОР Г. БЕНЕВ

НАПЕЧАТАНО В ДВА ЕКЗ.
1-АДРЕСАНТУ
2-КЪМ ДЕЛО.

Из архивите на ДС

403

София, 23. I. 1950 год.

120
4
148
Задача № 674

Р А П О Р Т

НИКОЛА ИЛИЕВ БРОНЗОВ е роден на 21. XI. 1896 година, София, българин, български поданик, източно православен, по професия адвокат, неженен, живял на ул. Раковска" № 68, Савоя.

Обекта е завършил юридически факултет непосредствено след първата световна война. След завършване на своето образование подтърпя на работа при известния Соф. адвокат Никола Генадиев. По време на преврата 9-ти юни Бронзов е жигосвал явно "спецкомандите" и безотговорните фактори, които са тероризирали българския народ, по това време. Преди 9. IX. 1944 година е бил привърженик на БЗНС с Гичев.

След 9. IX. 1944 година от БЗНС бива преставен за кмет на София и избран за такъв. Бронзов използва служебното си положение и назначава уволнени офицери на служба при себе си.

При разцеплението на дружбата, Бронзов минава към Н. Петковата дружба на БЗНС и се очертава като един от най-опасните хора /врагове/ на ВКП и ОФ власт. Затова бива уволнен от кметството на София. Бронзов постоянно е посещавал домът на Н. Петков и "Юнион клуб", където е свърталището на опозиционерите и големите буржуа.

След разтурването на БЗНС н. Петков Бронзов се явява като защитник /адвокат/ на делото на н. Петков.

През летото 1948 година Бронзов е изселен от София в Плевен, но много често се е виждал в София в "Юнион клуб".

В Плевен се е проявявал извънредно много и е трябвало да бъде вдворен на място, където да се наблюдава къде ходи и какво прави. Затова е пратен в ТВО по настоящем Белене.

КК

3869

При това съобщавам, че другите ми дадени дрехови
 вещи по ведомост № 009363 - а именно: две (2) сукане, едно (1) пампер
 се намират в общежитието, а летната куртка ^{и панталони излизало вече} при избухналата
 пожар Бехизорен

Моля, да наредите да се изплатят за моя сметка
 койте цувилни дрехи останали в общежитието - съгласно
 ведомостта № 004196 - а именно: едно (1) сапо, едно (1) парц панталони
 едно (1) шмифер, шапка лева и едно (1) парц обувки ^{1/2} - кожени,
 заедно с легитимацията ми на адрес Петър Пронзов
 г. "България" № 7 - София.

Приложение: четири изброените отитони на
 обща сума Шестнадесет хиляди Сто деведесет (16 190) лева.
 5) ведомостта № 004196

Л. Иванни - 1951 год.
 София.

Позитание Дригуд

До Началника на ТВО с. Ножерева
 х ТУТРАКАНСКО

С предло успешно - успешно в обзиранието
 За изпълнение и в срок от 10 дни донесете в та
 дела какво е извършено.

Изх. № _____, _____ VI. 951 год. София

НАЧАЛНИК ОТДЕЛЕНИЕ:
 /Д. Киричев/

НАЧАЛНИК СЛУЖБА: Ас. Дерменджиев
 /Ас. Дерменджиев/

ад/мн

Л-3381
5153

Позерително!

КРДОПБГДСРСБНА 2
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

315198
36

гр. С О Ф И Я
До др. Началник ОТДЕЛЕНИЕ "ВИ" ДС

На № ВИ-9119/27.X11.52 год.

В отговор на писмото Ви под горния номер Ви съобщаваме, че въздорения Никола Илиев Бронзов от гр. Плевен е изпратен на 2.5.1951 г. в Окол. Управление на МВР Свищов който да настанят на лечение в болницата-Свищов като същите го изпращат на лечение в София.

На 1.6.1951 год. Никола Илиев Бронзов изпраща молба до Отдел "Затвори и ТВО" с вх. № А-5792 от адрес-болнолежач в работническата болница 1-за вътрешна клиника София в която между другото съобщава, че на 19.5.1951 г. бил освободен.

По повод горната молба "Отделение административно" при Управлението с писмо № А-5792/10.7.51 г. ни съобщава, че няма запозед за освобождаването му и докато не получим такава да го водим по делегация което сме и направили.

По данните намиращи се в досието му се вижда, че същия е болдувал

За поведението му в ТВО съдим от данните в досието му по дадената през 1951 год. характеристика в която се изтъква, че Никола Илиев Бронзов е показвал лоша трудова дейност и не изпълнявал нормите. Имал е зражески изказвания. При изпращането му в болницата Плевен се е свързал с цивилни лица за изрисяне на писма и давал сведения за общжитието, поради което бил презеден отново в общежитието.

Написано в 2 екс.
1 за адреса
1 за архивата
ЛМ/ТИ

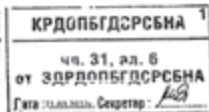
КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Ген. секретар: Секретар

Зам. Началник ТВО: [Signature]
Капитан Т. Виколюз

Из архивите на ДС

407

До _____

СПРАВКА

За лицето НИКОЛА ИВАНОВ ЛОБАНОВ, княз РОСТОВСКИ
от София

Подписаният разузнавач БОГДАН ДИМИТРОВ САВОВ
на служба при отдел 2-ри, отделение 5-то-ДС
прегледах всички налични материали за лицето НИКОЛА ИВАНОВ ЛОБАНОВ, княз РОСТОВСКИ
от София и

установих следното:

НИКОЛА ИВАНОВ ЛОБАНОВ, княз РОСТОВСКИ е роден на 6.VI.1890 год. в с. Лобаново-Тулско, СССР, руснак, български гражданин, по занятие библиотекар, не осъждан, безпартиен. Преди 9.IX.1944 год. е бил дипломат и чиновник. Произхожда от бившо руско княжеско семейство. През 1925 год. идва в България.

През 1934 год. ЛОБАНОВ е предал разузнавателни сведения на английското разузнаване в лицето на ОУЕН, за вноса на течните горива от Българското правителство. През 1939 год. ЛОБАНОВ е вербован от ВЛАДА КАРАСТОЯНОВА за агент на английското разузнаване, на която същия е събирал и предавал сведения, а именно:

За Германската легация в България; за българският дворец и неговите връзки с дановистите и дейността на дворцовата камарила.

След като напуска ВЛАДА КАРАСТОЯНОВА-България, ЛОБАНОВ продължава службата си на английското разузнаване, под ръководството на следните лица

1. -английски агент, на когото е предавал сведения, а именно: за посещенията на СОВОЛЕВ в София и направеното от него предложение на Българското правителство, отговора и заминаването на СОВОЛЕВ за Букурещ.

2. -английски паспортен чиновник, на когото е предал сведения за заповедта дадена от Българското правителство, а именно: Всички български кораби да се приберат в най-близкото пристанище.

3. на Египетската легация в България, на когото е предал следните сведения: За съпротивата на съветските граждани към окупатора и пълната евакуация на индустриалните предприятия и за разрушенията на мините при отстъплението на Съветската войска; за въоръжението на СССР и подготовката му към ново настъпление за изгонване на германците от тяхна територия.

4. - застъпник на английските и египетски интереси в България, му е предал следните сведения: За нежеланието на германският М-р БЕКЕРЛЕ да остане в София; за лошото отношение на Германското правителство към българския народ относно неизпратената българска войска на източния фронт.

До тук предадените му сведения са били в устна форма.

От 9.IX.1944 год. до 9.II.1951 год., ЛОБАНОВ е работил за английското и френско разузнаване под последователното ръководство на:

1. -капитан 2-ри ранг, на когото е събирал и предавал разузнавателни сведения, а именно: какви дажби са получавали съветските войници и офицери в България; каква заплата са получавали съветските офицери в български пари; за живота на съветската войска в казармата; дисциплината и отношението на офицерите към войниците; свързвал се с офицери и войници от Съветската армия, които е водил в домът на МАРЕСКО, с цел да бъдат вербовани.

2. -секретар на Френския институт в София, на когото започва да събира и предава редовно писмено и устно сведения от политически, стопански и културни въпроси, също така му е предал и сведения, а

именно: Характеристики за членове на ЦК на БКП; за агентурата на ГЕШЕВ в Партията и данни за трайчкостовската банда.

3. -английски през аташе, на когото е предал сведение за местонахождението на арестуваният от органите на ДС английски агент-

НИКОЛА ЛОБАНОВ РОСТОВСКИ, след 9.IX.944 год. евършил вражеск'а агитация и пропаганда против СССР и народните демокрации, като е работил за възвличането на България в лагера на империалистите. Главният източник за тази му дейност е бил Френският институт в София, където той е работил, като библиотекар и Английската легация.

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Генерална Секретар

№ На основание всичко гореизложено считам, че лицето НИКОЛА ИВАНОВ ЛОБАНОВ, н. княз РОСТОВСКИ от София е опасно за обществен ред и сигурност и предлагам да бъде въдворен в Т.В.О. -Белене-Свишовско. за срок от 12 месеца

Прилагам материалите за лицето:

оп. р.: [Signature]
(служ. № 2132)

съгласен [Signature]
(служ. № 2124)

съгласен ок. н-к МВР: ( )

съгласен инспектор: ( )

Одобрявам: [Signature]
пом. министър Ив. Райков
20.10.51 г.

До др. Пом. Министър
за Държавна Сигурност
София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От Началник отделение 5-то
И. Пиперков

Прегледах основно справката и материалите приложени към преписката за лицето НИКОЛА ИВАНОВ ЛОБАНОВ, княз РОСТОВСКИ от София и намирам за ключението на оп. р. БОГДАН САВОР правилно. Предлагам същото лице да бъде въдворено в Т.В.О. -Белене, Свишовско за срок 12 месеца

Н-к [Signature]
( )

Съгласен секторен н-к МВР: ( )

Съгласен зам. директор: ( ) съгласен н-к отдел: [Signature]
( ) ( )

Из архивите на ДС

409

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

130

Из архивите

410

ФНИЛФОНД

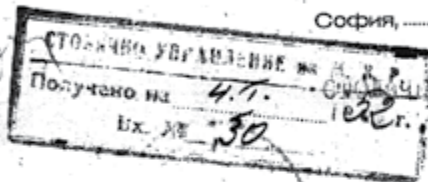
ул. Лего, 17

СТОПАНСКО ПРЕДПРИЯТИЕ ПРИ С. Г. Н. С.
ЧЕКОВА СМЕТКА 790—ТЕЛЕФОН № 7-12-21

93

Отдел хотели

София, 29 декември 1951 г.

ДО
ОБЩЕСТВОТО УЛИЦЕ ПРИ М. В. Р.
Ул. Московска
ТУК.

*Уведомление от
София до - [unclear]
на 29 декември 1951 г.
се изпраща на [unclear]*

Известяваме Ви, че в хотел "БИТОНА" е бил отседнал на
квартира съветският гражданин НИКОЛАЙ РОСТОВСКИ, който на 8.11.т.г.
е бил задържан от органите Ви. Съдият дължи на хотела сумата 11.880
лева. На 28.XII.т.г. оперативния Ви работник № 6120 е взел от хотела
багажа на задържания. При извеждането му, управителят на хотела е пов-
дигнал въпрос за издължаване на горната сума и служещият Ви е казал,
че допълнително ще се съобщи, как ще се уреди получаването на сумата.

Тъй като и до днес нямаме разрешение на въпроса, а сме в
края на годината, когато следва да се уредят всички задължения към
предприятието ни, което е на самоиздръжка, то молим Ви да се издължи
горната сума, или пък се предаде обратно на хотела багажа на РОСТОВ-
СКИ, с който се обезпечават вземанията ни.

ИНСПЕКТОР:

[Handwritten signature]

ЕС

*211 Комендант
К. Бочев
211*

М-во вътрешните работи
отдел II-ри Д. С.

Т У К.

Настоящото Ви се изпраща, тъй като лицето се
намира при Вас.

М. У-30/52

София, 5. I. 52 год.

Началник на отделение Секретариат: *Модер*
Ст. лейтенант: /Модева/

М. В. Р. ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
2
Вх. № 16044 / 85 1952.

4673

Из архивите на ДС

411

С В Е Д Е Н И Е
Никола Иванов Лобанов

За държанието на възвращеният.....
М.Т.Романовски в "Т.В.О. Белене", Свищевско
Същия е роден в М. 900 г. в гр. С. Лодвигово
Музею околия М. Уреша жител на С. Св. Св. Св.

В обществото има следните политически прояви.....

Отношението му към труда.....

Отношението му към културно просветната дейност.....

За добра - лоша - дейност е.....

/ наказван / / награждаван /
Здравословното му състояние е.....

/ ако е лошо да се каже от каква боледува /

Лични впечатления на ОР.....

НАЧАЛНИК ОБЩЕСТИТЕ:

Китов

О.Р:

1. 133

А-и отушине се:
Комсомол / А. Китов

Из архивите

г-н. Мързев 67
Хреско Селив 82
Сопил 18

6-8-53г

г-н. Д
-----
17. III 53

Др. Николов
Вреца 5-8, научна Вашето
свободен се уверяват ми е наказан
и те със ми върнат конелна с
храна който днешното официална.
Поздравявам се да Ви напишем няколко
реда в връзка с уверяват ми понеже
аз научавам България в края на юли
месец и се връщам на посещение
днешно в Париж, Франция. В
случае че свърши или сериозно забавя-
ване, или нещо друго изменение
в живота на уверяват ми, Николай
Лобанов Росиловски, надявам се и Ви
моля най-добре че ще ми съобщите
по следващия адрес. Madame J. Lobanoff
4 me de Sèze Paris 9e France. Ще Ви

бъде крайно неприятна ако ми [№]6
свободните дни мога да изпратя. Ще
девера ми нарича запис в края на
август и дам всеки месец преди
да измине срока на наказанието му
кой може да поиграва такава партия
запис. Николай Лобанов след заключението
ми, остава съвсем сам в Търново,
той няма никакви други роднини или
близки. Колеми и нарички записи
ще му праща една моя приятелка
Ксения Васильевна Окошкова жив.

Бул. 9 Септември № 200 Княжево
София 19

Моята последна мисъл към Вас, да
бъдете по възможност снисходителни
към деверата ми. Той е възрастен и бичен
човек, и въобще келовният характер се отминава
с одобряемият кошио той сега в края на
келовният живот изрядно може да преодолее.

Моя Ви да ми изпикете айша дъво
писмо. Помежаване Ви добро здраве

С почитание И. Лобанов.

Строго поверително.

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

52
51

УТВЪРЖАВАМ
ЗАМ. МИНИСТЪР НА М.Р.Р.

.....
/Ген. Майор Г. Кумбилиев/

15. X. 1953 год.

СОФИЯ.

П Р Е Л О Ж Б Н И Е

ОТНОСНО: освобождаването от ареста на ТС лицето НИКОЛА ИВАНОВ ЛОБАНОВ/княз Ростовски/.

НИКОЛА ИВАНОВ ЛОБАНОВ - роден на 6. VI. 1890 год. в с. Лобаново Ефремовска губерния-СССР, руснак, български гражданин, неженен, образование висше юридическо. Произхожда от княжеско семейство, дошъл в България през 1925 год. живее в гр. София ул. "Хаджи Коцев" № 50, бивш библиотекар във френския институт "пл. Славейков" София, безпартиен.

НИКОЛА ИВАНОВ ЛОБАНОВ е затържан на 9. II. 1951 год. от управление II-ро ТС и му е отпочнато следствие, запозрян, че поддържа връзки с чужди разузнавания.

В началото ЛОБАНОВ не е признавал за никаква шпионска дейност, като е заявявал, че е подържал връзки с чужденци, но причина за това е, че той е работил между тях. След един месечен разпит е образувана следствена бригада, като го разпитват непрекъснато по 18 часа на ден и от тогава той започва да прави признания. В началото признава, че само е информирал чужденците, после, че са го вербовали и съзнателно им е служил./вино от справката изготвена на 22. април 1951 год./.

В продължение на четири месеци разпит, постепенно ЛОБАНОВ признава следното:

КРДПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДПБГДСРСБНА
Генерал-майор, Секретар: <i>МБ</i>

- 2 -

53

1. През 1934 гот. е претал свещения на англ. р-не в лицето на за вноса на течните горива от българското правителство.

2. През 1939 гот. е вербован от ВДАТА КАРАСТОЯНОВА за агент на английското р-не на която претал свещения за Германската легация в България: за българския царски творец и връзките му с тановиестите; тайността на творцовата камарила.

След като КАРАСТОЯНОВА напуска България ЛОВАНОВ продължава да служи на английското р-не по ръководството на следните лица:

1. на когото е претал свещения за посещенията на СОБОЛЕВ в София и направеното от него предложение на българското правителство, отговора и заминаването на СОБОЛЕВ за Букурещ.

2. -английски паспортен чиновник на когото е претал свещения за заповедта дадена от българското правителство за прибиране на всички кораби в най-близкото пристанище.

3. -шеф на Египетската легация в България на когото е претал свещения за съпротивата на съветските граждани към окупатора и пълната евакуация на индустриалните предприятия: за разрушенията на мините от Съветските войски при отстъплението: за въоръжението на СССР и подготовката му към ново настъпление за изгонване на германците от тяхна територия.

4. -застъпник на английските и египетски интереси в България е претал свещения за нежеланието на германския пълномощен министър БЪКЕРЛЕ да остане в София; за лошото отношение на германското правителство към българския народ относно изпращането на български войски на Източния фронт.

По дух свещенията е претавал устно.

След 9.9.44 гот. по месец февруари 1951 гот. е работил за английското и френско разузнавания по ръководството на следните лица:

1. -к-н II-ри ранг на когото е претавал свещения за плажбите на съветските офицери в България, за заплатите да същите, за живота им в казармата, дисциплината. Свързал се е с един съветски офицер и войник които е волил в томът на с цел да бъдат вербовани.

2. -секретар на френския институт в София на когото е претавал писмено и устно свещения от политически, стопански и културни въпроси: характеристики на членове на ЦК на БКП, за

54
53

агентурата на ГРИБЕВ в партията и за трайчкостовската банда,
3, -английски през аташе на когото е предал
сведения,където се намират арестуваните -анг.агент.

Шпионската му дейност е видна от протокола за разпит от
21.IX.1951 год./написан лично от него на машина-/.

Поради оперативни съображения ЛОБАНОВ е изпратен в Т.В.О.
с.Белене Свищовско./видно от предложение за закриване на сл.чело
от 2.XI.1951 год./.

На 21.III.1953 год.ЛОБАЦОВ наново е разпитван в Т.В.О. с.
Белене Свищовско,като отрича да е бил чужд агент и,че са му пос-
тавени зачачи от разузнавателен характер.Признава за връзките си
с горепосочените лица,за военните разговори от военен,стопански и
политически характер,но не,че им е служил като агент.

На 6.X.1953 год.е преведен от Т.В.О.с.Белене Свищовско в
отдел -I-ви ЦС-София за разпит и предаване на съл.

Още с пристигането му се установи,че НИКОЛАЙ ЛОБАНОВ е бо-
лен от и мнен-
ието на лекаря е,че той скоро ще УМРЕ.

Превид на това

1.че НИКОЛАЙ ИВАНОВ ЛОБАНОВ и в настоящият момент отрича
да е имал каквато и да е шпионска дейност.Признава за връзките си
с чужденците,че е волил подобни разговори със същите,но не е бил
агент на чуждо разузнаване,

2.че е отпаднал,остарял и тежко болен и има опасност да
почине в ареста на ЦС

ПРЕПЛАГАМ

1.НИКОЛАЙ ИВАНОВ ЛОБАНОВ/княз Ростовски/ да бъде освободен
от ареста на ЦС,като му се прекрати следствието.

6.X.1953 год.

СОФИЯ

ПРЕПЛАГА:

ст.сл.ст.л-т Ив.Ябунков.

СЪГЛАСИ

Н-к отделение -I-во: Зам.Н-к отдел -I-ви ЦС:

.....

/ К-н Г.Начев/ /Майор П.Янчев/

ОТ О Б Р Я В А Т:

Н-К ОТДЕЛ -I-ВИ ЦС: Н-К УПРАВЛЕНИЕ -II-РО ЦС:

.....

/Майор Г.Бенев/ /Подковник Мурашев/

6853109

До ДРУГАРЯ НАЧАЛНИК
Отдел VII - Д. Д. С.

СПРАВКА

За лицето ПЕТЪР /ПЕРО/ ДИМОВ ШАНДАНОВ
от гр. Охрид-Македония

Подписаният опер. раб. Кирил Герогиев Виденов
на служба при Д. Д. С. Отдел VII
прегледах всички налични материали за лицето Петър /Перо/ Димов Шанданов
от гр. Охрид-Македония и
установих следното:

Съдия е роден на 4.VII.1895 год. в гр. Охрид-Македония
жител на гр. София-бул. "Патриарх Евтимий" 72. Произхожда от проле тар-
ско работническо семейство. Гимназиалното си образование е завършил
в гр. Битоля-Македония.

През 1912 год. влиза като член на Македонската Революционна
Организация, а през 1914 год. се прехвърля в България и взема активно
участие в всичките борби на организацията. След убийството на Протогерев
остава единствен запасен член от Ц.К. на ВМРО. И като такъв поема ръко-
водството, вече като член на ЦК крилото Протогерев и организира теро-
ристичните групи, за борба против Ив. Михайловистите. С негово съгласие
са били извършвани всичките терористични актове и убийства.

По време на преврата 19.май.1934 год. взема участие с орга-
низацията си в помощ на Звенарите. По същото време той е подържал
връзки с Д-р. Г. М. Димитров/Гемето/, Никола Петков и др. Пладнеци и Зве-
нари. Подържал е през този период и връзки с чужденци-Англичани и
Американци.

През 1941-42 год. Шанданов бил посветен в програмата на сво-
рмиращия се "Отечествен фронт", а през 1943 год. се включва в съпро-
внителното движение и работи съвместно с ген. Тошев, Вр анчев и др.
до 9. IX. 1944 год.

След 9. IX. 1944 год. Протогеровисти в лицето на Кузман Йорда-
нов и Лев Главинчев, изнудват Манол Чалъовски на времето привърженик
на Ив. Михайлов и вземат от него сумата един милион лева, която той
им дава под страх да не бъде убит. Горната сума разпределят между
членове на организацията. От тези пари Шанданов получава 100,000 лева.

По късно заминава за Македония малко след като заминала
бригадата "Гоце Делчев", свормирана в София. Но наскоро след това се
завръща и установява за постоянно в България, поради недоразумения
възникнали между него и ръководителите на Македония.

Установил се за постоянно в София, той се ориентира към опо-
зицията на Никола Петков с когото подържал лични връзки, като е изпъ-
лнявал и негови поръчения да сондира ген. Кирил Станчев дали би се
съгласил да поеме М-во на Вътрешните Работи при една реконструкция
на правителството, подготвяна от Никола Петков с помощта на Англо-амер-
ириканците, Получавал е и пари от Никола Петков срещу писани от него
статии за в. "Зелено знаме", насочени против О. Ф.

Шанданов е подържал също така и връзки с другите опозицио-
настроени водачи на партията групировки, като Кръстю Пастухов и др.
Подържал е връзки и с чужденци Англичани и Американци с които се е
срещал по разни поводи, които същевременно са се интересували и
за положението в България.

Ориентирал се към опозицията на Никола Петков, Шанданов се
оформява като враг на народната ни власт. Влиза с цел да прикрие отри-
цателното си становище спремо властта, през 1948 год. в ЮПО. О. Ф.

Но пред свои близки и познати Шанданов е продължил да злослови по адрес на властта, по специално против комунистите, а именно: В един разговор с Младен, познат на Ифта Михова. Шанданов казал че днешната власт не била на прав път и ако комунистите продължават така то ще си сч упят главите.

Подържал е западната демокрация на Англо-американците ка то ги е възхвалявал.

От дейността му както в миналото, така и след 9.IX.1944 год. се вижда, че той не си е променил разбиранията и остава прикрит враг на народната ни власт.

На основание всичко гореизложено считам, че лицето ПЕТЪР/ПЕРО/ ДИМОВ ШАНДАНОВ от г.Охрид-Македония е опасно за обществения ред и сигурност и предлагам да бъде въдворен в Т.В.О. за срок от една година.

Прилагам материалите за лицето:

4.VII.1950 год.

С О Ф И Я

оп. р. К. Виденов

(служ. № 2350)

съгласен гр. отговорник М. Дочев
(служ. № 457)

съгласен ок. н-к МВР:

( )

съгласен инспектор:

( )

Одобрявам:

пом. министър Р. Христов

До др. Пом. Министър
за Държавна Сигурност
София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От Началник НИКОЛА ДВОРЯНОВ

Отдел VII - Д.Д.С.

Прегледах основно справката и материалите приложени към преписката за лицето Петър/Перо/ димов Шанданов от г.Охрид-Македония и намирам заключението на оп. р. Кирил Горгиев Виденов правилно. Предлагам същото яще да бъде въдворено в Т.В.О. за срок една година.

Н-к

Съгласен секторен н-к МВР:

Съгласен зам. директор:

съгласен н-к отдел:

До началника 59 597
пътуго-възпитателните
обществения.

Здрав е ли в Белица
Засича

Мама
от
Улевна Петрова / Манацова
ул. Панагюрица / Белица
гр. Габрово / ул. Митрополитски / 72
Да се свържете
и при необходимост
да ми се пишете
ул. Християнски
Дел

Другарю началник,
Въпреки ми Петър Димов Манзанов
се намира в П.В.О. № 6 с. Белене. В последното
ми писмо от 8.1 ми съобщава, че ще бъде
пратен временно в Белица. От тогава нямаше
никакво известие от него.

Мам, ако Ви е възможно, да ме осведоми-
те къде се намира понастоящем и в какво
здравословно състояние е.

В почит

Манацова

Воскрес

1.11.50.

Х А Р А К Т Е Р И С Т И К А

73 / 579
За въдворения ПЕТЪР ДИМОВ ШАНДАНОВ-57 год. гр.Охрид-Македония. Жив. в гр.София. Въдверен на 2.VIII.1950 година.

Един от въдворените които да е извесен на по голямата част от въдворените това е Шанданов. Същия е станал популярен на основание неговите лоши прояви сред останалите въдворенци. Винаги коментира събитията за негова сметка. Разпостранява неверни слухове сред останалите въдвореник с цел да може да ги дезорганизира в всяко отношение. Лично него не го ползваме за физическа работа понеже не е много добре с здравословното си състояние. Макар и болен той продължава през всички всяко време да разпостранява вражески слухове сред останалите въдворени. По някога взема участие в просветната ни работа обаче това го върши с цел за да може да заблуди управлението и излъкне като добър човек. Способен е на много фини и умели саботажки. Разпостранява слухове за предстояща война, лично той се е убедил че неговото освобождаване не можело да стане от днешната власт, а от Англичани и Американци. Продължава да живее с своите стари назаднически мисли. Ако той бъде освободен то нашето мнение за него, е че ще продължи своета провакационна дейност която именно е станала причена за неговото въдворяване. Предвид на това, че той продължава да си остава враг и то непоправим за днешната власт предлагаме да се превъдвори за срок от 1 год

9.VII.1951 година ТВО с . Белене Свицовско.

НАЧАЛНИК ТВО;
/Ст. Китов/

ЗАМ.Н-К. ПО ПОЛ. ЧАСТ;
/Б. Митев/

О.Р. при ТВО;.....

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

137

ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА ВОЕННИЯ СЪД *СОД. -138-*

Т У

21.5.57
Меш

М. БОРИС
№ *С-1885*
971 *57*

На №-128/11. I. 957 година. На МЕР.

Връщаме Ви обратно писмото със съобщение ,че затворниците Георги Стефанов Ганев е бил при нас чужда делегация от затвора Пазарджик и на 17.III.955 г. е върнат обратно в затвора. ; Стефан Иванов Богданов е бил при нас чужда делегация от затвора Белене и на 26.X.953 г. е върнат обратно в затвора: А затворник на име Николай Спасов Задгорски нямаме в затвора и не сме имали.

ПРИЛОЖЕНИЕ: писмото.

НАЧАЛНИКЪТ НА ВОЕННИЯ СЪД

[Signature]

ЛВ.

За Конагоро ба

Из архивите

422

М. Д.
М. Д.
343

12 VII 50

До Господина Команданта
на ПНО, с. Благое,
Свищовско

Заявление

81

от
водворени Стефан Стоянов Бочев,
псевду в Софий (Обла-кучен), ул. "Беласица", 2,
работещ на обект 8-А, (II. обор "Асен")

Господине Командант,

Моят ками

ми се споделяно от познат ми водворени, че
преди около 2-3 седмици тук ми е било
извикано при земете един списък на под-
лежанци на освобождение на обект №1, и
този ками току по това време аз бях
преместен на работа в "Градинария", от
там на "Главния обор", от там на II. обор,
а после заминах към обект 8-А, допричан,
че не ми могла да пода издирен. По-
възвем си, ако, да Ви помоля, - току-
кова повече, че и фактът ми от 1 годни-
на е изтекъл на 14. май г.г. - да наре-
дих да се правят, да ми действително

Ом биде извукван за освободување,
и ако тоа е така — да биде осло-
боден.

(поим:

12. јуни 1950

С. Борец.

До .....

СПРАВКА

За лицето СТЕФАН СТОЯНОВ БОЧЕВ
от София ул. Хланов-58

Подписаният Димитър Иванов Тодоров, следовател ДС при Столичво у-ние
на служба при Столично управление
прегледах всички налични материали за лицето СТЕФАН СТОЯНОВ БОЧЕВ
от София и
установих следното:

СТЕФАН СТОЯНОВ БОЧЕВ е роден на 7.II.1910 г. в гр. София, българин, български гражданин. Произхожда от буржоазно семейство, баща му е бил дълги години директор на застрахователното д-во "България". Бочев е бивш легационен секретар, понастоящем общ работник по постройки. Завършил е висше юридическо образование в Цюрих и Женева. Женен е за Лилиана Г. Кьосеиванова, отказала да се завърне с мъжът ѝ през 945 г. в България, а останала в Швейцария при баща си при нея са останали и двете му деца. Не е членувал в политически партии - вражески настроени. Преди 9.IX.44 г. е работил като легационен секретар в легациите ни в Рим, Стокхолм и Женева. 9.IX.44 година го заварва в Женева, като първи секретар в легацията, където е служил до отзоваването му в България, през 45 г. След отзоваването му в България продължава да работи във Външното м-во до уволнението му, в края на 47 г. След уволнението му работи като словослагател на чужди езици, а след това общ работник. Неосъждан. Здравословното му състояние е добро. Поддържа връзки с бивши чиновници от Външното м-во - вражески настроени. Поддържа връзки с жена си, но напоследък са почти прекъснати, понеже се е сгодил за друга жена. Като чиновник във Външното м-во е поддържал връзки с чужденци, посещавал е Унион клуб, присъствал е на банкети и приеми, даже и след уволнението му.

През 948 г. постъпва на работа, като словослагател на чужди езици в печатницата на Външното м-во. Като такъв е водил антинародна и антисъветска агитация и пропаганда. Така напр.: "Във връзка с писаната статия от др. Г. Чанков в края на 48 г. по македонския въпрос той тенденциозно е заявил: "Ясно е, че направиха грешки, а държавника няма право да греши и именно за това е необходимо да имаме демокрация, защото при демокрацията, които са сгрешили се заменят с други". На членовете на БКП е казал: "Бие комунистите сте нещастни хора и да не ви харесва нещо дължни сте да казвате, че е хубаво," и продължил "комунистите са добри политици, но се оказаха лоши дипломати и администратори". При възражение от страна на работниците, че и той е лош дипломат, щом акот отп такъв е станал печатарски работник, то ѝ казал: "Ако аз искам и сега мога да се наредя, стига да дам една декларация на ЦК на БКП, че ще сътруднича лоялно на днешната власт, както правят това другите, но аз не искам, защото не съм съгласен с днешния ред." За бригадирското движение е казал: "Както върви от година на година все повече се узаконява рбския трук-защо не им се плаща на тия хора? Това никое го няма, да работиш и да не ти се плаща". А за линията Ловеч-Троян е казал: "За там бригадирите са ги изкарвали с шмайзери от къщите. В Съветския съюз е било нещо по-лошо, полицията е хващала малко провинили се граждани и ги е изпращала в трудовите лагери, където работели за сметка на някои предприятия, а последните плащали на полицаите и понеже техните надници били плащани съобразно задържаните, то полицаите имали интереси да задържат повече граждани." 3 анаучните трудове в СССР е казал, че те не почивали на истината, защото за тяхното отпечатване

трябвало да се произнесе ЦК на ВКП/б/, а не научните професори". Във връзка с изборите за НС и СЗ казала "Ако има едни свободни избори, голямо болшинство от народа ще гласува против ОФ, а сега както аз така и българския народ ще гласуват за ОФФ защото знаем, че властта има начини за да разбере за кого съм гласувал аз и да си нямам неприятности ще гласувам за ОФ. Така ще направи и българския народ". Говорил е, че в нас властта се държала от 2-3000 съветски агенти, а не народа управлява.

За горното е изпращан в ТВО за 18 месеца и през 50 г. бил освободен от ТВО и работи като обд работник. Поддържа връзки с бивши чиновници от Външното м-во, но няма вражески изказвания.

При проведеното му следствие призна, че след уволнението му от Външно м-во е бил озлобен от властта и не бил съгласен с разни мероприятия на същата и имал вражески изказвания. Озлобило го е против властта и това, че по време на процеса на пасторите е бил задържан и баща му. Същият при разпита почерта, че още не се е приобшил и че не съгласява в изборната система, която се провежда у нас.

На 29.V.51 г. е задържан и се намира в ареста на Стол.у-е на ДС.

На основание всичко гореизложено считам, че лицето СТЕФАН СТОЯНОВ БОЧЕВ от София е опасно за обществени ред и сигурност и предлагам да бъде въдворен в ТВО за срок от 12 месеца

Прилагам материалите за лицето:

3 юни 1951 год.

оп. р.: (сłuż № 2299)

съгласен гр. н-к: (сłuż №)

съгласен ок. н-к МВР: ( )

съгласен инспектор: ( )

Одобрявам: пом. министър Р. Христов

До др. Пом. Министър
за Държавна Сигурнос.
София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От Началник СТОЛИЧНО У-НИЕ ДС

Прегледах основно справката и материалите приложени към преписката за лицето СТЕФАН СТОЯНОВ БОЧЕВ от София и намирам за-ключението на оп. р. Димитър Иванов Тодоров правилно. Предлагам същото лице да бъде въдворено ТВО за срок 12 месеца

Н-к: ( )

Съгласен секторен н-к МВР: ( )

Съгласен зам. директор: ( ) съгласен н-к отдел: ( )

3393 16.11.11

До Господин Камендант
на ТБО - Белене

Вуриеро Захариев
от Средна Странна
взвешан, 1730 гр. захар, 500 гр.
Дисковете, 1730 гр. захар, 500 гр.
за разпределение

15.11.1951

За разпределение
на 7. т.м. популя колет, от
който липсваше 1 кгт. захар, поло-
вина пакет Корабин, 1 празна
летитерка и 1 тигане. Колетът
мукавен кучар — е бил развързан,
окраден, и пак завързан. Както
липсва установих бгера, когато
популя картичка за гова, която
ми е било изпратено в колета.

Много от водворени се
оплакват от подобни факти.

Моля Ви най-почтително,
като единствена власт към

Когато мога да се обвърна с ка-
денца за помощ, да пореди-
не конетите, които се упражняват
за обект № III (Брадината), да не
престоят — да не прекъсват
— на брега, където, според об-
щото мнение, стават реди
залучки.

12. VII. 51

(памет:

С. Бочев.

72

№ ПУЧАНИК НИКОЛА ТРИФОНОВ, ОТД. "Б"
ОТДЕЛ I-ВИ, ПРИ ДДС.

СПРАВКА

134

*Кеел
К. Д.
М*

За лицето СТОЙЧО СТЕФАНОВ МУЛАНОВ
от гр. С О Ф И Я.

Подписаният опер. работник Георги Стефанов Йорданов
на служба при отдел I-ви Отделение "Б"
прегледах всички налични материали за лицето СТОЙЧО СТЕФАНОВ МУЛАНОВ
от гр. С О Ф И Я. и
установих следното:

Съдия е роден на 25.VIII.1892 година. Женен е три деца. Бивш министър и индустриалец, който преди две години бе възворен на нестойтелство в гр. Търговище.

По политическа принадлежност Муланов е Ляпчевист, а по класно демократ. През време на Ляпчевия съговор е бил народен представител и един от изречите помощници на Ляпчев.

В своята политическа кариера винаги се е проявявал, като враг на всичко прогресивно в нас и особено на ВКП. Той е автор на по-голяма част от фаншотките трудови закони за Дирекция на професията, за ВРС и др., във които ясно се очертава, като голям враг на трудящите се. За това негово трудово законодателство е бил награден от Белгийския крал-Леополд. Под негово председателство по време на блока бяха заключени и изгонени от парламента 31 души народни представители на ВРП, представители на трудящите се.

Проявил се е като голям превърженик на Английската политическа на Балканите, като не е изпуснал случаят да подчертае симпатиите си към нея. Бил е член и председател на "Ротари-клуб", което буди съмнение да е бил и вербован Английски агент.

През 1936 година съдия е установил връзки с известния провокатор Никола Милев, когото свързва с Ляпчев. Независимо от това, че Никола Милев е работил с Полицията той е поддържал връзки и със Стойчо Муланов които давал сведения за дейността на ВКП.

На 29-Август 1944 година бе натоварен от Фаншоткото правителство да влезе във връзка с Англо-американците за подписване договор за признание която цел той замина за Турция и Кайро. Там му излязла, обаче, не успя благодарение на далновидността на Съветската политика.

След 9.9.1944 година Муланов влезе във Вишния Партиен Съвет на ЦК на Демократическата партия, която скоро се укава убежище на най черната реакция и реставраторски елементи в нашата страна. До изселването му беше редовен посетител на Вишон клуб и поддържане връзки с Английския и Американския представители Воруел и Варис, както и със други чужденци, пред които е изнесал клевети за народната Об власт.

Съдия и след изселването му в Търговище се е озлобил още повече против народната власт. Слушал редовно чуждите станции, среца се с свои политически приятели и други реакционери, пред които разпространява слухове за предстояща война, като поддържа държт ни и ги настройва за борба против народната власт.

Чрез своите дъщеря той поддържа редовна връзка с опозиционните водачи и вероятно с чужденци.

Знаейки своите престъпления спрямо интересите на народа, той вероятно ще се опита да подготви бягство през граница, за което предлагам да бъде взет мерк в трудово възпитателно обединение.

Из архивите на ДС

На основание всичко гореизложено считам, че лицето СТОЙЧО СТЕФАНОВ МУШАНС
от гр. С О Ф И Я е опасно за обществе
ред и сигурност и предлагам да бъде въдворен в ТРУДОВО ВЪЗПИТАТЕЛНО ОБЩЕЖИТИЕ
за срок от 1 година

Прилагам материалите за лицето:

30.IV.1949. год.

С. О. Ф. И. Я.

оп. р.: Георги Ст. Йорд
(служ. № 167)

съгласен гр. н-к: Георги Д. Павл
(служ. № 147)

съгласен инспектор: _____
име и презиме

Удобрявам: _____
пом. министър Р. Христовоз
4.7.49

До др. Пом. Минис
за Държавна Сигур
София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От началник Никола Трифонов от отделение "Б"
отдел I-ви при ДДС

Прегледах основно справката и материалите приложени към преписката за ли
Стойчо Стефанов Мушанов от гр. София и намирам
ключението на оп. р. Георги Ст. Йорданов правилно. Предлагам съ
ице да бъде въдворено ТРУДОВО въз. общезите за срок от 1 година

Н-к Никола Трифонов

Съгласен зам. директор: Г. Ст. Павлов Съгласен н-к отдел: Иван Вълчанов

Донесение от информатор ⁸⁵⁰⁴ Кольо
приел донесението Оперативен ре
ботник Лазар Иванов.

Справка - Донесението се отнася за възв
рения Стойчо Ст. Мушанов. 240

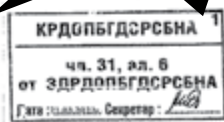
На 5. IX. 1950 год. бях на свеждане. Връщайки се
от свидането към обекта, бях с Стойчо Мушанов. Аз го
попитах бай Стойчо какво разбра от жената, а той ми от
говори че тя била много куражлия и му казала да не се
безпокои до края на Октомврий че се свърши всичко. Въ
ка всичко негодува, само чака да се запали искрата. Съ
що каза, че да се запали искрата. Казала му също така
че всичко каквото му е донесла е дадено от неговите
приятели без да е дала нито един лев. Моето влияние на
ма да се загуби за целия ми живот имам ~~22~~ много. зас
луги. Жена му му казала че от свидането заминавала в
София, като и били обещали че ще бъде освободен и ако
действително го освобождават ще пише картичка. Ако об
ръщението и заключението са подчертани ще го освобо
дят това е било парола им.

6. IX. 1950 год.
с. Белене

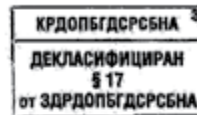
" Кольо "

143

Строго поверително!

С П Р А В К А

По следствието на СТОЙЧО СТЕФАНОВ
МОШАНОВ, уличен като резидент на англи-
йското разузнаване у нас.

Н. Бранев

На подследствения беше поставен основния въпрос, а именно: кога е привлечен, като сътрудник на чуждото разузнаване, на каква база е станала вербовката му и от кого.

На така поставения въпрос МОШАНОВ остро реагира и с цялото си красноречие се стреми да убеди следствието, че той никога не е бил английско оръдие. От един полицейски шантаж през 1939 год. не може да се твърди, че аз съм английски агент, защото ако аз бех такъв нямаше да протакам преговорите с англо-американците в Каиро, а щях да скъпя примирieto с англичаните и тяхната въздушна дивизия "Скоби" само за осем часа щеше да направи десант в България, защото англичаните бързаха. На тях аз не съм им казал за разговорите си в Цариград с американското военно аташе и Бляк, които ми казаха да не бързаме с преговорите, ако бех английско оръдие така ли щях да постъпя? Подследствения твърди, че с мисията си в Каиро има историческа заслуга към България, което и бъдащото щяло да покаже.

Политически грешки казва аз имам, не ме плаши нито лагер нито затвора, аз искам ръководителите на ОФ и БКП да разберат, че аз никога не съм бил английско оръдие, няма защо да се иска от мен да говоря несъществуващи неща. Най малко правителството има интерес да се излезе с процес срещу мен като английски агент, защото аз никога не съм бил такъв и това ще хвърли сянка и съмнение върху всички ваши процеси и разкрития, които до сега сте направили, защото англичаните знаят, че Стойчо Мошанов никога не е бил тяхен агент. Аз знам, че полицията и милицията повече от десет години е по следите ми и вие знаете най добре моята дейност. Оплаква се, че много мизерно живял в лагера и никой не го поглеждал, даже сестра му не смеела да му изпрати колет. Немал никакви парични спестявания и семейството му било принудено с физически труд да се препитава. Това той подчертава за да ни убеди, че ако е английски агент то той и семейството му няма да се намират в такова парично затруднение. Здравословното му състояние не е добро, няма дрехи за завивка и при слаба храна има опасност от припадъци, което би затруднило следствието му.

15.XII.1950 год.

София,

СЛЕДОВАТЕЛ:

[Signature]
/Н. Бранев/ 53

169/83

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

За арестования СТОЙЧО СТЕФАНОВ
МОШАНОВ, бивш министър, варошен
представител и индустриалец.

Стойчо Стефанов Мошанов е род. в гр. Дряново на 25.IV.1892 год. българин, български гражданин, женен с три деца, неосъден, произхожда от търговско индустриално семейство, завършил правни науки в Франция, от 1921 до 1939 год. бил редовно избран за нар. представител, през 1936 год. бил министър на народното стопанство в кабинета на Андрей Тошев, а през 1938 год. председател на XXIV обикновено нар. събрание, масон с широки връзки в западните страни, през 1944 год. изпратен от багряновото правителство да сключи примирие с Англия и САЩ, но мисията му завърши с неуспех. През 1945 год. присъединил остатъците от лычевия сговор към демократическата партия, през 1946-47 год. развил активна опозиционна дейност. През 1947 год. интерниран в гр. Търговище от където впоследствие вдворен в ТВО село Белене-Свищовско, жител на гр. Търговище.

Стойчо Стефанов Мошанов е докаран в ареста на ДДС в началото на месец декември 1950 год., привлечен от ТВО - Белене, Свищовско, на основание решението на служебното ръководство на отдела за да му се проведе следствие и се установи имал ли е връзка с антиправителствената група на Трайчо Костов. Същия е докарван в 9-то отделение на СЦЗ през 1949 год., но цели три месеци не е разследван, след което обратно е върнат в ТВО - Белене.

Тъй като на същия не беше до сега провеждано никакво следствие по-дчиха се от I-ви отдел всички материали по неговата разработка и О.Н.Д., а също и преписи от показанията на Лазар Поповски и Христо поп Димитров от група отчетност при отдел VII.

Въз основа на всичките материали беше изготвен план за следствието на Стойчо Ст. Мошанов за цялостно превеждане на неговото следствие и разобличаването му, като резидент на английското разузнаване.

Въз основа на показанията на бившия Старо-загорски полицейски н-к Христо поп димитров се вижда, че същия като агент на английското разузнаване от 1940 год. по масонска линия е установил връзка с Стойчо Мошанов и се е срещал редовно в София, като му е давал редовно доклад с сведения и информации за побоежението в Старо-Загорския окръг, за наличието на български и германски войски по турската граница, данни от нашето разузнаване за съсредоточаванията и числеността на турските войски струпани по нашата граница, за сражението с свалените парашутисти, за провалите на БКП станали в огръга, лицата които са задържани и пр. Христо поп Димитров обяснява, че веднъж е получил от Стойчо Мошанов сумата от 50,000 лева за извършена шпионска работа.

В процеса на следствието беше наново разпитан Христо поп Димитров, който отрече тези показания като неверни писал ги при особено психическо състояние през месец септември 1949 год. Същите показания той отрекъл още в началото на 1950 год. пред бившия следовател Кирил Николов. За следствието беше ясно, че Стойчо Мошанов като стар и опитен враг не така лесно би поверил разузнавателни задачи на който и да е.

Поъв обвинението, че като пратеник на багрянното правителство е изпратен в Каиро за да сключи примирие с Англия и САЩ за да предотврати окупацията на България от съветски войски в процеса на следствието не можа да се задокументира.

От дневника по примирието, както и от разпита на о.в. полковник Димитър Маринов Желязков е видно, че Мошанов не е проявил интерес и бързина за да подпише примирието с представителите на САЩ и Англия в Каиро и по такъв начин осъти навлизането на съветските войски в България. Обратното, от водения дневник по примирието е видно, че той след идването на правителството Муравинов е изпратил телеграма до същото с което обяснява, че не приема пълномощията на това правителство, което считал за неденосче, понеже в неговия състав не влизали представители от коалицията О.Ф.

При следствието Стойчо Ст. Мошанов отрича да е бил член на великата масонска ложа в България. Признава, че е бил член на масонската ложа само от 192 до 1926 год., докато започнали масовите македонски фбийства.

Категорично отрича да е бил агент на английското разузнаване, като обяснява, че никой не го е привличал за такъв нито му е прави и най-малката алюзия за това. Посещението му в западна Европа през 1939 г. било от осведомителен характер по решение на парламентарната комисия по външните работи за лично осведомление. Не било верно твърдението, че той като масонин е приет от английския крал при посещението му в Англия през същата година. Пояснява, че побицията го дискредитирала пред обществото като английски агент и разпръснала позиви и хръвчачи листове, че той е проводник на английското влияние у нас. Също така според него полицията го провалила в изборите на занордно събрание през 1939-40 год. в дряновска околоси където той винаги се избирал.

Необходимо е да се разпита бившия следовател при отдела Кирил Николов и се установи при какви обстоятелства бившия полицай Христо поп Димитров е писал показанията си за Стойчо Мошанов и защо впоследствие е отрекъл тези показания.

Разпитан бе Андрей Праматаров какво знае за дейността на Стойчо Мошанов и с какви материали е разполагала службата на ДС през време на посещението му в Англия, но се указа, че той не може или не иска да даде нищо съществено което би ползвало следствието.

Направено е писмо до ТВО - Бедна да бъде докаран в ареста на ДДС бившия н-к отдел ДС тогава Иван Вликов който ще бъде разпитван по съответно изготвен въпросник, какво знае за дейността на Стойчо Ст. Мошанов, като агент на английското разузнаване.

Ясно е, че с тези материали с които разполага следствието много трудно ще бъде разобличаването на Стойчо Мошанов, като резидент на английското разузнаване.

В процеса на следствието ще трябва да се изясни чрез разпит на Марин Гинев защо през 1949 год. Мошанов е бил докаран и стоял три месеци в ареста на ДДС без да бъде разпитван и върнат обратно в ТВО.

В процеса на следствието Стойчо Ст. Мошанов признава, че през всичкото време на своята обществена и политическа дейност е бил един от стълбовете на идеологическата борба срещу идеите на марксизма, но тази борба бил водил лоялно без да се е стремил да забива нож в гърба на своите идейни противници. Прави опит да представи резултатите от мисията си в Каиро през 1944 год. като такива извършени от патриот и българин, който мисли доброто на своята страна. Позовава се на срещата си с съветския пълномощен министър в Анкара след завръщането си от Каиро, който му казал, че той има истолическа заслуга не само към България, а така също и към славянството.

Позовава се и на обстоятелството, че тогавашния министър председател Кимон Георгиев е одобрил поведението му в Каиро. Признава, че бил агент, но на българското правителство и в срещите и разговорите си с представителите на Англия и САЩ в София след 9. IX. 44 год. всичко по интересно е съобщавал на външния министър Петко Стайнов.

181/185

В показанията си Праматаров обяснява, че бившият инспектор от отдела "Б" при дирекцията на полицията Богошил Кръснарев може да даде сведения за Стойчо Мошанов, който може би е работил по неговата разба работка. Така, че необходимо ще бъде да се издири къде се намира понастоящем Богошил Кръснарев и се разпита какво знае за Стойчо Мошанов и с какви материали е разполагала ДС за него.

При следствието Мошанов се държи много внимателно и дава вид, че е готов да изяснява всички въпроси които му се задават, а така също твърди, че отдавна е отчаквал да се изясни по всички въпроси от неговата обществена и политическа дейност с БКП и правителството.

Интересно е, че подледствения Стойчо Мошанов пред камерника има таква поведение което не би дало повод за съмнение в неговата

двойствена природа. При една малка комбинация проведена чрез камерния агент същия не се подаде, а го посъветвал да си направи нялни признания защото тук в ДС нищо скрито не могло да остане.

В момента без наличието на компроментиращи агентурни материали трудно би се провела каквато и да било агентурна комбинация, защото той е много хитър и не би се подал на каквото и да било.

22. I. 1951 год.
София.

СЛЕДОВАТЕЛ:

/Н. Бранев/

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

145

Из архивите

436

СТАЛИНСКИ
ГРАДСКИ НАРОДЕН СЪВЕТ

ФИНАНСОВ ОТДЕЛ

№ 26

4 VIII 1951

г. СТАЛИН

До ТРУДОВО ВЪЗПИТАТЕЛНО ОБЩЕЖИТИЕ

с. БЕЛЕНЕ

Свищовско

Молим да ни съобщите с обратна поща дали
лицето Стойчо Стефанов Моманов е още на местожител-
ство при общекитието Ви, тъй като на същия предстои
да се изпратят за връчване съобщения за определени
данъци на бившето А.Д. "Хр.Ботев".

НАЧАЛНИК ФИНАНСОВ

Т. Маркович/

Т. Атанасов/

3989 93 VII 51

Стойчо Муханов учи усилно английски език и е посещаван от много почитатели, които поотделно разговаря на семе. Смъртта на последния мъж Хребрев се отрази много силно в цялото облекитие. Разправя се, че същият е умрял от липса на витамини и че неговата уласт ще бъде за голяма част на останалите, тъй като от дълго време не се е продавало на лафката нищо, а при липса на чай, и при тази слаба храна не ни чака друго освен неговата съдба.

25.1.1953г.

"ЛОРОВ"

241

208

ОНО "бухан"

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително!

Д О Н А С Я:

287

Доброволен заявител
приел от тайник О.Р. Стойчев на 20.III
1953 год.

281

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Ген. секретар: [подпис]

СПРАВКА ПО ДОНЕСЕНИЕТО:

Донесението се отнася за наказани
ията на Стойчо Муланов-бивш м-р
предс. народ. събрания-сговорист.

Д О Н Е С Е Н И Е

Источника донася; Стойчо Муланов-бивш министър, председател
народ. събр.-сговорист.

Инженера казва на Стойчо Муланов. Преди известно време при случай на
среща: -Близко 1 1/2 година откак сме тук заедно, но не сме имали случай
да се разговаряме. Научавам се че с интерес сте следяли моите доклади и
прегледи по печата и ми са известни някои нехитриятта от наказванията по
и отзивите ви по тях. Обаче бих желал да ги чуя лично и ще ми бъде много
приятно, ако бихме могли да се поразговорим. Ст. Муланов "Да, добре, с удовол-
ствие и всякога когато бихте пожелали."

Завчера го поканим да се поразговорим и той веднага се отзова. След
обичайте как си, и пр. той ми се оплака, че страдал от високо кръвно наля-
гане, че е в недушие, защото домашните, от които не е получавал писма
от 20 октомври и.г. не му изпращат лекарства които е поискал и че вслед-
ствие на всичко това се намирал в едно подтиснато състояние и пр.
Инж. Свана едно голямо събитие-смъртта на Сталин-бид желал да знае: как го
преценяват те и какви отражения предвиждате, че то ще има върху развитието
на международното положение?

Ст. М. "Аз въобще тук избягвам да говоря по политически въпроси. Пред-
почитам да си мълча. Мисля, че при тия условия тук това е най-разумно. Обаче
че с вас ще говоря и ще бъда откровен. Смъртта на Сталин, наистина е едно
голямо събитие, той беше оня, който със своя огромен престиж и авторитет
както вънка така и вътре, представляваше гаранцията за стабилност. В това
отношение никой не би могъл да го замести и мисля, че това именно е най-
същественото. Той умря в един момент, когато от другата страна се прехвър-
ва към най-активно подготвяне на действия, които ~~биха излезли навън~~
ако той беше жив, можеше да ги задържи. сега обаче, с неговата смърт-няма ;
да имах кой с такава сила да ги респектира и задържа и се боя; че в след-
ствие на това те може да се окуражават, да бъдат още по-откровени, което
пък може да доведе до опасно състояние..

Речта на Маленков, като се сравни с речта на Сталин при смъртта на
Ленин, която просто наелектризираваше и ентусиазираваше, ми се вижда и вяла
и доста депласе. Депласе защото мисля че при подобни случаи-погребение
не е много уместно да се произнасят програмни речи....

Маленков в речта си казва, че е възможно едно продължително съвместно
съществуване на двете системи. Съм на мнение, че възкването на думата
продължително не само че няма да внесе успокоение отгътък, но напротив ще
даде тъкмо обратен ефект: ще внесе още по-голямо раздразнение и учончате-
лно ще ги убеди, че е невъзможно съвместно съществуване на двете системи,
тъй като това би било само във вреда на капиталиема и би означавало си-
горна гибел за него. Въобще в речта на Маленков, която в това отношение е
най интересната, няма никакъв елемент, който да внесе някакво успокоение
в другата страна: подчертава се, че ще се следва без никакво отклонение
досегашния курс, макар да се говори и наблюдават толкова много за мира,
което очевидно се прави, с цел за пропаганда. Поради това и не трябва да
се отчаква въобще никаква промяна в развитието на международните събития.
Противно на отчакванията на някои тук, като вземам в предвид какво е полс-
жението в Западна Европа, съм на мнение, че не трябва да се отчаква в неп-
средствено най-близко време, да се дойде до важни събития. Общественото
мнение на запад още не е подготвено за агресивно действие срещу СССР
и пр. пък и още не са проведени всички ония мерки, които биха им осигурили
здравината на тила във Франция, Италия и др. Западни държави. Поради това

макар и времето за подготвянето на войната, по известните вам причини, да е много тежко и да не може още дълго да се протака подготовката-все пак смятам че не трябва да се отчекват събития за през пролетта.

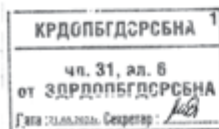
Единственото също тук на Балканите, за наше нещастие, поради лошите спомени оставени от нас в миналото у нашите южни съседи и уселото изпозвуване на това обстоятелство в подготвянето на общественото мнение в тия страни за агресивни действия спрямо нас-мота да се допустне че са вече в състояние да се допустнет/на готовност/да предприемат нападателни действия... няма нужде да Ви уверявам, че това ще бъде най-голямото нещастие за България, за всички българи и особено пак за нас вдворените и затова всички трябва да живеешудат желаем да не се стигне до война тук... Осаче въпреки това, не смятам, че огия отгатак (сича се решили да предприемат действия тук, защото това не изобавно си довело до предизвикването на световната война, а шом още не се готови за напред-не допускат че сича се решили да и предизвикат....

Това че тук пролет невярвам да се предизвикат събития в Европа."

Отпечатано в 2. Екз.

1. Ю. Н. Д.

2. Д. З.

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

Строго поверително!

ДОБ. СЯ:

28
282

Писмено приел
от тайник О.Р. Стойчев на 28.III.53

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Ген. секретар: *MB*

СПРАВКА ПО ДОНЕСЕНИЕТО:

Донесението се отнася за вдворените
Стойчо Мушанов и Петко Стоянов.

ДОНЕСЕНИЕ

Источника донася; На 21.III.1953 год. Сутринта в помещението Стойчо Мушанов каза на Петко Стоянов: "почнах да сънувам вече министерски места нощес сънувах че ти си Министър на правосъдието в кабинет с Кирил Георгиев и министър на войната Дамян Велчев, а аз помощник министър на правосъдието, а миналото нощ сънувах че съм избран за народен представител въпреки че се намирам тук, като ми мина през ума, какво че кумонистите няма да ми дадат входна карта като народен представител." Петко Стоянов тогава каза: "Дано бог да ни помогне и този сън да стане действителност." Мушанов каза: "събитията така се развиват, че това не е изключено."

На 22.III.1953 год. Стойчо Мушанов в разговор с Петко Стоянов, вечер след като бяхме си легнали, че съм заспал каза на Петко Стоянов: "колко леко сме гледали когато някой кадия, че няма свободата, но когато видахме сега как Българския народ е лишен от свобода с изключение на една малка част. Да не може човек да каже това което е в действителност за подписаният и отробен народ, от мена хора, затова с право отиват някой хора в Америка да се ползват от така необходимата свобода. Петко Стоянов разчувства каза: "Щом като турските помаци разбраха че са лишени от свобода те си оставиха имотите дадени на безценница и масово почнаха да отиват в турция по който начин се отърваха от тази напасть, че какво остава за българския народ. В това време Стойчо Мушанов забеляза бр. отговорник Борис, че се двете и каза на Петко Стоянов и казвайки да мълкне.

На 28.III.53 год. Георги Наїденов Станев от 2-ра бр. ми каза, след обичайните среща. Между Мушанов, Либен Диков и Петко Стоянов с Лериски и после с Марко Рязков Л. Диков. Марко Рязков ми каза, че събитията Сърват, положението е нетегнето, от което следва да се радваме. СССР е помолило англи Американците да бъде приведено в изпълнение Алтеекското споразумение и по писано, по този мирен начин на който Англо-Американците не са отговорили: Шестата Американска флота се намира вече в турски териториални води на Черно море, защото това генерал Карли който каза, че на този въпрос сега не отговаря. Бонския договор е вече ратифициран, Китайското народно демократично правителство следва политиката на Тито.

Отпечатано в 3. Екз.

- 1. П. О.
- 2. Р/ка
- 3. Д. З.

"Вуцка"

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

ОСТАТОЧНО ПОВЕРЛИВО: 214

Д О Н О С Л О: 287

Агент "ОСТРЕЦ" писмено присл от габ-
лян О.Р. Стойчев на 24.IV.1953 год.

291

Д О Н О С Л О

Източника донесъл; На 14.IV.1953 год. около 11 часа на работния обект до дивана на кравата при почиване на тревата до диваната бившият министър Стойчо Муханов от 1-ва бригада 2-ра чета при 2-ри обект на ЦВО с.ледено Свещовско и Петко Петров Арабаджиев от гр. Ялла, от същата бригада, водиха следния разговор: Петко П. Арабаджиев, запита Стойчо Муханов, няма ли да си ходим сега на 1-ви Май 1953 год. Дали правителството няма да даде амнистия по поводите на амнистията в СССР? Стойчо Муханов отговори: "Амнистия тия хора няма да дадат. Няк и да дадат нас няма да засегне. Аз си знам за себе си, че за мен пускане няма. Амнистия ако дадат тя ще бъде индивидуална за известни лица, а няма да засегне категорично престъпления. Аз си знам че амнистия не да дадат мен няма да засегне, че аз поседен от тук ще си отида..

"ОСТРЕЦ"

Забележка: Това си донесение острец донесе след като го измърих, че не работи той отдавна е без пари и въпреки всичките си усилия неможе да вземе пари от никого, а иска от мен да му дам продукти от лавката на кредит. Казах му че това е забранено. Това обстоятелство говори че той не е в контакт с вражеските елементи, че той се е напълно самоизолирал. Аз му поисках още по-рано, да не дава дребни работи, а като бивах пичомеся да усвояват и да носе каква во върнат гичевостите.

"ТОЧЕВ"

Отпечатано в 2. Биз.

1.В.Д.

2.Р/ка

Из архивите на ДС

СПРАВКА ПО ДЪНЕСЕНИЕТО:

Отнася се за изказванията на въдворения
СТОИ О МУШАНОВ.

304
284

Р/ка
бухал

По въпроса а именно допуска ли се България по външно
давление да възстанови разтурените бивши полити ески партии да пр-
риизведе свободни избори, да разтури ТВО, да даде амнистия СТОИ О
МУШАНОВ или каза:

"Не комунистите не само че ще изпълнет мероприятия пр-
чинени от външно давление, а няма да дадът и вид че това е стан-
ало така. Аз не допускам че ТВО ще бъде разформеровано. Амнистия
може да се даде но тя ще бъде строго ограничена, с оглед да бъдат
задържани видни политически ли ности и такива за които имат данн
че са непримирими врагове на комунистическия строи. Аз мисля, че
ще бъдат задържани "ПЛАШИЛА" между които ще бъде и аз. Освобождаване
то на селенията и сиромашия ще бъде само от полза за държавата."

"ДРАГАН"

НАПИСАНО В 2-А ЕКЗЕМПЛЯРА:

1. Към Раб. Досие.
2. Към Р/ка "БУХАЛ"
3. Оригинала в кат. ПЕЕВ

До Другаря Началник сектор
Държавна Сигурност - Варна

Телев
- 208

Зан. 1268 / 12. VIII
мощ. 5.

СПРАВКА

За лице ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ
от гр. Шумен, ул. "Христо Смирненски" № 4

#34

Подписан: Иван Иванов Пенев

на служба по Варненски сектор Държавна Сигурност - биро ДС - Шумен
прегледах всички налични материали за лицето ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ
от гр. Шумен, ул. "Хр. Смирненски" № 4

установих следното:

Роден е на 27. I. 1892 год. в гр. Оряхово, живуе в гр. Шумен, понастоящем вдоворен. Материалното му положение е много добро. Притежава чифлик и в с. П. Волово, Шуменско и апартамент в София.

Има висше юридическо образование. След войната 1914-1918 год. започва да упражнява адвокатската си професия, но за малко, защото по това време влиза в ВЗНС и става активен член. По-късно става окръжен управител в гр. Шумен. След това става министър на вътрешните работи, където го заварва деветониския преврат. Попада в затвора, обаче с Недялко Атанасов успява да избяга и емигрира наедно с него в Йугославия, Франция и Австрия. През време на емигрантството си е разполагал с много пари и е имал отрицателно отношение към другите емигранти, особено към комунистите. След завръщането си в България започва да купува земи и други имоти, които записва на жена си на името.

Възхвалява режимите на Англия и Америка, а към СССР има враждебно отношение. Имал е близки отношения с пар Борис и генералите: Михов, Луков, Даскалов и др. Финансирал е вестник "Селски глас", който е издаван от Георги Йорданов.

През 1938 год. е бил посетен в кабинета му от Ал. Цанков. През м. септември 1943 год. е бил поканен от представители на областния комитет на ОФ, а именно от Тодор Петков /Андрей/ да влезе в ОФ. Последният, пом унава, че са нелегални отказва да влезе в ОФ, като казва, че те са били много добре, че като дойдат руснаците щели да му отнемат имота, нивите. Това е отношението му преди 9 септември 1944 год.

След 9 септември 1944 год. Христо Стоянов започва да парадирва, мъчейки се да се представи за голям борец против фашизма и се съремее да заеме колкото се може по важен пост в новото управление. Това, обаче, не му се отдаде и той започна да работи против новата власт на ОФ. Започна да устройва събрания, където говореше, че ВЗНС е най-голямата глупост и следователно на нея трябва да се дадат най-много места в управлението. Почна да приема безогледно legioneri и други реакционери, врагове на ОФ в ВЗНС. Помъчи се да създаде организация "Стамболийче", която да противопостави на "Септемврийче".

По време на войната ни с Германия, съзидат се обяви против войната, като същевременно агитираше да не се отива на фронта, като в резултат на неговата и неговата хора дейност избухна бунта в 5 а.п. - Шумен

На 14. X. 1945 год. организира околийски събор в Шумен, където при манифестацията бяха дигнати лозунги и плакати: "ВЗНС-Н. Петков", "Ние не искаме да сме избрикли на комунистите", "Долу насилственото коопериране" "Да живее Г. М. Дмитров" и др.

На 16. IX. 1945 год. е говорил, че комунистите били 200,000, а земеделците 5,000,000 души и за това не земеделците трябва да бъдат секли на комунистите, а обратното. Че селската маса била избивана преди 9. IX. а комунистите и хабери нямали тогава. Искал освобождаване на авторитетите. Управлението трябва да бъде в ръцете на земеделците.

На 2. III. 1947 год. е говорил на околийска опозиционна конференция, че на земеделеца се определяло 80 лева надница, а на работника от 350 лева до 800 лева. Средните селяни не били облагодетелствувани, а само 420 ТКЗС.

Из архивите на ДС

КРДОБГДСРСБНА

чл. 31, ал. 8
от ЗДРДОБГДСРСБНА
Генерал-лейтенант, Секретар: *Л.В.*

-2-

При среща на 6.IV.1948 год. с наш информатор е говорил, че бил заточен в чифлика си по лични амбиции на др. Г. Димитров. Говорил, че земеделците трябва да навлизат в ДООП-ОФ, без да се опасяват, защото утрешния ден пак бил тяхен, че др. Георги Димитров му предложил да стане министър на земеделието, но той отказал.

На 14.IV.1948 год. е говорил, че СССР иска да отбегне войната, защото сама признава, че е много изтощена и че ѝ са нужни най-малко 10-15 години за реорганизиране на силите ѝ.

На 28.III.1949 год. Христо Стоянов се е отклонил от постоянното си местожителство, като се е разписал за два дни и е ходил в града. Казал е, че го вижда в околийското управление в гр. Лумен. Поради това негово отсъствие без разрешение се понесе слух из селата, че бил повикан от др. др. Антон Ягов, Кимон Георгиев, Георги Трайков, Д. Танев да съставят ново правителство.

Има съставен акт от милицията във връзка с горния случай.

На основание всичко горейзложено считам, че лицето ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ от гр. Лумен, ул. "Смирненски" е опасно за обществената ред и сигурност и предлагам да бъде възворен в Трудово-възпитателно-общжитие ДС за срок от 1 /една/ година.

Прилагам материалите за лицето:

Снимка, декларация обр. 10-Г, саморъчни показания - в оригинал и препис, свидетелски показания на: , акт-в оригинал и препис, рапорт от О.Р.1600 и три агентурни донесения

30.V.1949 год.

Лумен

оп. р. /Иван Пенев/
(служ. № 2722)

съгласен гр. н-к:

(служ. №

съгласен инспектор:

име и презиме /А.Георгиев/

Удобрявам: *Л.В.*
пом. министър Р. Христов

До др. Пом. Министър
за Държавна Сигурност
София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От началник сектор Държавна Сигурност
- Варна - Георги Костов

Прегледах основно справката и материалите приложени към преписката за лицето ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ от гр. Лумен и намирам заключението на оп. р. Иван Пенев Иванов за правилно. Предлагам същото лице да бъде възворено в Трудово-възп.общжитие за срок 1 /една/ година гр. Варна, 15.VI.1949 год.

Н-к

име и презиме /Г.Костов/

Съгласен зам. директор:
име и презиме

Съгласен н-к отдел:
име и презиме

~~КЗ~~
~~Използвано~~
~~№ 93. XI - 1957/1958~~

Во Нараянка
на Птр. В. Обществени
с. Белене
Сингорово
180

Панарти
от Христо Николов
Стефанов - водещ на
Обект - IX Бригада

Тосподи Нараянка,
Стар си и болен. Тях задрясан
на 8. V м. г. от клиника, гдето бях
на лечение. В държавно сигурност под
непосредствените грижи на лекарите
бях прилично лекуван.
Обаче сега, тук на острова, си в една бригада
от млади и работоспособни хора и само път
до обекта на работата изглежда българите
ни сили. Работата, която ни се възлага се
извършва от другарите ни в звеното,
където ни е крайно известно. Извества
много добре, че си в тълкест ни звеното
и бригадата си.

От друга страна си добър земеделски стопан-
ник. Специалист си по птицеводство и пчел-
товодство.

Ето защо Ви моля, съгласно текста на закона
за устройството на Птр. В. Д. и на правилника
за прилагането му, да ни се даде таква

работа, която мога да върша подравно здравословното си положение и физическите си сили и познания.

Лекорът на обекта винаги ще Ви потвърди, че здравето ми е крайно разтросено.

За подкрепа на мисълта си придобих още и факта, че бях 9 години полит-емиграция и три пъти ми осъдиха на смърт от фашисткото правителство на професор Занков.

През 1936 год. бях посетил дим в Дирекцията на Полицията, за което отказах да сменя името на званието член на Указаното преговаряща с мен и от този побой изгубих зъбите си око. А времето от 1934 год. до 9-IX-1944 год. прекарах в килиите на Дирекцията на Полицията, тъй като, през този период време 22 пъти бях арестуван, в консулагерите: Остров Св. Анастасия и Понда Вада, интерниран и под домашен арест. Ако Ви, че при тези преследвания и физич. и морален тормоз от реакционно-фашистките рожки в страната ни, и най-здравите човешки организми не може да устоят.

Прилагам Ви медицинско удостоверение от VII Поликлиника, с което бях посетил в Бяло-лелевския институт в с. Момичи Прокоп, от което бях задържан.

С почитание.

20-IX, 1957 год.

Генерал

Чрез Началника на
III. В. О. с. Белене

К. В. О. с. Белене
Свиштовско
за
Трансданско Министерство
на Вътрешните Работи
с. София

Отнакъде
от Христо Николов Стан-
нов, взворен от VIII бригада
на I-а рема.

Трансданско Министерство,
Вие ме познавате добре, както лично,
така и дейността ми. Познават ме
също и членовете на Политбюро и Бюро
на партията Ви.

Вие знаете, че аз бях един от най-добрите
те другари на Ал. Стамболински и член
в кабинета му през 1922/1923 години.
Известно Ви е тогава, че след като из-
бгах от Генералния събор на 3-VIII
1927 год. заедно с днешният Министър
на Финансите Кирил Лазаров, аз бях
3 години полиц-емгрант и три пъти
осъден на смърт от фашистките пра-
вителства в страната ни.

През 1936 год. аз изгубих в Дирекцията
на полицията извото си ово, от побоя,
който ми се нанесе там, за което

отказах да съобща имената на членовете на Жема, които преговаряха с мен, като човешки секретар на Б. З. Н. Гроз, за издването на позиви против чорекиме правителство на генерал Пенко Злашев и Андрей Пощев.

Смятам, че също са Ви известни и моите лични приватни отношения с покойния М-р Председател Георги Димитров, с когото заедно сме обсъждали и коригирали всички свои акции от политически характер в странство от 1924 до 1933 години. По тези приватни и аз бях единственният българин, който, по искане на Георги Димитров, депозира писмени, потвърдени заверени показания, през съда в Лайпциг, след като от Дирекцията на полицията в София ми е отказан паспорт, за да се въвляга в съда.

Без да влизам в по-големи подробности, аз смятам за нуждно и да Ви уведомя, че нямам абсолютно никакви провизии срещу отечествено-франковска власт, за издването и закрепването на когото и аз съм влязъл скромените си земли. Този факт е чужден и от ораните на позведомствата Ви българска сигурност, в които когото прекарах цели шест месеца.

3
Когато от Дирекцията на Върховна
Сигурност на 1-XI-1951 год. ме изпратиха
в III. B. O. в с. Белене, не зведомиха, че това
е свърка от предпазен характер, взета
среду мен, но също политически съображения.
Не влизам в обсъждане на въпроса дали
тази свърка е основателна или не. Разби-
райки добре положението аз безропотно
се подчинявам и изпълнявам всички на-
реддания, твърдо живея с мисълта, че
по път на критиката и самокритиката
и тази свърка ще се изправи.

Обага за друго се отмаквам и отпращам нас-
тощата си работа до Вас.

франциските затвори и конц-лагери, в
които прекарах почти шест години,
разнебиха здравето ми. Аз съм нево-
лен за физически труд. Това се конста-
тирва от медицинското свидетелство
ми, издадено от VII Софийска поликлиника,
което още на 20-XI 1951 год. представих
на Началника на III. B. O. в с. Белене с
специална молба. Този факт е
констатиран и от лекарите на нашето
обучение и изрично отбелязан в
техните книги.

Но, въпреки всичко, мен редовно ме ис-
корвата на работа на джамата. Заставих
се да работя и сега. Преди няколко дни,
при температура 39.6 градуса, ме изпратиха
от помещението, което редях посвета

на лекара и не испратиха на дълга.
Искрено съм осуден от това неестово
отношение спрямо един възрастен и болен
човек, което е в пълно противоречие с
отношението на О. Фр. власт спрямо
заболените гражданци. Такива отноше-
ния са в противоречие и с инструкциите
би за лечение на заболялите затворници.
Оставям на страна въпроса за усрой-
ството на III. В. О и за това, което се
говори по този въпрос, когато законопро-
екта се разискваше в комисията и плену-
ма на парламента.

Разбира се, че когато не искорват на
робота, и дълга не може да стоа, че аз
мога да измисля изискванията се нари-
ча работата. Щотога, като последствие
ми се дава само 3 вт грама хляб, слаба
порба, забранява ми се да купявам продукти
от лавката и ми се създават още редица
други ограничения.

С две думи казано, речията на който съм
подготвен, не е нищо друго, освен при-
ложението на сизърна присяга по пътя
на системното физическо измощение и
измалкване. Все се дочаждат добре, че
самота сизерт за мен не е никаква за-
лаха. Напротив, много често я не
камо край на този живот на пред
и гладно куче, който съм заставен да
в III. В. обичаемието. Защото всеки,

се изтождоват въ по-вече и по-вече физическите ми сили, а за погивка през кожда и джа не може да става при адската горелница в замворените помпечения, при липсата на въздух, нискоки испарения и непрекъснатите атаки на дървениците и комарите.

И, въпреки всичко, аз считам за свой дълг да Ви уведомя за всичко горе-изгорено, ниш-кашо, в себе си, съм дълбоко убеден, че нито Вие, нито Полит-Бюро, нито Черковите на Зека на партията Ви сте дали инструкции за физическото ми умишление по този път. Не едн път съм инал възможността за разговор с Валентин предшественик в министерството Антон Югов за П. В. Обществеността. От него знам, че партията Ви искае от там да се изнасят не погребални ковчези, а да изидат нови хора с изданието, че тяхното място е да се върнат в ресни и добросъвестна работа за строежа на социалистическата общественоост.

В политическия кабинет което се намират още 30-40 човека в общественоостта.

Молбата ми към Вас е само една: да се направят физическите ми страдания през време на предиваването ми в общественоостта поносими и да не бѫда заставан да върша работи, които не съответстват на моите години и на крайно разтроеното ми здравие.

Но е необходимо, най-после, и аз да върна нецго, то нека ми се върне работна в стопанските области, както свиневодство, кокосарство, пивоварство или пеларство, но която отрасъл или големи практически познания. През първите ми 13 месеца престой в П.К.Д. в с. Белене през 1949/1950 година аз работих в тази област и добрият резултат от моята работа са признани и са на лице.

5-й - 1952 год.

С почитание:

Генерал

38-59
Кр. Стоянов
2/10
1/11

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

919 - 5
Строго поверително.

155

[Handwritten signature]

С П Р А В К А

За ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ - бивш М-р
на МВР при Стамболийски, член на ПП на
ВЗНС-ПП - въдворен в ТВО - Белене.

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР: *[Signature]*

ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ е роден на 25.I.1892 г. в с. Оряхово -
Коларовградско, жив. в София, българин, български гражданин, образова-
ние висше, юридическо, женен

По социално положение Христо Стоянов е кулак. Притежавал е
добро стопанство от 180 декара край гр. Коларовград. Понастоящем вклю-
чено в Държавното стопанство.

През време на управлението на Стамболийски е бил Министър на
Вътрешните работи. След 9-то въския преврат бива арестуван и пратен в
Соф. затвор и през август 1924 г., той, Недялко Атанасов и Кирил Лазар-
ров избягват и отиват в Югославия, за което получил задочно смъртна при-
съда. В Югославия, той влиза в задграничното правителство, Недялко Ата-
насов, Коста Тодоров и Александър Оббов, но впоследствие тези четирима
се разделят на две. Също и той се уличава, както и другите да е бил
свързан с югославското разузнаване.

Връща се в България 1933 г. и обзавежда своето стопанство.

По полицейски данни се уличава, че той често е отивал в Юго-
славия до 1939 г., като се подозира че е в полза на югославското разуз-
наване.

Като член на ВЗНС, заедно с Недялко Атанасов застават начело
на "Пладне". През 1941 г., бил пратен в лагера "Гонда вода" - Асенов-
градско. В скоро време той се обажда на Себов - архитект, близък човек
на паря, с бележка пратена по въдворения тогава Иван Димитров Масларов,
с която да уведоми "господаря" и му съобщи, че той /Христо Стоянов/ е
готов да изпълни всичко за което е говорено и след това бил освободен
от "Гонда вода". Нещо повече, полицията след завръщането му от лагера
му дава разрешение за право на носене на пистолет. При образуване на
Отечествения фронт преди 9.IX.44 г. Христо Стоянов е бил поканен от на-
ши другари да се срещат и изработат план за съвместно действие, но той
отказал, като предпочел да замине за София и се срещнал с Никола Петков
а след това с Муравиен.

Из архивите на ДС

49 156: 5^а

След 9. IX. 44 г. влиза в Областния комитет на Отечествен фронт в Коларовград. При разцеплението на БЗНС, минава на страната на Н. Петков и се избира за член на III на същия. За активна опозиционна дейност през 1949 г. бива изпратен в ТВО за една година и през 1951 г. бива отново въдворен за активна антиотечественофронтowska дейност и превъдворен през 1952 г. за 5 години.

В ТВО - Белене не проявява активност в културно просветната работа, често парадирва всред въдворените, че негова била заслуга да се извърши срама между Ал. Стамболийски и Чичерин през 1921 г. в Черно море. Подчертава, че Оббов по години и иначе политически вече е паднал от сцената; Недялко Атанасов - физически разстроен, умствено почнал да се вдетенява, а вих той сега имал най-добра памет и сила за работа, но си пазел авторитета да не го изгуби тука в ТВО, а когато излезе на вън да бъде полезен.

Подчертано говори против Гемето, че той е агент на американците и англичаните и че той е случаен елемент за БЗНС и води борба против откритите геметовци, като ги смята за непоправими, например: Недко Ботев, Емил Краев, Страти Димитров, братя Слави и Стяпн п. Игнатов, Тодор Лазаров, Райчо Домусчиев, Нино Чакъров, Минчо Панов и др. и ако имал възможност щял всички тях да ги разстреля, като отровени геметовци.

Същия - Христо Стоянов има известен авторитет всред въдворените и под негово влияние се очертава група от бивши народни представители и други обществени деятели от БЗНС, като: Спас Найденов, Кирил Попов, Атанас х. Попов, Петър Сърбински, Денъ Георгиев, Атанас Морданов Атанасов, Димитър К. Ванков, Димитър Сираков, Вангел Горев, Сиво Чапарев и др. Подчертавал е сред тях и другите ръководната роля на БКП за укрепването на съюза между работниците и селяните и за съвместна дейност на всички сили в бъдещата гражданска работа. Счита взетия курс на Партията особено с честването 30 годишнината от убийството на Стамболийски за правилен и постъпката на Асен Стамболийски и Светла Даскалова за правилна, което била начало за събиране на всички антифашистки сили в страната.

На основание на горното предлагам същия да бъде освободен.

СЪГЛАСЕН

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ IV-ТИ ДЕ

майор, *[Signature]*
В. Димов/
София, _____ 53 г.

2 екз. КМ.

ПРЕДЛАГА:

Ст. раз. *[Signature]* Желязков/ОДОБРИЛ
НАЧАЛНИК УПРАВЛЕНИЕ III ДС

полковник, *[Signature]*
В. Думков/
София, _____ 53 г.

97 Исканов

ГЛАВНА ПРОКУРАТУРА
НА
НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ОТДЕЛ _____

№ П-547

27 август 1956 год.

СОФИЯ

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

170

Лично-строго поверително

До др. Б. Българанов
секретар на ЦК на БКП

Т у к

ЗАПИСКА

от Йордан Чобанов, главен
прокурор на Републиката

При отговор да се съобщава точния № на нашето писмо

Ув. др. Българанов,

На 24.VIII.т.г. при мене, в кабинета ми в Главната прокуратура, се яви бившият депутат от групата на Никола Петков - Христо Стоянов. На секретаря ми е заявил, че желае да ми говори по един "правно-политически въпрос". Съдия познавам лично от Конституционната комисия при Великото народно събрание. Съпругата му била далечна родственица на баща ми.

Хр. Стоянов ми съобщи, че бил подал писмено изложение до Политбюро на ЦК, с което предлагал да се елиминира от Правителството и от ръководството на БЗНС др. Г. Трайков. Това щяло да допринесе за масовизирането на съюза и за по-ефикасното му сътрудничество с Партията в изграждането на социализма. Др. Г. Трайков бил узнал за това изложение и бил предупредил Хр. Стоянов чрез П. Сърбински, че ако продължавал да го атакува, щял бил да му "монтира процес" и "да го прати в затвора".

Обясних на Хр. Стоянов, че днес у нас процеси не се "монтират" и че в затвора се пращат онези, които са извършили престъпни деяния по законите на страната.

Що се касае до изложението му до Политбюро, казах му, че с него, очевидно, ще има да се занимае Политбюро, а че аз, като редник-партиен член и прокурор, не се считам за опълномощен да вземам становище по него.

./.
◀◀◀

- 2 -

Полюбопитствувах все пак да ми обясни: защо той и приятелите му считат, че пътят за плодотворно и резултатно сътрудничество между БЗНС и Партията трябва да мине "през трупа" на др.Г.Трайков, при положение, че Г.Трайков остана последователно верен на работническо-селския съюз през годините на най-тежките изпитания за народната власт - тогава, когато други земеделски ръководители, като самия Хр.Стоянов, бяха по това време на позициите на нейните влагове?

Хр.Стоянов ми отвърна, че "сдружените земеделци" изпитвали неприязнени чувства към Г.Трайков, понеже когато те били преследвани от нашата власт, той бил мислил само за кариерата си и не бил направил нищо, за да облекчи участието им.

През течение на разговора Стоянов намекна с известно съжаление, че през първите години след 9 септември той бил имал на два пъти случай да влезе в състава на правителството, но не се възползувал от тези случаи. Твърдеше, че в Постоянното присъствие, във Върховния съюзен съвет и в парламентарната група на николапетковисткия съюз той бил имал самостоятелно отношение спрямо Н.Петков и групирал около себе си едно внушително малцинство, противопоставено на Петков.

За Гичев се отзова отрицателно.

Запитан от мене: защо той и приятелите му не поеха ръката, която многократно лично Г.Димитров им протягаше през 1946 и 1947 г., Хр.Стоянов ми отвърна, че те тогава считали това за уловка, понеже смятали, че Партията възнамерява в най-близко време да разтури БЗНС и установи еднопартиен режим, а сега разбрали, че тази им преценка била погрешна.

Личното ми впечатление, което се потвърждава от разговорите, които съм имал и с други лични мои познати от бившата николапетковистка опозиция - е, че те значително надценяват възможностите, които се откриват пред тях след мерките на снизходителност, взети напоследък от Правителството и че считат едва ли не, че е настъпило време, когато те ще преговарят с Партията и с Правителството като "сила със сила" или като "равен с равен" и ще поставят условия.

Горното Ви донасям, за да го съобщите в Политбюро на ЦК, ако сметете това за необходимо.

С уважение,

Христо Стоянов

/ЛТ

КРДОПБГДСРСБНА
№. 31, ал. 6
ОТ ЗОРДОПБГДСРСБНА
Ген. Служба, Секретар: *KS*

KS
Мондага мислам да
и здравствено
7.11.54

91
г. Нарачица
на поземлението № 0489
при М.В.Р.
с. Белене - Сливовско.

Монда *KS*
Ваш Христо Николов Славков,
въдворен в поземлението,
от I Бригада.

Трансданско Нарачица,

Моля Ви да ми помогнете и из-
бавите от едно крайно затруднено
положение.

По Ваше поръчение аз съм поста-
вил на село, в немилосърдното по-
ложение го въдвореният

. От как последният се
е зотърнал от болницата, ето вече
20 дни, аз не съм могъл погледне-
ти през погъта. Защо?

Защото:

- 1) *чуждестранна*
и засивва и така много хърка,
че понякога, звучеше му се губом
как до другия край на помещението
- 2) Той непрекъснато, звучно и без-
звучно, изпуска газове, които така
сизирват, че при него вече съм
повръщам.

3) Телото на [ ] и дъхът му припаша и аз си дъхнах да дъхам в тази атмосфера на зловоние и микроби.

позива днешно толкова храна, колкото едва могат да погледнат при човека. Естествено е, че храносмилателната му система не може да се справи с това количество и човекът се обръща на неволята, която е съвременно безчувствено към изствателните и нуждите на околната среда.

Това е и причината, за което той си е повдигнал гураза на видовете нише в нелицеприятни пощенски и на вилки, които са влезли в контакт с него.

Към горното като се прибави и факта, че [ ] е изнервен и страда от фикс идея, че някои го преследват, а други искат да го ограбят и за това носи с себе си в кюмета хранителните си продукти. Все повече да имаме сериозни предположения за характера и личностността на [ ]

На [ ] аз не си кода мисля да претеснителна, които ми съдова, за което знам, Вас, които сме мисли, вероятно, известни събрашения, които сме

22

ми го постоваши како нешто
лесно, без да знаете за шти-
те му дефектни, които Ви пра-
ви в нашата страна си мисла.

Аз много търсих, обаче чувстван
ре физикаша и първите ми взеха
сериозно да спрадам ови неприят-
ности, които ми студава

Вие знаете, че
са сериозно болни. На мен
ми е необходимо спокойствие и
чист въздух, за да мога по-скоро
да поемам постоващата болка
която чувствам

Ето защо се обръщам с молба
към Вас да ме отървете от след-
ствието на . Преместе-
те го на друго място.

Знам, че в зградата барака, еجا ми
ще се намери човек, който добро-
волно би се стиснал да го мази
след. По тези съображения, осме-
явам се, да кажа иметенно и,
че най-подходящо за него лесно
би било това под перката, кол-
то е изолувано и таван

би бил по-спокоен, а и дру-
гарите от бараката ще бъдат
по-неузвими от неговите хрка-
ни и ширини.

КРДОПБГДОРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
ОТ ЗДРДОПБГДОРСБНА
Дата: 21.08.1952г. Секретар: *[Signature]*

Реших се да Ви отпраща нешоф-
уама си можда, зануошо икави
на вика чека, да изделна Катвимо
и да е било мити рауравми е
, којто би се развал
ако емоном токува, за да ми
предоде клеветнигески поимти-
гески характер и да се предешови
пред Вас како изкава си "ар-
битражна необходимост".

обича да сменура
подобни изрази, за да прикрива
непоносимите си мити недоста-
таци.

С почитание!

1-VIII-1952г.

[Signature]

106
136

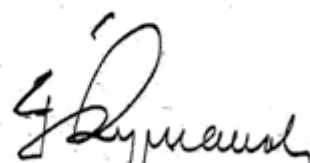
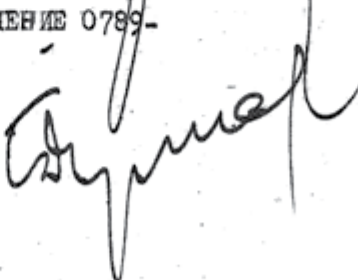
ХРИСТО НИКОЛОВ СТОЯНОВ КАЛИНОВ от гр.София, възворен със заповед № 4/10.І.57 год., за срок от една година, считано от 23.ХІ.56 година.

В общежитието не излиза редовно на работа, поради напредналата му възраст. В политико - просветната работа не взема никакво участие.

В първоначалния период на неговото възвръщане се ползвател, с изключително голям авторитет сред болшинството от средата на земеделците -опозиционери, Обаче по късно, когато беше разобличен в неговата демагогска линия на поведение, в неговите не искрени и не честни изказвания, в подлостта му да се занимава в писане на анонимни писма, болшинството от възворените го пренебрегнаха и не го уважаваха и зачитаха. Това безизходно положение, накарва Христо Стоянов да измени тактиката и линията на поведението си, заключаващо се в това, на даване открити декларации, че той е за ОФ, съгласен е с всичко онова което се провежда от Партията и Правителството и че един ден когато бъде освободен, с всички сили ще бъде в помощ на властта. Когато и в това му маневриране беше разобличен, той се обособи -затвори се в себе си и не прави такива шумни изказвания и декларации, а само заявява, че когато го потърсят ще помага. Опитите му да лаврира и заблуди администрацията останаха безуспешни.

Вашето мнение е, че ХРИСТО СТОЯНОВ е непоправим възвращач и стоенето му тук в ТВО е необходимо до пълното му кашитуиране.

Срок 1 год
Белене, 7 октомври 1957 год.

ПРЕДЛАГА:
НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ 0789-
Полковник:

всичко каквото ще се иска от него.

В беседа със СТОЯНОВ му се каза, че декларацията е написана твърде повърхностно и че критиката и самокритиката се прави много общо. Той се съгласи, че декларацията действително има много недостатъци и изяви желание да напише нова такава.

От донесението на агент "ПЪРВАН" от 8.III.1959 година е видно, какво, че СТОЯНОВ е решил да напише втора декларация, в която да направим задълбочен анализ на дейността на опозицията и на неговата дейност като активен опозиционер. От същото донесение е видно, че опозиционерите КОСТА МУРАВИЕВ и АТАНАС ЛЕРИНСКИ гледат на СТОЯНОВ подозрително, изказват негодувание от постъпката на СТОЯНОВ и го предупреждавали да не я излага пред МВР.

На 10.III. т.г. проведохме среща със СТОЯНОВ, на която ни предаде написаната втора декларация и моли да бъде преместен на друга работа, с оглед да се отдалечи от останалата опозиционна маса, за да не го безпокоели.

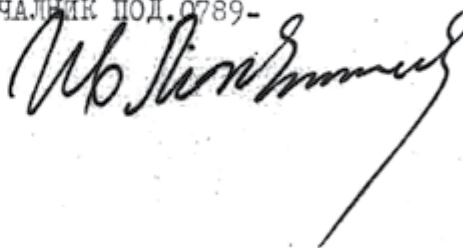
Като изходим от фактите, които излага в декларацията, данните от агент "ПЪРВАН" и личните впечатления прилобити в беседите със СТОЯНОВ, идваме до заключение, че съдия искрено желае едно приобщаване към ОФ.

Белене, 10.III.1959 год.

КК/НМ

ЗАМ. НАЧАЛНИК ПОД. 0789-

Майор:

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

88-1248

МВР
РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ
Рег. № С _____

_____ 197__ г.

КОТЕЛ

УТВЪРЖАВАМ:

ЗАМ. НАЧАЛНИК ОКРЪЖНО У-НИЕ МВР

ПОЛКОВНИК:

/ Ил. ИЛИЕВ /

05 . 02 . 1985 год.

07 02 1985 2507 МЛ

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Откриване на дело за оперативно издирване.

Др. Началник,

На 20.01.1985 год. по агентурен път бе получена информация, че на 17 и 18.01.1985 год. неизвестни лица от с. Ябланово са извършили усилена подготовка по миниране моста разположен в подстъпите на селото, с цел възпрепятстване предвижването на групите по възстановяване на обществения ред.

За целта са набавени около 5 кг. взрив, но поради нашите внезапни действия същия не е използван.

При така създамата се обстановка взривното вещество е било укрито.

До настоящия момент лицата извършили подготовка по взривяване на моста са неразкрити поради което ПРЕДЛАГАМ:
да се открие УДОИ "ФУГЕНИСТИ" което да се води в РУ на МВР,
гр. Котел.

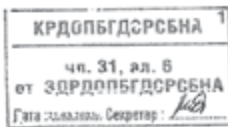

Отп.1 екз.
№ 1 -
Изп.Хъндърчев
Нап.Хъндърчев
05.02.1985 год.
гр.Котел

ПРЕДЛАГА: *Хъндърчев*
ст.лейт.Хъндърчев

СЪГЛАСЕН: *Хубеков*
НАЧАЛНИК РАЙОННО У-НИЕ МВР
-капитан-
/П.Хубеков/

бх. 279/10.6.88г. 3

СЪГЛАСЕН :
ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ:
/В. Мръчков/
_____ София

УТВЪРЖДАВАМ:
3. МИНИСТЪР НА МВР: *[Signature]*
Генерал - полковник
_____ /Д. Стоянов/
20 VI _____ София

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: отменяне на превантивно-административна мярка по чл. 39 ал. I т. 1 от ЗНМ - " принудително заселване ", въведена на лицето ИГНАТ ЮЛИАНОВ ВИЧЕВ.

ИГНАТ ЮЛИАНОВ ВИЧЕВ е роден на 21.08.1959 год. в с. Филаретово, Бургаска област, българин- мюсюлманин, български гражданин, с основно образование, женен, неосъден, безпартиен, работи като овчар в АПК с. Филаретово. Принудително заселен по чл. 39 ал. I т. 1 от ЗНМ в с. Червен бряг, Софийска област.

Произхожда от бедно селско семейство.

Баща- ЮЛИАН МЛАДЕНОВ ВИЧЕВ, роден на _____ 1938 г. в с. Филаретово, област Бургаска, български гражданин, неосъден, с начално образование, безпартиен, работи като общ работник в пятно управление гр. Котел, националистически и изселнически

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Гене. секретар: Секретар: *1/89*

2. 4

настроен. Засичан е в националистически изказвания.

Майка- ЕМИЛИЯ МЛАДЕНОВА ВИЧЕВА , родена на 1935 г.
в с. Филаретово, Бургаска област, българска гражданка, неосъждана,
с начално образование, безпартийна, работи като полевъдка в
АПК- гр. Котел, клон с. Филаретово , религиозна, аполитична.

Брат- ИВАН ЮЛИЯНОВ ВИЧЕВ , роден на 1957 год. в с.
Филаретово, Бургаска област , български гражданин, с основно
образование, неосъждан, член на ДКМС, работи в АПК-клон с.
Филаретово. Засичан е в националистически изказвания.

Сестра- ЕМИЛИЯ ЮЛИЯНОВА КИРИЛОВА- родена на
1962 год. в с. Филаретово, Бургаска област , българска гражданка,
с основно образование, неосъждана, член на ДКМС

Сестра- АСЯ ЮЛИЯНОВА, родена на 1966 год. в с.
Филаретово, Бургаска област, българска гражданка, неосъждана,
член на ДКМС.

Съпруга- РОСИЦА ФИЛИПОВА ВИЧЕВА , родена на 1962
год. в с. Яблано, Бургаска област , българска гражданка.
От брака си имат едно дете- Екатерина , родена на 1984 г.

ИГНАТ ЮЛИЯНОВ ВИЧЕВ завършва основно образование в
родното си село , след което постъпва в СПТУ "Ч.Храбър" гр.
Преслав, област Варненска, но поради слаб успех се отказва.
Военна служба отбива в строителни войски.

Националистически настроен. Няколкократно засичан
в изказвания неодобряващи мероприятията на Народната власт.

На 18.01.1985 год. с лекия си автомобил " Лада" Игнат
Юлиянов Вичев превозва лица от с. Филаретово до мостовете на с.
Тича и с. Малко село. Заедно с лицата от групата взема участие
при изкопаването на дупки в носещите стени на мостовете за
~~поставяне на~~ поставяне на взрива. Поради страх и липса на
квалификация се отказват сами да осъществят взривяването и решават
да потърсят помощта на Симеон Христов от с. Яблано,

който приема да извърши взривяването ,но не предприема понетатъжна дейност предвид обстоятелствата ,че рано сутринта на 19.01. 1985 год. в с. Ябланово е възстановен обществения ред.

Впоследствие Игнат Вичев бе задържан и въдворен в ТВО Белене. Независимо от престоя в Белене, Вичев продължава да стои на протурски националистически позиции, отриче възродителния процес , участвува в негативни прояви, като групови протести, гладна стачка, неизлизане на работа. Силно се влияе от средата в която живее. От м. септември 1986 год. Вичев е принудително заселен в с. Червен бряг, Софийска област .Забелязва се известна промяна в поведението и държанието му след принудителното заселване. Участвува в трудовия процес, изпълнява възложените му задачи. Няма констатирани случаи на негативни изказвания и прояви. Спазва изискванията породени от наложената му мярка. Отбягва всякакви коментари по въпроси касаещи възродителния процес .Проявява двуличие пред органите на МВР. Не се ползува с авторитет сред лицата с възстановени имена, няма организаторски способности.

Имайки предвид последните указания на ръководството на министерството, тенденциите по развитието на възродителния процес и с цел осигуряване на по-добри условия за положително въздействие,

П Р Е Д Л А Г А М :

Да бъде отменена въведената превантивно-административна

тивна мярка по чл. 39 ал. I т. 1 от ЗНМ на лицето ИГНАТ
ЮЛИАНОВ ВИЧЕВ и му се разреши завръщане в с. Филаретово.

СЪГЛАСЕН :

ОКРЪЖЕН ПРОКУРОР:

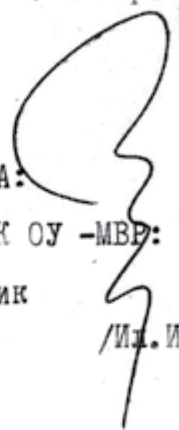
/Д. Желязков/

ПРЕДЛАГА:

НАЧАЛНИК ОУ -МВР:

Полковник

/Ил. Илиев/

отп. в 2 екз.

екз. № 1- 72001
екз. № 2 -РУ-МВР, Котел
03.06.1988 г.
гр. Котел

Из архивите на ДС

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Принудително установяване в друго населено място на лицето
МЕХМЕД ИБРЯМОВ КЕКЕАХМЕДОВ, от с.Тополка, Кърджалийски
окръг. - *Георги Иванов Колазов*

МЕХМЕД ИБРЯМОВ КЕКЕАХМЕДОВ е роден на 22.07.1954 година
в с.Тополка, Кърджалийски окръг. Български гражданин, не женен,
служил, осъждан. Произхожда от селско семейство. Безпартиен, национа-
листически настроен.

Завършил основно образование в с.Токачка и СПТУ по авто-
транспорт - Крумовград през 1973 година. През есента на същата годи-
на постъпил в казармата, където отбил военната си служба в строител-
ни войски - София. След уволнението работил на различни обекти в
страната, но най-продължително време работил на магистралата "ХЕМУС"
Ботевград, където е бил бригадир.

Баща му ИБРЯМ ИБРЯМОВ КЕКЕАХМЕДОВ жител и живущ в село
Тополка. Занимава се със земеделие и обща работа. Безпартиен, владее
грамотен, религиозен - фанатик. Мечтател за Турция.

Майка му ХАТМЕ ИБРЯМОВА КЕКЕАХМЕДОВА се занимава със земе-
делие и домакинство. Безпартийна, неграмотна, аполитична.

Сестра му ХАТИДЖЕ ИБРЯМОВА КЕКЕАХМЕДОВА омъжена в село
Луличка. Занимава се със земеделие и домакинство. Членка на ДКМС,
без прояви.

През 1976/77 година бил на работа в СССР, от където е
изгонен за националистически прояви и извършване на побой.

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата: 02.02.1958. Секретар: [Signature]

Постоянно скита из страната, установявал е контакти с турски граждани, в родното си село се връща много рядко.

Правил е националистически изказвания на публично място по повод смяната на имената и се е заканвал на местните ръководители с убийство - за участието им в мероприятията по осъзнаването.

По този повод в ресторанта в с.Токачка в присъствието на доста хора говори на висок тон, че е представител на организацията "СИВИТЕ ВЪЛЦИ", призовавал към действия по примера на арменските терористи. Вдигал тост за партията на АПАСЛАН ТЮРКЕШ и най-вулгарно псувал комунистите.

В ресторанта в с.Кандилка където е имало доста хора в пийнало състояние правил изявление, че тук ще дойде КЕМАЛ АТАТЮРК, възхвалявал живота в Турция и най-вулгарно псувал онеци, които сменили имената на българските турци.

По характер буен, обигран, с отрицателно отношение към народната власт, способен на авантюристични и терористични прояви.

В предвид гореизложеното и на основание чл.39 ал.1 т.1 от ЗНМ,

П Р Е Д Л А Г А М:

Лицето МЕХМЕД ИБРЯМОВ КЕКЕАХМЕДОВ от с.Тополка, Кърджалийски окръг да бъде принудително установено в друго населено място, за срок от 3 години.

СЪГЛАСЕН:
ОКРЪЖЕН ПРОКУРОР:
С. Бакалов: [Signature]

ПРЕДЛАГА:
Н-К ОКРЪЖНО У-НИЕ МВР:
ПОЛКОВНИК:
(Ат.Кадирев)

3r./02.1958.

Из архивите на ДС

До гр. "Лазаржик
#11 "Замбара" гр. Белене

Докладна Записка

от с/к-та Илия Федерев Николов
контрау раб. груп от "Полкритик" и
"Титови сградн."

гр. Лазаржик,

Докладвам Ви се днес 26. X. 1985 год.

както контрау груп от 25 човека от
обект "Полкритик" и "Титови сградн"
работимет дех премият Норманно.

Общо настроението на групата беше добро и
успокоително от Георги Иванов Кочев който
беше разетроев, както ми обясни че се купва
таков особено след случката с групата
следвателно от Крумово жад. думите от Кочев:
Искан да ме направят техни човек, но това няма да стане.
Ако рудера /когато съм на свобода/ се се готви това-онова
да ми кажат. Откъде на къде. Какво ще кажат майка ми
баща ми. А съм турски. Искан да ме убедят че съм
българин. Тря пъвата възможност ще се изем в Турция,
ако се споразумят двете страни, и ме изп в отивка.
Били са намерили ^{теп.} каква ^{теп.} група на посолството,
че какво си мисля, всеки един от нормален човек

може да си замисли тел. номер при нужда. Само ме
лъбнаи че ще ме пускат. Единият от Софийските епурвайтели
накоро да ме пускат, а пък научи вика, аз постои
малко, пък после ще види. Но аз трябва да науча
нещо такова, че да видиш тези хора и и аз съм човек,
а пък, и съм човек. Докажи да Аред, да човек
а сега съм Георги, никантъ човек не съм. Обявява
ме в национализъм, че както националист съм, нито
съм агитатор, проматандидат, а бе смелки хора.

Др. Началник, много редовно вече не приключи,
а просто така, със се до мен и започна да
ми обяснява, и аз го гониха.

Горният донасявам да Ваше звание и разпоредба.

26.10.1985 год.

Г. Елена

с интимианно: с/к М. Сид
/неделав/

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

38
СТРОГО СЕКРЕТНО!

№ 7
РАЙОННО У. А. Л. Е. Н. И. З.
№ 668 В. № 4
12.08 1986 г.
8630 от БЕЛЕНЕ

ДО
НАЧАЛНИКА НА
ВРЕМЕННА ГРУПА
Б Е Л Е Н Е

Р А П О Р Т

ОТНОСНО: Проведена среща с аг "Драго"

Др. Началник,

На 08.08.1986 година в 13 часа, на закрито проведох среща със сътрудника в района на II-ри обект. На срещата присъствува полковник Антон Грудев от управление 06, отдел 04 град София.

Поради краткото време той ни съобщи устно следната информация за обстановката в общежитието след разселването на последната група от 21 човека.

Лицата намиращи се в острова по член 39 са били уверени, че Тургут Йозал не е направил нищо при посещението си в Съветския съюз по тихното положение и те твърдо са решили да действуват за освобождаване то си. Щели да действуват по примера на техните другари, които през април и май, тази година са обявили гладна стачка и са спечелили, като са били изведени от Белене и разселени.

Инициатори на тази проява са били:

1. Благой Крумов Танов - от Разград, обект на ДОР.
2. Юрий Фиданов Кочанчиев - от с. Д. Воден, Пловдивски окръг.

Същите обаче не излезли с групата на портала на общежитието, мотивирайки се при с недоброто си здравословно състояние, а Благой, че багажа му бил заключен и не можал да го вземе. По повод на това, връщайки се от разговора с представителите на оперативната група във връзка с проявата им Георги Коларов, обект на ДОН заявил пред източника, че щял да ги "изгори" за това, че подстрекавали и давали идеи, а се държали настрана.

Относно намеренията на стачкуващите източника каза, че ще гледват до края и до тогава, докато не принудят съответните органи да ги разселят по окръзите. Имали намерения след разселването да вземат и семействата си.

По отношение на останалите / не стачкуващи / съобщи, че се отказали на обяд от храна, с изключение на Съби Хиңцов Моллов. Претекста за отказа бил, че храната не им харесала. Имали хранителни продукти от свиждането и лавката, които са консумирали.

На сътрудника поставих следните задачи:

1. Да продължи да наблюдава намеренията и действията на другарите си, като уточни кои от групата са най-активни, имат влияние и дават съвети какво да се прави.

2. Да разбере има ли такива, които се колебаят или са под влияние на някого от групата.

3. Да уточни какво е отношението на останалите лица в обществото към стачкуващите и дали вечер след прибиране в спалните помещения те се хранят, криейки се един от друг.

СПРАВИ НА ЗАСЕЧЕНИТЕ ЛИЦА:

1. Благой Крумов Танов - известен на оперативната група, обект на ДОР.

2. Юрий Фиданов Кочанджиев - известен на оперативната група.

3. Георги Иванов Коларов - известен на оперативната група, обект на ДОН.

4. Съби Хиңцов Моллов - известен на оперативната група.

МЕРОПРИЯТИЯ:

1. След съгласуване с ръководството на ОУ - Плевен да се предложи изолирането на най-активните от групата на I-ви обект.

2. Да се информира ръководството на Затвора за обстановката на II-ри обект за засилване на охраната и превеждане на групата за бързо реагиране в готовност.

3. Да се провеждат беседи със всеки участник от групата на стачкуващите.

ОЦЕНКА:

Съобщените данни са с оперативна стойност.

КРДОПБГДСРСНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСНА
Ген. Главен Секретар: *ЛД*

= 3 =

40

ЗАБЕЛЕЖКА:

В по-голямата си част данните се допълват с тези, съобщени от аг. "Колев" и КА "Марин".

НАПИСАНО В 9 ЕКЗ.

- № 1 РД -
  - № 2 Л. Дело -
  - № 3 ДОР -
  - № 4 ДОН -
  - № 5 Мат. Кочанджиев
  - № 6 Мат. Моллов
  - № 7 РД " Колев "
  - № 8 КА "Марин"
  - № 9 Управление 06-04 - София
- Изп. П. Перашкевов
Нал. А. Пейзанова

Вярно!

МАЙОР:

Перашкевов
/И. Перашкевов/

и декларира, че ще спазва законните разпоредби в страната и няма да се противопоставя на мероприятията по утвърждаването на възродителния процес.

Предвид гореизложеното

ПРЕДЛАГАМ :

Да се прекрати наложената превантивно-административна мярка по чл.39 ал. I т.1 от ЗНМ на ГЕОРГИ ИВАНОВ КОЛАРОВ.

СЪГЛАСЕН:
ОКЪРЪЖЕН ПРОКУРОР

ПРЕДЛАГА:
, НАЧАЛНИК ОУ МВР)
Ген. майор: [Signature]
/Ат. Кадиров/

К. Д.
13.4.87 г.

КРДОПБГДСРБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРБНА

И

ТЕЛЕГРАМА НР.124/545
ЗА ОУ МВР ШУМЕН, ПОД. 72001 И 72400 - 4
ОТ ОУ НА МВР КЮСТЕНДИЛ
200 0304 1300

СТРОГО СЕКРЕТНО

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИ РАБОТИ
ПОДЕЛЕНИЕ 271
Вх. № 192 от 13.4.87 г.

УВЕДОМЯВАМЕ ВИ, ЧЕ ЛИЦЕТО МИЛАН МАРТИНОВ ЯСЕНОВ/МЕХМЕД МУСТАФОВ АДЕМОВ/Р. НА 11.06.1960 ГОД. В С. ИВАНОВО ОКР. ШУМЕНСКИ, СЪС СРЕДНО ОБРАЗОВАНИЕ, НАЧАЛНИК ПОЩА, ЖЕНЕН С ЕДНО ДЕТЕ, ИЗТЪРПЯВА ПАМ ПОЧЛ. 39 АЛ I Т.1 ОТ ЗНМ В СРОК ОТ 3 ГОДИНИ В ГР. БОБОВ ДОЛ НА ОСНОВАНИЕ ЗАПОВЕД НР. 1-669//08.04.1985 ГОД. ЗАРАДИ ТОВА, ЧЕ ПО ВЪЗРОДИТЕЛНИЯ ПРОЦЕС Е ПРОВЕЛ ТЕЛЕФОНЕН РАЗГОВОР С ДИПЛОМАТИЧЕСКИТЕ ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА НА ТУРЦИЯ В БУРГАС, ПЛОВДИВ И СОФИЯ, КАТО Е СЪОБЩИЛ КЛЕВЕТНИЧЕСКИ ТВЪРДЕНИЯ ЗА ПОРЦЕСА.

ПО ВЕМЕ НА ПРЕСТОЯ СИ В БЕЛЕНЕ В БОБОВ ДОЛ НЕ СА НАСТЪПИЛИ НИКАКВИ ИЗМЕНЕНИЯ В ПОВЕДЕНИЕТО И ОТНОШЕНИЕТО МУ КЪМ ВЪЗРОДИТЕЛНИЯ ПРОЦЕС. ПРОДЪЛЖАВА ДА СТОИ НА ПРОТУРСКИ-НАЦИОНАЛИСТИЧЕСКИ ПОЗИЦИИ. УЧАСТВА АКТИВНО ВЪВ ВСИЧКИ НЕТАТИВНИ ПРОЯВИ НА НАЦИОНАЛИСТИЧЕСКИТЕ ЕЛЕМЕНТИ В ОБЩЕЖИТИЕТО, КАТО: ГЛАДНИ СТАЧКИ, НЕИЗЛИЗАНЕ НА РАБОТА И ГРУПОВ ПРОТЕСТ. ПУСКА КЛЕВЕТНИЧЕСКИ И ВРАЖЕСКИ СЛУХОВЕ, НЕ ПОЛОКОРЕН, ЗА СЕГА НЕ ДОПУСКА ДА МУ СЕ ВЛИЯЕ ПОЛОЖИТЕЛНО.

СЛЕД СЪГЛАСУВАНЕ С Н-КА НА ПОДЕЛЕНИЕ УППЧ ВИ ПРЕДЛАГАМЕ ДА ИЗГОТВИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ПАМ. КАТО ЛИЦЕТО БЪДЕ ПРЕЗАСЕЛЕНО ЗА ОЩЕ 3 ГОДИНИ В С. ГРАНИЦА ОКР. КЮСТЕНДИЛСКИ.

ИЗП. ЛАЗАРОВ
ПРЕДЛА: СТОИЧКОВ
ПРИЕЛ: М ШУМЕН ИВАНОВ К

НАЧАЛНИК ОУ НА МВР
ПОЛКОВНИК: А Н Т О В

за 72001 и 72400 - Маринова

Туд.С-04 8

М В Р
ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ

СТРОГО СЕКРЕТНО

Per. № III-C 5468 Екз. № 1

18 II 1987 год.

9700-ШУМЕН

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата издаване: Секретар: *MB*

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
5 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

МВР — УПРАВЛЕНИЕ VI-ДС
кх. № 13077 от 22 VI 1987

УТВЪРЖДАВАМ:
ПЪРВИ ЗАМ.-МИНИСТЪР
НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
генерал-полковник *Гр. Шопов*

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

..... 1987 г.

ОТНОСНО: Принудително установяване в друго населено място, съгласно
чл. 39, ал. I т. 1 от ЗНМ

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
подделение 29.1
Вх. № 374 от 16.6.1987 г.

Лицето Милан Мартинов Ясенов е родено на 11.06.1960 г. в
с. Иваново, Шуменски окръг. Българин, български гражданин, с възстано-
вено име, женен, със средно образование, безпартиен.

Съпруга - Албена Мартинова Ясенова, родена на 1965
г. в с. Иваново. Със средно образование, безпартийна. Работи в АПК
- Върбица, бригада с. Иваново.

Баща - Мартин Ясенов Севдалинов - роден на 1934 г.
в с. Сушина. С начално образование, неосъждан, безпартиен. Работи
като овчар в АПК - Върбица.

Майка - Ася Христова Севдалинова, родена на 1939 г.
в с. Сушина, начално образование, неосъждана, безпартийна. Работи
като сезонна работничка в ДЛС - Преслав.

Сестра - Калужка Мартинова Сребринова, родена на 1957
г. в с. Сушина. Омъжена, неосъждана, безпартийна. Работи като полевъ-
ден работник в АПК - Върбица.

Брат - Латин Мартинов Ясенов, роден на 1971 г. в с.
Сушина. Неосъждан, член на ДКМС. Ученик в СПТУ по ПСМ гр. Преслав.

Деца: Севда, родена на 1983 г. - в гр. Преслав.

В селото Ясенов се ползува с името на разговорлив, с протурс-
ки националистически убеждения.

По време на провеждането на мероприятията по възстановяване

на българските имена на насила потурчените българи се получиха данни, че Ясенов се е обаждал в Турското посолство в гр. София и консулството в гр. Бургас. На същите съобщил, че по насилствен начин са подменяли старите имена на българските турци. Имало убити и ранени. Използували са кучета, пушки и танкове. Имало насилия над жените и дъщерите на българските турци. Изтъкнал е, че е истински турчин и че от него няма да стане българин. Бил член на БКП, но щял да се откаже от членството си.

Поискал съвет дад му се каже какъво да предприеме. Той бил готов да изпълни всичко каквото му се нареди.

Накрая на разговора казал, че ако положението им се влоши, щял да се обади допълнително.

По данни на старшина Димитров, Ясенов по време на мероприятиято е плакал и отказвал да възстанови името си.

Като началник на пощата не е давал редовна връзка на кметството и е подлушвал водените разговори.

По време на проведените му разпити в отдел "Следствен" на ОУ МВР - Шумен, същият не направи пълни признания, като каза, че се е обаждал в посолството за да провери какво щяло да стане с поканата, която имал за гостуване в Турция при майката на съпругата си, която била изселена през 1978 г. За тази си дейност е принудително установен в друго населено място, съгласно чл. 39 ал. I т. 1 от ЗНМ за срок от 3 години.

По време на престоя си в Белене и Бобов дол не са настъпили никакви изменения в поведението и отношението му към възродителния процес. продължава да стои на протурски националистически позиции. Участвува активно във всички негативни прояви на националистическите елементи в обществото, като: гладни стачки, неизлизане на работа, групов протест. Пуска клеветнически и вражески слухове, не е покорен, не допуска да му се влияе положително.

Въз основа на гореизложеното

ПРЕДЛАГАМ:

Лицето Милан Мартинов Ясенов от с. Сушина

10

3

Шуменски окръг да бъде принудително установено в с. Граница, Кюстендилски окръг, съгласно чл. 39, ал. I т. 1 от ЗНМ за срок от 3 години.

ПРЕДЛАГА:

НАЧАЛНИК ОУ МВР

ГЕНЕРАЛ-ПРОКУРОР:

[Signature]
Л. Касабов

СЪГЛАСЕН:

ОКРЪЖЕН ПРОКУРОР:

[Signature]
Ив. Милушев

Нап. в 3 екз.

№ 1 - ~~06-03-06-ДС~~ *06-03-06-ДС*

№ 2 - ОУ МВР Кюстендил

№ 3 - Хр. Драганов

изп. Хр. Драганов

нап. З. Димитрова

01.06.1987 година

Различно в 1 екз. за 06.04.08. Брудел

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДРСБНА

МИНИСТЕРСТВО на БЪЛГ. РАБОТН
ПОДЕЛЕНИЕ 201
Вх. № 170 от 17.3.1988 г.

СПРАВКА

ОТНОСНО: Поведението и проявите на лицето Милан Мартинов Ясенев, с възстановено име, заселен по чл. 39, ал. I, т.1 от ЗНМ в с. Граница, ДОН "Телеграфист" № 29715

Милан Мартинов Ясенев е род. на 11.06.1960 год. с. Иваново, жител и живущ с. Сушина, община гр. Преслав, работил като н-к поща в селото, женен, неосъждан, бивш член на ВКП, образование средно, потомък на потурчените в миналото българи, бълг.гражданин.

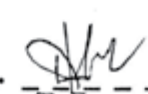
В края на м. май 1987 год. Ясенев е преместен от гр. Бобов дол в с. Граница, община Кюстендил за изтърпяване на ПАМ по чл. 39/ЗНМ. Задържан е на 01.03.1985 год.

По време на престоя си в с. Граница не е имал остри и открити националистически прояви. Пред никого в селото не е споделил за причините, за които е тук, а и не желае същите да се знаят. Не контактува много с хора от селото, не посещава питейните заведения. Не контактува с другите лица с възстановени имена, работещи като тютюнопроизводители в селото. Посещаван е от близките си. В с.Граница работи като телчар. В работата си проявява трудолюбие, съзнателност и настойчивост. Ръководството на бригадата е доволно от работата и поведението му.

Спазва наложената му мярка по чл. 39 от ЗНМ и не е напускал селото без разрешение. Срещал се е инцидентно с друго лице, заселено в района. Изживява тежко раздялата със семейството си. Няколко пъти е плакал пред мен и е казвал, че много му е тежко, че е тук. Многократно поставя въпроса за освобождаването му и стреми му да заживее спокойно, "като човек".

Като имам предвид горното, считам, че наложената ПАМ на лицето Милан Мартинов Ясенев е изиграла положителна роля и въздействие като възпираща мярка за едно евентуално включване в активна вражеска дейност.

Отпечатано в 4 ека.
№ 1 - ДОН 29715
№ 2 - ЛД ОР Андонов
№ 3 - ВУ МВР гр. Преслав Шуман
№ 4 - под. 72001 София
Иап./Нап. ВП
14.03.1988 год.

ст.лейт.
/Е.Павлов

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

13

М В Р
РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ
Per. № 410 Екз. № 2
02-03 19.86.
6750-АРДИНО

СТРОГО СЕКРЕТНО!

ОГЪЯЖНО УПРАВЛЕНИЕ М В Р
Екз. 2049 от 5-3 1986.
ГР. БРДНАЛИ

ТАКО... М. ИЕ...
... БЕЛЕНЕ
Вх. № от 105-166 от 12.03.86

СПРАВКА

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
подделение 72031
Вх. № 072 от 12.5.1986 г.

ОТНОСНО:Проявите и поведението на РУМЕН ШЕНКОВ ЯСЕНОВ
от с.Башево,Кърджалийски окръг принудително
установен по чл.39 от ЗНМ в гр.Белене

Лицето РУМЕН ШЕНКОВ ЯСЕНОВ е роден на 04.09.1960 год. в с.Башево,Кърджалийски окръг.Потомък на насилствено турцизираните в миналото българи, български гражданин, неженен, неосъден, със средно образование, лишен от студентски права, задочник IV курс във ВАИ "В.Коларов" гр.Пловдив.Исключен от БКП.Жител и живее в с.Башево,Кърджалийски окръг.Работил е като бригадир към АПК "Червена звезда" с.Млечино.Физически здрав.Принудително установен в ТВО Белене от 27.12.1984 год. за срок от 3 години.

ЯСЕНОВ се проявява като прикрит националист. Пред оперативни източници се изявява като протурски и фанатично настроен вражески елемент.

На 23.12.1984 год.той е един от изявените агитатори да се организира населението от с.Башево за масов протест срещу мероприятията на Партията за възстановяване на имената.Засечен е като участник в тълпата тръгнала на 24.12.1984 година към ОбНС с.Млечино да иска обяснение по повод проведените мероприятия за национално осъзнаване.Преди задържането му същият е заявил, че ще умре, но няма да издаде никого от съучастниците си.

По време на престоя си в Белене ЯСЕНОВ запазва националистическите си убеждения и отрицателното си становище към възродителния процес.Не се разкайва за участието си като организатор на масовата безредица.

Из архивите

Въз основа на гореизложеното

ПРЕДЛАГАМЕ :

РУМЕН ШЕНКОВ ЯСЕНОВ от с.Башево, Кърджалийски окръг
да бъде включен в група "А" за оставане в Белене.

Отпеч. в 4 екз.

№ 1 -

№ 2 - под. 72001

№ 3 - Н-к вр. група Белене

№ 4 - ОУ МВР Кърджали

Изпълнил: Каев

Написала: Иванова - 172

Ардино, 02.03.1986 г.

ПРЕДЛАГАТ:

Н-К ОУ МВР КЪРДЖАЛИ

ГЕН. МАЙОР:

/Ат. Кадиров/

Н-К ВРЕМЕННА ГРУПА БЕЛЕНЕ

ПОЛКОВНИК:

/Сл. Тодоров/

М В Р
ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ

Рег. № Я 1028 Екз.

13.06.1988 г.

6600 КЪРДЖАЛИ

6х.284/15.6.88г.

7

СЪГЛАСЕН:
ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА
НР БЪЛГАРИЯ

/В.МРЪЧКОВ/

УТВЪРЖДАВАМ:

за МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ГЕН.ПОЛКОВНИК: *В. Машев*

София, *20 VI* Д.СТОЯНОВ/
1988 г.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: Прекратяване на превантивната административна
мярка по чл.39, ал.1, т.1 от ЗНМ, наложена на
лицето МИЛЕН ШЕНКОВ ЯСЕНОВ

(ручен)

МИЛЕН ШЕНКОВ ЯСЕНОВ е роден на 04.09.1960 година в с.Ба-
шево, община Ардино, Хасковска област. Български гражданин, неже-
нен, неосъждан, със средно образование, изключен от БКП. Работил
е като бригадир в АПК-Млечино. Бил е студент-задочник във ВСИИ
"В.Коларов" гр.Пловдив.

ЯСЕНОВ нееднократно е демонстрирал националистически
убеждения и настроения. През 1982 година изразява недоволство от
проведените тогава мероприятия по националното осъзнаване, опреде-
ля ги като "асимиляция" на държавата.

През месец декември 1984 година, един ден преди масовите
безредици в района, с готовност се присъединява към първоначалната
група от организатори, които замислят как да "вдигнат" населението.
Дори предлага още същата нощ да събудят хората и да се агитират
за участие в протеста.

За тези му прояви ЯСЕНОВ е въдворен в ТВО-Белене. Понастоя-
щем се намира в с.Малчика, Плевенско, където изтърпява наложената
му превантивна административна мярка по чл.39, ал.1, т.1 от ЗНМ
за срок от 3 години. Там е общ работник в селското стопанство.

Разполагаме с информация, че ЯСЕНОВ се е "пречупил" в политическо отношение. Вътрешно все още не може да свикне с новото, но напълно е осъзнал, че всичко е безвъзвратно, че всякакъв отпор е безсмислен и че не винаги това, което си мислиш, трябва да го споделяш с другите. Смята да не се меси повече във вътрешнополитическите събития.

По месторабота и местоживеее са доволни от него. Не е създавал проблеми, не е нарушавал установения режим.

Предвид изложеното,

ПРЕДЛАГАМ :

Наложената мярка по чл.39, ал.І, т.1 от ЗНМ на МИЛЕН ШЕНКОВ ЯСЕНОВ да бъде прекратена.

СЪГЛАСЕН:
ОКРЕЖЕН ПРОКУРОР

ПРЕДЛАГА;
НАЧАЛНИК НА
ОКРЕЖНОТО МВР
ГЕН. МАЙОР
Т. КАЛИРЕВ/

Из архивите на ДС

МЕЖДУНАРОДНА АМНИСТИЯ

До г-н ДИМИТЪР СТОЯНОВ
ПОЛИТБЮРО НА БЪЛГАРСКАТА
КОМУНИСТИЧЕСКА ПАРТИЯ
СОФИЯ - БЪЛГАРИЯ

*СВР
3-та гр. Мехмедов*

*Кратка справка
За Мехмедов.*

Датска секция - Група 127
11 юли 1989 г.

Уважаеми г-не,
Относно: Г-н Рафат Шерифов Мехмедов

С настоящето бихме искали да привлечем вниманието Ви към наши предишни писма, в които описваме случая на г-н Рафат Шерифов Мехмедов.

Все още се надяваме на новини за г-н Мехмедов, който във връзка с възстановяването на българските имена и самоличност на граждани с турско-арабски първоначални имена в края на 1984 и през 1985 г. беше арестуван и задържан в лагера-затвор Белене.

Настойчиво Ви молим да проучите кои са обвиненията срещу г-н Мехмедов и каква е била окончателната му присъда. Освен това бихме искали да знаем къде е затворен той сега.

Като се надяваме искрено, че можете да потвърдите, че случаят на г-н Мехмедов е бил разгледан в съответствие с положението в Международния пакт за гражданските и политическите права, ратифициран и от България, Ви благодарим предварително за всякаква информация, която бихте ни дали.

С уважение, /п/ М.Симик

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

171

вх. 144/14.2.86с.

СТРОГО СЕКРЕТНО!

278 7

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Ген. секретар: *[Signature]*

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СЪГЛАСЕН:
ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ
/К. Лютов/
___ . ___ . 1985 год.
С о ф и я

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген.-полковник:
/Д. Стоянов/
___ . ___ . 1985 год.
С о ф и я

МВР
ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ
Рег. № 144 № 1
13.03.1985 г.
В ДИВЕН

J. 255/16.7.85с.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Въвеждане на превантивна административна мярка по член 39, ал.3, т.5, във връзка с ал.1 от ЗНМ, на лицето САБРИ ЮСЕИНОВ СКЕНДЕРОВ/СТАВРИ ЙОСИФОВ СУКНАРОВ/ от гр.Сливен.

Лицето САБРИ ЮСЕИНОВ СКЕНДЕРОВ/СТАВРИ ЙОСИФОВ СУКНАРОВ/ е роден на 08.09.1947 година в с.Жълт бряг, Сливенски окръг, жител на гр.Сливен, живее на ул."Таню войвода" №9, потурчен в миналото българин, български гражданин, разведен, осъждан за обида на длъжностно лице, със средно образование, шофьор в АС"Таксиметрови превози". Безпартиен. ЕГН 470908

Здравословно състояние-здрав.

Произхожда от селско семейство:

Баща му ЮСЕЙН СКЕНДЕРОВ АКОВ-роден през 1916 година, е

Из архивите на ДС

489

249
2. 8

починал през 1948 година. Вторият му баща ХАШИМ АЛИЕВ СУЛТАНОВ е роден на 1918 година в с.Бъглен, Сливенски окръг. През 1951 година се изселва в Турция, а година по-късно се завръща по нелегален път. Установява се в с.Жълт бряг, където се е оженил за майката на СКЕНДЕРОВ- ЕМИНЕ ОСМАНОВА СУЛТАНОВА-родена на 1922 година в с.Жълт бряг, Сливенски окръг. Без прояви.

Сестри: САФЕТ ХАШИМОВА ОСМАНОВА-родена на 1954 година в с.Жълт бряг, живее в гр.Сливен, ул."Ат.Кавърджиков" №76, работи във завод "В.Коларов"; ЗЕЙНИШ ЮСЕИНОВА ИСМАИЛОВА-родена през 1943 година в с.Жълт бряг.

Братя: ИСМАИЛ, АЛИ и МУСТАН-изселени в Турция.

САБРИ ЮСЕИНОВ СКЕНДЕРОВ завършва основно образование в с.Бяла паланка, Сливенски окръг, след това продължава обучението си в техникума по дървообработване-гр.Сливен. Завършил е и СПТУ по механотехника. Редовната си военна служба отбива през 1966 до 1968 година като химик в поделение на БНА край гр.Сливен. От 1976 година е шофьор в АС "Таксиметрови превози"-Сливен. Осъждан на шест месеца лишаване от свобода за обида на длъжностно лице.

По характер е контактен, общителен, но и груб в отношенията си с хората. Морално компрометиран. В идейно отношение е враждебно протурски изявен националист.

САБРИ СКЕНДЕРОВ попада в полезрението на организациите на ДС през 1972 година, когато подбужда лице-български гражданин да осъществи бягство зад граница, възхвалявайки западния начин на живот и посочва за себе си, че ако не успее да посети Турция по легален път ще избяга от България. Показателни за това намере-

3.250
9

ние на СКЕНДЕРОВ са и данните, получени през 1982, 3 и 4-та година "...Вече заминавам за Турция...СКЕНДЕРОВ е псувал българите и повтарял: "само ще чуят, че съм заминал..." При това той уточнява, че ще премине границата през ГКПП със собствения си автомобил или личен такъв. Повторението на тези констатации и в по-ново време, както и други данни за притежавани от СКЕНДЕРОВ бланки за граничната зона и ГКПП, и информираността му за случаите на бягства зад граница на потурчени българи, свидетелствуват за конкретна насоченост на неговото внимание.

Друга информация характеризира САБРИ ЮСЕИНОВ СКЕНДЕРОВ като идейно деградирала личност, възхваляващ западния начин на живот и отправящ хули и клевети по отношение на социалистическата ни действителност. По достоверни данни той е предлагал на свой приятел да съчинят писмо за "положението на турците в България", което според него било в разрез с принципите на Ленин. Предлагал е конкретен начин - закупуване на пищаща машина и отпечатване текста с ръкавици. От СКЕНДЕРОВ е дадена идеята за описването на случаи за смяна на имената в Кърджалийския край, които той разказва в изопачен, враждебен дух. Целта на СКЕНДЕРОВ е тези "факти" да стигнат до световната общественост. Друг път той казва пред свои близки: "...тук няма живот за нас. Тук винаги ни слагат чатала...В тия ве- ни тече турска кръв...Тук дават колкото да не умрем от глад." През цялото време СКЕНДЕРОВ е правил съпоставка на стандарта на живот в България и Турция. "В Турция е хубаво-видях го с очите си, имат платове, поли, стоки, живота е там..."

Характерни прояви от поведението на САБРИ СКЕНДЕРОВ са контактите му с турски граждани, уличени в съпричастност

251
4.
10

към специалните служби на Турция. Среци с такива лица той е провеждал на наша и турска територия. Към разговорите си с тях той подхожда особено предпазливо-при телефонни обаждания до консулството в Бургас той ползува условност, защото счита, че е следен от органите на МВР "...Милицията ме следи. Те знаят, че силно обичам турците и се занимавам с политика..." Тези негови думи намират покритие с интереса на СКЕНДЕРОВ към служители на МВР и ВНА, както и към лицата, явяващи се викачи и всички ония, които се призовават по време на тревога и мобилизация. Данни за съмнения по смисъла на член 105 от НК съществуват и по отношение на други прояви на СКЕНДЕРОВ.

Напоследък е документирано участието на САБРИ СКЕНДЕРОВ във валутни и търговско-контрабандни сделки с турски граждани. Някои от тях са по негова инициатива.

В навечерието на мероприятиято за възстановяване българските имена сред потурчените в миналото българи, САБРИ СКЕНДЕРОВ отново разкри своите идейни позиции в разрез с политиката на БКП да се върви към създаването на единна нация. Пред група лица той разказваше небивали измислици за реакциите на населението от Кърджалийски и Смолянски окръг по време на смяната на техните имена. А на 16.01.1985 година възбуден той отправя много обиди по адрес на нашето правителство. Заедно с това той се яви разпространител на слуховете, че в Балкана имало излезли партизани от среди-те на това население. Разказвал, че се касае за най-голямата грешка на българското правителство след 9.09.1944 година. В тази връзка е продължил, че се очаквало парламентарна делегация от Турция, която щяла да предотврати смяната на имената.

152.
5.11

СКЕНДЕРОВ е реагирал твърдо, че никой не е в състояние да му промени името. Циганите, които приеха българските имена на той нарича страхливци.

Предвид високата степен на обществена опасност на личността и с цел ограничаване извършването на престъпления,

П Р Е Д Л А Г А М:

На лицето САБРИ ЮСЕИНОВ СКЕНДЕРОВ от гр.Сливен, да бъде въведена превантивна административна мярка по чл.39, ал.3, т.5 във връзка с ал.1 от ЗНМ "ПРИНУДИТЕЛНО УСТАНОВЯВАНЕ В ТВО "БЕЛЕНЕ"- за срок от 3 години.

Отп. в 2 екз.:
№1 - ЦИУ - МВР
№2 - Дело
Изп.Нап.: Чакъров
22.02.1985 год.
гр.Сливен

ПРЕДЛАГА:
НАЧАЛНИК НА ОУ МВР
Ген.-майор:
/Н.Ганев/

СЪГЛАСЕН:
ОКРЪЖЕН ПРОКУРАТОР
Желязкова/

Из архивите на ДС

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО!

6

СЪГЛАСЕН:
ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ

/ К. ЛЕТОВ/
1986 ГОДИНА

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТЪР. РАБОТИ
поделение 72001
Рег. 12 от 4.5.1986

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
ГЕНЕРАЛ - ПОЛКОВНИК
/ Д. СТОЯНОВ/
29.4.1986 ГОДИНА

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТЪР. РАБОТИ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: Промяна на местото за изтърпяване
превантивна административна мярка
по член 39 от ЗНМ от лицето СТАВРИ
ЙОСИЖОВ СУКНАРОВ от гр. Сливен

Със Заповед № I - 755/26.04.1985 година на лицето СТАВРИ ЙОСИЖОВ СУКНАРОВ е приложена превантивна административна мярка по член 39 от ЗНМ - принудително установяване в гр. Белене за срок от 3 години. Сукнаров е роден на 08.09.1947 година в с. Жълт бряг, Сливенски окръг. Има завършено средно образование, безпартиен, разведен, работи като таксиметров шофьор.

Сукнаров по време на мероприятията за национално осъзнаване е отправял хули и клевети по отношение на социалистическата действителност у нас. Изразил е намерение за нелегално преминаване на границата и за написване материал, с който да дискредитира в чужбина мероприятията по възродителния процес.

При престоя си в Белене продължава да стои на националистически позиции, а с поведението и проявите си влияе отрицателно върху останалите лица. Постоянно демонстрира независимо поведение и заявява, че не желае да живее в България и при възможност ще замине за Турция или друга държава. Отказал е да приеме храна и заявява, че ако не бъде освободен от Белене ще продължи да не се храни.

Въз основа на гореизложеното

ПРЕДЛАГАМ

Да бъде променено местото за изтърпяване на превантивна административна мярка по чл. 39, ал. I, т. 1 за лицето СТАВРИ ЙОСИЖОВ СУКНАРОВ от гр. Белене за с. Камено ^{поле}, считано от _____ за срок от 3 години
Врачански о-г

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Ген. секретар: *[Signature]*

Ошн. 6 1 екс.

Голям. 6 2 екс.

1 - Сибен

2 - Вужер

ПРЕДЛАГА:

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА

по чл. 39, ал. 1, т. 1 от ЗНМ

ГЕНЕРАЛ-МАЙОР:

[Signature]
/ С. СИЛАНОВ /

НАЧАЛНИК ПОДЕЛЕНИЕ - 72001

ГЕНЕРАЛ - МАЙОР:

[Signature]
/ С. СЪРЛИВ /

Из архивите на ДС

495

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
ОТ ЗДРДОПБГДСРСБНА

СТРОГО СЕКРЕТНО !

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ
Рег. № 4406
15.4.88

3000-БРАЦА
СПРАВКА

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТР. РАБОТИ
ПОДСЕЛЕНИЕ 1231
Вх. № 354 от 18.04.1988г.

ОТНОСНО: Проявите на обекта на ДОН "Шофьора",
принудително установен на наша територия.

ДОН "Шофьора", рег. №29672 е заведено от ОУ на МВР- Враца, на 01.09.1986 година, по линия "Протурски национализъм", категория "националисти", на лицето Ставри Йосифов Сукнаров.

Ставри Йосифов Сукнаров е роден на 08.09.1947 година в село Мълти бряг, Сливенско, живее в град Сливен. Българин, български гражданин с възстановено име, разведен, осъден, безпартиен, по професия таксиметров шофьор.

По време на мероприятията за национално осъзнаване и по конкретно за възстановяване на българските имена, Сукнаров отправя хули и клевети по отношение на социалистическият строй у нас. Не възприема възродителният процес, има намерение да напише клеветнически материал и с него да премине незаконно границата, за да дискредитира в Турция мероприятията провеждани се по възродителния процес. За тази си дейност Сукнаров е въдворен в остров Белене. При престоя си в Белене продължава да стои на силни националистически позиции, като с поведението си и проявите си влияе отрицателно върху останалите въдворени лица. Постоянно е демонстрирал независимо поведение, подчертавал че не желае и няма да остане да живее в НРБ. Бил е един от организаторите и участниците в проведената гладна стачка.

За цялостното си поведение Сукнаров със заповед №1- 251 от 04.05.1986 година е установен принудително за срок от три години по чл. 39, ал. 1, т. 1 от НМ в село Камено поле, Врачанско.

От 06.05.1986 година обекта се намира в селото. Битово бе устроен сравнително добре, и започна работа като механизатор в селското стопанство. Още от самото начало Сукнаров има предизвикателно отношение. По време на срещата с ръководството на ОУ на МВР- Враца Сукнаров заяви, че истинското му име е "Сабри", турчин е и такъв ще си остане. В селото също се държи грубо със местните жители в това число и с ръководството на селото. Не желае да се

обръщат към него с новото му име , и в тази връзка е правил "забележката" , дори на кметлицата на селото. Скоро след установяването си в Камено поле , прекратява да ходи на работа , опитва се в знак на протест отново да направи " гладна стачка " . Нарушава изискванията на наложената мярка и напуска селото за да отиде в съседното село Драшан , при принудително установеният Ангел Огнянов Орманиев. Сукнаров пък от своя страна е бил посещаван на два пъти от принудително установеният в с. Габаре , Алипи Малинов Алипиев , без да уведоми за това своевременно ръководството на селото. За тези нарушения както и за неговото националистическо поведение , със Сукнаров бе проведен разговор от служители по ДС и началника и зам- началника на РУ на НМ- гр. Роман. По време на разговора Сукнаров се държа крайно грубо , заяви че не се чувства виновен за нищо и че е бил и си остава "турчин" . Заяви , че за него е все едно дали ще бъде в затвора , Белене или тук в селото , тъй като за него България е един "огромен затвор" . Заяви , че ще направи всичко възможно да напусне пределите на страната.

На 26.11.1986 година Сукнаров напусна без разрешение селото , използвайки , факта ь че голяма част от жителите отсъстваха поради празненство в съседно село. Същият бе обявен за издирване и след няколко дни бе заловен заедно със синът си при опит да премине границата със СФРЮ в района на град Чипрови. За тази си престъпна дейност Сукнаров бе изпратен в ГСУ-МВР и осъден. Но получени след това данни от агент "Билип" , на ръководство в ОУ на МВР- Сливен , Сукнаров е бил създад организация да избяга заедно със принудително установените в съседните села Драшан и Кунино - Ангел Огнянов Орманиев и Христо Илиев Илианов , но е прибързал и е направил опит за бягство без тях.

След задържането на Сукнаров , бяха изпратени телеграми до ГСУ - МВР и до ОУ на МВР- Сливен , с цел установяване на колко години е осъден обекта и къде излежава присъдата си. Отговори обаче не бяха получени. След това бяха получени данни че лицето се намира в Старозагорският затвор . На изпратеното писмо и последващата го напомка , дали лицето наистина се намира в затвора , за да бъдат изпратени и оперативните материали досега ОУ на МВР не е получило отговор.

Сл. Дело 254/86
Следобит с.
Р. Мирев.

Да се
проверят
и дали
данните

Изхождайки от досега получените данни по делото , е видно че Сукнаров продължава да стои на твърди националистически и вражески позиции и на тази база осъществи престъпна дейност. Необходимо е спешното установяване къде се намира в момента обекта , с цел изпращане на материалите с които разполага Оу на МВР- Враца. След изтъпяване на присъдата , Сукнаров ще се върне за доизтъпяване и на наложената му административна мярка. Необходимо е да се вземат мерки за неговото пълно обезпечаване с цел недопускане на повторен опит за бягство или друга вражеска дейност , като за целта бъде изготвен съвместен план с ОУ на МВР- Сливен.

СТ. РАЗУЗНАВАЧ ДС:

СТ. ЛЕЙТЕНАНТ:

/ Г. ДИКОВ /

Отп. в 2 екз.

№1- 29672

№2- под. 72001- МВР

Изи. /нап. Г. Диков 257

15.03.1968 година

град. Враца

КРДОПБГДСРСБНА 1
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата издаване: Секретар: <i>MB</i>

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

ОТНОСНО: Принудително установяване в друго населено място на лицето ХАЛИБРЯМ ИБРЯМОВ ДИКМОВ от с. Ненково, Кърджалийски окръг. - *Ардан Ардинов Диков*

ХАЛИБРЯМ ИБРЯМОВ ДИКМОВ е роден на 20.09.1947 г. в с. Безводно, Кърджалийски окръг, женен с две деца, член на БКП.

Основното си образование ХАЛИБРЯМ завършва в родното си село, а средно в техникума по селско стопанство "Темирязев" в гр. Кърджали. След отбиване на военната си служба през 1970 г. записва ИИПУ "Любен Каравелов" гр. Кърджали профил "естествознание, химия, география и физическо възпитание". През 1973 г. завършва института и постъпва на работа в училището на с. Орешница.

По характер е сприхав и необщителен. Лесно избухва и влиза в пререкания стремежи се да наложи собствените си убеждения. Сред колегите си в училището не се ползува с добро име. Не дружи с тях. Спекулира с марксистката фразеология с която умело прикрива същността си на националист.

По време на екскурзия с учениците до Шумен той изказва възмущението си от факта, че екскурзоводката е отделила много малко време за разглеждането на Томбул джамия и информацията ѝ била много оскъдна. Според него джамията била най-ценния културен паметник на България.

18

След започване на мероприятията за националното осъзнаване на лицата от смесени бракове ХАЛИБРЯМ ДИКМОВ се свързва с турските дипломатически представители в Пловдив и София на които предава информация за мероприятията по осъзнаването. Съобщава им селата в които се провеждат мероприятията и описва в невярна светлина действията на работните групи. По молба на турския консул изпраща две празни бланки от молбата за промяната на име.

Уговарят среща с аташето АХМЕД ШАХСУВАР и го чака на уреченото място, но е задържан от постовия милиционер и глобен, тъй като не носел у себе си личния си паспорт. Легитимирал се с партийната си книжка. След това се обагва в консулството на ШАХСУВАР и подробно му разказва случилото се, като иска съвет какво да прави по-нататък.

По време на провеждане на мероприятиято по преименуването на лицата със смесени бракове в с. Ненково ХАЛИБРЯМ ДИКМОВ отказва да подмени името си под предлог, че като жител на с. Безводно, ще го промени там.

Пъиска да му се осигури автомобил, с който да отиде до Безводно, но без милиционер, тъй като той не бил престъпник. Държа много остър език пред група селяни, но след това замина за Безводно и донесе служебна бележка, че е предал паспорта си за подмяна.

Баща му ИБРЯМ ДИКМОВ и майка му ЗЕЙНЕБ ДИКМОВА са починали съответно през 1967 и 1962 г. Занимавали са се със земеделие и животновъдство.

Брат му КЯШИФ ДИКМОВ е роден и живее в с. Безводно. Безпартиен. Занимава се с животновъдство. По време на мероприятията за национално осъзнаване е бил отрицателно настроен.

Сестра му ЧОЛБИЯЗ е омъжена за БЕХЧЕТ ИСМАИЛОВ от с. Безводно. По време на осъзнаването семейството ѝ е напуснало селото и се е укривало известно време във вътрешността на страната.

19
20

3

Пред вид гореизложеното и на основание чл. 39х ал. I,
т.1 от ЗНМ

ПРЕДЛАГАМ:

ХАЛИБРЯМ ИБРЯМОВ ДИКМОВ да бъде принудително установен
в друго населено място за срок от 3 години.

СЪГЛАСЕН:
ОКРЪЖЕН ПРОКУРОР:
РАЙОННА
БЪЛГАРИЯ (В. Бакалов)
17. Карлово

ПРЕДЛАГА:
НАЧАЛНИК:
Полк:
Ат. Кадирев)

Изп: Д. Господинов
Нап: Д. Димитрова

25/02-85г.

Из архивите на ДС

501

КА

До
Здравния съвет на ЖРБ
копие: ЦК на БКП

Заявление
От Малчбрат Ибраим Дикиров
преименуван: Ардан Ардинов Диков
местожителство: с. Безводно, Кърдцалийско
местоживееие: с. Жерково, Кърдцалийско

Задържан съм на 7.7. 1985 година, от
органиите на МВР в гр. Кърдцали, за
малка справка, и на 10.7. 1985 година
съм въведен в остров Белене.

От днес, 7.7. 1986 година, обявявам глад
на етатка.

Мотиви:

1. Задържан съм невинно, не основателно.
2. Сепругата ми е лишена от пра-
вото на труд.
3. Децата ми са малки и безпомощ-
ни. Нямам дош за цсивееие.
4. Семейството ми цсивее скитничес-
ки цсивее, при крайно мизерни
условия на цсивее.
5. Властта иска постепенно да
угаска като личноей, Страдам от
язеца, язва.

Имам предвид горното и много други неща,
оттвееам гладна етатка, до освободяване мое.

7.7. 1986 година
остров Белене

подпис: Ибраим Дикиров
приел:

ВРЕМЕННА ОПЕРАТИВНА ГРУПА
Б Е Л Е Н Е

СТРОГО СЕКРЕТНО!

28

КРДОПБГДСРСБНА
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

об

М В Г
РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ
Рес. № СВ 618 Екз. № 1
19.06 1986 г.
5930 гр. БЕЛЕНЕ

Съобщава: аг. "Искрен"
Приел: м-р Парашкевов
на 09.05.1986 година

С В И Ж Д А Н Е

Вх. № 6382 13.09.86

ОТНОСНО: Проведено свиждане от Ардан Ардинов Диков

Източникът съобщава, че на проведеното свиждане от Ардан той споделил пред близките си, че сега шиели възглавници от стъклена вата и от 02.01.1986 година не са излизали в града. Сега тук са останали около 40-50 човека. Не се знае кога ще ги освободят. Много хора излезнали от тук и не се знае къде са. Вината те да са тук е на други и те ще решават кога ще ги освободят. Тузи хора от София ще решат.

"Искрен"

ЗАСЕЧЕНИ ЛИЦА:

1. Ардан Ардинов Диков - роден на 20.10.1947 година в село Безводно, живущ в село Ненково, Кърджалийски окръг, бивш член на БКП, женен, осъждан, с полувисше образование - учител.

2. Близки на Диков - съпруга Ана, шурей Илия, приятел Христо, дядо Наско.

МЕРОПРИЯТИЯ:

Препис да се приложи в делото на Диков.

НАПИСАНО В 1 ЕКЗ.

№ 1 Дело Диков
Нап. А.Пейзанова

Майор:
/ Я. Парашкевов /

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ

177

КРДОПБГДСРСБНА
чл. 31, ал. 6
от ЗДРДОПБГДСРСБНА
Дата издаване: Секретар: *AS*

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

208
14

СЪГЛАСЕН:
ГЛАВЕН ПРОКУРОР НА НРБ
/ К. Лютов/
02.1985 г. София

УТВЪРЖДАВАМ:
МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Ген.-полковник
/ Д. Стоянов /
02.1985г. София

МВР
ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ
Рег. № С 482/1
07.02 1985 г.
СЛИВЕН

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ
Вх. № ..... от ..... 19... г.

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Въвеждане на превантивна административна мярка по
чл. 39 ал.3 т.5 във връзка с ал.1 от ЗНМ на лицето
ХАСАН ЗЕЙНАЛОВ ЧАУШЕВ от с.Ябланово, / ХРИСТО
ЗДРАВКОВ ЧАУШЕВ / *Завучаров*

Лицето ХАСАН ЗЕЙНАЛОВ ЧАУШЕВ е роден на 05.11.1951 год.
в с.Ябланово, окръг Сливенски, турчеец се българин, български гражданин,
женен, неосъждан, с основно образование, шофьор на автобус към ДПС
гр.Котел, безпартиен, ЕГН 511105 .

Здравословно състояние - здрав.

Произхожда от селско семейство.

Баща: Зейнал Алиев Чаушев - роден на 1911 год. в
с.Ябланово, окръг Сливенски, турчеец се българин, български гражданин,
женен, неосъждан, с начално образование, пенсионер. Същият е изселни-
чески и националистически настроен. Под негово влияние се формират

Из архивите

504

и такива идеи в синовете му.

Майка: Дуранджа Чаушева - родена през 1913 год. в с.Яблано-ново, българска гражданка, омъжена, неосъждана, с начално образование, безпартийна, пенсионерка.

Брат: Мустафа Зейналов Чаушев - роден на 1940 год. в с.Ябланово, турчеец се българин, български гражданин, женен, неосъждан, с основно образование, шофьор към АПК-клон с.Ябланово, изселнически настроен. През 1983 год. при подаване на молба за изселване Мустафа е посетил секретаря на селото с молба да му съдействуват за изселване и да не го оставят тук. Впоследствие Зейналов е заси-чан в националистически изказвания.

Брат: Али Зейналов Чаушев - роден на 1937 год. в с.Ябланово, окръг Сливенски, турчеец се българин, български гражданин, женен, неосъждан, с основно образование, живее и работи в с.Шехово, окр.Бургаски, безпартиен, националистически настроен.

Брат: Халил Зейналов Чаушев - роден на 1947 год. в с.Ябланово, окръг Сливенски, турчеец се българин, български гражданин, женен, неосъждан, със средно образование, ел.техник в АПК - клон с.Ябланово, безпартиен, националистически настроен.

Сестра: Хатче Зейналова Чаушева - родена на 1943 г. в с.Ябланово, окръг Сливенски, българска гражданка, омъжена, неосъждана, с основно образование, тъкачка във ф-ка "Възраждане", безпартийна.

Сестра: Елиф Зейналова Баджакова - родена на 1934г. в с.Ябланово, окръг Сливенски, българска гражданка, омъжена, неосъждана, с основно образование, тъкачка в ПП "Котленски край", безпартийна, националистически и изселнически настроена.

ХАСАН ЗЕЙНАЛОВ завършва основно образование в родното си село, след което постъпва в редовете на БНА. През 1971 год. се уволнява и започва работа като шофьор в ДАП гр.Котел.

Впоследствие сменя няколко професии. В момента работи като шофьор на автобус в ДГС гр. Котел. За националистически изказвания Хасан Чаушев е взет на оперативен отчет. Установи се, че същия разпалва изселническа психоза и подстрекава населението на с. Ябланово към изселване. Заявявал, че е имало сключена спогодба за изселване на 85000 и този път ще бъде един от първите, тъй като е имал внесени пари в ДСК за изселнически паспорт и молба за изселване в ОУ-МВР гр. Сливен. Постоянно е говорил за предстоящо изселване и споделял, че всички турци трябва да се приберат в " майка Турция".

Освен националистически изказвания Хасан Чаушев е отправял хули и клевети по отношение провежданата от БКП и Правителството на политика в международен и вътрешен аспект.

НРБ е прокламирала мир а в същото време на нейна територия се провеждали големи военни учения на държавите участнички във Варшавския договор. САЩ в техническо отношение са били много по напред от СССР.

ООН е взело решение да не се отпускат средства на НРБ тъй като тя ги е изразходвала за подготовка на терористични групи.

Особенно силно пролича национализмът на Чаушев при провеждане на мероприятията по приобщаване на българските турци към българския народ в строителството на социализма у нас. Същият многократно бе засичан в изказвания насочени против провеждане на тези мероприятия. Заявявал, че " ние сега живеем един злочест живот, и всяка вечер сме в очакване да ни насилат да се преименуваме.

При отпочване на смяна на имената в с. Ябланово Хасан Зейналов групира лица около себе си въоръжени с брадви и тояги за даване на отпор на групите по възстановяване на обществения ред в селото.

Предвид високата степен на обществена опасност на личността

214
17

и с цел ограничаване извършването на престъпления,

П Р Е Д Л А Г А М :

На лицето ХАСАН ЗЕЙНАЛОВ ЧАУШЕВ от с.Ясланово, окръг Сливенски да бъде въведена превантивна административна мярка по чл.39 ал.3 т.5 във връзка с ал.1 от ЗНМ "ПРИНУДИТЕЛНО УСТАНОВЯВАНЕ В ТВО "БЕЛЯНЕ"- за срок от 3 години.

ПРЕДЛАГА:
НАЧАЛНИК НА ОУ ЯЗВР
ГЕНЕРАЛ-МАJOR

СЪГЛАСЕН:
ОКРЪЖЕН ПРОКУРОР

II.....1985 г.

гр.Сливен

Из архивите на ДС

507

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Принудително установяване в друго населено място на лицето ШУКРИ СЮЛЕЙМАНОВ АРИФОВ, от с.Полковник Желязово, окр. Кърджалийски. - *Емил Александров Белченков*

ЕМИЛ АЛЕКСАНДРОВ БЕЛЧЕНОВ (ШУКРИ СЮЛЕЙМАНОВ АРИФОВ) е роден на 14.09.1950 година в с.Полковник Желязово. Български гражданин, женен, не осъждан, безпартиен, с полувисше образование, учител в ЕСПУ "Г.ДИМИТРОВ" гр.Крумовград.

Произхожда от селско семейство. Баща му СЮЛЕЙМАН АРИФОВ е починал през 1967 година.

Майка му САДЕТ МЕХМЕДОВА е родена през 1919 година в село Рогач. Произхожда от силно религиозно семейство. Понастоящем е пенсионерка.

Брат му ХАМДИ има завършено професионално училище. Работи като електротехник в рудник "ЗВЕЗДЕЛ".

Има и две сестри:

ХАМИДЕ, родена 1942 година, омъжена в гр.Хасково за АБНИ ТЕФИКОВ - адвокат, където и живеят.

ШУКРИЕ, родена през 1946 година, омъжена и живее в село Ряховците окр.Габровски.

СЮЛЕЙМАНОВ завършва основно образование в гр.Крумовград, а след това минен техникум в гр.Димитровград.

През 1975 година се записва в учителския институт в гр.Кърджали, който завършва със специалност немски език и е назначен за

учител в гр. Крумовград - ЕСПУ "Г. ДИМИТРОВ". Същевременно продължава образованието си във ВТУ със специалност немска филология.

Женен е за ЕМИНЕ ИСМАИЛОВА МЕХМЕДОВА, родена през 1953 год. в с. Синделци, с основно образование, работи като шивачка, безпартийна.

В Турция има първи братовчеди, вуйчо и леля, които са изселили с редовни документи през 1972 година. Поддържат кореспондентска връзка.

По характер е буен, раздразнителен, с високо мнение за себе си.

СЮЛЕЙМАНОВ е националистически настроен. При всеки повод изказва недоволство от мероприятията на партията и правителството. Мечтае за изселване в Турция.

Във връзка с интернационалната помощ оказана от СССР на народа на Афганистан е заявил, че това е началото на агресия с цел завоеване излаз на Индийски океан и Бяло море. Споделял, че като учител в Турция щял да бъде по добре заплатен, изтъквал, че най-голяма свобода има в тази страна.

Свободата в Турция се състояла в това, че никой не можел да диктува как да се постъпи в определени моменти. Споделил, че в България всичко се диктувало, всички били като "коне с напаци". Заедно с ХАСАН ШАБАНОВ от Крумовград след срещи с граждани от ФРГ, са възхвалявали живота на запад.

ШУКРИ СЮЛЕЙМАНОВ най-често в компания с ИСМАИЛ ХАЛИЛОВ - учител, МЕХМЕД ЮСЕИНОВ - учител, ХАСАН ТАТАРОВ - магазинер, от гр. Крумовград активно коментират въпроса относно изселването и неравноправието на турците в България, относно промяната на арабско-турските имена в района. В тези разговори водещо и най-активно отношение взема ШУКРИ СЮЛЕЙМАНОВ, който открито е изразявал несъгласието си с мероприятията на БКП и силно желание за изселване.

Същият открито заяви, че не е съгласен да си промени името и че ще се самозапали в знак на протест. Негодува относно забраната да се говори турски език в училище и на официални места.

През м. декември 1984 година пред група свои колеги открито изрази несъгласието си с промяната на имената, заяви, че след 15-20 години турците ще дойдат на власт и тогава той ще сменя имената на българите.

В предвид гореизложеното и на основание чл. 39 ал. 1, т. 1 от ЗНМ,

П Р Е Д Л А Г А М:

Лицето ШУКРИ СЮЛЕЙМАНОВ АРИФОВ, от с.Полковник Желязово, окр.Кърджалийски да бъде принудително установено в друго населено място, за срок от 3 години.

СЪГЛАСЕН:
ОКРЪЖЕН ПРОКУРОР:
Е.БАКАЛОВ:

ПРЕДЛАГА:
Н-К ОКРЪЖНО УЧИНЕ МВР:
ПОЛКОВНИК:
(Ат.Кадирев)

3г./02-85г.

Из архивите на ДС

510

12

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

М В Р
РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ
Вх. № 544
10 09 86
ЗОО - КРУМОВГРАД

ОКРЪЖНО УПРАВЛЕНИЕ М В Р
Вх. № 2278 от 10.3 1986
гр. КЪРДЖАЛИ

РАЙОННО УПРАВЛЕНИЕ М В Р
гр. БЕЛЕНЕ
Вх. № 238 от 22.03 1986

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
поделение 72031
Вх. № 688 от 12.5. 1986 г.

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Проявите и поведението на ЕМИЛ АЛЕКСАНДРОВ БЕЛЧИНОВ, от с.Полковник Желязово принудително установен по член 39 в гр.Белене.

Лицето ЕМИЛ АЛЕКСАНДРОВ БЕЛЧИНОВ е роден на 14.09.1950 г. в с.Полковник Желязово, Кърджалийски окръг, потомък на насилствено потурчените в миналото българи, български гражданин, женен, не осъждан, безпартиен. Живее в с.Полковник Желязово.

Завършил е полувисше образование и е работил като учител в ЕСПУ "Т.Димитров" гр.Крумовеград.

Физически здрав. Принудително установен в Белене за срок от 3 години. БЕЛЧИНОВ е бивш обект на ДОП "НЕМЕЦА" водено по линия на "протурски национализъм". Многократно е засичан в националистически изказвания. Делото е приключило с профилактика и изпращане в Белене. Поддържал е връзка с най-отявлените националисти. По време на престоя си в Белене БЕЛЧИНОВ се проявявал като твърд националист и отношението му към възродителния процес продължава да е отрицателно. Казвал е, че в рода му няма следа от друг произход освен турски. Не се явява на работа. Държи се дръзко и предизвикателно, за което е наказван.

Въз основа на горе изложеното,

Из архивите на ДС

511

П Р Е Д Л А Г А М Е:

ЕМИЛ АЛЕКСАНДРОВ БЕЛЧИНОВ да бъде включен в категория "А"

Отпеч. в 4 екз.

№ 1 -

№ 2 - под.72001

№ 3 - н-к временна ОП група
гр.Белене

№ 4 - ОУМВР Кърджали
изпъл.Дамьянов

нап.Иванова - 500

06.03.1986 год.

ПРЕДЛАГАТ:

Н-К ОКРЪЖНО УНПЕ МВР:

ГЕН.МАЙОР: *[Signature]*
(Ат.Кадирев)

Н-К ВРЕМЕННА ОП ГРУПА:

ПОЛКОВНИК: *[Signature]*
(Сл.Тодоров)

XI / До Главния прокурор
на Н. Р. България
гр. София

ГЛАВЕН ПРОКУРОР
НА Н. Р. БЪЛГАРИЯ
24.08.88
Вх. 11472

М о л б а

от Емил Александров Берков -
жителя на с. Пок. Желязово, общ. Асеново,
принудително заселен в с. Долно Вирво,
общ. Михайловцирар.

Др. Прокурор, от 8 март 1975 гр.
до 20 август 1976 гр. съм задържан
по Закона за НМ, със затвор за
три години, на О. Белене. През осем
надесетия месец принудително ме
заселиха в с. Долно Вирво, общ.
Михайловцирар. От ОУ на МВТ в
Михайловцирар ми казаха, че съм
заселен за три години, а осем-
надесетия месеца, през които
съм бил задържан на О. Белене
не се зачитат. До този момент
каказовеето ми каровело три
години и пет месеца. В света,
където принудително съм улично-
вен вече 24 месеца нямам
никакви провикения.

С настоящата молба Ви
моя за отговор, дали е въз-

можно да не се зачитат осемна-
десетите месеца, през което време
всички били заробени на О. Волена.
Наредено се молбала ми за
бъре размераня и гувачена.

22.08.1988 год.
с. Доло Озирво

С почит: *Гавел*

М В Р
Областско у-ние
рег. № 25/12 екз. № 1
25.12.1989 г.
6900 Крумоград

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

УТВЪРЖДАВАМ:

Н-К ОБЛАСТНО У-НИЕ, МВР:

ПОЛКОВНИК:

(Кр. Саманджиев)

9.1.1989 год.

гр. ХАСКОВО

П Р Е Д Л О Ж Е Н И Е

ОТНОСНО: Прекратяване на ДОН "НЕМЕЦА" рег. № 29879/86 год. категория "протурски национализъм" по линия на управление 06 ДС.

ДОН "НЕМЕЦА", категория "протурски национализъм" по линия на управление 06 ДС е открито на ЕМИЛ АЛЕКСАНДРОВ БЕЛЧИНОВ от село Полковник Желязово, Хасковска област.

През м. юни 1989 година обекта замина за Република Турция, понастоящем живее в Австрия и по наши данни няма намерение да се завръща.

В предвид гореизложеното,

П Р Е Д Л А Г А М:

ДОН "НЕМЕЦА" рег. № 29879/86 година открито на лицето ЕМИЛ АЛЕКСАНДРОВ БЕЛЧИНОВ да бъде прекратено, а материалите снети в архив.

Отпеч. в 1 екз.
№ 1 - ДОН "Немец" № 29879/86 г.
изпъл. Димитров
нап. Иванова - 1235
25.12.1989 год.

ПРЕДЛАГА:

ОР ПРИ ОТДЕЛЕНИЕ ДС:

СТ. ЛЕЙТ.: *Димитров*
(Д. Димитров)

СЪГЛАСНИ:
НАЧАЛНИК ОБЛ. МВР:

МАЙОР: *Недков*
(Н. Недков)

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ 04 ОБЛ. МВР:

ПОДПОЛКОВНИК:
(Д. Гинев)

М В Р
РАЙОННС УПРАВЛЕНИЕ
№ 596 Е. 1
18.06. 1986 г.
5936 от БЕЛЕНЕ

СТРОГО СЕКРЕТНО!

КРДОПБГДСРСБНА 3
ДЕКЛАСИФИЦИРАН
§ 17
от ЗДРДОПБГДСРСБНА

С П Р А В К А

ОТНОСНО: Поведението и проявите на лицето
Йосиф Събев Йосифов, принудително
установен в град Белене за срок
от 1 година

МИНИСТЕРСТВО на ВЪТР. РАБОТИ
подделение 72031
Вх. № 774 от 19.6. 1986 г.

Лицето Йосиф Събев Йосифов е роден на 13.10.1953 година в село Козлево, Кърджалийски окръг, потомък на турцизирани в миналото българи, женен, не осъждан, с основно образование, шофьор, безпартиен.

Йосифов е твърд националист, настроен изселнически. Многократно се е обявявал против неизучаването на турски език в училищата и е защитавал идеята за разпространение на книги, вестници и списания които да се печатат в България. Правил е злостни изказвания против политиката на БКП по националния въпрос. В родното си място се е оформил като лидер на неформална група на националистическа основа.

По време на провеждане на мероприятията за възстановяване на българските имена е бил един от главните организатори на населението в село Козлево масово да се укрива и противопоставя, а на 25.12.1984 година да протестира пред ОК на БКП в село Бенковски против мероприятията. Със свои съмишленици е издигнал два лозунга с надписи: "Искаме да изучаваме турски език" и "Турци се родихме, турци ще умрем".

В същото време е имал дръзко и нагло държане и е подстрекавал тълпата към активни действия и неотстъпление.

За тази му проява от 30.05.1985 година е принудително установен в о.Белене за срок от 1 година. В проведената анкета в края на м.август 1985 година за отношението му към възродителния процес е написал: "Смениха името ми без моето съгласие, което не съм очаквал никога, за това аз не съм съгласен с това мероприятие".

В проведените с него беседи от членове на оперативната група винаги е подкрепявал несъгласието си с възродителния процес, стои твърдо на националистически позиции, а по време на общи разговори се държи предизвикателно, като с поведението си окуражава националистически настроените лица в обществото.

= 2 =

- 11

Нееднократно е подчертавал, че щял да умре като турчин. Участието му в трудовия процес е незадоволително - ежедневно изпълнява само половин норма. В проведеня организиран протест е поставяне на ултимативни искания на 30.03.86 година е застанал на страната на активно поддържащите протеста.

До момента с цялостното си поведение и прояви показва, че е неразоръжен националист с изселнически намерения, обявяващ се против политиката на държавата ни за приобщаване на турцизираното население към българската нация.

НАПИСАНО В 2 ЕКЗ.

№ 1 Н-к под. 72001 - София

№ 2 Л. Дело № 5891

Нап. А.Пейзанова

Изготвил:

Инспектор - ДС

Майор: *П. Парашкевов*
П. Парашкевов

Из архивите на ДС

517

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ФОНДОВЕ И АРХИВНИ ЕДИНИЦИ

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 1175; 1205; 1993; 2174; 2268; 3101; 3102; 3104;

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 2, а.е. 283

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 7, а.е. 533; 612

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11, а.е. 14

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 11а, а.е. 49

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 12, а.е. 648

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 10ТК, оп. А2, а.е. 15, т. 2

АКРДОПБГДСРСБНА - М, ф. 10ТК, оп. А5, а.е. 1, т. 3

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 354; 360; 371; 377; 1512; 1521; 1528; 1529; 1530; 1544; 1546; 1547; 1548; 1549; 1550; 1552; 1554; 1557; 1558; 1565; 1568; 1582; 1584; 1585; 1586; 1589; 1592

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 1, а.е. 11

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 12, оп. 3, а.е. 1439; 1492; 1519; 1560; 1573 1616; 1626; 1718; 1763

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 23, оп. 1, а.е. 100; 107; 148; 149; 150; 151; 152 т. 1

АКРДОПБГДСРСБНА–М, II сл. дело 295; 376; 1490; 1513, т. 4; 1538; 2664; 2678; 4298, т. 2

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 3754, т. 1; т. 2; т. 4; 20050; 27671

АКРДОПБГДСРСБНА–М, VO-54747, т. 1, т. 2

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 2, а.е. 89; 116; 293; 631; 646; 712; 822; 1007

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 2, а.е. 135

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 3, а.е. 1425; 1708

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 4, а.е. 1159; 1256

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 5, оп. 5, а.е. 296; 507

Областни дирекции:

Велико Търново:

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ 3, оп. 1, а.е. 66 (ВТ)

Габрово:

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 1415 (Гб)

Кърджали:

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 95 (Кж) МФ; 104 (Кж); 154а (Кж)

Сливен:

АКРДОПБГДСРСБНА–М, III раз. 1747 (Сл)

Търговище:

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ф. 1, оп. 1, а.е. 342 (Тщ)

Шумен:

АКРДОПБГДСРСБНА–М, ИФ III раз. 94; 95; 96 (Шн)

**ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ
И ЛАГЕРЪТ БЕЛЕНЕ
(1944 – 1991)**

Документален сборник

Първо издание

ISBN – 978-619-7361-83-4

Star®

alfa_star@mail.bg